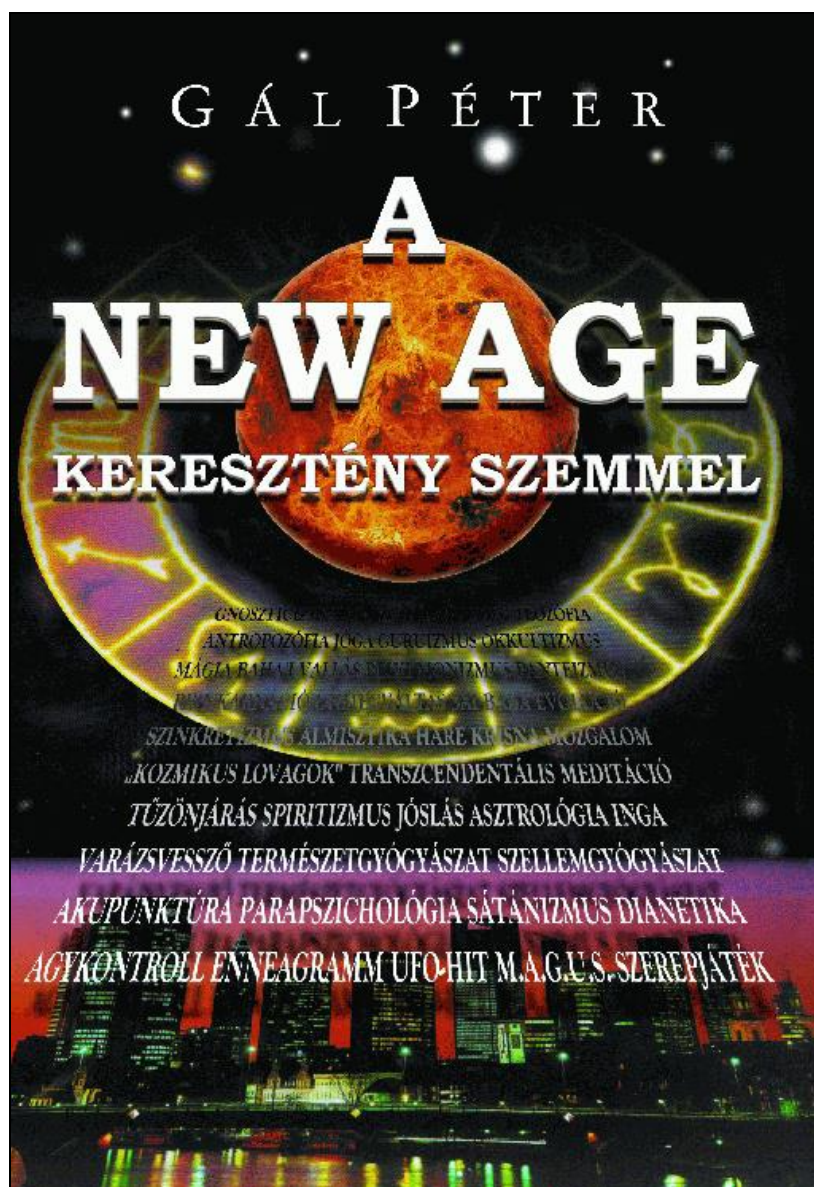

Gál Péter

A New Age – keresztény szemmel

Mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Gál Péter
A New Age – keresztény szemmel

Lektorálta:
Sárosi Attila
Sztrilich Ágnes

A könyv elektronikus változata

Ez a kiadvány az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv az Art Nouveau Kiadó gondozásában jelent meg 1997-ben az ISBN 963 039 504 5 azonosítóval. Az elektronikus változat a szerző engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más jog a szerzőé.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék	3
Ajánlás.....	5
Mi végre mindez? – Előszó	6
Bevezetés.....	12
A könyvben használt sajátos fogalmak lexikona	12
A New Age-jelenség	20
A New Age magyarországi előfutárjai és első propagátorai	30
Vezető nyugati New Age-ideológusok gondolatai a hazai propagandában	34
A New Age megértése.....	48
Gyökerek I.: A New Age ókori előfutára: a gnoszticizmus	55
Gyökerek II.: A szabadkőművesség.....	66
Gyökerek III.: A New Age közvetlen szellemi előzményei: a teozófia és az antropozófia	71
Gyökerek IV.: A jóga és a guruizmus	85
Gyökerek V.: Okkultizmus és mágia	90
Gyökerek VI.: A modern pszichológiai iskolák és C. G. Jung.....	105
A New Age-gondolkodás egyik mellékága: A Baha'i vallás.....	112
Mi a New Age?.....	114
Mérlegelés	119
(A) A New Age a józan ész mérlegén.....	119
I. Ellentmondások.....	119
II. Veszélyek	130
(B) A New Age a kinyilatkoztatás mérlegén	134
I. A Biblia alapján	134
II. Az egyház állásfoglalásaiból	139
III. A New Age propaganda-céljai a hit mérlegén	142
Totális egység.....	142
Monizmus	146
Panteizmus	147
„Világbéke”.....	149
Superman	150
IV. A New Age eszközei a hit mérlegén	154
Reinkarnáció	154
Önmegváltás.....	164
Evolúció	183
Szinkretizmus	184
Álmisztika	185
Összefoglalás	186
Csoportok, eszmék, iskolák	192
Hare Krisna mozgalom.....	192
„Kozmikus lovasok”	196
Sai Baba	196
Bhagwan Srí Rajneesh.....	197
Transzcendentális meditáció.....	199
Jóga-körök	202
Tűzönjárás.....	207

Spiritizmus	211
Okkult, mágikus praktikák	216
Jóslás	216
Asztrológia	216
Inga és varázsvessző	217
Természetgyógyászat	226
Szellemgyógyászat	229
Reiki	230
Akupunktúra	233
Parapszichológia	236
Sátánizmus	239
Dianetika	243
Joseph Murphy	246
Agykontroll	249
Enneagram	258
UFO-hit	262
Új nevelők	267
M.A.G.U.S. szerepjáték	269
A New Age központjai	271
Okkultizmus és keresztény gyakorlat?	272
Végezetül	276
Függelék	280
Tanúságtételek	280
I. „Ne félj, vigyázok Rád!”	280
II. A pokolból szabadulva	286
III. „Most lélekvadászat folyik a földön”	307
Napjainkban is használt főbb okkult szimbólumok	320

Ajánlás

A világon sokfelé, így a posztkommunista országokban is terjednek olyan nézetek, mozgalmak, szekták, amelyek a vallás látszatával próbálják megérinteni főleg a nem hívő és a hitüket csak felületesen ismerő embertársainkat. Ezek a mögöttes indítékaikat elrejtő, az ember transzcendencia-igényére építő alternatívák látszólag a megváltás hatékony módszereit kínálják. Tanításaik azonban mind a keresztény hit, mind a tudományos gondolkodás számára elfogadhatatlanok. Mivel az áligazságok csak kétes értékű gyümölcsöket teremhetnek, az ember igazi természetfeletti reményeit nem teljesíthetik, az elkötelezett kereszténynek, de minden becsületesen gondolkodó embernek is kötelessége rámutatnia a bennük meghúzódó megtévesztésre.

Ajánlom ezt a könyvet keresztény testvéreimnek és minden keresőnek, mert a divatos jelenségek alaposabb megismerésére és mélyebb megértésére vezet. A kinyilatkoztatás fényénél elemzi és értékeli azokat, ezzel hozzásegít a tévutak felismeréséhez és elkerüléséhez, alapot nyújt a biztosabb tájékozódáshoz.

Pécs, 1994. augusztus 8.

Mayer Mihály
pécsi megyéspüspök

Mi végre mindez? – Előszó

„Az **apostoli igehirdetést**, amely a sugalmazott könyvekben kiváltképp értékesen tükröződik, **szakadatlan folyamatossággal őrizni kell** az idők végéig. Az apostolok éppen ezért, miközben átadták, amit maguk is kaptak, intik a híveket, hogy ragaszkodjanak azokhoz a hagyományokhoz, amelyeket akár élőszóval, akár levél útján tanultak (vö. 2 Tessz 2,15), és hogy harcoljanak a hitért, amelyet egyszer s mindenkorra megkaptak (vö. Júd 3)” – mondja a II. Vatikáni Zsinat *Dei Verbum* kezdetű konstitúciója.¹

Az egyházatyák fennmaradt írásai tanúsítják, hogy az evangéliumi hit örökségét, a hitletéteményt, melyet az apostoloktól az első keresztény közösségek átvettek, hogyan őrizték meg az első századokban. Az apostoli hagyományt azoknak az ellenhatásoknak, vitáknak a során őrizték meg, sőt fejlesztették ki teológiává, amelyeket a környező zsidóság, a korabeli hellenisztikus pogány világ, s a felbukkanó eretnkségek eredményeztek. „*A misszionáló kereszténység magatartása kettős: proklamál és apologetizál (hirdet és megőriz)*”²

A hitletétemény kifejtésében, a Szentírás magyarázatában nagy szerepet játszottak azok a kihívások, amelyek a II-V. században a kereszténységet belülről is érték: az újplatonizmus, a gnoszticizmus, a montanizmus, az ariánizmus, és az ezekhez kapcsolódó eretnek áramlatok, csoportok. E szellemi feszültségek közepette az egyháznak arra kellett törekednie, hogy a hitét, valamint az Ószövetségi és Újszövetségi Szentíráshoz való viszonyát pontosan körülírja, egyértelművé tegye. Az apostolok által átadott evangéliumi hit megőrzése tehát nem volt könnyű és magától értetődő, hanem kezdettől fogva küzdelmes folyamattá vált. A mi nemzedékünkig csak az első századok hűsége, megkülönböztető képessége és apologetizáló bátorsága által juthatott el a keresztény hit; így nem vált a hellenizmus divatjának megfelelő szinkretista próbálkozások beolvasztó és elmosó tendenciáinak áldozatává. Az apostoli kor utáni egyházatyák, majd sok századon át a szentéletű püspökök, teológusok tudatosan törekedtek arra, hogy Krisztus dicsőséges második eljöveteleig minden nemzedékhez eljusson ugyanannak a hitnek (tanításnak, életmódnak és reménységnek) a teljessége, amelyet Jézus Krisztus az apostolokra bízott. Nyilvánvaló, hogy korunkban sem tűnt el Jézus missziós parancsa, s ugyanazok maradtak a misszióhoz kapcsolódó feladatok: újra és újra hirdetni az evangélium egyszerű igazságát, a megváltás, a bűntől való szabadulás, a feltámadás örömhírét, közben pedig „megvizsgálni mindent” (vö.: 1 Jn 4,1; 1 Tessz 5,21), az igazságot megvédeni és megtartani sokfajta szellemi ellenhatás közepette.

Azok közül a jelentős, első nagy teológusok közül, akik az egyház közösségeit a pogánysággal folytatandó helyes párbeszéd felé segítették, és hagyományaik helyes értelmezésére tanították, érdemes odafigyelni például *Alexandriai Kelemenre*, aki a második század végén nagy becsben részesítette a hellén filozófiát, ám lényeglátóan nem késlekedett leszögezni azt, hogy *az egész pogányság legnagyobb hibája: „a Teremtő helyett a kozmoszt isteníti”*.³ Ha körülnézünk a minket körülvevő világban, szűkebb és tágabb környezetünkben, akkor együtt mondhatjuk a Prédikátorral: „*Semmi sem új a nap alatt...*” (Préd 1,9). Ugyanis azt kell látnunk, hogy ma keresztényként az Alexandriai Kelemen korához hasonló pogányság gondolatai, problémái közt élünk. Újra elterjedőben van annak a vallási hiedelemvilágnak számos eleme, amely az ókorban a püthagóreusok, platonikusok, hermetikusok, gnosztikusok révén jellemző volt a római birodalom pogány tömegeire.

¹ „Dei Verbum”. Dogmatikai konstitúció az isteni kinyilatkoztatásról, II,8. in: A II. vatikáni Zsinat tanítása. Bp., Szent István Társulat (a továbbiakban: SzIT), 1975.147.

² Dr. Vanyó László: Dogmatörténet. Bp., A Hittudományi Akadémia Kiadványai, 1977. 87.

³ Proptreptikosz, VI,70,1.

Szinkretista álvallási mozgalmak, szekták terjednek. Az emberek tömegeit vallásnak kitüntetett „indítékokból” anyagi erők, illetve a „mindenség” imádata felé irányítják. Az ókeresztény apologéták, püspökök kapcsán írja *Dogmatörténeté*-ben Vanyó László professzor: „Amellett, hogy a keresztények elismernek tételeket a görög filozófiában, nem jelenti, hogy kritikájuk csak a pogány vallásosságot érinti. Bírálják mindazokat a tételeket, amelyek nem felelnek meg a keresztény kinyilatkoztatásnak”.⁴

Időszerűnek tűnnek *Tertullianus* megjegyzései, amelyeket a 3. század elején írt le *Pergáltó kifogás az eretnekekkel szemben* című művében: „A mai idők állapota kötelez minket, hogy emlékezetetekbe idézzük: nem kell csodálkoznunk ezeken az eretnekségeken, sem azon, hogy léteznek (hiszen már előre megjövendölték, hogy fel fogják ütni fejüket), sem azon, hogy megzavarják egyesek hitét (hiszen az eretnekségek éppen arra szolgálnak, hogy hitünk kísértésbe kerülve próbát álljon ki). (...) Egyébként tényleg különös, hogy a rossznak ekkora ereje legyen – csakhogy **az eretnekségeknek azokon nagy a hatalma, akik nem erősek a hitben**. Általában az ökölvívók és a gladiátorok küzdelmeiben sem azért győz az egyik, mert erős vagy legyőzhetetlen, hanem mert az, akit legyőzött, nem volt elég erős. Annyi bizonyos, hogy ez a győztes, ha utóbb igen erős ellenféllel kerül szembe, maga is vesztesként vonulhat vissza. Hasonlóképpen az eretnekségek is egyesek gyengeségéből merítik erejüket, de semmi erejük se lenne, ha erős hittel találkoznának. (...) Ezek emberi és démoni tanítások, melyek az evilági bölcsesség szelleméből születtek azok számára, akiknek viszket a fülük (vö. Kol 2,22; 1 Tim 4,1). (...) Istent a szív egyszerűségében kell keresni (vö. Bölcs 1,1). Erre gondoljanak azok, akik sztoikus, platonikus és dialektikus kereszténységet találtak ki! (...) **Mikor hiszünk, nem érezzük szükségét annak, hogy másban higgyünk**. Hiszen, ha már ezt hisszük, nincs semmi okunk, amiért másban kellene hinnünk”.⁵

Ha az itt tárgyalandó New Age mozgalomnak a fő irányvonalát szeretnénk kiemelni, akkor két lényeges irányulást figyelhetünk meg.

Az egyik filozófiai jellegűnek is nevezhető, egyúttal azonban az átlagember „hitét” is befolyásolja: az **egységelvű világnézet (monizmus)**, mint az egyik lehetséges pogány gondolkodásmód. A New Age ideológiája ugyanis követi a régi okkult gondolkodásmód egységelvűségét. Követőit arra vezeti, hogy a mindenségen belül minden létezőt, anyagot, Istent, isteneket, szellemeket egy egységbe vonva, ugyanazon világegység részeinek tekintsék, amikor anyag és szellem, istenség és emberség végső soron egyneműnek, azonosnak vehető. Az alapelv: „minden egy”. (Két változata van: „minden alapvetően anyagi jellegű” – „minden alapvetően szellemi jellegű”.)

Fontos, hogy rámutassunk egy jelentős különbségre. Létezik a **miszticizmus** és létezik a valódi **misztika**. A miszticizmus, vagyis az álmissztika az egység átélését jelenti, azokkal a paranormális jelenségekkel együtt, melyek esetleg az ilyen élményeket bevezetik vagy kísérik. A keleti miszticizmus alapja ez az **egységelv**, a monizmus. Az indiaiak azt magyarázzák, hogy ami nem az egységnek megfelelő, ami nem egy, az mind látszat csupán, vagyis a „májá fátyla” takarja. A léleknek tehát oda kell eljutnia, hogy a sokféleségben meglássa, és a sokféleségből elérje az „egységet”, **egyesüljön a mindenséggel**, beleolvadjon a mindenség igazi valójába, vagyis az Egybe. Az ókori pogányok sem tudták felfogni *Isten végtelen és teremtői mivoltát. E két dolog felismerésére csak a bibliai kinyilatkoztatás vezette el az emberiséget*. A pogányság mindannyiszor párhuzamot állít fel az istenség és a világ, istenség és az emberi lélek között, illetve az istenséget a világegész részének tekinti. Ezért nem képes igazán eljutni Isten abszolút mivoltának a felismerésére, állítására, még kevésbé az Ő személyes mivoltának felfedezéséhez. Ugyanakkor a gyakorlati istenkeresés közben

⁴ Dr. Vanyó László i.m. 100.

⁵ De praescriptione haer. I,1; II,6-8; VII,1; VII, 9.

csupán emberi erőfeszítésekre tud hagyatkozni. Márpedig a pusztán emberi erőfeszítés – fakadjon az bármilyen lelkes, őszinte kereső szándékból – a legjobb esetben is csupán „természetes” istenismerethez vezethet el. Ám a „természetes istenismeret” – legyen az pszichikailag kifejeződő élmény vagy filozófiai jellegű fejtegetés – nem vezethet el a végtelen, abszolút Isten megismeréséhez – egy véges emberi megismerő felől. (Itt jó esetben is csak „negatív teológiáról” lehet beszélni a fogalmi szinten [„mi az, ami nem Isten”], illetve negatív meditatív utakról – „kiüresedés” – a gyakorlati vallási szinten.) Az előbbi nevezhetjük a természetes ész vallásosságának, az utóbbit több valláskutatóval együtt nevezhetjük „biológiai vallásosságnak”. Mindezeket a pogány alapállásokat és emberi erőfeszítésekből született módszereket használja újra az Új Korszak mozgalmának embere, bár ritkán beszél kifejezetten „istenkeresésről” vagy az „istenmegismerés” feladatáról. A biológiai vallásosság élményei azonban érdeklik és lekötik. Mindegy valójában, hogy az ilyen élmény jógame meditáció, „alfázás” vagy LSD révén jön, ezektől a gerjesztett élményektől nagyon vallásosnak kezdi érezni magát. Valójában a New Age embere inkább önmagát, a vélt, elrejtett „lehetőségeit” („Human Potential Movement”) akarja megismerni és még jobban kiterjeszteni, s e folyamatban önmagát „ismeri fel” istenként.

A valódi istenmegismerés (misztika) az üdvtörténet által, a zsidó-keresztény kinyilatkoztatásban vált az ember számára lehetővé. A pozitív istenismeret Jézus Krisztus megtestesülésében, a feltámadásában, a Szentlélek kiáradásában adatik az embernek. Ez nem az ember érdeme és nem az erőfeszítései, vagy módszerei révén jut a birtokába, hanem ez kegyelem, „kharisz”, vagyis ingyenes ajándék Istentől. A végtelen Isten lehetővé tudja tenni teremtménye számára a vele való találkozást, a hitben, amely néha hozhat szokatlan, intenzív élményeket, elragadtatást, mely, ám ez nem biológiai vallásosság, mert nem emberi erőfeszítés eredménye.

Az igazi misztika, vagyis a keresztény lelkiesség alapelve: az Istentől jövő kegyelem, ajándék befogadása, a személyes *Istennel való találkozás* lehetősége, a Jézus Krisztus általi megváltás miatt. A keresztény misztikus nem a „mindennel” válik eggyé, hanem a *személyes Istennel jut közösségre*, boldogító találkozásra. Nem olvad be, nem tűnik el a személyisége, hanem e közösség (communio) kapcsán elmélyül és kibontakozik a saját személyisége. Olyan Istennel találkozik így, aki a mindenség teremtője, „túl van az egy-en” (Alexandriai Kelemen), és mondhatni, hogy mindig más, mint a teremtett világ. Míg a miszticizmusban „ki kell aludnia” az egyéniségnek, addig a valódi misztikában az egyéniség szabaddá válik és megerősödik.

A New Age-mozgalom **másik irányultsága** gyakorlati: arra vezeti a tömegeket, hogy gondolkodásukban és cselekedeteikben *a mágiát* alkalmazzák. A modern mágikus alapállás így beszél: bármi lehetséges, mindent megtehetsz, ha megfelelő „erőkre” szert teszel (melyek nem az egy Isten „erői”, hanem „önmagadban, vagy a mindenségben szunnyadnak”), és a nekik megfelelő módszerrel kibontakoztatod őket. Ehhez valamilyen „beavatás”, és „megváltoztatott tudatállapot” szükséges. (Példák a modern beavatásra: befizetni az agykontroll-kurzust, „behangelődni” reikivel, alávetni magam egy gurunak; példa a modern „megváltozott tudatállapotra”: transzcendentális meditáció, „alfába menni”, transzrelaxáció, „kundalini-meditáció”, regressziós hipnózis, LSD stb.)

Az aktív, gyakorlati mágia mindenkor a monista (egységelvű) világnézet alapján állt, hiszen a kozmosz feletti uralmat bizonyos feltételezett, vélt vagy szándékolt megfelelések alapján próbálta gyakorolni.

Ez a két irányulás, a monista világnézet és a mágia gyakorlása, mely az Új Korszak világnézetében újra megelevenedik, ellentétes a Szentírás alapján álló hittel és világnézettel, azzal a keresztény világnézettel, amelyet az ószövetségi és újszövetségi kinyilatkoztatás hozott létre. A kinyilatkoztatás által Isten határozottan és világosan tiltja a mágia világképét („okkultizmus”) és gyakorlatát (a „fehér” vagy „fekete”

mágiát). Nem csupán mint pogány babonát és mint bálványimádással kapcsolatos tévelygést tiltja meg ezt Isten szava, hanem mint olyat, amely minden kor minden közösségére nézve veszélyes és romboló. (A római törvények is tiltották a boszorkányságot.)

Ha nagyon egyszerűen és röviden akarjuk megfogalmazni ennek az „Új Korszak”-nak nevezett álvallási jelenségnek a lényegét, akkor egészében *spiritizmusnak* is nevezhetnénk; a spiritizmus egészen sajátos, „korszerűsített”, kiszélesített változatának, amely azzal foglalkozik, hogy az ember a legkülönfélébb ún. „természetfeletti” erőkkel, szellemekkel, „mesterekkel” kapcsolatba lépjen, általuk különleges ismeretekre, hatalomra, befolyásra tegyen szert, mintegy rövidre zárva a szokványos emberi és vallási megismerés, illetve a hétköznapi emberi munka, jóakarát és erkölcsi törekvések és a boldogság közti fáradságos utat. Ebben a felújított okkultizmusban szinte minden formában szellemek, vagy titkos erők lehívása történik, legyen az reiki, agykontroll, dianetika, Transzcendentális Meditációt vagy ingával gyógyító természetgyógyászat és hasonlók. E könyvvel arra szeretnék rámutatni, hogy a kinyilatkoztatás által Isten, és nyomában a mindenkori egyház óva inti az embereket a spiritizmustól. El szeretném mondani azt, hogy napjainkban is igazolódik e tiltás jogossága: számos és sokféle rossz gyümölcse mutatkozik az okkult dolgokkal való foglalkozásnak, vagy az ilyen dolgokba vetett hitnek.

Ma is tanulságos szemügyre venni azt, hogy a korai kereszténység milyen világosan fogalmazta meg alapállását a sokszor filozófiai alapozottságú korabeli pogány világnézetekkel szemben. „A nehézségek onnan származtak, hogy a görög felfogásban Isten és a világ két egymáshoz rendelt, szimmetrikus valóság, a viszonyuk reverzibilis: mindegy, hogy Isten-világ vagy világ-Isten viszonyról beszélünk, míg a keresztény teológiában ez nem mindegy. Itt ugyanis a világ Istenhez van rendelve, de Isten nincs a világhoz rendelve. A teremtmények mind rászorúlnak Istenre, míg Isten egyetlen teremtményre sem szorul rá. Így mutatkozik meg a nagy különbség a császárkori filozófia istenmegismerésre vonatkozó tanítása és a keresztény tanítás között, mely szerint Isten megismerhető műveiből. Az első szerint azért ismerhető meg, mert Isten jelenvaló a művein belül, az utóbbi, a keresztény tan szerint azért, mert ő maga meg akarja ismertetni magát és mert teremtményei az ő akaratát tükrözik, de semmiképpen sem azért, mert Isten és a világ összemérhetőek lennének. Istent tehát a természetből azért lehet megismerni, mert az az akaratának műve. A sajátosan keresztény istenismerethez nem elég a létanalogia („analogia entis”), mely létezését feltárja tényszerűen, de milyenségét nem mutatja meg, és személyes kapcsolatot sem jelent Istennel. Ehhez szükséges a kinyilatkoztatás, az üdvtörténet, melynek során Krisztusban közvetlenül nyilatkoztatja ki önmagát”.⁶ Ezeket a felismeréseket ma ismét hangsúlyozni kell, és rá kell mutatni arra, hogy Krisztus egyháza ezekben az évtizedekben egy új pogányság időszakában él, amelynek viszonyai nagyon hasonlóak az első évszázadok környező pogány világához. Ha a kereszténység nem tud hasonlóan viselkedni, mint az ókeresztény egyház, tekintve az evangelizációt, vagy a tanúságtételt – akár a „mártírium” szintjén –, akkor elveszítheti az evangéliummal való azonosságát.

A New Age nagyon összetett világnézeti divat-áramlat, amely összefügg kulturális, filozófiai, vallási, orvosi, hírközlési, kereskedelmi területekkel; számtalan „csatornán” érkezik a tartalma a hétköznapi emberéhez, aki éppen ezért nem veszi észre a mozgalom belső, rejtett irányítottságát. Valójában ma, a kilencvenes években már emberek tömegei gondolkodnak az „új paradigma” szerint, magukat kereszténynek tartó hívő emberek ezrei kapnak lendületet a természetfeletti sajátos „kutatásához” keleti vallási módszerekkel, kapnak tippeket a „kapcsolatfelvételhez” titkos erőkkel, mágikus módszerekkel, hogy – amint vélik –

---

⁶ Dr. Vanyó László i.m. 107.

, ezekkel „hitüket frissíthessék”, „istenkeresésükben” segítséget kapjanak. E gyanútlan és vallásilag tájékozatlan, jószándékú tömegeknek a lelki helyzetére kiválóan illik a Római levél részlete: „Tanúságot tesztek mellettük, hogy van bennük buzgóság Istenért, de hiányzik a kellő megértés. Mert félreismerik az Istentől eredő megigazolást, és a magukéval próbálják behelyettesíteni, nem vetik alá magukat az Istentől származó megigazolásnak. Márpedig a törvény végső célja Krisztus, minden hívő megigazolására” (Róm 10,2-3).

Pál apostol szavai pontosan jellemzik napjaink e divat-lelkületét, amely **arra vezet az embert, hogy Isten hatalmát saját emberi hatalmával helyettesítse, valamint Jézus Krisztus megváltásának elfogadása, hite helyett olyan pszichotechnikákat tanuljon meg, amelyeknek ideológiájával és gyakorlataival egyaránt önmagát, mint saját maga megváltóját, saját maga gyógyítóját, önmaga megvalósítóját „fedezí föl”**. Csakúgy, mint az ókori gnoszticizmus szektás csoportjainál 3-4 évszázadon keresztül, ma ebben az újkori „spiritualizmus”-ban is Isten megváltása helyett az ember **önmegváltásáról** beszélnek, „tudás” (gnószisz) és a befelé fordító lelki technika (ezoterika) által. Jézus kereszthalála és feltámadása helyett, a hit és az Isten ingyenes kegyelme helyett ebben a „megváltás eszközei” az emberi erőfeszítés gyakorlataiból kerülnek ki.

Ezen az úton válik a New Age-hit az **utópia** legújabb megjelenési formájává. Az ember ebben a rendszerben is annak a hiú „reménynek” válik áldozatává, mely szerint itt a földön saját erőnkéből meg tudnánk valósítani a paradicsomot.

Ezt a beállítottságot és ennek összefüggéseit világítja meg a *Katolikus Egyház Katekizmusának* 675. szakasza: „Krisztus eljövetele előtt az Egyháznak át kell mennie egy utolsó próbatételre, amikor nagyszámú hívő hite megvizsgálásra kerül. (Vö. Lk 18,8: »...Csak az a kérdés, hogy amikor az emberfia eljön, talál-e hitet a földön?«) Az üldöztetések végigkísérik az Egyház földi zarándokútját, feltárják a »gonoszság misztériumát«, és pedig egy vallási jellegű szédelgés formájában, mely az igazság elárulása árán problémáik látszólagos megoldását ígéri az embereknek. A vallási félrevezetés csúcán az Antikrisztus tevékenykedése áll, vagyis egy álmessiaság, amelyben az ember önmagát dicsőíti, Isten helyére állva, és a Messiás helyébe, aki testben jött el. (Vö. 2 Tessz 2,4-12: »...előbb be kell következnie az elpártolásnak, és meg kell mutatkoznia a bűn emberének, a kárhozat fiának, az ellenségnek, aki mindenkéül fölé emelkedik, amit Istennek és szentnek neveznek. Sőt, Isten templomában foglal majd helyet és istennek akar látszani. (...) Megjelenését a sátán erejéből mindenféle feltűnő tett, jel és hamis csoda kíséri, meg mindenféle gonosz csábítás is, azok vesztére, akik elkárhoznak, mert nem voltak fogékonyak az igazság szeretetére, ami üdvösségükre szolgált volna. Azért szolgáltatja ki őket az Isten a kísértés hatalmának, hogy higgyenek a hazugságnak.«) Ez az antikrisztusi csalás már kirajzolódik a világban, azon események révén, valahányszor föltételezik, hogy a történelemben meg lehet valósítani a messiási reménységet, amely nem benne tud teljesedni (ti. a történelemben), hanem csak felette, az eszkatológikus ítéleten keresztül. Az Egyház elvetette Isten országának szelídebb alakban jelentkező meghamisítását is, mikor az a millenarizmus neve alatt fellépett, főként az evilági messianizmus politikai formájában, ami belső lényegénél fogva volt eltévelyedés”.⁷

Az emberek hajlamosak arra, hogy ha valami szokatlant, „természetfelettit”, paranormálisat tapasztalnak, akkor azt higgyék, hogy abban valami nagyszerű és jó dologgal, sőt, Isten megnyilvánulásával találkoztak. Am a szokatlan jelenségek sokfélék, és nem csak Istentől eredhetnek, kétes gyümölcsöket is teremhetnek... Márk evangéliuma szerint Jézus figyelmeztette a mai nemzedéket is: „*Álkrisztusok és álpróféták lépnek fel, jeleket és csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is félrevezessék. Vigyázzatok, mindent előre megmondtam nektek*” (Mk 13,22-23). Aki Jézusnak e figyelmeztetéseit nem

⁷ A Katolikus Egyház Katekizmus, 675. szakasz. Bp., SzIT, 1994.

veszi komolyan (amolyan „irodalmi formának” tartja csupán), az könnyű szívvel szervez napjainkban „katolikus” lelkigyakorlatokat fiataloknak, ahol keleti módszerekkel meditálnak és jógáznak velük, mondván, hogy az érett keresztény ki tudja válogatni magának a más vallásokból is azt, ami hasznos számára... Ám akik ezeken a lelkigyakorlatokon részt vesznek, általában egyáltalán nem „érett hitű katolikusok”, s így inkább az a tapasztalat, hogy hazatérve ezekről a „lelkigyakorlatokról” a fiatalok buzgón merülnek el a zen-buddhizmus és egyéb jógaiskolák tanulmányozásában, s ezt úgy teszik, hogy még nagyjából sem ismerték meg Avilai Szt. Teréz vagy Loyolai Szt. Ignác lelkiségét és „gyakorlatait”. Az ilyen érdeklődésnek igen gyorsan jelenik meg az egyik legjelentősebb negatív gyümölcse: a lélekvándorlásba vetett tévhit, amely révén az illető gyakorlatilag újra pogánnyá válik, hiszen ez a pogány keleti tan a keresztény hit legfontosabb tartalmát tagadja, a Jézus Krisztus általi feltámadást.

A könyvben idézett szerzőktől és egyéb személyiségektől, akik akarva-akaratlan belebonyolódtak ebbe a divatszemeletbe, s több vagy kevesebb határozottsággal képviselik és terjesztik ezt, szintén nem vitatom el a jószándékot. Alapállásom velük kapcsolatban megegyezik Gilbert Keith Chesterton megjegyzésével, aki *Eretnekek* című kötetében írta a megértés kedvéért e sorokat:

„Legjelesebb kortársaimmal kívánok foglalkozni, nem személyükkel és nem is irodalmi szempontból, hanem annak vonatkozásában, amit tanítanak. Nem foglalkozom Mr. Rudyard Kiplinggel, a lendületes művésszel és életeleven személyiséggel, vele ezúttal mint Eretnekekkel foglalkozom... Nem foglalkozom Mr. Bernard Shaw-val, aki a legragyogóbb szellem és a legbecsületesebb ember napjainkban: vele ezúttal mint Eretnekekkel foglalkozom, azaz mint olyasvalakivel, akinek filozófiája tökéletesen szilárd, tökéletesen koherens és tökéletesen téves”.⁸ Ehhez hasonlóan én sem egyes személyeket kritizálok, hanem bizonyos tévedéseket és tévedésbe ejtő gyakorlatokat.

Úgy vélem, hogy a New Age mozgalma által felvetett kérdések a kereszténység mai, létező és jelentős problémái. Belőlük az evangélium hirdetésének és a hit megőrzésének feladatai fakadnak. Ezért bocsátjuk útjára e könyvnek a negyedik kiadását. Szeretnénk engedelmessé tenni VI. Pál pápa felhívásának is, melyet a II. Vatikáni Zsinat szellemében adott ki: „Az evangelizációs munkának ez a kettős hűség a sarkköve: Hűség az evangéliumi üzenethez és hűség az emberiséghez, amelyhez az evangéliumot a maga teljességében kell közvetítenünk. (...) Az evangélium hirdetése az Egyház számára nem fakultatív feladat: nem választhat, hogy óhajtja-e végezni, vagy sem. (...) Az evangélium továbbadása szükséges, egyedülálló, mással nem helyettesíthető munka. **Nem tűri sem az indifferentizmust, sem a szinkretizmust, sem a hit átalakítását: mert tőle függ az emberek üdvössége**”.⁹ Ez is megerősít engem abban, amit a Szentírásban kaptunk meg; ezt szeretném munkámmal képviselni és segíteni kívánom napjaink evangelizációját, melynek a 20. századvég életérzésének, gondolkodásának és sajátos problémáinak figyelembe vételével, de nem azokkal megalkudva kell folynia.

1996 Húsvétján

a szerző

⁸ Gilbert Keith Chesterton: *Eretnekek*. Bp., SzIT, 1991. i.m. 12.

⁹ *Evangélium Nuntiandi*, Bev. 4,5.in: A II. vatikáni Zsinat tanítása. i.m. 512.

Bevezetés

Amikor divatba jönnek különféle mozgalmak vagy gondolkodásmódok, az embert az újdonság és a többiek követésének vonzereje mozgatja. Kezdetben ritkán látjuk meg egy divatjelenség előzményeit, vagy a feltűnésének háttérében meghúzódó valódi okokat, célokat, és ritkán tudunk nyomban tudományos, vagy egyáltalán emberileg ésszerű elemzésekkel tekinteni arra, aminek hatása alá kerültünk.

A könyvünkben bemutatott divatjelenségnek, a *New Age*-nek első hazai tömeghatásai után megjelent néhány hasznos reflexió, kritika is erről a szellemiségről és gyakorlati vonatkozásairól. Mégis úgy tűnik, mintha igazuk lenne azoknak, akik szerint „az egyház védtelen a *New Age* hatásával szemben”. *„Ki gondolta volna a hetvenes években, hogy az ezredforduló kereszténységének nagy ellenfele nem az istenhipotézis nélkül kutató természettudomány, és nem is a szekuláris állam, hanem a vallás lesz. Umberto Eco szerint »új középkor« jött el. Meglehet, hogy Szent Bonifácokra lesz ismét szükség, akik képesek szembeszállni a New Age varázslóival? A kereszténység, amely annyira igyekezett tetszetőssé tenni magát egy vallástalan kor szemében, most mintha kissé tanácstalan lenne”*.¹⁰

Szerény összefoglalónkkal és elemzésünkkel a keresztény világszemlélet alapján teszünk fel kérdéseket, s keressük a válaszokat, miközben igyekszünk felhasználni és idézni az eddig hazánkban megjelent reflexiókat, és néhány külföldi hozzászólást, hogy az érdeklődő egy kötetben is megtalálhassa azokat a támpontokat, amelyek alapján saját véleményét kialakíthatja, rögzítheti az „Új Korszak”-jelenséggel kapcsolatban.

A könyvben használt sajátos fogalmak lexikona

Könyvünk anyagának tárgyalása előtt szükséges olyan fogalmak rövid bemutatása, amelyek sajátosan kapcsolódnak a témához, de sokak számára újszerűek, másoknak pedig esetleg másféle megközelítésben jelentek meg eddig. Ezeket az alábbiakban nem feltétlenül ábécé-sorrendben vesszük, hanem nagyjából összetartozásuk szerint csoportosítva.

DUALIZMUS: Szerinte két alapelv van a világban, ezek ellentétben állnak, például: szellemi-anyagi, jó-rossz, lélek-test, világosság-sötétség. Ilyen gondolkodású volt a perzsa vallás, a gnosztikus iskolák egy része. A gnosztikus dualizmust vitték tovább a középkorban a katharok és az albiak eretnek csoportjai, akik azt vallották, hogy a világban a jó és a rossz harcának az az alapja, hogy Isten csupán szellemi világot teremtett, az anyagvilág teremtője pedig a sátán, s ennél fogva az anyagi valóság elvetendően rossz.

Dualista a sátánisták felfogása, akik azt vallják, hogy a sátán ugyanolyan hatalom, mint Isten.

MONIZMUS: E szemlélet szerint a valóság egységes, és minden egyetlen princípiumra vezethető vissza. Ez az alapelv pedig vagy szellemi, vagy maga az anyag. Ami más, mint ez az alapelv, az vagy látszat, vagy pedig ennek az egynek másféle megjelenési módja, pl. árnyéka, tükörképe stb. – vallják a monista rendszerek. Ide sorolható Thalész, Platón, az újplatonizmus, a keleti vallások többsége, Hegel, Marx, az okkult alapelméletek többsége, a teozófia, az antropozófia. Vallási megjelenésében a monizmus általában panteizmust jelent (=

¹⁰ Bamber Gascoigne: A keresztények, Bp., Kossuth, 1993. 294.

minden isten), s a monista világnézetben jelennek meg a különféle ciklikusságot, visszatérést hirdető eszmék.

PANTEIZMUS: Ez a világszemlélet a világmindenséget azonosítja Istennel vagy az „istenséggel”. „Minden isten.” A monizmusnak, vagyis a „minden egy”-gondolkodásnak a vallásos változata. Ez magában foglalja azt a vélekedést, hogy a világot nem Isten teremtette. Itt az istenfogalom csupán egy összefoglaló formula az egésznek a jelölésére. – Panteista a legtöbb keleti vallás, így a hinduizmus általában, a taoizmus nyilvánvalóan, a középkorba és a reneszánszba is áthúzódó újplatonizmus, képviselői között például Giordano Bruno. – A panteizmus valójában burkolt ateizmus, hiszen oly könnyen átléphető küszöb választja el csupán attól a monizmustól, egységtantól, amely a mindenséget vagy tisztán szelleminek, vagy tisztán anyagnak tartja.

KERESZTÉNY VILÁGSZEMLÉLET: A keresztény hit világszemlélete nem dualista és nem monista. Nem panteista és nem panenteista. A keresztény világnézet realista, mivel Isten a világmindenség, a kozmosz egyedüli megteremtője, nem lehet azonos azzal, amit alkotott, hiszen az már nem szükségszerű, hanem kontingens, függő lét. Az I. Vatikáni Zsinat megfogalmazása szerint hisszük, hogy: „Jóságában és mindenható erejével, nem saját boldogságának növelésére, sem tökéletességének elérésére, hanem azért, hogy ezt kinyilvánítsa azon javai által, amiket teremtményeinek megadott, ez az egy igaz Isten, a maga legteljesebb szabad elhatározásából, mindent együtt, az idők kezdetétől, a semmiből teremtett, mind az egyik, mind a másik teremtést, (vagyis) a szellemit és az anyagit”.¹¹

„Hiszük, hogy Istennek nem volt szüksége semmiféle eleve létezőre vagy segítségre ahhoz, hogy teremtsen. A teremtés mégsem az isteni lényeg szükségszerű kiáradása. Isten szabadon, a semmiből teremt. (...) Isten határtalanul nagyobb minden teremtményénél” – hangsúlyozza *A Katolikus Egyház Katekizmusa*.¹²

Ezeket azért kell kiemelni, mert a monista és panteista nézetekre támaszkodó New Age-gondolkodásban az emanáció tana is szerepel, amely szerint minden, amit a világban látunk, végső soron az istenségből történt kiáramlás, kiszakadás révén jött létre, és így minőségileg nem is különbözik attól, ami az isteni. A New Age-ben gyakran úgy értelmezik az emberi lelket, mint a legtöbb keleti vallásban és az ókori gnoszticizmusban: az emberi testben egy az istenségből kiszakadt vagy emanálódott „lélekszíkra” van, melynek vissza kell találnia, vissza kell olvadnia az eredeti egységbe, a világlélekbe.

A keresztény hit szerint a teremtett világnak tehát van kezdete és lesz vége, amint a gondviselés által „Isten bölcsességben és szeretetben elvezeti minden teremtményét a maga végső céljához”.¹³ A New Age gondolkodásában a rossz csupán illúzió. A keleti vallási megfogalmazások átvételével azt a megjelölést kapja, hogy (a rossz) nem más, mint „ugyanannak a dolognak egy másik megjelenése, egy másik oldala”. Ezzel kapcsolatban is idézni kell a kinyilatkoztatás alapján álló keresztény hitet, ahogy *A Katolikus Egyház Katekizmusa* mondja el: „Isten a maga mindenható gondviselésében jóra tudja fordítani a rossz következményeit, még az erkölcsi rosszét is... De ezzel a rossz nem változik jóvá”.¹⁴

A rossz eredetéről a keresztény hit szerint: „Az angyaloknak és az embereknek, az értelmes és szabadakaratú teremtményeknek a szabad választás és különbségtevő szeretet

¹¹ Henricus Denziger – Adolfus Schönmetzer: *Enchiridion Symbolorum Definitionum et Declarationum de rebus fidei et morum*. Barcinone – Friburgi Brigoviae – Romae; Herder, editio XXXVI. 1976. 3023-3024. (A továbbiakban: DS)

¹² *A Katolikus Egyház Katekizmusa* i.m. 73-74.

¹³ *A Katolikus Egyház Katekizmusa* i.m. 78.

¹⁴ *A Katolikus Egyház Katekizmusa* i.m. 77.

révén kell haladniuk a nekik rendelt cél irányában. De ők képesek arra is, hogy letérjenek az útról. Ennek megtételekor bünt követtek el. Így jött a világba az erkölcsi rossz...”¹⁵

„Az angyalok szellemi teremtmények, akik szüntelenül dicsőítik Istent, és az üdvösség tervét szolgálják a többi teremtmény között (...) Annak hátterében, hogy ősszüleink az engedetlenséget választották, ott áll a kísértő szava, amely szembehelyezkedik Istennel (...) »Az ördögöt pedig és a többi démonokat Isten teremtette természetük szerint jóknak, és ők maguktól váltak gonosszá« (IV. Lateráni Zsinat) (...) A Szentírás beszél ezeknek az angyaloknak a bűnéről is. Ez a bukás a szellemi teremtmények szabad elhatározásával történt, ők végérvényesen és visszavonhatatlanul elutasították Istent és az ő országát. E lázadásra történik utalás a kísértő szavaiban, melyekkel az ősszüleinkhez fordult: »Olyanok leszek, mint az Isten« (Ter 3,5). Az ördög »bűnös kezdettől fogva« (1 Jn 3,8), »a hazugság atyja« (Jn 8,44). (...) A Sátán hatalma azonban nem végtelen. Ő nem több, mint teremtmény (...) Bár a Sátán a világban Isten ellen és az ő Krisztusban fennálló országa ellen ténykedik, bár tevékenységének súlyos következményei vannak mind az egyes ember, mind az emberi közösségek életében – mivelhogy szellemi létező és közvetlenebbül hat, mint a fizikai természet –, de tevékenykedését az isteni gondviselés engedte meg, amely az ember és a világ történelmét erőteljesen és gyengédséggel irányítja”.¹⁶

„Isten teremtő művének csúcsa az ember. (...) Az ember személy, amely Isten képmására teremtett, test és lélek egysége. (...) Az Egyház tanítja, hogy minden szellemi lelket Isten közvetlenül teremt”.¹⁷ Az emberi lelkek nem bírnak előzetes létezéssel a testi létezés kezdetei (fogantatás) előtt, s a halál után nem is keresnek újabb testeket, hogy reinkarnálódjanak – szemben azzal, ahogyan ezeket tévesen az Új Korszak mozgalma tanítja.

ASZTRÁLTEST: A gnosztikusoktól származó, de gyakran különféleképpen értett fogalom, amely kapcsolatban van a gnosztikus spekulációkkal, melyek a teremtéssel, az *emanációval* kapcsolatosak. Arról beszélnek az okkult világkép értelmében, hogy a testeknek különféle hierarchikus tagozódásuk van, s ugyanígy a léleknek is. A rózsakeresztesek például három ilyen fokozatot különböztetnek meg az emberi testtel és az emberi lélekkel kapcsolatban, az antropozófusok pedig négyet a testi vonatkozásban, és hármat a szellemi vonalon. Az utóbbiaknál az asztráltest a fizikai és az „étertest” után következő fokozati elem, amely a „tudatot” teszi lehetővé, azonban itt még csak az állati színtről, az állati lényben is meglévő „tudatról” van szó, az ő bonyolult elképzeléseik szerint. Van olyan, aki egy érzelmi jellegű réteget ért ezalatt, a legtöbb okkultista, így a mágusok egyfajta „szellemtestet” értenek alatta, amely megfelel a fizikai testnek, de elválhat tőle, sőt a halálban ez meg is marad. Mind a régi, mind a New Age-beli okkultisták, akik ezt a fogalmat használják, az egység-szemlélet alapján a különféle testi rétegeket ugyanazon lényeg különféle finomságú „rezgésformáinak” képzelik el.

ASZTROLÓGIA: Jóslás a csillagokba vetett hit alapján. Bár többféle formája kialakult a pogány vallások különféle területein, az alapja mindegyiknek a bolygók, csillagok istenként való tisztelete volt. A mai, és a New Age-mozgalomba tartozó asztrológusok sokféle magyarázatot próbálnak propagálni az égitestek különféle energia-hatásairól, s állítják, hogy a bolygók egymáshoz és a földhöz való viszonya különféle hatást gyakorolhat az emberi történelemre, s az emberi egyén sorsára, jellemére, tetteire. Az asztrológus a horoszkóp (görög eredetű műszó = óránézés) segítségével igyekszik választ találni az élet, a jövő, a várható optimális cselekvések kérdéseire.

¹⁵ A Katolikus Egyház Katekizmusa i.m. 77.

¹⁶ Katolikus Egyház Katekizmusa i.m. 91.

¹⁷ Katolikus Egyház Katekizmusa i.m. 85-86.

Az asztrológiába, a horoszkópba vetett hit egyik alapja az az okkult világnézeti szempont, mely szerint a „mikrokozmosz” (pl. egy ember és élete) „megfelel” a „makrokozmosznak” (a mindenség, ill. csillagcsoportok helyzetének).

ALKÍMIA: A középkorban kapta ezt az elnevezést az az okkult irányzat, amely nem csupán „aranycsináló művészet” volt, hanem mint igen összetett szellemi áramlat, tovább menekítette az ókorból a többféle gyökerű okkult tudást és gyakorlatozást, a gnosztikus szemléletmóddal együtt. Az alkímia alapvető céljának a „megtisztítást” tartották, amely vonatkozott a fémekre és az emberre egyaránt. Az alkimista bölcs nem különítette el a szellemi világot az anyagtól, s a szervetlen anyagot a szervestől, ennek nyomán gyakran kinyilvánul az alkimisták monista, egységelvű világnézete. Vélt szintézisük útján haladva az alkimisták megcélozták a nemes fémek létrehozását a nemtelen fémekből, az általános, mindenre hatékony gyógyító anyag (elixír) kitermelését, s az „elsődleges anyagként” felfogott, s „mindeneknek mélyében működő”, úgynevezett „bölcsök köve” előállítását. Csoportjaik többnyire ezoterikus, titkos iskolákat alkottak, amelyekben szerepelt beavatás, szerepeltek mesterek, és az „árkánium”-nak, titkos tanításnak az átadása, amely által a beavatott nehezen, de elkezdhetette megérteni a szándékosan rejtjeles fogalmazással, igen homályosan megírt könyveiket. – „Ha mágikus is a belső és külső megfelelési eszme, azért a különböző szubsztanciákkal végzett gyakorlati munka (a nemtudományos kiindulópont ellenére) így is folyton a természettudományos kutatás közelébe kanyarodott, és sok vonatkozásban csakugyan megvetette az újkori kémia és fizika fundamentumát, míg a reális bázisától mindjobban megfosztott alkímia spirituális része mint elbűvölő képekkel illusztrált megtisztulási törekvés elmenekült a teozófia, az arany- és rózsakeresztesek birodalmába és a szabadkőművesség néhány rendszerébe.”¹⁸

ANIMIZMUS: Primitív vallási felfogás, amely úgy véli, hogy lelkük van az élettelen dolgoknak, akár a köveknek, vizeknek, akár a növényeknek vagy különféle tárgyaknak. Az animizmus szerepel a bálványimádás létrejöttében, vagy az asztrológiai hit (csillagistenítés, csillagjósolás) mélyén, és könnyen vezet a panteizmus felé.

EZOTERIKA: (görög: endzótérosz = befelé figyelő) Az ezoterikus kifejezéssel általában az olyan vallási, vagy eszmei irányultságú csoportokat jelölik, amelyek (tkp. az ókortól napjainkig) valamilyen rejtett, titkos, beavatottaknak való tudást vagy tevékenységet őriznek, s egyúttal ezt nem külső megismeréssel, hanem a befelé irányuló (meditatív) gyakorlatokkal sajátíthatják el. Ezt mindannyiszor egy magasabbrendű, és a kiválasztottaknak való tudásnak, módszernek tekintik, s úgy vélik, hogy csak zárt körben lehet elsajátítani, felhasználni. A nagyobb vallási rendszereken belül sokszor felléptek ilyen titkos körök. Beavatási rítusaikkal, titkos jellegükkel sajátosan ezoterikus formájúak voltak az ógörög misztériumvallások, mint a Kübelé-, az Attisz- vagy a dionüszoszi misztériumok. A gnoszticizmus is döntően ezoterikus jellegű volt: a misztériumvallások nyomában, s az óegyiptomi titkos mágusiskolák hagyományait fölszippantva alakult ki. A vallási célt szerintük csupán a legfelső típusú ember, a „pneumatikus” érthette el. A sok gnosztikus irányzat közül a legsajátosabban ezoterikus volt a hermetizmus. Ezoterikusak voltak a középkori gnosztikus eretnenségek, köztük a rózsakeresztesek, majd ezeket követően a szabadkőművesség titkos mozgalmi, később pedig a teozófia és az antropozófia, végül a New Age különféle csoportjai. Az ezoterika és az okkultizmus összefüggenek, majdnem úgy, mint forma és tartalom. Az ezoterikus mozgalmak, csoportok eszmeisége gyakran tartalmaz okkultizmust, vagy pedig

¹⁸ Hans Biedermann: A mágikus művészetek zseblexikona. Bp., Szépirodalmi, 1989. 17.

kifejezetten arra épül föl. – A teozófia (lásd később) kifejezett fáradozása volt a múlt század végén és századunk elején, hogy eme különféle okkult hagyományokat egyesítse és közös nevezőre hozza. Ebben aktívan követte az antropozófia, majd pedig ma a New Age. – Az okkultizmus valójában az álmissztika (miszticizmus) körébe sorolható jelenségeket gyűjti, s ezeket örökíti tovább.

„A vallással ellentétben, az okkultizmusban az ember bizonyos fokig részeseül a »másik világ« hatalmában, ami a vallásban nem fordul elő. Az okkult jelenségek (varázslat, kísértet, átok, kízó szellemek) által sújtott személy is fordulhat okkult hatalommal rendelkezőhöz (varázslóhoz, boszorkányhoz, mágushoz), sőt, ő maga is válhat médiummá, gyógyítónak, varázslóvá, ráolvasóvá. Az okkultizmus tehát jelenségek, praktikák és rendszerek egész sorát foglalja magában. (...) Az okkultizmus legsötétebb változata a sátánizmus. Korábban a sátánt Isten ellenfelének tartották, s így léptek vele szövetségre. (...) Az okkultizmus minden formájában az ember teremtettsége korlátain túlra próbálja kiterjeszteni hatáskörét: nem fogadja el sem a maga, sem a dolgok teremtmény voltát és nem engedi, hogy az Isten meggyógyítsa és vezesse.”¹⁹ A New Age szellemiség által manapság leggyakrabban használt okkult világgépi fogalmak: aura, asztrálest, asztrológiai fogalmak, bioenergia, kozmikus energia, mikrokozmosz-makrokozmosz, reinkarnáció.

GNOSZTICIZMUS: (görög: gnószisz = ismeret, tudás) Szinkretikus vallási és filozófiai rendszer az ókorban, amely gyakorlatilag többféle forrásból összegyűjtött titkos tudást tartott életben. Át is hagyományozta a középső- és újkori Európának mindezt, de mindenekelőtt a maga jellegzetes mentalitását, melynek lényege egyfelől a zsidókeresztény kinyilatkoztatás támadása, másfelől egy befelé forduló, keleti jellegű, önmegváltó, pszichologizáló alapállás, amely a kereszténység tanításával és vallási módszereivel egyaránt ellentétes. (Később bővebben.)

GURU: Az indiai nyelvben a tanítómester, a lelki mester neve.

MÁGIA: Varázslat, boszorkányság, bűbájosság. Az okkult tudás gyakorlati felhasználása. A valóság (a környezet, az emberek, sőt az istenség) befolyásolásának, uralásának sajátos, régi, és különféle formája. A mágia gyakran az adott vallás mellett, gyakran annak ellenében, az Isten és a természet útjait megkerülve váltotta gyakorlatra a titkos tudást. A mágikus viselkedést leggyakrabban az egyén hatalomvágya, a fekete mágia esetén bosszúvágya vagy nyereszkedési célja hozza mozgásba. Az ember a mágikus hatalom módszereivel úgyszólván rövidre zárja a világban végbemenő folyamatok körét, a fáradságosnak tűnő erkölcsi megoldások végigvitele, a megszokott emberi erőfeszítés helyett (mint pl. a munka, a türelem, megbocsátás, párbeszéd, kísérlet, nevelés, meggyőzés stb.) *a természetes és etikus törvények kiiktatásával, gyorsítottan ható és olcsó receptekhez folyamodik*, amelyek paralogikus asszociációkra, ún. „megfelelésekre” alapozódtak, és tartalmaznak bizonyos kényszerítő cselekvéseket. Nagy szerepe volt a primitív, törzsi vallásosság szintjén, az animista és sámánisztikus vallások körében, az óegyiptomi papság kezében, a mezopotámiai népek körében, vagy a hinduizmuson belül, ahol a jógik és a fakírok tevékenységének és mutatványainak java része kezdettől ide tartozik (még akkor is, ha mindezeket ott, abban a kultúrkörben vagy nyelvezetben nem így nevezték). A mediterráneumban, „az ókorban minden, a természet rendjétől eltérő, csodás jelenséget mágiának, előidézőjét pedig mágusnak nevezték. Eszerint a régi mágia körébe kell utalnunk az ősidők szellemidézési, igézési, varázslati, bűvölési, bűvészi s jövendőmondói, sőt gyógyító

¹⁹ Christian Schütz szerk.: A keresztény szellemiség lexikona. Bp., SzIT, 1993. 286.

eljárásait is, melyeket nem orvosszereknek, hanem rejtett titkos erőknek tulajdonítottak. A mágia a legerőteljesebben Babilóniában virágzott, a médekénél és a perzsáknál, akikről később a görögök és rómaiak, még később a keresztény népek okkultistái is átvették. A kinyilatkoztatott vallás, főleg a kereszténység mindig szigorúan tiltotta a mágia minden fajtát, mint eszes emberhez nem méltót, s így megdőlt Freud, Jung, Pfister stb. ama nézete, amely a kereszténységet a mágiával hozza fogalmi azonosságba”.²⁰

A mágia kialakulásánál találkozunk a prelogikus és a paralogikus gondolkodás formáival, amely a „minden egy” (*monizmus*) felfogás nyomán, vagy a „mindennek lelke van” (*animizmus, panteizmus*) felfogás nyomán megfelelésekre és „szimpátiákra” alapozza a cselekvését, amellyel hatalomra kíván szert tenni, hogy uralmat gyakoroljon. (Később bővebben is kifejtve.)

MATERIALIZÁCIÓ: Valamely szellemi lénynek vagy „erőnek” anyagi megjelenése vagy kinyilvánulása. Elsősorban a *spiritizmus* fogalma, manapság azonban egyre gyakrabban hivatkoznak ilyen jelenségekre a legkülönbözőbb okkultisták gyakorlatát emlegetve. Pl. az indiai Sai Baba nevű guru a semmiből előkapott aranyórákkal ajándékozta meg imádóit.

MÉDIUM: Közlő eszköz, közlő személy. Az ezoterikus gyakorlatban, elsősorban a spiritisztáknál, azt az egyént jelenti, aki által egy másik szellem szól, megnyilvánul, beszéd vagy automatikus írás révén. Médiium volt az egyes primitív népek sámánja vagy varázslója is. A médiumok közlő tevékenysége jellegzetesen transzállapotban, vagyis valamilyen elragadtatott, megváltozott öntudatú állapotban történik.

MISZTIKA: A keresztény egyház korai irodalmában a misztika fogalmát Krisztus elrejtett titkának, misztériumának kinyilvánulásával kapcsolatban használják, ahogyan az megjelenik a kinyilatkoztatásban, a Szentírásban, a liturgiában. Nem egyéni szempontú lélektani tapasztalatra gondoltak kezdetben a misztika fogalmának használatakor, hanem az emberhez közeledő, s a Jézus Krisztusban hozzánk érkező láthatatlan isteni valóság megismerésére, szemlélésére (*theoria, contemplatio*), elsősorban a hit révén.

A misztika a zsidóságban és a kereszténységben az élő, személyes Istennel való találkozás útja. Kb. csupán a 16. századtól kezdik leírni a természetfeletti való kapcsolat sokféle megnyilvánulását úgy, mint szubjektív tapasztalatok sorozatát, mint az egyes lélek útját Istenhez – ahogyan aztán általában a napjainkig értelmezték a misztikát. Ettől kezdve a misztika külön teológiai tudományággá is válik, mely vizsgálódni és rendszerezni próbál. – A misztikával, mibenlétével, területeivel és határaival kapcsolatban napjainkban teljes zűrzavar alakult ki. Ennek régebbi oka is van, az, hogy a felvilágosodás a misztikát teljes egészében az irracionális, sőt, az okkult területére helyezte. Újabb okát a New Age törekvései adják, amely válogatás nélkül misztikának nevez mindent, ami „parapszichológiai” jelenségnek is tartható, tehát *mindenfajta* lelki jelenséget és élményt.

Többen vallják azt, hogy misztikus jelenségek minden „magasabb” valláson belül felbukkannak. Így, tágabb értelemben, általánosan véve, a misztikának minden nemesebb vallási gondolkodás világában az a célja, hogy aszkézis, imádság, elmélkedés, szemlélődés útján eljusson az Istennel való mély találkozásra, illetve egyesülésre.

A kinyilatkoztatás alapján, főként a próféták tevékenysége által, a hívő zsidóság szinte kezdettől fogva tudta, hogy szükség van megkülönböztetésre: vannak álpróféták, akik álmisztikus jelenségeikkel félrevezethetik az embert. Az Újszövetség tanítása megerősíti ezt a figyelmeztetést, és megadja a fontos szempontokat: a Biblia ismeretével, a Szentléleknek a

²⁰ Katolikus Lexikon, Bp., 1932. III. k. 230.

megkülönböztetésre szolgáló ajándéka felhasználásával, a keresztény közösség hitével az álmisztika elkülöníthető a misztikától. A misztika esetében a személyiségben, a jelenségek mögött Isten maga működik, közeledik.

Az álmisztika (miszticizmus) esetében gyakran emberi mesterkedésről, szemfényvesztésről, hamis vagy beteges jelenségekről (pl. hallucináció), esetleges kábítószeres hatásokról (pl. sámánok gombafőzetei), vagy éppen emberellenes szellemi erők, bukott angyalok jelenlétéről lehet szó.

OKKULTIZMUS: (latin: occultum = rejtett) Olyan természetén túli ismeret vagy jelenség, amely nem Istentől való. Az okkultista a természetfelettinek olyan vélt rendjét, törvényét akarja kiismerni, amelyet nem talál meg az ember a zsidókeresztény kinyilatkoztatásban, illetve esetenként más tételes vallások rendszerében sem, de a modern tudomány kutatási eredményei között sem. Az okkultizmus a varázslók, mágusok, szellemidézők, boszorkánymesterek „tudománya”, világnézete, akik ennek segítségével titkos kapcsolatra akarnak lépni a mások számára ismeretlen valósággal. Különbő okkult hagyományokat lehet találni az egyes kultúrák és vallások ölen vagy perifériáin. Így például nagy tömegben Egyiptom, Babilon, Perzsia, India, Tibet hagyományai között, a sámánvallások körében. A hermetizmus, az ókori gnózis titkos irodalma szerint a mágikus hatalom a három alapvető létszféra (kőzetek, növények, állatok), illetve a csillagok közti relációk titkainak ismeretén alapszik. Aki ezekkel, vagyis „a természet (kozmosz) titkaival” bírt, csodatevővé válhatott.²¹

OUROBOROSZ KÍGYÓ: A kígyó a miszticizmushoz tartozó fogalom valamint ábrázolás: saját farkába harapó kígyó, mely helyett néha sárkány szerepel. A gnoszticizmustól kezdve az alkímián keresztül az antropozófián át a New Age-ig a körforgásnak, a magát átváltoztató anyagnak, az evolúciónak, az ismétlődő világfolyamatnak a jelképe lett. A keresztény szemlélet számára viszont ez a jelkép is utal az őskígyóként megjelenő diabolikus erőre, amely egy másik világrendet akart létrehozni, s így önnön magába záródott.

PARAFENOMÉN: A szokásostól eltérő, valóságon túli jelenség, amelynek vizsgálatát a parafenomenológia (ma úgy mondják: parapszichológia) végezné. Gyakran egy személyt neveznek így az okkultizmusban, vagyis – tulajdonképpen tévesen – olyan személyt jelölnek, aki a parapszichológiai, vagy parafenomenológiai eseményt produkálja. Az illetet valójában médiumnak nevezik.

PARAPSZICHOLÓGIA: Kísérlet arra, hogy a szokatlan, természetes úton, illetve tudományosan meg nem magyarázható jelenségeket gyűjtse, rendszerezze, vizsgálja, és, ha lehetséges, bizonyos tudományos értelmezéssel kísérje. A parapszichológia fogalmát Johannes Driesch-nek köszönhetjük, aki az „életerő” („vis vitalis”, „elan vital”) vitatott, miszticista fogalmát újra használatba vette a biológia területén (neovitalizmus). – Nem kis zavart okoz manapság a New Age mozgalom jó néhány írója és hirdetője azzal, hogy az egész okkult tudásrendszert és a mágiát egyszerűen „parapszichológiának” nevezi.

SPIRITIZMUS: A 18. századtól nevezik így azt az okkult irányzatot, amely halottidézéssel, ill. szellemidézéssel foglalkozik, szellemi lényekkel próbál kapcsolatot fenntartani. Az ókorban és a középkorban nekromanciának nevezték; ettől kezdve napjainkig

²¹ A. J. Festugière: Hermetisme et mystique paienne. Paris, Aubier, 1967., 32.

sokfelé felbukkannak a halottidézők, „halottlátók”, a szellemeket kérdezők. A legjellegzetesebben spiritiszta beállítottságú ősi vallás a sámánizmus volt. Amerikából indítva manapság nagy erővel terjesztik a spiritizmust „channeling” néven. (Később bővebben.)

SZINKRETIZMUS: A görög szünkratein (összekeverni) szóból származó kifejezés utal a vallástörténeten belüli, többnyire tudatos törekvésekre, melyekben különféle vallási hagyományok elemeit akarták összevegyíteni, egyesíteni. Az európai ókorban három ilyen lényegesebb, többé-kevésbé tudatos, szinkretikus gondolkodásbeli egység-törekvés alakult ki a Római Birodalom területén: a *sztoicizmus*, az *újplatonizmus* és a *gnoszticizmus*. Ezoterikus, beavató-jellegű titkos vallási csoportokat alkotott később a szabadkőművesség; fejlődése közben fokozatosan vált szinkretista jellegűvé. Nála még nyíltabban vállalkozott egységes világvallás létrehozására különféle elemekből a teozófia, majd az antropozófia.

Indiában **Rámakrisna** (1836-1886) alakított ki sajátos irányzatot, a hindu istenek pantheonját kiegészítette Jézus, Mohamed, és más nem indiai „vallásalapítók” alakjával. Követője volt **Szvámi Vivékánanda**, aki 1902-ben halt meg és első harcosa lett a hinduizmus nyugati missziójának, az egység elvének leple alatt; Rámakrisna-missziót alapított az Egyesült Államokban. Utána az 1950-ben elhunyt **Sri Aurobindo** nevű jogi vitte tovább ezt az eszmeiséget, a nyugatot beutazva, és hirdetve a minden vallás fölé emelkedő, és „szupermentális” képességűvé váló ember evolúcióját. – A nagy vallásokat egyesítő és szintén azok fölé emelkedő elhivatottságot találunk a „**Baha'i** vallás”-ban is. E sort napjainkban a New Age mozgalma zárja be, amely minden eddigi átfogó törekvéshez képest igazán „egyetemes”-sé szeretne válni.

A New Age-jelenség

Egy idézet a *Több, mint érdekes – sokoldalú folyóirat* című lapból, amelyet 1993. április 26-tól olvashattunk:

„A Kagylókürt negyedévenként megjelenő nonprofit folyóirat, melynek célja, hogy beszámoljon a civilizációnkat fenyegető veszélyekről és kiutat mutasson ezekből.

(...) Az egyre súlyosbodó problémák láttán egymás után alakulnak ki a különböző alternatív csoportosulások (környezetvédő szervezetek, New Age mozgalmak, életmód-klubok), amelyek valamilyen módon igyekeznek tudatosítani az emberekben a fenyegető veszélyeket, és még idejében történő életmódváltásra sarkallnak.

A Kagylókürt is részt vállalt ebben a felvilágosító munkában. A legtöbb alternatív szervezettel ellentétben viszont mi nem tüneti kezelésre, hanem a problémák gyökerének feltárására törekszünk.

(...) A Kagylókürt a *környezetvédelemmel, egészséges életmóddal kapcsolatos cikkek mellett olyan kultúrákról, filozófiákról szóló tanulmányokat is elénk tár, amelyek egyfelől kimutatják modern korunk helytelen világszemléletének nyomait, másfelől pedig megtanítanak bennünket arra, hogyan teremtsünk valódi harmóniát környezetünkkel és önmagunkkal. Ez jelentheti a megfelelő alapot egy FENNTARTHATÓ, HUMÁNUS TÁRSADALOM számára.*”

Sokan vannak olyanok, akik nemrégén még babonának minősítettek minden vallást, s most a legprimitívebb babonáknak hódolnak. „Megingázzák” ételeiket, nyakukban különféle kristályokból készített függőket viselnek, nem ékszer gyanánt, inkább a köveknek tulajdonított „erők” és hathatós „energiák” miatt.

Ezrekre rúg manapság hazánkban azoknak a száma, akik komoly összegeket fordítanak arra, hogy különféle szinten elvégezzék *José Silva agykontrolltanfolyamait*, melyek által „képességet kívánnak szerezni ahhoz, hogy jobban kihasználhassák elméjüket”, remélvén, a reklámra hallgatva, hogy „prófétákká lehetnek”, sőt azt, hogy életüket „kimagasló teljesítményeket elérve” megváltoztathatják, „jobbá tehetik”, „nagyszerű új életet építve” fel maguknak, sőt az emberiségnek, amely – az alapító szerint – e módszer által érheti el azt, hogy „kiürüljenek a börtönök, kórházak, és idejét múlt, jelentés nélküli szavá váljon a háború”.²²

Százak és ezrek fizetnek nem kis összegeket azért, hogy kis- és nagyvárosaink kultúrházaiban orosz, ukrán, lengyel vagy délszláv származású *hipnotizőrök* meglepő jelenségeket és „gyógyításokat” bemutató szeánszain vegyenek részt.

Egyre többen vállalnak több ezer forintra rúgó költséget, hogy egy-egy tíz-húsz perces kezelésen vegyenek részt a legkülönfélébb ún. *természetgyógyásznál*, kecsegtető ígéreteikre hallgatva.

Jószándékú és ráérő emberek tucatjai gondolnak arra, hogy majd masszörként fognak dolgozni, hogy valami keresethez jussanak, vagy másokon segíthessenek – úgy vélik –, s ennek érdekében az ún. természetgyógyász tanfolyamokon gyanútlanul csöppennek bele az újonnan megjelenő középkorba, amikor *ingázásról, varázsvessző* használatáról, ásványok „sugárzó energiájáról” kapnak tanítást.

Más ezek a *dianetika* tanfolyamaiért hoznak jelentős anyagi áldozatot, miközben remélik, hogy cserébe frissek, összeszedettek és rossz emlékeiktől gyógyultak lehetnek. A

²² Robert B. Stone: *José Silva, az agykontroll megteremtője*. Bp., Domján László kiad., 1990., Előszó.

Magyar Rádió *Másvilág* című adásának egyik témája: „New Age – Új Kor – Bevezetés az ismeretlenbe” volt. A műsorban az *agykontroll* propagandája, az *asztrológia* népszerűsítése, okkult jelenségek magyarázata folyt. Az egyik riportalany az *ezoterikáról* mint *tudományról* beszél, amely „némileg különbözik ugyan az egzakt tudományoktól, de kiegészíti azokat, mert az emberiség régi közös kincstárából elfeledett – és eddig titkolt – igazságokat használ fel.”

A *Magyar Rádió- és Tévéújság* 1992. március végi száma két oldal terjedelemben hirdeti „Bölcs Guérin”-t, a párizsi „Jó tett Nagy Varázslóját”, aki titkos módszereivel hozzásegít életünk gyors sikeressé tételéhez, s akár milliós nagyságrendű pénznyereményhez.

Megjelent hazánkban a *Harmadik szem, az Ezoterika és a New Age lapja*, azóta: *A csodák magazinja*, a szerkesztőbizottság elnökeként *Hernádi Gyulával* az élén... Az első szám beköszöntőjében ezeket olvashattuk:

„Íme a tudományos fantáziák, fantasztikus tudományok lapja, az első magyarországi *New Age-magazin!* Ez az újság azért van, hogy Önt kevés szabadidejében a lehető legtöbb különleges információhoz juttassa. Hogy miről? – A határtudományok legújabb eredményeiről –, Ufókról, gömbvillámokról, Bermuda-jelenségekről, *parapszichológiáról*, bioenergetikáról –, *Misztikus* és okkult tudományokról –, Keleti bölcsekről, reinkarnációról, jógaszemléletről, – New Age-mozgalmakról, *holisztikáról*, a *Vízöntő-korszak* életprogramjáról (...) és még sok most születő eseményről...”

Eme első számból megtudhatjuk, hogy ki volt *Wolf Messing*, a *parafenomén*, aki Sztálin szolgálatába szegődött, miután kiállta a nagyvezér által feladott próbát: észrevétlen jutott be annak dolgozószobájába. „Az történt ugyanis, hogy mentális szuggesztióval hatott az örökre, és elhitette velük, hogy ő Berija, a titkosrendőrség rettegett főnöke. Messing olyan hatalmas pszichikus erővel rendelkezett, hogy az őrség minden egyes tagját képes volt meggyőzni arról, hogy Beriját látják Sztálinhoz bemenni”. A következő oldalon az újság a legnagyobb mai szovjet mágust mutatja be, *Jurij Taraszov*-ot:

„Ő ma a legnagyobb név a szovjet varázslószakmában. Nem hipnotizőr, nem extraszensz, hanem KOLDUN – azaz varázsló. Más szóval mágus, Varázsló, vagy inkább javasasszony, füvesasszony volt a nagyanyja, dédanyja, ükanyja is... Hogy miben áll a varázsereje? A legfontosabbnak azt tartja, hogy sikerüljön megnyerni a betegek bizalmát, hogy elhiggyék neki, amit a csodák is igazolnak: AZ EMBER MINDENRE KÉPES. Gyógyít fűvel, manuálterápiával, hipnózissal, extraszenzorális erővel, vagyis ezek kombinációjával. (...) Elmondta, hogy néhány alkalommal ő is járt ott, ahol lehetetlen elválasztani a jelent a múlttól, az élt az élettelenről.”

További cikkek az első számból: *Talizmánok, varázserejű kristályok; Ingázzuk meg mindennapi táplálékunkat!; Evolúciós ugrás – Új típusú ember keletkezhet!; Bach-féle virágterápia; A sikeres nap titka; Aura-kutatás.*

Népszerű lett az *Új Elixír* is, „a természetgyógyászat és parapszichológia magazinja”, amelyben többek között olvashatunk a bioenergiáról, fitoterápiáról, horoszkópos társkeresésről, a kreatív álomról, a pozitív gondolkodás hatalmáról, a chiromantiáról, vagyis kézvizsgálatról, és sok-sok hirdetést, mint pl. *Biegelbauer Pál* „fényadó” előadásáról a *parapszichológia* témakörében, vagy a kockajóslásról, de a komolyabbak kedvéért a folyóirat sorozatban mutatja be a *Tarot-kártyát* is, a jóslásnak eme patinás eszközét.

Ezrek vártak feszülten időről időre a magyar tévé *Nulladik típusú találkozások* c. műsorára, amelyben minden extra jelenség fórumot kapott, főként akkor, ha segítségével pl. a *reinkarnációt* vagy az *UFO-k* jöttét és hatalmát lehetett bizonyítani. Ezen műsor szerves

folytatójaként aztán elkezdődött a televízióban a *Vízöntő, a New Age magazinja* című sorozat is. Szerkesztői, úgy tűnik, nem szűkölködtek az anyagi alapokban, mert pl. egyetlen adás keretében két riportfilmet is láthattak a nézők sámánisztikus rítusokról; saját forgatócsoportjuk egyaránt eljuthatott Közép-Afrikába és Közép-Ázsiába, hogy az ott még fellelhető primitív törzsek vallási gyakorlatait, „gyógyító” praktikáit megörökítse és aztán így levetítve népszerűsítse és vonzóvá tegye, neves néprajztudós lelkes ajánlásával és kommentárjával kísérve („...milyen hasznos lehetne ezt a tudást magunkévá tenni...”).

E műsor nézői valóban megismerkedhettek az ókori és a távol-keleti jóslási módszerek legfontosabbjaival, a legnevesebb mai természetgyógyászokkal, jeles boszorkánymesterekkel és körökkel, s voltaképpen az okkultizmus minden jelentősebb régi és újnak mondott területével, elméletével.

A Magyar Vöröskereszt lapja, a *Családi Lap* is igyekszik lépést tartani az okkult divatáradattal. Úgy véli, hogy a magyar családoknak immár legnagyobb szükségük a természetgyógyászati reklámokra van és az okkultizmus modern csodáit bemutató, nyugati újságokból átvett híradásokra. Az 1993. szeptemberi számukban csupán öt cikk található, amely a figyelmet az *alternatív, irracionális gyógyítás* eseményeire, lehetőségeire, illetve egy új „Mégváltó” *eljövetelére* irányítja:

„*Maitreya* nem csak a keresztényekhez érkezik, nem tesz különbséget ember és ember, vallás és vallás között, hiszen a buddhisták egy új Buddhát, a muzulmánok Imám Madhit, a hinduk Krisna reinkarnációját, a zsidók a Messiást várják... Mindannyian várhatjuk tehát az új világot, melyről Maitreya mester és a tanítvány: *Benjamin Creme* tudósít. Ne kövess másokat, légy hű önmagadhoz!... A Mégváltó egyébként állítólag egyszerű emberként él Londonban, és csak a jelre vár. A jelre, mely szerint az emberiség felkészült, képes megválni a rossztól, és magáévá tenni a jót. Új és új helyeken tűnnek fel Maitreya rejtélyes fénykeresztjei, hol egy templom, hol egy egyszerű afrikai lakás ablakában, új és új híveket gyűjtve a titokzatos tanításnak és Maitreyának, akinek neve magyarul azt jelenti: Eljövendő.”

Egy magát „keresztény közéleti hetilapnak” nevező újság lapjain előáll *Szörényi Levente*, a popsztár és rockoperaszerző, és úgy, ahogyan a *Vízöntő-magazin*, visszavágyódva keresi az ősi tudásnak beállított sámánizmus titkait, ő is bemutatja az „*ősi tudásra*” áhítózo világnézetét, és kinyilvánítja, hogy várja ezt az „eljövendőt”, ilyen szavakkal:

„Milyen döbbenetes az emberiség számára, hogy nem használhatja ennek az *egyetemes tudásnak* minden eddigi eredményét, mert részben eltitkolják, részben még nem került elő – s ez nem más, mint... az agyagtáblák üzenete...”

Azt is tudja Szörényi Levente, hogy kik zárják el a magyarság elől, (amely szerinte a „nemzetek Jézusa”) az ősi tudást:

„...a papság is ugyanolyan mechanikusan gondolkodó és érző embereket nevel ki magának, mint az ateisták. Ugyanúgy elzárja a tudást, az igazi tudást, hogy számára egy irányítható tömeg legyen... Ez súlyos baj, de úgy látszik, ez is hozzájárul, vagy ez is kell ehhez a gigantikus *átalakuláshoz*, aminek részesei vagyunk. Valószínűleg **eljön** majd megint **egy próféta**, aki egyszerűen, világosan ráirányítja az emberiség figyelmét arra a tudásra, ami nem új, csak rosszul interpretálták az évszázadok, évezredek során számunkra.”

Az első bökkenő szerinte Szent István királyunknál volt, akiről így beszél, a „tudás” elvesztése miatt szinte beperelve őt:

„Nem szégyen az, ha kimondjuk: igen, iszonyatos pusztítás történt. Sokkal fölverteztettebbek lennénk, így 1000 év múltán, bizonyos kihívásokkal szemben, ha nem estünk volna át egy szellemi és bizonyos értelemben vett fizikai genocídiumon. Mennyivel gazdagabbak lehetnénk, ha a birtokunkban lennének a köveken, fákon őrzött írások, amikről semmi fogalmunk nincs, nem tudjuk, hol vannak. Pedig biztos, hogy voltak!”

Mely kultúra volt, amely ezeket még boldogan birtokolhatta? Szerinte Attiláéké s a szkíta népeké:

„...mert ahhoz kellett a kozmikus világnézet. Az a **kozmosz gondolkodás**, ami (...) valóban Mezopotámiáig vezet vissza. (...) Egy **kozmosz folyamat részei vagyunk**. (...) Az a periódus, amiben most vagyunk, a **Vízöntő-szakasz**. (...) És közben (...) pontosan azok elől van elvéve a fény, a **kozmosz tudás**, akiknek csak vallási dogmákon keresztül jelenik meg az egész, amiből nem értik meg a lényegét, a világ lényegét. (...) Iszonyatosan erős, stabil köveket faragtak (ti. a régiek – G. P.) ahhoz, hogy bemérjék pontosan a Nap járását. Tudták, hogy ez az **élető erő**, amin keresztül a **Világmindenség Ura** – mi úgy nevezzük, hogy Isten – megnyilvánul és a folyamatokat irányítja. *Ezt tiszteletben kell tartani!*”²³

A Kossuth Rádió 1993. november 23-i, *Finnugor találkozó* c. műsorában egy élő magyar **sámán** nyilatkozott az „**ősi tudásról**”, amellyel a magyarság azonosságtudatát akarja megerősíteni. Ő ezt az ősi tudást, ősi „magyar vallás”-t (Szörényihez hasonlóan) a *manicheus gnózisból*, az óperzsáktól, illetve az „ógörög” *Mitrász-kultusból* eredezteti.

Bármilyen lendületesek is ezek a megnyilvánulások, el kell ismernünk, hogy a Nyugaton azért hamarabb elkezdődött a sámánizmus felelevenítése. *Carlos Castaneda* könyvei már a hatvanas években nagy számban fogytak el. Ő egy öreg mexikói indián sámánt fedezett fel, aki beavatta titkos tanaiba, melyeknek népszerűsítése aztán jó üzlet és nagy siker lett.

Azóta is egyre szélesedik a primitív vallások újraélesztésének köre. Angliát tartják az európai „**modern**” **boszorkányság** kiindulópontjának. (Az észak- és nyugat-európai tájakon a sámánista vallási hagyományok általában mint boszorkányság maradtak fenn a középkorban és azt követően is.) Stonehenge-nél és más ősi pogány szentélyekben napjainkban sámánisztikus és boszorkány találkozókat tartanak. A régi germán boszorkányünnepet, a Walpurgis-éjszakát (május 1. előtti éj) is megtartják. Hazánkban is bejegyezték a boszorkányok egyesületét.

Zsuzsanna Budapest, a Kaliforniában élő magyar származású boszorkány így fogalmaz:

„**Új korszak** kezdődött. Összejövünk, mert **egyek vagyunk, egy lélek**, és létrehozunk valamit, ami mindannyiunkat táplál... Nem kell hozzá templom. Odaállunk egy fa alá – Ő az istennőnk.”²⁴

A boszorkánykörök, majd pedig a „**zöldek**” a **Földanyát** is előbányászták, s ez így a New Age fő istenévé válik. Ennek ógörög nevével működik többfelé is a New Age-hez kapcsolódó ún. „*Gaia-mozgalom*”, amely környezetmentő célokkal indult el. A „zöldek” világszerte ilyen és hasonló felhívásokkal toborozzák híveiket:

„Meggyilkoljuk saját bolygónkat örült életmódunkkal, beszennyezzük a levegőt, amit beszívunk, a vizet, amit iszunk, és a földet, amelyen élelmünk terem... A Te szavazatod

²³ Magyar Vetés. 1993. aug. 29. 5.

²⁴ Hans-Peter Waldrich: Titkos tanok. Bp., Édesvíz Kft. 1991. 87.

nélkül kevés esélye van bolygónknak a túlélésre a 21. században. Az élelmiszerekben található vegyi anyagok, hormonokkal etetett állatok, és a szennyezett víz hatásai (...) partjaink be vannak hintve büzlő hulladékokkal, olajjal és toxikus szeméttel. A fókák és delfinek döglenek, s egyes halak túlságosan szennyezettek ahhoz, hogy megehessük (...) az Üvegház effektus (...) nem enged több napos napot, csak árvizeket, viharokat és károkat. London, Kelet-Anglia és több parti terület víz alá kerül. A földet elhordja a szél, sivatagok maradnak a szántóföldek helyén – hacsak nem cselekszünk most.”²⁵

Ez a „Zöld Forradalom” a józan tudósok vizsgálatai és közlései szerint valójában eltúlozva röpi világgá a környezet, a „Föld bolygó” szennyezésének és tönkretételének híreit, amelyek hatásosan szólnak, és sokszor sokkolóan alakítják ki az emberekben a már amúgy is bontakozófélben lévő *apokaliptikus hangolódású világvégvárás* a kétezredik forduló előtt. Éppen ezért a jelszó: Meg kell gyógyítani a „bolygónkat” – és nekünk magunknak is meg kell gyógyulnunk a Föld bolygó által! Ezért hát: „A FÖLDDEL EGYÜTT LÉLEGZÜNK” – hirdeti a *Humanisztikus és Transzperszonális Egyesülés* és a *Humanisztikus Korszak Alapítvány* a meghívóján, amely szerint:

„Január 13-án vasárnap egy egész napos **transzrelaxációt, légzéses meditációs összejövetelt-ünnepet** tartunk (...) akárcsak tavaszi találkozónkon, ahol több, mint hatvanan transzoltak, és ettől fantasztikus energia sűrűsödött össze a teremben – annyira, hogy nekem azóta is az az egyik legszebb *transzélményem*... A transzrelaxáció egy olyan *személyiség-fejlesztő módszer*, amely intenzív, erőteljes légzést és a zenét együtt használja a meditációs állapot, az **alfa-állapot** elérésére, ahol aztán tisztán, kerülő utak nélkül tapasztalhatod meg önmagad – és ez az, ami igazi változást hoz az ember életébe!”

A *Humanisztikus Transzperszonális Egyesülés* törzstagjai rítus-házat nyitottak mostanában Budapesten, ahol relaxációs és egyéb „*pszichotechnikákat*” tanító kurzusokat szerveznek.

Egyre növekvő érdeklődés kíséretében áramlanak be nyugatról kis országunkba a különböző „*pszichotechnikák*” és új „*spirituális*” mozgalmak, mint pl. a „*co-counselling*”, vagy pedig az *Új Akropolisz* nevű, amelynek iskolája is nemrégiben alakult meg Budapesten, s amelynek bécsi folyóiratából felvilágosítást kapunk többek között a koboldok, manók, tündérek mesés alakjainak valódi képviselőiről.

A mai fiatalok szellemi helyzetét találóan jellemzi egy idézet, mely szerint egy egyetemi lelkész azt mondta: „Régebben Marxról vitatkoztunk, ma zennel meditálunk”.²⁶

Az *Országépítő* címet viseli – a híres erdélyi polihisztor, Kós Károly regénycímét kölcsönvéve – a magyar építészek folyóirata. Belül, lapjain azonban Kós Károly szellemisége helyett **Rudolf Steinerrel**, a századforduló „legnagyobb okkultistájá”-val, az *antropozófia* alapítójával és az ő tanaival ismerkedhetnek az érdeklődők rendszeresen.

A magyar értelmiség másik újkeletű lapja az *Őshagyomány*. Címoldalán a mágia és okkult világnézet ókori istenének, *Hermész Triszmegisztosz*-nak híres „alapbölcsségét” idézi:

„Ami lent van, az ami fent van és ami fent van, az mint ami lent van, hogy beteljesítse az Egy csodáját.”

²⁵ New Age, (angol) 80.

²⁶ Lothar Gassmann: New Age. Jön az egységes világvallás? Bp., Primo Evangéliumi Kiadó, 1991., 15.

A címlapon a piramis-szerű háromszögben ezt a latin megjelölést hordozza: „*Traditio divina et schola transcendentiae*”, vagyis kiadója nem más, mint: „Az isteni hagyomány és a transzcendencia iskolája”. Az ötödik szám negyedik oldalán a következőket fejtegeti *Mireisz László*:

„Minden korábbi korszaknak megvolt a maga »megváltója«. Például a buddhizmuson belül is: minden periódusnak megvan a maga Buddhája, minden korban megjelenik egy Buddha: (...) Kanakumuni, Kasyapa, Sákjamuni vagy Padmaszambhava, **Maitreya**. Ez pedig azt jelenti, mindig kell lennie egy Felébredettnek, egy Megvilágosodottnak, mert általa van egyáltalán fény és világosság. Szükségszerű, hogy minden kornak meglegyen a megváltója. A szellemi sötétség éppen abban áll, hogy az ember nem ismer rá magában erre. Nem ismeri magát olyan mértékben, hogy belássa:

csak önmagam lehetek az, aki a világ minden dolgát, így az ingerhatásokban jelenlévőket is teszi, akarja, érzi... New Age és Tradicionalitás. Az »Új kor«-iak és a hagyomány-követők.

Így folytatja a fentieket:

„Amikor a Hold a hetedik házban van és a Mars belép a Vízöntőbe – éneklük a *Hair c.* filmben az Új Kor »kezdetén« – akkor köszöntött be a **Vízöntő** korszaka. Hold-világ és szabad akarat, ezek az Új Korszak jellemzői. De ők nem tudják: volt már ilyen az emberiség »történetében«. S akkor is megjelent egy erő, amely képes volt a korszakot magába emelve átlendíteni az életet minden megsemmisítő ellenerőn. Volt már ilyen, de ki emlékszik arra? Pedig bizony anélkül nincs megszabadulás az atommáglya korában. Márpedig az Új Kor és a Hagyomány szintézise még nem történt meg... A Hagyomány és Új Kor szintézisének most kell megtörténnie. Most kell a módszernek ismertnek lennie. Mert most már mindkettő egyaránt élő.

S ezért: érdemes a látóhatárt fürkészni, mert a **vízöntőkori** pillanat atomvillanásnyi-gyors lesz.”²⁷

Eme újság 14. számának cikkei pedig ilyen címekkel sorakoznak:

„*Az ember kozmikus és metafizikai eredete*; „*Adalékok a magyar mitológiához*”; „*Tantrizmus és mágia*”; „*Sámánszimbólumok és technikák*”; „*Attila itt és most*” (Szörényi Levente zeneművének díszlettervezője mutatja be a darab kapcsán saját vízöntőkori okkult világképét); „*A szexus metafizikája*” stb.

Havonta jelenik meg a plakátok között egy-egy újabb „csodatévő” irányzat hirdeteménye utcákon, kultúrlétesítmények falán: a japán **reiki** által a „**kozmosz gyógygyerő**” importja révén fogod elérni a szenvedés felszámolását; **Sri Chinmoy meditációi** révén pedig megtudod, hogy mi is a békesség, amellyel megváltod magad a hétköznapi megszokott gyötrelmeitől. A pécsi Nevelési Központ bejáratán olvassuk az **Arany Rózsakereszt Iskolájának** plakátját; ahol a közelmúltban még az ateista nevelés folyt, ott most az ő tanfolyamukon a **reinkarnációs** hitre nevelődhetsz, és megismerve „a halálon túli élet titkait”, rátalálhatsz egy ókori és középkori szektának, a **gnoszticizmusnak** a (csak némileg) modernizált változatára.

Jól látható napjainkban, hogy a lelki és anyagi sikereket ígérő ilyesfajta pszichotechnikai tanfolyamok erőteljesen hatnak az eddig vallásilag közömbös és hibáján kívül vallásilag

²⁷ Lothar Gassmann i.m. 15.

tudatlan, ám mostanában már kíváncsi, és a reklámokat követő mai honpolgárra, az egzotikum, az „ősiség”, avagy éppen az „újszerűség” vonzerejével.

Következzen egy jellemző reklámszöveg német földről, egy a megszámlálhatatlan közül, amely történetesen és jellegzetesen az ún. *parapszichológia* fogalmával él vissza, egy tanulmányi programot népszerűsítendő; sajtóságos prototípusa az előbb említett mozgalmak, kurzusok ajánlatainak:

„A **parapszichológiai** tanulmányok révén megtudhatja ön, hogy **szelleme** és akaratereje csaknem **korlátlan** lehet. Az önben **rejtett erőket** céltudatosan úgy fogja felhasználni, hogy egész élete pozitív előjelet vegyen fel. Nem lesz többé az ön számára semmi sem lehetetlen, és minden kívánsága teljesülhet. Már néhány hónap alatt megtanulhatja, hogy hogyan uralkodhat szellemi és testi adottságai felett, képes lesz rá, hogy tárgyakat, például kockát vagy rulettgolyót távolból mozgasson. **Telepatikus** képességével léphet kapcsolatba embertársaival, és így **befolyást gyakorolhat** rájuk. **Látnoki** hajlamával mindenről értesülhet, amit csak tudni és látni kíván, közel vagy távol, a jelenben, a múltban vagy jövőben. Az ön teste nem a szellem börtöne lesz: tetszés szerint elhagyhatja azt, és **asztrálestében** távoli helyeket kereshet fel. Vissza tud majd emlékezni **korábbi földi életére**, megszüntetheti a nehézségi erőt, **ingával** és varázsvessző segítségével megtalálhat elveszett tárgyakat, régészeti emlékeket vagy vízforrásokat. **Egészségesebb** lesz mint valaha: újonnan szerzett szellemi képességei megszabadítják az idegességtől, a depressziótól, hatnak egész testére, úgyhogy megszűnnek betegségei, fájdalmai, és leadja felesleges túlsúlyát is.”²⁸

Íme, a New Age lehetőségekben egyáltalán nem szűkölködő „ígéret-földje”. Sorakoznak a postaládákba bedobott hirdetések, amelyek sok gyanútlan kortársunkat jelentősen felvillanyozzák. Így szól az egyik a sok közül:

„Lehetséges-e hogy a meglátásaim szerint egy hónapon belül ez a 15 millió forint az Öné lesz? Egyre többen ismerik el, hogy **egy szám** rajta viseli jegyét az életünkön. Vannak akik azt állítják, hogy ez a szám egy látható jel, mellyel a *Végtelen Bölcsesség* (a *Tudás Atyja*) segítségünkre van, vagy egy bizonyos rejtelmes útirány, mely bizonyítja, hogy nem vagyunk magunkra hagyva. Ha hozzám hasonlóan Ön is olvasta a nagy nyerők (akik több mint 10 millió forintot nyertek) nyilatkozatait, akkor tudja, hogy azok nagyon gyakran beismerik, hogy valaki segítette őket és a számokat részben vagy teljesen »sugallta« nekik... Ne adjon fel minden reményt! Ha ezt a közleményt olvassa, ez a tény már maga igazolja, hogy a *Véletlen* úton van, hogy *találkozzon Önnel*.”

Révy Eszter könyve 1991-ben a honi *sátánista* fiúk „szubkultúrájába” vezet be riportjaival:

„Szép gondosan elkészítjük a helyettesítő bábút. (...) Aztán kitűzzük a napot a végrehajtásra. (...) Azután a szertartásmester elmondja az erre a célra írt imát és felszólítja a bosszúállót, hogy sorolja fel a megbüntetendő, vagy kivégzendő egyén bűneit. (...) A megadott jelre a bosszúálló végrehajthatja a megbeszélte cselekedeteket. (...) Amikor aztán a bosszúálló kellőképpen kiélvezte magát, és azt mondja, hogy »vigyétek!« akkor az erre kijelöltek felkapják a bábút, és fejjel lefelé felakasztják.

– Minden esetben? A nem halálraítélteket is?

²⁸ Az „Institut für Parapsychologie und Grenzwissenschaften e.V.” programjából In: Tarnay Brunó: Katolicizmus és kultuszok. Pannonhalma, Bencés, 1992. 37.

- Azokat is.
- De miért?
- Mert csak így fog az átok.
- Miféle átok?
- Az a lényeg, hogy ezáltal az áldozat álmában megjelenjenek az itt vele történt események, hogy valóban lidércnyomásos pillanatai legyenek. Egészen addig-addig, amíg szinte valóságként éli meg az egészet. Addig, amíg valóban megtörténik vele mindaz – vagy legalábbis annak egy része – amit velünk, azaz közvetve általunk átélt. (...) Ha mondjuk valakit arra ítélnék, hogy levágják a kezét, akkor annak meg is kell előbb-utóbb történnie...
  - Komolyan hisztek ebben?
  - A legkomolyabban. Ne akard kétségbe vonni a mágia erejét...²⁹

1994 februárjában Budapestről a Könyvtárellátó Vállalat Könyv-áruháza szétküldte a megrendelőjegyzéket „Jön az **ezoterikus zene**” címmel:

„...*New Age * Transcendental Music * Relaxation Music * Space Music* – leköti az ember figyelmét, behatol a tudatba, és úgy érezzük ez az az állapot, amely biztosítja testünk nyugalomát. (...) Az egész világot foglalkoztatja az ezoterikus zenében rejlő erő. (...) Sorozatosan jelennek meg folyóiratok és ismeretterjesztő könyvek, melyek már nálunk is megvásárolhatók. (...)”

A hangkazetták címei közül: *I Ging Book of Change*; *Meditation for Guitar*; *Mystic Dreams*; *Yin-Yang* stb.

Amit az előzőekben felvillantottunk, csupán elenyésző része annak a sokszínű és erőteljes hullámnak, amely ma gyorsuló tempóban ragadja el egyének és közösségek gondolkodását és életmódját. *Semjén Zsolt* idézi egy nyugati kritikusnak, Hansjörg Hemmingernek szellemes felsóhajtását: „*Jóga és joghurt, erdőfutás és boszorkányszombat, müzli-rajongók és mágusok, filozófáló fizikusok és kísérletező spiritiszták, süket meditálók és hangos szekták – nehéz ezeknek egy definíciót adni.*”³⁰

Ha azonban jobban odafigyelünk, megnyilvánul az is, ami bennük közös és jól meghatározható.

Magyarázhatjuk-e ezek terjedését csupán azzal, hogy hazánk a többi keleti országgal együtt felszabadult egy központosított, anyagelvű uralom szellemi nyomása alól? Csak a természetfeletti kiéhezett lelkek egyedi szenvedélyeiről van itt szó? A megfoghatónál többet akarók spontán, elszigetelt keresése nyilvánul meg ezekben?

Lothar Gassmann a következőképpen foglalja össze *Marilyn Ferguson* főművéből, a *Vízöntő összeesküvés-ből* (The Aquarian Conspiracy) az ún. **transzformáció (átalakulás)** négy lépését:

„1. lépés: *Belépés*. Ártatlanul kezdődik. Valakinek problémája van. Valaki azt tanácsolja: próbálkozz ingázással, vagy kártyavetéssel, menj meditációs iskolába! Kíváncsiság, vagy nyomorúság indítja, de: »ez a kiváltó mozzanat a legtöbbszörnek spontán misztikus vagy pszichikai tapasztalattá lesz«. (Megjegyzi a szerző, hogy mindezeket kábítószer – pszichedelikus drog – révén is el lehet érni.)

²⁹ Révy Eszter: Sátánfiúk. Bp., Co-Nexus Kft., 1991., 158-161.

³⁰ Teológia, 1992. 2. szám, 113.

2. lépés: *Kutatás*. Tudni akarja, mi is, amit megtapasztalt... Könyvek jönnek misztikáról, jóslásról, UFO-król, ezoterikáról... Miután az ember érzi, hogy itt valami érdekeset lehet találni, óvatosan vagy lelkesen elkezdí ezt keresni.

3. lépés: *Integráció* (beolvadás). Mélyre hatol egy (több) okkult rendszerbe. »Benne él a titokban.« Az illető felépíti saját életfilozófiáját valamelyik ezoterikus-okkult rendszer tanítványaként.

4. lépés: *Összeesküvés*. Az ember már másokat is meg akar győzni. Már összeesküvő lesz. »Az egész társadalmat át kell alakítani, meg kell változtatni.«³¹

Marilyn Ferguson kidolgozta a „szelíd módszer” megfelelő eszközeként a **HÁLÓ-RENDSZERT**, „amelynek kialakulása már most nyomon követhető. **E háló spontán képződő csoportoknak az egész világra kiterjedő szövetéke, amely képes program nélkül, csupán a közös szellemiség alapján együttműködni.** Ferguson lényegében az alternatív mozgalmakról beszél a szó legtágabb értelmében: az önsegítő csoportokra gondol, az alternatív projektekre, az ökológiai kommunákra, a meditációs központokra... A hálónak a szellemiség adja meg a közös nevezőjét. És ez a szellemiség világszerte sok helyütt föllelhető, Európában, Amerikában és Ausztráliában is.”³²

Első látásra ugyan nem nyilvánvaló, mégis kitűnik a fenti rövid idézetek alapján is, hogy eme irracionális „kultúra” terjedése mögött tudatos szervezés, irányítás áll. Amikor ez az irányítás megnevezi magát, akkor a New Age mozgalom nevet használja, vagy pedig „új világrendről” beszél.

Úgy tűnik, hogy nem csupán egy különlegesen felélenkült „pszichopiacról” van szó. Folyik a lelkek becserkészése. Hazánkban, ahol a rendszerváltozás után megnőtt a vallási-lelki jellegű keresgélés, jó befektetés drága kiadványokkal, folyóiratokkal és gyógyítások reklámjaival hiszékeny tömegektől komoly összegeket bezsebelni. Van pszichopiac, egyelőre sokasodnak az új hiszékenységek vámszedői világszerte, mégis többről kell beszélni. A „piackutatás” nem csupán anyagi bevételek érdekében történik.

Megállapíthatjuk, hogy e szellemiség reklámozása részben már el is érte célját, eszméi sokak gondolkodásában és életvitelében teret nyertek. Az *Új Elixír magazin* egyik apróhirdetése is szemlélteti ezt: „Negyvennyolc éves, 150 cm magas, főiskolát végzett nő vagyok. Olyan levelezőtársat keresek – férfi személyében –, aki 1943. IV. 30. és V. 5-e között született, vegetárius, érdeklí vagy gyakorolja is a jógát, természetgyógyászatot, reforméletmódot és természetjáró.” (1992. májusi szám). Egy másik apróhirdetés a *Zuglói lapok* 1994-es évfolyamából: „MÁGUS STÚDIÓ. Aki a jövőjét ismeri, könnyebben veszi az akadályokat. Sorselemzés Tarot-kártyából, tenyérből és számmisztika segítségével. Szerelmi varázslás, rontáselhárítás. Időpont egyeztetés csak a megadott időben, szerda-csütörtök-péntek...” Megfigyelések szerint a fiatalabb korosztálynak átlagosan húsz-negyven százaléka hisz napjainkban az újraszületésben (reinkarnáció), tíz-húsz százaléka az ufókban. „Valamirevaló” heti- vagy napilap nem jelenik meg már hazánkban sem horoszkóprovat nélkül.

Az asztrológiai szemlélet teljes győzelemre jut *Pap Gábor* művészettörténész saját utat teremtő elméleti munkásságában: aki kezébe veszi a *Varázstükör* című sorozat füzeteit, megfigyelheti, hogy szerzőjük, bármilyen témához nyúljon is, megfelelő igyekezettel ki tudja mutatni, romantikus magyar festők képein, akár *Csontváry* festményein, akár pásztorok faragványain és karcolatain a *zodiákus* 12 csillagjegyének, sőt, még a keleti, kínai horoszkóp képeinek is a lenyomatát, jelenlétét. A sorozat kiadója, a *Pódium Műhely Egyesület*

³¹ Teológia, uo.

³² Hans-Peter Waldrich i.m.

Debrecenből így ajánlja az olvasónak Pap Gábor műveit: „A szabad gondolkodásban, (...) az új parttalanságban az *új-régi*, természetes meder felismerésében, a természet ritmusának újra megtalálásában, a kozmoszsal, a *természettel együttlélegzésben*, a ***mindenséggel együttélés*** átélésében segíthetnek a Varázstükör sorozat kötetei.”³³

Mielőtt még pontosabban utánanéznénk eme Új Korszak-mozgalom gyökereinek és irányítottságának, vessünk egy pillantást hazai úttörőire és első, jelentősebb, nálunk megjelent dokumentumaira.

---

³³ Pap Gábor: A Napút festője. Debrecen, Pódium Műhely Egyesület, 1992.

A New Age magyarországi előfutárjai és első propagátorai

Először meg kell emlékeznünk arról, hogy a New Age és a kommunizmus előtt, a világháborút megelőző években a *magyar okkultizmus* nem maradt le a nyugati divatáramoktól, sem a szabadkőművesség tevékenységét tekintve, sem a tiszteletreméltó és nálunk mindig magas szintű Kelet-kutatás eredményeinek hasznosítása (pl. jóga), sem az okkultista gyakorlat (pl. a *spiritizmus*) terén.

A második világháború előtti és alatti években nálunk is tömegesen nőtt ezek iránt az érdeklődés. Számos könyvet nyomtattak ki ilyen témákkal, köztük *Dr. Baktay Ervin, Dr. Kosutány István* írásait. Néhányat ezek közül ezekben az években újra kiadtak, mint Baktay csillagfejtő könyvét, vagy Kosutány *Titokzatos erők – csodás esetek* című könyvét 1990-ben, az Új Elixír kiadónál.

Velük egyidőben fejti ki irodalmi munkásságát, mely szintén átnyúlik a háború utáni évekre, **Hamvas Béla** (1897–1968), akinek nem csak széles látószögű műveltségét és szépírói tehetségét csodálhatták rajongói, kortársaiként és napjainkban, hanem okkultista mélységeit is. Igaza van Dúl Antalnak, amikor az *Új Forrás* 1993. évi 10. számában bizonygatja Hamvas egykori és ma megújuló népszerűségét. „Hamvas Béla – amint a szamizdat korszakban – ma is legolvasottabb írónk... Egy találkozás alkalmával Nemes Nagy Ágnes leplezetlen értetlenséggel azt kérdezte: Mondja, miért van, hogy Hamvas ilyen mértékben hat a fiatalságra? Pontosabb válasz híján azt mondtam: Hamvas megszólít, és erre a fiatalságnak még megvan az érzékenysége. Ma hozzátenném: főként a nyitottsága.” Én pedig hozzátenném a „pontosabb választ”: Azért lett Hamvas ma is népszerű az ifjúság (főként az értelmiségi) körében, mert az ifjúságot érdekli a misztikus, érdekli a természetfeletti, érdekli az okkult és az, ami mágikus. Hamvas el tud kalauzolgatni ezekben, s míg bölcs és misztikus, titokzatos és filozofikus, közben költői és szépen ír, de sosem vallásos, sosem egyházi, sosem teológiai – és mindez nagyon fontos a mai fiatalnak. Másokat megelőzve fordítja a keleti titkos tanítások könyveit, s az ókori gnosztikus töredékeket; kommentárokat ír az ún. *Tabula Smaragdina*-hoz, vizsgálja az alkímiát, elemzi a Tarot-jóskártyát. Miközben néha olyan csodálatos mondatokat ír le, mint: „Minden ezen múlik: Istent megtalálni és megszeretni. Vagy megszeretni és megtalálni” – lázas keresésében maga is minden hagyományt felölel és beépít magába – olvasóit arra biztatva, hogy „a hindu metafizikához kell fordulni” –, és ő maga eljut a minden-EGY vallásához, filozófiájához. „Egyedül igaz hit nincsen”, tehát magát Istent kell megtalálni, ám kiderül, hogy nála minden Isten.

Világképében, mely főleg *Jacob Böhmének*, a protestánsból lett híres monista-miszticista gondolkodónak, *Baadernek*, valamint *J. Evolának* nézeteire épül, valóban úgy látszik, mintha megszentelten kerülne „helyére”, vagyis *egy helyre* a számmisztika, a gnoszticizmus, az *alkímiai* „transzmutáció” és a keresztény megtérés, a bűn és az erény, a test, lélek, szellem stb. fogalma; és egy valódi szinkretista gondolatvilág művészi megírása alatt számos bölcs és fontos morális figyelmeztetéssel gazdagít ezen a gnosztikus úton, amelyet viszont olyan alaptételek köveznek ki, mint:

- „az emberi életertvet (üdvtervet) mindenkinek magának kell megcsinálnia”
- „az összes határok érvénytelenek, mert az egyetlen morál a szabadság”
- „az ember nem mikrokozmosz, hanem *mikrotheosz* (kicsiny isten)”.³⁴ S ha ifjú olvasója még nem is érti meg mindenben (talán még nem oly tapasztalt és kulturált) Hamvas alkimista világrendjének eredeti jámbor céljait, gyakran megtörténhet a divatnak megfelelően, hogy legkevesbé sem a személyes „Isten szeretetére” fog törekedni, hanem az ókori hindu titkos

³⁴ Hamvas Béla: *Mágia szutra*. Szombathely, *Életünk* könyvek, 1994., 251-366.

hagyományok, s a mágikus „*imagináció*” fogalmának megismerésére; egy nagy kvalitású gondolkodótól és szépírótól, egy hatásosságban nem szegény úton, egy *okkult-panteista világnézet* elfogadására kap serkentőt.

Az új okkultizmus első hazai hullámverései közepette *Nemere István* publicisztikája vetett magas tarajokat; a legelsőek közé tartozik ő, aki a hetvenes- nyolcvanas évektől kezdve egyre gyakrabban megjelenő cikkeiben már említi a *New Age* kifejezést is; 1986-ban egy kötetben kiadja ezeknek az írásoknak a gyűjteményét *Titkok könyve* címmel. Témái: az ufók, a regressziós hipnózis, a varázsvessző, úrből érkező üzenetek, a yetik és *Uri Geller*, a telepátia, az érzéken kívüli tapasztalások (*ESP*), a kézzrátételes és egyéb természetgyógyászat, a bőrlátás (dermooptika) és hasonlók. Eme összeállítással magabiztos igyekezetet fejt ki célja érdekében, hogy a háború óta okkultizmus-hiányban szenvedő magyar olvasókat végre tájékoztassa a paranormális jelenségek halmazáról. Magyarozatként minduntalan ezt a vulgáris záradékot teszi hozzá: „nyilvánvaló, hogy ennek a jelenségnek is megvan a maga természetes – tehát a tudomány eszközeivel megmagyarázható – oka. Reméljük, a magyarázatot is megismerjük egyszer.”³⁵ A marxista neveltetésű ember tudományhite vonul itt tovább, át a bizarr jelenségek világába; talán úgy véli, hogy ezzel a „tudományos – optimista” biztatással olvasóit is megnyugtathatja, s tovább vezetheti a szokatlan területekre. (Ebben a módszerben csatlakozik Nemeréhez később a maga parapszichológusi-fizikusi- „mindent-megmagyarázó” szerepében *Egely György*.)

„A másik orvostudomány” című fejezetben írja *Nemere*:

„Előre tört a *holisztikus* orvostudomány is, amely tulajdonképpen nem más, mint a távolkeleti gyógy módok nyugati változata. Rengeteg központ és intézet keletkezett, ezek elsődlegesen nem is annyira a különböző gyógyító módokat, mint inkább a megelőzésre építettek: az egészséges életmódot és az öngyógyítást propagálják. Az ebből kinőtt társadalmi mozgalom tagjai az „*Új Korszak embereinek*” (*People of the New Age*) nevezik magukat, céljuk az ember és a természet harmóniájának visszaállítása. A mozgalom egyik feladata: a természetes gyógyítók társadalmi presztízsének emelése. E célból minden lehetséges módon informálják a közvéleményt arról, mire képesek a healerek és működésüknek milyen pozitív oldalairól győződhetett meg a hivatalos orvostudomány is.”³⁶

Úgy tűnik, *Nemere* sem tesz mást, mint fáradhatatlanul bizonygatja a közben „*természetgyógyászoknak*” elnevezett nem orvosi gyógyítók munkájának gyümölcsöző voltát, a szavahihetőség kedvéért számos – akkor még szovjet – tudóst idézve, hiszen ezek valóban nagy apparátussal kutattak az ún. parapszichológia, más néven „pszichotronika” területén.

A nyugati *New Age*-szerzők (mint pl. Fritjof Capra, Peter Russel, Kenneth Ring stb.) könyveiből kiviláglik, hogy a *New Age* egységes világvallás, keverék világhit rendszerét akarja. Létrehozásának céljából mindenütt keresi és bizonyítja azt, hogy a vallások is lényegileg mindenben egységesek.

Ezen alapfelfogás propagálása jellemzi *Popper Péter* írói munkásságát is. *A belső utak könyve*-ben kétségtelenül számos hasznos tanácsot felvonultat a lélek megerősítéséhez, műve egészében a vallási *szinkretizmus* egyik első képviselője lett nálunk.

Nemere István és *Kosutány* után, napjainkra szinte a legjelentősebb helyre *Hernádi Gyula* küzdötte fel magát az okkultizmus hazai népszerűsítésében. Ő nemcsak bemutatja, hanem műveli is az okkult praktikát. Számos napilapban, folyóiratban teszi közzé a titkos tudásról,

³⁵ *Nemere István*: *Titkok könyve*. Bp., 1986., 42.

³⁶ *Nemere István* i.m. 37.

úfőkról szóló cikkeit, és sajátkészítésű horoszkópjait. 1989-ben kiadott könyvében a *lélekvándorlást* magyarázza és igyekszik azt bizonyítani.³⁷

A mágikus, okkult tudást ún. „szellemtudomány”-ként ápoló *Szepes Mária* a háború utáni szünet leteltével szintén újra jelentkezik könyveivel. (Nemrégiben díjat is vett át Göncz Árpádtól „a magyar kultúráért folytatott tevékenységéért”.) A *smaragdtábla* című művét 1994-ben adta ki az „*Arkánium Szellemi Iskola*”, aminek vezetője, *Bistey Zsuzsa* így méltatja a szerzőnőt: „Egy ezoterikus Tanítómester korunk emberéhez szóló korszakformáló jelentőségű alkotását tartja kezében az olvasó. Egy Mesterét, aki több mint negyven esztendeje tanulja-tanítja, de mindenekfelett éli a Szellemi Ember diszciplináit.”

A könyvben az okkult világról, a „*minden egy*” misztikájáról, „biomágiáról”, számok okkult jelentéseiről, a Jung-féle archetipusokról, asztrológiáról, a mindenségre kiterjesztett mágikus „analógia-tan”-ról szóló bölcselkedések sorakoznak. Bemutatja a pszichológus *Carl Gustav Jung* nagy szerepét, amelyet a modern okkultizmus kiteljesedésében betöltött: „Előítélet nélküli gyűjtő és egyeztető tevékenységével talán legtöbbet tette a *múlt és jövő* egyesítéséért egy modern világgép szintézisében...” Szepes Mária leírásaiban dokumentálódik a tény, hogy az analitikus pszichológia eme atyamesterét az újkori „spiritualisták” hogyan fedezték fel a maguk számára és hogyan találták meg eszmevilágában saját igazolásukat. „Jung a szimbólumok szövedékét végtelen folyamatosságnak tekinti az emberiség emlékezetében, olyan képzettárnak, amelyben minden tapasztalat elraktározódik. Pontosabban: Akasháról, a hinduk világteréről beszél más fogalmazással, amelyet a keleti bölcelet »Brahma emlékezetének« nevez.”³⁸

Müller Péter könyveiben gnosztikus módra kölcsönöz okkultista értelmet bizonyos bibliai fogalmaknak, a külföldön élő *Jankovich István* a *reinkarnációs* elmélet profétájaként mutatkozik be vonzó, a szeretetet emlegető szólamaival, egyedül a halálközeli élménye alapján felépített, sajátos, de kereszténynek nem nevezhető hitet mutatva be.

Nem csak a mágia, az okkult, az ezoterikus iránti érdeklődést sikerült megfelelő hazai útkészítőknek felkelteni, hanem az ún. *alternatív élet* formái, a „*reform-életmód*” iránti vonzódást is.

A környezetvédelemmel, az asztrológiai szemléletmóddal, a táplálkozási szempontokkal és a néprajzokodással sikerült ezt összeegyeztetnie az elsők között *Oláh Andornak*. *Reform élet – életreform* című sorozatában Oláh nem az esztétikai látásunkat, mint Pap Gábor, hanem megfelelő táplálkozásunkat és magatartásunkat vezeti le a *zodiákusból*. Egy-két lapon belül megtaláljuk egy reformtáplálkozási bolt, és a csak növényi étrend reklámozását, összekapcsolva asztrológiai viselkedési tanácsokkal, majd azt is megtudjuk, hogyan értelmezhetjük és ülhetjük meg „méltóképpen” a Karácsony ünnepét ezzel a „kozmosz” és „vegetárius” világnézettel, sőt, kapcsolatokat is felfedezünk a szóbanforgó állatövi szakasz megfelelő lelkülete és az óindiai lelkeség között:

„*Decemberi tanácsok*: Nem kell félnünk, hogy nem jutunk elegendő és megfelelő értékű fehérjéhez, ha így táplálkozunk, továbbá csírázó magvakkal (csírázó búzával, szójababbal, lencsével stb.) egészítjük ki étrendünket. Csíráztató edény, csíráztatásra alkalmas magvak is kaphatók a reformboltban. (...) Nemcsak ez a szempont irányíthat bennünket a *reform (vegetárius) étrend* felé. A szeretet ünnepét nemcsak bensőségeiben, hanem valóban azzá tehetjük, ha (...) ezentúl a nemölés szellemében a nemölés elvét az állatokra is kiterjesztjük. Ez nem csak szellemi előnyt jelent, hanem egészségünk is javát látja. (...) A megvalósítás kezdete, az eszménykép megszilárdításának hónapja legyen számunkra a Nyilas hónap, a

³⁷ Hernádi Gyula: *Lélekvándorlás*. Bp., Proprint Kiadó, 1989.

³⁸ Szepes Mária: *A smaragdtábla*. Bp., Arkánium, 1994. 161.

december. Erősítsük meg magunkat az évvégi őszinte számadással, és tudatosan megalapozott elhatározással, célképzettel. A november 23-tól december 21-ig terjedő Nyilas hónapban az *Ősi Íjász jelképéből áradó erőforráshoz folyamodjunk*. Érezzük magunkban a bennünk növekvő feszítő erővel minden akadályt legyőzőnek természetes életmegvalósító szándékunkban. Az Ősi Íjász ereje józan értelmi erő, nem csupán érzelmi fűtöttség. (...) Az indiai filozófia kulcsszava a vidja, a tudatosság, az igazságtudat, a látás, a megvilágosodás, az avidjával, a sötéttséggel, a tudatlansággal, a nemismeréssel szemben. A téli napforduló a Fény születése, növekedése a kozmoszban és bennünk. Ismét annak lehetősége számunkra, hogy a világosan látás, a Vidja emberei legyünk. (...) Bármilyen is az élet és a világ körülöttünk, a humánus, a *természetes élet* képviselői maradunk, ember az embertelenségben. Társaink mindazok, akik ugyanerre törekszenek. (...) **Krisztus**, akinek születését ünnepeljük Karácsonykor, éppúgy mint **Buddha**, és **Laoce**, nem az ítélet, hanem a megértés-empátia, a megbocsátás, a szeretet embere volt... És testi – lelki – szellemi módszereket hirdetett, ajánlott *életbölcsként a fejlődés megvalósítása végett*, azon az úton-módon, melyet ő is megjárta s alkalmazott. A szó legjobb értelmében vett pszichoterapeuta volt, aki az öngyógyítás útját is megjárta. **A nagy szellemi emberek sorában nem elhanyagolható modell számunkra.** (...) Legfontosabb művünk pedig önmagunk *megalkotása legyen a fokozatos fejlődés-fejlesztés útján, az Emberséges Ember, a kozmikus ritmusba, természetes életbe illeszkedő embereszménykép jegyében.*”

Oláh Andorról sokan hitték, hogy „keresztény hívő ember”. Fenti sorai is meggyőznek arról, hogy magáévá tette a New Age világnézetét. Keresztény az, aki egyértelműen vallja Jézus istenemberségét, azt, hogy Ő az „első”. Aki csak „ajánlott életbölcsként”, a „nagy szellemi emberek” egyik tagjaként tartja számon Jézus Krisztust, már nem keresztény. A fentiekben Oláh Andor pontosan úgy beszél, mint a hindu guruk, akik szintén egy „megvilágosodott bölcs” embernek tartják Jézust.

Vezető nyugati New Age-ideológusok gondolatai a hazai propagandában

Az első magyarra lefordított nyugati kiadvány, amelynek írója a New Age mozgalmához csatlakozott, és abban immár jelentős szerepet tölt be, *A halált átélni – az életet megnyerni* című mű. Szerzője **Kenneth Ring**, aki a halálközeli tapasztalatok kutatásait használja fel a 326 oldalas kiegészítő könyv eszmélődéseihez. Ezt a könyvet pedig – eléggé nem furcsálható módon – a *Szent István Társulat*, az Apostoli Szentszék Kiadója adta ki 1990-ben...

Ring néhány halálközeli élményt átélt tanú beszámolóját veti papírra.

„Természetes, hogy a »földöntúli lény« váltja ki a legnagyobb érdeklődést. Jézus ő? (...) Ann leírása tipikus: »Még mindig nem tudom, ki volt ő, de számomra teljesen mindegy! Legalább tudom, hogy létezik.« Ehhez még két rövid megjegyzést szeretnék fűzni: 1. Abban a hat évben, amikor halálközeli élményeket kutattam, egyetlen esetre sem tudok visszaemlékezni, amikor egy fénylényt, mint magát Jézust azonosították volna. 2. Erősen kételkedem abban – bár nincs róla tudomásom –, hogy valaki egy másfajta vallási tradícióból kiindulva Jézusnak nevezné őt. Belle is, aki legalábbis nem zárta ki, hogy a »fénylény« esetében Krisztusról lehet szó, úgy gondolja: »Teljesen mindegy, hogy az ember mely vallási körhöz tartozik, (...) csak egy istent tisztelhet, mindegy, hogy nevezzük: Allah, Isten, Jézus, vagy nem tudom, ki.«³⁹ „Janis is (...) megemléltette az »aranyló« fényt. (...) Ha ebbe az aranyló fénybe nézünk, egyszerre úgy tűnik, mintha energiája valami egészen mélyről, magából az életből eredne. Egy magasabb erő, tudás és értelem közvetítése történik meg, az ember pedig fogalmat alkothat »minden dolgok egységéről« – ha belenéz ebbe a fénybe.” (I.m. 86. o.)

Az egyik állítólagos adatközlő szájából ezt a vallomást olvassuk: „Most úgy képzelem el Istent, mint valami hatalmas energiaforrást, mint valami hatalmas dolognak a belső magját, és hogy mi csak egyedülálló, egymástól elválasztott atomjai vagyunk e magnak. Azt hiszem, valamennyiünkben ott van Isten, **mi vagyunk Isten...**” (I.m. 150. o.)

Miután Ring könnyedén megnyugtatja az olvasót afelől, hogy az ötvenhat klinikai halált átélt személy nyilatkozata reprezentatív anyagként kezelhető, megállapítja: „...ezek az adatok, amelyek mind ebből a forrásból származnak, a következő fontos megállapításra támaszkodnak: a halálközeli élmény az érintett embereknél szellemi irányváltást idéz elő az **univerzális szellemiség** irányába.”

Az „univerzális lelki orientáció” fogalmát magyarázandó, és kutatásait összefoglalva, előadja:

„Kutatásaim során, mint e világszemlélet jelentős elemei, a következő hét pont kristályosodott ki:

1. Magát a tendenciát inkább »lelki«-nek, mint »vallásos«-nak kell jellemeznünk.
2. Az érzés, hogy Isten közelében vagyunk.
3. A vallási élet csökkenő formális befolyása.
4. A vallási hittől független meggyőződés, hogy létezik élet a halál után.
5. Bizonyos nyitottság a reinkarnáció tanaival szemben, valamint a keleti vallások iránti szimpátia.
6. Valamennyi vallás közös lényegi egységébe vetett hit.

³⁹ Kenneth Ring: *A halált átélni – az életet megnyerni*. Bp., SzIT, 1990., 85.

7. Valamennyi ember számára elfogadható, egyetlen, *univerzális vallás óhaja*.” (I.m. 145. o., kiemelések tőlem – G. P.)

Az imént kiemelt részletek mutathatják, hogy hol helyezkedik el a New Age gondolat az idézett könyvben. A szerző szavait használva még világítsunk meg néhányat ezekből a legfontosabb fogalmakból és jelszavakból:

- „...teljesen mindegy, hogy az ember mely vallási körhöz tartozik...”;
- „...egy magasabb erő, tudás, értelem közvetítése történik...”, ezt az élményt pedig „*energiának*” nevezi;
- „...ez az energia mintha magából az életből eredne...”;
- deklarálta: „*minden dolgok egysége*”;
- „...valamennyiünkben ott van Isten, mi vagyunk Isten...”;
- „univerzális szellemi irányultság”.

Íme, az *Új Korszak* (New Age) kívánalmi! „*Isten egyenlő egy magasabb tudással, erővel, értelemmel, energiával*. Ez az energia az univerzum, az élet lényege; mindenben van. Az Isten (energia) bennünk van, és a legfontosabb: *mindennek az egysége*.”

A szinkretista új világvallás létrehozatalát a New Age nyilvánvalóan úgy képzei el, hogy a *keleti vallási* tanokra helyezi az alapokat. Kenneth Ring könyvének fogalomhasználata pl. nagyon sokatmondó. E katolikus vallási kiadónál megjelent műben például *Jézus Krisztus* neve mindössze kétszer fordul elő a 314 oldalon, mialatt összesen öt jögi szerepel összesen hétszer a könyvben, a jöga fogalma külön még két alkalommal. Ugyanakkor a jöga egyik alapvető kulcsfogalma, a *Kundalini* az írásmű második részének alapfogalmaként, szinte az „üdvösség” szinonimájaként, végigvonul a művön. Tipikus és általános arány ez, s azt érzékelteti, hogy a megálmódott vallás előkészítésében mennyire nem jut hely a keleti tanok mellett a kereszténységnek...

Kenneth Ring könyvének második fele tehát a Kundalinival foglalkozik, ami tulajdonképpen a *jöga* lényege. A halálközeli tapasztalatokat azonosítja a Kundalini-jöga céljaival és tapasztalataival, sőt, ezt a fajta miszticizmust, illetve a Kundalini-miszticizmusból levezetett emberi *evolúciót* tartja az emberiség megoldásának, boldog jövője alapjának. Ring nagy szeretettel emlegeti **Marilyn Ferguson** *Szelíd összeesküvés* („The Aquarian Conspiracy”, 1980.) és **Peter Russell** *A felnőtté váló Föld* című fő műveit, a New Age „első számú” könyveit, melyek szerinte jól mutatják ennek a lelkiségnek a jelentőségét.⁴⁰

Láthattuk, hogy a keleti miszticizmus és az okkultizmus az alap, s ezeknek tanait észrevétlen gyorsasággal, magabiztosan, készpénznek véve, szuggesztíven állítja a keresztény kinyilatkoztatás, és a teológia helyébe, úgy, hogy tájékozatlan kiadót, teológust és tájékozatlan olvasót egyaránt meg tud ejteni vonzó szövegekkel tűzdelt igyekezete.

A mozgalom nyugati ideológusai és bemutatói közül nálunk az elsők között jelent meg 1991-ben **Hans-Peter Waldrich** német szerző *Ezoterika – Titkos tanok* című könyve, amely nyilvánvalóan tereli magyar olvasóját is az Új Korszak elfogadása felé.

„Mára egyre többen fordulnak az élet mélyebb dimenziói felé és az új szellemi irányzatok segítségével ráébrednek arra, hogy az emberiség egysége vezethet el bennünket a reményteli jövőbe.”⁴¹

⁴⁰ Ld. Kenneth Ring i.m. 249.

⁴¹ Hans-Peter Waldrich i.m. 10.

Melyek ezek a mélyebb dimenziók és új irányzatok? Amint a könyv felsorakoztatja, ezek az ezoterikus, okkult praktikák szellemiségei, melyek Waldrich szerint együtt fontosak az Új Korszaknak. „Ez a sokszínű vallási, pszichológiai és tudományos áramlat (ti. az ezoterika) napjainkban új világképpé áll össze, amely sokak szerint egy új kor (a »New Age«) kezdete” – mondja Waldrich.⁴² Írásműve elején tehát már megmagyarázza nekünk, **miből keletkezik a New Age: új szellemi érdeklődésből, amely pedig láthatóan nagyon is régi tartalmakhoz fordul, az okkultizmus és a keleti tanok sokféle formája felé.**

Sorjában beszél ennek megfelelően a szerző keleti „misztikákról”, sámánhitről, keresztény és iszlám misztikáról, a jógáról, a zenről, aztán a mágiáról, az alkímiáról, az asztrológiáról, kínai jóslási módszerekről, a *Ji Ching*-ről, a Tarot-kártyáról, a varázsvessző, az inga, a tenyérjóslás, majd a Kabbala, a kövek sugárzása, a tűzönjárás, a boszorkány-mozgalom bemutatása követi egymást, a negyedik fejezetben még a pszicho-sebészet, az akupunktúra, a Bach-féle virágterápia, a transzperszonális pszichológia, végül a halálkutatás „eredményei” és a spiritizmus, a karma-tan és a lélekvándorlás tárgyalása folyik.

Waldrich fő célja az, hogy bemutassa, hogyan készüljünk fel az Új Korszak fogadására: az emberiség történelmének minden titkos, beavatást kívánó, vagy természetfelettre utaló elmélete, vagyis „ezoterikus” megtapasztalása alkalmas arra, hogy egy ember megfelelően átalakuljon, **„hiszen az ezoterika minden formája ugyanazon cél felé tör”**⁴³

Íme, a *New Age monizmusa*, egységtana!

A szerző megállapítja, hogy a hetvenes évek elején elindult egy okkult hullám Amerikában, majd Európában, amelynek első állomása szerinte az *Ördögűző* c. amerikai horrorfilm, valamint *Erich von Däniken* milliós példányszámú könyvei voltak, majd *Uri Geller* show-i, amelyeket *Elisabeth Tessier* „asztro-show”-ja követett, „végül felbukkant a csalás témája is: Uri Geller mellett főleg a »Chopper« nevű szellem volt az, aki fölkaparta az okkult jelenségekben hívők világát. Miután még a parlament is foglalkozott az ügyével, szenzációra éhes, trükkökkel manipuláló fogorvosként lepleződött le.”⁴⁴

Az a tény, hogy óriási bevételű, kimódolt horrorfilmek, áltudományos szenzációvadászok és nyilvánvaló csalók állnak az okkult hullám élén, nem zavarja H.-P. Waldrichot abban, hogy olyan fontosnak állítsa be az ezoterikus iskolákat. Kimutatja, hogy az összes keleti és a legtöbb ókori eredetű titkos rendszerben, mint például a taoizmusban, a kínai és japán univerzizmusban, a *Jin-Jang* elvében, az alkímia és mágia alapját képező legendás „smaragdtábla” tanításában, a *Kabalában*, az újjáélesztett sámánkultuszokban és a boszorkánykörök szellemiségében, s végül a New Age-ben hogyan érvényesül a „minden egy” gondolata. Mindabban, amire a New Age támaszkodik, mindabban, amiből meríteni kíván, a *monisztikus* világszemlélet lelhető fel.

„Ez a *holisztikus világkép* – ahogy napjaink New Age mozgalma nevezi –, amely a teljességet hangsúlyozza, a valóság dolgainak összefüggését, nagy kihatással van az egyes ember életére...”⁴⁵

⁴² Hans-Peter Waldrich i.m. 9.

⁴³ Hans-Peter Waldrich i.m. 10.

⁴⁴ Hans-Peter Waldrich i.m. 17.

⁴⁵ Hans-Peter Waldrich i.m. 59.

Peter Russell, a New Age egyik fő képviselője így fogalmaz:

„Lényem legmélyebb rétegében ugyanabból a lényegből való vagyok, mint te, vagy ti, *egy vagyok az Egésszel*. Mindnyájan ugyanabból a lényegből vagyunk, és én ezt érzem igazi önmagamnak.”⁴⁶

Ennek az egység-gondolkozásnak, amelynek részleteit a *panteista vallásokból* és az okkult rendszerekből veszi, többféle célja van a New Age számára. Nem csupán egy *világvallás* a cél, hanem a nagyobb világegység is, ezzel kapcsolatban a „*világbéke*”, valamint a „*föld erőinek megőrzése*”.

Ennek érdekében a New Age a legkülönbélebb *alternatív mozgalmakkal* keresi a kapcsolatot és hívja az ilyeneket, miközben bemutatja nekik, hogy ők tulajdonképpen ennek a holisztikus szemléletnek a jegyében álltak eddig is. Így mindenki, aki hisz az asztrológiában, vegye észre előbb-utóbb, hogy már része az említett **Hálónak**, hiszen a csillagok hatása a földiekre a kozmosz egységén alapul. Így mindenki, aki a környezetvédő mozgalmakban részt vesz, a Háló része lehet, hiszen „hinnünk kell”, hogy a földi élet és az úgynevezett élettelen világ mindenben mindenütt összefügg, és az élet és egészség megőrzését az emberek egységes összefogása révén lehet megvalósítani. Mindenki, aki a mágia felé kacsingat, részese és előmozdítója az új kornak, hiszen hinnie kell, hogy ha uralmát akarja gyakorolni a dolgok vagy emberek felett, azt csak annak ismeretében teheti, ami a dolgok mélyén, mint alapvető (titkos) erő működik, s csak úgy, ha hiszi a benső egység alapján megszerzett „isten” hatalmát. Mindenki tagja a Hálónak – szeretnék elhiteni –, aki kivonul a természetbe, a régi jelszónak (vissza a természetbe!) engedelmeskedve, akár hippí, akár biokertész, akár az ősi animista vagy sámánvallás követője, hiszen „egyek vagyunk az élővilággal”, amelyet nem lehet erőszakos, új módszerekkel tönkretenni. Mindenki tagja az új kornak, aki a homoszexuális védelmi szervezeteket támogatja, hiszen a New Age az ókori gnózisból „tudja”, hogy „az ember eredetileg hímnős”, csupán a „teremtő bukás révén” került külön férfi és női testbe. A különféle szintű *feminista* mozgalmak egészen a modern boszorkánykörökig szintén a Háló tagjai, hiszen ugyanezen eredeti egységelv alapján azért küzdenek, hogy a társadalom magasabb szinten kezelje a nőt. Ezért „jogos”, hogy ilyen mozgalmak szélsőséges tagjai – mint e Háló részei – az ősi pogány nőistenségeket, például a Földanyát kezdik imádni. Ide tartozik az is, aki spiritiszta, hiszen szerintük a lelkek a halál után is egység az élőkkel.

Marilyn Ferguson hálója „*szelíd módszert*” hirdet. A hinduktól és *Gandhi*-tól veszi át az *erőszakmentességet*, a „szátiagraha” elvét. „*Ha a hangsúly az erőszaknélküliségen van és a szátiagraha az eljövendő kor elve, akkor a nőké a jövő.*” Akkor azok az értékek, amelyeket hagyományosan a nőknek tulajdonítanak, mint együttérzés, együttműködés, türelem, nagyon is szükségesek lesznek az új éra születésénél. Ebben a New Age mozgalom számos képviselője egyetért. Hadjáratot indított a férfi-jelleg ellen, és a nőt, a nőit akarja felemelni; kárhóztatja a „patriarchális” férfi-uralom formáit, meg akarja szüntetni a nemek közti különbséget, ezzel együtt száműzné a racionális, analitikus gondolkodásformát is, ezek helyébe „nőiesként” az intuíciót, az emocionalitást, az ösztönöset próbálja állítani.

„A női dominancia egyik megnyilvánulása az Isten megfosztása teremtői címétől, az utalás az **Anyaföldre** és az **Anyatermészetre**. 1989. szeptemberében Canterburyben a Hit Fesztiválon az Anyatermészethez imádkoztak: »Itt vagyunk, a teremtés nővérei és bátyjai,

---

⁴⁶ Hans-Peter Waldrich i.m. 136.

kezünkben életetekkel, sírásotok a fülünkben cseng. Mi, akik részeitek vagyunk, rajtatok kívül helyezkedtünk el...»⁴⁷

A huszadik századi feminizmus így vezet el a New Age-hithez, sőt, ezen belül a boszorkányság megújításához, a pogány női istenségekbe vetett hithez.

Ennek az új spiritualizmusnak már kezdetől a szemére vetették kritizálói, hogy politikamentes és semmittevésével próbálja a társadalmi változást előidézni. Ezért *Hans A. Pestalozzi* svájci publicista „szelíd elhülyülésről” beszél: „Ugyan mit használ a megváltozott tudatállapot, ha a struktúrák nem engednek, hogy másként viselkedjem?” – kérdezi. *Marylin Ferguson* nagyon is lehetségesnek tartja a struktúrák megváltoztatását.⁴⁸

Valóban, a nagy világegység politikai gondolatok nélkül nehezen képzelhető el. Az, akit közvetlenül a New Age mozgalom „anyja”-ként ismerünk, Alice Ann Bailey asszonyság erre is gondolt. Tudatos és irányított tervei már az 1940-es években készen álltak; szellemi „mesterei”-től, akiknek „üzeneteit” automatikus írással gyakran rögzítette, azt az utasítást kapta, hogy ezeket csak 1975-ben kell napvilágra hozni. A megjelölt évben viszont a következő távlati programpontokat kapták a New Age csoportok:

- „– egy világgazdasági rendszer megteremtése;
- a magántulajdon átruházása a hitel- és közlekedésügyben, a tömegjavak termelésében egy világgazdátosságra;
- a szükségletek felismerése, biológiai kérdések, a népsűrűség kérdései, az egészségügy alávetése egy világszintű kontrollnak;
- az egész világra kiterjedő szavatolása a szabadság és a jólét minimumának;
- kötelezettség arra, hogy az egyéni életet egy világgazdátosság céljainak alárendelik.”⁴⁹

Ferguson mellett a talán legolvasottabb New Age ideológus az osztrák atomfizikus, **Fritjof Capra**. 1982-ben jelent meg fő műve, a *Fordulópont, alapkövek egy új világgéphez*.

Capra könyve főtételének azt a gondolatot tette meg, hogy a történelem nem az emberiség bűnbeesésének és Isten megmentési tettének a története, hanem inkább az emberiség tudatlanságba esésének és a fokozatos kapaszkodásnak a története a felvilágosodás felé.⁵⁰ További számos írása közül *A fizika taója* a címében is jelzi szerzőjének fő gondolatát: a természettudomány és – ahogy ő érti – a misztika összekapcsolható, az ember egysége a világmindenséggel képezi a tudomány és a misztika érintkezési pontját.

Egy keresztény szemléletű megfigyelő, *Pat Robertson* Amerikában így ír róla: *The Tao of Physics* című könyve egy csapásra a nyugati parti radikálisok és New Age-esek közé emelte a nevét azáltal, hogy megkísérelte demonstrálni a természettudományok misztikus elemeit. Legutóbbi könyvében, az *Uncommon Wisdom* (Rendkívüli bölcsesség) címűben, a szerző zavaros beszámolót tesz közzé különböző tudósokkal, misztikusokkal és bölcséssel folytatott beszélgetéseiről. Több kontinensre kiterjedő utazásai során, miközben a kvantumfizikától a közgazdaságtanig mindenbe belekontárkodik, ez a szellemi dilettáns saját sóvárgó képzelgéseit ötvözi egy misztikus valóság utáni kétségbeesett nyomozódással, melytől azt reméli, hogy az minden anyag és energia kozmikus egységét fogja felfedni (...) Capra, (...) az 1960-as évek hippikultúrájának veteránja, aki teljes elszántsággal erőlködik, hogy természetes érzékein túlmutató rejtett valóságokra bukkanjon. Ő is »a fennálló társadalmi

⁴⁷ Michael Cole – Tony Highton – Jim Graham – David C. Lewis: *What is the New Age?* London – Sydney – Auckland – Toronto, Hodder and Stoughton, 1991. 33.

⁴⁸ Hans-Peter Waldrich i.m. 135.

⁴⁹ M. Basilea Schlink: „Új korszak”, (New Age) a Biblia szemszögéből. Darmstadt-Eberstadt, Evangelische Marienschwesternschaft, é.n., 14.

⁵⁰ Michael Cole – Tony Highton – Jim Graham – David C. Lewis i.m. 13.

renddel szembeni kihívásról« prédikál és missziót hirdet »a valóság új látásmódjának« felkutatására”.⁵¹

Capra az emberi üdvösséget az ember és a természet megfelelő kapcsolatától várja. „Jellemző, hogy Caprát éppen zöld csoportok hívják meg előadónak. *Reinhard König* a könyvében (»*Titkos agyamosás*«) arra mutatott rá, hogy a Zöldek világszerte az első politikai erőt képviselik, amely célul tűzte ki, hogy a New Age gondolkodást politikai síkon valósítsa meg. A Zöldek politikája az »Új paradigma« (példa) politikája. A Zöldek pártprogramjában és írásaiban többféle megtalálhatók a New Age célkitűzései; természetmisztika és természetvallások, a nők előtérbe helyezése, alternatív szexuális irányok igenlése, radikális feminista mozgalmak, békemozgalmak a világbéke és a világegység célkitűzésével, a meglévő társadalmi és politikai rendszerek elutasítása.”⁵²

David Spengler, kiemelkedő vezetője az Új Kor mozgalmának, három évig igazgatója volt a skóciai *Findhorn Alapítványnak*, amely a kaliforniai *Esalen Intézet* után a New Age másik központja lett. Egyik főművéből származnak a következő gondolatai:

„Lucifer mindegyikünk bensejében dolgozik, hogy minket a »teljességbe« eljuttasson, s ezzel egy új korszakba kerülünk, ami az emberi teljesség kora. Mindegyikünket elvezeti valami ahhoz a ponthoz, amit én Lucifer-i beavatásnak nevezek, de ezt az utat minden egyénnek magának kell megtennie, ha teljesen el akar jutni az ő fényének és teljességének jelenlétébe.”⁵³

Capra és társai szellemiségének köszönhetően hallhatjuk például azt a Magyar Rádióban, hogy az okkult dolgok ugyanolyan tudományok, mint a természettudományok, csupán más a módszerük.

Miért időszerű, sőt sürgető Capra szerint ennek az új korszaknak s az egységnek a kimunkálódása? Azért, mert: „a világ olyan méretű intellektuális, erkölcsi és szellemi válságban van, amelynek mélysége nem hasonlítható egyik történelmi koréhoz sem.” Ehhez további magyarázatként Waldrich leírja:

„A transzperszonális pszichológusok (a New Age egyik élenjáró csoportja – a szerző megjegyzése) egyik amerikai munkacsoportja odáig megy, hogy a normálisnak tartott hétköznapi tudatot egyenesen pszichotikusnak (elmebetegnek) nevezi: »...misztikus szögből nézve normális állapotunk a pszichózis fogalmának összes kritériumát kimeríti. A legmagasabb tudatszint perspektívájából minden személyes tudatállapot kimeríti a pszichózis kritériumát (amely egy redukált tudatállapot a valóság torz képével), mert önmagában véve mindenki szükségszerűen korlátozott és csak viszonylagosan létező.« Normális állapotunk pszichotikus, tehát beteg és illuzórikus. Ez egybecseng a »Maya« indiai tanításával, mely szerint a világ csak felszínes illúzió. A valóság a léleknek az Egésszel való egyesülésében rejlik.”⁵⁴

A „megoldásra” csak a New Age képes, ahogy itt tovább olvashatjuk is:

„Csak az ember számára lehetséges *összes tudatállapot* felel meg az Egésznek és vezet az ún. »integrált tudat«-hoz, ahogy egy mai filozófus, *Jean Gebser* nevezi. Ennek birtokában az életet új módon élhetjük meg, és új módon alakíthatjuk. Milyen emberkép felel meg ennek az

⁵¹ Pat Robertson: Az új világrend. Bp., Hit Gyülekezete, 1993., 169.

⁵² Lothar Gassmann i.m. 15.

⁵³ Michael Cole – Tony Highton – Jim Graham – David C. Lewis i.m. 13.

⁵⁴ Hans-Peter Waldrich i.m. 34.

integrált tudatállapotnak? A döntő az, hogy megtapasztaljuk beépülésünket a *kozmosz Egészsébe*. A misztikus *befelé fordulás*, az ezoterikus, *paranormális élmények*, vagy a transzperszonális pszichológia módszerei mind lehetőségek arra, hogy kijussunk »pszichotikus« tudatállapotunkból. A New Age mozgalom kedvenc megoldásai ezzel kapcsolatban a *transzformáció és az evolúció*.

A **transzformáció** a személyiségnek az az átváltozása, átalakulása, amelynek során *önmagát mint a kozmosz szerves részét tapasztalja meg*. De ez a személyes átalakulás utal arra a kozmosz fejlődésre is, amely napjainkban rajzolódik ki. Sokan hisznek az új *tudatrobbanásban*, amely az emberiséget történelmi fejlődésében egy magasabb szintre emeli.”⁵⁵

„**Mi állt útjában eddig ennek az emberi fejlődésnek?**” – kérdi az új mozgalom.

A válasza pedig: **az ókori görög és a zsidó-keresztény gondolkodás**, és ezek öröksége. Az „Új spiritualizmus” bírálja az *európai kultúrát létrehozó hagyományt és gondolati módszereket*. Ahogy a fenti idézetből is látható, szerintük ezek a *valódi tudás* elől elzárták az embert. *Biszyó József* kanadai teológus így jellemzi ezt az alapállást: „A görög filozófia szerintük túlságosan is kiemeli az intellektus, az értelem szerepét. A görög filozófia az ember legfőbb dicsőségének az észet és a logikát tartja, ennek következtében elhanyagolja a tudatalatti világunkat és érzelmi megnyilvánulásainkat. De nemcsak ezeket, hanem az okkult világ kutatását, a szellemekkel való kapcsolatot, a spiritizmust és a többieket. Talán a legfőbb »bűne« mégis a görög filozófiának a New Age szerint az, hogy az egyén, egyéniség kiemelésével elhanyagolta a kollektív tudatot... A kereszténységet legfőképpen azzal vádolják, hogy beoltotta az emberiségbe a félelemtudatot, amikor „meghonosította” az emberben a halálfélelmet, az ítélettől való félelmet, a pokoltól való félelmet és így tovább. Ez a félelem egészen a tudatalatti világunkba is behatolt, s szerintük ez a legfőbb akadálya a szabad, kollektív emberi életnek. Mindettől a fenti gyakorlatokkal (meditáció, ezoterika) meg kell szabadulnunk. A harmadik ellensége az Új Korszaknak a modern technika. A fejlett nyugati államokban minden gépesítve van, gép pótolja az emberi agyvelőt, az észet, a fizikai és szellemi munkát. Az emberekből kihal a személyes kapcsolatok szükségességének tudata, az erőfeszítés értékelése, a természetes élet szeretete... Megvalósul a gépuralom, a technokrácia. Elvész a természet értékeinek megbecsülése, mesterséges lesz minden az ember körül, beszűkül az emberi szellem teremtő jellege, minden reprodukálhatóvá, sőt utánozhatóvá silányul. Folytathatnám a problémákat, amelyeknek gondjában természetesen nemcsak a New Age prófétái jeleskednek, hanem általában a szellemi és lelki életet becsülő emberek szinte kivétel nélkül.”⁵⁶

Waldrich alapvető bemutató művének kiadása után az *Édesvíz Kft.* egyre nagyobb gyorsasággal fordította le és nyomta ki az okkult és paranormális irodalom számlálhatatlan írásművét: szerepelnek a varázslóiskolák, mágusok, köztük *Cheiro* művei, az ufo-kampány jeles beszámolóit, a reformkonyhások, a telepátia és a jóga titkai, „önmegvalósító” és öngyógyító technikák, sok-sok kötetben.

Az egység bűvöletének, s a keleti meditációnak egyik apostolává vált a New Age szellemében a fizikus *Carl Friedrich von Weizsäcker* is, aki ezt mondja:

„A misztika egyik alaptapasztalata, amire a meditáció is irányul, és ami ennek már alacsonyabb fokán is megmutatkozik, az egység tapasztalata. Hogy mi az egy, azt végülis nem kérdezhajjuk, mert ahhoz hozzá kellene tennünk annak magyarázatát, hogy mi az egy.

⁵⁵ Hans-Peter Waldrich i.m. 134.

⁵⁶ Biszyó József: Apokaliptikus várakozás a második évezred fordulóján. In: Jel, II. évf. 1. szám, 9-10.

Az egység tapasztalata végső soron azt is megtiltja, hogy megmondjuk, mi az, amiben a tudomány kutatása különbözik attól, amit a meditáció tapasztal, mert akkor az már nem az egység, hanem a sokféleség tapasztalata lenne...⁵⁷

A *Deutsches Allgemeines Sonntagsblatt*ban 1988. március 27-én jelent meg egy interjú, amelyben Weizsäckernek több kérdést tettek fel:

„A kereszténység az egész egyháztörténelem során kritikus módon elkülönítette magát a gnóviztól. Hogyan viszonyul ön, mint természettudós és filozófus a gnóvizhoz?”

Weizsäcker bibliai kijelentések átértelmezésével és ezeknek pogány gnosztikus gondolkodással való összekeverésével reagál a kérdésre. A bibliai „teremtésbeszámolókat” „hasonlatok”-nak mondja, amelyek arra szolgálnak, hogy „erkölcsi törvényeket” fejlesszenek ki, és úgy véli: „A gnosztikusok ezt a felfogást más módon fejezik ki. Nekünk a mi valódi önmagunkhoz még oda kell találnunk.”

Deutsches Allgemeines Sonntagsblatt: „Gyakran bírálják ezeket az új vallási hullámokat (a New Age-et) azért, hogy Krisztust és az evangéliumot az emberi bölcsesség részének tekintik, s közben feloldják Jézus Krisztusnak, mint Isten Fiának és a világ Megváltójának egyetlenszerű szerepét.”

Weizsäcker: „Azoknak a csodálatos *mítoszoknak* egyikét oldják fel, amelyekben a keresztények hosszú idő óta hittek. Azt Isten tudja, hogy ezeket a mítoszokat föl kell-e oldani vagy sem. Ez engem nem zavar...⁵⁸

A tudós Weizsäcker nem kárhoztatja a tudományt, de kimondja, hogy abban a formában, ahogyan a nyugat használja, mégis a világ szétdaraboltságát eredményezte. Ő tehát épp ezért üdvözli örömmel a nyugaton lábrakapó meditációs hullámot, mert a meditálás szerinte ugyanannak az egy dolognak másik – talán alkalmasabb – megközelítése.

Szerinte is szükséges tehát a *tudati átalakulás*, ennek eszközei pedig a *meditáló tömegek* lesznek. Weizsäckert – akit nézeteiért az ókeresztény egyház közösségei egyértelműen gnosztikus eretneknek minősítettek volna –, valóban nem zavarja, hogy miközben egyházi nagydíjakat vesz át munkásságáért, az ember jövőjét már nem keresztény, hanem keleti módszerek szerint építené.

Miután valamelyest megfigyelhettük fontosabb New Age-szerzők néhány tételét és alap gondolatait, bizonyára megkérdezzük:

Mitől is új az Új Korszak, és mikortól van az Új Korszak?

Válaszuk *asztrológiai természetű*. Az Új Korszak azért új, mert új lesz a **Vízöntő** korszaka. Az állatövi csillagképek mozgása a Vízöntő jegyében új hatást hoz a földre, sajátos korszakot indít el – vallják. Az új kor kezdete „napjainkban van” Waldrich tudomása szerint, egyesek pedig azt állítják, hogy ez már 1962-ben bekövetkezett, ismét mások úgy számítják, hogy 2000. évvel veszi kezdetét. Figyelemre méltó tehát máris e döntő tételnél az ellentmondások sokasága és az egységes elmélet hiánya... Mégis, abban egyetértenek, hogy az **Új Kor: a Vízöntő korszaka, mely a Halak korszakát váltja fel.**

Ezt a „*tavaszpont*” elmozdulásából vezetik le az asztrológusok. „Tavaszpont az állatövben az a pont, ahol a nap március 21-én áll. Ez a pont a Föld tengely rotációja (mozgása) következtében 2140 év alatt egy csillagképpel tovább tolódik. Az asztrológusok

⁵⁷ C. F. von Weizsäcker: Beszélgetés a meditációról, Vigilia, 1991., 854.

⁵⁸ Lothar Gassmann i.m. 99-100.

ezeknek a csillagképeknek olyan erőket tulajdonítanak, amelyek befolyásolják a Föld és az ember sorsát... Tehát ezek szerint az állítások szerint – és ezek képezik az egész mozgalom alapját –, a »keresztény halak kora«, amely időszámításunkkor kezdődött, már lejárt. A »hal« a korai kereszténység görög szimbóluma volt: az asztrológia Jézus Krisztust, Isten Fiát, a Megváltót azonosítja a »Halak« csillagképével. A halak korszakában az ember Istenben bízott, a most induló »Vízöntő« korszakban azonban **az ember maga lesz istenné**, mivel lényének eddig nem is sejtett erőit fedezte fel és meríti ki. A »Vízöntő« a maga szellemi öntudattágító áradatát kiönti a földre... Alain asztrológus írja: »Isten halott... Az isteni jelenik meg most mindenben. (...) A Vízöntő-korszakban élük át a közvetlen kapcsolatot az én és a világegyetem vagy a kozmikus energia között.«⁵⁹

Ezen az alapon született meg a New Age beköszöntését reprezentáló musical, a **Hair**, amely a hetvenes években Európában is filmsiker lett. Benne a hippie erkölcsökkel jeleskedő fiatalokból álló csoport a vietnami háború árnyékában az egyetemes békevágyat szólaltatja meg, amikor az Aquarius (Vízöntő) korának eljövételéről énekel.

Adjuk vissza a szót még egyszer H.-P. Waldrich „prófécijának”:

„A Vízöntő korszak embere új ember lesz: nem tekinti magát többé anyagdarabkának, hanem ráébred, hogy a kozmikus őanyag szerveződési formája és ezzel a világmindenség komplex kifejeződése. Az ilyen módon egészsé, teljessé vált ember tudatában lesz minden erejének. Képes lesz gondolkodni és érezni, elemezni és lelkével megtapasztalni, értelemmel és megérzéssel fog rendelkezni, tehát igazán kreatív lény lesz.»⁶⁰

A New Age megszólítása, amikor meghív téged a kreativitás (alkotókészség) növelésére, természetesen a „**sikered érdekében**” történik. Sikerednek pedig egyik alapvető titka a hit. Helyesebben a „hitnek” egy jellegzetesen Új Korivá vált fogalma és gyakorlása. Ez lényegében, röviden így szól: *„Amit kigondoltál, és amiben hiszel, azt el tudod érni”*. *Érzelhető, hogy a New Age hite lélektani hit, az embernek önmagába vetett hite, illetve a hitbe vetett hit, amely nem más, mint egyfajta pozitív gondolkodás, önhipnotikus alapállás.*

Angliában általánosságban a következő négy **pszichotechnikát** forgalmazzák ilyen célból:

1. a „Fórum” – az „Erhard Seminars Training”;
2. a Transzcendentális Meditáció – Maharishi Mahesh guru révén;
3. a Silva-féle agykontroll;
4. az „Emberi Lehetőség Mozgalom”, a „Peak Performance Institute”-tal

összekapcsolva.⁶¹

„E módszerek célja, hogy ráébresszenek rejtett erőidre, képességeidre, ráébresszenek arra, hogy kapcsolatban vagy illetve kapcsolatban kell lenned a kozmosz erőivel, ráébresszenek arra, hogy isteni lehetőségeid vannak, és hogy voltaképpen isten vagy. Tehát: »tudatában lesz az ember minden erejének!«”

Ezzel a vonzó felkiáltással robban bele a nyugati átlagember sikerre és megnyugvásra is vágyó világába **José Silva**, az „agykontroll megteremtője”. „Kidolgozott egy módszert, amellyel a gyerekek iskolai eredményességét kívánta növelni (...) a testi és lelki ellazultság állapotába hozta őket, ezzel ért el eredményeket”.⁶² 1953-ban José Silva nyugtázhatta: a hipnotikus tréningekkel Isabel nevű kislányát „sikerült látnokká tennie”, aki transzállapotban már ismeretlen helyeket írt le, ismeretlen betegek testében „olvasott”, diagnózisokat állított fel. Az amerikai parapszichológiai intézet kutatóinak véleményével szemben állva José Silva

⁵⁹ Lothar Gassmann i. m. 158.

⁶⁰ Hans-Peter Waldrich i.m. 134.

⁶¹ Michael Cole – Tony Highton – Jim Graham – David C. Lewis i.m.

⁶² Robert B. Stone i.m. 45.

erősítette, hogy igenis *lehetséges látnokot kiképezni*. 1953 és 1963 között további harminckilenc alanyt tett látnokká. Eközben több száz esetben gyakorolta másokon a *regressziós hipnózist*, amikor is a hipnotizáltakat „visszautaztatta az időben”, kisgyermekkorba vagy még előbbre, az úgymond „születés előtti életek” pillanataiba. Igyekezett újságcikkekben közzétenni ezeket a „visszaemlékezéseket”, mint bizonyítékokat az újraszületés (*reinkarnáció*) tanához.

Ezután önmaga és mások gyógyítása felé fordult, és a hatvanas évek vége felé már készen állt módszereinek egysége, amit később *agykontrollnak* (*mind controll*) nevezett.

Mi mindenre javasolja módszerét? Intelligencia növelésére, koncentráció és ellazultság növelésére, prófétai „készségek” elnyerésére, fogyókúrához, fejfájások és a legkülönbözőbb betegségek egyszeriben történő gyógyítására, és számos „hasznos lehetőség” (például anyagi javak) megszerzésére.⁶³

Átadva a szót az *Agykontroll* című könyvnek, amit „José” 1977-ben írt:

„Valójában – tetszés szerint bármikor – pszichikusan a Magasabb Intelligenciát érintve funkcionálhatsz majd... Megtanulják, hogy az öt érzék – a tapintás, ízlés, szaglás, hallás és látás – (...) érzékelési képességeinknek csak részei. Létezik ennél több is, nevezzük akár csak érzékeknek, akár képességeknek, melyekről korábban azt hittük, hogy csupán néhány kiváltságos embernek és a misztikusoknak adattak meg... Az Agykontroll küldetése az, hogy rávezessen minket ezen képességek felébresztésére. (...) A szellemi és lelki képességek kiterjesztésének csak saját korlátaink szabnak határt. **BÁRMI LEHETSÉGES**. Eddig csak másokról hallottad, hogy a »lehetséges« valósággá vált. És egyszer csak hirtelen azt látod, hogy veled történik ez meg.”⁶⁴

José Silva az évek alatt észrevétlenül vagy éppen természetesen a New Age vezető szellemiségei közé került. A hazai agykontrollosok közül ugyan akadt, aki tiltakozott az ellen, hogy pszichotechnikájukat a New Age-be sorolják, José Silva életrajzírója a róla szóló műben mégis így beszél:

„A New Age bölcselete azt hangsúlyozza, hogy minket nem a körülmények teremtettek meg, hanem mi teremtjük a körülményeket. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy ellazulsz (relaxálsz), és mélyebbre mész. Ez az állapot olyan, mint az ábrándozás. Megjeleníted a nem kívánatos körülményt, hogy azonosítsd a problémát. A megoldás érdekében aztán a kívánt állapotot jeleníted meg. Ez természetesen így túlságosan le van egyszerűsítve. (...) Ez egy bal agyú világ. (...) Amikor relaxálsz és elmédben megjelenítesz valamit, ellazulásod jobb oldali agyfunkciót idéz elő, s amit az így elgondolt kép megjelenít, az a teremtő valóságból ered. Ez nem hangzik Silva-módszernek, ugye? Inkább teremtő módszernek, olyan dolognak, amire a természetünknel fogva születünk. Az emberiség valahol utat tévesztett. Talán még az Édenkertben, amikor Ádám és Éva evett a jó és rossz tudásának fájáról (efféle felosztás a bal agytól származhat). Miért van szükségünk a módszerre, aminek révén visszatérhetünk a helyes útra? Az újraprogramozás meg tudja változtatni szokásainkat. Erre az *újraprogramozásra* van szükségünk. A Silva-módszer oktatói is segítségünkre lehetnek ebben...”⁶⁵

José Silva megvallja első könyvében, hogy módszeréhez sokat merített *Émil Coué* önhipnotikus, pozitív gondolkodásából.

⁶³ Robert B. Stone i.m. 31-72.

⁶⁴ José Silva – Philip Miele: *Agykontroll* Silva módszerével. Bp., Domján László kiad. 1989.,

⁶⁵ Robert B. Stone i.m. 126.

Louise L. Hay szintén Coué pozitív verbalizációja alapján, bizonyos csoportdinamikai tapasztalatok, hétköznapi lélektani ismeretek nyomán építette fel világképét és szuggesztív, „gyógyító” módszerét. **„Lehetőségeink korlátlanok”** – híreszteli az *Édesvíz Kft.* kiadásában, megkapóan színes borítójával az utcai könyvveres ponyváján. A másik alcím: *New Age – Új Kor.* A főcím: *Éld az életed.* Beljebb az író ajánlása:

„Régóta hiszem: Mindaz, amit tudnom kell, feltáru előttem. Mindazt, amire szükségem van, megkapom.”

„Életemben minden rendben van. Nincs új tudásom. Egyetlen **ősi és korlátlan tudás létezik.** Boldogan fordítom ezt a bölcsességet a gyógyulás útját járók javára. Nektek ajánlom ezt az írást, akik megtanítottatok mindarra, amit tudok: betegeimnek, kollégáimnak, tanáraimnak és a *Határtalan Intelligenciának*, amiért általam üzen az emberekhez...

Az új létrehozásában a **holisztikus szemléletet** követjük. A holisztikus filozófia az ember lényegét a test, a lélek és a szellem oszthatatlan egységében látja. Ha e területek közül akár egyet is elhanyagolunk, tökéletlenek maradunk, híján a teljességnek. Munkánkat bármelyikkel kezdhetjük. (...) Megkeressük a számunkra legvonzóbb mozgásformát. (...) A sporton és úszáson kívül szóba jöhet még a tánc, a *Tai Chi*, a *harci művészetek*, valamint a *jóga*. Bizonyára szívesen kipróbálunk még más technikákat is, mint a *rolfing*, a *Heller-féle módszer*, vagy *trager*. A *lábreflexológia*, *akupunktúra* és a *hátgerincmasszázs (chiropraktika)* mind jótékony hatásúak. Aztán itt van az *Alexander-féle módszer*, a *bioenergetika*, a *feldenkraiss*, a *kézrátétel* és a *reiki-technikák*.

Az elme fejlesztése során alkalmazhatjuk a **vizualizációs technikákat**, az irányított képeket és a megerősítéseket. Számos pszichológiai technika létezik: *Gestalt*, *hipnózis*, *rebirthing*, *pszichodráma*, *regresszióterápia*, *művészetterápia*, és *álmóterápia*.

A **meditáció** bármely változata hatékony módja lehet elménk lecsendesítésének és »belső tudásunk« feltárásának.

A legkülönbözőbb csoportterápiákhoz kapcsolódhatunk: *insight (előre látás útján történő felismerés)*, *érzelemterápia*, *EST (Erhard Seminar Training, vagy: Forum)*, *családterápia*, *Ken Keyes csoport*, *aktualizáció*; hogy csak néhányat említsek. Számos társaság indít hétvégi foglalkozásokat. Ezek a programok lehetőséget nyújtanak arra, hogy az ember *teljesen átértékelje a világképét*. Ez a célja az én hétvégi csoportterápiáimnak is. Persze egyetlen kezelés nem old meg minden problémát végérvényesen. Azonban *támpontokkal szolgálhat életed gyökeres átalakításához*.

A lélek tartományában fordulhatunk imádsághoz, meditációhoz, felvehetjük a kapcsolatot **Magasabbrendű Énünkkel**... Számtalan hitközösségről tudunk. A keresztény egyházak mellett működnek *metafizikus felekezetek*... Itt van aztán az *Önmegvalósítók Testvéri Közössége*, az *M.S.I.A.*, a *Transzcendentális Meditációs Iskola*, vagy a *Rajneesh és a Siddha Alapítvány*. Szeretném, ha tudnád, hogy *számtalan irányban elindulhatsz*. Ha az egyik nem jár szíves sikerrel, térj át egy másikra. A fentiek *mind jól bevált módszerek*.⁶⁶

A fejezetek után mindenütt találunk egy lelkesítő összefoglalót, például:

„Az élet végtelen körforgásában, ahol most vagyok,
minden teljes, egész és tökéletes.
Tudom, a belső ellenállást meg kell szüntetnem magamban.
Másoknak nincs hatalma fölöttem.
Én irányítom az életem.

⁶⁶ Louise L. Hay: *Éld az életed*. Bp., Édesvíz Kft., 1992., 115-117., kiemelések tőlem.

Amennyire tudom, átadom magam az életemben végbemenő változásoknak.
 Bízom magamban, bízom a változásban.
 Minden tőlem telhetőt megteszek.
 Nap mint nap egyre könnyebb.
 Boldog vagyok, amiért örökké megújuló életem ritmusában és áramában lehetek.
 Csodálatos ez a mai nap. Mert akarom, hogy az legyen.
 Világomban minden rendben van.”⁶⁷

Ezt, hogy Louise L. Hay gyakorlatai és szuggesztiója nyomán a „világomban minden rendben van”, már nehezen hiszi el az a fiatalember, aki 1995. tavaszán elmesélte többeknek is: Hűségesen végezte ennek a könyvnek a gyakorlatait. Köztük a 103. oldalon található is, melynek címe: „**Gyakorlat: Bosszú**”. Volt ugyanis olyan embertársa, akivel súlyosan megromlott a kapcsolata, neheztelés maradt benne. A gyakorlat így szól a könyvben: „hunyd le szemed, ülj nyugodtan, mozdulatlanul: Idézd fel a személyt, akivel szemben a legkérlelhetetlenebb vagy. Mit szeretnél tenni vele? Mivel nyerhetné el bocsánatodat? Játssz le az eseményt. Időzz el a részleteknél. Meddig kell ennek az embernek szenvednie, vagy vezekelnie? Ha elégtételt vettél, azonnal hagyd abba, és soha többé ne gondoldj arra, ami történt köztetek. Most könnyűnek érzed magad, megbocsátanod is könnyebb.”

„Lejátszania” sikerült a fiatalembernek, „könnyűnek éreznie” magát már egyáltalán nem, mert ettől a gyakorlattól kezdve rátört egy félelmetes gyilkolási vágy, gyilkos belső ösztönzés, mely attól kezdve igen gyakran megjelent, s melyet a pszichiátriai kezelés sem tudott még könnyíteni. Az ilyen gyakorlatokat a fekete mágia használja ősidőktől fogva, s jelesül megtalálható a sátánisták bosszúálló gyakorlatai közt. (Lásd könyvünk 39. oldalán.)

L. Hay asszony néha említi Istent – ezért oly sok olvasó elhamarkodottan bedől neki –, úgy tűnik azonban, hogy neki mindegy, hogy milyen istenről és hogy hány istenről beszél. Ezt írja a könyve 121. oldalán: „Ezután elfogyasztom a reggelimet, amely gyümölcsből, gyümölcsleiből és gyógyteából áll. *Köszönetet mondok a Földanyának, amiért gondoskodik táplálékomról, és az ételnek, amiért életével táplál engem.*” Visszatérés a pogányság sokistenhitéhez, sőt, a primitív animista vallási felfogáshoz, hiszen ilyen értelemben a tárgyak is „élnek”, „lelkük” van, és köszönetet, „imádságot” lehet mondani feléjük... Nemesak a tárgyakhoz való ima jelenik meg ebben az írásműben, hanem az önimádat is, hiszen az előbbieket közvetlenül így folytatódna: „Ebéd előtt szívesen elidőzöm a tükör előtt, megerősítéseket mondogatok hangosan, olykor el is éneklek őket. Ezeket ismételve: *Louise, nagyszerű vagy, szeretlek... Minden a te javadat szolgálja...*”⁶⁸

Egy másik „megvilágosodott” amerikai hölgy, **Shakti Gawain** kötete szintén gyógyítani akar, az önmegvalósítás és öngyógyítás New Age-béli jelszavainak jegyében íródott: ez is az emberi élet teljességét akarja átölelni, átélmélni és olvasóját gyógyuláshoz, megváltozáshoz, fejlődéshez segíteni. Címei: *Élj a fényben – Út igazi önmagunkhoz – Egyek vagyunk az Univerzummal.*

A pozitív gondolkodásra való neveléssel együtt kétségtelenül hoz néhány hasznos lélektani tanácsot e szerző. Gyorsan kitűnik azonban néhány bizarr és az önzés etikájához vezető tétel.

⁶⁷ Louise L. Hay i.m. 91.

⁶⁸ Louise L. Hay i.m. 121.

Olvassunk bele abba a fejezetbe, amelynek *Pénz* a címe:

„A régi életmód azt követeli tőlünk, mindent saját erőnkől oldjunk meg, ahelyett, hogy az univerzum erejét elfogadnánk. Azt hisszük, hogy nagyon keményen meg kell dolgoznunk mindenért, amit el akarunk érni, ezt hirdeti a régi munkaerkölcs is: »Dolgozz keményen! Hozz áldozatot és küzdj!« Ez olyan mélyen bevésődött a tudatunkba, hogy, sem pénzügyi, sem egyéb téren nem is fogadjuk el a sikert, csak ha kemény munkával harcoltuk ki...” „Az új életmódot már a bensőnkben jelenlévő *univerzumba vetett bizalomra alapozzuk*. Felismerjük, hogy az *univerzum* alkotó értelme és *energiája* az, ami alapvető forrása mindennek. Amint ehhez az energiához kapcsolódunk és elfogadjuk fennhatóságát, minden a miénk lehet. A bennünk lévő űrt magunk töltjük fel. *Megértjük, hogy a pénz a csatornákon átáramló energia visszatükröződése*. Ha jól megtanuljuk, hogyan élünk intuíciókra hallgatva, csatornánk bővül, erősödik, és egyre több pénzünk lesz...”⁶⁹

Régebben néhány különös falusi javasasszonyról, gyógyító „csontkovácsról” olvashattunk elvéve néprajzkönyvekben és az újságokban. Az utóbbi öt év alatt ezzel szemben hazánkban is kifejlődött a „**természetgyógyászat**”, számtalan képviselőjével és hívójével.

Egyre többen számolnak be olyasmiről, hogy valahonnan egy csapásra valamilyen csodás képességre, gyógyításra használható „erőre” tettek szert, mások ezt hallva felbuzdulnak, hogy ugyanezt különféle tanfolyamokon szerezzék meg jó pénzért, mint az agykontroll, a reiki, masszázstanfolyamok, és a kifejezett „természetgyógyász tanfolyamok”. Művelőik közt akad olyan, aki – mint régebben – egyszerűen és nyíltan boszorkánymesternek tartja magát, egyesek hipnotizőrnek nevezik magukat, fő módszereikre utalva, vannak „extraszenszek”, és vannak „szellemgyógyászok”, a legtöbben azonban a „természetgyógyász” nevet választják, hiszen ennek van ma tudományosabb és vonzóbb hatása. Szövetségük és érdekhálózatuk, népszerűségük és tekintélyes jövedelmük van, folyóirataik és bérelt rendelők vannak. Tanúi vagyunk annak a folyamatnak, amelynek során e téma divatossá válása nyomán a régebbi falusi gyógyítók is eltanulják az okkultizmus felújított világképét és a nyugatról vagy keletről hazánkba áramló természetgyógyász módszereket; így aki eddig csak csontkovácskodott, most már ingázik is, aki eddig csak gyógynövényeket ismert és katolikus hittel Istenhez imádkozott, most már masszíroz is és a reinkarnációban, valamint kozmikus gyógyító energiában hisz.

A csodadoktorok igen gyorsan „Mesterekké”, gurukká válnak, és nem kell sok ahhoz, hogy megváltói, messiási címet kapjanak. Részletek az *Esélyadók* című visegrádi újságból:

„GYURCSOK JÓZSEF. Igen, így, csupa nagy betűvel. **Hívják őt Messiásnak, új magyar Megváltónak, Mesternek, Gyógyítónak.** Szájról szájra terjed a híre: legendákat, csodákat mesélnek róla. Van, aki csak érzi, hogy mennie kell valahová, valahol várják – s így talál rá a Mesterre. Véletlen csupán? Vagy valahol »valakik« irányítják a véletleneket? Kicsoda valójában Gyurcsok József? Milyen ember a Mester? **S egyáltalán, ember-e?**”⁷⁰

Az, aki a megmagyarázhatatlan, „csodás” gyógyításokat produkálja, vagy az, aki tapsol nekik, s ezt el akarja nyerni valamilyen módon a gyakorta vándorló újkori kuruzslóktól, hipnotizőröktől, boszorkánymesterektől, az a New Age ideológusai szerint már a „háló”-hoz tartozik, amelyben részévé válik egy átalakítási folyamatnak. És e folyamatnak, úgy tűnik

⁶⁹ Shakti Gawain: *Élj a fényben*. Bp., Édesvíz Kft., 1991., 159-160.

⁷⁰ *Esélyadók*. Gyurcsok József és társainak havilapja. 1. szám. 1994. július 1. 4.

valóban, mintha szándéka lenne minél több **alternatívát** létrehozni és mozgósítani a megszokott kulturális, erkölcsi, vallási, tudományos „berendezkedés”-sel szemben.

A New Age megértése

Vizsgálódásunk elején feltettük a kérdést, hogy spontán jelenség-e a New Age, és vannak-e törvényszerűségei. Most összefoglalva, lássuk a lényegi jellegzetességeket, tekintsük át együtt újra a fontosabb, jellemző motívumokat, melyek e szerzőknél, s ezekben a spirituális törekvésekben felbukkannak, és oly sok olvasó, érdeklődő számára izgalmasnak mutatkoznak.

I. Vallásként tekintve a New Age-gondolkodást, annak legjelentősebb hitbeli tartalmi vázlatosan a következők:

– A személyes teremtő Isten helyett egy homályos, személytelen **erő, energia**, ami inkább azonos az egész világmindenséggel, azaz a „kozmoszal”, latinosan az „univerzummal”.

– A teremtő Isten és a teremtett világ különbsége helyett: **monizmus**, vagyis: „minden egy – egy minden”; a világ visszatér majd egy névtelen, alaktalan erő-óceánba...

– Isten transzcendenciája helyett: **panteizmus**, a mindenség imádata; ha már kell beszélni istenségről, akkor minden, ami van, az az isten. Természetfeletti eredete szerint minden Istenből árad ki (*emanáció*). A New Age-kritikus, *Douglas Groothuis* megfogalmazásával: „Az önistenítés most olyan népszerű, mint amennyire nem bibliai és nem reális. A New Age átveszi az igazságot, hogy mindannyian Isten képmására teremtettek vagyunk, és elferdíti azzal, hogy: mi mindannyian istenek vagyunk.”⁷¹

– Bűnbánat, a rossztól való elfordulás, és a „rossznak jóval való legyőzése” helyett: a különféle **ellentétek kibékítése**, a **jó és rossz közötti különbség elmosása**, az áhított egység és béke kedvéért, s ezen az úton a *monizmus–panteizmus* szemléletmódjának elterjesztése, annak érdekében, hogy a „kívülről” jövő Isten fogalma és a bűnnek a fogalma többé „ne kötözze” meg az embert, akit ezután ÉN-je határoz meg, amelyet már nem korlátoznak erkölcsi törvények.

– A megtérés jézusi „keskeny útja” helyett: a **tudatunk átalakítása** (*transzformáció*) magasabb szintű tudattá; „**tudattágítás**”. Nem elegendő hinni az Új korszaki tanítást, meg is kell tapasztalni. Meghívás a hétvégi „workshopok”, tanfolyamok, technikák stb. által a természetfeletti megtapasztalásokra, melyek során a cél a mindennel való egység átélése, magunk istenségének felismerése, realizálása, a felsőbbrendű én felé fejlődés.

– Önfeláldozó és szolgáló szeretet helyett: **önmagunk szeretete**, *önmagunk megvalósítása*.

– Az evangéliumi egyszerűség, vagy szegénység helyett: szüntelen a **meggazdagodás sürgetése** és felkínált páratlan lehetőségei (pusztán lélektani gyakorlatok és a mágia révén ígérik);

– Imádság helyett: **pozitív gondolkodás és meditáció**, egészen az **önhipnózisig**; vele együtt: **a képi megjelenítés technikája** (*imagináció*); önmagunk és „bolygónk” gyógyítása régi okkult és keletről hozott pszichotechnikák által, a „kozmoszból elnyert” energiák által, szellemekkel, vagy „űrlényekkel” kapcsolatba lépve;

– Istenbe vetett bizalom helyett: minthogy „egy vagyok a mindenséggel”, korlátlan **bizalmam van önmagam iránt**; rejtett képességeim felszínre törnek. („Human Potential Movement” – Emberi Lehetőség Mozgalom)

– Megváltás helyett: **önmegváltás**; külső segítség nélkül „magunk töltjük föl” az űrt, ami bennünk van, magunk gyógyítjuk magunkat, belőlünk áradhat ki az „energia”; az **önmegvalósítás** és önmegváltás útján létre kell hozni a **magasabb tudatállapotot**, amikor a

⁷¹ Douglas Groothuis: *Confronting the New Age*, In: Ralph Rath: *The New Age – A Christian Critique*, Greenlawn Press, 1990. 13.

Superman-né fejlődött személy birtokba veszi „saját” („elfeledett”) természetfeletti képességeit és isteni mivoltát.

– Nem kellene kívülről törvények vagy parancsok, és amit tehetünk, annak ismerete sem jön többé „külső” akaratból (mint pl. Isten akarata), hanem teljesen elegendő, ha minden – ami az igazság, ami „erkölcsös”, az – a saját **intuicióból**, belülről fakad; a megvilágosult ember lesz a törvény – „**Tégy, amit akarsz!**” Mindannyiszor különböző módon valósítjuk meg isteni lehetőségeinket. „Feloldva régi mesék terhe alól, mint pl. emberi végesség, gonoszság, vagy eredeti bűn, mi szabadok vagyunk a New Age-ben, hogy felfedezzük az istenség ragyogó horizontját. Egyetlen problémánk a tudatlanság.” (D. Groothuis).⁷²

– Nem Istennel vagy Jézussal, hanem a **TERMÉSZETTEL** és a **MINDENSÉGGEL** akar *együtt lenni*.

– „Egyetlen mesteretek a Krisztus” helyett: **kapcsolat földöntúli lényekkel**, természetfeletti magasabb szellemekkel. **Leszálló szellemi mesterek**, akik hangok, vagy automatikus írás által kommunikálnak, üzenetet adnak, és vezetnek, és téged „élő csatornává (channeling)” tesznek, felkészítenek valamire. „Nincs különbség »földöntúli« és a »szellemi« között, az UFO-látomások és egyéb véletlen találkozások, vagy összeütközések is misztikus élménynek vannak kikiáltva.”⁷³

– Biblia és kinyilatkoztatás helyett: vallási **szinkretizmus**. „A New Age szellemisége a keleti miszticizmus, a nyugati okkultizmus, az újpogányság és az »emberi lehetőség pszichológiájának« meglehetősen zagyva, eklektikus egyvelege. De a mozgalom szóvivői afelé tendálnak, hogy minden vallás lényegét egynek lássuk”.⁷⁴

– „Isten minden jóra képes” – mutatja be Jézus Krisztus . – „Az ember mindenre képes” – akarja elhíttetni a New Age.

Ez a mozgalom az egész világot akarja meggyógyítani, sőt, „**kigyógyítani**”, abból a betegségből nevezett állapotból, amelyben szerintük ma a Nyugat társadalma található.

Ez a mozgalom az egész világot akarja „**új tudatszintre**” emelni, hogy felismerje „eredeti” lehetőségeit, melyektől az ógörög gondolkodás, aztán a keresztény szemlélet, s az ezek nyomán kialakult modern tudomány „eltávolította”. Ez a mozgalom megígéri a világ békéjét, a világ egységét, a javak megfelelő elosztását.

Ennek érdekében azt tervezi, hogy létrehoz egy egységes új világbirodalmat, egy egységes világgazdaságot, s egy egységes világvallást. Tehát vallásilag, gazdaságilag, szervezetenként, politikailag létre kell jönnie egy „új világrendnek”.

II. A New Age világnézet legfontosabb szerkezeti, gondolkodásbeli alkotóelemei, jellemző mozzanatai:

Itt foglaljuk össze azokat a jellegzetességeket, amelyek az eddig felsorakoztatott idézeteinkből is megragadhatóan, *kulcsfogalmakként, lényegi mozzanatokként, törekvésként* ismétlődnek e mozgalom legkülönbözőbb megnyilvánulásaiban.

Következzék itt azoknak a tartalmi elemeknek a felsorolása, amelyek a New Age szemléletét jellemzik. Nem kell az alábbiak mindegyikének jelen kell lennie ahhoz, hogy valahol New Age-típusú gondolkodásról, e mozgalom jelenlétéről beszéljünk:

1. panteizmus, kozmosz-hit (Kozmosz = Isten);
2. monizmus, (minden egy);
3. asztrológiai szemlélet;
4. reinkarnációs (lélekvándorlás-) hit;
5. „kozmosz tudat” (globális gondolkodás, „átélem egységemet a mindenséggel”);

⁷² Douglas Groothuis i.m. 14.

⁷³ Douglas Groothuis i.m.14.

⁷⁴ Douglas Groothuis i.m. 15.

6. „magasabb tudatállapot” (-létállapot) elérése;
7. az ember átalakulása („transzformáció”);
8. az ember és a mindenség „evolúciója”;
9. szinkretizmus (irányzatok, vallások összekeverése);
10. energia-miszticizmus;
11. önmegváltás;
12. „magad ura vagy” (lázadás külső tekintéllyel szemben);
13. „Isten vagy”;
14. kapcsolat túlvilági, vagy „kozmosz” lényekkel; burkolt, vagy nyílt spiritizmus, démonizmus, ufo-hit;
15. mágia; szert tenni szellemi hatalomra, paranormális képességre, mások befolyásolása;
16. kövek, kristályok hatásába vetett hit;
17. a „tudatalatti” hatalma;
18. a homoszexualitás igenlése;
19. a feminizmus támogatása, a nőiesség, a „női elv” előtérbe helyezése;
21. befelé irányuló lélektani technikák (meditáció);
22. pozitív gondolkodás és hipnózis; önszuggesztió és a regressziós hipnózis;
23. guruk (mesterek nagy szerepe), guruizmus, a guru bálványozása;
24. „szellemi” mesterek, tanítók megjelenése a szellemvilágból, őket keresni, hívni; hit az ő hierarchiájukban (a történelemben és a mindenségben);
25. „a világ meggyógyítása”, „alternatív gyógyítás” okkult alapokon;
26. az igazság viszonylagosítása (az egység-elv alapján);
27. a bűn eltüntetése, a jó és rossz felcserélgetése;
28. Jézus lefokozása, átértelmezése: „csupán egyike a bölcs mesterek sorának”; tagadása az ő istenségének, megtestesülésének (Istenember), szenvedésének, feltámadásának;
29. bibliai részletek önkényes átértelmezése és kisajátítása;
30. keresztényellenesség, egyházellenesség;
31. pénzszerzési lelki technikák, gazdagodás mágikus úton;
32. „beavatottság”, beavatás igénylése;
33. új világregend, földi boldog korszak várása.

III. Melyek a New Age fellépésének, terjedésének történelmi és emberi feltételei korunkban?

Nagyfokú hasonlóságot vettünk észre a New Age és az ókori hellenisztikus szellemi irányzat, a *gnoszticizmus* tanai, céljai és módszerei között. A gnózisnak, mint a mediterráneum „kozmosz vallása” fellépésének egykori történelmi pillanata bizonyos szempontból hasonlít arra, amelyben ma az Új Korszak „születik”. Az ókori történelmi szakasz lelki hatásait így foglalja össze Vanyó László professzor:

„A hellenizmus korában a görög nyelv általánosan elterjedt a birodalom nagy részében. A világbirodalom létrejötte után fokozatosan felbomlottak a városállamok, a helyi kultúrák és vallási hagyományok találkoztak egy kitágult világban más hagyományokkal. Ez kialakította a kozmopolitizmus életérzését, a gyökértelenség érzetét, az elveszettség érzetét, mert a kozmopolita ember nem tartozik szűkebb közösségbe, nem kötődik helyi tradíciókhoz, hanem a nagyvilágot vallja hazájának. Ennek az életérzésnek felel meg az a vallásosság, amelyet kozmosz vallásosságként jelölhetünk meg.”⁷⁵

⁷⁵ Vanyó László: Dogmatörténet. Jegyzet. Bp. 1977.114.

A múlt század végi európai pozitívizmus, a tudományban való megerősödés szakasza után az első világháború bekövetkezése hatalmas *csalódást* eredményezett. A ráció erejébe vetett hit zátonyra futott. Erre reakcióként, válaszként előtérbe került az *irracionalitás*. Ekkor erősödött meg a középkor után újra nagy mértékben az okkultizmus és a spiritizmus. A keleti lelkiség importálása (az európai ember eszményei „csődöt mondtak”) nyomán terjed a „*hinduista szabadkőművesség*”, a teozófia, majd az antropozófia.

A XX. század második felében a hírközlési eszközök egyre nagyobb mértékben kapcsolják össze a földrészeket s a távoli országokat. Az űrkutatás kezdetével újabb nagy lépés történt; a kapcsolatteremtés, az információ cseréjének igénye a világűr felé fordult. A kozmoszról szerzett tudásunk ugyan csak elenyészően gyarapodott az űrhajózás révén, a fantáziára és az életérzésre azonban jócskán hatott. Ezt lovagolta meg a sci-fi irodalom és a felszított ufóláz: a kozmosz esetleges civilizációi lehetséges partnerként, lélettérként vagy fenyegető ellenfélként jelentek meg az emberek tudatában és tágították azt valóban kozmikussá.

A világpolgárság élménye – amely a gyarmatosítás korából ered és a két világháborúban keserű felhangot kapott – most a mindenség terjedelmében jelentkezhetett. A New Age szerint már a „Mindenség polgáráról” kell beszélni.

A már korábban kitágult világban a kultúrák találkozása nyomán a nyugati ember szemében saját tradíciói relativizálódtak, s ő maga lassan-lassan gyökerét veszítette. Az „elvesztettség érzése” még nagyobb mértékben növekedett, miután a kereszténység homogén vallási erejét kikezdte a marxizmus, a tudományba vetett hit és a fogyasztói élet.

A század végén újabb csalódások fogták át a szellemileg már majdnem együtt lélegző Föld társadalmait: miután felismerték a természettudományok veszélyeit (a tudomány „fölnék nőtt” és létünkben fenyeget: atombomba, a bioszféra pusztulása, az ember elszemélytelenítése), a tudományba vetett hit megingott. A társadalom széles rétegei előtt is nyilvánvalóvá lettek a tudomány korlátai, ez az addigi naiv hitet ismét csalódássá változtatta. Az emberiség fejlődésében hívó tömegeknek a csalódás másik forrása a háborúk újabb sora (Korea, Vietnam, Afganisztán) lett.

A társadalom igazságtalanságaira, az ember elidegenedésére az európai kultúrkör jelentős része a kommunizmustól remélt gyógyírt. Ez a remény mára már teljesen szertefoszlott. A kommunizmus kísérleti ideje alatt a nyugati országok nagy anyagi jólétet, fogyasztói társadalmat teremtettek. E „tejjel-mézzel folyó Kánaán” azonban rideg gazdasági törvényszerűségek irányítják, benne a szellemi értékek áruvá lettek, a hagyományos közösségi életformák ott is háttérbe szorultak, a természettel való közvetlen kapcsolat megszakadt. A jól szervezett, jól működő gépezet az ember önállóságát és kreativitását redukálta, kialakult a reklámok sugallta értékrend: annyit érsz, amennyi pénzed van.

A századvég polgára a nyugati féltekén fáradt és nyugtalan, reménytelen és elvágyódó. Mindent átjár az unalom.

„Lépten-nyomon ilyesfélét hall az ember: »Adjanak mást nekem, mint amit a számítógép kidob! Adjanak okot a reménységre! Ki gyógyít ki halálos unalmamból? Hol találok valamit, ami felmelegíti a szívemet? Ki tanít meg arra, hogy szétszakadt belső egységemet helyreállítsam?»”⁷⁶

A változó, kitágult világban élő „elvesztett emberek” jelentős részének szemében a kereszténység elvesztette vonzóerejét. Ebben nagy része volt a felvilágosodás óta meg nem szűnő tudatos ellenpropagandának. Mind a racionalizmus, mind a liberális anarchizmus, mind

⁷⁶ Krisztus vagy Vízöntő? Daneels Gottfrid bíboros, Malines-Bruxelles érsekének karácsonyi pásztorlevele, 1990. In: Documentation Catholique, 2021. sz. (1991. febr. 3.)

a kommunizmus ellenségének tekintette a keresztény hitet és különféle eszközökkel küzdött ellene.

A nyugati kereszténység védekező helyzetbe került. A világban betöltött helyét nem akarta elveszíteni, igyekezett együtt haladni a maga korával, ezért az új és új kérdésekre úgy kereste a választ, hogy a felmerülő eszmék értékeit elismerte; nemcsak maga akart hatni a világra, de engedte, hogy a világ is hasson rá. E folyamatot nevezzük ma *szekularizálódásnak*. Eme elvilágiasodás következménye lett, hogy amikor a világ válságba került, az a kereszténységet is mindig érintette.

A hellenizmus korához hasonló, bár összetettebb folyamat részeként teret nyertek tehát a világgal való közösséget megtagadó szekták és a panteisztikus, univerzalisztikus vallási eszmék.

A nyugtalanná vált nyugati ember keresésébe egyre inkább vallási érdeklődés szövődött. Miközben félelemmel és kalandvágygal teli várakozással tekint a bolygók, csillagrendszerek felé, szinte természetes, hogy újra felébredő transzcendencia igényeit hagyja kielégíttetni az őt kellő pillanatban megcélzó *keleti vallások* által, melyek többek közt ezt ígérik neki: „következő életedre egy másik, fejlettebb bolygón fogsz újrászületni”.

A problémássá váló „bolygónkról” való *elvágyódás* ki nem mondott, vagy kifejezett érzése táplálja az *ufóhitet*, vagy a *horoszkópba* (csillagok hatalmába) vetett bizodalmat a tegnapi még ateista embertársunknak.

Az elvágyódók másik csoportja a *múltban* találja meg menekülésének célját, feszültségének feloldási helyét: „Atlantisz-mítoszt” bányászik elő és nosztalgiazik a *sámánok* révülete felé, újra tanulja a hajdani skóciai *boszorkányok* rítusait, a középkori alkímisták beavatási nyelvét vagy a falusi javasasszonyok rontást űző formuláját, az ősi „sumer-magyarok” elképzelt rovásírásos tudománya iránt áhítozik és álmodozik; mindannyiszor ugyanazzal a sóhajjal: „az volt az igazi, amikor ők még tudták azt, amit mi elvesztettünk – mert ők még egyek voltak a mindenséggel!” Irigyelni kezdi a keleti embert, aki kiegyensúlyozottnak, munkabírónak és mosolygósna látszik, és „együtt él a természettel”, ezért úgy véli, tanulnia kell tőle.

Az európai technikai fejlődés hajnala után nem sokkal, a feszültségekre oly finoman reagáló J. J. Rousseau már kiadta a jelszót: „vissza a természethez!”. Amerika felfedezése után kétszáz esztendő elteltével az európai kultúrember elismerő vágyakkal tekintett a *vadember* felé, kinek szokásait és hitét egy új tudomány, a néprajz kezdte fölbecsülni.

A felvilágosodás nyomán hitetlenné váló lélek Isten országa helyett legbelső és közös vágyainak megfelelően az ókor után újra létrehozza az UTÓPIÁ-kat, a földi aranykor álmait. Így például jellemző, ahogy J. J. Rousseau a civilizált embertől visszavágyódva megnyitja lelkét a természet szentsége, s a természeti ember, a primitív ember felé, ahol, akinél megtalálja a megoldást, az elvesztett kulcsot, s halványan reméli is, hogy ez újra visszatér, illetve majd tudatosan is megvalósítható. Ezt írja a *Discours sur l' inégalité* fejtegetései közt: „Hallgass meg, ó ember, bármely országból származol is, bárminők is nézeteid, ez a te történeted, amelyet nem a hozzád hasonlóknak könyveiben olvastam, amelyek hazudnak, hanem a *természetben*, amely sohasem hazudik. Régmúlt időkről szólok: mennyire megváltoztál azóta! Úgyszólván a fajod története ez, ama sajátosságok alapján, amelyeket kaptál, és amelyeket a nevelés és szokásaid megronthattak, de nem pusztíthattak el. *Van egy kor – érzem –, amelyben az egyén szeretne megállapodni: s ezért keresni fogod azt a kort, amelyben fajod megállapodását óhajtanád.*”⁷⁷ Amerika „második felfedezése” idején, vagyis divatdiktátuma nyomában, napjainkban, újabb kétszáz év után, már mélyebben, a gyakorlat és az eggyéválás útján nem csak felfedezzük, hanem újra is éljük a „vadember” mítoszait,

⁷⁷ Giuseppe Cocchiara: Az európai folklór története. Bp., Gondolat, 1962., 121.

varázslásait, zenéjét stb. Azzal áztatjuk magunkat, megtorpanva a technikai fejlődés szédítő magasságaiban, hogy az ősiség megment majd, felfrissíti fáradt tudatunkat, meggyógyítja és felszabadítja beteg ösztöneinket, a druidák, kelták, dravidák, navajók, bantuk és szkíták „titokzatos” nyomdokain. Most a számítógép elterjedésének korszakában is visszhangzik Rousseau jelszava, és aktuálisabb, mint bármikor; komolyan is vették a *hippik*, majd a „zöldek” és a *reformélelmódia*k, az *Új Koriak*... A mítosz él és eleven, az utópia már csak karnyújtásnyira van, már csak „vademberré” kell „transzformálódnunk”, de már együtt lélegzünk a Földdel. Jung, a lélek nagy néprajzosa már megnyugtatta e nemzedéket, hogy bennünk él az emberiség áhított múltja, hajnala, s el is kalauzol, hogy eggyé válhassunk azzal, ami a vadember boldog tudatnélküliségének a mélyében közös volt...

Csakúgy, mint a „Vissza a természethez!” nosztalgikus forradalmára, vagy mint az ember fejlődésébe vetett fanatikus hit forradalmára, a New Age embertípusa is „forradalmi”: tagadja az addigit és a jelenlegit. *Molnár Tamás* ezt írja *Utópia – örök eretnokség* című könyvében: „Aki Utópia polgára akar lenni, annak gyökeresen különböznie kell az Utópia előtti embertől. Ez utóbbi lényegében külső kényszerítő erők (hagyományok, tilalmak, osztály, kaszt, háttér, neveltetés és foglalkozás) függvénye. Ezzel szemben Utópia várományosa egy olyan autonóm lény, aki az ember nembeli képességeinek kibontakoztatásában beteljesíti önnön lényegét. Megszabadult az elidegenedéstől, hiszen magára talált, önmagával tökéletesen azonos, tehát megváltást nyert”.⁷⁸ A legújabb utópia, az Új Korszak belső világát jellemzik e sorai is: „...semmibe veszi az utópista a szabadság és az ésszerűség követelményeit. **A legnagyobb gyönyörűség: „azonosulni mindenkivel a világon”. Precíz tudásra nincs szükség, elég valamit „érezni”, „bárminek is nevezzük azt”. A pongyola kifejezőmód, a zavaros fogalmak, az irracionális, az érzelmek túlhangsúlyozása és a vágy azonosulni valami ködös szubsztanciával – mindez az utópisták sajátja... Mindezek eredménye általában a panteizmus, amely az egyént följosítja arra, hogy azonosuljon az égvilágon mindennel és mindenkivel...”⁷⁹**

A kozmosz polgára ma nemcsak hely-telen, hanem társtalan is, ezért „találkozni akar” és e találkozás síkját keresi kőben és fában, a másik lelke mélyén egy csoportdinamikai hétvégén, az elhunytak világában és a kozmoszból alászálló „magasabb erőkben” vagy „űrlényekben”.

A kozmopolitává váló ember menekülései újabb szorongásokat okoznak; a kitégült világ maga is fokozza a tömegérzetet, a parányinak a kétségbeesését, ezért a csillagokba, a „világegyetem erőibe” vetett hit mellé szükséges a bódulat, a narkózis, a *tudatállapot változása*: meditációk, hipnózis, akár LSD révén, hogy az elme *visszatérjen önmagába*, elnyugodjon, vagy intenzív élményekhez jusson. A világűr hideg és távcsövön át erősen tárgyias, az ufó-vendégek is zöld színűek és – meg kell vallani – dermesztőek, így annak számára, aki a környezetőlő földi mérgek és felhalmozott atomrakéták elől lelkileg menekül, feltálatatik a keleti vallások sok találmánya: az egyesülés a világlélekkel, ami egyesülés a kozmosszal, egyesülés a rettenet objektumaival („ne „űzd el az árnyakat, békülj ki velük” – lásd *Jung*-nál és *Cadigen*-nél, a tűzönjárás gurujánál). Ezt szolgálja az emberi értékek, a megkülönböztetés elvetése, a szabadságtudat bódulatának érdekében (*Steiner, Hubbard, sátánizmus, Bhagwan*) és ezt szolgálja az ellentétek egységben való feloldásának hipnotikus hangoztatása, vagyis ezt a gyógyítónak szánt egyesülés-élményt szolgálja a *monizmus* előtérbe helyezése. S a szorongó lelki üresség szomjasan issza be a panteista *tao*, a *hinduizmus*, a *buddhizmus* és a monista *okkultizmus* tartalmait.

⁷⁸ Molnár Tamás: *Utópia – örök eretnokség*. Bp., SzIT, 1994. 31.

⁷⁹ Molnár Tamás i.m. 56.

Az évekkel ezelőtt még hitetlen személyiség tehát ma vallási tartalmat keres és így talál valláspótlékra, álvallásokra, zsákutcákra, amelyek villogó reklámjaikkal divatos, járható utcává szélesednek, s ennek lélektani törvényei szerint, a könnyebb utazás jegyében csatlakoznak oda keresztények tömegei is.

Meg kell jegyezni azt is, hogy a hellenizmus korában nem lett mindenki gnosztikus, az előző századfordulón nem lett mindenki ezoterikus, sem antropozófus, és manapság sem lesz mindenki a New Age követőjévé.

Az ilyen periódusok hasonlóságai sokakat arra a következtetésre indítanak, hogy a történelmi-társadalmi változásoknak szükségszerű következményei a megfelelő tudati-gondolkodásbeli változások. Az ilyen periodicitás és szükségszerűség felismerése még nem ad elegendő magyarázatot egy olyan jelenségre, mint a New Age. Ahogyan az emberi tudat működése nem vezethető le pusztán biológiai alapjaiból, s nem magyarázható tisztán az állati tudat működésével, úgy a gazdasági-történelmi eseményekből sem vezethetők le teljes magyarázat igényével az emberiség lélektani, kulturális, eszmei változásai. Végképp nem igazolhat bizonyos irányzatokat, mozgalmakat az, hogy elemeik periodikusan ismétlődnek a történelemben, ahogyan például *Ortega y Gasset* nyomán többen gondolnák. A totális politikai rendszerek (Napóleon, náciizmus, sztálinizmus) kialakulásánál is ki lehet mutatni hasonló történelmi lélektani alapokat a társadalmakban, az emberiség mégsem tudta elfogadni, igazolni őket.

A New Age megjelenésének vannak tehát alapjai a múltból felélesztett eszmékben, valamint a jelen sajátos társadalmi tudatában.

Fel kell tennünk két kérdést:

- 1.) Elegendő magyarázatot jelenthetnek-e az imént vázolt okok?
- 2.) Ezen okok, gyökerek ismeretében **elfogadható-e, igazolható-e, jogosult-e az Új**

Korszak?

A válaszhoz kutatnunk kell e divatáramlat gyökereit, hasonló előzményeit.

Gyökerek I.: A New Age ókori előfutára: a gnoszticizmus

Biztos, hogy egészen „új” az Új Korszak? A kultúrtörténet vizsgálója rábukkanhat egészen régi előzményekre, hasonlóságokra is.

Élt az első század végén és a második század elején egy püspök Rómában, akit *Hippolütosz*-nak hívtak, s aki írt egy tízkötetes könyvet *Az összes eretnekség cáfolata* címmel. A korabeli gnoszticizmus jellemző felhívását így idézi e művében:

„Hagyjátok abba Isten és a teremtés kutatását és az ehhez hasonló dolgokat. *Magatokba nézzetek, önmagatokat tegyétek meg* kiindulási pontul. Azt ismerjétek meg, ki az, aki bennetek azt teszi, ami az övé, s azt mondja, Istenem, értelmem, gondolatom, lelkem, testem. Ismerjétek meg a bánat, az öröm, a szeretet és gyűlölet forrását. (...) Ha ezt a témát gondosan áttanulmányoztatok, megtaláltátok őt magatokban.”⁸⁰

Hippolütosz kortársa, a lyoni szent püspök, *Irenaeus* is bemutatja a gnosztikusok eszméit:

„A megváltás *a kimondhatatlan nagyság felismerése*. Jelenti mindannak a tudás általi lerombolását, melyek a tudatlanság nyomorúságából keletkeztek. (...) *Szelleminek kell lennie* a megváltásnak. Ez az igazi megváltás: tudás által váltani meg a belső *embert*, a szellemit s *elég neki a mindenség ismerete*.”

A fenti két gnosztikus részletből is kitűnik a New Age és az ókori heretikus mozgalom közötti módszerbeli hasonlóság, és a közös eszmei elemek használata, például:

- „magatokba nézzetek” (a zsidó-keresztény kinyilatkoztatás Istenének keresése helyett!), „megtaláljátok őt (ti. az egyetemes, preegzisztens szellemiséget) magatokban”, megváltásunk, megoldásunk a saját, rejtett isteni „nagyság felismerése”;
- a megváltás, megváltódás egy „szellemi gesztus” (és nem a Megváltó Krisztus keresztthalála révén kapjuk);
- a kulcs: „a tudás” (= gnószisz);
- a megváltó tudáshoz „elég a mindenség (= univerzum, kozmosz) ismerete”.

Mi volt a gnoszticizmus?

A II-III. századi mediterrán kultúrákat, a hanyatló Római Birodalom egészét átfogó szellemi áramlat volt, számos válfajjal. A gnózis már megvolt a kereszténység előtt, eszmei elemeit az egyiptomi okkultizmus hagyományaiból, a görög misztériumvallásokból, a perzsa vallás *dualizmusából*, a hinduizmusból és a platonista-újplatonista filozofálásból merítette. Minden valláshoz képes volt alkalmazkodni, azzal az igénnyel, hogy mindegyiknek „mélyebb” értelmezést adjon. A filozófia iránt érdeklődőknek burjánzó spekulációkkal akart izgalmas világértelmezést nyújtani, a Földközi tenger vidékének misztérium-vallásai felől érkezőknek titkos, rejtett igazságokkal, beavatottság-tudattal akart vonzót nyújtani.

„A gnoszticizmust főleg ugyanaz a két probléma nyugtalanította, amelyek állandó kihívást jelentenek az emberi értelem számára: az anyag és az élet – a tökéletesnek mondott Isten szemmel láthatóan tökéletlen műveinek – eredete, továbbá az emberben és a világegyetemben lévő rossz talánya. Amikor a keresztények azt felelték, hogy Isten tökéletesnek alkotta a világot, de az ember vétke megrontotta azt, s ezzel törés támadt az isteni rendben, a gnosztikusok sokkal összetettebb magyarázatokba bocsátkoztak. Az egyetlen és tökéletes Isten teljesen elválasztva él a testtel bíró lényektől. Isten és amazok között közbenső lények – eonok – vannak, akik »fokozatos rangvesztéssel« tőle erednek; az

⁸⁰ Hippolütosz, Haer. VIII, 15,1-2.

elsők, akik közvetlenül tőle származnak, hasonlóképpen hozzá, de ezek már kevésbé tiszta eonokat nemzettek, akikről aztán még alacsonyabbrendűek jöttek létre. (...) Ezoterikus számkombinációk alapján ki tudták számítani, hogy az eonok hány osztálya létezett egyáltalán: a háromszázhatvanöt fokozatba tömörült együttes alkotta a világ teljességét, a »plérómát«.

A sorozat közepén egy eon hibát követett el: kísérletet tett, hogy áthágja ontológiai határait és egyenlővé váljék Istennel; miután kivettetett a szellemi világból, összes leszármazottjaival együtt a közbenső univerzumban kellett élnie és lázadásával ő teremtette meg az anyagi világot, ezt a rossz és bűnnel megbélyegzett alkotást. Ezt a helyzetének megváltoztatására törő eont egyes gnosztikusok Demiurgosznak nevezik, mások pedig a Biblia teremtő Istenével azonosítják. És vajon mi lesz az emberrel? Önmagában nem mindenestül rossz, mivel – mint ennek az eonnak legmagasabbrendű emanációja – isteni szikrát hordoz magában, egy, az anyag által foglyul ejtett szellemi elemet, ami szabaddá kíván lenni. A baj maga a lét... Azok, akik megelégszenek azzal, hogy léteznek, az »anyagból valók«, menthetetlenül elvesztek; akik a gnósziszon keresztül felfogják az üdvösség útját, azok a »pszichikusok«, és megközelítik az isteni békét; akik teljesen lemondtak az életről – a »pneumatikusok«, a legmagasabb beavatásban részesült magaszos lelkek –, azok megmenekültek.

Még egy ilyen rövid összefoglalásból is látható, hogy az ilyenféle spekulációk mennyire szemben állnak a kereszténységgel. Jézus történeti személyisége eltűnt, és *Krisztus már csak az egyik tagja az eonok isteni hierarchiájának*, teste pedig mindössze az isteni szikra valamiféle csalóka burka. Azt a keresztény eszmét, miszerint Krisztus szenvedése és halála váltotta meg a teljes – testből és lélekből álló – embert, továbbá az Isten Országá megvalósításának gondolatát a nirvánára történő hivatkozás helyettesíti, ahol az anyagi világ aljasságaiból kiragadott lélek végül majd megszabadul. E rendszerben az oly szilárd és oly humánus keresztény erkölcsnek át kellett volna adnia a helyét egy másfajta morálnak, amely egyszer – brutális testellenessége folytán – aszketikus túlzásokhoz vezetett, másszor meg – a test iránti megvetésre hivatkozva – nagyon is engedékenynek mutatkozott, és szabad folyást engedett az ösztönök kiélésének.⁸¹

A gnosztikusok köreiben általános volt a preegzisztencia elmélete: *az embernek volt egy eredeti, testnélküli, az angyalokéval egyenlő méltóságú, vagy az angyalokéinál is magasabb létállapota*, amelyben az ember, illetve a lélek „fénnyesttel” rendelkezett, ezt a legkülönbözőbb módon írták le.

Eme elméleteik bonyolultságában és sokféleségében az volt a közös, hogy rendszerint az embernek, mint minden létezőnek, több fokozatú belső rétegeket tulajdonítottak. Az ember magasabbrendű rétegében őrzi az őseredeti, isteni állapotát, ahonnan kiszakadt, emanálódott, majd pedig fizikai testbe került. Azt tanították, hogy a feltámadt Krisztus ilyesfajta „asztrálestben” jelent meg. Az ember eme eredeti állapotában androgyn volt, vagyis hermafrodita, s akkor vált szét férfira és nőre, amikor a test börtönébe lépett az anyagvilág létrejöttével összefüggő véletlen bukás alkalmával.

A Gyöngydalnak nevezett himnusz éneklie meg a gnosztikus *megváltás spirituális módját*: az „*anima generalis*” felkeresi a világ sötét tengerében az időkörforgás sárkánya által őrzött „*anima individualis*”-t, hogy megváltsa. Az „*anima generalis*” nem más, mint az istenség második fia, aki felébreszti látszatokkal és tévedésekkel szőtt álmából a lelket, a „gyöngyöt”, hogy elinduljon eredeti mennyei hazája felé. Az individuális lélek útja közben felismeri égi ruhájában saját valódi énjét, ami az „*anima generalis*”, akibe végül is visszaolvad.⁸² Az

⁸¹ Henri Daniel-Rops: Az apostolok és vértanúk egyháza. Bp., Ecclesia, 1989., I. kötet, 312.

⁸² Ókeresztény írók, szerk. Vanyó László, Bp., SzIT, 1980., II. k. 9-15.

időkörforgás sárkánya nem más, mint az *ouroborosz kígyó*, amely minden későbbi mágikus világképben is szerepel, korai párja megvan Indiában, ahol mint a végtelenség kígyója nyúlik Visnu isten alatt, Sivának pedig a nyakában tekerődzik, *Kundalini* néven ő a jógával foglalkozók számára a felébresztendő kígyó – energia, aki a „természetfeletti erővel” ajándékozza meg a törekvőt; az egyiptomiaknak is kedvenc állatképe; majd az *alkimisták* is gnosztikus értelemben tekintik; felbukkan a *teozófiában*, majd *Rudolf Steiner* antropozófiájában is.

Látható a hasonlóság több ponton a távolkeleti tanokkal. A hindu felfogásokban is a világszellem (Brahman) és egyéni lélek (Atman) eredeti azonossága és dinamikus kapcsolata szerepel; ott a cél, hogy a különféle meditatív utak végeredményeként az Atman visszaolvadjon a Brahmanba. A Brahman az egyetlen valóság a tévedés fátylával (maya) borított látszatvilág közepette (anyagi lét). Ez utóbbiból a lélek tehát az önmegváltás útján kiszabadul a születések körforgásából és a látszat világából és egyesül a Világszellemmel.

A gnoszticizmusban beszélnek ugyan *megváltásról*, ez azonban nem kegyelmi ajándék, inkább *lélektani folyamat*. Sokan beszélnek köztük Krisztusról, mégsem bibliai értelemben nevezik őt megváltónak, mivel szerintük a világban *nem a bűn a baj, hanem a tudatlanság*, és így a tudásra ébredés, vagyis a „megváltás” folytán nem az egész ember, hanem csupán a lélek kerül magasabbrendű állapotba. Az Isten megtalálása pedig náluk „*azonos az ember önmagára találásával*”.⁸³

A gnózis az önmegváltás vallása volt.

Különféle iskolának többsége lényegében dualista világszemléletű volt; a távoli, szinte megismerhetetlen messzeségben lévő Isten, s a belőle levált vagy kibocsátott szellemi létrendek a jót jelentették, ezzel szemben az anyagi testek bukással összefüggő születése a rossz pólusát hozta létre. Különféle elméleteik között azonban megtalálhatók az újplatonizmusból örökölt szemléletnek, a *monizmusnak* az elemei is. A gnosztikus apokrif Tamás-evangélium 77. logionjának szövegében ezt olvassuk:

„Jézus mondja: Én vagyok a fény, amely minden fölött van.
Én vagyok a mindenség és a mindenség tőlem jött ki és hozzám tér vissza.
Hasítsatok fát, én ott vagyok. Emeljétek meg a követ, ott találtok engem.”⁸⁴

A Corpus Hermeticum íráscsoportjának egyik könyvében, a Poimandrészben ez áll az üdvösségről írtak között:

„Akkor rendjüknek megfelelően az Atya elé járulnak, átadják magukat hatalmában, és így a létbe jött erők visszatérnek az istenben, és ez lesz majd a boldogító célbaérkezése mindazoknak, akik birtokolják a tudást, az isten lesznek ők...”⁸⁵

A távolkeleti nagy vallásokhoz abban is hasonló a gnoszticizmus, hogy bármennyit vett is fel a zsidó-keresztény kinyilatkoztatás fogalomkészletéből, legtöbb irányzatában megvolt a *sokistenhit* és a *reinkarnáció tana*. E tanokat megtaláljuk például az *elksaiták* zsidó-keresztény szektájában, kiknek arám nevük – „hel-ksai” – *rejtett isteni erőt* jelentett, s akik szektavezérüket Isten Fia második megtestesülésének tartották.

Ehhez hasonlóan a keresztény igazságok sajátos, spiritualizáló értelmezését találjuk a másik gnosztikus csoportnál, a nazarénusoknál: „Krisztust a nagy szellemi erőnek tartották,

⁸³ Vö. Vanyó László: Dogmatörténet I. Jegyzet. Bp., 1977., 137.

⁸⁴ Ókeresztény írók II. kötet, Apokrifek. Bp., SzIT, 1980., 308., ford. Vanyó László.

⁸⁵ Poimandrész, 26. In: Apokrifek, i.m. 32., ford. Ladocsi Gáspár.

mely az Atyától az emberekhez érkezett... A kinyilatkoztatást, mint az isteni erő *emanációját* képzelték el és ennek megfelelően a megváltás nem áll másból, mint *ebbe az isteni erőáramlásba való beállásból.*”⁸⁶

A számos „iskola” közül megemlíthetjük még az *ofitákat*, akik *kígyóimádók* voltak. Ezzel sok keleti pogány vallásnak, az indiai, a perzsa, valamint az egyiptomi hagyománynak a jellegzetes elemét éltették tovább. Az ofiták szerint a kígyó adta az első embernek a *tudást* (*gnószisz*), a teremtő Isten rosszindulatú volt az emberrel szemben. A kígyó személyesíti meg a jó és kegyes istent, aki felvilágosította az embert. Ennek megfelelően a Mózes által felállított rézkígyó a keresztnek, a kígyó pedig a megváltó Krisztusnak előképévé lesz náluk. Ezt a tanítást szinte változatlan formákban találjuk meg *Rudolf Steinernél* és antropozófus követőinél.

A *lázadással* szimpatizáló Biblia-magyarázatban a gnosztikusok Káinnal is rokonszenveztek, aki a lázadó egyik őstípusa, akinek áldozatát a féltékeny, irigy Jahve elutasította. „Az Ószövetségben azok a gnosztikusok előképei, akiket Jahve elvetett: Éva, Káin, Ézsau, Koré, a szodomiták... Jézus megváltóként – a gnosztikus felfogás szerint – megszabadítja az ártatlan Ádámot a gonosz Isten büntetésétől. Júdás is pozitív, gnosztikus hőssé vált, mert felismerte az igazságot, nevezetesen azt, hogy Jézus el akarja fordítani a törvényt s végrehajtotta »az árulás misztériumát«. Tettével nagy hasznára lett az emberi nemnek – tanították. *Ezt a Szentírás-magyarázatot Irenaeus így jellemezte: a gnosztikusok szétszednek egy királyt ábrázoló mozaikot, hogy azután egy kutya képét rakják ki a mozaikkövekből.*”⁸⁷ *Ez a hasonlat érezteti azt is, hogy milyen szintre degradálták Jézust, az Isten Fiát a gnoszticizmusban. Pontosán ismétlődik mindez a New Age nagy mestereinek (például José Silva) Jézus Krisztussal kapcsolatos felfogásában.*

A lázadó attitűdnek megfelelően a gnosztikusok nemigen vállaltak közösséget az állammal, vagy más tekintéllyel, etikájuk elvetett minden kényszert, kötelezettséget, s valójában, titokban gyűlöltek az egyházat.

Jelentős ága volt a gnoszticizmusnak a *hermetizmus*. Azért érdemes megemlíteni, mert ez mentette át a hellenizmus korába, majd a középkorba az egyiptomi mágikus tudás jó részét s így alapját képezte a későbbi európai okkult és mágikus gondolkodásnak és gyakorlatnak.

Több görög nyelven fennmaradt iratot jelent a hermetizmus, ezek a Krisztus előtti III. századból (részben még korábbiakról), és a Krisztus utáni II-III. századból valók. Az első csoport könyvei az asztrológiától a mágiáig bezárólag az okkult tudományokkal foglalkoznak. Ez a „népi hermetika”. A második, későbbi csoport művei, a „tudományos hermetika”, filozofikusabb és gnosztikusabb jellegűek. Ez utóbbihoz tartozik az ún. Corpus Hermeticum egységesebb írásegyüttese.⁸⁸

A hermetizmus gnóziisa kevésbé közlekedett a kereszténységgel. Nevét *Hermész Trismegisztostról* kapta, aki – a mitikus magyarázat szerint – mint „a világ teremtő szelleme és minden bölcsesség és titkos tudás ősatyja” adja át kinyilatkoztatását eme iratokban az egyiptomi világformáló istenségnek, Thotnak. A hermetizmus irataiba foglalt *föld-levegő, tűz-víz, fény-éter*-miszticizmus és sok-sok más tartalom átkerül az alkímiába, s a későbbi okkult iskolákba, napjainkig.

A hermetizmus logikája szerint a „mulandóság az embert (...) fölébe emeli az egységes természetű és éppen ezért egysíkú isteni létnek. (...) Legfőképpen azonban *a testből való időleges kilépés, az ekstázis képessége* tette a hermetikusok szemében az embert olyan lényé, aki a tudás megszerzése után joggal helyezheti magát az istenek fölé.”⁸⁹

⁸⁶ Vanyó László: Dogmatörténet I., i.m. 122-137.

⁸⁷ Vanyó László: Az ókeresztény egyház és irodalma Bp., 1980., 303.

⁸⁸ A. J. Festugière i.m. 30-34.

⁸⁹ Kákosy László: Fény és káosz. Bp., Gondolat; 1984., 195-196.

A hermetizmus a gnózisnak az az ága, amelyben a legkifejezettebb *a női princípium, a női istenség* hangsúlyozása. A Corpus Hermeticum első könyvének, a Poimandrésznek néhány idézete is jó illusztráció:

9. „Az Értelmelem pedig isten, hímnős, fény és életként létezik, az Ige által kibocsátott egy másik, alkotó Értelmelem, aki a tűz és a lehelet istene, ő alkotta meg azt a hét Kormányzót, akik köreikkel körülzárják az érzéki világot, és ezeknek a kormányzását nevezik Sorsnak...”

12. „A mindenség Atyja az Értelmelem, aki fény és élet, kibocsátotta az Embert – aki hasonló öhozzá...”

17. „...Nőies volt a föld, a víz meg a nemző, a tűz érlelte meg őket, a Természet éltető leheletet kapott az étherből és *kibocsátotta magából* a testeket az Ember formájának megfelelően.”

21. „...miért van az – kérdeztem –, hogy „aki már *megismerte magát*, az maga felé halad»? Mert a Mindenség atyja fényből és életből tevődik egybe, belőle lett az Ember is... Megtanulod, hogy te is ezekből való vagy, és hogy te belőlük részesedsz, akkor ismét az életbe haladsz, ezeket mondotta a Poimandrész.”

A gnosztikus szektavezérek „maguk írták az evangéliumokat (apokrifek), melyekben tulajdonképpen *saját kinyilatkoztatásaikat*, illetve tanításaikat adták elő. A szekta tagjai elfogadták *a kinyilatkoztató mester tekintélyét*, mert különben nem üdvözülnek. A mindenkori szektavezérek abszolút tekintélyre tartottak igényt. **Minden gnosztikus tanító saját véleményének atyja és elöljárója** – Irenaeus jellemzése szerint – a mester tanítványa pedig a tanítás »javítója«. Ugyanezt találjuk a New Age-béli guruizmusban. Voltak keresztény gnosztikus csoportok, melyekben nem vitatták el Jézus és egyes apostolainak kinyilatkoztatását, de *Jézus személye, cselekedetei*, kijelentései az ilyen szekták írásaiban is *jelképekké halványodtak, gnosztikus allegóriákká váltak. (...) A gnosztikus tanítók végeredményben magukat Jézussal legalább egyenlőnek, hozzá hasonlónak, de egyesek nála hatalmasabbnak tartották.*”⁹⁰

Csak Rómában például egymás után bukkan fel Valentinosz, Markión, Apellész és Rhodón, majd elválnak egymástól, mivel „egymással sem egyeztek meg, mert összeegyeztethetetlen véleményeket szegeztek egymásnak” (Didakhé 12,5). Mindnyájan irtóznak a tekintélytől és a hierarchikus szervezettől. „Az egyszerűeket és a tudatlanokat először megdöbbenetette az újonnan jöttek merész egzegézise és szélsőséges értelmezései.” (Didakhé 11,1) Többeket elcsábítottak, a többség azonban ellenállt az új tanításoknak.

„A tanbeli merészség gyakran karöltve jár az erkölcsi merészséggel. Simon mágust egy »nyugdíjas« prostituált kíséri állandóan. Markiót erkölcsi vétség miatt ítélték el Keleten. Az ifjú és gazdag hölgycsodálók, »a gyümölcsöző és egyúttal édes lelki gyógymódok« (Tertullianus) többjüket romlásba taszították. Markosz arra használta fel egy ázsiai diakónus vendégszeretétét, hogy megerősokolja ritka szépségű feleségét, akit aztán az egyházak nagy botránkozására attól kezdve mindenhová magával hurcolt. Karthágóban a gnózishoz csatlakozó, modelljeibe szerelmes festő, Hermogenész a nők illatát vegyíti a görög filozófia reminiscenciáival. A számtalan irányzatra szétágazó gnoszticizmus az első olyan eretnecség, mely fenyegetést jelent az egyház számára, és arra kötelezi a kereszténységet, hogy tudatosítsa, mi is az egyház valójában, mit jelent üzenetének és hitének egysége és összefüggése.”⁹¹

⁹⁰ Vanyó László: Az ókeresztény egyház és irodalma. i.m. 315.

⁹¹ A. Hamman: Így éltek az első keresztények. Bp., SzIT, 1987., 106.

A gnosztikus iskolák ápolták a legkülönfélébb régi vagy korabeli mágikus szokásokat és hiedelmeket. A Bazilidész-féle gnosztikus szekta (Kr. u. 130 körül) például nagyban forgalmazta az ún. Abraxaszgemmát. Szt. Irenaeus is tudósít róla. E mágikus talizmán közepére vagy a „minden egek nagy ura”, az Abraxasz-isten kakasfejű, kígyólábú, embertestű szörnyalakja, vagy a saját farkába harapó Ouroborosz-kígyó volt festve, ill. bevésve. A Valentinosz iskoláját követő Markosz Kr. u. 2. században magas fokú betűmágiát fejlesztett ki, „emellett azonban (...) a mágia népszerűbb, kevésbé filozofikus területein is működött. Hívei szemében a láthatatlan és megnevezhetetlen helyekről származó erők birtokosa volt. (...) Különböző csodákat tett a gnosztikus közösség jelenlétében. (...) Csodálatos képességei közé tartozott még a prófétálás, melyben egy démon volt segítségére.”⁹²

Az ókeresztény korszak magyar szakértője, *Vanyó László* így fogalmazza meg a gnoszticizmus egyik fő jellemzőjét: „**A gnózis lázadást hirdetett a régi istenek ellen, ezzel egyidőben pedig a lázadó ember isteni mivoltát prédikálta.**” A felületi hasonlóságok a nagy egyház tanításához sokszor megtévesztőek lehetnek, de a mélyben nagy különbségek húzódtak. „A gnosztikusok önszántukból nem akartak elkülönülni az egyháztól, az egyház közelében szerettek maradni, mert ez a közelség biztosította mozgalmuk sikerét. Az egyháznak azonban el kellett taszítania őket magától, ha nem akarta saját romlását.”⁹³

A *gnoszticizmus tovább élt a középkori ALKIMISTÁK* miszticizmusában, a **RÓZSAKERESZTESEK** titkos szektájában (*Rosenkreuz*), tanai beolvadnak azután a **KATHAROK**, a **BOGUMILOK**, majd a **SZABADKŐMŰVESSÉG** mozgalmába, és több okkult eretnecsébe. A reneszánsz okkultistáinál is virágzásba szökken, akik ugyan a platonista filozófiától indultak el, de a hermetikus gnózis hagyományát felfedezve „gazdagították” az újplatonikus humanizmust, a régebbinek vélt okkult miszticizmussal: *Marsilio Ficino, Pico della Mirandola, Giordano Bruno*.

A **bogumilizmus** kifejezett történelmi, politikai tényezővé, szívós mozgalommá alakul a Balkánon a XII. és a XIII. században. Mathieu Paris 1223-as feljegyzése szerint az eretnek albigensek Bartelmi néven ellenpápát választottak maguknak valahol Bulgária, Horvátország, Dalmácia határvidékén. A bogumil egyházakat a hagyomány szerint Bulgáriából irányították.

Ivan Grozev bolgár író és szakértő cikke szerint érdemes röviden megismerni alapvető apokrif iratainknak a mondanivalóját, hiszen ezekben megláthatjuk a többi középkori gnosztikus eretnecség kozmogóniáját is:

„A legfontosabbak a Názárius bogumil püspöknek tulajdonított *Liber Sancti Joannis*, valamint az Énoch evangéliuma.

Szatanail (Sátán) volt egykor az angyalok között a leghatalmasabb és a legtündöklőbb. (...) Elvakult hatalmasságában egyszer a hetedik ég fölé akarta emelni trónszékét, sikerült a maga oldalára állítania a levegő és a víz angyalait, s ezek vele együtt fellázkodtak az Isten ellen. Ekkor az Atya úgy rendelkezett, hogy az ellenszegülő angyalok fosztassanak meg mindentől. (...) Szatanail elvesztette ragyogását, arca vörös lett, mint az izzó vas. Bukásában magával rántotta az angyalok egyharmadát, s letről, az ég szilárd talajáról esdekelte Isten bocsánatáért s azt kérte tőle, engedjen neki időt arra, hogy megalkothassa a saját világmindenségét. Isten beleegyezett, s Szatanail hét nap alatt megteremtette a látható világot (...) végül agyagból megalkotta Ádám és Éva testét, melybe Isten halhatatlan lelket ültetett (...) az első emberek lelke felett Isten rendelkezett, ám Szatanail elhatározta, hogy bűnbe viszi őket. (...) Ehhez paradicsomi kertet ültetett, kígyóvá változott, s elcsábította Évát. Így ismerte meg Szatanail az első nőt, s az ő nászujából született Káin és Kalomené; Ábel csak később jött a világra Ádámtól. A Biblia szerint Káin Isten, vagyis Szatanail fia, tehát belőle

⁹² Kákósy László i.m. 138.

⁹³ Vanyó László: Az ókeresztény egyház és irodalma. i. m. 297.

ered a kígyó nemzetsége. Apja, Szatanail az egész világot az uralma alá hajtja hét évszázadon (világperióduson) át...”

„A bogumilokat az különbözteti meg, hogy nem ragaszkodtak mereven a dogmákhoz: mindenki teljes szabadságot kapott arra, hogy azt gondoljon és **abban higgyen, amit jónak lát, mivel az igazságot sosem egy külső tekintély szava szabja meg, hanem a belső, megélt tapasztalat révén juthat el hozzá az ember.** Ebből a szempontból a bogumilok elődeik, a *gnosztikusok* hű követői. (...) A bogumilizmus az ősi gnózióból nő ki, az »egy igazságról« és az ehhez vezető »egy útról« szóló tanításból, mely azt hirdeti, hogy **amint az ember eléri ezt az Igazságot, eggyé olvad az Istennel, s megvalósíthatóvá válik a tökéletes emberekből és valódi testvérekből álló »új társadalom«.** Az emberiség egyedül a misztikus fogamzás és a szellemi születés által érheti el az üdvözülést. (...) Az ofiták és a peraták tanítása szerint (...) amint az ember az anyaméhből jön a világra, úgy született a világmindenség egy »kígyótól« és egy »tojástól«. A **Világkígyó a mindenség legnagyobb ereje**, a tomboló szélvihar, az orkán örvénylése, a tojás pedig a világ dolgainak burka, a tüzes ösköd. Eszerint *a kígyó az isteni akarat, tudás*, a szentlélek és a logosz *jelképe*. A világembriót egy körrel és egy kígyóval ábrázolták – a kígyó vagy az átmérőn fekszik, vagy a kör ívét követve tekeredik. Ez az örvénylő erő szülte az embert, aki maga is alkotóként nyilvánulhat meg általa abban az esetben, ha abbahagyja az utódok nemzését. (A rossz szándékú beállításhoz az szolgálthatott alapot, hogy *a bogumilok kategorikusan ellenezték a »földi porhüvelyek« szaporítását, vagyis szigorúan elítélték a gyerekszülést, s a kortársak a ritka gyermekáldás okát az **egyneműek szerelmében** vélték felfedezni.* – A fordító megjegyzése.)

A zsidó gnosztikusok a misztériumok mítoszaiból visszamaradt szimbólumokként értelmezték a lét kígyóját, mely a mózesi kígyóvégű bot és a sivatagban felemelt rézkígyó formájában jelent meg az Ószövetségben. (...) A bogumil *Szentháromságban Szatanail a harmadik*, tehát a Szentlélek helyét foglalja el. Ő az ókoriak Demiurgosza, és ő Lucifer. (...) mielőtt belépnénk a létnek a legszentebb területére, seperjük le a sarunkról a jóról és rosszról, Istenről és ördögről alkotott földi fogalmaink porát. Ha **túljutottunk jón s rosszon, akkor felemelkedünk tudatunk egy magasabb szintjére (...)** minden csupán annak az **Egnek a két oldala**, mely nem tisztán szellemi, de nem is kizárólag anyagi eredetű, hanem egyszerre mind a kettő...”

„Az ofiták szerint Krisztust vagy Jézust a Kígyó (az isteni bölcsesség avagy a Szentlélek) nemzette és szülte, s a kígyó tudásába (a misztériumokba) való beavatottsága révén vált Isten fiává. A **Kígyó pedig bennünk fészkel: ez a tüzes erő**, melynek segítségével az ember alámerül a semmibe, vagy felemelkedik Istenhez. A többi gnosztikusokhoz hasonlóan a bogumilok is a »**kígyó tudásának**« **beavatottjai** voltak...”⁹⁴

Nem volt talán haszontalan belepillantanunk ennek a bogumileket lelkesen bemutató tudósnak az ismertetésébe, hiszen itt nagyon érthetően összefoglalja mindazt, ami a gnóziist jelenti a kereszténységgel párhuzamban, de annak Isten- és Megváltó-képével teljesen ellentétesen.

Jól mutatja e szöveg, hogy *ez a gnoszticizmus egészen a mai korig átadott egy gondolatkeveréket, melyben lényeges egy ősi mágikus mag, egy Sátánistenítés, s zavaró szerepének használata a Biblia teremtés- és megváltás-leírásának összezavarására, lényeges a kígyó-sátán jelkép, mint a keresztény Teremtő Logosz alternatívája, és a Kundalini-miszticizmusnak felel meg, lényeges a platóni eredetű minden-egy monizmus, amely lehetővé teszi a rossz eltiűntetését, s ez utóbbi nyomán szabad az út a másik lényeges elem felé, az önmegváltó ember szabad, belső igazságai, illetve istenbe-olvadása felé. S ráadásul*

⁹⁴ Ivan Grozev: A bogumilizmus. In: Új Magyarország, 1993. február 27., 13-14.

mindezekkel elkövetkezik majd egy valódi, „új társadalom” is... Amint látni fogjuk, végülis mindez ismétlődik kisebb-nagyobb változtatásokkal tovább a történelemben, egészen a New Age eszmééig.

A romantika gondolkodásában és műalkotásaiban is felfedezhetjük a gnózis elemeit. Jellegzetes megnyilatkozásait találjuk a 18. századi Martinez de Pasqually írásaiban és a 19. századi William Blake verseiben.

A 20. század végén aztán a titkosságból kilépve magabiztosan áll elénk a *Lectorium Rosicrucianum* iskolája immár hazánkban is: **Arany Rózsakereszt Szellemi Iskolája** néven, számos könyvvel, brosúrával terjesztve az ezerhétszáz évvel ezelőtti keresztény teológia által már leleplezett tanaikat. Gondolkodásmódja, missziós módszerei és céljai, eszmei tartalmai azonban a leghatásosabban újraélednek az *antropozófiában*, *Rudolf Steinernél*, majd pedig a New Age mozgalmában. A két utóbbiban a gnózis levetkőzi dualizmusát egy tiszta monizmus kedvéért, az ázsiai vallásoknak nagyobb teret biztosítandó elhagyja biblikus nyelvezetét, mellőz több, nehezen érthető spekulatív ókori elemet, de struktúrájában, lényegi mondandóiban jól felismerhetően ott él ez az ókori „szikra”. – Most pillantsunk bele abba, hogyan szólal meg a hajdani gnózis konkrét mai hajtása, az említett *Arany Rózsakereszt Szellemi Iskolája* a magyar nyelvű kiadványokban:

„Az ismeret, amelyről beszélni és tanúskodni szándékozunk, nem csupán filozófia, hanem sokkal több. Tartalmazza az emberiséget szolgáló UTAT, az Egyetemes TANT és a megszabadító ÉLETET. Ezt az ismeretet a múlt sok bölcsességtanához hasonlóan GNÓZISNAK nevezzük. (...) A Gnózis azért jön az emberekhez, hogy tudassa velük az élet értelmét, ami *az eredeti isteni élő állapotba*, az isteni életterületre való visszatérés. (...) A tájékoztató második része az Élet Egyetemes Szerzetének és *beavatottjainak*, a Gnózisnak a munkásságát ismerteti. (...) A harmadik rész az Egyetemes Tan ismérveit ecseteli, tehát a két természetrendet és a *reinkarnációt*, *az embert mint mikrokozmoszt*, az endurát, vagyis önátadást, valamint a lélek újjászületését és a *transzfigurációt*, a személyiségcserét.

(...) Egy tannak a lényegét csak az képes felkutatni, és magáévá tenni, aki *megváltoztatott létállapota* révén be tud hatolni a tartalmához. Az Egyetemes Tant sem lehet egyszerűen megtanulni. Csak *a jelen pillanat élményében* tárja fel magát.

(...) Az ember durva-anyagi testét egy úgynevezett életttest vagy *étertest*, valamint egy érzelemtest vagy *asztrálttest* és egy gondolattest vagy mentálttest élteti és tartja fenn...

Egykor a mikrokozmosz volt a mennyei, isteni ember, egy ön-alkotó szervezet, mely egységben, szabadságban és szeretetben élt (...) egy tökéletes kis világ volt. Ez az isteni ember azonban a természetemberben már nem hatásos. Nyugvó szellemi elvként, szinte *fogolyként rejlik* a mai emberben. (...) Ez az *alvó lélek, amelyet újra életre kell kelteni*. Ez a szellemszikra...”⁹⁵

Láthatjuk, hogy e modernizált rózsakeresztesség híven őrzi az ókori gnoszticizmus legtöbb lényegi elemét, és látható, hogy ezek révén hogyan kapcsolódik a New Age-mozgalomhoz. Látható a rövidke idézetből is, hogy eme „szellemi iskola” hittartalmai, témái között szerepel a New Age-hit fent felsorolt elemei közül több is: az ember isten-volta (13.), a beavatottság (31.), a reinkarnáció (4.), a transzformáció (7.), a megváltozott (magasabb)

⁹⁵ Ismeret, mint út. I. Tájékoztató levél. Lectorium Rosicrucianum. 1-3., 8. 9.

tudat-(lét-)állapot (6.), az ezoterikus meditáció („jelen pillanat élményében”) (21.), mint jellemző elemek.

Amint az ókorban, úgy napjainkban is sok keresztény hívő ember számára első hallásra, első látásra vonzó, elfogadhatónak tűnnek olyan gnosztikus szövegek, mint amilyenek pl. a vezető rózsakeresztes ideológus, *J. van Rijckenborgh* könyveiben olvashatók:

„...a Krisztusszellem fellépése miatt a kozmikus körülmények teljesen megváltoztak...

Minden embernek akár vallásos, akár okkult, lehetséges és szükséges is egyénileg teljesen közvetlen kapcsolatot teremtenie a Krisztus – sugárral, bármilyen közvetítő személy és tekintély nélkül. Az *öntekintély* elvűséghez vezető út Krisztusban minden ember számára biztosítva van.

Hogy ennek az új feltételnek megfelelhessünk, (...) új mágikus módszerre van szükség. Ezért alakult egy új, gnosztikus Világszerzet, mely a vallás és mágia párosán alapul. Ez egy új *szabadkőművesség, pozitív-keresztény alapon.*”⁹⁶

Bárki keresztény legyen e fogalmazások olvasója, nem kell meghatódnia attól, hogy bibliából származó fogalmak is szerepelnek bennük, és hogy aki papírra veti, az ezt az elméletet és mozgalmat „igazi kereszténységnek” nevezi. Az ókori elődeikéhez hasonlóan, ebben a hitvallásban is rendszerint egészen másként értik ezeket a szavakat. Nem véletlenül mond pl. „Krisztusszellemet”, hiszen nem tartják valódinak Jézus megtestesülését, sem szenvedését, sem feltámadását, csupán látszatként veszik, mivel Krisztus, egy magas tagja a „kozmosz” szellemi hierarchiának, aki nem vált meg minket keresztény értelemben, hanem azért jött, hogy a tanítással visszavezesse az isteni mivoltából kibukott embert, aki az „emlékezés” és felismerés révén „újjászületik”. Krisztus „az emberiségnek egészen új feladatot hozott: megtanította arra, hogy az Istenhez vezető utat *saját magában találja meg*. A helyreállítás által megvalósuló újjászületés útját, tehát az eredeti, isteni ember újrafelépítésével történő újjászületés útját tanította.” A megváltást és a módszert egyaránt önmagamban megtalálni – ez a motívum ugyanígy bukkan fel *Rudolf Steiner* és *José Silva*, vagy *Louise L. Hay* tanaiban.

A szerző többféle módon hangsúlyozza, hogy a katolikus egyház, illetve minden egyéb szellemi kísérlet sikertelen az ember „helyreállításához”, mert ennek feladatát egyedül a Rózsakeresztesek Szellemi Iskolája, illetve annak „Világszerzete” (sic!) kapta, s csak ez képes megvalósítani. „Ebben az új Világszerzetben jön el a Szellemi Iskola minden emlékező emberhez, s a **személyiségkicserélés beavatási módszerrel**, a mennyei ember újraszületésével szembesíti őt.”⁹⁷ (Kiemelés tőlem – G. P.) Jó, ha felfigyelünk e megfogalmazásra, és elraktározzuk, mert itt ebben nyíltan szólal meg a manipulatív szándék, amelyet aztán a New Age-mozgalom sokféle formában alkalmaz, noha így nem nyilvánítja ki, hanem „személyiségkicserélés” helyett beszél a „transzformációról”, az átalakulásról... Szerinte ez lesz az igazi keresztény élet alapja. Az összes régi és mai gnosztikussal együtt mondja, az átlagember számára nagyon hatásos, de soha nem igazolt, soha nem részletezett, nem magyarázott állítással azt: „Az egyház eltorzította a Bibliát, s mai napig is befolyást gyakorol a nagy tömegre, melyet fogva tart az isteni valósággal szemben tanúsított teljes tudatlanságban.” Ezen pofonegyszerű „igazság” deklarálása után az olvasónak szüksége van

⁹⁶ J. van Rijckenborgh: A modern rózsakereszt elemi filozófiája. Bp., Arany Rózsakereszt Vallásközössége, 1993. 97.

⁹⁷ J. van Rijckenborgh i.m. 101.

az útirány újbóli, rövid, de magabiztos hangsúlyozására, amelyben még úgy látszik, néhány műhelytitkot is el lehet árulni:

„A Világszerzet vállalta, hogy az *erőteret* kiterjeszti az egész világra. Ez az *egész világra* vonatkozó feladat, amelynek kivitelezésén erősen dolgoznak, s amelyet zárt tűztemplomok tartanak fenn. Ezzel pedig az egyházak tagjait abszolút személytelen módon eloldozzák vezetőiktől.”⁹⁸

Amint látjuk, egy újfajta „erőtér” megjelenésének örvendhetünk, amely a mai okkultizmusban már jártas polgárt emlékezteti az *erő- (energia-) miszticizmus* fogalmaira, és az is megnyugtathatja, hogy a modern rózsakereszt már íme, nem titkos, hanem éppenséggel világméretben gondolkodik. A „tűztemplomokat” érintő módszer azonban csak felvillantás, nincs kifejtve, úgy látszik, mégis maradnak még rejtett mozzanatok... Bizonyára nem sok olvasó akad fenn olyan apróságon, hogy mennyire etikus, vagy sem az emlegetett „egyház tagjait” így, „személytelen módon”, beleegyezésük és tudtuk nélkül leoldozgatni onnan, ahonnan (mondjuk) ők – adott esetben – nem is akarnak leoldozódni –, hiszen az olvasó ezt a háttérmódszert talán már más „technikákból” is megismerhette, mint pl. a Silva-féle Agykontrollból, amely hasonlóan törekszik arra, hogy távolban lévő ismeretlen embertársak testében-lelkében beleegyezésük nélkül felfedező utakat tegyen, s rájuk hatást gyakoroljon...

Az is összeköti a rózsakeresztes gnóvizist a New Age-dzsel, hogy szerinte *Krisztus megváltása nem számít, a megváltás most következik*, amit az ember maga végez pszichikai úton. Tehát itt az *önmegváltás* (11. elem) tanát kapjuk:

„A tulajdonképpeni megszabadulás nagy művének (...) alulról kell megszületnie (...) mert a belső megszabadulásnál tudatossá válásról, tehát önszabadításról van szó... A felülről és kívülről jövő megszabadítás az embert nem tenné belsőleg szabaddá, hanem megszabadítójához kötné.”⁹⁹

Ezt az ezoterikus, belsőre alapozó, a spontaneitást vonzó, a szubjektívet használó és meditatív jellegű utat járja ezek nyomában Rudolf Steiner is az antropozófusaival, amint majd látni fogjuk. Ezen elvek szerint gyakorolják a jogát is, amely az önmegváltás gyakorlatait a lelken túl a testre is kiterjeszti. És ezen a gondolati úton képzelik el a New Age különféle meditáló irányzatai is azt, hogy az ember, ilyen módon önállósulva, a szabadság, a lelki öntörvényűség, a szubjektív élmények és technikák útján eléri az istennéválás célját.

A mai rózsakeresztes a *reinkarnáció* hitét vallja:

„A halottak úgynevezett égi tartózkodása éppoly múlandó, mint a mi anyagi világunk, (...) s csak átmeneti terület az újabb születés irányában, az élet és halál kerekéhez kötve”.¹⁰⁰

A mai rózsakereszt iskolája nem lett hűtlen ókori elődeihez abban sem, hogy a testből, a lélek börtönéből való kitörést a testi természet pusztulása folytán igyekszik segíteni.

„Ez az életmód nem műveli a dialektikus személyiséget, hanem erős égést kelt, önkéntes pusztulást, ami ezt a természetet illeti. (...) A természetnek e tudatos, önkéntes pusztulása folytán növekszik és kel életre az alapjaiban jelenlévő mennyei test...”¹⁰¹

⁹⁸ J. van Rijckenborgh i.m. 102.

⁹⁹ J. van Rijckenborgh i.m. 102.

¹⁰⁰ J. van Rijckenborgh i.m. 191.

¹⁰¹ J. van Rijckenborgh i.m. 187.

Ezeket a törekvéseket és elméleteket lehet úgy realizálni, illetve félreérteni, ahogyan a következő dokumentum mutatja:

A *Magyar Nők Lapja* 1992/20. számában egy riport döböntött meg sokakat, a címe ez volt: *A halál prédikátorai*. A riporter, *Szántó Gábor* egy öngyilkosságnak nézett utána:

„1992. február 16-án 20 óra körüli időben édesanyja a lakásuk padlásán felakasztva találta Tamást, 21 éves budapesti lakost, aki öngyilkos lett.

(...) A sok könyv között a falakon feliratok, köztük: »Ember nekem nem árthat, mert én a kozmosz fia vagyok«. »A radiátorcsőről éveken át egy precízen meghurkolt kötél lógott – mondja bátyja –, én szóltam rá, hogy tüntesse el...«

A négy évvel ezelőttiekre így emlékezik a bátyus: »...dilis punk volt akkor, járt a Fekete Lyukba, főlnyíratva a haját (...) de jobban izgatta pl., hogy mit láttam Indiában. Akkoriban épp buddhista szeretett volna lenni. De nemigen beszéltünk, mert egyre dilisebb lett. Rászokott a zöldségre, nem volt hajlandó húst enni, az anyám külön főzött neki. (...) Ezt persze elvárta, bár egy vasat se adott haza, amit keresett, azt elköltötte, vagy elajándékozta.«

Egy nagyalakú spirálfüzetben búcsúlevelet is hagyott: »Utolsó napom a Föld nevű bolygón. Teljes letargia, magány. Igen, egyedül vagyok a világmindenségben. Nincs senkim, semmim, csupán önmagam. (...) Minden múlandó (...) csupán egy dolog: a halál gyönyörű! Igen, szerelmese vagyok a halálnak. (...) Egész lényemmel, értelmemmel ki akarok törni láncaimból, ami abból adódik, hogy a természetes érzést keresem, ami már megvolt egyszer, csak az ember rögeszméi tönkretették. A halálom után is élni fogok, az biztos, az lesz az igazi élet! Platón szerint az ember csupán az ideákat másolja. (...) Boldog vagyok, hogy nem szenvedek tovább teljesen értelmetlenül.«

A maradék papírok is elegendő bizonyítékot szolgáltatnak ahhoz, hogy a riporter kimondhassa: Tamás kezét mások fordították önmaga ellen. Egy olyan vallási közösség irányítói, akik a világvallások és sokféle filozófia öszmoszlékolásával modernizáltak egy négyszáz évvel ezelőtti »szabadkőműves« szektatant, s ennek terjesztése érdekében gyors ütemben építik Magyarországon is hierarchikus szervezetüket... Píramiselv szerint építkeznek, bürokratikus megszervezett és az illegalitás rejtőzködő szabályait másoló alapszervezetek rendszeréből áll a mozgalom. A legkisebb sejt a tíztagú csoport, ezeket egy-egy csoport-küldött irányítja, aki további kilenc rangbélivel „általános küldöttnek« számít. Nemcsak ideológia és tanfolyam ez, tagdíj is van... A pénz egy része nyilvánvalóan külföldre vándorol. Németországba, Franciaországba, Dél-Amerikába? Talán majd kiderül...

Össze kell foglalni a »Lectorum Rosicrucianum« (Rózsakeresztes Vallásközösség) filozófiáját. Előrebocsátva, hogy egy fantasztikus regényben kimondottan érdekes lehetne a »tan«. Csakhogy ez az örület itt és most szerveződik: »...az élet értelmetlen, mulandó természeti jelenség. Rögeszmék látszatvilágában élünk. A másvilág sem örök, csupán tükörképe ennek a világnak. Az ember árnyék, a semmiből jött, a semmibe megy. Az élet, a halál és az újjászületések rothadó körforgásában egyre mélyebbre süllyed isteni szikrát őrző mikrokozmosz-énünk. Halj meg, hogy éledj, a tan segítségével halhatatlanná válhatsz! Kiteljesítheted lényegedet... Ha ön már belátta, hogy a világ megjavítását célzó kísérletek meddők, ... egyetlen célja marad: lebontani ezt a földi személyiséget.«”

Sajnos ez is a gnózis továbbélése az ó- és középkorból; a bukott testet és földi életet megvető eretnokség így is termi kétes gyümölcsseit, új keverékvallást (és halált) nyújtva a tétova fiatalnak, aki szó szerint veszi a destruktív tanokat.

Gyökerek II.: A szabadkőművesség

A *szabadkőművességben* is tovább áramlott a gnoszticizmus, elsősorban középkori formáival, de az ókori vallási momentumok megőrzésével együtt. A szabadkőműves mozgalomról titkossága, szigorú titoktartási kötelezettsége miatt aránylag keveset tudnak. Világképükről valami keveset elbeszél nekünk *Mozart* Varázsfuvolája. Ebből is jól kivehető többek közt az ősi dualisztikus–gnosztikus nézet: a világosság–sötétség, a jó–rossz harca, és a kereszténységtől elütő mitikus alakok szerepe.

Mit mutat kifelé a szabadkőművesség?

Jótékonyági szervezeteket, emberbarát akciókat, kultúrbarát programokat és jelszavakat, például tipikusan azokat, amelyeket aztán a francia felvilágosodás és forradalom röplített szét (szabadság, egyenlőség, testvériség).

Nyugodtan állíthatjuk, hogy a szabadkőművesség az egyik megalkotója az úgynevezett humanizmusnak. Mit takar náluk ez a fogalom? Az emberek egyenlőségének hangsúlyozását fajtára, nemre, országhatárra, vallásra, vagyoni helyzetre való tekintet nélkül, és ahogy Pallas Lexikona szerint vallják:

„Emberbaráti szeretetet tanítanak, azaz megtanítják annak a nagy feladatnak megismerését és megoldását, hogyan lehetünk mindig, minden körülmény közt emberek.”¹⁰²

Ez a humanizmus elméletileg nem más, mint a zsidókeresztény kinyilatkoztatás tanainak mellőzésével magát az embert tenni meg mértéknek, s az emberért, az emberből levezetni az erkölcsi és egyéb értékek sorát.

Azt mondják eredetükről, hogy szabad jogokkal rendelkező középkori építőcéhek szervezeteként alakultak meg Angliában. Az igazi eredetről beszélhet azonban az az elmélet, amely a középkori *templomos lovagok* (Templariusok) eretnek csoportja Skóciába menekült maradványára vezeti vissza őket. Ez nem tűnik túl lehetetlennek, mivel ezek a Rózsakeresztesekhez hasonlóan sok mindent megőriztek a gnoszticizmusból. „A templomosoktól vették át a Salamon-templom legendáját, mint az emberiség »új templomát«, új társadalmi átépítésének jelképét”.¹⁰³ Van, aki tudja, hogy az alkímia és mágia módszereit őrzik, van, aki a pogány kelta papok, az ún. culdee-k szervezetében látja gyökereiket.

Történelmi tény, hogy 1717. június 24-én avatták fel az első nagypáholyt, melynek első nagymesteréül Antony Sayer álnéven választottak meg egy vezetőt. E páholy neve Lodge of Antiquity volt.

Felépítésükben páholyokra és nagypáholyokra, valamint globálisan két fokozatra tagolódnak: 1. a szimbolikus – három fokozattal: inas, legény, mester; 2. a filozofikus, vagy magas fokban dolgozó szabadkőművesség, melynek helyi formái: a svéd rítus, a skót rítus, angol rítus, francia rítus stb. E magas fokok legfelső hatósága a főtanács. Fő (külső) feladatuknak azt tartják, hogy működésük az *erkölcsiség, egység, béke, szabadság, egyesítő szeretet birodalmának* megteremtésére irányuljon.¹⁰⁴ Saját szerzőik közül *Márton László* elismeri a gnosztikus szellemiséggel való kapcsolatot: „Ha az intézményes kapcsolatot a szabadkőműves páholyok és a rózsakeresztes csoportok között nehéz is kimutatni, annyi bizonyos, hogy a rózsakeresztes eszmeiség hatása a korabeli nemességre és a kialakuló

¹⁰² Pallas Nagy Lexikona, 15. kötet, Bp., 1897., 325.

¹⁰³ Lélek Szava, 1995.

¹⁰⁴ Vö. Pallas Nagy Lexikona, 15. k., 325.

polgárságra lényeges volt, és mintegy előkészítette a talajt, amelyen a szabadkőművesség vetése gyorsan sarjadt”.¹⁰⁵ Életrendjükről így fogalmaz: „A páholyt egyszerre jellemzi a merev hierarchia, a tökéletes vélemény- és szólásszabadság és ennek szolgálatában a rendkívül szigorú fegyelem. (...) Az újonnan avatottak csak fokozatosan válnak teljes jogú taggá: az újoncok, akik a hagyományhoz híven a kőművesinas nevet viselik egy évig, csak hallgatnak (...) és tanulnak, a legények már szót kapnak, de nem dönthetnek a páholy ügyeiben. A drákói fegyelmet nem mindenki szokja meg könnyen, annak ellenére, hogy a munka után a fehér asztalnál ez fesztelen jó hangulattá olvad, de a páholy újoncai hamar belátják, hogy teljes lelkiismereti és gondolatszabadságuk záloga, közösségük ereje éppen az önként vállalt kötelmek betartásában rejlik...”¹⁰⁶ Hitükkel kapcsolatban pedig ezt írja: „Szabadkőműves rítusban részt venni tehát semmiféle vallási doktrína elsajátítását vagy visszautasítását nem feltételezi.” – Érdekes, hogy ugyanezt mondják a New Age-ben az egyes beavatásos technikák mozgalmaiban, mint például a reikiben, az agykontrollban, a Transzcendentális Meditációban vagy a dianetika esetében. Ez nagyon vonzó, és így sokan jelentkeznek is, s a beavatás után pedig mégis egy sajátos hitrendszerrel ismerkedhetnek meg...

Márton így folytatja: „A szertartás célja az, hogy a múlt örökségének felidézésével, jelképek felmutatásával biztosítsa a csoport – a páholy – összetartozását és, hogy a (...) a hétköznapit az ünnepitől elválasztva, megfelelő körülményeket teremtsen az egyéniből közössé ötvöződő gondolkodás és cselekvés érvényesüléséhez. (...) Más a beavatási szertartások rendeltetése (...) A szabadkőműves szertartáson részt vevők vándorútra indulnak, legendákat hallgatnak, jelképekkel ismerkednek, hogy azután a szimbólumok jelentését maguk, a saját egyedi gondolkodásmódjuk szerint fejtsék meg (...) Az avatás velejárója a fokozatosság. Az avatott – bár az első élményt gyakran sokkhatásként éli meg – lassan, hónapok, évek során fedezi fel a jelképes eljárások sokrétű, gazdag jelentését és amikor eljött az idő, újabb fokra hághat, újabb jelképrendszerrel ismerkedhet meg”.¹⁰⁷

„A latin-nyelvű országok, főleg Franciaország szabadkőművessége (...) kezdettől fogva az Egyház ellenségeinek középponti szerve s a francia enciklopédisták irányítása mellett a katolicizmus és a királyság kiirtására szövetkezett (...) a francia forradalom vezető szellemei úgyszólván kizárólag a szabadkőművesség táborából kerültek ki”.¹⁰⁸ Azt mondják, hogy csak a szimbólumok és a beavatás titkos. Azonban a „titoktartás és óvatosság elve szerint saját tagjaikat is csak fokozatosan vezetik be céljaik ismeretébe; az alsóbb fokokon (inas, legény) a tag feladata csak a vak engedelmesség”.¹⁰⁹ Bizonyos, hogy a mélyben van egy sajátos ősi vallási tartalom, amelyet igazából mindig csupán szóhagyományban őriztek, s jó tudni, hogy ennek középpontjában Ja (Jahve), Bul (Baal), On (Ozirisz) és Astarte isteneket tisztelik. E bálványimádat meglétén túl, ebben a titkos vallási mélyrétegben, amelyet rendszerint csak a számos fokozat végső lépéseihez eljutottak ismerhetnek meg, a legtöbb vizsgálójuk véleménye szerint *Lucifer*-imádat történik. Albert Pike, az illuminátus szabadkőművesség képviselője, az 1871-ben megjelent és 1966-ban újra kiadott könyvében (A szabadkőművesség ősi és bevett skót rítusának erkölce és tanítása címmel) ilyeneket vetett papírra: „Az első szabadkőműves tanítómester (...) Buddha volt.” (277. o.) „A szabadkőművesség oltárai körül keresztények, zsidók, muzulmánok, brahmanisták, Konfucius és Zoroaster követői mind testvérként összegyűlhetnek, és egyesülhetnek közös imában az egy Istenhez, aki minden Baál (Úr) felett való.” (226. o.) A szintén tőle származó

¹⁰⁵ Márton László: Szabadkőműves gondolatok. Bp., Belvárosi Könyvkiadó, 1994. 10.

¹⁰⁶ Márton László i.m. 13.

¹⁰⁷ Márton László i.m. 16.

¹⁰⁸ Katolikus Lexikon IV. kötet. Bp., A Magyar Kultúra Kiad., 1933., 199.

¹⁰⁹ Katolikus Lexikon IV. kötet, 200.

Instrukciók a harminchárom Legfelsőbb Világtanácshoz c. kiadványban ezt találhatjuk:

„Neked szól, Legfőbb Nagymester, hogy továbbadd a 32., 31. és 30. rendbe tartozó testvéreinknek: A Szabadkőműves Vallást mindnyájunknak, minden magas rendű beavatottnak meg kell őriznünk **a Luciferi Tanítás tisztaságában.**”

A szabadkőművesség elveszett kulcsai (Lost Keys of Freemasonry, Manly Hall, 48. o.) című írásban ilyen magyarázat kapott helyet: „Ha egy szabadkőműves megtanulja, hogy egy harcos számára a legfontosabb *az élő erő dinamójának helyes használata*, akkor kitanulta mestersége titkát. **Lucifer feltörő energiái** a kezében vannak.”

Úgy tűnik, nem volt mindig titkolt a keresztény- és egyházellenesség, és maguk az egyházak is gyakran felléptek ellenük. *M. de Savigny* 1934-ben kiadott könyvében idézi a szabadkőműveseknek adott *Titkos Utasítások* 1819-es szövegéből: „Célunk nemcsak a katolicizmus megsemmisítése, hanem magának a kereszténységnek a fölszámolása...”¹¹⁰

A pápai megnyilatkozások között számos dokumentum figyelmeztetett a szabadkőművesség veszélyeire: XII. Kelemen pápa „In eminenti” kezdetű rendelete 1738-ban; XIV. Benedek „Providas” (1751.), VII. Pius „Ecclesia a Jesu Christo” (1821.), XVI. Gergely „Minari” (1832.), IX. Pius „Quo pluribus” (1846.), és XIII. Leo pápa „Humanum genus” (1884.) kezdetű enciklikája. Ezekben megerősítik azt a tanítóhivatali döntést, amelynek értelmében azok, akik a szabadkőművességhez csatlakoztak, a pápának fenntartott kiközösítés alá esnek.

„Az 1917-es *Codex Iuris Canonici* 2335. kánonja a szabadkőművességhez tartozást még kiközösítéssel büntette... A Hittani Kongregáció 1981. II. 17-én nyilatkozatot adott ki, melyben hangsúlyozza, hogy a korábbi kánoni fegyelem teljes egészében érvényben van az 1917-es CIC-ben rendelt büntetésekkel együtt... A Hittani Kongregáció 1983. XI. 26-án nyilatkozatban szögezte le, hogy a Codex hallgatása nem a nézet megváltozásának, hanem szerkesztési elveknek köszönhető; az egyház negatív véleménye továbbra is fennáll ezekkel a társulásokkal kapcsolatban, mivel elveiket mindig az egyház tanításával ellentétesnek tekintették, és ezért az ilyenekbe való belépést az egyház továbbra is tiltja; akik szabadkőműves társulás tagjai, »súlyos bűnben vannak, és nem járulhatnak szentáldozáshoz«; a helyi egyházi hatóságoknak nincs felhatalmazásuk a szabadkőműves társulások természetéről olyan ítéletet mondani, mely a fenti megítéléssel ellenkezik.¹¹¹

Nagy Töhötöm, a jezsuitából lett szabadkőműves azért lépett fel a maga könyvével, hogy hidat építsen az egyház és a szabadkőművesek között. Szervezetét egy titkos *beavatásos* (iniciációs) iskolának tartja, melyből szerinte „mindig is volt” a történelemben.¹¹² Állítja, hogy a szabadkőművességben van istenhit. De idéznie kellett azt is, hogy Istent a rítusok alkalmával a „Világmindenség Nagy Építőmesterének” hívják. Leír egy-két részletet az igen hosszadalmas beavatási szertartásokból: „Az elnök most megkérdi tőlünk: Ki az a Mester, akiről beszéltek? A válasz igazi klasszikus szabadkőműves felelet: »A mienk és a tietek. Ez éppen eleget mond neked.« Azért klasszikus felelet, mert ez mindenkire ráhagyja, hogy *azt az Istent tisztelje, akit éppen akar.*”¹¹³ Látható, milyen alapon kerülhetett itt egy helyre a bálványimádás a zsidó hittel vagy éppen a sátán imádásával. Tudjuk, hogy a francia páholyok esetében az ateizmus is bevett alapállás volt.

Nagy Töhötöm békítési kísérlete nem járt sikerrel; amikor például a „német püspöki kar, hat éve fennálló kapcsolatukra való hivatkozással, a rituális szövegek cseréjét javasolta a

¹¹⁰ M. de Savigny: *Perspective des grand Evéments*. Pierre Tequi, 1934.

¹¹¹ Erdő Péter: *Egyházjog*. Szent István Társulat, Bp., 518. o.

¹¹² Nagy Töhötöm: *Jezsuiták és szabadkőművesek*. Szeged, Universum Kiadó, 1990., 354.

¹¹³ Nagy Töhötöm i.m. 370.

szabadkőműveseknek, azok elzárkóztak tőle, és az egymás megismerését szolgáló párbeszéd félbeszakadt” – tudósít *Corrado Balducci*.¹¹⁴

A volt magyar jezsuita oly jószándékúan szerkesztette könyvét, hogy kiderüljön, alaptalan vádakkal illették a szabadkőműveseket. Mindenben csak akkor hihetnénk azonban neki, ha ő is részletesen leírt volna minden egyes szertartást: „...a második rész is volt olyan hosszú, mint az első. De mindent részletesen leírni túlnőne a könyv keretein...” – hagyja félbe beszámolóját...¹¹⁵ Így, ha tőle nem is, máshonnan megtudjuk, hogy az iniciációs rítusnak az egyik részlete az volt, amikor egy sötét veremben nyitott koporsóba kellett belefeküdni (mert csak az születik újjá, aki meghalt); e részletből Nagy Töhötömnél annyit találunk, hogy a sötét és félelmetes földalatti veremben, ahol végrendeletét kellett megírnia, egy csontvázat fedezett fel, hajával és megmaradt ruhadarabjaival.¹¹⁶

A szabadkőművesség ezoterikus tanítása a *szinkretizmus* talaján burjánzott. Nagy Töhötöm olyan jelképekben is ki akarja mutatni a keresztény vallással való hasonlóságokat, ahol az valójában látszat és becsapás:

„Itt is dramatizálva szemünk előtt lejátszódik, hogy a két eltévedt testvér elindul már a remény fénye mellett (...) keresik az elvesztett szót (...) amelyet végre itt megtalálnak és hangosan felolvassák: INRI – mire a Hit és Szeretet oszlopainak fényei újra kigyulladnak...”¹¹⁷

E szöveghez a szerkesztő igyekszik pótolni lábjegyzetben a magyarázatot: „Jesus Nazarenus Rex Iudeorum”. Ezt azonban kár volt leírnia, mert az INRI a szabadkőművesek között a következőt jelenti: *Insignia Naturae Ratio Illustrata* (= az ész napfényre hozza a természet jegyeit).¹¹⁸

Ehhez kapcsolódik az a részlet, amit *Pat Robertson* idéz a szabadkőműves *Albert Pike* könyvéből: „A szabadkőművesség féltékenyen őrzi misztériumait, melyekbe csak a Szakértők és Bölcsék képesek betekinteni, és hamis jeleket használ, hogy félrevezesse azokat, akik arra rászolgáltak.”¹¹⁹

A sátánimádat vádját folyamatosan elhessegetik, mégsem lehet véletlen, hogy megszületett egy olasz szabadkőműves nagymesternek a *Himnusz a sátánhoz* című költeménye is. A lengyel származású *Maximilian Kolbe* szerzetes, aki a nácik lágerében halt meg, római tartózkodása idejéből számol be a szabadkőművesség megalakulása 200. évfordulójáról, amikor „híveik Rómában a Szent Péter térre vonultak »A Sátán lép a Vatikán trónjára, a pápa lesz a rabszolgája« feliratú zászlókat emelve a magasba.”¹²⁰ „A templomos rend örökébe lépett úgynevezett »keresztény szabadkőművesség« Baphometet imádja. Ez a név áll a páholy nagymesterének hivatalos címerében. A nemzetközi szabadkőműves szótár szerint Baphomet »egy szörnyűséges ördögábrázolat neve, ennek tiszteletével vádolták a templomosokat.«” *Balducci* idézi *Tom Pouisson*-nak a *Christian Response to the Occult* munkatársának szavait: „Aki csak eljut a szabadkőművesség legmagasabb szintjeiig, azt látja, hogy Lucifer-imádókról van itt szó.”¹²¹

¹¹⁴ Conrado Balducci: Sátánizmus és rockzene. Pannonhalma, Bencés – Piemme, 1992., 134.

¹¹⁵ Nagy Töhötöm i.m. 323.

¹¹⁶ Nagy Töhötöm i.m. 323.

¹¹⁷ Nagy Töhötöm i.m. 310.

¹¹⁸ Nagy Töhötöm i.m. 371.

¹¹⁹ Hans Biedermann i.m. 169.

¹²⁰ Pat Robertson i.m.198.

¹²¹ Conrado Balducci i.m. 133.

A szabadkőműves mozgalomnak is több helyi változata alakult ki. Ezek között még említésre méltó a „Golden Dawn” nevű csoport (Arany Hajnal Hermetikus Rend). Ők vették fel tagjaik sorába a boszorkánymester *Aleister Crowley*-t, a „modern sátánizmus atyját”, aki szeretett volna vezetőjükké válni.

A szabadkőművesség ősi pogány, mágikus és gnosztikus vallási elemeket egyesítő és őrző, szinkretista magból táplálkozó világméretű titkos szervezet, amely szellemi szinten annyiban mutat a New Age felé, amennyiben összekeverve több hagyományelemet, a kereszténység mellett és annak ellenében maga hirdet meg egy *világbékét hozó világegységet*, elhintve a kozmopolitizmus és a liberalizmus szellemiségét, minden vallási tétel kizárásával akarja az emberiséget saját szellemében átalakítani.

Egyes kutatók kimutatják, hogy a szabadkőművesség egyik újkori ágazata, az „*Illuminátusok*” nevű szervezet törekedett egyértelműen a keresztény erkölcsi rend és az ennek hagyományait még őrizni kívánó európai államok, királyságok felszámolására, és arra, hogy ezeket egy egységes, új világhatalom és új „világrend” váltsa fel. *Pat Robertson* keresztény gondolkodású amerikai politikus a nagysikerű művében kifejti ama meggyőződését, hogy akik az elmúlt kétszáz évben a keresztény hit és „a keresztény társadalmi rend lerombolására törekedtek okkult erőkkel” a háttérben (XI. Pius megfogalmazása), azok többsége használta vagy használja az „*új világrend*” kifejezést, s ennek reális létrehozásában fáradozott vagy fáradozik. Az Új világrendet tervezők mögött ő ma is egy olyan „Háttérszervezetet” gyanít, amelynek elindítói és tagjai között az „*Illuminátus*”-nak nevezett szabadkőműves irányzat ismeretlen képviselői vannak. A valódi világfolyamatokat mozgatni próbáló „szürke eminenciások” ők, akik a Világbankon, a Nemzetközi Valutaalapon, az amerikai Külkapcsolatok Tanácsán (CFR), az ENSZ-en stb. keresztül hatást gyakorolnak világszerte, a gazdasági, politikai és vallási területekre.¹²²

---

¹²² Conrado Balducci i.m. 134-135.

Gyökerek III.: A New Age közvetlen szellemi előzményei: a teozófia és az antropozófia

Az Új Korszak fő gondolatait és célkitűzéseit közelebbről a teozófia és antropozófia megalapítói fogalmazták meg előre, és ők foglalták egy gyakorlati egységbe a 20. század számára.

A teozófia

Madame Blavatszkij Petrovna (lánynevéen: Helena Hahn) (1831-1891) alapította meg a *Teozófiai Társulatot* Olcott ezredessel együtt 1875-ben. Blavatszkij asszony spiritiszta volt. Bejárta Tibetet, ahol állítólag régi titkos könyveket tanulmányozott, Indiát, ahol gurukkal kötött barátságot, Amerikában élt és Angliában, ahol tanítványával, Annie Besanttel együtt kiadták az alapvető *Lucifer the Lightbringer* c. teozófiai folyóiratot 1887-ben. Több könyvet írt indiai „mahatma”-inak, „szellemi mestereinek” segítségével, túlvilági inspirációk hatása alatt. Főművének tekinthető az *Isis unveiled* és a *The key to Theosophy*. Kutatni akarta az „eddig megmagyarázhatatlan természeti törvényeket és az emberben szunnyadó erőket”.

Tanításából: „Isten benne van a mindenségben, ő a végtelen Egység, az ő differenciálódása minden egyéni lét. (Monizmus és emanációs tan.) A világ Isten gondolatainak és akaratának megnyilvánulása egy-egy manvantara (emanációs tevékenység) időszakában. (...) A megnyilvánulás fokozatosan hétféle »síkon át« történik, a legfelső *atman* (szellem) síktól a *buddhi* (éltető lélek), a felsőbb *manas* (magasabb öntudat, egyéniség), alsóbb *manas* (emberi értelem), *kama* (lelki test) és *prana* (éterikus) síkokon át az anyagi világ síkjáig. E hétféle síknak megfelelően hétféle világ van és ugyanennyi részből áll az ember is. Ezekon a síkokon át megy lefelé a még ki nem fejlődött, nem differenciálódott életfolyam (involúció), hogy aztán ugyanezen keresztül újra felemelkedjék (*evolúció*) a tökéletességig, az istenséggel való nirvánikus egybeolvadásig...” Sarkalatos tanítás a teozófiában a *reinkarnáció* és az úgyszintén hinduista *karma* (= a sorstörvény, amely az újraszületések jó vagy rossz körülményeit az előző életekhez képest automatikusan meghatározza).

A *Teozófiai Társulatnak* székhelye alakult az indiai Madraszban is. A gurukra való hivatkozás ellenére, az igazi hinduk erősen idegenkedtek a teozófiától és nem ismerték el. Többek között ezért is kellett Helena Blavatszkijnak kimondania: „*Célunk nem a hindu vallás megreformálása, hanem a kereszténység eltörlése a föld színéről.*” Többek között ezért nevezték egyesek a teozófiát „hinduista szabadkőművességnek”.

Azt vallották magukról: „A társaság célja az általános testvéri szeretet hirdetése és az emberben rejlő magasabb (lelki) tehetségek fejlesztése; elmélkedéssel és lelki gyakorlatokkal mihamarabb kiemelkedni a négy alsóbb síkból”.¹²³ A teozófiai társulatban Blavatszkij nyomdokaiba **Alice Ann Bailey** (1880-1949) lépett. Mint spiritiszta médium kapta a küldetést mesterétől, a tibeti „Dzsawal Khultól”. Ő is transzállapotban, automatikus írással hozott létre számos iratot. Az ezekben lefektetett titkos tanításában vannak először megfogalmazva a New Age konkrét és fő irányvonalai. E terveket 1975-től kezdték nyilvánosságra hozni. Az egységes, világméretű elosztásra, új világvallásra, és más területekre vonatkozó szervezési ötletek mellett a gyakorlatban is célratörően működött Alice Bailey: megszervezte az „*Arkan*” titkos iskolát, az „*Új Világ szolgáinak csoportját*”, a „*Triangles*” (Háromszög), a „*Világraszóló Jóakarát*” akcióját, a „*Lucifer Publishing*

¹²³ Müller Lajos S.J.: *Misztika*. Bp., Korda Rt., 1935., 164.; Révai Nagy Lexikona, 18. k., Bp., 1925. 167-168.

Company”-t, mely utóbb napjainkig a *Luci's Trust* nevet viseli. Követelte azon vallások megsemmisítését, melyek nem hajlandók az ő igényeit követni.¹²⁴

teozófia *panteista és monista*: „nincs semmi természetfeletti, mert minden a természetben van” – hirdették. Az asztrológia és a reinkarnáció elmélete alapvető szerepet játszott benne.

Az antropozófia

Amikor a teozófusok lelki főnöknője *Annie Besant* az Indiából magukkal hurcolt fiatalemberben, *Krishnamurti*-ban Krisztus reinkarnációját kezdte láttatni, és kialakultak a vele kapcsolatos botrányok, a teozófusok titkára, **Rudolf Steiner** kivált a társaságból és megalapította az antropozófiai iskolát.

Steiner 1861-ben született a monarchia területén Kraljevachban és 1925-ben halt meg Svájcban. Bécsben folytatott egyetemi tanulmányokat többek közt a filozófia és a természettudományok körében. Goethéről elnevezett szellemtudományi központja Darnachban van.

Steiner igazi gnosztikus: széleskörű kulturális, irodalmi, szervező tevékenységet folytat, egy intellektuális igényű réteg számára filozófiát is ír, amely már meg van tisztítva a keleti vallási fogalmaktól, hiszen már „tisztán az ember felé fordul”, és „az emberből magából indul ki”; kidolgozza az ún. „szellemtudományt”, amely alapján beavatottak kedvéért és a beavatandók számára közben egy belső szellemi kört, mint egy vallási magot is létrehoz és éltet. A *Szabadság filozófiája* című könyvében elvonttá csiszolt nyelvezettel hirdet egy tiszta antropocentrikus *monizmust*. Egységes világegésről beszél, az ember gondolati megismerésének a világgondolattal való egységéről. Filozófiának szánt „magas” elmélete nem mond ellent annak, amit vallása szintjén létrehozott, hiszen gondolati monizmusának világgképét bontotta le ez utóbbiban, egy olyan terjedelmes okkultizmusban, ami méreteit tekintve párját ritkítja az ezoterika újkori történetében, s amely az első világháború előtti és utáni idők intellektualizmusának, de felélénkítő misztikus igényeinek egyaránt jól esett. Ezzel a gnoszticizmus és a szabadkőművesség fellépésére emlékeztet.

Lássunk néhány jellegzetes dolgot munkásságának e két szférájából.

Filozófiai szinten Rudolf Steiner az európai intellektus számára a keleti panteizmus „méltó” és befogadható folytatásaként az egységelvű „szellemfilozófiát” akarta megírni azzal a nem szerénytelen igénnyel, hogy egy „modern világszemlélet alapjait” rakja le. A kortárs német filozófusnak, *Eduard von Hartmann*-nak az volt a véleménye erről a filozofálásról: „Hegel univerzális panlogizmusát próbálja összekapcsolni Hume individualista fenomenalizmusával.”¹²⁵

Steiner egész gondolatrendszerének ingatagsága onnan ered, hogy az úgymond „természettudományos módszer szerint végrehajtott lelki megfigyelések”-ből kívánt a világ egészére vonatkozó általános megállapításokat tenni. Ebben egészen hasonlatos a marxizmushoz és minden, magát „tudományos” filozófiának kikiáltó elmélethez.

Az ilyen erőfeszítések vagy a filozófiának olyan kedves-szellemes leszűkítéséhez vezetnek, mint amilyen a modern nyelvfilozófia lett, vagy pedig olyan szigorú anyagelvűséghez, mint amilyent a marxizmus képviselt.

Ismeretelméleti kiindulása így hangzik: „a *monizmus* kialakítja az emberben azt a meggyőződést, hogy a valóság világában él és nem a világon kívül kell egy át nem élhető magasabb valóságot keresnie. Visszatartja attól, hogy az abszolút valóságot máshol keresse, mint a tapasztalati világban, mivel magát a tapasztalat tartalmát valóságnak ismeri el.”¹²⁶

¹²⁴ Vö. M. Basilea Schlink i. m.

¹²⁵ Rudolf Steiner: A szabadság filozófiája, Bp., Édesvíz Kft., 196.

¹²⁶ Rudolf Steiner i.m. 184.

Itt még látszólag van hasonlóság a tudományos módszerrel. Az ő monizmusa „elutasítja azt, hogy az észlelés és gondolkodás számára adott világ végső okait absztrakt következtetéssel ezen a világon kívül keresse”.¹²⁷ Íme, az egyetlen egységes világ, amely önmaga oka, amelyet képében már csak jellemezni kell, hogy milyen minőség is: lehet ennek az egyetlenségnek a fő jellemzője most már akár az anyagi, akár pedig – ha éppen akarjuk – a szellemi. Steiner, hogy elkerülje a materializmus vádját, amely így a monizmus egyik lehetőségeként következhet, több dolgot igyekezett összekapcsolni és egyeztetni. Ismeretelméletében az észlelés, gondolkodás mellett hangsúlyozza az *intuíciót*, s ezzel bergsoni irányt vett át. Az észlelés kategóriájánál beszél a fizikai észlelés mellett a „szellemi észlelésről”. A gondolkodás kapcsol össze nála mindent, ezt állítja a középpontba. Am a gondolkodás számára csak az a gondolkodás, amely az észleleti dolgokhoz fűződik, legyen az a fizikai tapasztalás vagy az intuíció. Az „elvont és tiszta absztrakt fogalmi” gondolkodás nem fogadható el számára, nehogy ezen a gondolati úton valami olyan objektív tartalom is eljusson a megismerőhöz, mint például az Isten kinyilatkoztatás szerinti fogalma, mert ez rendszeréhez már „kívülről” érkezne. Ezt nevezi kritikusa, *E. von Hartmann* joggal ismeretelméleti monizmusnak.

„Nincs más a valóságban, csak ami az észleletben és a gondolkodásban van.” Mivel azonban van szellemi észlelés és intuíció is, ezért az így kitágított megismerés nyomán Steinernek látszólag könnyűvé válik kimondania azt, hogy az abszolút valóság szellemi jellegű, illetve „isteni”.

„Csak ami saját belső világunkban jelenik meg, mint igazság, abban lehet hinnünk.”¹²⁸ Feltehetjük azonban a kérdést: mi a helyzet akkor, amikor valaki az észlelései és gondolkodása alapján, „saját belső igazság”-ként azt mondja, hogy ő csupán anyagi természetű valóságot ismert meg...?

Másként fogalmazva, mi történik akkor, amikor valaki az ő „belső igazságából” arra a lényegi megállapításra jut, hogy nem létezik szellemi valóság, tehát nem létezik „szellemtudomány” sem? Az ilyen intuitív lélek nyilván nem fog hinni Rudolf Steinernek. (...) Steiner igyekszik kiküszöbölni minden tekintélyt az ismeretelmélet és az etika útjából. Közben pedig rendszerén belül különös tekintélyre emeli és kiszélesíti az intuíciót és a „szellemi észleletet”, hogy megőrizhesse „szellemfilozófiai” jellegét. Mire következtetései céljához érkezik, kitűnik, hogy bizony előfeltevésekre volt szüksége, amelyek a tulajdonképpeni panteizmushoz való ragaszkodásából, vallást formáló igényeiből erednek.

Ha olvassuk egyik összefoglalóját, kiviláglik, hogy miközben ő maga a tudomány precizítására és függetlenségére törekszik, a várt eredmény objektivitása elúszik egy gnosztikus bensőségességben, szubjektivitásában: „*Mi már nemcsak hinni akarunk, hanem tudni. (...) Amit viszont nem látunk át teljesen, attól individualitásunk idegenkedik, mert mindent a maga legbensőbb világával akar átélni. Csak az a tudás elégít ki, amely semmilyen külső normának nem veti alá magát, hanem személyiségünk benső világából ered. De olyan tudás sem elégít ki, amely egyszer s mindenkorra megmerevedett iskolai szabállyá lett, és minden idők számára érvényes feljegyzésekben őrződött meg. Minden egyes ember jogosnak érzi, hogy közvetlen tapasztalataiból, közvetlen élményeiből induljon ki és innen kiindulva ismerje meg az egész világegyetemet. Biztos tudásra törekszünk, de mindenki a maga módján.*”¹²⁹

E szubjektivistá rendszer mélyén voltaképpen gnosztikus miszticizmus húzódik meg.

¹²⁷ Rudolf Steiner i.m. 181.

¹²⁸ Rudolf Steiner i.m. 197.

¹²⁹ Rudolf Steiner i.m. 198.

Nem válik szubjektív idealizmussá (pl. *Hume*), mert azért igényt tart a megismerés és a szellemi-lelki valóság objektivitásának tárgyalására. Csak az a kérdés, hogy hol marad az emlegetett természettudományos módszer?

Az is kitűnik, hogy hogyan kapcsolódik ez a gondolkodás az ázsiai világnézethez:

„Az egyes emberi individuum nincs ténylegesen elválasztva a világtól. Egy része a világnak és a valóságban összefügg a kozmosz egészével, amely összefüggés csak a mi észlelésünk számára van megszakítva. Mi elsősorban ezt az észleleti részt látjuk mint önmagában létező valamit, mert nem látjuk azokat a fonalakat és szálakat, amelyekkel *a kozmosz erői életünk kerekét mozgatják*. (...) Ez a különállóság csak addig képzelhető el, amíg a gondolkodás az észlelt dolgokat bele nem állítja a fogalmi világ szövédékeibe. Mihelyt ez megtörtént, kitűnik, hogy a részek egzisztenciája csak *látszat*, amely az észlelésből adódik.”¹³⁰

Így lesz a panlogizmusból panteizmus.

„A monizmus szerint a világ fogalmi tartalma minden emberi individuum számára ugyanaz. A monizmus szerint az egyik emberi individuum a másikat magához hasonlónak tekinti, mert a világnak ugyanaz a tartalma él a másokban is, mint őbenne. (...) Az a fogalom, amelyet »A« az oroszán észleletéhez hozzáfűz, ugyanaz, mint amelyet »B« csak egy másik észlelő szubjektum által felfogottan.”

Szerinte tehát mindenki nyugodtan hagyatkozhat saját élményeire, a maga „módjára”, mert a valóságnak úgyis ugyanaz a tartalma mindenkiben. Sok példával behelyettesíthetjük azonban e fenti keretet, és a következmény nem fog megfelelni e monizmus adta elméletnek. Szélsőséges, de világos példát használva: az a fogalom, amelyet „A” a világ ura (szellemi) észleletéhez hozzáfűz, nem lesz ugyanaz, mint amit „B”, csak egy másik észlelő szubjektum által felfogottan. Ha „A” keresztény, „B” pedig sátánista körbe tartozó egyén, az utóbbi a világ uraként a sátán fogalmát használja, „A” pedig az Isten fogalmát. Ugyanilyen ellentétes fogalmat fűzhet „A” mint marxista és „B” mint hegelianus az „abszolútum”-hoz, az előbbi anyagként, az utóbbi szellemként tételezi ezt. Márpedig mind az emberiség közös történelmi fogalomrendjében, mind pedig az absztrakt gondolkodás útjain e példák fogalompárjai ellentétesek. Steiner monizmusa persze az absztrakció jelentőségét mélyre leszállítja, a közösségre és történelmire hivatkozó tájékozódást pedig teljesen elveti.

Steiner számára szenvedélyesen fontos a valóság egysége, egyneműsége, s eszerint fölösleges marad ennek az egy-nek meghatározása egy isten- vagy szellem- vagy anyagfogalommal. Kérdés: miért nem vallja be nyíltan a monista, hogy gondolkodása nyomán voltaképpen nem lehet eljutni az istenfogalomhoz, ha pedig igazából nem jutott el, akkor miért használja mégis e fogalmat? Erre nem filozófiájából kapjuk meg a választ, hanem vallásszervezői tevékenységéből. Azt írja:

„A monizmus ezt a közös isteni életet magában a valóságban találja meg. A másik ember eszmei tartalma az enyém is és csak az észlelés szerint látom azt másnak, de mihelyt gondolkodom, már nem. (...) Az ember gondolkodásában *a közös isteni lényt ragadja meg, aki minden embert áthat*. Gondolati tartalommal telítetten élni a valóságban annyit jelent, mint istenben élni.”¹³¹

¹³⁰ Rudolf Steiner i.m. 181.

¹³¹ Rudolf Steiner i.m. 185.

Miután Steiner azt tanítja, hogy az egyedek különállósága látszat, ebben a nagy egységben úgy látszik, a mindenség, kozmosz, ember, isten ugyanaz. Szükséges-e itt egyáltalán az isten szóval manipulálni?

„Amíg az ember csak önmagát figyeli meg, addig ezt a különálló embert látja, aki ő maga, de mihelyt a benne felvilágló, minden különállóságot egybefogó eszmevilágra tekint, az abszolút valóságot látja elevenen felfényleni magában.”¹³²

Az ilyen mondatok felbukkanása filozófiai szövegében árulkodnak arról a dédelgetett eszmevilágról, amely mégis oly hasonlatos a hindu miszticizmuséhoz (a teozófiáéhoz), amelynek lényege egy panteizmus, s amelyből láthatólag Steiner egész elvont rendszere is született, azért, hogy e filozófia eszközével is ezt népszerűsíthesse.

Steiner individualizmusa és szubjektívizmusa még inkább megnyilvánul *etikájában*.

„A cselekvés forrásait [e monizmus] szintén a megfigyelés világában keresi, nevezetesen az önmegismerésünkkel megközelíthető emberi természetben, mégpedig a morális fantáziában. (...) Cselekvésünk céljait sem vehetjük valamilyen emberen kívüli túlvilágról. Amennyiben gondoljuk őket, az emberi intuícióból kell fakadniuk. (...) Az ember nem valamilyen objektív (túlvilági) isteni lény céljait teszi a maga individuális céljaivá, hanem a saját morális fantáziája által adott céljait követi. (...) Az ember sehol sem talál a világban olyan ős-princípiumot, amelynek szándékait kikutathatná és belőle meríthetné a célokat. Saját magának kell cselekvése tartalmát megadnia. (...) Ha már túljutott természetes ösztönei kielégítésén, amelyeket a természet ültetett belé, az akaratát meghatározó okokat saját morális fantáziájában kell keresnie, hacsak kényelmességből nem akarja akaratát mások morális fantáziájával meghatároztatni. (...) Csakis a saját maga által meghatározott indíték alapján kell cselekednie. (...) Ahhoz, hogy egy eszme cselekedetté legyen, az embernek előbb akarnia kell, a cselekvés csak azután következhet be. Az ilyen akarat alapja tehát csakis magában az emberben van. Az ember így cselekvésének végső meghatározója. Ekkor szabad.”¹³³

Ezeket a nézeteket egy sokkal rövidebb tétel formájában találjuk meg egy kevéssel fiatalabb kortársának, *Aleister Crowley*-nak, az 1947-ben meghalt híres európai boszorkánymesternek a jelszavában: „**Tégy amit akarsz!**” Az antropozófus *Michael Ende* meseregényének (*Végtelen történet*) hőse is ezt a feliratot hordja a nyakában lógó medalionon.

„Szabad az ember, ha minden pillanatban önmaga szerint képes élni. (...) A pusztá kötelesség fogalma kizárja a szabadságot, mert nem ismeri el az individuális elemet, hanem azt követeli, hogy az individuális elem vesse alá magát valamely általános normának. A cselekvés szabadsága csak az etikai individualizmus álláspontján állva képzelhető el.”¹³⁴

Egységtanának véghezvitele miatt Steiner azt szuggerálja, hogy az emberi közösségen belül „ugyanaz az eszmevilág tevékeny bennem, mint embertársamban.” Ha ez ilyen biztos lenne, akkor nem lenne bűnözés, mert minden „individuumban” ugyanaz a feltételezett emberi-erkölcsi eszmevilág ugyanazon döntéseket hozná létre. Ezt azonban nem találjuk így

¹³² Rudolf Steiner i.m. 184.

¹³³ Rudolf Steiner i.m. 186-187.

¹³⁴ Rudolf Steiner i.m. 121.

a történelemben, viszont utalásokat látunk minden kor minden kultúrájában és közösségében egy küzdelemre, amelyet az egyén és a közösség folytat ama kísértésjellegű cselekvési módok kiszűrésére, amelyek elszakadva, „szabadon” másfajta célt választanak, mint a közösség, vagy az egyén belátható java. Erre azt válaszolja Steiner, hogy „a gonosztevő tettét és a tiszta intuíció megvalósulását csak akkor lehetne egyaránt az individualitás kiélésének mondani, ha a vak ösztönt az emberi individualitáshoz tartozónak tekintenénk.” Akárminek is tekintjük azonban, a bűn mégis létezik az emberi világban; és e feltevésnek az a gyengéje, hogy nem minden bűn származik a vak ösztönből, hanem gyakran nagyon is tudatos döntésekből.

Rudolf Steiner szubjektivizmust, etikai individualizmust és erkölcsi relativizmust hirdet, amellyel így akárhányszor a bűnös cselekvés jogosságát írhatja alá, illetve kiiktatja egy cselekedet erkölcsi megítélésének lehetőségét is. A közösség elé helyezi az individuumot és legfőbb erkölcsi értéknek, úgy tűnik, a szabadságot tartja. Meglehetősen szimplán kibontakozó szabadságfogalma azonban csupán a szabadosságot juttatja eszünkbe. *Bertrand Russel* is figyelmeztet ennek a gondolkodásmódnak veszélyes következményére, amikor a monizmusról és panteizmusról ír: náluk „a rossz mindig jelenség, illúzió csupán, amelyet az analitikus értelem által kialakított felosztások és ellentétek hoztak létre”.¹³⁵ „Azt állítom – mondja Russel –, hogy ez az intuíció ellenőrzés és alátámasztás nélkül elégtelen biztosítéka az igazságnak.”¹³⁶

Megjelenik lelki szemeink előtt Steiner szabad individuum, aki önmagából meríti erkölcsi indítékait, elutasítva minden kívülről diktált eszmét, normát, engedelmességet, és elszabadulva attól, ami másokhoz kötné és szabadságában korlátozná, közben mégis az egésszel való egység élményének átélésére várakozik. Az az érzésünk, hogy szomorú lehet ez az individuum. Kérdés, hogy az ember közösségi mivoltának tételezése és tudatosítása nélkül – amely a morális szférában a szeretet által jól ismert függéseket és áldozatosságot, az altruizmust is magával hozza – ki milyen egységet tud elgondolni vagy átélni az emberiséggel avagy az embereket hordozó kozmossszal. Bizony, ahhoz az indiai jógához lesz hasonló, aki – *P. Brunton* beszámolója szerint – nyilván csodálatos magasságokban járt személyiségének valamilyen tökéletes fokán, de hajlamos volt megátkozni azt, aki eme meditációjában megzavarta...

Hogy a szigorúan kritikai ismeretelmélet indítása után miért jutunk el Steiner gondolatvilágában mégis az „*individuum-kozmosz = isteni*” felfogásához, arra feleletet onnan kapunk, ha látjuk, milyen nagy erejű, máig ható *vallásszervezői* tevékenységet folytatott. Innen következik az, hogy Steinernél, mivel „a másik ember eszmei tartalmát csak az észlelés szerint látom másnak, mihelyt gondolkodom, már nem”, a mitológiai-vallási képek, szimbólumok, származzanak bár a legtávolabbi földrajzi helyről vagy kultúrából, eggyé és fölcserélhetővé válnak. *Steiner szubjektivizmusának világában, az egység jelszava alatt úgy relativizálódtak vagy kaptak más értéket, jelentést ószövetségi vagy keresztény jelképek és eszmények, ahogyan a gnoszticizmusban történt.* Érdekes módon azonban ezek a transzfigurációk mégsem teljesen szubjektív intuícióból születtek, hiszen erősen idézik nem csupán a gnózis tartalmait, hanem a középkori okkultista iskoláknak, az alkímiának a hagyományait is. *Steiner világ-szellem-isten-fogalma nyilvánvalóan nem tartalmaz semmit a kinyilatkoztatás Isten-képéből,* ezt ennyi idézet után nem szükséges részletezni. Nem apróság az, hogy míg a másik modern gnoszticizmus, a rózsakeresztesség magát a „valódi kereszténységnek” nevezi ki, Steiner világosan elhatárolja magát a kereszténységtől.

¹³⁵ Bertrand Russel: *Miszticizmus és logika.* Bp., Magyar Helikon, 1976. 19.

¹³⁶ Bertrand Russel i.m. 22.

Egyértelmű, hogy saját rendszerét minden vallás, minden tudomány és filozofálás fölött lévőnek tartja.

Rudolf Steiner egyik propagátoránál ezt olvassuk: „gondolati rendszerének központjában a Krisztus-esemény áll...” Nos, ez filozofálásból egyáltalán nem derült ki. Azt viszont elméleti írásainak nyomán is mondhatjuk, hogy aki a „kívülről jövő, diktált etikai normáknak való engedelmességet” és mindazt, ami ezekkel együtt járhat, megbélyegezte, az láthatólag leértékelte, lesajnálta az absztrakt gondolkodás útján felismert vagy kinyilatkoztatásból vett istenfogalmat, és a kinyilatkoztatás szerinti kereszténység szemléletét, értékrendjét el is vetette.

Steiner fáradhatatlan munkálkodásának fő célja és terméke a „szellemtudomány” megírása, előadásokban és csoportjai révén történő terjesztése volt. E megjelöléssel kiadott írásaiból valóban kitűnik, hogy elméleti építményét széles alapokra igyekezett helyezni: megkísérelte egy nagy okkult szintézisbe összefogni a teozófusok révén megismert hinduista és keleti vallási tanokat és a gnózisnak az európai eszmetörténet során megőrzött tanait, valamint a spiritiszta és parajelenségeket, hogy – szüntelen hangoztatott „tudományossággal” – egy minél teljesebb okkult világképet mutathasson be. Azt állította magáról, hogy saját intuitív, vagyis inkább látónoki képességei következtében birtokában van az ún. „*Akasha krónikának*”, ahogyan a hinduk az egész világtörténet lelkis színterét elnevezték. Ő az a „szellemi kutató”, akinek „kutatásai elől még az ősrégi múlt tényei sem tűntek el. Ha valamely lény testi létbe szállott alá, s testi halála bekövetkezik, anyagisága megsemmisül. Azok a szellemi erők azonban, amelyek a testszerűséget mintegy »kisarjasszják« magukból, nem »tűnnek« el ugyanilyen módon. Nyomaikat, pontos képmásaikat benne hagyják a világ szellemi alapjaiban. S aki a látható világon keresztül a láthatatlan világ észleléséhez tud emelkedni, végül is meglátja azt a panorámához hasonlítható hatalmas szellemi képet, amelyre a világ összes eseményei és folyamatai fel vannak jegyezve. A szellemiség el nem múló nyomait »Akasha króniká«-nak nevezzük.”¹³⁷

Steiner rendszere szerint a világmindenség minden eleme fejlődik, a hatalmas és ciklikusságot mutató, visszatéréseket produkáló evolúció világában bolygók, szellemi lények, emberek, csillagok esnek át újabb és újabb átalakulásokon, amikor hol „fizikai”, hol „szellemi” állapotba kerülhetnek. Közben persze minden ami van, az egy és minden logikusan összefügg, és ennek megfelelően a csillagoknak, bolygóknak, űrlényeknek, embernek, szellemi hatalmaknak megmarad a szellemi másuk és „lennyomatuk”, akkor is, ha éppen „fizikai” stádiumba kerülnek. Így többek között megtudhatjuk, hogy:

„Ha a földfejlődés menetét a szellemtudományos kutatás értelmében visszafelé követjük, végül is bolygónk szellemi állapotához érünk. Ha azután kutatásunkat még tovább folytatjuk visszafelé, látjuk, hogy ezt a szellemi állapotot már fizikai megtestesülésnek mondható állapot előzte meg. Tehát az elmúlt fizikai, planetáris állapothoz érünk, amely később szellemivé lett, és azután ismét anyagivá: Földünké változott. Földünk tehát az ősrégi bolygó újratestesülése. (...) A fizikai állapot annál finomabb, minél régebbi megtestesülésbe érünk vissza.”¹³⁸

Úgy látszik, Steiner a logika kedvéért jobbnak látta a reinkarnáció tant kiterjeszteni a bolygókra is...

Megtudjuk tőle továbbá azt is, hogy a Föld első „planetáris megtestesülését Szaturnusznak, a másodikat Nap-nak, a harmadikat Hold-nak és a negyediket Föld-nek

¹³⁷ Rudolf Steiner: Titkos tudomány körvonalakban (Die Geheimwissenschaft im Umriss) 1910., 55-56.

¹³⁸ Rudolf Steiner: Titkos... i.m. 58.

nevezi” az „érzékfeletti kutatás”. „Hangsúlyozni kell azonban, hogy ezeket az elnevezéseket egyelőre nem szabad semmiféle kapcsolatba hozni a jelenlegi naprendszerünk tagjaira alkalmazott ugyanilyen elnevezésekkel. Szaturnusz, Nap, Hold azoknak a régi fejlődési fokoknak a nevei, amelyeken a Föld keresztülment.”¹³⁹ Megtudhatjuk e nagymestertől, hogy az ember hét szférából tevődik össze: 1. fizikai test, 2. étertest vagy életttest, 3. asztrálistest, 4. én, 5. szellem-én, 6. életszellem, 7. szellemember. Az első négy rész közül „a fizikai test érte el a neki megfelelő módon a legnagyobb tökéletességet. Az érzékfeletti kutatás kimutatja, hogy ez az ember-rész már a Szaturnusz-fejlődésben megvolt (...) a fizikai test szaturnuszi alakja igen különbözik a jelenlegi fizikai emberi testtől.” „A Szaturnusz-korbéli fizikai test finom, lenge, éterikus hőtest, s az egész Szaturnusz ilyen hőtestekből áll. (...) A jelenlegi ásványi emberi test úgy alakult ki, hogy a hőtestbe a csak később kialakuló gázszerű, folyékony és szilárd anyagok illeszkednek bele.”¹⁴⁰ Íme, a korabeli természettudományos fejlettségi szint lehetővé teszi Steinernek, hogy szabadon dobáljon a fizikai fogalmakkal és teljes komolysággal tálalja gnosztikus spekulációit „tudományos” köntösben, amely akkor sokaknak igen hatásos lehetett. Most azonban szomorú részvétellel csak annyit figyelhetünk meg ezek felett a szövegek felett, hogy milyen nagy erőfeszítésekre lehetett szüksége Steinernek, a maga monizmusának érvényesítése, s a régi tanok éltetése érdekében ahhoz, hogy intuitív, misztikus, és mégis meggyőző, sőt „tudományos” maradjon. A tudományos fogalmak átplántálásával kísérel meg egy gigantikus kozmikus freskót rajzolni előttünk, ahol logikus helyet próbál szorítani minden egykori, ógörög, vagy tibeti, indiai és egyéb mitikus alaknak és hagyománynak; így aztán hemzsegnek a végtelen evolúcióban a hierarchikusan elrendezett szellemek, istenségek, köztük sorakoznak a keresztény hagyomány angyalnevei is. „Az egész Szaturnusz az égi élet tükreként jelenik meg. Azokat a nagyon magasrendű lényeket, akiknek az életét a Szaturnusz visszasugározza, a »bölcesség szellemeinek« nevezük. (A keresztény szellemtudományban »Kyriotetes« vagy »Uraságok«.) (...) Azokat a lényeket, akik boldogságukat abban találták meg, hogy a Szaturnusz-fejlődés elején akaratot áraszanak ki magukból, az »akarát szellemei«-nek nevezhetjük. (A keresztény ezoterikus tudományban »Thronoi« – »Trónok«.)” És ez megy tovább, megjelenik mind a kilenc angyali rend képviselője valamilyen evolúciós feladattal, melynek során kitűnik, hogy az ember megalkotása eme magasabb szellemi lények munkája volt. Amikor pl. az „embercsíra” a második állomáshelyén, a Napon fejlődik tovább, Steiner látomása, vagyis „érzékfeletti kutatása” szerint a „bölcesség szellemei” „a Napon már olyan fejlettek, hogy életet áraszthatnak ki magukból, és az ember-lényt önálló életttesttel ruházhatják fel.” A Nap-korszakbeli rengeteg átalakulási folyamatot az emberi lény a Holdon, végül a Földön folytatja az antropozófus szerint.

Ahogy az égitestekkel kapcsolatban az ókori mitikus gondolkodás hitte, Steiner is magyarázza: „...az égitestek mozgása a rajtuk lakó szellemi lények egymáshoz való kapcsolatának a következményeként jön létre”. Nemcsak a bolygókon ilyen nyilvánvaló a számtalan szellemi magasságnak a szerepe, hanem az emberi individuum mai életében is, mert az ember nagy felismerései és gondolatai szerinte mind egy-egy szellemi lényt sejtetnek. A mai emberi állapot kifejlődésének leírásához visszatérve meg kell találnunk a sok bonyolult szellemi lény bonyolult hatásának közepette működő olyan „Hold-lények” szerepét, akik a régi Hold-korszakban „felláztak a Nap-szellemeik ellen” „A Hold-állapotban visszamaradt szellemi lények hatásának az emberre vonatkozóan kétféle következményük volt (...) a szabálytalanul fejlődött Hold-lények az elkövetkezendő időkben is folytonosan tovább hatnak az ember természetére. Ezeket a Hold-lényeket (...) luciferi

¹³⁹ Rudolf Steiner: Titkos... i.m. 60.

¹⁴⁰ Rudolf Steiner: Titkos... i.m. 66.

szellemeknek nevezhetjük. A luciferi szellemek megadták az embernek azt a lehetőséget, hogy tudatában szabad tevékenységet fejtsen ki, de egyúttal a tévedésnek és a rossznak a lehetőségét is.” Vagyis Steiner szerint a gonosz nem abszolút értelemben az, hanem egy idejét múlt jó. A luciferi hatásoknak megvan a szerepük az ember fejlődésében. **„A luciferi hatás révén az ember függetlenné vált bizonyos meghatározott erőktől, amelyeknek azelőtt akarat nélkül átadta magát. Most már saját elhatározása volt. A szabadság a luciferi hatás eredménye.** A félelem és hasonló érzések pedig csak kísérő jelenségei a szabadság felé fejlődésnek.”¹⁴¹

Miután így szembeötlik a Steiner által olyannyira favorizált *szabadság* forrása, talán még az is felvetődik bennünk, hogy ha az ember a félelmet s a „rossz kísérőjelenségeket” figyelmen kívül hagyja, de erősítene a luciferi hatást, akkor még gyorsabban fejlődhetne az áhított szabadság felé...? Steiner elmagyarázza követőinek a „lemúriai embert”, s az „atlantiszi” korszakot, átadja az indiai hagyományból átvett és kiegészített történetet is az ősbölcsekről: az atlantiszi korból megmaradtak közül az ún. „Krisztus-orákulum” őrzője elvezetett egy csoportot Belső-Ázsiába, Tibet tájékára, hogy leszármazottjaik közül kinevelje azt a hét *beavatottat*, akik a hat bolygónak és Krisztusnak lettek beavatottjai, és vezetői azoknak az embereknek, akik „az Atlantisz utáni időkben Ázsia déli részein, főként Indiában telepedtek le (...) bennük és általuk azok a magas lények beszéltek, akik szellemi elődeikhez is szóltak...” S ha már látjuk, hogy Steiner a más okkultistáknál is felbukkanó hét indiai bölcs motívumát a Krisztus-névvel hozza kapcsolatba, akkor egy mondat figyelméig lássuk, hogy hogyan is tanít Jézus Krisztusról:

„És »Krisztussal« emberi alakban jelent meg az a nagy emberi, földi mintakép, amelyet a magas Napbeli lény készített elő. (...) A Krisztus-fogalommal olyan ideál adatott, amely ellenállást fejt ki minden elkülönüléssel szemben, mert abban az emberben, aki a Krisztus nevet hordja, benne vannak a magasztos Napbeli lény erői is, és a Napszellem minden emberi én őseredeti alapja.”¹⁴²

Akárhonnán is nézhetjük tovább a rendkívüli bonyolultsággal finomított hosszas okfejtéseket e szellemhierarchiáknak az ember további fejlődésére gyakorolt hatásairól, világosan látjuk, hogy Jézus Krisztus hogyan helyezkedik el ebben: a Napszellem egyfajta küldöttének inkarnációjaként, aki „példaképnek” és „az emberiség tanítójának” érkezett. Steiner fontosnak tartja a „golgotai misztériumot”, érdekes azonban az, hogy sohasem beszél a húsvéti feltámadásról, pedig az az általa „golgotai esemény”-nek nevezett Krisztus-„mű” beteljesítése, és az egész keresztény hit alapja. „Ha Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a ti hitetek” – írja Pál apostol...

Az antropológia nagy látnoka tanítványait gyakorlatilag is el akarja vezetni az „érzékfeletti megismeréshez”, ezért **meditációs módszereket** ad át, vagyis „szimbolikus képekbe és érzésekbe való elmélyedésnek” az útjára vezeti őket, amelynek az **„a célja, hogy az ember kifejlessze asztráltestében a magasabb észlelőszerveket. (...) Ezek az új megfigyelőszervek egy új világot közvetítenek, és az ember megtanulja, hogy ebben az új világban új énnel ismerje meg magát...”**

Ha csupán ezt a gyakorlatra és a célra vonatkozó rövid megjegyzést figyeljük, máris felismerjük a New Age fő motívumát. Ezért foglalkoztunk tehát ilyen terjedelmesen ezzel a mesterrel, mert szellemi tevékenysége, *életműve valóban fontos lépcsőfok és kapu ahhoz,*

¹⁴¹ Rudolf Steiner: Titkos... i.m. 123.

¹⁴² Rudolf Steiner: Titkos... i.m. 146.

hogy az ókori és középkori okkultizmus átléphessen az újkorba, és előkészíthesse a 20. század második felének Új Kor-mozgalmát.

Megtaláljuk R. Steiner gondolati és hitvilágában a *New Age*-re jellemző legtöbb lényegi elemet: a panteizmusba néha átcsapó monizmust (1., 2. elem); a reinkarnációs elméletet (3. elem), az abszolút evolúciót (8. elem), a szinkretizmust (9. elem), az önmegváltást (11. elem), az ezoterikus meditációt (21. elem), a szellemi guruk szerepét (23., 24. elem), valamint a 26., 27., 28., 29., 30. elemet is.

„Az ember ismét áthaladhat a születés élményén, és az előbbi földi élet gyümölcsét magába záró, megújult földi létben jelenhet meg. (...) Az új életet meghatározza a régi, így hat az előző élet az újra. Az előző életben végrehajtott tettek bizonyos értelemben okai az új élet tetteinek. Az előbbi lét törvényszerű összefüggését a későbbivel a sors törvényének nevezzük, megszokottá vált, hogy a sors törvényét a keleti bölcsességből származó »karma« szóval fejezzük ki.”¹⁴³

Nyilvánvaló az ő elméletében az ókori gnoszticizmusból átörökített *preegzisztencia-tan*, az ember „megtestesülését” és földi életeit megelőző létének a tana: „...a szellemi kutatás szerint az emberi életek körforgása egyszer elkezdődött, s akkor az ember testi burokba alászállt szellemi lényé más viszonyok közt élt, nem úgy, mint ma.” „Az ember pedig, mint szellemi lény idősebb az összes többi élőlényénél és hogy jelenlegi fizikai alakját magára ölthesse, a világnak abból a lényyszerűségéből, amely őt és a többi organizmust magába foglalta, ki kellett válnia... Az ember, mint makrokozmosz lény, az összes többi világot magában hordta és mindezek leválasztásával mikrokozmoszá lett.”¹⁴⁴

Az előző korszakokkal, preegzisztenciával rendelkező emberi lény, a maga újraszületéseinek sorával a kozmoszt benépesítő szellemhierarchiákkal együtt egy szüntelen fejlődésben, *evolúcióban* (8. elem) halad tova Steiner szerint. Steiner iskolájában fontos a *meditáció*, mint önnevelés, mint az érzékfeletti megismerés és az inspirált állapot, a *magasabb állapot* felé törekvés módszere (6. és 21. elem). A múltbeli, illetve a természetfeletti található *szellemi mestereket* (24. elem) ő emlegeti a legnagyobb részletességgel.

Az ókortól kezdve talán a legkidolgozottabb szinkretista valláspótlékot sikerült összeállítania Steinernek. Világképe a „klasszikus” ókori *gnózis kozmogóniáinak* módszereit, eszméit, struktúráját, bonyolultságát hozza elénk.

Sokféle vallástörténeti elemet találunk ebbe az okkult világképbe bedolgozva, így a hinduizmus és különféle ókori hagyományok mellett a gnosztikus munkamódszerek megfelelően az Ószövetségből és az Újszövetségből is szerepelnek alakok és fogalmak. Az utóbbiak – ez világosan kiténik írásaiból – csak látszólag a zsidó vagy a keresztény vallás fogalmai; ki vannak szakítva a Kinyilatkoztatás világképéből, mondanivalójából és eltérő, más szerepet kaptak Steiner világában. Ennek ellenére gyakorlati tapasztalatunk, hogy keresztény kortársaink, akik ezekkel a spekulációkkal találkoznak, könnyen azt hiszik, hogy itt valamiféle keresztény teológiára, filozófiára bukkantak. Ez nem az antropozófia keresztényi jellegének következménye, hanem ezen embertársaink tudás- és ismerethiányából, bibliai és teológiai műveletlenségéből fakad. Bármilyen tiszteletreméltó helyet biztosít is az emberiség szellemi evolúciójában **Steiner rendszere** a kereszténységnek, az ő legtöbb látomásának, világrendjének lényeges és részletbeli eleme **összeegyeztethetetlen a Szentírással és a keresztény hittel**, benne a keresztény világképpel.

¹⁴³ Rudolf Steiner: Titkos... i.m. 42.

¹⁴⁴ Rudolf Steiner: Mein Lebensgang. In: Országépítő, i.m. 34.

Hogy az antropozófus tanítványok „Krisztus-eseményről” beszélnek, az még nem kereszténységet jelent, hanem csupán azt, hogy ilyen kifejezéssel érvényesítik a gnosztikus és okkult világképet és jelképvilágot.

Jól szemlélteti ezt a magyar építészek antropozófus folyóiratának, az *Országépítő*-nek jónéhány cikke is. A *Kígyó a kereszten – A keresztrefeszítés alkímiája* című tanulmány szerzője ezt írja:

„Mielőtt Jézus három éven át testben hordozta volna, a Logoszt az egész kozmosz szellemi princípiumaként a magasrendű Nap-kultuszokban, Nap-beavatásokban tisztelték. Mint Jánostól, a szeretett tanítványtól halljuk: »Az igazi világosság eljött volt már a világba, amely megvilágosít minden embert« (Jn. 1,9.). Azonban igazi mivoltában, abban, amely az embernek a megfelelő impulzust adhatta volna a szellemi és egész emberi teljessége kibontakoztatásához, a régi misztériumokban, bölcsességekben nem ismerhették még meg, legfeljebb úgy, mint azt a fényt, amely az érzékfeletti világ alacsonyabb régióiban és ezzel összefüggésben az édeni emlékezés keleti, taoista, hinduista, yógikus stb. felelevenítésében élt: »A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt« – ezért folytatja így az Evangélista. Nem ismerték, csak mint közvetett fényt, mint az érzékfeletti világ megvilágítottóságát, mint asztrális-éterit fényt, amely régen az ember számára magát a külső világot is bensőleg átvilágította.”¹⁴⁵

Íme, nem kell ókori szövegeket fordítani fáradsággal, a gnózis itt van Steiner beoltásában, magyarul, napjainkban. A hú Steiner-tanítvány így folytatja alább:

„Krisztus a kereszten, Mózes, illetve az alkímia kígyója: ugyanegy. (...) Krisztus és a bibliai-alkímiai kígyó rejtelmes összefüggését és ezzel a régi misztériumok Krisztus általi beteljesítését egyértelműen igazolja az is, ha megnézzük héber neveik számértékét, amely pontosan megegyezik, s amely egyezésnek a kabbala nagy jelentőséget tulajdonít, a Genézis könyvében a kígyó neve Náchash = 358, és Krisztus, a Messiás neve Mashiach = 358.”

Hogy miért kellett kidolgoznia Steinernek a maga individualista és szubjektivista ismeretelméleti monizmusát, az itt válik érthetővé. Az, aki vallása megismerése közben kezdi gyanítani, hogy Steinernél tulajdonképpen mindegy, hogy kereszt vagy kígyó, Krisztus vagy Lucifer, az nem lepődik meg, ha tud az ő relativizmusáról, s ha látja, hogy monizmusa alapján a valóság abszolút tekintetben is egységes, s nyilván a szellemi valóságban is csak azért beszél az ember ellentétes értékű dolgokról (erény-bűn, angyal-démon, Isten országa – Sátán uralma), mert egyedi észlelésünk „látszat-volta” még „nem tagolódtott bele, a megfelelő gondolkodás által, a kozmosz egészébe”. Így kell Steinertől azt is nagyon természetesként venni, hogy feleségével együtt sokáig kiadták a „LUCIFER” nevű folyóiratot. A folyóirat megjelenésével kapcsolatban ezt mondja Steiner:

„Lucifer gyermekei mindazok, akik ismeret és bölcsesség után törekszenek.”¹⁴⁶

Térjünk vissza még egy kicsit a tanítvány olvasásához.

„Ma a gondolkodás belső koncentrációjának szimbóluma lehet a keresztre feszített kígyó képe, hogy Krisztus »opus magnum«-a, Nagy Műve során az emberbe oltotta önmagát, a

¹⁴⁵ Országépítő, 1992. 2., 32.

¹⁴⁶ Christiane Gratenau: Rudolf Steinertől Jézus Krisztusig. Bp., Primo Evangéliumi Kiadó, 1991., 104.

belső önállóság, a magasabb én-tudat princípiumát, az ember önmaga feletti hatalmát, ami a XX. században jutott el a tudatosulása első fokára.”

Itt a szerző az önkényes, gnosztikus bibliaértelmezés után már a New Age felé lép. S a bensőséges-individuális meditációs módszer népszerűsödéséhez milyen jól is jön a Steiner-féle módszer igazolásként és útmutatásként is:

„A benső koncentráció a régi, külsőséges beavatás, külső tekintélyekre, a külső világ dolgaira támaszkodás helyett az ego, vagyis az érzékleti – testi tudat szabad megragadásának és metamorfózisának magasabb lehetőségét hordja magában...”

Majd nagy biztonsággal közli:

„Rudolf Steiner (...) az antropozófiai szellemtudománnyal kijelölte a gondolkodás iskolázásának útjait, amelyek (...) elvezetnek a mai időkben szükséges megismerésekhez. (...) Ezek az utak a legelemibb, bár nem is könnyű gyakorlatoktól az ember számára elérhető legmagasabbakig a legmegfelelőbb lelki eszközöket fejlesztik ki az emberben, hogy elérjen a krisztusi szabadság megvalósításához. E gyakorlatok és a hozzájuk szükséges bővebb előismeretek elsősorban a *Die Geheimwissenschaft im Umriss* (A titkos tudomány körvonalakban, 1910) lapjain található meg, (...) de más formában is megtalálhatók a szerző egyéb műveiben, pl. a *Wie erlangt man Erkenntnisse der höheren Welten* (Hogyan jutunk a magasabb világok megismeréséhez?).”

Milyen Krisztus-központúság van ezekben? Illuzionista. Mint egy jól festett vakablak: ki akarom nyitni és beleütközöm a kemény falba. Hiszen Krisztus, mint aki valamilyen Napszellem szintjéről érkezik, a szellemi evolúciónak csak egy meghatározott fokozatán szerepel „központilag”. Krisztus „műve” által nem az emberiség egyetemes és mindenre kiterjedő megváltásáról van szó náluk, hanem egy olyan impulzus hatásának aktualitásáról, olyan tanbeli segítségről, amely éppen megfelel az ember jelenlegi korszak-igényeinek.

Gyakorlataikkal kapcsolatban az antropozófusok (az imagináció, az inspiráció, az intuíció fokozatain) olyan *tisztulásokról, átváltozásról* és érzékfeletti megismerésről beszélnek, amelynek célja, hogy elvezessen egy „magasabb logikához”; **mindenki számára lehetővé váljon** egyfajta **látnoki állapot, képesség elérése**. (Ezt a kifejezett célt megtaláljuk a későbbi New Age-mestereknél is, mint pl. *José Silvánál, Ron Hubbardnál*.) Mindennek általános erkölcsi hasznosságát komolyan megkérdőjelezhetjük.

„Még ha a különböző inkarnációkat arra használtuk is fel, hogy a beavatás létráján egészen a tetejéig küzdjük magunkat, akkor is képesek vagyunk alapján minden korábbi bűnre: képesek vagyunk arra is, hogy a fekete mágia mellett döntsünk.”¹⁴⁷

Steinernek és ma is nagyszámú követőjének az is természetes, hogy ez az állítólagos „Krisztus-központúság” összeegyeztethető a *reinkarnáció* és a *karma* tanával.

Valójában az evangélium szerinti mondanivalóját a Názáreti Jézus nem szánta „titkos tudománynak”, s nem beszélt semmilyen magasabb világok és szellemi hierarchiák megismerési fokairól, csupán Isten Országáról, a feltámadásról, s az ezekben való részesedéshez nem „gyakorlatokat” írt elő, hanem így szól: „aki hisz és megkeresztelkedik”, az átveheti a megváltás ajándékát, az már velem van, az már részese Isten uralmának.

¹⁴⁷ Christiane Gratenau: i.m. 100.

Az antropozófia „Krisztus-impulzusa” tehát ugyanúgy lepleződik le, mint ahogy lelepleződött a gnoszticizmus Krisztusról szóló beszéde. *Rudolf Steinernél és követőinél az ószövetségi és jézusi tanítás olyan átértelmezésével, olyan saját ízű allegorikus magyarázatokba való öltöztetésével találjuk szembe magunkat, amelynek semmilyen újdonsága nincs a II-III. századi eretnekségek elméleteihez képest.*

Rudolf Steiner és aztán hasonlóan a New Age világgépalkotásánál is felmerül az *igazolhatóság* kérdése. Érzékfeletti megismerésről beszél. Közben az lep meg minket, hogy miközben tudjuk, hogy ez a fajta „megismerés” nem éppen hétköznapi produkció, biztossággal hangoztatja, hogy amit ő a maga ilyen jellegű intuícióival megtudott a természetfeletti rendről, és a világ múltjáról, az meg is felel pontosan az érzékfeletti valóságnak. Steiner igen gyakran hangsúlyozza, hogy az egységelv alapján a fizikai világ fogalmai és megismerése alapján analóg módon leírható a természetfeletti világ is. Nem találunk azonban semmi választ az esetleges kérdésre: nem csúszhat-e az ilyen igazság mellé mégis valami zavaró, valami tévedés, valami ferdtítés, vagy kísértés, hiszen még a fizikai világ tudományos megismerésénél is oly gyakran viták születnek egy-egy igazság körül? Írásaiból azonban sokkal nagyobb magabiztosság árad, mint sok tudományos hipotézis leírásából. Pedig nem biztos, hogy mindenkit meg tud győzni az ilyen okfejtés:

„Az érzékfeletti tényeket kikutatni csak érzékfeletti észleléssel lehet, ha azonban már felderítették és az érzékfelettről szóló tudomány már közölte is azokat, átlagos, de valóban elfogulatlanságra törekvő gondolkodással beláthatók. (...) Lényegében az érzékfeletti kutatásban alkalmazott logikával szemben nincs helye ellenvetésnek, és szinte szükségtelen hangsúlyozni, hogy magukkal a tényekkel szemben pusztán logikai érvek alapján semmit sem lehet felhozni...”¹⁴⁸

Azt azért hadd hozza fel a keresztény hit szempontja: egy embernek a látomása helyett biztosabban elfogadható egy Istenre vonatkoztatott kinyilatkoztatásnak az üzenetrendszere, például éppen az a része, ahol maga Krisztus ad támpontokat világgépünkhöz... Ő és tanítványai, mint egyházának tagjai, évszázadokon át óva intenek, hogy lehetőleg: „*ne többet, mint ami írva van!*” Ő és tanítványai alázattal bevallják, hogy megtapasztalták az erőteljes kísértéseket, amelyek oly könnyen elmozdítanának minket bizonyos látszatok, káprázatok, hamis és hiú felfedezések, döntések felé, aminek következménye *a zűrzavar és a lényeg eltévesztése...*

A Waldorf-iskola

Az antropozófia egyik gyakorlati mozgalma a Waldorf-iskola. Az első Waldorf-iskolát 1919-ben alapították Stuttgartban. A Waldorf Astoria nevű cigarettagyár Molt nevű tulajdonosa és Rudolf Steiner indította el. Volt akkor ennek az iskolatípusnak újdonsága, több pozitív pedagógiai elképzelése, melyekkel ma azonban már nem áll egyedül. A legtöbb helyen keresztény szellemű iskolaként tüntetik fel, és néhol valóban található bibliai olvasmány, keresztény ünnepek megülvése. Steiner egykori nyilatkozata azonban nem évült el: „...mi az antropozófia megvalósítására törekszünk a Waldorf-iskolákban és amit az antropozófia területén nyerünk, gyakorlattá akarjuk formálni a tanításban.”¹⁴⁹

Sokakat azért vonz az antropozófia, illetve a Waldorf-pedagógia, mert alternatívaként értékeli egy olyan világ ellenében, amely funkcionális körökre esik szét, és amelyet nem tart össze egy átfogó perspektíva. Az antropozófia ugyanis egy, az élet minden területére kiterjedő világnézetként mutatja be önmagát, amely egyszerre ígér betekintést a természet és

¹⁴⁸ Rudolf Steiner: Titkos... i.m. 56.

¹⁴⁹ Christiane Gratenau i.m. 115.

a történelem szellemi háttéréibe, a magasabb szellemi világokba, a művészi érzékenység kifejlesztésével kecsegtet, s minden erejével igyekszik egy „spirituális életvezetés” és egy új társadalmi rend ígézetébe vonni a gyanútlan érdeklődőket. Ez az egyik oka, hogy az utóbbi 15-20 esztendőben oly nagy a tolongás a pedagógiai intézményeik (óvodáik, gyógypedagógiai intézeteik) kapui előtt. A Német Szövetségi Köztársaságban minden évben alapítanak egy-két új Waldorf-iskolát. Vonzerejét az is növeli, hogy jelenleg éppen korunk divatáramlatában van: alternatív iskola, ökológiai mozgalom, gondolkodásunk újra-mitologizálása..., amit erősít az egyoldalú iskolapolitikától való csömör is. A hangzatos szavak és ígéretek mögött azonban nem áll igazán fedezetül egy tudományosan megalapozott világnézet. Jóllehet, kétségtelenül akadnak a Waldorf-iskolának pozitív vonásai is, ám ezekkel szemben a pedagógiai aggályok egész sora áll. Az az okkult gondolkodásmód pedig, amely az egész tanítást áthatja, keresztényként teljesen elfogadhatatlan. S amikor a „titkos tudományok” talaján értelmezik a kereszténységet, az kimeríti a meghamisítás fogalmát.¹⁵⁰

A Waldorf-iskolákban nincs külön antropozófia-szak, de ezen az alapon tanítanak és nevelnek. Ilyen jellemzője például a gyermek egyéni akarátának, szubjektív választásának szabad érvényesítése, amiért időközben már sok szülő kételkedik abban, hogy valódi nevelés-e az, amikor „az az igaz, amit te akarsz”.

A teozófia és az antropozófia egyformán felélesztette és továbbította a régi gnoszticizmus célkitűzéseit és eszményeit, egyúttal a keleti gondolkodási formákhoz fordulva, a keverékből is új keveréket kidolgozva. Közben mindkét irányzat egyszerre akart filozófiának és vallásnak is látszani, ebben is a gnóziához hasonlítván.

Korunk antropozófusai nagy aktivitással mentik át a gnóziát a mai ember agyába, kiterjedt munkássággal észrevétlenül teszik alkalmassá a lelkeket a New Age befogadására.

A keresztény lelkiséget korszerűen bemutató, a Herder kiadónál Freiburgban szerkesztett, nálunk is nemrég megjelent lexikon ezeket írja: „*Az okkult megismerés formái* – mint (...) a *gnosztikus rendszerek* (teozófia, antropozófia, rózsakeresztesek, mágikus titkos szövetségek és rendek) – »magasabb tudást«, illetve a kozmosz titkaiba való „mélyebb belátást« akarnak közvetíteni.”

„...A New Age-gondolat előfutárainak, illetve korai képviselőinek *Rudolf Steinert* és *Teilhard de Chardint* tartják...”

„A keresztény egyházak peremén előforduló lelki mozgalmakban még ma is újra meg újra megjelennek a gnosztikus gondolatok. Így például a XII. és XIII. századi katarok tanították, hogy kiengesztelhetetlen ellentét (dualizmus) van a tiszták lelke és az Istentől elszakadt világ között. A XIX. század végén elsősorban *Rudolf Steiner antropozófiája* irányul a kereszténység tisztán szellemi, gnosztikus szemléletére. A legutóbbi időkben a gnosztikus gondolatkör az ún. *New Age*-mozgalomban jelentkezik. A gnóziás legfrissebb föléledése a *Moody-féle halálélmény-kutatásban* fedezhető fel.”¹⁵¹

¹⁵⁰ F. J. Krämer – G. Scherer – F.-J. Wehnes: *Anthroposophie und Waldorfpädagogik*. Annweiler, Verlag Thomas Plöger, 1987.

¹⁵¹ Christian Schütz szerk. i.m. 286., 279., 107.

Gyökerek IV.: A jóga és a guruizmus

A jóga izgalmas és népszerű volt az 1930-as, 40-es években hazánkban is. Elsősorban *Baktay Ervin*, majd *Weninger Antal* munkásságának köszönhetően terjedt a Kelet szellemi egzotikuma nálunk; iránta az érdeklődés sohasem halt ki, és újraéledt az utóbbi esztendőben.

Az ókori indiai bölcsnek, *Patandzsálinak* a „szutrái” nyomán idővel a jóga is sokféle ágazata indult útnak. Ejtsünk néhány szót ezért itt az indiai vallási-filozófiai gondolkodás lényegéről, amely a jóga alapját adta: Az *Upanisádok*-ban gyökerező elmélet szerint a Brahman a világ oka, minden létező eredete, s maga az isteni. Az Atman az ember belső lényegeként vehető, az egyén lelkének felel meg, az ének. Aki a keleti önmegváltó módszerek valamelyikének segítségével megszabadítja magát a születések körforgásának kényszerétől, megtapasztalhatja a megvilágosodást, fölismeri, hogy alapjában egy a Brahmannal; a saját lelke, az Atman eredetileg a Brahmanból keletkezett. Amint az egyik élményközlés mondja: „**Atman egyenlő Brahmannal**; a szív a legmagasabb brahman; **brahman én vagyok.**”

A „karma”: az előző és jelen életben elkövetett tettek hozománya, jó és rossz cselekedetek következménye – ennek determinizmusából kell az egyénnek kitisztulnia, hogy végül egygé válhasson a világ-lélekkel, abba mintegy beolvadva. Ehhez fel kell ismerni, hogy a világot észlelésünk tökéletlensége miatt homályosan, lefátyolozva („maja”) ismerjük meg. A jóga szerint is tudatlanságban („avidja”) élünk. Számtalan módszer és út van Ázsiában ilyen céllal, a jógaiskoláktól kezdve a buddhizmus lelkiségéig. Az eszmein kívül két közös gyakorlati jellemzőt emelnénk ki, amely élesen eltér a zsidó-keresztény kinyilatkoztatás megváltáshoz kapcsolódó „módszerétől”: az egyik, hogy a legtöbb irányzatban fontos egy guru, vagyis mester, akivel szemben a tanítvány teljes alávetettségben van és engedelmeskedik neki, mint „megvilágosodottnak”, miközben gyakran nyilvánvaló az, hogy a guru senkitől sem függ, őt nem kell igazolni, neki nincs is kontrollja.

A másik, hogy az út az egység valamiféle átéléséhez, sőt állítólag valódi létrejöttéhez vezet, ezt az utat azonban a tanítvány – a mesterre függesztett tekintettel és lélekkel – mégis úgyszólván teljesen egyedül járja, igazából másoktól vagy közösségtől függetlenül, még akkor is, ha éppen egy *ásrá*m-ról, tanítványok köréről beszélnek.

A jóga Weninger Antal szerint:

„**A mindenséggel való egységünk tudatosítása. (...) Egy a valóság** (...) ne legyünk a töredezettségnek szenvedő alanyai. Ez a jóga első tanítása. Ezt a célt szolgálják: 1.: a jáma, 2.: a nijáma, vagyis a helyes élet tanácsai, 3.: az ászanák, testhelyzetek, 4.: a lélegzés művészete. 5.: a belvilágunk ismerete, 6.: a koncentráció, 7.: a meditáció, és a 8. pont: a számadhi, a jógapiramis csúcsa, a tökéletes emberi, a beteljesülés.”¹⁵²

A jóga értelme és célja:

„önmagunknak és a világnak jobb megértése, az *önismeret* és önalakítás módszere, *öntudatunk tágítása* és egyensúly keresése a külső és belső világ között. (...) Mit várhat az európai ember módszerétől? A lélek és a szív békéjét, az akaraterőt, a szeretet és az intelligencia fokozódását, a lélek hatását a testi egészségre, szunnyadó, *lelki képességek*

¹⁵² Dr. Weninger Antal: *Jóga a mindennapokban*. Bp., Nótárius, 1991. 5.

felélesztését (...) hosszú életet és *jobb érvényesülést*, ami a mai világunkban még pszichoszomatikus betegségek meggátlását is jelenti.”¹⁵³

Arra gondolunk, hogy nem vitás: a sor teljes. Mármint annak listája, amit egy ember valaha is remélhet a földi életben. (...) Ami ezt nyújtja, valóban jelentős mágikus recept. És amint látjuk, ilyen ígéretnek szerepelnek a New Age kínálatában; ezért örül a HÁLÓZAT jógázásodnak, mert így kiváló lehetőség van arra, hogy az „új kornak megfelelő, magasabbrendű, kitágult tudatú emberre” alakulj át.

A jóga központi kérdése az ún. „kundalini-erő” felébresztése a legkülönfélébb testi és lelki technikák, életreszóló gyakorlatok révén. „Kundalini” *kígyót* jelent. Pontosabban, kígyóistennőt. A jógaelméletek szerint az ember „durva fizikai” testével párhuzamosan létezik a *szellemi* („prána-”) test, amely állítólag megfelel a spiritiszták *asztrál-testének*. Ennek legalsó részében feltekeredve várakozik a szellemi erőknél és ismereteknél a gyökere, mely nem más, mint a kígyóistennő, vagyis Kundalini. Az emberi prána-test legalsó erőközpontjában (csakrában) nyugodva ez a kígyó a saját farkába harap, s ekkor elzárja a megismerés útját. A jógi eléri, hogy „felébressze” álmából a Kundalinit, ekkor ez kúszni kezd felfelé a szellemtestben, az erőörökön, csakrákon keresztül, s kinyújtózik a másik pólusig, az értelem-erőig, mely Síva isten pólusa, és így tulajdonképpen „az alsó életerőknek egyesülni kell az értelem erőivel, (...) Sívának, a nemzés istenének, Saktival (Kundalinivel), a női isteni erővel, mely a Kundaliniben rejlik. (...) A magasabb jóga törekvése az, hogy a Kundalinit felébresztve az egyesülés bekövetkezzék. A kígyó felhágása csakráról csakrára történik, és ezzel fokozatosan ébrednek a rendkívüli erők és képességek.”¹⁵⁴

„A kundalini tapasztalat tehát – ha az egyéni változásokból indulunk ki –, út a megvilágosodáshoz. És ha egy társadalomban egyidejűleg sok megvilágosodott ember létezne, ez akkor az összes megváltozásához vezetne. A legszélesebb értelemben véve ezért forradalmi a kundalini-tapasztalat – egy eszköz az emberiség számára, hogy *a magasabb tudati állapotot* elérje.”¹⁵⁵

Ebben a misztikus „kígyóban” felfedezhetjük az ofita gnosztikusok, a bogumilek Világszellem-kígyóját, a mindenség hatalmas romboló energiáját, az embert kísértő és embert „bölcse tévő archont”, aki Rudolf Steiner szerint szabaddá tesz minket.

Vishal Mangalvadi, indiai filozófus így mutatja be a legjelentősebb jóga-technikákat:

„A *Hatha jóga*: megváltás fizikai gyakorlatokon keresztül. A test élettani manipulálásával az idegrendszerre hatást gyakorolni a tudat megváltoztatásához. A Hatha jógánál az a probléma, hogy a hosszú és fárasztó folyamat sok fegyelmet és hozzáértő oktatót igényel.

A *Japa jóga*: a »mechanikus ösvény« a megváltáshoz... A Japa egy »mantra«, rendszerint egy istennév, egy gonosz szellem neve, amit ismételni vagy énekelni kell. Egy hang állandó hangoztatása, amely kiküszöböl minden más ingert, koncentrálja az értelmet, és végül ingernélkülivé válik. Olyan állapotot idéz elő, amikor az agynak nincs tudomása semmilyen más gondolatról. Mondhatja valaki, hogy ez csak a tudatlanság tudata... Ez az, amit tiszta tudatnak, vagy transzcendentális tudatnak neveznek.

Surat-Shabd jóga: a hang és a fény örvénye. Az isteni Fény Missziójában tanítják ezeket a technikákat. (Lényege, hogy az ujjak szemre gyakorolt nyomása által az ún. harmadik szem révén láthat valami fényt.) Néhány ember csak egy kis pontot lát, mások mozgó minták és színek filmjét, mások egyáltalán semmit...

¹⁵³ Dr. Weninger Antal Jóga... i.m. 9.

¹⁵⁴ Dr. Weninger Antal: A keleti jóga. Bp., 1987., 67-68.

¹⁵⁵ Kenneth Ring i. m. 252.

A *Kundalini jóga*: megváltás a kígyó erején keresztül.

A hindu pszichológia tanítja, hogy az emberi testben 3 cm-re a végbél fölött és 3 cm-re a nemi szervek alatt a gerincoszlop alapjánál van egy szép háromszög, amelyben a Kundalini Shakti, vagy a »Kígyó Ereje« fekszik. Az is le van írva, hogy »erőtekerccs« vagy »szex energia«...

A gerinc alapjától a fej tetejéig 6 energiaközponton halad át. Mikor keresztülmegy egy energiaközponton, különböző fizikai élményeket és erőt ad. Sokféle eszközt használnak a Kundalini felébresztéséhez. Ezek sora légzőgyakorlatoktól kezdve a nemiszervek homoszexuális jellegű kezeléséig terjed. A legbefolyásosabb guruja jelenleg Szvámi Muktanda. A Kundalini jóga nem nagyon népszerű Indiában, mert sok tapasztalat azt az élményt hozza, amit William James »ördögi miszticizmus«-nak nevezett. Fájdalmat okoz, egyeseket depresszióssá tesz, sőt, örültséget is produkál.¹⁵⁶

Maguk a jógaoktatók is említik, hogy nem veszélytelen a különféle meditációk útján a Kundalini „felébresztése”.

Kundalini-jóga az alapja a *Tantra jógának* is, ahol azonban a megváltás elsősorban a szexen keresztül érkezik. A tantra a hinduizmus feketemágiája. Gyakran mondják a jóga ellentétének, pedig mindkettőnek ugyanaz a végcélja. A tantra módszereivel, az embernek önmagából kivetkőzve, a tudatosság lerombolásával, eksztatikus úton, a mágia, a véráldozat és a szexuális gyakorlatok révén lehetséges a „megvilágosodás”. A tantra jóga természetesen gyorsan terjed a Nyugaton, hiszen az „önmegvalósításhoz” a szexualitást is felhasználja.

A Tantra „a Hatha jóga ellentéte, mert ellentétben a fegyellemmel és erőfeszítéssel a Tantra szabad élvezetet, kielégülést enged... A Tantra részben a meghosszabbított orgazmus technikája, hogy megtapasztalja istent, illetve a tudategységet. A kereszténység Indiában való elterjedése és a hindu reneszánsz bekövetkezése előtt a tantrizmus a durvaság és kegyetlenség, a boszorkánymesterség és babona olyan szintjére süllyedt, amely a kiábrándult társadalmakban is elképzelhetetlen. De most, hogy a keresztény befolyás csökkent Indiában, a régi tantrikus kultusz nyíltan visszatér, felszínre tör.

A központok száma, ahol a Tantrát tanítják és gyakorolják, rohamosan növekszik Indiában. Legdurvább formái azok, melyekben a nemi szervek imádása, szex-orgiák folynak, melyek magukba foglalják vér és emberi sperma ivását, fekete mágia, emberáldozat, gonosz lelkekkel való kapcsolatteremtés a halott és rothadó testeken (a hamvasztó helyeken) keresztül... *Rajneesh* mondja egy előadásában azt, hogy Jézus azt tanította: a megváltás szexen keresztül történt.¹⁵⁷

Az is megfelel az *Új Korszak* szemléletének, ahogyan Weninger mester könyveiben nagy igyekezettel magyarázza, hogy a jóga nem kizárólag indiai dolog, hanem: „egyformán jógának nevezhetjük az egyiptomiak bölcsességét, a mezopotámiaiak kultúrájából merített ismereteket, az európai keresztény és zsidó misztikát, sőt a kanadai rézbőrűek és eszkimók elmélkedő hajlamát”.¹⁵⁸ Az új korszak keresőjének ezt kell megértenie, s ez sikerülhet is neki, ha a „maja” fátyla mögé tud leskelődni, s ott megpillantja azt, hogy „minden ugyanaz”.

Ebből következőleg a jógi *etikáját* egy másik jóga-szakértő így rajzolja meg:

„A yogi nem ítél. Szemében **nincs bűn és nincs erény**. Tudja, hogy a Természetben éppúgy szükség van a rosszra, mint a jóra. (...) Az önös érdektől való mentesség, a türelem, az önmegtágadás, az önnevelés és az Isten iránt való odaadás csupa illuzórikus célnak látszott az életben, mely nem vezethet haszonhoz, gyakorlati eredményhez...

¹⁵⁶ Ralph Rath: *The New Age*. Greenlawn Press, 1990., 34-36.

¹⁵⁷ Ralph Rath i.m., 37.

¹⁵⁸ Dr. Weninger Antal i.m., 8.

*A lényeg: a feltétlen középút, a közömbösség!*¹⁵⁹

A jóginak „meg kell tanulnia, hogy ne szegüljön ellen, sem a »jónak«, sem a »rossznak« az életben. Mert az élet teljessége csakis így bontakozhat ki előtte...”

Nekünk pedig mégiscsak ezt írja a Szentírás: „Öltsétek fel az Isten fegyverzetét, hogy a sátán cselvetéseinek ellenállhassatok...” (Ef 6,11). Szent János pedig első levelében örömmel vetheti papírra: „Írtam nektek, ifjak, mert erősek vagytok, az Isten tanítása bennetek van, és legyőztétek a gonoszt...”

A hatvanas években kezdtek érkezni Amerikába s majd Európába is a „megvilágosodott” **guruk**, az indiai tanítómesterek, különféle jógik, mint Maharishi Mahesh, Prabhupáda, Srí Rajneesh, Muktanda, majd többek között Szvámi Purna és Srí Chinmoy (akikre még visszatérünk). Istennek, jobb esetben istenek, szellemi nagy mesterek *reinkarnációjának*, azaz megtestesülésének adták ki magukat, az egzotikus külsővel, keleti vallásfilozófia néhány hangzatos szólamával hamar meg tudták érinteni a „beat-nemzedék”, a hippikommunák és egyéb alternatív szubkultúrák ifjú tagjait, a kiégetteket, vagy a még lázasan „keresőket”, kikkel gyorsan létrehozták a maguk iskoláit, kommunáit, és gyorsan szert tettek nem kis vagyona is, hamar elsajátították a luxus-életmódot. Meditációt, jóga-technikákat, vegetáriánus étrendet tanítottak és gyógyulást, lelki békét, összeszedettséget, sikert, magasabb szellemi képességeket, és gyakran vagyonszerzést ígértek követőiknek. *Panteista, monista nézeteikkel, a vallások egységét, önmegvalósítást, saját, különbejáratú megváltást hirdelve, fontos előkészítői lettek az Alice Bailey által megtervezett New Age mozgalomnak.*

Láthattuk előbb, hogy az ókori hermetikus gnoszticizmusban, amely oly közeli kapcsolatban volt az ősi, egyiptomi mágiával, milyen könnyű volt az embernek magát istennek tartania. Ez nem esik nehezére a tibeti vagy indiai gurunak sem, s ugyanígy van vele az Amerikába, Európába érkezett guru-misszionárius is: „a guru nagyobb, mint isten” – hirdetik gyakran.

A „guruizmus” a *buddhizmusban* koncentráció-meditáló, vizualizációt használó imagyakorlat, rég elhalt, vagy egyéb *szellemi mesterek* segítségül hívásával. Érdekességként, hogy jobban megérthessük a jógát és guruizmust, olvassunk bele *Serab Gyalcen Amipa Láma* szellemi kiképző könyvébe:

„A guru-jógát azért végezzük, hogy áldásokban részesüljünk. (...) A gyakorlatot úgy kezdjük (...) a következőképpen vizualizáljunk és recitáljunk:

»A fejem tetején van egy oroszlántrónus, rajta Nap- és Holdkorong, s azon gyökérgurum, a mindent átható mester, Vadzsradhára; a teste kék színű, s szíve előtt keresztbe téve vadzsrát és csengőt tart. Drágakő- és csontékszerekkel ékes (...) szívéből fénysugarak áradnak széjjel, megidézve a tíz irány gurujait, istenségeit (...) mindezek beleolvadnak a guruba, attól elválaszthatatlanok lesznek, s így a guru minden menedék esszenciájává válik. (...) Miután a gurut elhalmoztuk az általunk ismert magasztalásokkal, recitáljuk a gyökér- és hagyománybeli gurukhoz szóló imát. (...) Ezután recitáljuk a következő egy versszakos imát, számlálva az elmondását legalább százezerig! (...) A meditáció befejeztével recitáljuk és vizualizáljuk a következőt:

A szent guru örvendezik és fénné olvad, majd a fejem tetején át belém hatol. Testem, hangom és tudatom elválaszthatatlanul egybefonódik a guru titkos testével, hangjával és tudatával. (...) Most nyugtassuk el a tudatot és szüntessük meg a fogalmi gondolkodást!...«¹⁶⁰

¹⁵⁹ Kaczvinszky József: Kelet világossága. I. Bevezetés a Yogába. Nyíregyháza, Kötet Kiadó, 1994., 190-192.

¹⁶⁰ Serab Gyalcen Amipa Lama: A lótusz megnyitása. Orient Press. 1990., 145-148.

Lehet, hogy itt rejlik a modern agykontrollnak az eredeti változata? Az jelenik meg „Tanácsadóként” ott, ami e régi lámaista guruizmus vizualizációjánál megjelent?

Gyökerek V.: Okkultizmus és mágia

Tulajdonképpen ez lehetne az első csoport, hiszen a legrégebbi gyökereket az ősi mágikus gyakorlatok és ezeknek világgépi-elméleti háttére, az okkult tudás mutatja a New Age szemlélésekor.

A *Képes Újság* riportere ellátogatott egy komplett „stúdióba”, a Vörös Rébékbe, ahol egy **mai boszorkány-központot** ismert meg. Az érdeklődők itt szinte mindent megtalálnak: részt vehetnek szellemidézésen, jósolnak nekik a tenyerükből, kristálygömbből és horoszkóp segítségével, hipnotizálják őket, és tetszés szerint meg is szabadítják őket a rontástól, úgy, hogy egy asztalon lévő, tűkkel átszurkált bábura a szakértő megolvasztott viaszt önt.

„– Mióta foglalkozik ilyesmivel?

– Gyermekkoromtól kezdve. Észrevettem otthon, hogy leesett a falról a tapéta, másnap nem mentem el hazulról. Aztán kaptam egy cigányasszonytól spiritiszta könyvet. Éppen tejet ittam, amikor olvastam, s azt mondtam, hogy ez butaság. Abban a pillanatban széttört a számban a pohár. Azóta foglalkozom ezzel. Én nem vagyok beszélő médium. De tudok olyan szeánszot vezetni, ahol az asztal nem kopog, hanem egy háromlábú kisszék egyik lábával, melyben ceruza van, kiírja a megfelelő választ a kérdésekre.

– Mennyire válnak valóra ezek a jósolt dolgok?

– Sok minden beteljesedik, de van, ami később nem jön be. A módszer nagy előnye az, hogy például kommunikálni tud az elhalt hozzátartozójával a kérdező. Vannak látóasszonyaink is, akik nagyon indokolt esetben bárkit meg tudnak találni.

A találkozón asztaltáncoltatáson kívül kristálygömbből is lehetett jósoltatni.

– Kipróbálhatom, látok-e benne valamit? Mit kell csinálnom?

– Ide tesszük mögé a gyertyát, meggyújtjuk, és önnek a kezét köré kell tennie úgy, hogy közben arra koncentrál, lásson benne valamit. Bármit lát, képet, képtöréket, színt, fantáziájával egészítse azt ki, és mondja meg a kérdezőnek. – A kérdező az asztaltáncoltatásból már jól ismert hölgy volt. Kérem szépen, én nagyon igyekeztem. Lementem alfába, koncentráltam, és még jobban koncentráltam. Hiába. Csak az ujjaimat, a gyertyalángot, az asztalterítő színeit, illetve a lámpaburákat láttam. Pedig annyira szerettem volna!

– Sajnos el kell vinnem a gömböt, máshol is várnak – mondta a tulajdonos, és felmarkolta a varázseszközt.

– Asszonyom, hogy érezte magát az asztaltáncoltatás alatt?

– Furcsán. Az volt a véleményem, hogy a velem szemben ülő hölgy a tenyerével irányította az asztalt – mondta. Szerintem kellő gyakorlással meg lehet ezt tanulni. Ekkor már mindnyájan a szóban forgó asztal mellett álltunk. Negyvennégy kilométerrel kisujjamat az asztalhoz érintettem, és máris megingott... Csinos, rövid hajú, szemüveges hölgy ült barátjával mellettem.

– Először tenyérjósánál voltam. Ő azt mondta, hogy mostanában fogom megismerni a férjemet, aki egész életemben kitart mellettem. 1992-ben lesz az esküvőm, és 93-ban gyermekem születik – olvassa nekem egy papírról. – Utána elmentem egy asztrológushoz. Ő is azt mondta, hogy ezekben a hetekben ismerem meg a férjemet. Az a gondom, hogy több férfit is megismertem, és nem tudom, melyik az igazi. Most azért jöttem el, hogy itt megmondják. Kristálygömbös jóslást szeretnék. Voltam még egy asztrológusnál, az munkát is jósolt. Nekem ez fontos lenne, mert munkanélküli vagyok. Arra is rá akarok kérdezni az üveggömbtől. (...)

Mindenesetre, ami engem illet, nem fogok továbbra sem jósnőkhöz fordulni. A jó ügyis bekövetkezik, a rosszat meg minnek előre tudni. (...) Ha pedig fáj valamim, továbbra is az orvosokhoz járok majd, és nem rontást üzeni...¹⁶¹

Az okkultizmus létrejöttében szerepel az emberi kíváncsiság és az emberi hatalomvágy. A kíváncsiság szintjén tévtanítások jönnek létre az okkult érdeklődés gyümölcseiként, a hatalomvágy kapcsán pedig mások jogtalan befolyásolása, szabadságának korlátozása, sajátosságainak jogtalan átalakítása stb. szerepel. Szemléltethetjük ezt pl. a *Scientology Church* (dianetika) mozgalmánál. Okkult tan, okkult világkép: alapítójuk, *Hubbard* szerint az emberek olyan szellemektől „Thetánok”-tól származnak, akiket egy Xenu nevű gonosz, galaktikus zsarnok száműzött a Földre hetvenmillió évvel ezelőtt... Hatalmi mozzanatok a gyakorlatban:

„Hubbard szerint minden ellenfele megérdemli, hogy »becsapják, bepereljék, meghazudtolják vagy tönkretegyék.« Azokat, akik szembeszálltak a szektával – egykori tagokat, újságírókat, ügyvédek –, gyakran beperelték, figyeltették, koholt vádakot hoztak fel ellenük, de az is előfordult, hogy megverték vagy halálosan megfenyegették őket...¹⁶²

Az **OKKULTIZMUS** a mágia és varázslás elméleti, világképi hátterét adja.

Jellemző írásokat, idézeteket találunk ahhoz, hogy mi az okkultizmus, az *Őshagyomány* című újságban. Az okkultizmus és a gnosztikus világnézet közvetítésével egyengeti a New Age útját napjainkban több írásával Hernádi Gyula, Jankovich István, Müller Péter, Nemere István, Hargitai Károly.

Az *Őshagyomány* 5. száma idézi lapjain az okkult világszemlélet, a mágia, valamint az alkímia alapjának számító „*Tabula Smaragdina*”-nak nevezett töredéket. A középkori alkímisták hagyománya szerint Nagy Sándor Egyiptomban felfedezte *Hermész Triszmegisztoz* sírját. Az ott talált múmia keze tartotta a smaragdtáblát, amelyen a híres felirat állt volna. Ezt az alkímisták hagyományában fennmaradt (valószínűség szerint egyik műhelyük által megfogalmazott, és a „Háromszor Nagy Hermész” nevével fémjelzett) iratot Hamvas Béla fordításában így találjuk:

„– Való, hazugság nélkül, biztos és igaz,
 – ami lent van, az megfelel annak, ami fent van, és ami fent van, az megfelel annak, ami lent van, hogy az egyetlen varázslatának műveletét végrehajtsd;
 – ahogy minden dolog az egyből származik, az egyetlen gondolatból, a természetben minden dolog átvitelrel az egyből keletkezett;
 – atyja a Nap, anyja a Hold, a Szél hordozta méhében, a Föld táplálta;
 – ő a théleszma, az egész világ nemzője;
 – ereje tökéletes, ha a földbe visszafordul;
 – válaszd el a Tüzet a Földtől, a könnyűt a nehézről, tudással, szenvedéllyel;
 – a földről az égbe emelkedik, aztán ismét a földre leszáll, a felső és az alsó erőket magába szívja.

Az uralmat az egész világ fölött így nyered el. E perctől fogva előled minden sötétség kitér;

– minden erőben ez az erő ereje, mert a finomat és a nehezét áthatja – a világot így teremtették;

¹⁶¹ Képes Újság, 1992. febr. 1., 14-15.

¹⁶² R. R. Behar: *Scientology – a veszedelmes szekta nem ismer határokat*. In: *Reader's Digest*, 1991. december, 61.

– ez az átvitel varázsa és ennek ez a módja;
 – ezért hívnak Hermész Triszmegisztosznak, mert a világegyetem tudásának mindhárom része az enyém; – amit a Nap műveleteiről mondtam, befejeztem.”¹⁶³

A szövegnek többféle fordítása van, amelyek egyúttal mind olyan értelmezések, melyekből világossá válik, hogy a régi és újabb mágusok a szövegben található monista és mágikus, valamint alkímista fogalmakat a varázslás „művészete” alapjaiként fogták fel. Jellegzetes pl. az *Őshagyomány* folyóirat által hozott fordítás egyik nagyon is értelmező-magyarázó toldaléka, mely által az egyik mondat így néz ki:

„Így teremtett a mikrokozmosz a makrokozmosz képére”.¹⁶⁴

A Hamvas Béla által idézett arab fordítás sem elhanyagolandó módon utal a mágiára:

„...Íme, ami fent van, alulról jön, ami lent van felülről. *Az Egy műve a varázslat.* (...)

Ő a varázslat nemzője, őrzője, ereje tökéletes, a fények élesztője. (...)

A földről az égbe száll, úrrá lesz a fény fölött, s ismét leszáll a földre. *Megszerzi a felső és az alsó erőket. Így lesz úrrá afölött, ami fent van, s ami lent.*(...)

Olyan ez, mint a világ teremtése.

Az ilyen tett varázslat, és ez a módja...”

Erre az újplatonikus miszticizmusra, az ennek jegyében élő mágikus ókori gyakorlatra és az asztrológiára alapozta rendszerét és ténykedését az egyik leghíresebb okkultista, *Agrippa von Nettesheim* (1446-1538). E hagyományok és a kereszténység között akart egyfajta szintézist teremteni főművében, a *De occulta philosophia*-ban. Elméletében a quinta essentia-ként (lényegként) a *világszellemet* (spiritus mundi) jelöli meg, amely befolyása alá von minden egyebet. Lépcsőzetes világképére (melyben a gnoszticizmus követője) hivatkozva mondja:

„a mágusok nem tartják értelmetlen dolognak, hogy *lépcsőzetesen feljussunk az egyes világokon át magához az archetipikus világhoz*, és minden dolgok teremtőjéhez, és (...) ne csak olyan erőket használjunk fel, amelyek megvannak a nemesebb természeti dolgokban, hanem ezen felül fentről még újakat is vonzunk le magunknak.”¹⁶⁵

A mágus okkult világképe rokonságot mutat a gnosztikus világképpel, amelyben az emanált aiónok, archónok, létszintek szerepelnek, és innen ered a New Age világképe, amelyben feladat a magasabb tudatállapotok, magasabb emberi fokozatok, illetve magasabb létrendet jelentő bolygók elérése.

Az ismertebb okkultista írók, illetve mágusok között említhetjük az ókorból *Püthagorászt*, akinek szerteágazó bölcséleti és matematikai ténykedése egy *beavatásos* misztériumvallás titkos keretei közt zajlott. Tanította a *lélekvándorlást*, a világ körforgásának elméletét, *magát istennek tartotta* és a *számmisztika* (számmágia) egyik atyja volt.

A középkorban *Roger Bacon* angol filozófus nagyra értékelte és szerepeltette műveiben az alkímiát, a mágiát és az asztrológiát. Később *Pico della Mirandola* (1463-1494), *Paracelsus* (1493-1541) foglalkoztak okkultizmussal. 1566-ban hunyt el Franciaország híres jósló orvosa, *Nostradamus*, aki az asztrológia és a zsidó Kabala alapjain írta jövendöléseit, a négy soros „centura”-kat, melyek legtöbbször célzatos homályuk miatt a legkülönfélébb értelmezéseket teszik lehetővé. *Giordano Bruno* és *Campanella* szintén a reneszánsz korának

¹⁶³ Hamvas Béla: *Tabula Smaragdina*. Szombathely, Életünk Könyvek, 1994. 16-18.

¹⁶⁴ Vö. Giuseppe de Rosa i.m. 209., Hans Biedermann i.m. 313.

¹⁶⁵ Hans Biedermann i.m. 11.

okkultistái voltak. A mágia egyik leghíresebb szélhámosa, sarlatánja pedig *Cagliostro* gróf (1743-1795) volt, aki főként csalásaival vívta ki nagy népszerűségét. Ő a mágusoknak azt a csoportját reprezentálja inkább, amelyből a mai bűvészet kifejlődött.

A **KABALA**, mely írásban a 12. század során rögzült, őrzi a zsidóság okkult hagyományrendszerét. Tágabb értelemben a zsidó miszticizmus is beletartozott. Szűkebb értelemben a középkorban elterjedt judaista gnóvizist, ezoterikus és mágikus tanítást foglalja magában. Terjedelmes irodalmat hozott létre, amelyet ma újult erővel terjesztenek. Gnosztikus szemléletről árulkodik Zóhár könyvének kitétele:

„A Törvényben [Tóra] minden szónak mélyebb értelme és rejtett titka van; amit a törvény elbeszél, az csak a törvény köntöse és jaj annak, aki a köntöst tekinti a lényeknek magának.”¹⁶⁶ A Kabala egyik gerince a számmisztika, illetve a **számmágia**; alapja az, hogy a héber betűknek számértékük van. Ha a betűket (számokat) „helyesen alkalmazzuk, mágikusan is hathatnak, mint hatalmas varázsigék, és pedig azáltal, hogy ismerjük azoknak a világ szféráit lakó *szellemlényeknek* a neveit, akik eredményesen megidézhetők.”¹⁶⁷

Az egyik híres középkori kabalista, *Abulafia* meditációjának célja az volt, hogy a „lélek pecsétjét” kiszabadítsa kötelékeiből.

„Az eksztázist *Abulafia* különleges úton, a betűk és a magánhangzók kombinációjával éri el. A meditáció a lélek zenéje. Segítségével a misztikus hol szellemi vezetőjével, a *Metatron* nevű angyallal, hol saját személyiségének átalakult valóságával találkozik. Az eksztatikus élmény során, a megvilágosodott mintegy felkent, *másiáh* állapotba kerül, vagy másként kifejezve, *saját messiásává* válik...”¹⁶⁸ (Vö.: önmegváltás a New Age-ben! – G. P.)

Mindezt önmagára is oly komolyan vonatkoztatta *Abulafia*, hogy prófétai és messiási tudata és küldetése miatt még a korabeli kabalista bölcseket is magára haragította.

Az okkultizmus jelentős korszakokat, vallási és filozófiai törekvéseket érintő összetett világképét nagyon egyszerűsítve, de ma is használhatóan ábrázolta *Müller Lajos*, a jezsuita teológus:

„Csak ők jutnak a lét magvának, a végső realitásnak ismeretéig. Az első ember – szerintük – rendelkezett ezzel a mindentudással, de sajnos, nem hagyományozta azt utódaira. Nekünk csak nagy ügyel-bajjal kell és lehet felhatolnunk az ismeretek szédítő csúcsáig.

Evégből mindenekelőtt meg kell szabadulnunk az érzékek börtönéből s az »imaginatív intuíció« által át kell törnünk a valóság külső burkát. (...) Az intuíció végső stádiumában végre lehull a lepel a dolgok lényegéről a választottak, a *beavatottak* előtt. Ekkor látja és ismeri meg a választott az *asztrálfényt*, s ébred annak tudatára, hogy e világon voltaképpen minden ennek az asztrálfénynek sűrített vagy hígított kiadása, megnyilvánulása. (...) Ez az asztrálfény az egyetlen örök valóság, amelyből minden származik (emanáció! – G. P.), és amelybe minden visszatér. (...) A jelenségvilágban tapasztalható sokféleség megnyilvánulása az egyetlen állagnak (monizmus!). Ezért tud az alkimista ócska fémről aranyat csinálni, mert hiszen mindkettő ugyanannak a valóságnak alkotja részét. A lényeg mindenben egy, csak a megjelenési formája eltérő. Hasonlóképpen az embernek is csak egy betegsége és így egyetlen gyógyszere van: az életelixír, az az aranyital, amely hivatva van az embert halhatatlanná tenni.

¹⁶⁶ Hans Biedermann i.m.. 175.

¹⁶⁷ Hans Biedermann i.m.178.

¹⁶⁸ Roland Goetschel: A Kabala. Bp., Akadémiai, 1992. 91.

Az okkult metafizikának egy másik alapgömgája, hogy a látható világ a láthatatlan valóságnak a megjelenési formája. A különbség közöttük csak az, hogy a láthatatlan valóságot asztrál érzékeinkkel, a láthatót pedig fizikai érzékeinkkel fogjuk fel. Az érzékelhető valóság szimbóluma a láthatatlan létezőnek s egyben megismerési eszköze is. Aki tehát megismerte a dolog szimbólumát, megismerte annak lényegét is. Maguk a szavak is ilyen szimbólumok. Nemcsak konvencionális jelek, hanem kulcsok a dolgok lényegének megismeréséhez.

Hasonló értéke van a képnek is. Így a *pentagramm*, az egymásba fűzött háromszög...

Az okkultizmus tanítása szerint az embert három elem alkotja: az értelem, a test s bizonyos folyékony elemből álló princípium, elem, amelyet léleknek, majd asztrálestnek neveznek. Ez a közvetítő elem ismét két fluidumból áll...

A testből kiáradó magnetikus fluidum minden ember körül bizonyos sajátosságos atmoszférát alkot, amelyet az okkultisták aurának neveznek. A lélek az aura által fogja fel a külvilág benyomásait... Ez a magnetikus fluidum tesz némelyeket oly dolgokra képessé, amelyeket be nem avatottak csodáknak minősítenek. A telekinetikus és materializációs tünetek is ezzel magyarázhatók...

Ha a modern okkultizmus metafizikáját vizsgáljuk, lehetetlen fel nem ismernünk annak legfőbb sugalmazóját, a neoplatonizmust. Mindkettő a jelenségvilágot a legfőbb, láthatatlan létezőtől származtatja, amelyből nem teremtés, hanem emanáció, kiáradás által keletkezik a mindenség. A neoplatonizmus panteizmusán kívül sokat merít a Messmer-féle magnetikus teóriából, meg a kabalisztikus irodalom lovtárából. Ezzel a batyuval járja útjait és kirakja holmiját, mint valami ószeres, a világ vásárján. Teszi pedig ezt azzal a tapasztalatból merített biztos, bátor öntudattal, hogy nincs a földön olyan ostobaság, amelyre vevő ne akadna. Akadnak is bőven, mint mindjárt meglátjuk, akik *ebből a holmiból vásárolnak, átalakítva azt a saját céljaikra. Ilyen a teozófia, az antropozófia és a spiritizmus. És bámulatraméltó! Ezeknek hívei azokból kerülnek elő, akiknek az Evangélium derűsen fényes bölcsessége homályos, tanai elavultak és ésszerűtlenek. Ugyancsak jó cserét csinálnak!!!*¹⁶⁹

Valóban, kevés elnevezésbeli különbséggel ezt a vázolt világnézetet találjuk a gnoszticizmusban, a hermetizmusban, a mágusoknál, az alkimistáknál, a bogumileknél és a rózsakereszteseknél, a reneszánsz újplatonikusainál, a teozófusoknál, Rudolf Steinernél és hatékony kortársánál René Guenonnál, Julius Evolánál, az utóbbiak szellemi leszármazottjánál, Hamvas Bélánál, aztán a mágus Scherbák Viktornál, Szepes Máriánál, végül a New Age műhelyében, jelesül a legtöbb „természetgyógyásznál”, a reikiseknél; a New Age-ben utóbb csupán azzal a különbséggel, hogy az asztrálfényt, vagy a magnetikus fluidumot már kozmikus energiának, vagy pedig bioenergiának kell mondani és írni napjainkban, a „mágikus intuíció”, vagy pedig az „imagináció”, a „magnetikus álom”, vagy a „transz” helyett pedig néha transzcendentális meditációt, alfa-szintet, dinamikus meditációt kell mondani...

A BOSZORKÁNYSÁG tágabb értelemben mindig azt jelentette: uralmat gyakorolni mások felett, akaratok, beleegyezésük, illetve tudtuk nélkül. Végső soron *lelki terrort* jelent. Lelki nyomás, szellemi manipulálás, *mágikus eszközökkel* elért hatalomgyakorlás. Sokfelé a nyugati társadalmakban, de hazánkban is újra alakultak a boszorkányegyesületek. Régebben többnyire igyekeztek titkok mögé rejtőzni, ismeretlennek maradni, manapság kiállnak a pástra, mint ahogy például *Jurij Taraszov* szovjet vörösdiplomás varázslóról a *Harmadik szem* című havilap írja:

¹⁶⁹ Müller Lajos S.J. i.m. 161-163,

„Oroszország varázslói egyesületével együtt szeretné elérni, hogy az orvostársadalom ne ellenségként, hanem partnerként tekintsen rájuk.”

Egy villanásnyi az ő munkamódszeréből:

„Biomező-öntisztítás. Nagyon könnyű az ember biomezejére hatni. A nap folyamán mindenféle szemetet összeszedünk másoktól, akikkel találkozunk, beszélünk, vagy akik csak elmennek mellettünk. Olyan is elképzelhető, hogy valaki – akár a távolból – szándékosan ártani akar nekünk. Mi a módszer arra, hogy a biomezőnket magunk tartjuk karban? Sokféle létezik, ezek közül egy: Este körülbelül tíz percen át gyertyalángba nézni, és gondolatban köpni mindenféle káros behatásra, mindazokra, akik ellenszenveseek nekünk.”¹⁷⁰

A modern feminista mozgalmak legszélsőségesebb csoportjaiként újabban női boszorkányegyletek alakulnak. Egyszerre vallanak emancipációs és okkultista elveket.

Kevesen tudják, hogy elsőként nem a keresztény kultúrkör kritizálta a boszorkányokat. A néprajztudós és kultúrtörténész *Hans Biedermann* szakszerűen mutatja be a történelmi állomásokat. Az ókorban is gyakoriak voltak a boszorkánypercek. „Már a római tizenkettőtörvény súlyos megtorlással fenyegeti azokat a boszorkányokat, akik elpusztítják a mezei gyümölcsöket. Az olyan boszorkányokat (*sagae, striges, veneficiae, lamiae*), akik – mint például *Médea* – sötét rítusokat hajtanak végre szerelmi varázslás céljából és mágikus »filtrumok«-at kotyvasztanak, elsősorban a késői ókori latin irodalomban emlegetik gyakran (*Ovidius, Tibullus, Propertius, Apuleius*).”¹⁷¹

A kereszténység előtti korban Észak-Európában elsősorban a női boszorkánymesterség volt általános. J. Grimm e jelenségre ezt a magyarázatot adta: „becstelének lesznek a férfiak, ha ezt a kétértelmű művészetet üzik, ezért tanították meg rá a (...) papnőket; (...) a természetes, a mondabeli és mindenféle elképzelt állapotok keverednek össze a boszorkányságról való középkori szemléletben. Képzlet, hagyomány, a gyógyeszközök ismerete, szűkölködés és henyélés tette a nőket varázslókká.”¹⁷²

Hogyan valósítja meg a természetet és másokat befolyásoló boszorkány a célját?

A MÁGIÁVAL.

A mágia a titkos tudomány gyakorlati alkalmazása. Az okkult „erők”, szellemiség igénybevétele, illetve a természet önkényes befolyásolása.

A mágia szó „a legszorosabb értelemben Hérodotoszhoz kapcsolódva a *perzsa* és *méd* papok elnevezéséből származik. Ez az óperzsa »magus«, görögül »magosz«, ősi rokonságban van a német »möfennel« és az indogermán *Magh* (képes lenni, tehetni, rábírn) igeörzsből vezethető le; s ez a német *Macht* (hatalom) eredete.”¹⁷³

Biedermann így határozza meg a mágiát: „ez annyi, mint egy bizonyos megfelelésekre és szimpátiára alapozott világtkép áthelyezése a gyakorlatba”.¹⁷⁴

„Az anhalti Julius Sperber udvari orvos (17. sz.) különbséget tesz az »isten mágia« valamint az emberi mágia (»amely tzeremóniákkal olyannyira össze vagy keverve és ezáltal el sötétítve, hogy a régebbi nevét egy könnyen el vesztheti«) és valamilyen babonás vagy ördögi mágia között. (...) A szokványos szóhasználattal élve ezt értik a *varázslás* fogalmán (a túlvilág hasznossá tételét végletesen egoisztikus, az embertársakat megkárosító

¹⁷⁰ Harmadik szem, 1991. július 0. szám, 7.

¹⁷¹ Hans Biedermann i.m. 62.

¹⁷² Hans Biedermann i.m. 62.

¹⁷³ Hans Biedermann i.m. 208.

¹⁷⁴ Hans Biedermann i.m. 207.

szándékkal).¹⁷⁵ Ebben a kitágított fogalomban e derék orvos-mágus a történelmi fejlettségének szintje miatt sorol a mágiához olyan dolgokat, amelyeknek az alkímia vagy a gyógyászat gyakorlatában természettudományos alapjai lehettek, és a megfigyelések összegyűjtésével képezték a későbbi tudomány alapjait. Szűkebb értelmében azonban a történelmi többség is úgy vette a mágiát, ahogy *W. Brücker* professzor (Frankfurt am Main) megfogalmazza: „Főként olyan emberi cselekvéseket jelent, amelyekkel a kívánt célt példabeszédszerűen próbálják elérni; jelenti aztán a mögötte levő mágikus gondolatformát, a különös értelemben vett *kényszerítő cselekvések* racionalizált és hagyományosított rendszerét, amelyhez, ha kivitelezik, természettudományosan fel nem fogható, de a cselekvés folytán feltételezett »*természetfölötti*« erőket vesznek igénybe.”¹⁷⁶

Azok nézeteivel szemben pedig, akik a vallást és a mágiát próbálják elméletileg egy nevezőre hozni, Biedermann idézi a másik szakértő, *A. Bertholet* művéből a következőket: „Alapul szolgál neki [a mágiának] az olyan erők automatikájában való hit, amelyeket az ember megpróbál kiaknázni a maga hasznára és mások megkárosítására. (...) *A mágia ellentétben áll a vallással*; a személytelen erők tiszta kényszerűségén alapszik, ha mozgásra készíti őket az ember, akkor valamilyen *magasabb személyi akarat*, amihez épp folyamodik, kezd működni bennük.”¹⁷⁷

E felfogásnak megfelelően írja *K. Beth* is: „Az ember nem imádkozhat varázserőhöz, és a mágikus formulából sose lehet vallásos ima. Nem vezet semmilyen egyenes út »from spell to prayer« (a varázslástól az imáig –G. P.). Az imádkozó érzése merőben más, mint a varázslóé.”¹⁷⁸

Görres (Christliche Mystik, III. 587-588. o.) ezért elítéli a mágiát és kimondja *a fehér és fekete mágia* lényegi azonosságát: „Az ágaskodó gőg azt merésze, hogy a fölötté ismeretlenségben működő hatalmakat az ő varázsköre korlátai közé kényszerítse és onnan kiindulva a céljaira alkalmazza. Felhasználja hozzá azokat a hiú művészeteket is, amelyeket megtanult, és gyakorlásuk közben – míg szellemet idéz – *kialakul a teurgia, a fehér művészet, amely most, mint ahogy a gőg mindenhol bukással végződik, átvisz a feketébe, mert már belsőleg úgyis az (...)* és aztán kiteljesedik a démonikus mágiában.”

Az újszövetségi Szentírás által említett varázsló volt a szamariai *Simon mágus* (ApCsel 8,9), aki az apostoloktól meg akarta vásárolni a Szentlélek hatalmát. A legendás képzelet megnövelte alakjának jelentőségét, és tovább éltette őt, úgy, hogy például bizonyos Péter apostol nevével jelzett apokrifekben Rómában találjuk *Simon mágust*, ahol Szent Péter ellenfele lett, és többek között varázsereje révén az égbe akart szállni, Péter imája nyomán azonban leesett és összezúzta magát. Egy ilyen fennmaradt legendát a *Zedler Lexikon 37.* kötete így rögzít:

„A varázsló hatalmáért fölöttébb kedvelte őt Nero, mint olyan, aki nagy gyönyörűségét lelte a fekete művészet szemfényvesztéseiben. Ezért ő többre tartá őt, mint Istent, mind addig, míg a halála fel nem fedte volt, hogy leggonoszabb gazembereknek egyike vala. Azt állította a tsászár színe előtt, hogy ő, amikor akarja, fel tud menni az égbe, ennek hírére nagy tömegben verődött össze a nép, hogy láthassa a dolgot. Akkor aztán az történt, hogy a gonosz szellemek segítségével folytán ő valóban a levegőben lebegett; igen ám, de leesett, el töré a lábát és megholt. (...) Ez 66-ban vagy 67-ben történt, amennyiben egyébként hitelt érdemlő Augustinus és Sulpicius Severus elbeszélése.”¹⁷⁹

¹⁷⁵ Hans Biedermann i.m. 209-211.

¹⁷⁶ Brockhaus Enzyklopädie, XI. k., 786., Wiesbaden, 1970. bibliográfia: 787-788.

¹⁷⁷ A. Bertholet: *Weltbild der Religionen*. 1952., 290.

¹⁷⁸ K. Beht: *Religion und Magie bei den Naturvölker*. Lipcse–Berlin, 1914 Idézi: Hans Biedermann i.m. 209.

¹⁷⁹ In: Hans Biedermann i.m. 296.

A IV. század legelején jelent meg a cesareai püspöknek, *Euszebiosz*nak *Egyháztörténelem* című könyve. Ez az ókeresztény történetíró beszámol egy Menandrosz nevű varázslóról, akit a hagyomány szerint Simon mágus tanítványaként mutat be: „Azt **hirdette magáról**, mint mondják, **hogy ő az Üdvözítő, aki valahonnan fentről, a láthatatlan aiónból küldetett az emberek üdvözítése végett**, és azt tanította, hogy senki sem lehet **magasabbrendűvé** a világot megalkotó angyaloknál másképp, **mint hogy ha előbb az a mágikus tapasztalat irányítja, melyet ő közöl**, és az általa átadott kereszttség.” Tanulságosnak tartottam az ő szavait így kiemelni, mert számomra nagyon aktuális és általánosan jellemző, ahogyan az ókori mágusról ír, mert ezek a megfogalmazások pontosan visszacsengenek egyes mai mágusok, elsősorban egyes természetgyógyászok megnyilvánulásaiban. Több természetgyógyász hirdetését láttam már olyan „mester” aláírásával, aki valamely „*magasabb világ (bolygó) küldötte*”. Például a visegrádi természetgyógyász csoport újságjában olvashattuk 1994 júliusában:

„...Hozta munkatársait, segítőt is. Itt volt Zsuzsa, Johanna és Anikó: ők is gyógyítók. Nem tanítványok, hanem ugyanolyan kiválasztottak, mint a Mester: ugyanonnan – »fentről« – van az energiájuk, s ugyanúgy tudnak gyógyítani. (...) De ezen a szép, verőfényes napon nem csak ők loptak melegséget a győriek szívébe: ott volt Bea és Kati is, akik a Sziriuszról jöttek segíteni az emberiségnek. Mármint a tudatuk, a lelkük jött onnan...”

A pécsi New Age-lapban az, aki a gyógynövényteákat „a levegő-, a víz-, és a tűz-elemű emberek” számára ajánlja: „*B. L. természetgyógyász, az Ős-szellem prófétája*”...

Euszebiosz a nagy eretnekszakértőnek, Irenaeus püspöknek is idézi a Menandroszról írt sorait, melyek így szólnak: „Bizonyos Menandroszról tudjuk, hogy maga is samáriai volt. (...) Simon tanítványa lett. Őt is *a démonok ösztökélték*, és amikor Antióchiában tartózkodott, *sokakat félrevezetett mágikus művészetével*. A hozzá csatlakozókat meggyőzte, hogy nem fognak meghalni, és még ma is vannak olyanok, akik őt követve ezt vallják.”

Euszebiosz nagyon jól ismert egy fontos mozzanatot a gnosztikusoknál és a mágusoknál, akik nyilvánvalóan mindig keresztényellenesek voltak. Tudta, hogy *a zavarkeltés kedvéért ezek a csoportok mágiának nevezték a keresztény imát* és a keresztények hit-titkait, melyekben Krisztus megváltó áldozata szerepel, s azt is látta, hogy a mágiával való foglalkozás nyomában a keresztényekben elvész a hit és a valódi reménység: „**Az ördög műve volt, hogy ilyen, keresztény névbe öltözött varázslók által igyekezett elérni, hogy az istenfélelem titkát mágiával vádolják meg az emberek.** (...) Azok pedig, akik ezekhez az »üdvözítőkhöz« csatlakoztak, elvesztették az igazi reményt.”¹⁸⁰

A mágikus tudás gyűjteményét, az alapjául szolgáló okkult világképet komolyan kidolgozva találjuk meg a Budapesten 1907-ben született nagy magyar mágusnak, *Scherbák Viktornak* W. *Charon* álnéven kiadott könyvében, az *Atlantiszi mágiá*-ban.

Már az is érdekes, amit e könyvről az Előszóban a szerző testvérhúga, Szepes Mária leír:

„...Életében, a feleségén és rajtam kívül nem kerülhetett senki kezébe (a könyv). Tilos volt továbbadnunk. Most azonban elérkezett az ideje, ahogy Ő mondta, a nyilvánosság elé tárhatjuk »az utolsó idők privilégiumaként«”.

Leírja a bizarr jelenségek egyikét is, amit eme eredeti okkultista körül utolsó, beteg napjaiban átéltek:

¹⁸⁰ Euszebiosz egyháztörténete. In: Ókeresztény írók. IV. kötet, Bp. SzIT, 1983., 125-126.

„Az ápolónők közül az egyik tanúja lehetett egy megmagyarázhatatlan jelenségnek: a külső erkélyajtó vad erejű dőngetésének, morájának, a vihartalan csillagos éjszakában, amelyet a szomszédok is hallottak, és a sötétséget nappallá varázsló fényvillanásoknak.”¹⁸¹

Talán ekkor „elköszönni”, vagy éppenséggel az „egység” miatt az uralmat fenntartani érkeztek mindazok a többnyire láthatatlan „elementálok”, vagyis démoni hatalmak, amelyekről a rejtett világ e beavatott tudósa oly pontosan és egyértelműen tudott magyarázni? Azt írta ugyanis:

„Az elemekkel való kapcsolódás, az unifikáció (egyesülés), élménye birtokába juttatja a varázsigéket, melyeknek az elemi szellemek engedelmessé válnak. Aki vízzel eggyé lett, annak engedelmessé válnak a vizek; aki a tűz lelkét magában lánggra lobbantotta, annak a tűz szolgája, rokona, testvére lesz. Ez volt az elemi erők mágiájának vizsgatétele. Az atlanti varázsló, de még a kaldeus is, akarata koncentrációjával gyúlékony anyagot lánggra tudott lobbantani s az atlantida (ti. az atlantiszi mítosz szerinti „ember” – G. P.) villámot szórt.”¹⁸²

A nagy körütekintéssel és valóban sok régi okkult hagyomány felkutatása nyomán megidézett szellemek úgy látszik csakugyan ennek az egységesülésnek a jegyében „materializálódtak” a nagy varázsló halálakor, jelet adva – hiszen itt joguk volt! – kapcsolatukról, az egységről, „hatalmukról”, mely Scherbák Viktor révén mintegy életre kelt. Nem titkolhatom el, hogy gyakran végeztünk vagy végeztettünk egyszerű katolikus házszentelést (szentelmény – a katolikus közösség imádságai között), bizonyos otthonokban, ahol – mint kiderült – előzőleg mágikus, okkult cselekmények, összejövetelek folytak, s a későbbi lakók pedig gyakran nem tudtak nyugodtan pihenni az éjszakai, erkélyajtókon, ablakokon való dörömbölés, kopogtatás („Poltergeist”), illetve fényvillanások, fénymegjelenések miatt. Ezeknek az imádságoknak a nyomában minden alkalommal megszűntek e különleges, de reálisnak tartott „élmények”, „tapasztalatok”.

W. Charon mágikus tankönyvében sok helyen érintőleg bemutatja a maga *gnosztikus-okkult* világképét, kozmológiáját is, amely nagyban emlékeztet *Rudolf Steiner*ére.

Az „Atlantiszi mágia” lényegét legjobban ezek a megfogalmazásai mutatják be:

„Azok a *démoni lények*, melyeket az asszír-babilóni-görög mondavilágból ismerünk, az atlanti-lemúriai emberfajok harmadik szeme számára megfogható valóság voltak. (...) Az ókori népek mágiája ezért démonok, ördögök, sárkányok, kentaurok és más csodaformák figuráival van tele. A démonok alapja a természet erőinek asztrális képlete és rajtuk keresztül az atlanti varázslók a legkönnyebben tudtak mozgásba hozni a saját részét képező erők egy töredékét. Ezért az ókori mágiának, valamint a belőle kialakult ceremonális mágiának mindenkor fontos alkotórésze a kozmikus szimbológia. Atlantisz mágusának **elég volt felidéznie egy természeti hieroglifát, hogy az abból életre hívott asztráldémon elvégezze a reá bízott feladatot**. A későbbi korok mágusa azonban már nem rendelkezett a fizikai világot az asztrállények birodalmával organikusan összekötő kapoccsal, (...) s így neki tudatát fokozatosan mágikus szertartások útján kellett kiemelnie, hogy a láthatatlan világ *energiáit* közvetlenül érinthesse.”¹⁸³

¹⁸¹ W. Charon: Atlantiszi mágia. Bp., Média, 1990. 5-6.

¹⁸² W. Charon i.m. 142.

¹⁸³ W. Charon i.m. 19-20.

Ebben az 1990-ben újra kiadott varázslókönyvben megtaláljuk a legfontosabb segédeszközök és módszerek táráát. E komplett mágus-kézikönyv leírásaiból sok mindent megértettem arra a modern okkultizmusra vonatkozóan is, amelyet a New Age mutat be és működtet, ám nem nevezi néven a „gyermekét”, hanem ugyanezeket a tartalmakat inkább a „parapszichológia”, illetve egyenesen a tudomány bizonyos kölcsönvett terminusai alatt forgalmazza... Talán olvasónknak is segít, ha néhány pontos idézetet veszünk, hiszen, ha néha nehezen érthető is, mégis bemutatja a *talajt*, amelyből mindenfajta boszorkányság, gnoszticista beavatás, mágikus pszichotechnika kinövekedett:

A „Ceremoniális mágia” című fejezetben a mágia eszközeit így találjuk:

„1. Varázspálca; 2. Asztrálkard; 3. Mágikus tükör; 4. Kabalisztikus lámpa; 5. Pentagramm.

...A leendő mágusnak szüksége van óriási, az indiai jógik mértékével mért akaratra, kormányozható szenvedélyre, revitalizált harmadik szemre, a hermetikus filozófia (=okkultizmus – G. P.) bölcsességének szellemi lámpására és az örökérvényű kozmikus törvények ismeretére. Mikor ezeket a képességeket már megszerezte, a szerszámok elkészítése néhány napi koncentrált munkával nyélbe üthető...

*Az egyszerű materiából készített kultikus tárgyak valóságos jelenléte mindössze azért szükséges, hogy a fizikai anyag a szellemi erő csontvázául szolgáljon. Mágikus apparátusok használata a tapasztalat szerint rendkívül elősegíti az általuk szimbolizált képességek kifejtését.*¹⁸⁴

Mind a varázspálcán, mind a mágikus kardon megtaláljuk alapvető jelek gyanánt a KÍGYÓT és a PENTAGRAMMOT, vagyis ötágú csillagot. A *szabadkőművesek* egy hasonló kardot használnak (pl. beavatáskor), amelyen ugyanez az *ötágú csillag* található ugyanazon a helyen, amelyen Charon ábrája szerint találjuk, a markolat és a penge találkozásánál. A mágus eszközein szerepel még az egyiptomi „ankh-jel”, a hurkos kereszt, az „élet jele”, amely ősi fallikus szimbólum, a termékenység és az oziriszi hatalom jelzője.

„A *varázskör* a mágikus operációnak szintén egyik sokértelmű szimbóluma. Zöld krétával rajzolható a **laboratórium** (sic!) padlózatára. Itt tulajdonképpen nem egy kört húzunk, hanem mindig hármat, a hermetikus síkoknak megfelelően. (...) Mikor a mágus a varázskört meghúzza, ezzel egyidejűleg a legintenzívebb pszichikai koncentrációban kell arra gondolnia, hogy a húzott kör az általa szimbolizált sík külső, démonikus erőinek gátja. Ezzel altudatában működésbe hoz egy olyan elhárító-berendezést, melynek hiánya az operációk alatt transzcendens támadások veszélyének tenné ki. *Minthogy a ceremoniális mágia gyakorlása mindig démonikus régiókkal hozza összeköttetésbe a mágust*, tanácsos a védelemről már előre gondoskodni...

A láthatatlan világban felszabadított erő áterjed a látható világra is, és ennek az energiának felfokozása, irányítása, kontrollálása a mágus művészete.

Ha a mágus akaratában valahol rés van, ha az előzetes kiképzés valamiben fogyatékos volt, kicsúszik kezéből a felidézett erők irányítása és az ügyetlen bűvészinak a szuprakozmikus energiák romboló hatalmának áldozata lesz.

A veszély elsősorban mentális természetű és az asztrálvilágon keresztül fenyegeti a mágust, ezért tanácsos a démoni külvilág betörése ellen előzetes pszichikai zárlatot

¹⁸⁴ W. Charon i.m. 23.

alkalmazni. (...) Jól jegyezzük meg tehát, hogy bármilyen mágikus akció reakciót szül, s a mágusnak ez ellen már előre kell a védelemről gondoskodnia...”¹⁸⁵

Scherbák Viktor írásaiból kitűnik, hogy nem csupán a mítoszokból, vagy divatokból merítő, fantáziadús szenzációkeltő, hanem olyan, aki tapasztalatból beszél, különben nem térne ki oly gyakran a varázslás veszélyeire.

A mágia alapvető jelképei és módszerei, melyeket Scherbák-Charon rendszerezett, valamilyen formában megtalálhatóak a New Age spirituális és gyakorlati technikái – jelesen az agykontroll módszerei – között is. Hasonlóképpen megtaláljuk a próbatételt, mint a beavatás feltételét a New Age hitét alkotó rendszerek között is: a szabadkőművességben, a jógában, a reikiben. W. Charon ezeket is részletezi.

„A négy elemi *próbatétel* először Egyiptomban vált ismeretessé és lényege abban áll, hogy a tanítványnak tűzön, vízen, földön és a levegőn keresztül jelentkező veszéllyel szemben érzéketlenné kell válnia. Az ősi előírás megköveteli, hogy a leendő adeptus rettenthetetlen legyen. Az elemi próbák a hermetikus testvériség épületeiben (vö.: szabadkőművesek, templomosok stb. – G. P.) többnyire kombinált, összetett próbák voltak, ahol a neofitát tűzön, vízen földalatti barlangokban és szakadékokon hajtották keresztül. A tanítványnak vak bizalommal kellett áthaladnia egy látszólag izzó parázzsal és lángoló szénnel töltött folyosón, át kellett kelnie egy sebesen rohanó földalatti vízen s miután térdén és hasoncsúszva keresztülmászott egy igen hosszú, szűk barlangon, amelyben csak egy ember fért el összekuporodva, végül még egy szakadékon is keresztülugratták...”

Ama fé lanyagi lények, akiket számtalan átmeneti formájukban a neofita ilyenkor látott, csak a harmadik szem számára valóságok, az egyiptomi szertartás ezeket csak az áldozati füstölő biokémiai hatása következtében tudta megidézni.

Az asztrálvilág lényei, a *démonok, sárkányok, kentaurók* és a többi mitológiai szörnyeteg ma már csak a harmadik szem periodikus működésén alapuló eksztázisban válnak láthatóvá.”¹⁸⁶

Az eksztázis = az asztrálmágia alapja; „*az eksztázisban kimondott kívánság démoni erejű mantra, de a transzcendens síkok elementáljainak éppen a démoni erő a mozgatórugója...*”

A mágus leírja a monizmus és az okkult világnéző központi, már emlegetett fogalmát is, az „**életerőt**”, Hermész Theleszm-jét, amelyet „**asztrálfény**”-nek nevez. A gyakorlat számára ez a „*nagy mágikus ágens*”:

„A mágiának olyan közvetítő közegre van szüksége, mely az egész kozmoszt betölti és mindenütt rendelkezésére áll az *adeptusnak*. Ilyen a szubtilis finomságú *asztrálfény*, a hermetikus hagyományok nagy arkánuma, amit a hindu filozófia ákashának, a tudomány (? – G. P.) pedig világéternek nevezett el. (...) Az asztrálfény az a közeg, amely az adeptus gondolatait, parancsait a távolba közvetíti. Ez képezi az alapját azoknak az asztrálformáknak, melyek a művész szolgálatára sietnek a láthatatlan, démoni világ küszöbén...”

Scherbák Viktor legalább néven nevezi a dolgokat, legalábbis egy határig, hogy a teljes miszticizmus és szertartásosság hatása el ne párologjon, s ilyen módon – mivel valódi mágus – megőrizze a hagyományt, a klasszicitást. Programpontjai között azonban megjelöljük a

¹⁸⁵ W. Charon i.m. 26-29.

¹⁸⁶ W. Charon i.m. 30.

modern mágusok, a José Silvák, reikimesterek és különféle extraszenszek titkát. Hiszen az utóbbiak oly sok dolgot elhagynak, sőt elhanyagolnak, még több mindent nem mondanak ki, és nem láttatják azokat a gyökereket, és régi alapokat, melyeket elődjük, Scherbák Viktor sokkalta becsületesebben – íme – magyarázgat. Eliphas Lévit, a híres kabalisztikus „modern” mágust idézve jegyzi meg Scherbák: „A ceremóniák, amint azt mondja – »mesterséges eszközök az akarat szokásainak megteremtésére, melyek feleslegessé válnak, mihelyt ezek a szokások vérré válnak.«”

Meg kell mondani, hogy *José Silvák* ezek szerint már sikeres utat megtehettek, mert itt tartanak: nincs szükség sokfajta ceremóniára vagy varázseszközre, mindent helyettesít a képzelet, a vizualizáció, a „szintre menés”, vagyis az alfa-állapot meditációs „laboratóriuma”. S ha már az agykontrollra gondolhattunk, ne mulasszuk el elismerni azt, hogy Scherbák Viktor milyen pontosan lejegyzte előttük ötven évvel (N. Agrippa pedig még ötszáz évvel előbb!) a *távolbahatás* technikáit:

„Az eksztázis által felerősített akarat távolba hathat, ha a rendelkezésre álló segédeszközöket a mágus használni tudja. Ezek az eszközök (...) az *imagináció* (vizualizáció) iránytűjével vetendők bele az operációba. (...)

A pszichikai kondenzátor az imagináció, amely bárminő helyet vagy személyt pillanatok alatt elének varázsol, a hullámhossz bekapcsolását pedig nagyon megkönnyíti, ha a kiszemelt személytől valami kis használati tárgyat teszünk magunk elé. Ez lehet levél, fénykép, hajtincs, vagy bármi, ami az illető személyes magnetizmusával van átitatva.

Ha a hullámhossz megvan, s keresett helyet vagy személyt egyszerűen plasztikusan magunk elé képzeljük, s úgy szólunk hozzá, mintha testileg előttünk állna. A mágikus fejlődés magasabb stádiumában a varázspálcát használjuk fel operációnknál és a mágus asztrálteste a kívánt helyen meg is jelenik, üzenetét pedig saját szavaival mondja el. (...)

A testből való kiszállást és az asztráltest kiküldését később még részletesebben fogjuk tárgyalni, itt most csak annyit jegyzünk meg, hogy ez elővigyázatossági intézkedések megtételét teszi szükségessé.”¹⁸⁷

A varázsló három fokozatot különböztet meg a *távolbahatás* terén: Ezek közül túlnyomó részben az elsőt használja az *agykontroll* is, az utolsót pedig *jógik, fekete mágusok, téridő-utazást* produkáló hipnotikus és egyéb pszichotechnikák az Új Korszakban:

- „1. Mikor a mágus pusztán üzenetet vagy parancsot küld a távolba, akaratának koncentrációja útján;
2. mikor a varázskörben állva, a varázspálcával irányított, sűrített akarat- és érzéskoncentrációt végez egy távoli célpontra és
3. mikor *laboratóriumában* elzárkózva, tetszhalálszerű állapotban kiszáll testéből és az előírt helyen személyesen jelenik meg éterikus burkában.”

Eme boszorkánykönyv részletesen sorolja végig az oly fontos imagináció, ma úgy mondják, *vizualizáció*, többféle gyakorlatát, melyek között számos olyanra bukkanunk, amelyekhez hasonlókkal az *agykontroll* tanfolyamokon is gyakoroltatják a koncentrációt, a „gondolatátvitelt” vagy „bevitelt” más testekbe. A témán belül a könyv beszél a *gondolaterőről, az akaratátvitelről, az érzelemátvitelről*. A 67. oldalon eme „érzelemátviteli” gyakorlatok között megtaláljuk a *Bánréti-féle* irodalomtankönyv egyik gyakorlatát is, szinte szó szerint: „Konstruáljunk »varázsszövegeket«, valamely tetszés szerint választott emóciót

¹⁸⁷ W. Charon i.m. 42-43.

versbe foglalunk, annak az elvnek a szem előtt tartásával, hogy a varázslat szavai rövidek, lendületesek legyenek, jól csattanó rímmel. Mozgatóeleme lehet a szerelem, rokonszenv, parancsolás, idéző felszólítás. A vers ereje az ismétlésben van...”

Az utóbbi gyakorló feladatot aztán így vezeti tovább:

„...addig ismétljük, míg tartalma a vérünkbe megy át. Ekkor adott célpontunk felé távolba vetítjük. (...) A versből sötét tűz árad, mely a szöveg ismétlésével átömlik belénk, felfokozódik és távolba hat. Más emóciók felkeltésére is hasonlóan kell összeállítani segítő mantrákat.”¹⁸⁸

Azt hiszem, ez világos beszéd. Aki ezzel fegyverkezik, tudja, mit tesz, számolhat a negatív következményekkel – hisz tán éppen azt akarja... Ismételem azonban a problémámat *a New Age-beli mágusokkal kapcsolatban*: a technika oly hasonlatos; a vizualizáció, a koncentráció, a távolbavetítés stb. hasonlóan hangsúlyt kap és fontos eszköz. Itt nem világos azonban a mechanizmus mögött: ki is az – mi is az, ami működik? Persze, a „klasszikus”, régi mágus sem tárta fel egyik „célpontja” előtt sem a felhasznált „mantrájának” tartalmát... Mint ahogy az egyik New Age-es klubban is rémült védekezéssel ugrott a titkos mantrák eredeti jelentését őrző jegyzetei után a kíváncsiak elől az egyik jógaoktató... A mantrát a nyugati jógázónak csak mondanía és kedvelnie kell, értenie „nem szükséges” – hisz kiderülne, hogy valójában egy-egy ilyesfajta, a fentiekhez hasonló bukott szellemiségnek a neve...

W. Charon írásából természetesen nem hiányozhat – ha már a gyerekek „alternatív” irodalom tankönyvéből sem hiányzott – a fekete-mágia legkedveltebb metódusa: a *képvarázs*. Ide tartoznak az elkészített viaszszobrocskák, melyekbe, ha lehet, a megrontandó személy testének vagy használati tárgyának valamely darabkáját is elhelyezik, majd rituális cselekmények közben őt megátkozzák, a figurát átszurkálják kis tűkkel, ami betegségét vagy halálát okozza. Használják szerelmi varázslásra is. „A fizikai átalakulás, amit a közelünkben lévő tárgy szenved, (...) a hasonmásról áterjed a távol lévő eredetire is. (...) Napjainkban fényképek útján is gyakorolják, mégpedig sokkal hatásosabban.”¹⁸⁹ És Charon szavai valóra válnak: ezt teszik a természetgyógyászok is.

Mind Simon mágusnál, mind a többi varázslónál megtaláljuk azokat a törekvéseket, amelyekre a New Age is serkenti a tömegeket: *emberfeletti képességeket szerezni, a láthatatlan világ erőivel kapcsolatba lépni, azokat felhasználni a valóság, az emberek, sőt az égiek feletti uralom érdekében*.

A JÓSLÁS az okkult tudás építményének egyik oszlopa, a *mágia testvére*, a boszorkányság kiindulópontja. Ahhoz, hogy befolyásolhassam a másik embert, jó tudni, mi várható, melyik lesz a kedvező pillanat. A jóslással oly könnyű egyesek és a tömegek kíváncsiságát felébreszteni, meglovagolni, könnyű vele másokat hatalom alá hajtani, zsarolni, kényszeríteni.

Az ókori Mezopotámia legkiemelkedőbb kutatója, *Leo Oppenheim* ezt írja a téma lényegéről:

„A jövendőmondás alapján véve a természetfeletti erővel való érintkezés egyik módja, amelyről azt feltételezik, hogy formálja az egyén, valamint a csoport történelmét. A

¹⁸⁸ W. Charon i.m. 68.

¹⁸⁹ W. Charon i.m. 149., 153.

jövendőmondás előfeltétele a hit abban, hogy ezek a hatalmak képesek, és néha hajlandók is közölni szándékaikat...”¹⁹⁰

Az ókori történetírók véleményét aláhúzza Mezopotámia forrásszerepéről szólva az okkultizmus terén:

„A mezopotámiai civilizáció, a mezopotámiai nyelvek letűnése nem akadályozta a jövendőmondás bizonyos módszereinek elterjedését Palesztina és Egyiptom irányában – innen pedig Európába... A Kr. e. I. évezred mezopotámiai asztronómiája köztudomásúan hatott Indiában, de még ha nem tudjuk is bizonyítani a jövendőmondás keleti módszereire gyakorolt mezopotámiai hatást, a korábbi időszak vonatkozásában az átvételt határozott lehetőségnek tekinthetjük.”¹⁹¹

A jóslás legkülönbözőbb módszereit az animista pogányságban a mágikus megfelelések alapján („csillagoknak, égieknek megfelelnek a földi elemek” stb.) vagy később az okkult világképek alapján, a mágikus gyakorlatok során szerzett tapasztalatok során próbálták kidolgozni. Régebbi korokban sem lehetett elképzelhetetlen, amely ma a „New Age korszakában” feltűnik, hogy egyesek váratlanul és jobbra akaratlanul, tanulmányok nélkül is szert tesznek jóslási képességekre. Megfigyelhettem, hogy ilyen dolgok a legtöbbször olyan személyeknél válnak nyilvánvalóvá, akiknek valamelyik közelebbi őse már foglalkozott jóslással, spiritizmussal, vagy más okkult érdeklődése volt. Az ilyen „spontán” jósök „extraszenzorális percepcióján” (ESP) kívül a következő fontosabb jóslási módszerek alakultak ki a történelemben, melyeket manapság az új-okkultizmus előbányász:

jóslás a *csillagokba* vetett hit által – asztrológia;
jóslás *eksztázisban*, transzban, (sámánizmusban, meditációk által);
nekromantia – jóslás halottidézés által, szellemidézés által (spiritizmus, channeling, „halottlátók”);
álomfejtő jóslás; *állatok vonulásából* (főleg madarak) és belsősegeiből (főleg a májból) való jóslás;
tenyérjóslás;
eszközök általi jóslás:
tűzből jóslás, tűzugrás,
„Luca széke”,
kristálygömb,
öntött alakzatok,
kocka-jóslás,
Tarot-kártya.

Ez utóbbinak többféle formája is használatos. Beszélnek kínai eredetű Tarotról és a kabala hagyományából eredeztetett Tarotról. Ezt a képi szimbolikával „működő” jóstehnikát a középkorban, majd később is többször betiltották.

A Tarot mellett újra nagy szerepet kapott az ókori Kínából eredő okkult tankönyv és jóskönyv, a *Ji Ching*. Ez a taoizmus eszmei talaján foglalja össze a kínai varázslás és mágia hagyományait. *C. G. Jung*, a pszichológus is használta, s előszeretettel hivatkozott rá. A tao a világtörvény, a rejtett egység; mindennek az alapja, ugyanakkor megfoghatatlan; a kozmosz minden pillanata, „kerekének egy-egy fordulata” egy-egy lépés a tao útján. Ami ezt a kereket mozgásban tartja, az a jin és jang alapelve. A jóslásban mindaz, amit valaki felismer egy

¹⁹⁰ Leo Oppenheim: Az ókori Mezopotámia. Bp., Gondolat, 1982. 260.

¹⁹¹ Leo Oppenheim i.m. 259.

adott anyagi konstelláció (pl. a kártyaképek) segítségével, beszélhet neki a „Nagyról” és a „Kicsinyről”, a belső és a külső világról (makrokozmosz – mikrokozmosz). Ez a mágikus világkép, amely a Tarot és egyéb jóslások alapját adja, a monizmus, az egység-elv alapján áll; a jós ismerete, az „orákulum” tehát azért jöhet létre, mert „ami lent van, az ugyanolyan, mint ami fent van”.

Gyökerek VI.: A modern pszichológiai iskolák és C. G. Jung

Sigmund Freud és iskolája, az általuk megteremtett pszichoanalízis és bizonyos pszichoterápiák, gyógymódok, főképpen pedig Freud egyik nagy tanítványa, *Carl Gustav Jung* akaratlan is hozzájárultak olyan felismerések elterjedéséhez, amelyek az egyik oldalról kikövezték az utat a mai Új Korszak szellemisége számára. Az Új Kor mesterei, terjesztői pedig felfedeztek egy lehetőséget; hivatkoznak rájuk és elméleteiket tudományos igazolásuként igyekeznek felhasználni. Az ún. *Transzperszonális és Humanisztikus Pszichológia* nevű irányzat újabban pedig tudatosan alkalmazza a lélektani érveket és gyakorlatokat a New Age mozgalom érdekében. Sigmund Freudtól kezdve ez a mélypszichológia támogatta az embereket önmaguk jobb megértésében, de egyúttal azon az úton is, amit a már leírt idézet Hippolütosztól a gnoszticizmusnak tulajdonít; ennek javaslata segítette az embert az Istentől való elfordulás lázadó mozdulatában is:

„Hagyjátok abba Isten és a teremtés kutatását. *Magatokba nézzetek*, önmagatokat tegyétek meg kiindulási pontul. (...) Ismerjétek meg a bánat, az öröm, a szeretet és gyűlölet forrását. (...) Ha ezt a témát gondosan áttanulmányoztatok, *megtaláltátok őt magatokban.*”

Miközben a modern pszichológiai kutatás valóban nem elégedett meg azzal, amit a kísérleti pszichológia kínált, úgy vélte, hogy mindig mélyebbre szállhat, és útja közben reális tapasztalatait fantáziát nem nélkülöző hipotézisekkel egészítette ki, amelyek gyakran csakugyan előbbre is tudták segíteni. Ezen az úton, a „tudományos ezoterika” befelé irányuló útján megállapította a tudat összetettségét, és megalkotta többek közt a **tudattalan** fogalmát. A nem hívő Freud és számos követője hajlamosak voltak arra, hogy felfedezéseiket, mint amilyen a *libidó*, vagy a *tudattalan szerepe*, úgy tekintsék, mint a „bölcsek kövé”-t; túlértékeljék, s általánosítsák az emberi élet, s a társadalom minden vonatkozására, s ily módon szinte misztifikálják ezeket. Úgy érezték, hogy csakugyan megragadhatták az ember lényegét, s ez felért egyfajta hittel. Még inkább így fogták fel e modern mélypszichológiai felfedezéseket a New Age újgnosztikusai. Amíg csak valószínűsítjük, hogy a Hippolütosz által idézett ókori gnosztikus iskola tagja a fentiek szerint „önmagában” valamilyen panteisztikus istenséget akart „megtalálni”, nyilvánvaló az, hogy a New Age-hívő a saját bensejében, a pszichoanalitikusoktól kölcsönzött „tudatalatti”-jában megtalálja istenét, aki valóban egyszerre önmaga is, meg a világszellem is, és így a monizmus révén eme „*tudatalatti*” segítségével valósul meg szerintük az áhított kapcsolat és egység a mindenség-Istennel.

A Freudnál nem kevésbé zseniális, és tudósi alázattal is rendelkező **Carl Gustav Jung** hipotetikus eredményei közül az új okkultizmus, a New Age mozgalma elsősorban az ún. „*archetípusok*” és a „*kollektív tudattalan*” elméletét fogadta és építette be revelációként, nagy készséggel.

Hogyan írja le ő maga ezeknek a fogalmaknak a lényegét?

„A személyes emlékeken kívül mindenkiben adva vannak a nagy, ősi képek, ahogy Jakob Burckhardt egyszer találóan megfogalmazta: az emberi elképzelés örökölt lehetőségei arról, ami ősidők óta mindig is volt. Ennek örökletes volta magyarázza meg azt az alapjában véve különös jelenséget, hogy bizonyos mondatémák és motívumok az egész Földön azonos formákban ismétlődnek. (...) Olyan fantáziák reprodukálódnak, amelyeknek alapja (...) a tudattalan mélyebb rétegének a megnyilvánulása, annak a rétegnek, amelyben az általános

emberi, ősi képek szunnyadnak. Ezeket a képeket vagy motívumokat *archetípusoknak* (vagy dominánsoknak) neveztem.”¹⁹²

Jung megkülönbözteti a személyes tudattalant a személytelen tudattalantól, az utóbbit *kollektív tudattalannak* nevezi. Azt mondja hozzá: „A kollektív tudattalan az objektív, míg a személyes tudattalan a szubjektív pszichét képviseli.”¹⁹³

Ez az utóbbi megfogalmazása azért érdekes, mert némileg láttatja azt a panteisztikus hitet Jungnál, melyre írásai közben az olvasó másutt is rábukkan, annak ellenére, hogy a tudós igyekszik személyes hitvallások helyett az objektív tényeknél maradni. Az „objektív psziché” ilyen fogalma, egyáltalán a kollektív tudattalan fogalma megengedi azt a következő lépést, hogy valaki azt mondhassa: az emberek tudatának egyik része, mivelhogy olyan tartalmak vannak, amelyek objektíven szerepelnek az emberiség történetében, mítoszaiban, jelképeiben, végül is egy *összefüggést alkot*, s ez nem lehet más, mint maga az objektív szellem, a világszellem, vagyis a *kozmikus istenség*. És ezt a lépést meg is tette a New Age gondolkodása. Így használja fel Jung ideáit a maga eredeti monizmusának megerősítésére. E lépés után pedig már nagyon kézenfekvő, hogy a „kollektív tudatalatti”-val lehet látszólag tudományosan magyarázni az okkult-mágikus csodatételeket, amelyekre a New Age törekszik, s melyekkel dicsekszik.

C. G. Jung egész életében fokozódó érdeklődést mutatott az okkultizmus iránt; kutatta a keleti és ókori vallásokat, megkülönböztetett figyelemmel a gnoszticizmust, sokféle okkult lelki technikát, jóslást, alkimista módszert próbált ki személyesen, valamint a jógát is.

Kutatói buzgalma közben nem mentesült azonban attól, hogy hatása alá kerüljön a nagyméretű okkult tudásanyag, melybe beleásta magát, és könyveiben maga is egy Nettlesheimi Agrippát vagy Rudolf Steinert is meghazudtoló lendületes részletességgel dolgozta fel és jegyezte le a legkülönfélébb motívumokból összeállított analógiákat, párhuzamokat, melyek közül bizony igen sok erőltetetten és légbőlkapottan került egymás mellé. Olvassuk csak el, hogyan ível lelkesedéséből fakadó erővel az a képsor, mellyel egy archetipikus tartalomnak az általánosságát akarja megrajzolni, s amellyel sok-sok mágusnak és okkultistának a nyomdokaiba szegődve nem is tesz mást, mint a panteista – monista világerő fogalomnak, a *vis vitalis*-nak, az életerőnek, a teremtő *energiának* a létét hangsúlyozza azok számára, akik ezt a világnézetet választották:

„Az energia és megmaradásának elve ősi kép kell hogy legyen, amely addig (míg Mayer föl nem fedezte) a kollektív tudattalanban szunnyadt. Akkor viszont be kell bizonyítanunk, hogy egy ősi kép valóban előfordult a szellemtörténetben, és hatott is évszázadokon keresztül. A bizonyítékot erre nagyobb nehézség nélkül megtaláljuk: a Föld legkülönbözőbb részein élő primitív vallások mind ezen a képzeten alapulnak. Ezek az úgynevezett dinamisztikus vallások, amelyeknek egyetlen és lényegbevágó gondolata egy olyan általánosan elterjedt mágikus erő létezése, amely mindennek a központja. Taylor, az ismert angol kutató, valamint Frazer ezt félreértve *animizmusnak* nevezte. Valójában a primitív népek az erőfogalmon nem lelket vagy szellemeket értenek, hanem olyasmit, amit Lovejoy amerikai kutató találóan »*primitive energetics*«-nek nevezett. Ez a fogalom megfelel a lélek, szellem, isten, egészség, testi erő, termékenység, varázserő, befolyás, hatalom, tekintély, gyógyszer képzetének, éppúgy, mint ahogy bizonyos kedélyállapotoknak, amelyeket az affektusok kiváltása jellemez. Bizonyos polinéziai törzseknél a »mulungu« (ez a primitív energiafogalom) szellemet, lelket, démoni lényt, varázserőt, tekintélyt jelent; és ha valami bámulatós dolog történik, az emberek »mulungu«-t kiáltanak... A történelem folyamán ez a

¹⁹² C. G. Jung: Bevezetés a tudattalan pszichológiájába. Bp., Európa Könyvkiadó, 1990., 123-124.

¹⁹³ C. G. Jung i.m. 125.

kép új meg új formát öltött. Az Ószövetségben a mágikus erő az égő csipkebokorban és Mózes arcán világol; az evangéliumokban a lángnyelv, melynek formájában a Szentlélek száll alá az égből. Ez Hérakleitosz világenergiája, »az örökké égő tűz« a perzsáknál ez a »haoma« vagy az isteni kegyelem tűzfénye; a sztoikusoknál ez az őshő, a sorserő. A középkori legendákban *aura*, dicsfény gyanánt jelenik meg a szentek feje körül... A régiek felfogása szerint ez az erő maga a lélek: halhatatlanságának eszméjében rejlik megmaradásának az elve, s a buddhista és primitív nézet a *metempsichózisról* (lélekvándorlás) az állandó megmaradás melletti határtalan változókéességét fejezi ki.”¹⁹⁴ Ez az összekapkodott példázat, kellő átgondolás nélkül így lefektetve, valójában nem annyira tudományos magyarázat, mint inkább az okkult világkép kedvelőinek nyújtott „bizonyíték” egy tekintélyes tudóstól... Hiszen láthattuk, hogy az okkultizmus panteista fogalma az a különféleképpen nevezett energia-fogalom, amellyel úgy próbálják az anyagi valóságot és a világszellemet összekapcsolni, hogy meglegyen az áhított átmenet (az egység miatt), és közben legyen köze minden vallási hagyományhoz. Jung szövegében nem csak akörül bukkan fel kérdés, hogy ilyen egyszerűsítve beszélhetünk-e a primitív népek összes vallásáról, kimondható-e fő jellegzetességükként ez a bizonyos „energia”-gondolat; nagyobb probléma az, ahogyan Jung azonosságot tételez fel – minden metafizikai-filozófiai magyarázat nélkül – a fizikusok által vizsgált energia (Mayer) és a legkülönbélebb vallások energia-fogalomhoz hasonló monista, vagy panteista, vagy csakugyan animista fogalmai között. Még nagyobb probléma, hogy a Szentleket a mágikus erővel azonosítja.

Ez egy mindennapi varázsló okkultistától, mint pl. W. Charon, megszokott beállítódás, és egy mindennapos New Age-propagátortól szinte természetes, de túlságosan igénytelen megfogalmazásnak tűnik egy nemzetközi tekintélyű tudós pszichológustól. Figyelemre méltó, ahogyan „mágikus erő”-nek nevezi az ószövetségi és keresztény teofániákat, isteni megjelenéseket is ugyanabban a sorban. A klasszikus mágia és a New Age szöcsöveinél találok ezt a fajta fogalmazást, amely a keresztény hitet és misztériumait egyértelműen a mágia sorába helyezi, olyanoknál, mint W. Charon, Szepes Mária vagy az új antropozófus iskolák. Jung tiszteletreméltó módon kívánja, hogy a modern ember is ismerje el azt, hogy szüksége van valamilyen Istenre. Immanuel Kanthoz hasonlóan próbálja visszacsempészni az előbb már racionálisan eltörölt istenfogalmat; míg a filozófus-előd az erkölcsiség vonzataként képzelel el Istent, a pszichológus az archetípusokból vezeti le a morális és pszichés gyógyuláshoz szükséges istenfogalmat.

„Az istenfogalom (...) irracionális természetű, szükségszerű pszichológiai funkció, amelynek egyáltalán semmi köze az Isten létének kérdéséhez. Erre a kérdésre ti. az emberi értelem sosem adhat választ; az isten létének bizonyítékát még kevésbé tudja valaha is felmutatni. Ez tulajdonképpen fölösleges is: egy mindenható, isteni lény gondolata mindenkiben él, ha nem tudatosan, akkor tudattalanul, *mivel ez archetípus*. Valamiféle felsőbb hatalmat érzünk lelkünkben – ha ez nem tudatosan Isten, akkor legalábbis a »has«, (...) mint Pál apostol mondja. Értelmünk már nagyon régen tudja, hogy az Isten igazi létét és mivoltát még csak elgondolni sem tudja, nemhogy elképzelni, Isten léte egyszersmindenkorra megválaszolhatatlan kérdés. A »consensus gentium« (emberi egyezés) örök időktől fogva istenekről beszél, és örökké fog is beszélni róluk.”¹⁹⁵

Nem tudunk maradéktalanul örvendezni a New Age gondolkodóihoz társulva Jung eme teljesítményének, mellyel láttatná, hogy íme, pszichológiai felfedezése hogyan menti meg

¹⁹⁴ C. G. Jung i.m. 128-130.

¹⁹⁵ C. G. Jung i.m. 133-134.

számunkra az istenfogalmat... Látható ugyanis nála az, hogy – miután a ráció Istenét halottnak nyilvánítja, és nem veszi figyelembe a másik „consensus”-t, az emberi tudatokét, a gondolkodókét, a filozófia reflexióját az istenfogalomra, sem semmilyen kinyilatkoztatást –, mi marad meg az istenfogalom „megmentéséhez”: a mély lélekvilágból, vagy ki tudja, honnan feltörő képek, tartalmak, lények, szellemek, érzelmek. Vagyis mindaz, ami irracionális, ami intuitíve fogható fel, az, ami az ösztönök termékeivel, indulataival, emlékekkel, álmokkal keveredve támad fel belülről. Az, hogy itt végül is milyen istenképet találunk, az nem lehet kérdés; politeizmusra, panteizmusra, félistenektől vagy szellemektől nyüzsgő világra bukkantunk? Egyre megy Jungnál. Ő megelégszik ezzel, vagyis a lényeg az, hogy a *tudattalan* az embernek biztosít *valamilyen hitet*. A másik kérdésünk az, hogy az irracionális, a mélyből feltörő, az intuícióban magától érkező mitől ad értékesebb, bizonyosabb utat az istenséghez, mint a tudatos gondolkodás, vagy egy tudatosan és „intuitíve” is elfogadott kinyilatkoztatás?

Jung rendszere nyomában az kísért, hogy az öntudatlan és mélyben szunnyadó dolgokat mind Istennel azonosítsák. Ha pedig a kollektív tudattalan őrzi az istenek fogalmát, akkor megint csak egy lépés kell, hogy kiaknázva a tudattalan nagy lehetőségeit, egyénileg is kiemeljünk belőle tartalmakat (amihez csak valamilyen megfelelő pszichotechnikára van szükség, mint eksztázisra, hipnózisra, alfa-állapotra, Kundalini-meditációra stb). És készen állhat mindenfajta lelki manipuláció szentesítése, akár az istenmegismerés ürügyével. Arra a kérdésre: mégis mi az a „valamiféle felsőbb hatalom, amit megérzünk lelkünkben”? – sokan tudják, hogy sajnos elég sokféle válasz adható...

Pedig másutt leszögezi Jung:

„A pszichológiának (...) nincs módja arra, hogy metafizikai állításokhoz folyamodjon. Csak azt állapíthatja meg, vajon egybeesik-e a pszichés teljesség jelképisége az istenséggel, *de sose bizonyíthatja azt, hogy egy istenkép magát az Istent jelenti*, vagy hogy a mélyén pótolja az Istent.”¹⁹⁶

Másutt pedig:

„Az archetípus gondolata miatt kritikusaim sokszor súlyosan megtámadtak. Minden további nélkül megengedem, hogy *e fogalom vitatható, és nem csekély zavart okozhat...*”¹⁹⁷

Ezeket a megállapításait azonban nem idézik a New Age műhelyeiben... Helyette azonban magukénak és mesterüknek vallják őt.

Szepes Mária például eképpen beszél róla:

„Az alkimistákban felismerte az eredeti metapszichikai élményre és tapasztalatokra törekvő, merész kutatókat, akik szellemük körül nem túrték el a középkori egyház dogmatizmusának korlátait. Jung az alkímiai szimbólumok óriási képanyagát vette át tanulmányaiban, és *olyan módon értelmezte őket, ahogy a hermetikus filozófia* (értsd: az okkultizmus – G. P.). Tehát hiteles ősfornáknak látta e jelképeket, amelyek minden síkon más transzpozícióban ábrázolják ugyanazt a lényegét.”¹⁹⁸

„Jung olyan hermetikus ismertetőjeleket hordozott intellektusában és lelki alkatában, amelyek őt az általa »archetipikusnak« definiált »bölcs öreg ember«-hez teszik hasonlóvá...

¹⁹⁶ C. G. Jung: Aión. Bp., Akadémiai Kiadó, 1993., 166.

¹⁹⁷ C. G. Jung Bevezetés...i.m. 145.

¹⁹⁸ Szepes Mária i.m.171.

Jungban teljessé válik egy kör, amely Hermes Trismegistossal indult, és Pythagorason, Hippokratesen, Paracelsuson, Croliuson, Kirchneren, Hahnemannon, végül Jungon és tanítványain keresztül a szellemi kibontakozás spirálritmusát rajzolja ki.”¹⁹⁹

Úgy tűnik, ő maga is valóban viaskodott azzal, hogy a pszichológiailag megtalált általánosságok, emberi szimbólumok, lélektani élmények kapcsolatba hoznak-e minket a metafizikaival, az Istennel. Mint láttuk, egyszer kimondja a tudományos kutatás és a saját hipotézis függetlenségét is az istenhit metafizikai kérdésétől. Másutt viszont nyilvánvalóan állást foglal – praktikus szempontokból – az újgnosztikus vallási szinkretizmus mellett. Jung felhossa, hogy a keresztény hit feszültségben áll azokkal a pogány és gnosztikus, vallási tartalmakkal, amelyekre ő maga is gyakran támaszkodik. Ezt az ellentmondást nem tudja kellően megmagyarázni, inkább megnyugtatta magát is azzal, hogy megállapítja: újabban „ez az ellentét közben megfelelő kifejezésformát keres, például a keleti vallásokban (buddhizmus, hinduizmus és taoizmus). A teozófia szinkretizmusa messzemenően szolgálja ezt a szükségletet, ez magyarázza meg számos sikerét.”²⁰⁰

A zsidó-keresztény kinyilatkoztatás hitéhez való viszonyát jellemzi: „...sem a múltban, sem a jelenben nem sikerült elérnie még neki a hajdani pogány szimbolizmus gazdagságát” – mondja sajnálkozva a katolicizmus kereszténységéről.²⁰¹ Úgy látszik, a tudós, aki szimbólumokkal foglalkozik, nem teszi le munkaszemüvegét, és a vallásokat is aszerint minősíti (márpedig minősíti!), hogy mennyi szimbólum szerepel bennük... Mindez rendkívül jól jött a New Age hit számára, amely viszont a régi és okkult szimbólumok sokaságát dobja be a huszadik századi ember mindennapjai közé.

Végül is ő maga valamiféle panteista hit felé jutott el, s azt vallotta, hogy az istenséget intuitíve tapasztalta meg. Elméleti szinten láthatóan izgatta a *monizmus* igazolhatósága. Előkészítette a maga módján az utat a gondolkodásban az egységesítő szempontok „győzelmé”, a monizmus felé. „Unus mundus”-nak nevezett állapotról beszélt, amikor az anyag még nem vált el a szellemtől, a pszichétől. Az egy-világ érdekében a kollektív tudattalan nála megadja az átmenetet a pszichés, tudatos világ és az anyagvilág között is.

A cselekményeket, amelyeket egyesek Istennek tulajdonítanak, a marxizmus az anyag képességeinek ismerte el. A dolgokat, tetteket, amit egyesek Istennek tulajdonítanak, C. G. Jung a tudattalan psziché képességeinek ismerte el; szerinte ez, a közös örökség a lelkek mélyén hordozza a világot „teremtő” és „rendező” ősmintákat, programokat.

„A keresztények hálával adósak két amerikai kritikuskak, Kevin Perrotának és Leanne Payne-nek” – írja *Michael Cole* –, amiért rávilágítottak Jung gondolatainak hibáira. Szerintük „Jung alaptanításainak négy gyengesége van: Az első a hajlás az ön-feloldás felé; egy másik tendencia, hogy összetéveszti az egyént az Istennel; a harmadik az, hogy Jung összekeveri a személyi tökéletesség célját a keresztény szentség céljával; végül az a gondolat, hogy a gonoszt inkább integrálni kell, mint személyében elvetni. Jung önéletrajza, az *Emlékek, álmok és elmélkedések* leleplezi a svájci pszichológus gondolkodásának lényegét és motivációját. Egész életében sanyargatta a démon, vagy ahogy mások nevezik, az okkult fenomén. Azt tolmácsolta, hogy az Isten jó is és rossz is, hogy Jahweh és a sátán egy teremtmény pólusai, és hogy hasonlóképpen a pszichikai életnek is megvan a jó és rossz pólusa. Ez a Jungról szóló rövid kivonat tükrözi, hogy ő valójában a legmegbízhatóbb vezető és tanító. Jelenleg még az egyik modern pszichológiai iskola feltalálója, ami a New Age-ben a *transzperszonális pszichológia* eszméjéhez vezetett. Ennek koncepciója az »isteni belső« és a »realitás egysége« ideákat hozta be a pszichológiába. A transzperszonális pszichológiában minden létező alapja a tudatosság. Ha egy magasabb tudatosságra lépünk,

¹⁹⁹ Szepes Mária i.m. 148-186.

²⁰⁰ C. G. Jung: Bevezetés...i.m. 147.

²⁰¹ C. G. Jung: Bevezetés... i.m.146.

tetőzésünket a tiszta lélekben találjuk meg. Olyanok leszünk, mint az Isten. Egyértelmű, hogy a transzperszonális pszichológia a nyugati panteizmust, a keleti hinduizmust és buddhizmust öleli fel.”²⁰²

Carl Gustav Jungot kritizálva nem bíráljuk a széles tudású tudóst vagy a nagyszerű orvost, aki gyakran használta fel páciensei érdekében az egyház tanítását vagy a lelkesítő segítséget. Kritizáljuk azonban a kereszténység szempontjából téves világnézetét, amit tisztelői nem elemeznek, amit nagy hatása miatt, úgy látszik, kevesen tudnak szemügyre venni valódi teológiai szempontok alapján. A kevesek közé tartozik a jezsuita *Mitch Pacwa*, aki *Catholics and the New Age* című könyvében a tisztelet szavai mellett kritikájában a hiányokat és tévedéseket is le merete írni: „A kétségeim Jung téziseit illetően akkor vetődtek fel, mikor észrevettem, hogy a keresztény tanításokat mitikus szemszögből magyarázza és a kollektív tudattalan őstípusok egy nagyobb csoportjának tekinti. Én hinni akartam abban, hogy a kereszténység mind történetileg, mind pedig objektívan igaz és nem csupán egyfajta mítosz, még akkor is, ha ezt a fogalmat ügyesen újra definiáljuk. Jézus Krisztusnak adtam az életemet azáltal, hogy beléptem a jezsuitákhoz és fogadalmat tettem. Ha Krisztus csak egy archetípus lenne, nem hiszem, hogy képes lettem volna jezsuita maradni. Nekem a mítoszok és az őstípusok túlságosan sekélyesek ahhoz, hogy feladjak értük feleséget, gyerekeket és otthonot. (...) Nem lettem volna képes elkötelezni magam Krisztus örömhíre számára, ha csak a tudattalannak személyes vagy kollektív terméke lenne. Jézus Krisztus egy hitet és egyházat hagyott apostolaira, amelyért keresztények éltek és életüket adták. Jung teljesen félremagyarázta a dolgot, mikor úgy értelmezte a Szűz Mária mennybeviteléről szóló hittételt, mint az Istenhez hozzáadott női részt. (...) Jung és a keresztény tanítás: Első: Jung a hitet a hittételek vak elfogadásaként értelmezte; szerinte a hit elzárja a hívőt az igazi teljességtől. »Az a hit főbűne, hogy gátat vet a tapasztalatnak«. Az ő szemében a hit bűn! (...) Jungot vallása odáig juttatta, hogy így fogalmazzon: »Miután tapasztalatból tudtam, hogy Isten nem ütközik meg az istenkáromlásra, sőt, néha még biztat is rá, mert az embernek nem csak a fényes, pozitív oldalát kívánja előhívni, hanem sötétségét és istentelenségét is...« (...) Második: Jung hangsúlyozta, hogy Isten személyes megtapasztalásának kell a dogmákban való hitnek a helyébe lépnie... Nemcsak hogy megtanulta elfogadni tapasztalatait, de belőlük azt a következtetést vont le, hogy Istennek is van árnyoldala, melyet a keresztény tanítás letagad. Ez és más, legkevésbé sem hithű ideái megerősítették meggyőződésében, hogy »vallási ügyekben egyedül a tapasztalás a mérvadó«. (...) Harmadik: Jung úgy vélte, hogy az archetípusok jelentik a világ igazi tudását. Amit az Egyház mond Szűz Mária mennybemeneteléről, nem jelent annyit Jung számára, mint a saját külön tudása a mandala és egyéb archetípusok valódi jelentéséről. Tulajdonképpen Jung gondolatainak katolikusok körében való népszerűségének egy része abból adódik, hogy vallásunkba mélyreható és igaz betekintést ígér – mélyebbet, mint a hivatalos dogmák. (...) Jung gnosztikus, mert hitte, hogy tudása a pszichéről, különösen hipotézisei a kollektív tudattalánról és ennek őstípusairól, feltárták a vallás és a személyiség igazi értelmét. A keresztény tanítások egyházi magyarázatai ellenére Jung meg tudta ragadni az igazi értelmet az őstípusok saját, egyedi értelmezésére alapozva. Ez már közel jár a gnózisban való hithez, vagy titkos tudáshoz. (...) Jung tudtunkra adja, hogy Isten Krisztussá vált (ti. Jézusban), hogy elszenvedje a szenvedő emberi sorsot. Ez a kijelentése ellentmond egy másik kijelentésének: »Az Úr Jézus számomra kétségtelenül ember volt, esendő figura, és csak a Szentlélek egy morzsája«. Az ilyen vélemények összezavarják az olvasót az élet legfontosabb kérdéséről, melyet Urunk Jézus így tett fel: »Ti kinek tartotok engem?« (Mt 16,15). Jung hablatyolása Jézus identitásáról nyitottá

²⁰² Michael Cole – Tony Highton – Jim Graham – David C. Lewis i.m. 36-37.

teszi művét a New Age magyarázatai felé, melyek távolról sem hiteles keresztény magyarázatok.”²⁰³

---

²⁰³ Mitch Pacwa SJ: Catholics and the New Age. Michigan, Ann Arbor, Servant Publications, 1992. 41., 47-48., 49-50., 62-63.

A New Age-gondolkodás egyik mellékága: A Baha'i vallás

A Keletről érkező missziós szándék jellemző kifejeződésének tarthatjuk, s egyben a vallási szinkretizmus példájának a Baha'i vallást, amely a New Age-dzsel párhuzamos folyamatok egyike, jelentős tömeggel, világméretű szervezettel.

1844 tavaszán egy perzsiai fiatalember, aki magát BÁB-nak nevezte el, bejelentette, hogy látomása szerint „Istennek a világ népei által várt hírnöke közeledik”. Ez a hírnök *Baha'U'llah* lett, aki 1892-ig élt és megalapította a Baha'i vallást. A négymillió tagot számláló vallás ezt mondja magáról:

„A Baha'i vallás a világ legfiatalabb független vallása. Alapítóját, Baha'U'llahot Isten új prófétájának tekinti. Korunkig utolsónak abban a hosszú sorban, mely a történelem előtti időkig nyúlik vissza, és amelynek tagjai Ábrahám, Mózes, Buddha, Zoroaszter, Krisztus és Mohamed. Baha'U'llah üzenetének lényege, hogy az egész emberiség egyetlen faj, és eljött az idő, hogy egyetlen világméretű társadalommá egyesüljön. „Isten (mondta Baha'U'llah) azért indított el egy sor történelmi folyamatot, amelyek majd ledöntik a faji, osztály- és vallási korlátokat, hogy idővel létrehozzák az egyetlen civilizációt.”

Az alapító egy Istenről beszélt, az emberiség evolúcióját szerinte az Isteni Hírnökök segítették, akiket az emberek külön-külön, mint vallásalapítókat ismernek. „Az emberiség most válik nagykorúvá. Ez teszi lehetővé az emberek nagy családjának egyesítését, és egy békés, egységes társadalom felépítését.” Ezért hirdeti az előítéletek lebontását, a nők emancipálását, a vallási igazság egységének és viszonylagosságának felismerését, egyetlen oktatás megvalósítását, világszövetség megalapítását stb. „Az az életforma, melyet a baha'i-k követnek, bátorítja a személy fejlődését. A napi imádkozás és *meditáció megszabadítja a lelket a berögzött sémáktól és nyitottá teszi az új lehetőségek felé.*”

Szerintük „mint az élet minden területére – az isteni kinyilatkoztatásokra is – érvényes az evolúciós folyamat. Ez a folyamat fejeződik ki saját vallásuk feltűnésében és fokozatos elterjedésében az egész világon”.²⁰⁴

Vallásukat a világbéke fő munkásának tartják. 1985-ben felhívást adtak ki a „Világ népeihez”, amely tárgyalja „a háború rémeit”, az „előrevezető utat”, „*a vallások valóságos egységét*”, a „lépéseket egy új világrend felé”, a fajgyűlölet problémáját, a szélsőséges szegénység és gazdagság ügyét, „a nők szerepét”, az „egyetemes nevelés” és az egyetlen „nemzetközi kiegészítő nyelv” lehetőségét. A „Korlátlan nacionalizmus” című alfejezetben többek között így szól a nyilatkozat:

„A Föld egy ország, s az emberek az állampolgárai. A világpolgárság eszméje közvetlen eredménye annak, hogy a világ a tudományok fejlődése és a nemzetek egymásrautaltsága következtében egyetlen szomszédságba zsugorodott össze. (...) Akkor szolgáljuk legjobban a kis rész érdekét, ha a világtársadalom egészének érdekét segítjük elő.” (12. o.)

Az „Egy világgözösség” című fejezetben így szólnak a tennivalókról:

„...a korlátlan nemzeti szuverenitás elkerülhetetlen csökkentését, hiszen a jövőbeni nagy nemzetközösség megalakításához ez az elengedhetetlen első lépés. Szükségszerű egy *átfogó világhatalmat* kialakítani, melynek érdekében a világ minden nemzete készségesen lemond a

²⁰⁴ A Baha'i Hit. Baha'i Nemzetközi Közösség Tájékoztatói Hivatal, Baha'i Publishing Trust, England. é.n.

hadviselés jogáról, kivéve saját területükön a rend fenntartásához szükséges erőket. Egy ilyen világhatalom magában kell hogy foglaljon egy nemzetközi végrehajtó hatalmat. (...) Egy egyedülálló nemzetközi törvénykönyv, amelyet *a szövetség képviselői alkottak, felruházva a rendelkezési joggal, mely szerint a szövetségesek egyesített erői adott esetben azonnal és kényszerítő erővel beavatkozhatnak*, végeredményben egy olyan világközösség, melyben a szeszélyes nacionalizmus átfejlődik egy maradandó világpolgár-tudatba – így néz ki nagy körvonalakban az a Rend, melyet Baha'u'lláh előre látott, egy olyan Rend, melyet úgy tekintünk majdan, mint egy lassan érlelődő kor legnemesebb gyümölcsét.” (15-16. o.)

A szabadkőművesség, a teozófia és az antropozófia után íme, az újabb megfogalmazása a kozmopolita eszméknek, ezúttal nem közvetlen túlvilági szellemi közlés nyomán, mint Blavatszkij asszonynál, hanem egy perzsa prófétai „kinyilatkoztatás” tekintélyével. Az ember már-már örvendezne a szép eszmék újabb képviselőjének, ha nem ötlene eszébe az, hogy velük majdnem teljesen egyidőben egy másik ötlet is felhívta az emberiség figyelmét, és az egységre szólította fel, igaz, először csak a proletárokat, azzal a körirattal, amely így kezdődött: *„Kísértet járja be Európát... ”*. Ennek eszmevilága, sok szép utópisztikus részlete között szintén azt magyarázta, hogy a sok kis nacionalista állam határainak feloldódása után a proletariátus által megalkotott internacionalizmus nyomán az emberiség szükségszerűen eléri a világméretű egységet és a javak egyenlő elosztását is. De itt tolul fel a másik közös emlék is, egy hetven évvel későbbi ezeréves egység-birodalom álmával, amelynek szintén oly sokan tapsoltak, noha ott nem volt cél minden egyes etnikum feladása, csupán azoké, amelyek nem tartoznak a germán faj világába. Ezen emlékek miatt sok kis kérdőjel is megjelenik bennünk, amelyek az ilyen központosított utópiáknál már szerepeltek a történelemben. Így például kérdés az, hogy vajon ennek az egész világszervezetnek nemde a Baha'i Nemzetközi Közösség lesz a központja? Pedig lehet, hogy lesz, akinek egy washingtoni öreg ház tekintélye vagy a Temze partja patinás épületei kedvesebbnek tűnnek majd. És automatikusan kérdezzük, hogy az áhított nagy egységesülés után rövid idő elteltével ez a bizonyos Rend nem fogja-e nekem előírni (esetleg „kényszerítő erővel beavatkozva”), hogy például szentmise helyett reggelente meditáljak – mondjuk – egy „még mélyebb egység” érdekében?

A Baha'i vallási kísérlet szinkretista missziója ma egy, a New Age mozgalommal párhuzamos jelenségként vonz lelkeket *a földi paradicsomi egység* felé.

Mi a New Age?

Miután láthattuk az Új Korszak gondolkodásának, vallási jellegű törekvéseinek sokféle felbukkanását, s miután vázlatosan áttekintettük régebbi gyökereit, és kialakulásának körülményeit, felfigyelhettünk egy vele párhuzamosan kialakult hasonló új-vallásra, – hogy a New Age megértésében tovább lépünk –, válaszolni kell a következő konkrét kérdésekre:

(1.) Mi tehát a New Age?

A New Age a monizmus és a panteizmus, a reinkarnáció és gyakran az evolúció világnézetén felépülő posztmodern áltudományos keverékjellegű álvallási mozgalom a huszadik század végén, amely a gnoszticizmus ókori eszméinek felelevenítésével, az okkultizmusnak és a mágiának korunkhoz szabott felélesztésével és gyakoroltatásával, valamint a keleti vallások elméleteinek és technikáinak importálásával alakult ki és terjed divatszerűen, burkolt vagy nyílt keresztényellenességgel és utópisztikus, világvallási igényekkel.

Meg kell különböztetni a New Age mozgalmát az általánosabb New Age gondolkodástól.

A *New Age mozgalmához* az tartozik, aki vagy amely szervezi ezt a világvallást, intézményeket és csoportokat irányít és inspirál eme nézetek terjesztésére, valamint az a csoport, szerző, iskola stb., mely vállalja és fel is veszi ezt a címkét.

A *New Age gondolkodásához*, szellemiségéhez tartozik minden egyéb jelenség, irányzat, vélekedésmód, gyógyításmód stb. és képviselője, ahol a fent leírt tartalmak közül több már megtalálható. Hiszen elméleti vezetőjük, Marilyn Ferguson szerint az ilyenek megvallásával, alkalmazásával a „HÁLÓ” jegyében már akaratlan is a New Age terjedését mozdítják elő.

(2.) Szekta-e a New Age?

A New Age mozgalomhoz és gondolkodási divatjához elég sok olyan irányzat, vagy csoport tartozik, amelyeket szektásnak nevezhetünk, sőt, némelyeket destruktív szektának minősítettek egyes országokban (pl. a *Krisnatudatúak*, a *Church of Scientology*, *Bhagwan Rajneesh*, *Szvámi Purna* csoportjai). A Zöldek, környezetvédők egyes csoportjai, akik közül számosan követik ezt a világnézetet, sőt, a vallásuknak a természetvallást, a természeti miszticizmust tekinthetjük, nem szekták, inkább politikai pártokként látjuk őket. Hozzájuk hasonlóan, legtöbben, akik magukévá tették (észrevétlenül) a New Age-„hit” tartalmait, megmaradnak korábban – többé vagy kevésbé gyakorolt – vallásuk szervezeti keretei közt. Sőt, hogy a megtévesztés teljes lehessen, vezető személyiségeik közül egyesek kinyilvánítják hangzatosan, hogy ők továbbra is pl. „katolikusnak”, „kereszténynek” tartják magukat (pl. *José Silva*, *Justin Belitz*, *Matthew Fox*, több hazai antropozófus és jógaoktató stb.). Fontos lenne hangsúlyozni ezért, hogy a keresztényi mivolt nem deklaráció, hanem személyes hitvallás kérdése; egyszerűen, *azt vallom-e, amit a keresztény közösség Jézus Krisztus evangéliuma nyomán hitt és hisz?*

A szektákra jellemző, hogy rendszerint valamilyen nagyobb csoportról, közösségről „vágják le” (secare – levágni) magukat, elszakadtak. A szektáknál általában felismerhetjük előbb-utóbb zártságukat, kizárólagosságukat, homogenitásukat, türelmetlenségüket, sőt gyakran erőszakosságukat. A New Age-nél több ellenkező motívumot látunk: nagy nyitottság, erőszakmentesség, nem-ártás, türelem (tolerancia) propagálásával lép fel, hiszen minden vallást és azoknak tagjait egyesíteni kívánja magában. ***A New Age követője nem***

kivonul, mint a legtöbb szekta tagja, hanem beékelődik a keresztény világba, pontosan úgy, ahogyan ezt a gnoszticizmus követői és propagátorai tették az ókorban.

(3.) Mi tartozik tulajdonképpen a New Age mozgalomhoz, mi tartozik a New Age gondolkodáshoz?

Következzék itt egy olyan lista, amelyben vallási és mozgalmi csoportok, lelki tanfolyamok, iskolák és elméletek, módszerek és szervezetek szerepelnek. Ezeknek csaknem mindegyike ma már nálunk is megjelent:

(3.1.) A New Age mozgalomhoz tartozik: Mindenekelőtt az *Esalen Intézet* és a skóciai *Findhorn Intézet*, s a hinduizmust misszionáló, a guruizmus jegyében működő *Vishva Hindu Parishad* nevű szervezet, a „dinamikus hinduizmus” világmissziójának előmozdítója, amely nagy erővel támogatja a jógaiskolákat, a New Age kiadókat, a meditációs centrumokat immár a világ minden pontján. Ide tartozik a *Humanisztikus és Transzperszonális Egyesülés* mint szervezet és mint pszichés gyógyítási iskola (nálunk is) Stanislav Grof amerikai munkássága gyümölcseként, hasonlóan az *Új Akropolisz* egyesület (nálunk is).

A *Unity in Diversity Council* nevű szervezet vezetője **Leland Stuart**, aki az ENSZ erőivel is együttműködve jelentős tevékenységet folytat egy egységes világvallás érdekében. A *Human Potential Movement* a keleti miszticizmus, a guruk tanításának, a modern mágikus gyógyításnak a népszerűsítését végzi többféle módszerrel, elsősorban hétvégi tanfolyamok szervezésével.

Amerikában és onnan tovább települve sok-sok országban fontos jóga-alapú szervezetnek és központnak számít a *Brahma Kumaris World Spiritual University*, melynek az ENSZ-ben is nagy befolyása van, ahol is a konferenciákon spirituális és meditációs programokat szerveznek a vendégek számára.

Az egyik New Age-próféta, **Robert Muller**, maga is az ENSZ egyik irányító személyisége, aki *Új Genesis* című könyvében, felszólalásaiban, munkássága fontos területein nem csak a világbékéért, hanem ezen új vallásért száll síkra. **Benjamin Creme** a New Age messiásának, **Lord Maitreya**-nak a profétája. Fontos, befolyásos szervezési tevékenysége van **Sir George Trevelyan**-nek, aki támogatja a „*Gaia Hipotézist*”, a New Age felé vezet a környezetvédő mozgalmakat a *Wrekin Alapítvány* révén, mely nem-felekezeti szervezatként az emberiség szellemi természetét és a világegyetem holisztikus nézőpontját tanítja és képviseli.

Hazánkban az Alice Ann Bailey által lerakott alapokon, e mozgalom fontos és harcosszellemi műhelyeként indult el az *Arkánium Szellemi Iskola Szepes Mária* vezetésével, és még ezt megelőzően az *Édesvíz Kft.* Nyilvánvalóan a mozgalomhoz tartozott a magyar TV *Nulladik típusú találkozások*, majd a *Vízöntő – a New Age magazinja* c. műsora. Ide tartozott – főleg kezdetben – a Szív TV sok adása, a Szegedi Városi TV *Negyedik dimenzió* című műsora. A hazai újságok közül említhetjük a Gyurcsok-féle *Esélyadók* c. lapot, a *Túlvilág* c. folyóiratot, a kecskeméti ezoterikusok *Nyitott világ* c. újságját, a reikisek („R.A.I.”) *Christall* című magazinját, valamint a *Harmadik Szem* és az *Új Elixír* c. lapokat.

A magyar szervezetek és csoportok közül ide sorakoznak a következők (a teljesség igénye nélkül):

Ariadné Gaia Alapítvány, az Ayurvéda Jandzsó Bt. Pécsről, az Aszklépiosz 2000 Holisztikus Gyógyító Központ, az Arany Rózsakereszt Vallásközössége, Baktay Ervin Asztrológiai Egyesület, Aranyi László és Lászlóné a *Rezgő Világ* című újságjukkal, az Ananda Marga Yóga Szövetség, az Arkánium Szellemi Iskola, Bétafix Csillag-prognózis, a Biopajzs Pozitív Gondolkodók Egyesülete Kecskemétről, a Brahma Kumaris Meditációs Centrum Budapestről, a „Hippocrates” Természetgyógyász Egyetem Kaposvárról, az

Életreform Klub Paksról, a Földanya Baráti Kör, Gyurcsok József csoportja, a Józsefvárosi Jóga Központ, Kovács András Táltosiskolája, a Kínai Természetgyógyász Központ, a Karmikus Kapcsolat Alapítvány, a Kék Bolygó Alapítvány, mely a Magyarországi New Age Konferencia rendezője, a Magyar Természetgyógyászok Szentendréről az *Életerő* c. havilappal, a Maharishi Nemzetközi Meditációs Társaság, a Mantra Parapszichológiai Szabadegyetem, a Mágikus Sámán Központ Budapestről, a Magyar Teozófiai Társulat, a Metafizikai Kör Csíkszeredából, az Orion Oktató Center Kecskemétről, a Pí-Víz Forrás Bt. Budapestről, a Pozitív Gondolat Bt. Hetényegyházáról, a Reiki Association International Orosházáról, a Reikisek és Fényadók Baráti Köre Sopronból, a Sawan Kirpal Ruhani Mission (Sant Mat és Surat Shabd Jóga oktatása) Miskolcra, a Szabolcs Megyei, Komorói UFO Kutató Hálózat, az Univerzum Mesterei (ufológia) Nyíregyházáról, a Szellemi Búvárok Egyesülete, a Terra Szövetség Kaposvárról, az Univerzum Gyógyító Központ, az Usui Alapítvány.

(3.2) A következők tartoznak a New Age gondolkodáshoz, illetve tartalmazzák a New Age gondolkodásmódját és módszereit:

(Az előző, a mozgalmi szintet ez utóbbi, passzívabbtól elválasztani gyakran nagyon nehéz, mert egyre inkább konvergálnak ezek a szellemiségek. Az itt következők között van olyan módszer, amelyet valahonnan felölelt a mozgalom – hiszen nem a New Age műhelyében keletkezett mindez! – és ellátta saját monista világnézetével, céljaival, s ezentúl mint sajátját röpíti világgá.)

- A legkülönbélebb „nyugati” jógaiskolák;
- A különféle meditációs technikák;
- Transzcendentális Meditáció;
- Brahma Kumaris Raja Yoga;
- Tantra-jóga és tantra-meditáció;
- Dianetika, a Church of Scientology keretében;
- Srí Chinmoy;
- Co-counselling („ko-kó”);
- Silva-féle agykontroll;
- álomkontroll;
- Alpha – Theta – tréning;
- agygépek, „agytréner” (látási és hallási impulzusok felvétele elektromos készülékből);
- tudattechnológia;
- Bhagwan Rajneesh és a „dinamikus meditáció”;
- Darnel Tréning;
- Däniken és az UFO-lógia;
- Eckankar;
- Edgar Cayce;
- „Egy Világ Család”;

Gyógyító csoportok és módszerek:

(Hétféle „workshopok” a tudattágítás, a külső és a belső gyógyítás céljaival):

- érzelemterápia (új emocionalizmus!);
- kilátásterápia;
- alakterápia;
- regresszióterápia (A gyerekkor, a születés, a születés előtti idő újraélése);
- testterápia;
- bioenergetika;
- biodinamika;

- légzésterápia;
 Hatha Yoga;
 Tai Chi;
 táncterápia;
 biofeedback;
 pszichosebészet;
 pszichotronika;
 Pí-víz;
 Pszichomasszázs;
 Rolfing;
 rebalancing;
 polarity;
 szómaterápia;
 Encounter;
 sensitivity;
 Erhard Seminar Training (EST);
 quadrinity;
 „Rebirthing” (újjászületési tréning);
 aura- és írisz-vizsgálat;
 szellemgyógyászat és extraszenszek;
 reiki és mahikari;
 a hazai Biegelbauer Pál-féle „fényadók”;
 A. Everett-féle szellemi erő;
 Joseph Murphy és a „tudatalatti”;
 makrobiotika;
 Feldenkreis-módszer;
 önhipnózis;
 orvosi asztrológia;
 enneagram;
 tér- és időutazás;
 M.A.G.U.S. Fantasy szerepjátékok és füzetek;
 pozitív gondolkodás – szuggesztiókazetták, szubliminálkazetták segítségével;
 „Evolúciótapasztalatok”:
 a) saját magunkat állatnak érzékelni,
 b) saját magunkat növénynek érzékelni,
 c) saját magunkat anyagnak érzékelni;
- Okkultizmus:**
1. „PSZI” (Parapszichológiai erők):
    - a) telepátia,
    - b) Clair-voyance,
    - c) prekogníció (előretudás),
    - d) pszichokinézis (akarati, szellemi erővel tárgyak, személyek mozgatása),
    - e) levitáció (lebegés);
  2. Mágia:
    - a) inga és varázsvessző – használat,
    - b) távolba ható erők (gondolati hatalom, elvarázsolás),
    - c) testi energiák („Chakrák”, „Kundalini”),
    - d) „szervetlen” energiák: „földsugárzások”, „erőpontok”, kövek, kristályok sugárzása, amulettek, talizmánok, piramis-hatás (Pyramid power), piramis-miszticizmus;
  3. Jóslási módszerek (orákulumok):

- a) asztrológia,
  - b) Tarot-kártya,
  - c) tenyérjósítás,
  - d) ingázás,
  - e) I Ging,
  - f) „Akasha-krónika”,
  - g) aura-olvasás;
4. *Spiritizmus (Kapcsolatteremtés szellemekkel):*
- a) médiumon keresztül (Channeling),
  - b) asztalmozgatás, hangszalag automatizmus segítségével,
  - c) kapcsolatteremtés elhunyt rokonokkal, barátokkal,
  - d) kapcsolat „szellemi mesterekkel”, akiket „test nélküli mestereknek” nevezünk,
  - e) kapcsolatteremtés földszellemekkel, tündérekkel, „elemi erők szellemei”-vel (koboldok, nimfák, manók stb.),
  - f) kapcsolatteremtés gonosz szellemekkel, démonokkal („fekete mágia”, sátánizmus),
  - g) reinkarnációs (túlvilági-) tapasztalatok, „asztrálutazások” (Out-of-Body Experiences), tér-idő utazások tapasztalatai,
  - h) kapcsolat UFO-kkal, „más bolygók lényeivel”, „archoasztronautika”, Atlantisz-hit, Uri Geller és a legtöbb *parafenomén*, aki előadásokat tart; keleti küzdősportok, amikor meditációs módszerrel dolgoznak; tűzönjárás; új sámánizmus (Don Juan, Rolling Thunder, Castaneda, Máté Imre); új boszorkányság; számmisztika (Cheiro); pszichedelikus drogok (LSD, meszkalin, DMT, MDA, ketamin stb.); meditációs zenék, kazetták; „Ananda Music”; ezoterikus zene.

Ennek a listának összeállításakor segítségül vettük a *Harmadik Szem* című okkultista folyóirat 1991. augusztus 1-i számának leírását. Azért is fontos ezt itt hangsúlyozni, mert több csoport, mint pl. az agykontroll vezetősege, próbálja elutasítani azt, hogy a New Age vonulatában helyet foglal el. Amikor azonban látjuk ezt, hogy a nyugati és a saját irodalom hogyan tartja számon a New Age vonalát, talán mi is elfogadhatjuk. Ezt az összeállítást általában a nemzetközi kritika is megerősíti.

Mérlegelés

A következőkben mérlegelő észrevételeknek adjunk helyet a New Age kihívásának engedve, a fent már felmerült kérdések előtérbe helyezésével: „Elfogadható-e, igazolható-e, jogos kísérlet-e a New Age törekvése és szellemisége? Összeegyeztethető-e az emberiség valóságos vallási igényeivel? Összeegyeztethető-e a kereszténységgel, lehet-e alternatíva a kereszténység helyett az emberiség számára?”

Erre kíséreljük meg keresni a választ, most, amikor e szellemiséget egészben, majd pedig részleteiben *a józan ész, a tudomány, valamint a keresztény hit és szemlélet mérlegére* helyezzük.

(A) A New Age a józan ész mérlegén

I. Ellentmondások

A New Age jelenségben a józan ész önmagában is jelentős ellentmondásokat és veszélyeket fedezhet fel.

Az első **ellentmondás**, hogy a New Age *tudományos színben akar csillogni, egyidejűleg pedig mágikus, babonás hagyományok felhasználására törekszik*. A reklámszakember jó érzékével ismeri fel a mai ember kettős kötődését: még él a tudományba vetett hit, ugyanakkor erősödik a természetfeletti, a vallási iránti nyugtalan keresés. A New Age egyszerre akar átfogni mindent, egyszerre akar válaszképes filozófia, vallás és tudomány lenni. Így válik *áltudományos álvallássá*.

Miben nyilvánul meg áltudományossága? Döntően abban, hogy tudománynak nevezi az eddig titkos, okkult világképet és praxisát, a mágiát. Bár a régebbi korokban az okkultizmust és a mágiát „tudásnak” és „művészetnek” is nevezték, ma már ez mégsem jogos, még akkor sem, amikor a New Age folyamatosan azt próbálja az érdeklődőkbe szuggerálni, hogy a parapszichológia hamarosan tudományos magyarázatot fog adni az okkult jelenségekre.

A parapszichológiának – ha valóban tudományosan dolgozik – nincs más megközelítési alapja, mint amit esetlegesen az idegélettan, az agybiológia, a fizika stb. kutatási területe nyújt.

Ahol az ezoterika, az okkultizmus vagy a mágia régi fogalmait kellene említeni, illetve ott, ahol valami homályos dolog bukkan fel, a következő, tudományosnak ható fogalmakat használják: *parapszichológia, tudatalatti, energia, evolúció*. A New Age a tudományok közül túlnyomó részben az analitikus pszichológiát, a tanatológiát, az ökológiát használja fel.

Amint láthattuk, a New Age képviselőinek tudományossága valójában a demagóg propagandában merül ki. Az Új Kor elmélete tömegeket akar megnyerni, s ehhez a *reklám* fegyvertárát használja fel. Természetgyógyászaik és agykontrollosaik éppoly „gyors és biztos” sikert ígérnek, mint az új mosóporok hirdetései. Ahogyan a marxizmus demagóg vulgarizálásával példát mutattak az egykori november 7-i szónokok, ugyanígy vulgarizálják a New Age demagógjai a nagy keleti vallásokat vagy a pszichoanalitikus terápiát. Úgy tűnik, ez hatással van a nagy tömegekre, amelyeknek „meg kell érteniük” sürgető, összembari célok (béke, egység) miatt, hogy szükségük van „reális áron” fogyasztható meditációs vagy relaxációs gyorskurzusokra.

A jelenségek azonban megtermik gyümölcseiket; a propagandisták, a gyógyítók és csillagjósok egymást túllicitálva mutatják be szervezéseik, „jótékonyáguk”

nyereségcentrikusságát; így egyre gyakrabban leplezik le magukat, amint ez történt *Hubbard Szcientológiai Egyháza* vagy *Bhagwan Rajneesh* szervezeti esetében, pénzügyi, jogi, és egyéb botrányaikkal. A New Age gurujainak nyugati luxuséletmódja feltűnik a külső szemlélőnek. *Prabhupáda* és *Maharishi Mahesh* palotái, repülőgépei, Rajneesh tucatnyi Rolls Royce kocsija mögött kirajzolódott a korlátlan hatalomvágy és a vagyonszerzés valódi motívuma, amely manipulálni tudja és lelkileg megkötözi e célok érdekében a lelkesült követőket. (Annak, aki kíváncsi terjedelmes részletekre, amelyek bemutatják Bhagwan Rajneesh pályafutásának titkait, ajánlhatjuk volt testőrének, *Hugh Milne*-nek *Bhagwan, a bukott isten* című könyvét.)²⁰⁵)

Jellemző az egész New Age szívós magabiztosságára: Hubbard dianetikusai a több nyugati országban átélt perek és leleplezések tényével dacolva manapság töretlen lelkesedéssel dobálják be szórólapjaikat a magyarországi bérházak postaládáiba, és alapítják meg klubjaikat Pécsen és más kisvárosokban.

Az asztrológusokat, az agykontrollosokat, az ufológusokat nem zavarja az, hogy blöffjeiket az akadémikus anatómus, vagy a csillagász professzor tudományos kritikával szóvá teszi; az emberi hiszékenység a tömegek felől biztos utat, biztos megélhetést nyitott meg számukra, s anyagi sikereik nemcsak hamis tekintélyüket növelik, hanem elegendő lehetőséget adnak ahhoz, hogy túlharsogják a tudomány szórványosan megszólaló kritikai hangját. Az 1992 szeptemberében hazánkban lezajlott ufológus kongresszus egyik szervezője a rádió reggeli riportjában, kitért az ufókba vetett hitére vonatkozó kérdés elől, megvallotta viszont, hogy ez az egész „nagyon jó üzlet”.

A tudomány igényességét, alaposágát, módszerbeli alázatát vagy nyitottságát nehezen találjuk meg a New Age képviselői között; a tudomány erényeit és igazságait viszont pótolja a *magabiztos, sőt kihívó, támadó fellépés, az érzelmek bombázása, az ígéretek tömkelege* (lásd José Silva és az amerikai parapszichológiai intézet vitáját vagy egyházi fórumra idézésének történetét).

A nyilvánvaló csúsztatás is a fegyvertárukhoz tartozik; lásd *Kenneth Ring* abszurd általánosításait arról, hogy a klinikai halálból visszatértek kozmikus vagy keleti vallást igényelnek; vagy egyes magyar néprajzzal foglalkozók új fogantatású igyekezetét, akik szerint a magyar népi tudatnak és népi gyógyászatnak az asztrológiai hit, a reinkarnáció vagy a kozmikus tudat lenne a fő jellemzője (*Oláh Andor, Jankovich Marcell* stb.).

Kenneth Ring az Új Korszak propagálásához és ahhoz, hogy bizonygassa az új szemlélet fontosságát, a *halálközeli élmények* kutatása felé fordul. Ezeket a kielégítően még nem magyarított jelenségeket használja fel preconcepciójának támogatásához. Aki átnézte már *R. A. Moody* már előbb magyarul megjelent összeállításait a klinikai halált túléltek élményeiről, nem találhatott azokban ilyen utalásokat, sem olyasféle magyarázatokat, mint amelyekkel *Ring* meglep minket. Lehet, hogy *Ring* olyan alanyokkal is beszélt, akik már halálközeli élményük előtt foglalkoztak keleti tanokkal, például a reinkarnációval, és élményük elmélyítette eme hitüket.

A lelki segítő gyakorlatom során négy klinikai halált átélt személy beszélt nekem élményeiről. Közülük hárman a *Moody*-féle beszámolóhoz hasonló pozitív tapasztalatokról szóltak, egyiküknek pedig félelmet, rettenetet jelentett a megélt állapot. A három beszámoló közül egyikük nemcsak „isteni” fényességgel találkozott, hanem bizonyos jelenlévő szentekkel való kapcsolatról is beszélt. Másikuk, egy 22 éves egyetemista leány egy orvosi vizsgálat alatti műhiba során „hagyta el” a kórházi helyiséget, majd elmondhatatlan szépségű és jelentőségű tapasztalata szerint Jézust pillanthatta meg. Azt meséli, hogy ezen élménye nagy erővel világította meg számára a katolikus teológiai igazságokat, többek között

²⁰⁵ Hugh Milne: *Bhagwan, a bukott isten*. Bp., Háttér kiadó, 1992.

megértette vele az Oltáriszentség titkát, és nagyon határozottan állítja, hogy bizonyos hitbéli kételyek, más vallások iránti érdeklődés hosszú korszaka után ez jelentette a „megtérésé”-nek döntő erőforrását és a katolikus hit iránti szilárd ragaszkodásának a kezdetét. Mind a hárman tanúságot tettek azonban arról, hogy katolikus hitükben és azt kifejező vallási gyakorlataik szeretetében megerősödtek. Egyikük sem olvasott az élménye előtt ilyen tárgyú könyveket. *Nyoma sem volt bennük az emlegetett „univerzális szellemiségnek”.*

Nem hívő embertársunknak, aki eddig a tudomány fejlődésébe vetette bizalmát, nem kellene szem elől tévesztenie, hogy a New Age milyen nagy mennyiségű *babonát* forgalmaz, mondván, ezek közül „valamennyi alkalmas eszköz” „a kozmosz fiai” számára.

Az Új Korszak pártfogói közül sokan hivatkoznak az *ősiségre*. Így beszélnek: „Az okkultizmus jogos világképe lehet az embernek, mert az okkult, vagy mágikus gondolat régebbi a kereszténységénél”; „a reinkarnáció tana jobban megfelel az emberiségnek, mert ősi, mint a kereszténység, és a természetben is van periodicitás”; „a Krisna-tudat jobban megfelel az emberek vallási igényének, mert az indiai szent könyvek, melyek az alapját képezik, régebbiek az Újszövetség könyvéénél” stb. Itt a „régiség = igazság” axiómájával találkozunk. Ez a szemlélet tehát így szólal meg: „*amit az emberiség régen gondolt, az igaz*”. Ez volt az ókori ciklikus történelemszemlélet velejárója. A régi görögök szemében az ősiség volt az érték, az, ami az ősből visszatér; ezért még a zsidók Ószövetségét is tisztelték, mert azt tartották róla, hogy valóban régebbi Homérosznál.

Ez a periodikus gondolkodás a *monista* világkép része. *Az ősiség hangsúlyozása ellentmond az evolúciós elméleteknek*, melyeket éppen a New Age ideológusai hangoztatnak, akik egyszerre hivatkoznak az ősiségre (s ez egy primitív világkép része) és a fejlődésre is (amely a racionalista, tudományos gondolkodás hipotézise). A következetes gondolkodás számára valaminek a régisége nem jelenti egyszersmind annak az igaz voltát. Ez nyilvánvalóan ellentétes a tudományos vizsgálódással és a tudományos haladással. A tudomány területén ugyanis újra és újra felülvizsgálják a régebbi gondolatokat és eredményeket, és így gyakran túlhaladják őket; csak így lehet egyre használhatóbb eredményekhez jutni. Tudjuk persze, hogy az Új Korszak éppenséggel nem tiszteli a tudomány eredményeit, sem módszereit...

Ha a New Age-ben már majdnem elfelejtett gondolatok visszatérnek, ez nem azok igazságát vagy fontosságát jelenti, hanem hogy az emberiség történelmének olyan szakaszába jutott, amelyben sokak számára valódi válaszok keresése helyett csak menekülésre futja.

Lépten-nyomon beleütközünk a New Age két tudományos hangzású fogalmába: a *tudatalatti* és az *energia* folytonos emlegetésébe. A „*tudatalatti*” a freudista pszichológia iskoláinak egyik hipotetikus fogalma. A helyes fordítás, kifejezés a „tudattalan” volna. Jellemző azonban, hogy a New Age írói és magyar fordítói a pszichológiai szakszövegektől eltérően a „tudatalatti” formát használják.

Nem volt problémátlan e fogalom útja *Sigmund Freudtól* kezdve, és nem is kell azt hinnünk, hogy a lélektan minden irányzata szentesítette, vagy ugyanúgy használta volna. A fogalom körül zajló vita érzékeltetésére néhány jelentős pszichológus, kutató véleményét idézzük.

Alfred Adler: „A tudattalan entitásként történő említése nem helyes. Nem topikus [helyszerű] egységről van szó...”

Buda Béla: „A pszichoanalitikus szemlélet ezt a tudattalant »ontologizálta« – azóta is vita: kritizálói szerint nincs, az analitikusok szerint »megtapasztalt« dolog. Nincs kellően definiálva, csupán magyarázó elv...”

Erich Fromm: „...Úgy beszélünk a »tudattalanról«, mintha az valami hely lenne az ember belsejében, mint egy ház pincéje. Ezt az elképzelést erősíti a személyiség híres három részre osztása (Freud): az ösztön-énre, az énre és a felettes énre. Az ösztön-én képviseli az ösztönös vágyak összességét, s egyúttal, mivel ezek legtöbbször tilos eljutni a tudat szintjére,

azonosítható a »tudattalannal«. Az én az ember tudatosan szervezett személyiségét képviseli, amennyiben a valóságot tartja szem előtt. A felettes én az apa (és a társadalom) parancsainak és tilalmainak internalizációja; lehet tudatos is és tudattalan is, s ennél fogva nem azonosíthatjuk sem a tudattalannal, sem a tudattal. (...) Az embereknek (ma) álmatlanságuk van, ahelyett, hogy álmatlanok lennének, depressziójuk van, s nem depressziósok; tehát van autójuk, házuk, gyerekük, ahogy van problémájuk, érzésük, pszichoanalitikusuk – és tudattalanjuk. Ezért beszél manapság oly sok ember szívesebben »tudatalattiról«, ez még határozottabban területet s nem funkciót jelöl...” – „Valójában a tudattalan kifejezés ködösítés (akkor is, ha az ember a kényelem kedvéért használja...). **Nincs olyasmi, hogy a tudattalan; csak élmények vannak, amelyekről tudunk és más élmények, amelyekről nem tudunk, azaz amelyeknek nem vagyunk tudatában.**”²⁰⁶

A New Age-ben úgy beszélnek, mintha a „tudatalatti” valami „alternatív” idegrendszeri egység vagy személyiségbeli kamra lenne, melyben az emberiség múltja, az álmok, természetfeletti információk, ráadásul ismeretlen, felhasználatlan nagy lelki energiák lennének tárolva. *Nehezen lehet homályos dolgokat (telepátia, fémhajlítások, távolba látás, jóslás stb.) megmagyarázni egy másik homályos, bizonytalan fogalommal. Althusser* figyelmeztet Freud mondatával: „Annak az országnak a valutáját kell használnunk, amelyet kutatunk, s nem egy másikat.” Ezt a New Age képtelen megszívlelni, hiszen módszerévé vált a fogalmak és értékek cserélgetése, egybemosása, egyenrangúsítása. Az Új Korszak *a tudatalatti fogalmával az okkultizmust próbálja modernizálni*, életképpé tenni, s oly gyakran babonás történések magyarázójává és eszközévé teszi.

A másik kedves fogalom az „*energia*” amelyet a New Age a „tudatalattihoz” hasonlóan helyettesítő és összemosó szerepben használ, ugyanakkor panteisztikus kulcsfogalom (isten) lép elő, ebben is a „tudatalatti” szerepéhez hasonlóan.

Az energia a fizika, a kémia, a biológia tudományában szereplő fogalom. Ezek a tudományok fejlődésüknek megfelelően némileg eltérően és változó módon határozzák meg az energiát. Abban azonban egyek, hogy *ezt a fogalmat az anyaghoz tartozónak*, az élő vagy élettelen anyag megnyilvánulási módjának vagy lényegének tartják.

A mindennapi gondolkodásban, beszédben századunkban elterjedt, illetve megmaradt az energiának egy nem tudományos, hanem a *vitalizmus* világnézetének megfelelő vulgáris használata, amelyben az energia alatt rendszerint valamiféle *életerőt* értenek.

A New Age az energia kifejezést gyakran és igen különböző területekre kiterjesztve használja: fő igyekezetévé vált, hogy az okkult gondolkodás és a mágia gyakorlatának hajdani kifejezéseit fedje be és újítja meg vele, például *ahol régebben démoni hatásokról, démoni segítségről, vagy mágikus erőkről szóltak, ott most energiasugárzásról, kozmikus energia-átvitelről beszél. Így véli azt, hogy maivá, használhatóvá, sőt tudományossá teheti azt, ami továbbra is csupán mágikus, babonás, képzelt cselekedet.*

Az új eszmevilág írói, az ezoterika népszerűsítői, a természetgyógyászat egyes képviselői többféle összefüggésben, számtalan helyen és módszerben említik az „energiát”; gyakran új, összetett szavakat, fogalmakat alkotnak: energiaátadás, energiatöltés, tudatalatti energia, kozmikus energia, természetfeletti energia stb. Ezek első látásakor, hallásakor bizonyos különbözőség is mutatkozik, de megmarad a homályosság, a ködösítés. Míg az utóbbi célzatos, észre lehet venni a New Age különféle energiával kapcsolatos megfogalmazásaiban a lényegét: nem más ez, mint a jógik „pránája”, a zsidók „aórja”, Zoroaszter „beszélő fluidumja”, a görögök „entelekhiája”, Hermész „telezmje”, az alkímisták „azóthja”, a kínaiak „csije”, Reichenbach „ódja”, a spiritiszták és gnosztikusok „asztrálfénye”, Hubbard „Thetánja”, Uri Geller „pszije”, a TM-esek „tiszta tudata”. Kiegészíthetjük még a Jungtól

²⁰⁶ A freudizmus pro és kontra, Bp., Gondolat, 1988. 212. 215. 216.

feljebb olvasott listával. Ő ehhez hasonlóan igyekezett közös nevezőre hozni a vallástörténelem és az okkultizmus minden szellemfogalmát, minden energiaként felfogható monisztikus fogalmát.

Merész és elhamarkodott húzásnak nevezné ezt a törekvést a komolyabb ismeretekkel bíró vallástörténész. *Leo Oppenheim* ókortudós például a hajdani Mezopotámiáról beszélve a különféle ősi és távoli vallások értelmezésének és hasonlíthatóságának kérdéséről is szól: „Komolyan kételkednünk kell abban, hogy vajon képesek leszünk-e valaha is áthidalni a »dimenziók« különbözősége miatt tátongó szakadékot (ti. köztünk és a vizsgált ősi vallási rendszer közt – G. P.). Ez a fogalmi sorompó valójában komolyabb akadály, mint az általában emlegetett ok: az adatok és a sajátos információk hiánya. Pedig, ha még több anyag maradt volna fenn, (...) akkor sem nyernénk megbízható betekintést, csak még több probléma merülne fel.”²⁰⁷ A New Age-vallás azonban magáénak érez minden régi és keleti vallást, kivéve a kereszténységet; magáénak érzi főként ennek az „életerő”-nek a „felfedezésével”, azaz belevetítésével. Míg a valódi tudomány nem tud teljes sikerrel eligazodni a „primitív”, vagy ókori vallási jelenségekben, míg mi ezalatt megmaradunk a bibliai szempontjaink használatánál, addig a New Age elfogulatlanul, s az elhamarkodottak magabiztos buzgalmával ölel át, dolgozik egybe, azonosít egy csomó vallási fogalmat, egy sor lélekfelfogást. C. G. Jung nyomában előre nyomulva olyan „*Világszellem*”-nek tünteti fel ezt az általános fogalmat, amelyben, ha akarom, átmenet van az anyagból a szellembe, ha úgy akarom, ez egy önálló életerő (vis vitalis), ha gondolom, átmenet a tudat és a kozmosz között, ha akarom, csupán egy finomabb anyag... Csúszkáló fogalom, amely *isten jelleget hordoz*, alapelvet jelent, magyarázatot, irányítást, gyógyítást és átfogó természetfeletti lehetőségeket tartalmaz.

Ezért alkalmas arra, hogy a monizmusra épülő okkultista tanításokban, vagy a panteista félvallásokban, így az Új Korszak szellemiségében is az **egység közvetítőjévé**, garanciájává lépjen elő.

Gyakori a kifejezés: „*természetfeletti energia*”. Ez a fogalomösszetétel ábrázolja leghívebben az Új Korszaknak megfelelő mondanivalót. Kérdés azonban, hogy jogos-e ezt a két fogalmat így összevonni?

Ha „természetfeletti”, akkor erről tudományos fogalmakkal nincs mit mondanunk. Ha pedig energia, akkor ez az anyagvilághoz, illetve az emberhez kapcsolódik. Az energiafogalom átvitele a természetfelettre, illetve az ismeretlenre a New Age-ben sehol sincs megmagyarázva. Tehát a titokzatost, az ismeretlent a természettudományban használt konkrét fogalommal jelölik. Itt azzal a manipuláló szándékkal találkozunk, amely az Új Korszak lelkületét tudományos színezetű vallásnak igyekszik beállítani.

A régi okkult világkép fennmaradása (és nem a keresztény vallás) eredményezte a modern vitalizmust (képviselői közt: J. Driesh, Radl), melyben az élővilág kutatásánál napjainkig az a magyarázat játszott szerepet, hogy valamilyen emberileg nehezen megközelíthető, megfoghatatlan életerő működik az élőkben; az élő anyag változásai és mozgása ennek volna a függvénye. A dél-afrikai hadvezér és keménykezű gyarmatosító politikus, az 1950-ben elhunyt *J. Ch. Smuts*, a *neovitalisták egyike lett a holizmus megalkotója*. A világegyetemről ezt vallotta: „az egészszek hierarchiája”. A biológia és kémia fejlődése kiszorította a vitalizmust a tudomány területéről. Most a New Age csempészi vissza, már nemcsak az élő szervezetekre, hanem a „mindenségre” alkalmazva, hiszen szerinte az is „élő organizmus”.

A New Age ideológusait nem zavarja, hogy a kialakult fogalmakat nem hagyják a megfelelő helyen, hanem arra készítetik az emberiséget a 20. század végén, hogy a

²⁰⁷ Leo Oppenheim i.m. 232.

gondolkodás történetének már ismert zátonyaira fusson. Az európai technikai fejlődés útján a gépesítés terjedésekor például a gondolkodás nehezen tudta kikerülni azt a tévutat, hogy az embert, sőt a lelket, a szellemet is gépnek tartsa. (Ilyen csapda a bölcséletben mindig a monizmus alapján jöhetett létre.) Fizikai vagy biológiai fogalmak, törvények szimpla kiterjesztése a valóság egészére mindig kísértett egyes mozgalmakat, és mindig túlzott egyszerűsítéshez, tévedésekhez vezetett. Így amikor az Új Korszak egy újfajta és legátfogóbb rendszert próbál szintetizálni, és ebből sem az ókori titkokat, sem a modern tudományt, sem a szellemet nem akarja kihagyni, akkor érdemes rámutatnunk a nagy fizikusok közül *James Clark Maxwell* egy megállapítására: „*A természettudományos szellem egyik legdöntőbb kritériuma az, hogy képes felismerni a tudományos módszer legitim alkalmazásának korlátait.*” *Albert Einstein* pedig egy másik fizikus, *Carnap* előtt ezt mondta: „A jelen, a most megtapasztalása és az ezen alapuló folyamatos személyes azonosságtudat nem tartozik a fizika hatáskörébe.” Minden természettudomány korlátaira vonatkozik *John Henry Newman* mondata: „*A (fizika) az anyaggal kezdődik és végződik: sohasem hágja át a szellem küszöbét.*”²⁰⁸

Ha a becsületes fizikusok megtartják a tudományos kutatás és gondolkodás határait, az új vallást alkotó szándéknak sem volna tanácsos a gondolkodás történetének régi zavarosságait életre kelteni.

Végzet vagy aktivitás?

A New Age átveszi a keleti vallások *fatalizmusát*, végzethitét, amelyet főként az asztrológiai hit közvetít, de összefügg az újrászületési elmélettel is. „A csillagok meghatározzák az ember és a Föld jelenét, jövőjét.” Az a kérdésünk, mennyi aktivitásra van szüksége az embernek egy ilyen determinizmus közepette ahhoz, hogy a megálmodott új, boldog világ beköszöntsön. Hiszen ennek eljövetele *asztrológiai* szükségszerűségként van beállítva.

Ma már hazánkban is alig van olyan újság, heti- vagy havilap, magazin, amelyben ne lenne horoszkóp-rovat. Többé-kevésbé keresztény kultúrában felnőtt és Isten-hívó emberek is megkérdezik egymástól egy-egy találkozás legelső pillanataiban: „te milyen jegyben születted?” Kedvelői ma is tudománynak tartják, s védelmében hangoztatják ősi voltát. Ismerjük kiterjedt szerepét az ókorban vagy a mai Indiában, és látjuk, hogyan élesztették újjá világszerte.

Egyes magyar néprajzzal foglalkozóknál olyan meglepő erőfeszítésekre is felfigyelhetünk, amelyek azt kívánják láttatni, hogy a magyarság eredeti hitvilágában is uralkodó szerepet játszott volna az asztrológiai szemlélet és hit. Ilyesmiket igyekeznek kimutatni, vagyis az asztrológiai beállítottság döntő jelenlétét, a népművészet motívumkincsében *Pap Gábor*, ugyanezt a magyar néphagyomány ünnepekőrein belül *Molnár V. József*, a népi gyógyászat bemutatásánál pedig *Oláh Andor*.

Sokfelé küldi Európában prospektusait pl. *Jean Rignac*, „Európa legnagyobb asztrológusa”, hogy „segíthessen a nehéz helyzetbe került embereken”. A megrendelőnek „személyre szóló” levélben ilyeneket ír:

„Az Ön boldogsága már közel van. Legyen tudatában: a végzet nem létezik azok számára, akik hozzájutottak a tudáshoz. Csak a *nem-tudás* okoz katasztrófákat. Láttam már reménytelen helyzeteket jobbra fordulni egyik napról a másikra egy egyszerű telefonhívás vagy egy jó pillanatban íródott levél révén. Ismeri ezt a jó pillanatot, kedves X. Y.? Nem, de én feltárom Önnek sok más, nélkülözhetetlen dologgal együtt, hogy segítsek átalakítani az

²⁰⁸ Idézi Jáki Szaniszló: Az elme fizikája, vagy fiziognómiája. In: Jel, 1992. 2. szám, 41. és 43.

életét. Gyakran a reménytelenebb helyzetből fakadnak a legszebb és a leggyorsabb sikerek. A szerencse és a boldogság itt van mellettünk, elérhetően. A tanácsaim segíteni fogják Önt, hogy elkerülje a hibákat, és maximálisan kihasználja a lehetőségeit arra, hogy boldogan élhessen. Töltse ki és adja postára ezt a kérdőívet. Semmiképpen se várjon. Az Ön boldogsága és környezetének boldogsága ettől az egyszerű cselekedettől függ. Tisztelettel: Jean Rignac”.²⁰⁹

Mindezt 2990 forintért, melyből ezer forint engedményt adnak „csak az Ön kedvéért”...

Ebben a reklámszövegben is felfedezhetjük azt az ellentmondást, amely az asztrológiai világfelfogás egészében megvan: Ha egyszer a csillagok meghatározzák a földiek sorsát, hogyan lehetséges a végzetet mégis kiiktatni? Úgy tűnik, a nagy asztrológus nem csupán az égitestek hatását ismeri meg előre, hanem hatalmában áll azokat befolyásolni is... A legrégebbi egyiptomi mágusokról is tudunk ilyen „magabiztosságot”: megfenyegették az isteneket, hogy káoszba taszítják a kozmoszt, ha nem teljesítik kívánságaikat...

Hogyan tekint a tudomány az asztrológiára?

Olvassuk el a tudomány egyik rövid hozzászólását! A Magyar Csillagászati Egyesület a következő írást jelentette meg a *Kereskedelem és Szolgáltatás* 1992. május 29-i számában:

„Nyilatkozat a horoszkópról. Az utóbbi években számos más tévtan között az asztrológia (csillagjósítás) is széles körben terjed hazánkban. Ennek elmélete abból a rég elavult ókori világból ered, amely az égitesteket a világ közepének hitt Földtől teljesen különböző, más törvényeknek engedelmeskedő, lélekkel bíró lényeknek, isteneknek képzelte, és járásukból kiolvashatónak vélte a jövőt. Tanítása mintegy kétezer év óta mit sem fejlődött: rengeteg anyagi és szellemi kárt okozott, s csak annyiban szolgálta az emberiség javát, amennyiben a jövődőléshez készült s följegyzett megfigyelések a mai tudomány számára értékes adatokat is tartalmaznak. Módszerei, eljárásai azonban igen távol állnak attól, hogy tudományosnak lehessen őket tekinteni.

Az égitesteknek – jelentős mértékben csak a Napnak, még kimutathatóan a Holdnak, elméletileg a Naprendszer bolygóinak – fizikai hatásai természetesen vannak Földünkre és a rajta található testekre. Ilyen pl. az évszakok váltakozása. De e hatások semmiféle irányítást vagy információt nem tartalmaznak, tárgyak, személyek vagy társadalmak sorsára vonatkozólag. A horoszkóp különben sem az égitestek relációit tünteti föl, hanem csak képzelt, valójában nem létező pontokét, ezeknek pedig nyilvánvalóan nem is lehet semmiféle hatásuk. A csillagjósításnak tehát nincs tudományos alapja.

Az asztrológia nem tudomány és nem játék, hanem babona: annak legkárosabb, mert a hiszékeny embert veszélyesen félrevezető fajtája. (Az asztrológusnak pedig üzlet, hiszen a jóslatok pénzért készülnek.) A természettudomány művelői ezért azt javasolják: aki nem akarja, hogy becsapják, az ne higgyen az asztrológusoknak, ne kérje tanácsukat, ne olvasson horoszkópokat, hanem saját józan értelmére (szükség esetén pedig szakemberre, pl. orvosra) hallgatva maga vezesse életét.

Magyar Csillagászati Egyesület.”

A *Dunántúli Napló* 1994. január 18-i száma amerikai kutatók felmérései nyomán készült jelentést idéz:

„Akik hisznek az asztrológiában, rövidebb ideig élnek, mint az ennek kevésbé hitelt adó embertársaik – legalábbis erre a következtetésre jutottak a kaliforniai egyetem munkatársai,

²⁰⁹ A Jean Rignac Top Trading Hungary küldeményéből.

miután kiértékeltek felmérésüket a horoszkópoknak az emberi életre gyakorolt hatásáról. A szakértők vizsgálataikat az Egyesült Államokban élő kínai származásúak körében végezték el, (...) mivel a kínai származásúak (...) ragaszkodnak a hagyományos nemzeti asztrológiához.

Az összeállításból tehát az következik, hogy a kínai származásúak hite a horoszkópjukban gyakran megrövidíti életüket. Ami az asztrológia havi ritmust követő változatát illeti, ettől még hányan vezetik merészebben kocsijukat, miután egy sarlatán korán reggel szerencsés napot ígért nekik. S vajon hányan vannak azok, akik egész nap annyira idegesek, hogy még a vasalót is alig tudják használni, miután napi horoszkópjuk az elektromos áram használatától óvta őket. (...)

Összesen 28 ezer kínai származású amerikai esetét vizsgálták meg. A végeredmény mintha a kínai csillagjósást igazolná: az asztrális hagyományokhoz kötődő emberek tényleg akkor haltak meg leggyakrabban, amikor ez a horoszkópjuk szerint be kellett hogy következzen. A szakértők azonban megvizsgálták egy másik 28 ezer fős, nem ázsiai származású amerikaiakból álló csoport tagjainak halálára vonatkozó adatait is. Ezek az emberek nem ismerték a kínai csillagjósást. Az ő esetükben nem volt semmiféle összefüggés sem kimutatható az asztrális jelek, horoszkópok és haláluk bekövetkeztének oka, illetve ideje között.”

Valóban szomorú látni azt, hogy magukat műveltnek tartó emberek, akik megaláznak és idejétmúlnak tekintik, hogy Istenben higgyenek, végül is horoszkópokban, mágusok erejében, spiritiszta szeánszok üzeneteiben, fekete macskában és varázsgömbben hisznek; fontosnak és izgalmasnak tartják, hogy inkább jósnőkhöz és ismeretlen technikájú természetgyógyászhoz járva nagy pénzek ellenében fülcsiklandó „reménységeket” hallgassanak, semmint imádkozzanak vagy Istenre hagyatkozzanak.

Az asztrológiában gyakorolt determinista szemlélet vajon nem inkább tömeges passzivitáshoz vezet, ahelyett, hogy a hön óhajtott egyetemes evolúcióért verejtékeznék?

Más tudatállapot?

Fény derült arra, hogy bizonyos **kábítószer** okozta élmények hasonlítanak a keleti miszticizmus, meditáció élményeihez. A kábítószer-élvezet hullámai – Aleister Crowley álmainak megfelelően – magasra ívelnek a New Age útját és gondolatvilágát előkészítő alternatív csoportok, kommunák, hippik, rockosok, pszichedelikus művészek körében.

Aldous Huxley, a Szép, új világ szerzője maga is kipróbálva a meszkalin hatását, 1954-ben többek közt ezt írja bódulatának élményeiről: „A tér iránti érdeklődés csökken, az idő iránti érdeklődés jóformán nulla, az akarat alapvetően megromlik. Aki meszkalint szed, nem érzi szükségét annak, hogy valamit tegyen, és tökéletesen hidegen hagyják mindazok a célok, amelyek normális körülmények között foglalkoztatják.” A „dolgok lényegéhez, valóságához” eljutott kábítószeresek New Age-re emlékeztető tapasztalatait így foglalja össze: „Dezorganizálódott az Egész, de minden törmelék egy magasabb rendnek a képviselője. Ez a magasabb, isteni rend uralkodik még a bomlásban is, a törmelékben is benne van a teljesség.” Ezért kívánja ő létrehozni a társadalmi problémák megoldása érdekében a félig pogány, félig keresztény oklahomai indiánok egyházához hasonló peyotl-rágó vallásos–misztikus társulatokat. Egy pszichedelikus, kábítószer hatása alatt dolgozó művész így vall: „Ez a művészet vallásos és misztikus: panteizmus, Isten megnyilatkozása a Mindenségben, és különösképpen az ősi energiában (...) a természet vagy a test miszticizmusa: az Egy mindenre érzékeny Jelenné válik. (...) Születés és újrászületés, az önmagával egyesülés ekstázisának dobogása...”

Benedek István orvostörténeti könyvében kritikát írt a kábítószeres modern művészetről és a primitív kultúra új imádatáról, amelyet ma már a New Age kritikájaként is olvashatunk:

„...korunk művészete, gondolkodása, társadalmi strukturálódása *egy mágikus-primitív szint felé [halad]*, amelyben az értelmet az eksztázis, a tudományt a mágia, a szellemet a szellemiség (spiritizmus), a logikust a transzcendens pótolja, tiszteletre méltó erőfeszítéssel, de ma már anakronisztikusan. (...) A pszichedelikus művészek szoros kapcsolatot tartanak Távolság-Kelet szellemiségével. (...) A kábítószerekben keresett és fölaltalt kozmikus integráció inkább – az én szememben – *egy hanyatló kultúra dezintegrálódásának a jele... A semmittevésnek [e formája] csak nagyon passzív tekinthető szabadságnak: szabad nem részt venni, nem törődni senkivel és semmivel, nem alkotni, nem cselekedni. E sok negatívumban integrációnak nyoma sincs, ha mégoly kozmikus jelzőkkel látjuk is el. Minden tiszteletem a varázsgombát rágó mazatékok szép hagyományainak, de amikor egy társadalom erre a pszichedelikus útra lép, nem a szabadság vár rá, hanem a dezorganizálódás, a széthullás, a tétlenség mámorában semmivé foszlás.*”²¹⁰

A már idézett mágus, Scherbák Viktor is részletezi a „Mágikus italok” című fejezetében, hogy a letűnt „atlantiszi korban” „az e célra alkalmas növényeket (...) olyan irányba fejlesztették, hogy kipréselt nedveikből a mágikus erjedés folyamatán keresztül különleges kábítószerket lehetett előállítani, melyek a durva fizikai érzékszervek működését kissé háttérbe szorították, a magasabb érzékszervek munkáját ellenben megkönnyítették. Ebből az időből származik a szőlő termelése. Atlantisz vegyészeteinek utódai produkálták először az ópium, hasis, akantusz, kokain és a többi kábítószer preparátumait.”²¹¹

Ha pedig a régebbi és az Új Kor-i mágus a kábítószerket a „tisztánlátás, tisztánhallás, a távolbaérzés, távolbahatás” biztosítása egyik eszközeként fontos tartja, akkor túl sok kérdést már itt nem is kell feltennünk...

Arra azonban még talán rákérdezhetnénk, hogy hogyan fogja megvalósítani az Új Korszak világot átfogó céljait a túlnyomórészt keleti vallásokból átvett gondolkodási, meditációs eszközeivel, hiszen látnunk kell, hogy Keleten, ahol a jóga, a zen, a Kundalini, az önhipnózis módszerei még eredeti „szakemberek” kezében vannak, nem született meg sem a béke, sem az embercsoportok közötti egység vagy egyenlőség, de fejlődést sem láthatnánk a keresztény alapozottságú nyugati civilizáció szemléletének átvétele nélkül. A *reinkarnáció* keleti és New Age-beli tana magyarázza, hogy az emberi lélek fejlődése, megtisztulása folyamatáért kell az újraszületés. A New Age ráadásul mindenre kiterjeszti az evolúció fogalmát. Ha e két dolog igaz, vagyis ha van reinkarnáció, melyben a lelkek fejlődnek, és ha van fejlődés az ember, a lélek, a világ tekintetében, akkor miért nem látható ez a fejlődés? Miért újul meg az emberi rosszakarat, a földrésznyi szegénység, a milliók éhezése, s az egyének háborúkká összeadódó bosszúvágya? És miért pont azokban az országokban a legnagyobb mértékű és növekvő a nyomor, az igazságtalanság, a járványok, az éhség hatása, amelyekben a keleti meditáció gyökerei vannak, ahol túlnyomórészt ma sem keresztények az emberek, ahol manapság is jógára, megvilágosodásra oktató guruk támadnak? Szembesíthetjük is a problémát, hogy világosabb legyen, maguknak a New Age-szerzőknek a soraival. A magyar reiki guru, *Kun István* írja: „Mivel a Karma-törvénye kimondja azt, hogy a fejlődésben soha nincs megállás, tényszerűen következik ebből az is, hogy a *lelki fejlődésben* sorsszerűen mindenkinek tovább kell haladnia. (...) A Karma-törvénye, a szabad akarattal karöltve lépteti előre útján a fejlődő léleklényt, az Embert, szellemi szintről szellemi szintre, dimenzióról dimenzióra”²¹²

A *Több mint érdekes* c. okkultista-New Age-es újság pedig ezt írja: „A fogyasztói társadalom velejárója a mértéktelen pazarlás és a környezetszennyezés, ami súlyos, a túlélést is megkérdőjelező problémákhoz vezet: a fel nem újítható energiaforrások kiapadásához, a

²¹⁰ Benedek István: Varázslás és orvoslás az azték, maya és inka birodalomban. Bp., Magvető, 1976. 173-174.

²¹¹ W. Charon i.m. 40.

²¹² Kun István: Reiki II., 14.

vizek, a talaj, a levegő beszennyeződéséhez, a föld hőháztartásának felborulásához. Az ilyen áron szerzett gazdasági jólét nem teszi elégedetté az embereket, kiáltalanság érzése jellemzi a jobb módú országok lakóit. Ezt támasztja alá a bűnözés, a kábítószer-fogyasztás, az öngyilkosságok és a pszichoszomatikus betegségek egyre szaporodó száma is...”

Melyik az igaz; a szüntelen újabb lélekszintekre fejlődő ember a reinkarnációk végtelen „kozmosz” országútján, vagy a magának és „bolygójának” egyre több problémát okozó, életveszélybe és erkölcstelenségbe zuhanó ember képe? Voltaképpen egyik sem; viszont azt észrevehetjük, hogy oly pontosan jellemzi az egész New Age gondolkodás és propaganda kettősségét és ellentmondásosságát a két idézet. A keresztény gondolat és a tudomány nem fogadja el a reinkarnációból levezetett erkölcsi fejlődés tanát, és látja, hogy sok túlzás, szélsőséges húzódnak meg a második idézet véleménye mögött. Igaz, hogy a fogyasztói élet a „jóléti országokban” is árthat a morális értékeknek, a közösségi szempontoknak stb., és tény, hogy terjed a kábítószer és a hasonló destruktív „divatok” sora, de ezek miatt, és csakis a fejlett államok „bűnei”, a tudományos-technikai fejlődés miatt emberiség szintű katasztrófáról, szennyezettségi halálról beszélni egyelőre kissé egyoldalú.

A tudósok véleménye

Sajnos, teljesen elenyésző az olyan, napilapokban, folyóiratokban megjelenő cikkeknek a száma, mint amelyet *Bencze Gyula* tett közzé az *Új Magyarország* 1994. március 22-i számában, *Fizika és áltudományok* címmel. A szerző a KFKI Részecske- és Magfizikai Kutató Intézetének tudományos tanácsadója, aki részt vett az 1994. márciusában Debrecenben tartott *Fizikusnapokon*, s erről ad beszámolót:

„Amint azt a rendezvénysorozat címe is jelzi, a fizikusok fontosnak tartották, hogy reagáljanak végre a társadalmunkat egyre inkább elborító áltudományos áradatra. (...) A legutóbbi időkben divattá vált a tudományellenesség, sőt egyesek még a tudomány társadalmi hasznát is kétségbe vonják. (...) Fontos azonban észrevenni, hogy azok, akik a tudomány ellen ágálnak, jellemző módon személy szerint kivétel nélkül természetesnek veszik, hogy eredményeit naponta felhasználják!

(...) A hamisnak bizonyult, vagyis a tapasztalat által megcáfolt és ezért elvetett elméletek már nem, a tudományos módszerekkel nem bizonyított hipotézisek még nem részei a tudománynak. Ezért minden olyan elképzelés, amely ezekbe a kategóriákba tartozik, szükségszerűen tudománytalan, más szóval áltudomány. Nem tudomány tehát ma már az alkímia, az asztrológia, vagy a több ezer éves keleti kultuszok, pl. ajurvéda, semmiféle változata, bármilyen fontos szerepet is játszhattak egykor az emberiség kultúrtörténetében.

Ezt annál is fontosabb hangsúlyozni, mivel manapság az »alternatív« módszerek alkalmazói azt igyekeznek elhíttetni a közvéleménnyel, hogy vannak olyan, a misztikum határát súroló vagy egyenesen csodával határos tetteket is lehetővé tevő ismeretek, amelyeket csak a »régiek« tudtak, a »maiak« ezeknek különböző okok miatt nincsenek már birtokában.

A valóságban azonban a tudomány frontvonalában lélegzet-elállítóak a teljesítmények...

Az áltudományok spektruma igen széles és művelői is sokfélék. A társadalomra a legveszélyesebbek azok a sarlatánok, akik embertársaik hiszékenységből húznak tekintélyes hasznot, és egyetlen céljuk a nyerészkedés. Bár részletes adatok nem ismeretesek, ma már hazánkban is óriási pénzek forognak az »alternatív gyógyászatban«, amiért egyesek sok mindenre kaphatók. Nem véletlen, hogy ebben a »szakmában« oly nagy számmal vannak a széthullott szovjet birodalom országaiból származó gazdasági menekültek...

Külön érdekessége volt a rendezvénynek az az Oktatási Fórum, amelynek témája: *Áltudományos tv-programok hatása a középiskolások körében*. A várakozással ellentétben a fórumon nem csak a gyakorló pedagógusok vettek részt, jelentős számban megjelent a tanuló

ifjúság is, és érdeklődve hallgatta, hogy nemzetközi összehasonlításban mennyire hiszékenyek a magyar középiskolások a paranormális jelenségek és babonások terén.

A fórumon sok gyakorló pedagógus szóvá tette, hogy (...) hatásos filmek hiányában nem képesek ellensúlyozni az áltudományos műsorok destruktív hatását, amelyek közül elsősorban a *Nulladik típusú találkozások*at marasztalták el. Sokan érthetetlennek tartják, hogy a tv vezetése semmit sem tesz e népbútítás ellen, pedig kiemelkedő tudósaink már a Tudományos Akadémia rendezvényein is több esetben nyomatékosan felhívták rá a figyelmet.”

A katolikus egyház szemlélete és tanításai korunkban a valódi tudomány fontosságát hangsúlyozzák, így a II. Vatikáni Zsinat dokumentumai is:

„Bár a Zsinat felismeri, hogy korunk vívmányai egyesekben azt a téves felfogást váltják ki, hogy a mai kor embere elegendő önmagának és nem szorul egy nála magasabb valakire (Istenre), mégis ezeket a vívmányokat pozitívan értékeli: »...amikor bölcséleti, történelmi, matematikai tanulmányokba vagy természettudományokba merül az ember, vagy pedig ha művészi tevékenységet folytat, jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy a nagy emberi család felemelkedjék (...) az egyetemes érték meglátására.« A mai kultúra értékei közé sorolja a konstitúció a természettudományok ápolását, mely elősegíti az evangéliumi üzenet befogadását: »Ezek közé (az értékek közé) számítanak a természettudományok ápolása, az igazsághoz való szigorú hűség a természettudományos kutatásokban, annak szükségessége, hogy többen együtt dolgozzanak szakmai csoportokban, érzék a nemzetekfeletti együvé tartozás iránt. Ilyen érték még a szakemberek egyre élénkebb felelősségtudata, hogy segíteniök kell embertársaikat, végül az a törekvés, hogy jobb életfeltételeket biztosítsanak mindenkinek, de különösen azoknak, akik vagy nem tehetnek sorsukról, vagy műveletlenségben sínylődnek.«”²¹³

Ebből az idézetből az is megmutatkozik, hogy nem annyira csupán a New Age-mozgalom sajátja az emberiség közös jövőjéért való felelősségtudat, aggodás, vagy a földi összefogás szorgalmazása, hanem mindez valóságosan fakad a kereszténység igazi felfogásából, és a katolikus zsinat által kitűzött számos feladat mögött ilyen szempontokat találunk.

---

²¹³ A II. Vatikáni zsinat konstitúciója az Egyház és a mai világ viszonyáról. In: Nemesszeghy Ervin: Az anyagi világ. TTK. Róma, 1982. 59-60.

II. Veszélyek

A józan ész nemcsak a New Age belső ellentmondásait, de reális veszélyeit is meglátja.

Hipnózis?

1996 nyarán nemzetközi találkozót tartottak hazánkban a hipnotizőrök, hipnoterapeuták számára. Ehhez kapcsolódva, 1996. augusztus 12-én a Kossuth Rádióban a *Tudósfórum* című műsor vendége *dr. Bányai Éva* pszichiáter, hipnoterapeuta, tanszékvezető egyetemi tanár, a Magyar Hipnózis Társaság elnöke volt. Ő nyilatkozta a következőket:

„Magyarországon elvileg törvény tiltja a laikus hipnózist, mint általában a világnak majdnem minden országában. Nálunk tilos a laikus hipnózis; ennek ellenére, főként a rendszerváltás után – azt hiszem, valamennyien tanúi lehettünk annak –, szinte színházi méretekben nagy sportsarnokokban és színházi előadótermekben a volt Szovjetunió területéről megérkeztek ezek a csodamágusok, akik nagy tömegeket hipnotizáltak. (...) Hivatalosan tiltakoztunk a Népjóléti Minisztériumnál és megpróbáltuk elérni azt, hogy ne léphessenek fel ezek a csodamágusok. Még hozzá azért, mert a nyomukban betegség járt! Ezt sokan kételkedve fogadják, de a hipnózis, éppen azért, mert olyan hatékony módszer, nem játék. Nagyon fölgyorsítja azokat a lelki folyamatokat, amelyek fölszabadítanak sokszor drámai körülmények között megélt kora-gyermekkori emlékeket, traumákat, például egy szeretett hozzátartozó korai halálát, aminek valaki tanúja volt, és ezek az események, akkor, ha hirtelen és előkészítés nélkül valakit szinte mellbe vágunk, ezek veszélyesek lehetnek. Ezek a laikus hipnotizőrök, illetve ezek a csodamágusok minden felelősség nélkül, megfelelő etikai és szakmai kontroll nélkül végezték a hipnózist, és sajnos, regisztráltuk azt, hogy ha Ignatyenko pl. föltűnt Miskolcon, akkor a következő egy héten belül megnőtt a miskolci pszichiátriai osztályokra akut betegséggel bevitt betegek száma, akik elmondták, hogy az első rosszullétük ezután a szinte cirkuszi hipnózis után következett be.”

„Sajnos hasonló a helyzet az agykontrollnál is, mint az említett csodamágusok esetében. A probléma az, hogy anélkül végzik ezeket az agykontroll tanfolyamokat nagy tömegekkel, hogy előtte megvizsgálják őket, és felelősséget vállalnának az esetleg fölmerülő problémák utólagos kezeléséért. Domján dr. maga orvos, ő tudja, hogyan kellene ezekkel a dolgokkal foglalkozni, ennek ellenére a követői sokszor minden különlegesebb kontroll nélkül több száz emberrel egyszerre végzik ezeket a gyakorlatokat, aminek az a nagy veszélye, ugyanúgy – ahogyan az előbb is említettem ezekkel a szovjet cirkuszi hipnotizőrökkel kapcsolatban –, hogy nem tudják ellenőrizni azt, hogy kiben mit váltott ki az a módosult tudatállapot, ami az agykontroll gyakorlatok következtében is előáll, és ami valóban nagyon hasonló az önhipnózishoz, vagy ahogy a szakma hívja, autohipnózishoz. (...) Sajnos nagyon sok, olyan eset van, ami nem kerül a mi tudomásunkra, de azt tudjuk, hogy kerültek már így kórházba agykontroll tanfolyam után is emberek. (...) Minden lehetséges fórumon, elsősorban a Népjóléti Minisztériumban föllépünk az ellen, hogy megfelelő kontroll nélkül ilyen eljárásokat végezzenek emberekkel.

A távlati célunk az, hogy elérjük, hogy a törvényt betartsák, ugyanis Magyarországon törvény biztosítja azt, még hozzá már nagyon régen, a múlt század végén meghoztak egy olyan törvényt, amely tiltja a tömeges hipnózist, a bemutató célú hipnózist és a laikusok által végrehajtott hipnózist. Ennek az volt a háttere, hogy egy Neukon Ferenc nevű kútfúró mester, egy laikus, hipnotizált egy Salamon Ella nevű hölgyet, aki mint kiderült, tüdővészben szenvedett, és sajnos meghalt a hipnózis után. Nem a hipnózisnak volt ez közvetlen következménye, mindenestre a kútfúró mester nem tudta kellőképpen az egészségi állapotát fölmérni, és ezért az a hirtelen aktivációs szint-csökkenés, a hirtelen ellazulás, ami a hipnózis

egyik velejárója, ez végül is odavezetett, hogy nem tért innen vissza. Ezért, azóta, Magyarországon van az egyik legrégebb hipnózistörvény.”

Okkult elmebaj

H.-P. Waldrich így utal a New Age által forgalmazott okkult-mágikus és tudattágító *gyakorlatok negatív hatásaira*:

„Egy ízben hosszas beszélgetésre voltam vendég Bender professzornál Freiburgban, a Parapszichológiai Intézetben. Beszélgetésünk alatt folyvást csöngött a telefonja. Mint megtudtam, nap mint nap érkeznek a segélyhívások az intézetbe; olyanok jelentkeztek, akik ezoterikával kezdtek foglalkozni, és *elvesztették a kapcsolatot a valósággal*. Most pedig rettenetesen félték. Akadt közöttük például olyan, aki pohármozgató csoportban vett részt, és most üldözöttnek érezte magát, félt a szellemektől és embertársai mágikus erejétől, egy másik telefonáló kényszerselekedetek rabjává vált, mindent ingával akart kimérni, minden falatot, amit a szájába vett, minden porcikáját megvizsgálta, hogy nem betege, minden embert megtesztelt, hogy jót vagy rosszat hoz-e rá. Volt, aki már öngyilkosságra gondolt... Komolyan kell tehát vennünk az »okkult elmebaj« fogalmát.”²¹⁴

Rudolf Bog pszichoterapeuta, aki behatóan foglalkozott a keleti tanoknak a pszichoterápiára gyakorolt hatásával, eképpen figyelmeztet bennünket: „Ha mélylélektani vagy meditatív technikával *sikerül az én ellenállását kikapcsolni, és a tudattalan erői felszínre törnek, ez a mindenhatóság érzését váltja ki, amelynek következtében az egyén mértéktelenül túlbecsüli saját lehetőségeit.*”

Egy amerikai szellemgyógyászati szakértő maga hívja fel a figyelmet a visszaélés és a hamis mammon szerepére a „csodálatos gyógyítók” esetében: „*Először: ne higgyen annak, aki azonnali sikert ígér. (...) Másodszor: ha a gyógyító hajlandó kezelni önt orvosi felügyelet nélkül is, akkor veszélyes sarlatánnal van dolga. Harmadszor: ne higgyen olyan gyógyítónak, amelyik pénzt kér.*”²¹⁵

Történelmi távlatokban

Egy másik jelentős veszély meglátásához sem kell hívőnek lennünk: mindenki ismerheti a történelemben oly sokszor kialakult *totális politikai rendszerek* szomorú tanulságait. A New Age világegységről álmodik, ezért szervez egyetlen vallást, ennek megteremtésére hívja a tömegeket. A kérdés: az újabb világegyesítés nyomán *nem jön-e létre hasonló totális rendszer*, immár a Földnek még nagyobb részén, amely felhasználva a pszichés módszerek begyakorolt lehetőségeit, távirányítással, hipnotikus, mágikus befolyásolás útján, az embert újra megfosztva méltóságától és akaratától, a szokásos agresszív és manipulatív hatalomgyakorláshoz vezet. A Messiásnak nevezett várva vártnak feltüntetett egyetemes vallási vezető (Lord Maitreya?) nem alakul-e át egy globális politikai terv konduktorává? Ilyen szándékokra való felkészítést sejtene ma már sokan abban, hogy miközben a New Age a jelszavak szintjén a béke, az egység megteremtésére mozgósít, addig a gnózis és a keleti vallások befelé fordító gondolkodásának súlykolásával a társadalmi aktivitást blokkolja, a tömegeket passzivitás és közömbösség felé sodorja, s egyúttal a lelki technikák, az intuitív befogadókészség kialakítása révén alkalmassá tesz sokakat a manipulálásra, egyidejű szellemi befolyásrendszernek való engedelmességre, másokat pedig szellemi akaratátvitel,

²¹⁴ Hans-Peter Waldrich i.m. 89.

²¹⁵ Hans-Peter Waldrich i.m. 111.

kontroll végzésére... Óhatatlanul arra gondolunk, hogy az ősi emberi agresszivitás a hipnotikus módszerek avatatlan használata, az agykontroll és a hasonló, egyének *átvilágítására alkalmas technikák* révén olyan hatalomra tehet szert, amely az atomerő felhalmozásához hasonlatos fenyegetést jelent. Az emberiségnek minden bizonnyal elege van a totális ellenőrzés, a totális homogenizálás és irányítás rémségeiből.

A New Age monizmusa személyiség- és méltóságellenes csírákat hordoz, így – anarchista gondolataival, a szabadossággal – épp a valódi szabadság ellen hat, térnyerése totális diktatúrát készíthet elő. E veszélyek láttán – amelyek nem nélkülözik a mindig nagy ígéretekkel induló és tragikusan végződő történelmi analógiákat – a józanul gondolkodó is látja, hogy a keresztény értékrend mellőzésével, sőt tudatos rombolásával felépítendő „szép, új világ” nem hozhatja el az ember nagy álmainak beteljesülését; nem előbbre viszi a világot, hanem *visszataszítja a primitív korszakok sötét problémái, félelmei közé.*

Ismeretes, hogy azok, akik a „*Világ proletárjai, egyesüljete!*” lobogója alatt tömörültek hetven éven keresztül, szintén egy új világrendet akartak létrehozni: a javak egyenlő, igazságos elosztását, a nyomor felszámolását, a világbéke létrehozását, világegységet; egyszóval: *földi paradicsomot.*

Ezzel párhuzamosan, 1946-ban, tőlük nyugatabbra, a Rockefeller Foundation kijelentette: „A jövő kihívása nem kevesebb, mint az egységes világ létrehozása.” A Rockefeller Brothers Fund adományaival kapcsolatban ezt a nyilatkozatot tette: „Minden olyan amerikai vagy külföldi erőfeszítés támogatására, mely ötletekkel, vezetők képzésével vagy intézmények megnevezésével hozzájárul a *globális kölcsönös egymásrautaltság* kivitelezéséhez.” „Más szavakkal, a Rockefeller Brothers Fund anyagi forrásait egy egységes *világkormány* melletti propaganda fejlesztésére, jövőndő vezetők képzésére és intézményeknek – beleértve az Egyesült Államok kormányát is – e cél felé mozdítására kívánják fordítani.”²¹⁶

Felfigyelhetünk arra, hogy Pat Robertson amerikai keresztény politikus, aki evangelizációkat szervez, hogyan keresi és látja meg az „*Új Világrend*” eszméjének kialakulását és történetét. Az újra és újra aktivizálódó eszme fő gyökerét – többekhez hasonlóan – az „*Illuminátusok*” *szabadkőműves jellegű páholyában* találta meg.

„1776. május elsején (május elsejét a mai napig is a kommunizmus kulcsfontosságú ünnepének tartják [régebről pedig a pogány germán boszorkányéjszaka, a Synagoga diabolica, a Walpurgisnacht utáni nap ez – G. P.] egy *Adam Weisshaupt* nevezetű bajorországi professzor létrehívott egy kis titkos társaságot, melynek az *Illuminátusok Rendje* nevet adta. Weisshaupt célja a polgári kormányok, az egyház és a magántulajdon felszámolásán alapuló új világrend létrehozása, és gondosan kiválasztott szakértők vagy *megvilágosodott személyek* csoportjának világalomra juttatása volt.”²¹⁷

Pat Robertson és Van Myron Fagen amerikai kutatók szerint az illuminátusoknak vezető helyekre bejuttatott embereik által nagy szerepük lett a francia forradalom előkészítésében és lefolyásában. „A francia forradalomtól kezdve, az illuminátusok minden háborúban kezesek és tevékeny résztvevők voltak, bár különböző nevek alatt és álcák mögött, mert miután háttértevékenységük lelepleződött és ismertté vált, Weisshaupt és cinkosai fedőneveket kezdtek használni. Amerikában az első világháború után megalapoztak egy szervezetet, a »Council on Foreign Relations (CFR)« nevűt, amely az illuminátusok hierarchiájának irányítása alatt működik, elsősorban az ő leszármazottjaik részvételével.”²¹⁸

Filipo Michele Buonarroti francia illuminátus volt, aki „Francois Babeuf legendáit gyűjtötte rendszerbe, aki »az egyenlők rendjének lovagjairól« beszélt; magát l' HSD-nek (l'

²¹⁶ Pat Robertson i.m. 152.

²¹⁷ Pat Robertson i.m. 79–80.

²¹⁸ V. Myron Fagen: Az illuminátusok nagy összeesküvése, Christian Defense League kiad. Ism.: Magyar Vetés, 1994. máj. 8. 15.

homme sans Dieu = az Isten nélküli ember) nevezte – mellyel azt akarta kifejezni, hogy ő egy isteni tökéletességre jutott ember, még hozzá Isten segítségével nélkül. Buonarroti első forradalmi szervezete a Sublime Perfect Masters (Fényesség Tökéletes Mesterek) nevet viselte. A forradalmár Buonarroti nagy hatást gyakorolt olasz fiatalok egy csoportjára, akiket bajorországi tanulmányaik során érintett meg az illuminizmus szele. Terveket szőttek egy lap alapításáról, amely elősegítené az emberiség teljes átformálódását az illuminátus elképzelések alapján. Az illuminizmus okkult felhangjai, minden ellenkező híreszteléssel szemben, igen élénkek voltak a tizenkilencedik századi Európa titkos társaságaiban...

1848-ban, a Kommunista Kiáltvány megjelenése idején Marx és Engels támogatóikkal együtt új világrendre vártak, melynek megvalósulását a világ városi munkásosztályának forradalmában, s az ebből majdan kialakuló állam- és osztálynélküli társadalomban látták.

Az új világrendről szóló elképzelések nagy részét átható közös alaphang négy fontos gondolatot tartalmaz:

- (1) a magántulajdon felszámolása,
- (2) a nemzeti kormányzatok és a nemzeti szuverenitás felszámolása,
- (3) a hagyományos zsidó-keresztény istenhit felszámolása,
- (4) világkormány, amely a felsőbbrendűeknek elismert, avagy okkult értelemben

»szakértő« vagy »megvilágosodott« rétegéből kikerült elitből tevődik össze.”²¹⁹

Robertson és Fagen úgy tartják, hogy a világkommunizmus álmát az illuminátus szabadkőművesség álmolta meg, s a világ első pénzügyi hatalmasságainak banki fedezetével ugyanaz a Háttérszervezet támogatta a megvalósítását, amely később befolyásolta az ENSZ vagy az amerikai Külkapcsolatok Tanácsának (CFR) működését is. Megjegyezhetjük, hogy a kommunizmus jelképét, az ötágú csillagot megtalálhatjuk a szabadkőművesek szimbólumai között, mint pl. kardjuk markolatán. Az 1917-es oroszországi forradalmat emlegetve írja Robertson: „Hűen Marx elképzeléséhez, az új rend eltörölte a magántulajdont, a kormányt és a nyilvános istentiszteletet... A kommunista teóriák szerint az osztályharc megszűnésével az államhatalom is fokozatosan elsorvad. Ehelyett utópiájuk olyan totalitarizmushoz vezetett, melyben az emberi élet egyetlen területe sem kerülhetett el a mindenre rátenyerelő állam befolyását. Ez a világrend-elképzelés körülbelül 2 milliárd embert vetett a legpokolibb lidércnyomáshoz fogható szolgátságba, melyet a világ valaha látott, s legalább 100 millióra tehető azok száma, akiket közülük kegyetlenül meggyilkoltak.”²²⁰

„A New Age vallási rendszere, az illuminátusok hiedelmei, az illuminátus szabadkőművesség úgy tűnik, párhuzamos ösvényeken halad a világkommunizmussal és a világ pénzügyi köreivel. Eszközeikben némileg különböznek, de lényegében ugyanannak a félelmetes látomásnak megvalósításáért küzdenek” – írja 1991-ben Pat Robertson.²²¹ Az ő megfigyelései, amelyekkel megközelíti a New Age jelenséget, másokéval együtt az ún., „összeesküvés”-elméletet hozták létre, melyet másféle formában megtalálhatunk a New Age több külföldi kritikusánál, pl. *Constance Cumbey*-nél. Mások az ilyen radikális beállítottságot, mint alapokat nélkülöző túlzást kritizálják.

²¹⁹ Pat Robertson i.m. 83.

²²⁰ Pat Robertson i.m. 85.

²²¹ Pat Robertson i.m. 200.

(B) A New Age a kinyilatkoztatás mérlegén

I. A Biblia alapján

„Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy Istentől származnak-e, mert sok hamis próféta rontott a világra.” (1 Jn 4,1)

A New Age kihívás a kereszténység felé. „Szelíd” módszerrel akar uralomra jutni, mégis kiderült keresztényellenessége, amely jellemzi gyökereit, tanait és módszereit. *Keresztény szempontból a New Age a gnosztikus eretnokség modern változata.* Látnia kell ezt a keresztény szemlélőnek, s tudnia kell, hogy a gnózis téves, káros, kinyilatkoztatással ellenkező és támadó mozgalmát a kereszténység első közösségei, püspökei, teológusai már felismerték, leleplezték, attól elhatárolódtak, s azt maguk közül kiszorították. *Ami eretnokségnek számított a kereszténység indulásának idejében, az ma sem lehet más, különösen, ha a Biblia üzenetével, az élő egyházi közösség hitével összevetjük.* Így tehetjük ma is mérlegre.

„Igazán csak az a jó, ami igaz” – mondja a belga püspöki kar tanítása az 1990 karácsonyára kiadott pásztorlevelében, amely a szektákkal és a New Age-dzsel foglalkozik. Így folytatja: „Szükség van a következő megkülönböztetésre: nem föltétlenül szükséges az, ami jól esik, és az, ami kellemes, az nem föltétlenül igaz. Itt van a probléma a keresztények számára is: ők maguk sem szeretik a határvonalakat meghúzni, hogy megkülönböztessenek, és ha kell, hátat fordítsanak. *Jobb szeretnék, ha valahol mindenkinek igaza lehetne.* Ha valaki kiemeli a keresztény hit egyetlen és szükséges voltát, azt mindjárt beképzeltséggel, góggel, és az ökumenikus érzék hiányával vádolják. Mert jó és igaz van mindenfelé, tehát bátran lehet összekeverni-kavarni a dolgokat.”²²²

Mit mond először is a kinyilatkoztatás szava, a Biblia a gnoszticizmus és New Age alapjául szolgáló okkultizmusról és mágiáról?

A teljesség vállalása nélkül néhány fontos részletet ismernünk kell, hogy láthassuk, a kezdetektől fogva, az ószövetségi törvény átvételétől kezdve mennyire világosan, mennyire pontosan szól az embereknek adott üzenet arról, hogy az okkult érdeklődés és „tudás”-keresés, a mágikus gyakorlat mennyire megsérti Isten alapvető rendjét, milyen veszélyeket és hazugságokat rejt. **Az okkultizmus a Szentírásban bűn az ember részéről,** akinek a megtérése alkalmával el kell fordulnia ennek világától is, hiszen ezeknek a területén kalandozva nem Istenhez kapcsolódott, nem Isten hatalmára várakozott, hanem rajta kívüli és Vele ellentétes erőknek és dolgoknak, hatalmaknak a segítségét próbálta igénybe venni, önnön akaratát és lehetőségeit Istentől függetlenül akarta használni s megnagyobbítani.

„*Jósnőt (más fordítás: varázslót) pedig ne hagyj életben*” (Kiv 22,17).

A Másodtörvénykönyv 13,2-4 elmondja, hogy szoros összefüggés van az igaz tanítás és az igaz csoda között; egy szokatlan jel, vagy csodatévő csak akkor követhető, ha Isten tanításához kapcsolódik, ha nem fordít el Istentől: „*Ha próféta vagy álomlátó támad körödben, s jelet vagy csodát tesz előtted, s a jel vagy csoda, amelyet mutat, megvalósul, közben azonban azt mondja: kövessünk más isteneket! – olyanokat, akiket nem ismersz – s imádjuk őket, ne hallgass az ilyen álomlátó szavára. Mert az Úr, a te Istened próbára fog tenni, hogy megtudja: csakugyan szívetek, lelketek mélyéből szeretitek-e az Urat, a ti Istenedeket.*”

²²² Daneels Gottfrid bíboros i.m.

„Ha bevonulsz arra a földre, amelyet az Úr, a te Istened ad neked, ne tanulj el az ottani népektől az utálatos dolgokat. Ne akadjon senki közted, aki fiát vagy lányát arra készíti, hogy tűzön menjen át, aki jövőmondásra, varázslásra, csillagjóslásra vagy boszorkányságra adja magát, aki bűbájosságot űz, szellemet, vagy lelket kérdez, aki halottat idéz. Mert aki ilyet tesz, utálat tárgya az Úr szemében; az Úr te Istened emiatt az utálat miatt űzi el ezeket a népeket előled. Légy egészen hű az Úrhoz, a te Istenedhez. Ha ezek a népek, amelyeket elűzöl, hallgatnak is a jövőmondókra meg a varázslókra, neked az Úr, a te Istened ezt nem engedi meg” (Másodtörvénykönyv 18, 9-13).

A Másodtörvénykönyv 32,17-18 elmondja, mi áll gyakran a bálványimádás, a politeizmus mögött. Az egyetlen Teremtő Isten helyett ismeretlen démonok tiszteletévé válhat az ebbe való visszaesés: „Gonosz szellemeknek áldoztak, nem Istennek, ismeretlen isteneknek, újaknak, akkor bukkantak fel, atyáik nem félték őket. Nem gondoltál többé teremtő szikládra, Istent, aki életet adott neked, elfeledted.”

Júda pogányságba visszaesett királya esetében is egymást vonzották az okkult dolgok. Szó van asztrológiáról, tűzönjárásról, fekete mágiáról, spiritizmusról: „Manassze (...) az ég minden seregét imádta és szolgálta. (...) Hinnom fiának völgyében saját fiait is tűzbe küldte. Varázslással, jövőmondással, ráolvasással is foglalkozott, sőt halottidézést és jóslást is űzött. Sok olyasmit tett, ami gonosz az Úr szemében, hogy bosszantsa.” (2 Krón 33,3.6)

Izajás próféta sokat szenved attól, hogy a nép vissza-visszaesik az okkultizmusba:

„Igen, az Úr, a seregek Ura megvon Jeruzsálemtől és Júdától minden támaszt. Elveszi tőle a kenyeret és a vizet, a hőst és a harcost, a bírót és a prófétát, a jóst és a vént (...) a tanácsadót, a jövőmondót és a varázsláshoz értőt.” (Izajás 3, 1-3)

„És ha azt mondják nektek az emberek: »Kérdezzétek meg a halottidézőket és a jósokat, akik suttognak és motyognak«, akkor ezt mondjátok: »Hát nem Istenét kell megkérdeznie a népnek, vagy talán a holtaktól kell felvilágosítást kérni az élők felől?«

Vissza a tanításhoz és a kinyilatkoztatáshoz! Aki nem ezt mondja, annak nincs hajnala” (Izajás 8,19-20).

A próféta a megtérés jövődőlésekor említi a megalith oszlopokat, a Napkultusz szentélyeit és a ligeteket, ahol az animista pogány a „természeti démonokkal” találkozott: „Azon a napon az ember majd Teremtőjéhez fordul, és szeme föltekint Izrael Szentjére. És nem vet ügyet többé az oltárokra, amelyeket keze alkotott. És nem tekint arra, amit ujjai hoztak létre: a szent berkekre és a Nap-oszlopokra” (Iz 17,7-8).

A próféta megfigyelte, hogy akik sötét erőkkkel léptek szövetségre, milyen magabiztosságot árulnak el. Talán az ő szava szól a mai mágusoknak és guruknak is, akik közül pl. Sai Baba mondogatta: „engem semmilyen erő nem fog feltartóztatni...” José Silva mondja, hogy gyakorlatai által: „BÁRMI LEHETSÉGES”...

„Halljátok az Úr szavát ti gúnyolódók, akik uralkodtok (mágusok vagytok) népemen Jeruzsálemben! Ti ezt mondjátok: »Mi szövetséget kötöttünk a halállal, és szerződésre léptünk az alvilággal. Ha eljön a pusztító suhogó ostor, minket ugyan el nem érhet, mert a hazugságot választottuk menedékiül, és a hamisság az oltalmazó várunk.« Ezt mondja nektek az Isten az Úr: »Nézzétek, egy követ helyezek el a Sionon, egy értékes szegletkövet (...) és az igazságot teszem mérővesszővé«. (...) De a hazugság menedékét jégeső söpri el, és vizek árasztják el a várát. Semmivé lesz a halállal kötött szövetségtek...” (Iz 28,14-18).

A Babilon (az okkultizmus egyik szülőföldje) elleni jövődőlésben a mai pszichotechnikákban és mágikus meditációkban várt „tanácsadók”, és magasságbeli „mesterek” is megjelöltek, a havilapok és egyéb fórumok horoszkópkészítőivel együtt:

„Állj hát elő igéző szózataiddal és töméntelen varázslatoddal, amelyekkel ifjúságodtól fogva annyit vesződtél. Gondolod, hogy segítségedre lehetnek? (...) Hogy agyonfárasztott számtalan **tanácsadód!** Lépjenek elő és mentsenek meg! Mentsenek meg, akik az eget fürkészik, akik a **csillagokat lesik**, és akik hónapról hónapra jelentik, hogy mi vár rád a

közeljövőben. Bizony, olyanok lesznek ezek, mint a pelyva: tűz emészti meg őket” (Iz 47,12-14).

A hamis próféta nem az igazságot és Isten akaratát tekinti, hanem hogy őt mindenkor elfogadják. Jeremiás megkülönböztető képességével leleplezte a hamis prófétákat, és többek közt megtanulhatjuk tőle, hogy hazugság, amikor csak a jót ígérik.

„Ne hallgassatok hát prófétáitokra, jósaitokra, álomfejtőitekre, jövendőmondóitokra és varázslóitokra, akik azt mondogatják nektek: Nem lesztek Babilon királyának alattvalói. Mert hazugságot jövendölnek nektek, aminek az lesz a következménye, hogy számkivetésbe visznek benneteket országotokból...” (Jer 27,9-10).

A bölcsességi irodalomból sem hiányzik a figyelmeztető szó: *„Lehet tisztát várni a tisztátalantól, vagy igazságot várni a hazugságtól? A jóslások, jövendőmondások, álmok mit sem érnek, nem egyebek a vajúdo asszony képzelgéseinél. Ha nem az Úr küldi őket követségbe, ne törődjél velük” (Sirák 34,4-6).*

Az Újszövetségben nem veszítette el érvényét egyik előző figyelmeztetés sem. Elnyertük azonban az igazság megígért Szegletkövét Jézus Krisztusban. Van már biztos iránya, útja, kapuja annak, aki tévedésmentesen akar célhoz érni: *„Aki nem a kapun megy be a juhok aklába, hanem máshonnan hatol be, az tolvaj és rabló. Aki a kapun megy be, az a juhok pásztora. (...) Bizony mondom nektek: Én vagyok a juhok számára a kapu. (...) Aki rajtam keresztül megy be, üdvözülni, ki-bejár és legelőt talál” (Jn 10,1-10).*

Pál apostol is Izajáshoz hasonlóan keményen ráirányítja a figyelmet a kinyilatkoztatott ígére, amely a zűrzavaros időkben a megkísértett keresztényt kellően eligazítja:

„Ne többet annál, ami írva van!” (1 Kor 4,6)

Miközben levelekben írja tanácsait a megkülönböztetés szerepéről, a mindennapokban éli át, hogy a feltámadt Názáreti Jézus hatalma a Szentlélek által szolgálatukban rendet tud tenni az okkultizmus területén. Noha a jóslány Filippiben nem mondott valótlan, vagy különösképp bántót, úgy látszik, Pálék szerint a jósló lelket mégis ki kellett űzni, hiszen ezen az úton is kinyilvánult az igazság, hogy többen megtérjenek. Úgy tűnik, bebörtönzésük növeli e tettük jelentőségét; csodás esetük a börtönben a börtönőr és többek megkeresztelkedését vontta maga után. Ez az eset tanúsíthatja, hogy ha ártalmatlannak tűnik egy mágikus cselekmény („fehér mágia”), attól még lehetséges, hogy ugyanolyan fölösleges, vagy máskor kárt okozó, mintha „fekete mágiának” neveznék.

„Egyszer, ahogy az imádkozóhely felé tartottunk, találkoztunk egy jós szellemtől megszállt leánnyal, aki jóslásaival nagy hasznot hajtott gazdáinak. Pál után és miutánunk szaladt és így kiáltozott: »Ezek az emberek a fölséges Isten szolgálói, s az üdvösség útját hirdetik nektek.« Ezt több napon át megismételte. Pál már bosszankodott miatta, hátrafordult és rászólt a lélekre: »Parancsolom neked Jézus Krisztus nevében, menj ki belőle!« Ki is ment akkor mindjárt. Amikor gazdái látták, hogy nem húzhatnak belőle több hasznot, megragadták Pált és Szilást, és a fórumra hurcolták, az elöljárók elé...” (ApCsel 16,16-19).

Pál eleven tapasztalatai nyomán, a környező okkult és gnosztikus tanítások, a gombamód keletkező ál-evangéliumok miatt, ismelve a kísértés lelki folyamatait, szinte aggódva, de nagyon határozottan írja (mai) barátainak (is): *„Félek, hogy a kígyó, amint álnokul rászedte Évát, a ti elméteket is megzavarja, és akkor vége a Krisztushoz való őszinte ragaszkodástoknak. Ha ugyanis valaki jönne és más Jézust hirdetne, mint akit mi hirdettünk, vagy más lelket kapnátok, mint amit elfogadtatok, szívesen vennétek...” (2 Kor 11,3-4).*

Pál apostol és társai efezusi útja alkalmával, amikor már „nagy lett a becsülete az Úr Jézus nevének”, *„sok hívő előállott és nyíltan feltárta tetteit. Azok közül pedig, aki varázslással foglalkoztak, jó sokan összehordták könyveiket és mindenki szeme láttára elégették. Ezek értéke ötvenezer ezüstre volt becsülhető. Így az Úr erejének segítségével az ige tovább terjedt és gyarapodott” (ApCsel 19,19-20).* A Jézus Krisztushoz való megtérés

eredménye tehát az elfordulás az okkultizmus, a varázslás, hamis vallás bűnétől. Az apostolok – és az evangélium hirdetői azóta is – rájönnek, hogy a hamis és okkult hit akadályt képez az evangélium terjedésének. Az evangélium elfogadása igazán akkor válik lehetővé, ha az emberek a hamis istenek kötelékeitől felszabadulnak. A második korintusi levélben (2 Kor 6, 14-16) Pál ekképp figyelmeztet: *„Ne húzzatok egy igát a hitetlenekkel! Mi köze az igazságnak a sötétséghez? Hogyan hozható össze Krisztus Béliállal? Vagy mi köze a hívőnek a hitetlenhez? Hogyan fér össze Isten temploma a bálványokkal? Márpedig ti az élő Isten temploma vagytok.”*

Azt olvassuk az Apostolok Cselekedeteinek 12. fejezete 21. versétől: *„A kitűzött napon Heródes királyi ruhába öltözve ítélőszékébe ült és beszédet intézett hozzájuk. A nép pedig így kiáltozott. »Ez már egy isten szava, nem emberé!« Isten angyala azonban azonmód lesújtott rá, mert nem háritotta Istenre ezt a hódolatot. Férgék emésztették meg, úgy adta ki lelkét.”*

Oly sok csodagyógyító és guru hagyja manapság, hogy istennek, mesternek nevezzék őket az emberek, sőt, sokan maguk állnak elő ilyen ranggal, és címeikkel. Baghwan Rajneesh és Sai Baba egyaránt a Mindenség Urának nevezte magát. A Baghwan szó az isten egyik szanszkrit neve. Gyurcsok Józsefet magyar Megváltónak, röviden Mesternek nevezik hívei, ő pedig a mindenség királyának tartja magát. Öntudatukra jellemző, hogy általában nem ismernek határt képességeikkel kapcsolatban, nem háritják át az érdemet másokra, mindannyiszor *„ők gyógyítanak”, „ők maguk tesznek csodákat”*. Jézus azt magyarázza: *„Ti ne hívassátok magatokat mesternek, mert egy a ti mesteretek, ti pedig mindnyájan testvérek vagytok. Atyának se szólítsatok senkit a földön, mert egy a ti Atyátok, a mennyei. Tanítónak se hívassátok magatokat, mert egy a ti tanítótok, a Krisztus. A legnagyobb köztetek legyen a szolgátok.”* (Mt 23, 8-11.)

A kereszténységben egészen napjainkig egyértelműen vallották azt, hogy Jézus Krisztust az evangéliumból, az Újszövetség kanonizált irataiból ismertük meg, és azt is tudták, hogy az alapvető és hiteles Jézus-képet az ő egyházának igehirdetése őrizte meg az apostoli korban, amikor még nem rögzítették az evangélium szövegeit, majd ugyanennek az ősegyháznak a folytatásaként a mindenkori keresztény közösségek (a protestánsok is!) oly hasonlóan és a kézben lévő evangéliummal egybehangzóan hirdették és magyarázták Jézus személyét, tanítását és megváltásának művét. Bizonyosak voltak abban, hogy: 1) az emberiségnek szüksége van a valódi Jézus Krisztusra, 2) ezért kell hogy létezzen egy hagyományt megőrző „csoport”, amelyik hiteles Jézus-képpel s tanítással rendelkezik; 3) a mindenkori egyház ez, mely az evangéliumot hajdan leírta, s napjainkig hirdeti annak Jézus Krisztusát; 4) léteznek párhuzamosan vagy a kereszténységbe ékelődve érdekek és csoportok, amelyek hivatkoznak Jézus Krisztusra, ám másfajta Jézus-képet mutatnak fel (pl. a gnosztikusok), s végül abban, hogy 5) az utóbbiak tanítása megzavarhatja a keresztény hitet, s mivel valóban szükséges számunkra Jézus hiteles követése, így megnehezítheti egyesek üdvösségre jutását.

A New Age kihívása napjainkban ugyanazt jelenti az Egyház nagy egésze számára, amit a gnózis kihívása jelentett az ókeresztény egyház egésze számára: el kell döntenie, hogy meg kívánja-e őrizni a hiteles Jézus-képet és tanítást, s ha igen, ezt milyen eszközökkel teszi... Pál apostol, János evangélista vagy Polikárp szmirnai vértanú püspök, valamint számlálhatatlan követőik szerint ez a hit megőrzendő, s ennek egyik módszere a határozott megkülönböztetés. Az utóbbinak sokak számára ma keményen hangzó példái közül idézhetjük a Galata levél elejét: *„Csodálkozom, hogy attól, aki meghívott titeket Krisztus kegyelmére, ilyen hamar átpártoltatok egy más evangéliumhoz, jöllehet nincs más, legföljebb néhány ember akad, aki megzavar titeket, és igyekszik elferdíteni Krisztus evangéliumát”* ... stb. (Gal 1,6-8) Vagy idézhetjük a János-iskola hagyományában élő és író Polikárp püspököt, aki azt írja a filippieknek: *„Mindaz, aki nem vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az antikhrisztosz; aki a kereszt bizonyosságát nem vallja, az a Sátántól való; aki az Úr szavait saját igényeinek*

megfelelően elferdíti és azt mondja, nincs feltámadás, sem ítélet, az a Sátán elsőszülöttje.”
(ad Phil. VII,1)

A régi gnosztikusok nagy többsége látszatnak tartotta Krisztus megtestesülését, szenvedését, keresztségét, halálát és feltámadását, ezután való megjelenésénél pedig asztrálestéről beszéltek; Jézus evangéliumi tanításait összekeverték más, apokrif evangéliumok, azaz Szentíráson kívüli írásközösségek szavaival. Ilyen úton sokan tagadták közülük az utolsó ítéletet, a test feltámadását, a poklot, vagy a gonosz lelkek létét. Ugyanezeket találjuk az Új Korszak mai gnosztikusainál, mint Ron Hubbardnál, José Silvánál vagy a reikiseknél, akiknek *Christall Magazin* című lapjában interjút olvashatunk „magától Jézus Krisztustól” egy médium által:

JÉZUS: Először is nem a kereszten haltam meg. Ez nemcsak hogy nem volt szükséges, hanem merőben ellenkezett is volna azzal, amit a régi próféták jövendöltek rólam. (...) Testvérem feleségével éltem házasságban, Mária Magdalénával...

CHRISTALL: Mit érthetünk utolsó ítélet alatt?

JÉZUS: (...) Nem jelent mást, mint az emberiség egy új korszakának kezdetét (...) és a spirituális fejlődés próbaidejét jelenti (...) melyben az embernek lehetősége adódik, hogy fejlődjön, mégpedig önszántából, kínok és fájdalom nélkül... (1995. I. szám, 14-15. o.)

A Krisztus szerepe és személye körül nagy erővel feltörő zavarkeltés miatt, amely immár alaposan összekeveri a keresztény hitet más hittartalmakkal, olyanokkal, melyek az evangéliumnak ellene mondanak (pl. Dombi Ferenc „HANG”-jének egyértelmű tanítása a reinkarnációról, a házasság felbonthatóságáról stb.), érdemes Tertullianus ókori szavaira is figyelmeztetni, aki maga körül hasonlókat látva ezt írta: „...Istent a szív egyszerűségében kell keresni (vö. Bölcs 1,1). Erre gondoljanak azok, akik sztoikus, platonikus és dialektikus kereszténységet találtak ki!” (Praescriptione Haer. VII,10)

A 2. Tesszaloniki levél az Úr végső eljövételét időben messzebbre helyezve Krisztus visszatérésének előzményeiről is beszél: „...előbb be kell következnie az elpártolásnak, és meg kell mutatkoznia a bűn emberének, a kárhozat fiának, az ellenségnek, aki mindennek fölé emelkedik, amit Istennek és szentnek neveznek. Sőt, Isten templomában foglal majd helyet és istennek akar látszani. (...) Megjelenését a sátán erejéből mindenféle feltűnő tett, jel és hamis csoda kíséri, meg mindenféle gonosz csábítás is, azok vesztére, akik elkárhoznak, mert nem voltak fogékonyak az igazság szeretetére, ami üdvösségükre szolgált volna.” (2 Tesz 2,3-4.9-10)

II. Az egyház állásfoglalásaiból

A **katolikus egyház története folyamán** hivatalos **nyilatkozatokkal** többek között a Toledói Zsinat, majd a Bragai Zsinat ítélte el a *csillagjósást*, ugyanígy tett Nagy Szent Leó pápa Astorga püspökéhez írt levelében. A Tridenti Zsinat a tiltott könyvek szabályai között tárgyalva eltiltja a hívektől a *tenyérjósást*, a *szellemidézést*, a *kuruzslásokat*. *Bűbájosság*, *varázslás* adott okot több pápai bulla kiadására, pl. VIII. Ince, X. Leo, VI. Hadriánusz, XV. Gergely, VII. Orbán pápa által. Az Apostoli Szentszék 1856. augusztusi levele elítéli a *hipnotizmust* és a *spiritizmust*.

Az ókeresztény **egyházatyák**, akik leggyakrabban püspökök vagy tekintélyes tudós tanítók voltak, és az életszentséget mutatták fel életükben, kortársaik és az utókor előtt is nagy becsben álltak, egészen napjainkig. A korabeli tévtanításokkal, főként a pogánysággal és a gnoszticizmussal szemben úgy alakították ki a keresztény teológia válaszait, hogy a kinyilatkoztatás mondanivalóját és szempontjait vették alapul, amint ezt az egyik legkiemelkedőbb képviselőjük, a 394-ben elhunyt *Nüsszai Szent Gergely* vallja: „...*mi a Szentírást tesszük meg minden tan mértékének és szabályának. Arra vagyunk kötelezve, hogy tekintettel legyünk rá, s arra mondjunk igent, ami ezen írások szándékával összhangba hozható.*” Ezért az egyházatyák egyöntetűen követik a Szentírás szövegeit, valamint magát az Úr Jézust és az apostolokat abban, ahogy elvetik az okkultizmust, a mágikus-babonás gyakorlatokat és hitelemeket, a varázslás álcsozáit és bevonását az emberi hatalom jogtalan gyakorlásába. A mágikus gondolkodásról kimutatják egyfelől a bálványimádáshoz való gyökeres kötődését, másfelől a gonoszlekekkel való kapcsolatát. Világosan és egyértelműen tárgyalják valamennyien az asztrológiának, az okkultizmusnak vagy a reinkarnációnak a Bibliával, illetve az apostoli tanítással való összeférhetetlenségét.

A *Didakhé*, azaz „A tizenkét apostol tanítása” 110 körül készült, nagy jelentőségű ókeresztény írásmű abból az időből, amikor az apostoli kor éppen lezárult; oly nagy tekintélye volt, hogy a keresztény közösségek a 2. század folyamán sokfelé a liturgia keretében felolvasták. A tízparancsolatról s a bűnökről szóló tanításai között az okkult bűnt, a varázslással való kapcsolatot a legsúlyosabbak közé sorolja: „*Az utasítás második parancsa így szól: Ne ölj, ne törj házasságot, gyermeket meg ne ronts, ne paráználkodj, ne lopj, varázslással ne foglalkozz, ne keverj mérget, ne hajtsd el a magzatot. (...) Ne üzz madárjósást sem, gyermekem, mert az is bálványimádáshoz vezet, se ráolvasást, se számmisztikát, se mágiát, ilyeneket se látni, se hallani ne kívánj. Bálványimádás ered mindezekből...*” (II,1; III,4)

Olvassunk bele az észak-afrikai *Tertullianus* (160 k.-220 k.) írásaiba. A *Védőbeszéd* c. művében ezeket találjuk a sokistenhitben és varázslások világában élő pogányokhoz szólva: „Lám, ugyanilyen titokzatos fertőzéssel cselekszi a démonok áskálódása a lélek romlását is, eszeveszettséggel, undok dőreségekkel vagy zabolátlan vágyódásokkal s nyomukban ott járnak a különböző tévedések, amelyek közül az a legsúlyosabb, hogy az említett istenségeket ajánlják a hatalmukba ejtett s rászédett emberek lelkének. (...) És ugyan mi lenne az ő legmegfelelőbb legelőjük, minthogy az embert az igazi istenség kutatásától a hamis jóslások szemfényvesztéseivel eltérítik? Ki kell fejtenem azt is, hogy miképpen művelnek ilyen szemfényvesztő dolgot. (...) Az angyalok és démonok is egyetlen szempillantásban bárhol ott vannak. (...) Hajdan az Isten rendelkezéseit a hirdető prófétáktól szedegették ki, most pedig kiszedegetik az újra hangoztató felolvasásokból őket. Ilyen módon és ebből a forrásból rábukkannak azután az idők bizonyos végzetszerűségeire s az istenséggel óhajtanak versenyre kelni, míg lopják a jóslásukat. Hogy pedig a jóshelyeken micsoda körmönfontan egyengetik rá a kétértelműségeket az eseményekre, tudják ezt a Krózusok és nagyon jól tudják a Pyrrhusok. Levegőben való lakásukkal, a csillagok szomszédságából, a felhőkkel történő

elegyedésükkel az égen készülő dolgokat kiszimatolják és így esőt ígérnek, melyet ők éreznek immár. A betegségek gyógyításában is keverik a kuruzsló mérget mindenféleképpen. Először ugyanis ártanak, azután orvosságokat parancsolnak s hogy csodás legyen a dolog, újakat és színre ellenkezőket, majd megszüntetik az ártalmas mesterkedést, s lám elhiszik az emberek a gyógyításukat. Ugyan mit mondjak még e csaló szellemi had egyéb ügyeskedéseiről, vagy akár hatalmáról, ha jövendöléseket bocsát áruba, ha csodákat művel, talán a Castorok álomképeiben, a szitában cipelt vízzel, az övvel, előre mozgatott hajóval s a pusztá érintéssel vörösre festett szakállal? *Az ő működésük eredménye, hogy a köveket isteneknek hiszik, s az igazi Istent nem keresik az emberek. (...) Ha sokféle csodálatos mutatványt idéznek föl piaci lármával történő szemfényvesztéseikkel, ha álomba ringatnak s egyszersmindenkorra rendelkezésükre áll a megidézett angyalok és démonok hatalma, kiknek erején közönségesen akár a kecskék és az asztalok is jövendölnek, mennyivel inkább szorgoskodik ez a hatalom: a maga tetszésére és hasznára fordítja majd minden erejével, amit mások üzleti vállalkozására kölcsönöz. Vagy ha ugyanolyan dolgokat cselekszenek az angyalok és a démonok, mint a ti isteneitek, hol marad akkor az istenség fölényes elsőbbsége...? Lám, nem előnyösebb az a hiedelem, hogy ők maguk fújják föl istenekké magukat, miközben éppen azokat a dolgokat művelik, amelyek előidézik az istenekben való hitet? (...) Álljon csak valaki itt a ti bíróságaitok előtt, akiről nyilvánvaló, hogy démon uralmát nyögi. Ha bárki keresztény ráparancsol erre a szellemre, hogy beszéljen, annyira biztosan démonnak vallja magát, és ténylegesen az is, amint más esetben istennek mondja személyét, holott nem az a valóságban. (...) Nem léteznek istenek, döbbenjetek rá magatok is: egyetlen fajzat van itt is, ott is, mégpedig a démonok csupán”.²²³*

Tertullianus bemutatja a gnosztikusok ofita csoportját is, amelyben a New Age azon törekvéseinek előfutárát láthatjuk, amelyekben „a Kundalini kígyó energiáját, erejét” akarják felébreszteni. *Minden eretnokség ellen* című művében írja: „Annyira magasztalják ugyanis a kígyót, hogy még Krisztus elé is helyezik. Azt mondják: »Ő adta ugyanis nekünk a jó és a rossz tudásának eredetét«... Mondják tovább, hogy »maga Krisztus utánozza evangéliumában kígyójuknak szent hatalmát, amikor ezt mondja: 'miként Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell felemeltetnie az Emberfiának is'«. A kígyót emlegetik eucharisziájuk megáldásánál is. (...) Jaldabaoth (a legfőbb lényük) (...) önmagából kibocsátotta a kígyó erejét (...) és ez az erő volt a paradicsomban, ő volt a kígyó, akinek Éva hitt...”²²⁴

348-tól kezdve tartott Jeruzsálemben a keresztelendők nagy tömegei számára elmélyült és tekintélyes, írásban fennmaradt katekiziseket *Jeruzsálemi Szent Kürillosz* püspök. A IV. katekizisében utal az okkultizmusra, amely a pogányság felől gyakran kísérti a megtérő vagy megtért keresztényt, figyelmeztet az okkult praktikák és a gonoszlélek kapcsolatára; az okkultizmus bűnét a 100 körül keletkezett ókeresztény irathoz hasonlóan a legsúlyosabb vétkek közé sorolja. „Kerülj minden sátáni mesterkedést, ne higgy a pártütő kígyónak, aki jó valójából saját akaratából változott meg, mert csak az arra hajlókat tudja rászedni, de senkit sem tud kényszeríteni. Ügyet se vess az asztrológusokra, se a madárjósokra, az előjelekre, a görögök mítoszaira, jóslataira. Még csak füledbe se bocsáss ilyen dolgokat, mint a méregkeverés, ráolvasás, halottidézés, melyek a legvétkesebb dolgok...”

A VI. katekizisében beszél Simon mágus történetéről, akinek alakja előre jellegzi oly sok mai csodatevő, „természetgyógyász” vagy guru alakját; kiemeli Simon mágusnál a hitetés, becsapás legfontosabb kritériumait: 1. a pénzért vásárolt erő, lelki hatalom; 2. az elkülönülés

²²³ Tertullianus: Apologeticum) XXII, 6-12; XXIII,2,4,10. in: Tertullianus művei. Ókeresztény írók, XII. kötet. Bp., Szent István Társulat, 1985. 105-109.

²²⁴ Tertullianus i.m. 907.

az egyház egységétől; 3. saját istenségének tudata; 4. a reinkarnáció hiedelme; 5. önmaga azonosítása Jézussal; 6. démonikus csodák. Olvassunk bele szövegébe:

„Az összes eretnekség szerzője Simon mágus. Az Apostolok Cselekedeteiben Simon a Szentlélek megvásárolható kegyelmét pénzért remélte megszerezhetőnek, és ezt hallotta: »Neked nem lesz részed ebben a beszédben« (ApCsel 8,21) stb. Róla van megírva: »Tőlünk mentek ki, de nem tartoztak közénk. Ha közülünk valók lettek volna, megmaradtak volna velünk« (1 Jn 2,19). Ő, miután az apostolok elvetették, Rómába ment, magával víve a parázna Helénát is, káromló szájjal merészelt magáról hirdetni, hogy ő volt, aki Atyaként megjelent a Sínai hegyen. Majd később a zsidók között, nem testben, hanem csak látszatra, Krisztus Jézusként jelent meg. Azután meg mint Szentlélek, a Krisztus által megígért és elküldött Paraklétosz. Annyira félrevezette Róma városát, hogy Claudius szobrot is állíttatott neki a latin felirattal: SIMONI DEO SANCTO (MAGNO), azaz Simonnak, a szent istennek (vagy: a nagy istennek). (...) Amikor már nagyon hódított a tévely, kiváló férfiak ketten helyrehozták a tévedést, odaérkezett Péter és Pál, akik az ottani egyház elöljárói lettek. A magát istenként kinyilatkoztató Simont azonnal halottnak bizonyították. Amikor ugyanis Simon meghirdette, hogy a mennybe fog menni, és ehhez kocsinak használta a levegőég démonait, Krisztus szolgálói térdre hulltak (...) az egyetértés nyilat az imádság által fellőtték a mágus ellen, az pedig a földre zuhant (...) A gonoszság kezdeti kígyója volt ő. Miután egy fejét levágták a sarkánynak, a gonoszság ereje ismét sokfejűnek találtatott.” (VI,14-15)

Kürillosz részletesen kritizálja *Mani* perzsa bölcset is, aki annak a manicheizmusnak nevezett késői gnózisnak volt a megteremtője, amely a mai magyar értelmiség bizonyos tagjai számára fontosnak tűnik az ún. „ösi magyar vallás” alapjainak délibábos keresésében (lásd többek között a *Demokrata* című újság újgnosztikus cikkeit Badiny-Jós Ferenc és mások tollából). Kürillosz püspök egyebek között azt írja Maniról: „Azt merészelt állítani magáról, hogy ő a Paraklétosz. Meg van írva: Aki a Szentlelket káromolja, az nem nyer bocsánatot. (...) Aki hozzájuk szegődik, az vigyázzon, kinek a szekerét tolja. (...) Feltűnést keltve immár emberfölötti képességekkel tetszeleg.” (VI,25)

Érdemes olvasni a katolikus egyházfőnek, II. János Pál pápának az *Átlépni a remény küszöbén* c. nagysikerű könyvében közzétett véleményét: „a Távols-Kelet vallásai, s különösen a buddhista vallás és a kereszténység között lényegi különbség van a világról alkotott felfogást illetően. A világ a keresztény számára Isten teremtménye, amelyet Krisztus váltott meg. Az ember a világban is találkozik Istennel: nincs tehát szükség arra, hogy teljes mértékben elszakadjon a világtól ahhoz, hogy megtalálja önmagát benső misztériuma mélyén. (...) Nem helytelen tehát figyelmeztetni a keresztényeket, akik lelkesedéssel nyílnak meg a Távols-Kelet vallásos hagyományaiból eredő bizonyos ígéreteknek, s követni akarják például a meditáció és az aszkézis technikáit és módszereit. Egyes körökben már-már divatossá válik, s kritika nélkül elfogadják őket. Először a saját lelki örökségünket kell alaposan megismerni, s el kell gondolkodni azon, hogy könnyű szívvel mellőzhetjük-e. (...) Külön problémát jelent az úgynevezett *New Age-ben újra megjelenő antik gnosztikus nézetek kérdése*. Nem áltathatjuk magunkat azzal, hogy a vallás megújulását hozzák magukkal. Csupán egy új módszert vezetett be a gnózis a megismerés gyakorlására: a léleknek olyan magatartását jelenti, amely, Isten teljes ismeretének nevében odáig jut el, hogy elferdíti Isten Igéjét, s olyan szavakkal helyettesíti, amelyek csupán az ember sajátjai”²²⁵

Nézzük tehát most összefoglalva, melyek a New Age propagandacéljai, ígéretei, s azokat milyen eszközökkel kívánja képviselni, elérni?

²²⁵ II. János Pál: *Átlépni a remény küszöbén*. Bp., J LX Kiadó, 1995. 121-122.

III. A New Age propaganda-céljai a hit mérlegén

Totális egység

Jól látható, hogy az Új Kor-világnézet értelmében magadban találhatod meg a célt, s az eszközöket is magad felé fordulva bonthatod ki, használhatod fel... A New Age egyik legfőbb álma a **TOTÁLIS EGYSÉG** elérése. Ezt több szinten akarja megvalósítani.

(a.) *Istennek a kozmoszsal való egységét* akarja látni, hinni. Az isten fogalmát, melyet a kereszténység személyesnek ismer, nem csak a mindenségben oldja fel, hanem a különféle vallásokból érkezett istenfogalmakban is, valamint újabb keletű iskoláinak divatos „energia”-fogalmaiban. Ez a ködösítés eredményezi azt a csúszkálós panteizmust, amely többféle színezetű, s amely közben óhatatlanul vallásos istenhit nélküli monizmusba csap át. Így a Vízöntő korára csak azok a vallások jöhetnek számításba, amelyek világszellemről, végtelen világlélekről, kozmikus intelligenciáról stb. beszélnek, ahol ez az általános szellemi átjár mindent és minden az ő kiadására, valamilyen létmódja. A kereszténység ezért elvetendő, mert – az ószövetségi zsidó vallással együtt – hangsúlyozza Isten személyességét és a kozmosztól különböző voltát.

Számunkra a személyes Isten nem a „világ-törvényt” jelenti, hanem személyesen szólít meg: „Ne félj, nem fogsz megszégyenülni (...) mert a hegyek megindulhatnak, és megrendülhetnek a halmok, de az én szeretetem nem hagy el soha...” (Iz 54,4.10), – és én személyes szeretettel válaszolhatok hívására.

Mivel az egység szempontja az elsődleges, a panteizmussal jól megfér köreikben helyenként a *politeizmus* is. Hiszen a más elnevezésű isten ugyanannak a végtelen egynek „egy másik arca”. Ez a panteista idealizmus, melyben nem is annyira az istenség, hanem inkább bizonyos szellemi jelenségek, erők, energiák „éter” öröklétét állítják, igen közel áll a másik, a materialista monizmusához.

Ilyen szellemi környezetben különös jelentősége van mind a zsidó (Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr!), mind a keresztény hitvallás (Hiszek egy Istenben...) fő tételének, *az Isten egyetlenségébe vetett hitnek*, és az ebből fakadó első parancsolatnak: Senki mást ne tekints Istennek, csak engem! (Kiv 20,3).

(b.) Alapelvevé válik és gyakorlati cél, hogy *az ember egy legyen Istennel*, az istenivel. Itt nem csupán a világszellemmel való nirvánikus egybeolvadás hite, vágya szerepel, nem csupán az, hogy az egyén úgy véli, tudatilag egyesült az abszolútummal, hanem olyan gyakorlatok is, melyekkel az ember isteni képességek megszerzésére tör. Ezen a ponton kibontakozik a New Age-ben az, amit ösbűnnek, az ősi teremtményi gög kísértésének nevezünk (Ter 3,1-5). A nagy hitető súgja a jogakommunáktól kezdve a tűzönjárás hívein keresztül a transzformáló workshopok és agykontroll-tanfolyamok találkozójáig, hogy „bármilyen lehetséges”, *miért ne lehetnél „olyan, mint isten”*... Változó erővel törhetnek fel a következmények; ha egy vagyok az istennel, ha „én vagyok az Isten”, akkor „azt teszem, amit akarok”.

„Isten nem esik egybe a világgal: nem a világ immanens lelke Ő (panteizmus). Nem is emanációként (kisugárzással) jött ki Istentől szabad akarata nélkül a világ. Ugyanígy téves azt állítani, hogy Isten egybeesik (azonos) az emberrel. Benne lakik kétségtelen, de ez nem akadályozza meg azt, hogy az emberrel szemközt lévő is maradjon, mint Teremtője, Ura és Megváltója. Isten és az ember között az alteritás (mátság) kapcsolata van. Isten: más. Isten úgy áll az emberrel szemközt, mint én és te, a szabad én és a szabad te, akik a szeretetben egymás partnerei, összekeveredés és összezavarodás (konfúzió) nélkül. A szeretet egyébként sosem eredményez fúziót: sőt, a mátság megalapozója. Márpedig a New

Age egyik alapvető tétele az, hogy minden mindenben van, hogy Isten egybeesik az emberrel, és hogy vagy az egész világ isteni, vagy Isten azonos a kozmoszal. A keresztény hittel ez összeegyeztethetetlen.²²⁶

A keresztény gondolkodásban ezzel szemben Isten végtelenül fölötté áll az embernek (vö. Iz 56,8-9), akit Isten tökéletességre hívott meg (Mt 5,48), de ezt nem a benne rejlő képességek kibontakoztatásából vagy a kozmosz erőinek felhasználásából, hanem egyedül Isten kegyelméből érheti el.

(c.) „Természetes” az embernek a kozmoszal való egysége. A kozmosz különben is megelevenedik és „velünk együtt egyetlen élő, szinte homogén élővilágot alkot”. Következmény: egyé válhatunk az ufo-vendégekkel, vagy bármilyen kozmikus erőmegnyilvánulással. Nem is csalatkozhatom: az egység jó, a kozmosz jó, hiszen ugyanazok az „erők” éltetik, mint engem, én pedig „jó vagyok”, így semmi sem árthat, különösen, ha „megbocsátottam magamnak” és reggel elmondtam, hogy „világomban minden tekintetben minden rendben van”.

Békés és magasabb tudatszintű jövődönket pedig a csillagok hozzák el, hiszen „velük is egyek vagyunk, hatnak reánk”.

A keresztény gondolkodás is vallja „az ember egységét a kozmoszal”, de ezt reálsan szemléli: „por vagy és porrá leszel”. A világ csak az, ami. Szépségét és jóságát nem önmagában hordozza, hanem mert a teremtő Isten szeretete nyilvánul meg benne. Az ember több, mint az alkotó anyagi részek összege, nem csupán mikrokozmosz, hanem Isten képmása. *Az ember nemcsak anyagi teremtmény, mint a mindenség.* Tudata révén kapcsolódik Istenhez, személyes viszonyban áll vele, amire a kozmosz nem képes. Célja tehát nem az, hogy feloldódjon a mindenségben, éppen ellenkezőleg: egyéniségének, *önazonosságának megőrzésével találkozik Teremtőjével az üdvösségben.*

A keresztény ezért először Isten országát keresi, megszívlelve Pál apostol felhívását is: „Ha tehát Krisztussal meghaltatok a világ elemeinek, miért vállaltok magatokra olyan kötöttségeket, mintha még a világban élnétek?” (Kol 2,20).

(d.) Vonzó szólam az embernek emberrel való egysége. Gyakorlati következménye több síkon érvényesül: a népek, emberfajták, csoportok, országok közti határok ledöntése, felszámolása. Egyetlen világállam létrehozása, egyetlen vallással. Világszerte egységes adórendszer, egységes elosztás, egyetemes hitelkártya rendszer létrehozását tervezik. Az egységes világgazdaság eszméje eszünkbe juttatja a Jelenések könyvének jövődölését: „senki se vehessen vagy adhasson, csak az, akin bélyegként rajta van a fenevad neve... Az ő száma pedig 666” (Jel 13,17-18).²²⁷

Ha valamely vallás igazán komolyan veszi az emberek közti egyenlőség gondolatát, a kereszténység bizonyosan. Egyként osztozik a bűnben, de a megváltás is minden emberre kiárad (vö. Róm 5,18). De az emberek nem egyformák, adományaink különbözőek, az egyének és a közösségek saját értékeikkel gazdagítják a teremtett világot. A kereszténység egység gondolata tehát *nem az univerzum egységére, hanem Isten egyetemes szeretetére épül,* amely a keresztységben nem természetes adottságból, hanem természetfölötti ajándékként a Szentlélek által teszi egy néppé „a zsidót, a pogányt, a rabszolgát, a szabadot” (1 Kor 12,13).

(e.) Az ember uralmat gyakorolhat s egyúttal meg is mentheti élőhelyét az ember és a Föld egységének jegyében. Ezért következik a New Age egységtanából a környezetvédelem nemes ügyének bekebelezése, egy másik oldalon a mágia kiemelése az ezoterikus titkosság világából és ennek elterjesztése. A Föld erőivel való egység végül is nem más, mint a kozmikus energiával való találkozás, ennek ölelésében töltődik fel a természetgyógyász

²²⁶ Daneels Gottfrid bíboros i.m.

²²⁷ Vö. Lothar Gassmann i.m. 13.

csodatévő hatalmakkal és tudással, és ugyanezen az alapon újulnak meg a primitív, animista vallások.

A keresztény gondolkodásban ezzel szemben *a természet és a környezet védelme nem a panteizmusból (a világ isten) és az animizmusból (a kő is él) fakad, hanem az erkölcsi felelősség tudatából*: a rábízott világért számadással tartozik a Teremtőnek, az önzés és a harácsolás kísértésének ellenállva gondolnia kell a következő nemzedékekre is.

(f.) Mivel minden mindennel azonosulhat, *értelmét veszti az erkölcsi jó és rossz megkülönböztetése. Nincs többé bűn*, de mert az emberben ösztönösen dolgozik a lelkiismeret, a különféle pszicho-technikák feladata a büntudat eltörlése. Ahol nincs bűn, nincs erény sem, így aztán az emberből eltűnik az önmagánál nagyobb cél iránti fogékonyság: „magadban találd meg a törvényt”. Az életet szimpla automatizmusok irányítják, ami az ösztönvilág dominanciáját eredményezheti.

A személytelenül elvont istenség nem szereti az embert, tehát nem is vár semmit sem tőle. De ha valaki személyesen szeret, azzal szemben nem maradhatok közömbös: megszólítására, jóságára válaszolnom kell. Szabadon elfogadhatom vagy elutasíthatom azt: *ez az erkölcsi jó és rossz megkülönböztetésének keresztény alapja*.

Egy érdekes kérdésem merült fel: vajon az okkultizmus egységтана, a monizmus gondolata alakította ki a mágia bizonyos technikáját, vagy a mágusok céljai és elért „eredményei” vezették régesrégén őket arra, hogy kialakítsák az „minden-egy”-tanát? Hogy kérdésem érthető legyen, és inkább ez segítsen meglátnunk a mágia – okkultizmus – New Age összefüggéseit, olvassuk újra Scherbák-Charon-t:

„Itt az atlanti Yoga egybeolvad a Mágiával, mert a mélységkutató énjének az elemekkel való azonosulása az elemi erők feletti uralom kulcsát jelenti.

Négy alapvető gyakorlat van, amelyek varázsmántrák formájában maradtak ránk. Ez a négy mantra a következő:

1. Én vagyok a Föld!
2. Én vagyok a Tenger!
3. Én vagyok a villámlás!
4. Én vagyok a Tér!”

Az egyes mantrák magyarázata végén:

„A 4-es mantra végül kiterjeszti a mágus énjét a kozmikus emlékezés legvégső pontjára s az egyéni lélek eggyé lesz a Világteremtés Ős-okával.”

Nehogy azt higgyük, hogy mindez csupán egy misztikus egység átélésnek örömeért használtatik. Ezt egy mágus használja:

„Az elemekkel való kapcsolódás, az unifikáció élménye birtokába juttatja *a varázsigéket, melyeknek az elemi szellemek engedelmeskednek.*”²²⁸

Itt találjuk meg a New Age-ben divatosá tett ún. „evolúciós meditáció” gyökerét is, melyben a létezők különböző képviselőivel való egységet kell gyakorolni. Eszünkbe jut sok egyéb között a „Rebirthing” egyik jelszava: „Együtt lélegzünk a Földdel!”

Úgy látszik, a *monizmus* elve a mágusnak alkalmas eszközt adott uralma fejlesztéséhez, kiterjesztéséhez. Mi van akkor, ha New Age egység-meditációiban is „elemi szellemek”

²²⁸ W. Charon i.m. 141-141.

lépnek hozzánk (legfeljebb nem mondjuk, mert nem nevezték meg nekünk előtte ezeket az *erőket*)? Akkor történik az, hogy „*bármi lehetséges*” (José Silva, Louise L. Hay)...? Ha kedvem szottyán, befolyásolom a környező növényeket... (Jól, rosszul?) Ha kedvem támad repülni, repülni fogok...

Charon így folytatja ezt a leírást:

„A lég-elementálok segítségével kikapcsolta a gravitáció hatását. Ennek az volt az eredménye, hogy az adeptus a levegőbe emelkedett és repülhetett. A föld életének ismerete viszont a növényi élet termékenységét tetszés szerint irányította a kvintesszenciában...”

(Ezért félték attól évszázadokon át az emberek, hogy a boszorkány termékletlenné teszi állataikat.)

Euszebiosz, a történész írja a második századi álprófétikus eretnecség vezetőjének, Montanosznak a tanítványáról: „Elterjedt történet az is, hogy a csodálatos Theodotosz, aki az általuk próféta-ságnak nevezett mozgalomnak első valamiféle irányítója volt, egyszer csak elragadtatott és *felemelkedett a mennybe: ekstázisba esett, rábízta magát a tévely szellemére*, de lezuhant és nyomorultul halt meg.”²²⁹

Úgy látszik, a modern monista mágiának Maharishi Mahesh jógi által kimunkált változatánál, a TM-nél ezért van szükség arra, hogy gyakorló termeiket kipárnázzák...

Csakugyan, az ő ún. „sziddhi-programjánál”, amikor a beavatottjai törökülésben ordítózva röpködnek a levegőben, hányan tudják, hogy amikor rábízta magát a gurura és a lebegés hiú vágyára, akkor hasonlóan jár el, mint az ókori Theodotosz, s a „tévedés szellemére” hagyatkozik?

Újra mondom, a klasszikus mágus legalább néven nevezi a folyamatokat, melyek világképe szerint és meggyőződésének megfelelően zajlanak általa. Sőt, valamiféle védelemre törekszik, pl. a varázskörök által, mert amit megtapasztalt, amivel „dolgozik”, az sötét realitás, ha épp nem csaló bűvészinásról van szó, melyből mindig elegendő volt az okkultizmus történetében. A Transzcendentális Meditációnál, az agykontrollnál, a rebirthingnél és egyéb meditációknál, mint a Kundalini- meditáció is, nincs szó semmifajta védelemről, hiszen amire befizettél, az a világ legérthetőbb, legegyszerűbben csodálatos, közben pedig a legtudományosabb és „legpozitívabb” módszere – állítják. Az agykontrollban egy hipnotikus szöveg adja a „védelmed”, vagy inkább eloszlatja félelmed: „itt sohase árthatsz, egyszerűen nem tudsz”... Pedig ha megfigyeljük módszereiket, az erő-, akarat-, a gondolat- és érzelemátvitelt, az imagináció és az alfában való fél-extatikus megnyitottság állapotának gyakorlatait, igazán szembetűnő a hasonlóság.

Mi a különbség a régi mágus és az agykontroll között? Legalább kettő van:

1. Scherbák Viktor nem hitte volna el Silvának, hogy módszereivel nem lehet negatívát tenni... Inkább bevallja a veszélyeknek – legalább – egy részét. S leírta ezt a maga idejében:

„Az atlanti Yoga alvilági utazása azonban félelmetes élményekkel és nagy megrázkódtatásokkal is jár. Aki azon egyszer keresztülment, soha nem felejtethi el a borzalmakat, melyeket az egyes létformákból való átváltozás okoz. (...) A különböző csoportok küszöbeinek mindenütt van őre. (...) Ezek az individuális lét fokozatainak átmeneti szörnyetegei, amelyek az egyiptomi Amentiben fogadják az alvilági vándort. (...) Mindezeknek az élményeknek az a célja, hogy az adeptus megszerezze az atlanti beavatottak tudatát, a KOZMIKUS ÖNTUDATOT”.

²²⁹ Euszebiosz egyháztörténete. Ókeresztény Írók, IV. k. SzIT, Bp., 220.

Írásában idézi mesterének, Eliphaz Lévinek is a komoly figyelmeztetését:

„Az okkult tudomány operációi – nem veszélytelenek. Azt, aki nem az abszolút értelem alapján, szilárd talajon áll, az örületbe vihetik. Túlfeszíthetik az idegrendszert és rettenetes, gyógyíthatatlan betegségeket okozhatnak. Az operáció (mágikus cselekmény) közben a hirtelen ijedelem agyvérzést és rögtöni halált is eredményezhet.”²³⁰

Sajnos elmondhatom, hogy találkozhattam ilyen megbetegedettekkel, akik egy-egy agykontroll-tanfolyam után nyomasztó jelenlét-érzésről panaszkodtak a fejük körül, vagy lakásukban fény- és zörej-hatások kezdődtek el valamilyen pszichotechnikában elvégzett kurzus után, a depresszió és a félelem különböző fokozataival kezdtek hosszas küzdelembe a jóga, a reiki, és hasonló tanfolyamok nyomán, köztük egyesek különleges és „vándorló” fizikai fájdalmakról beszéltek, melyeket nem sikerült orvosilag diagnosztizálni, sem könnyíteni.

2. A másik, amiben még különbözik egy Scherbák Viktor José Silvától és társaitól, a régebbi mágus a New Age csodatevőitől: az utóbbiak jóval hamarabb és sokkal *nagyobb mértékben meggazdagodtak*...

Olyan egység van tehát születőben, amilyent a bábéli torony építői képzeltek el (Ter 11,1-9): emberi összefogásból, pusztán emberi akarattal, Isten nélkül. *Jézus azonban olyan egységért imádkozott, amely csak benne valósulhat meg és csak Isten szeretete által* (Jn 17,21-23). (Érdeemes a bábéli történetet annak fényében nézni, hogy még a tudósok szerint is az a vidék, Mezopotámia volt a mágia és az asztrológia szülőföldje.)

Monizmus

Fontos tudni tehát a kereszténynek, hogy: a **MONIZMUS** (és a *panteizmus*) *szoros kapcsolatban áll a mágia gyakorlatával, s az okkultizmus minden formájával.*

A *monista gondolkodás* nemcsak azért nem fogadható el a kereszténység szempontjából, mert *ősidőktől fogva alapot adott a varázslásnak, az uralom titkos és önös gyakorlatának, és hogy mindez most újra megelevenedik a New Age-mozgalom által, hanem azért sem, mert ellenkezik a kinyilatkoztatás Isten- és világgépével, ellene mond a keresztény bölcsélet felismeréseinek is.*

Amint néhány példában is láthattuk, az okkult elméletekben, iskoláik szövegeiben, a New Age gondolatai között mindig nehezen találjuk meg az Isten, az istenség fogalmát. Nem tudjuk hirtelen eldönteni, hallva vagy olvasva egy-egy ideológusuknak vagy egy-egy természetgyógyásznak a mondanivalóját, hogy az emlegetett kozmikus erő, az „életerő” az Isten, vagy maga a „Mindenség” az, a tudatalatti az, vagy a „kollektív tudatalatti”, vagy pedig mindez éppen együtt lenne az isten, vagy hogy az Istenük valami Teremtő, ill. a „Mindenség Forrása”, „Magasabb Tudás”. Sokkalta biztosabban vesszük észre a legtöbbször, hogy náluk az isten fogalma mögött nem áll személyes valóság. Inkább elvontnak, inkább általánosnak tűnik. Mindig olyannak, mint ami az egésznek, vagy a „törvénynek”, vagy magának az ún. „kozmosznak”, a mindenségnek alá van vetve, s attól függ. Sosem látjuk: „Istentől függ” valami, azt sem, hogy „Isten akarata”, hanem azt találjuk: minden alá van vetve a Karmának (ám a „Karma” nem az isten), „a Mindenség törvénye az első”, vagy azt is, hogy egyenesen az ember – a benne lévő törvénnyel – a változásoknak és történéseknek a forrása: „Nincs

²³⁰ W. Charon i.m. 34.

olyan külső erő, mely akadályozná az emberi fejlődést, az ember önmaga ura és önmaga szolgája is egyben.” (Kun István reikimester.)

Tehát a New Age gondolkodásában is automatikusan feltételezik, hogy: *Isten egy a többi valóságok között, vagy pedig egy mindazzal, ami van.* Ennek megfelelően átmeneteket találunk a politeizmustól (sokistenhit) kezdve a panteizmuson át a monizmusig (amely számára egyáltalán nem is fontos az Isten-fogalom).

A New Age monista-panteista világában megesik, hogy az istenségnek tartott mozzanat egy mindent meghaladó általános elvnek van alárendelve. Már az a gondolkodás is ezt az alávetettséget jelenti, amely azt mondja, hogy pl.: „az Isten is az egészen belül van”, vagy: „az isten maga a mindenség, mert minden végső soron Egy.” Ezekben a mondatokban ugyanis az Isten fogalma az Egy fogalmának van alávetve, sőt, az Egy fogalmából vezetik le (pl. mert a világ egy-sége biztosítja az isten egyetlenségét). (Ez a számmisztikus gondolkodás az újplatonizmusból átkerült a gnózisba, onnan a későbbi okkult rendszerekbe, egészen Rudolf Steinerig, Hamvas Béláig, Szepes Máriáig stb.)

Márpedig: **Isten nem vezethető vissza semmi más rajta kívül lévő „örök érvényű” elvre vagy fogalomra.**

A helyesen felfogott Isten nem lehet valami elvont eszmének, sem semmifajta más általánosságnak alávetve. Különben megszűnne az lenni, ami, vagyis: Isten. Ennek a másra vissza nem vezethető, inkontingens Istennek az ismeretét kapjuk a kinyilatkoztatásból.

Panteizmus

„A PANTEIZMUS minden formájában téves és kártékony tan, a mai gondolkodásban a teizmus legveszélyesebb ellenfele. Benső ateizmusa mellett igyekszik a vallásos színezetet megőrizni; mint vallásforma a természetkultuszt terjeszti; ezért néha költői inspirációkat ad, az egyének az önistenítéssel hízeleg, az erkölcsi felelősséget aláássa s végeredményben Isten és a teremtmény különbségének elmosásával a vallás gyökerét, az Istentől való függést támadja meg.”²³¹ „A panteizmus metafizikailag téves, mert eltörli a legeredetibb és elkerülhetetlen transzcendencia-tapasztalatban benne levő radikális különbséget a véges tárgy, valamint a semmibe bele nem foglalható alap (horizont, titok) és e transzcendencia célpontja között, jóllehet annyi igaz, hogy Isten is támaszkodik a végesre és nemcsak megfordítva. Ezenkívül a véges változás, sőt, még a rossz is Isten belső mozzanata kellene hogy legyen, ami összeegyeztethetetlen Isten abszolút lételjességével és ebből következőleg tökéletes jóságával. Az Ó- és Újszövetség nem ismer panteizmust. Az egyházi tanítóhivatal a panteizmust határozottan és ünnepélyesen elutasította (DS 201 804 és köv., 3001 3023 és köv.).”²³²

A Jung-féle kollektív tudattalanra hivatkoznak sokan, és nyomában azt állítják, hogy az okkult jellegű vallások az archetípusok jellege szerint *jobban megfelelnek az embernek*, mint a zsidó-keresztény kinyilatkoztatás. Ez egy újabb formája az ősiséggel való érvelésnek.

Ha igaz lenne ez az állítás, akkor a keresztény hit talán meg sem jelenhetett volna, mert „nem szükségszerű”, annak értelmében, amilyen szerepet tulajdonítanak ezeknek az ősképeknek.

Jung szerint a Názáreti Jézus a régi hősök, heroszok sorának egyik tagja, aki tulajdonképpen maga is csupán egy archetípust személyesít meg. „Nem Jézus volt az az ember, aki az isten-ember mítoszát létrehozta, hisz az már születése előtt századokkal korábban létezett. A mítosz szimbolikus eszméje ragadta magával őt, és Márk elbeszélése

²³¹ Katolikus Lexikon, III. k. Bp., 1932. 486.

²³² Karl Rahner – Herbert Vorgrimler: Teológiai kieszótár. Bp., SzIT, 1980. 548.

szerint az emelte ki a názáreti ács behatárolt életéből.”²³³ Alapállását tulajdonképpen így értelmezhetjük, hogy minden vallás és történelmi eszme voltaképpen az ősi szimbólumoknak, az „archetípusoknak” a kifejlődése, s ezeknek van alávetve. Tanítványa, J. Henderson egyike azoknak, akik a rendszeren belül gondolkodva is elismerik azonban a „keresztény mítosz” elütő mivoltát, és a többi, ciklikus, mindig meghaló, mindig újjászülető (Ozirisz, Tammuz, Orfeusz stb.), szüntelen visszatérő győztes „hős” jelképéről beszélő vallástól különbözőnek tartja Krisztus egyszer és véglegesen feltámadó alakját, és az ő ünneplési rendszerét is.²³⁴

Nincs helyünk részletes elemzésre, amely bemutatná, hogy a keresztény üdvtörténet kinyilatkoztatása és Krisztus szerepe mi mindennel nem állítható egy sorba és azonos fogalom alá a kollektív tudattalan elméletében. Abból kiindulva, hogy Jung észlelte a krisztusi hagyományból kinövekedő *keresztény hit nagy eltérését az általa felfedezett archetípusoknak jobban megfelelő keleti és okkult vallásokkal szemben*, és hogy tanítványa ugyanígy elismeri ezt, megállapodhatunk abban, amit a biblikus-alapú zsidóság és kereszténység mindig is vallott, hogy az Ószövetség és a kereszténység hite nem vezethető le tudományosan sem emberi alapokból, történetesen még az ember lélektani alapjaiból sem, sőt, még „az emberiség közös pszichológiai örökségéből”, a „kollektív tudattalanból” sem. Jézus Krisztus, a megváltó Ige ugyanis létében megelőz minden archetípust. Az egyszeri megváltó feláldozottság, mely tudatosan minden embernek elhozza – nem a visszatérés és újrakezdés-újjászületés lehetőségét, hanem – a feltámadásban való örökélet ajándékát, nem található meg az ősi és ókori mítoszokban, a prométheuszi vagy oziriszi, és egyéb képletekben. Jézus kinyilatkoztatása valóban nem emberi szükségszerűség, hanem isteni akarat. Jézus Krisztus tanítása és megváltása nem őstípusoknak felel meg, hanem a szerető Atya üdvözítő tervének, amely valójában „el volt rejtve”, amit „senki sem értett meg a világ fejedelmei közül” (1 Kor 2,7). A kereszténység mint kinyilatkoztatott vallás, kívül áll az ősiség, a periodicitás és a fejlődés kérdésein, vitáján, azok esetleg létező törvényszerűségein. A kinyilatkoztatás valóban újszerű, egyszeri, örökérvényű, benne a megváltás ingyenes ajándék, amely nem fordult elő korábban semmilyen formában, és drámája nem is zajlik le még egyszer. Ezt az adományt nem találhatjuk ki, nem érdemelhetjük meg, s nem is készíthettük elő. Talán az archetípusok elmélete is mutatja, hogy a kereszténység az emberből nem vezethető le. A kollektív tudattalan feltételezett tartalmaiból éppenséggel az önmegváltás mítoszai, a panteista világkép származtathatók. Az archetípusok nyomán az ember kitalálhat egy vallást, mely jólesik neki, jellemző is rá (emberségére), s mindez még öröklődhet is századokon át, ahogyan Jung állította; *a keresztény örömhírt, az Isten megváltó művét, a megszabadító szenvedést, a feltámadást azonban – úgy látszik – valóban nem találhatta ki, és ez bizonyítja annak külső, isteni eredetét*. Éppen ezért a keresztény üdvösségről szóló tanítás nem önmegváltásra vezet a tudat mélyeinek feltárásával, mintegy önmagunkba fordulva, hanem *Isten megváltó tetteinek elfogadására hív*, a megváltó Krisztushoz fordít minket. A kereszténység által állított üdvtörténelemben Ő jött el közénk, aki mindeneket alkotott, tehát azt az ambert is, aki archetípusnak nevezte el saját felfedezését.

A keresztény tudatú ember nem tartja szégyenének azt, hogy esetlegességének és esékenységének szüntelen felismerése közben kívülről, a Teremtőtől várja szabadítását is, és nem ringatja magát abban, hogy erre önmagában és magából kiindulva képes.

Ehhez még valamit a **kábítószerek** kapcsán:

Horváth Tibor biblikus teológus összehasonlította az ún. *általános vallási tapasztalatot a kinyilatkoztatott vallási tapasztalattal*. A zsidókeresztény kinyilatkoztatást megelőző, azon kívüli általános emberi vallásosság élményeit több kutató és teológus nyomán összevetette az

²³³ C. G. Jung: Az ember és szimbólumai. Bp., Göncöl Kiadó, 1993., 88.

²³⁴ C. G. Jung: Az ember... i.m. 107.

ún. *biológiai vallási tapasztalattal*, mely nem más, mint a kábítószeres hatás alatt tapasztalt „vallási jellegű élmények” világa.

A következő megszívlelendő következtetéseket írta le:

„Master és Houston (...) a kábítószeres szerepét nem annyira az ember képességének átformálásában, mint ezek természetes erőinek növelésében látják. Ha ilyen természetű tapasztalatok gyakorlatilag bizonyítanak is az általános vallásos tapasztalat igazát, kétségtelen, hogy már leírásukban is lényegesen eltérnek a hit istentapasztalatától. A hittudós éppen ezért tartja elengedhetetlennek e biológiai vallástapasztalatok tanulmányozását. Ezáltal ugyanis érthető lesz a minden embernek megadott általános vallástapasztalat és az Egyházat alapító kinyilatkoztatás-hit istentapasztalata közötti különbség. Feltéve, hogy a biológiai vallástapasztalat alapvonásaiban nem különbözik az általános emberi vallástapasztalat vonásaitól, e kettőnek és a hit istentapasztalatának különbségét három pontban lehet összefoglalnunk.

(1) A hit istenélményében a másik kettőtől (lásd a biológiai és a keleti misztikus vallásélmény hasonlóságát) eltérően különlegesen jut kifejezésre a két, ISTENI ÉS EMBERI »ÉN« RADIKÁLIS KETTŐSSÉGE. A hit tapasztalatában az ember egész világosan tudja, hogy Isten Isten, és ő csak az igazi Istentől függő bűnös ember, aki mégis az »én« és »Te« párbeszéd formájában »társalog« Istennel.

(2) Az általános vallásos tapasztalatból jól ismert törekvéssel szemben az emberi »én«-től független isteni »ÉN« hívja az embert magához. A hitben mindig az Isten a kezdeményező. Végül:

(3) Mindenekfölött a hit istenélményében Jézus Krisztus jelenik meg mint az Isten és ember találkozásának egyetlen igazi megvalósulása és minden további megvalósulásnak elengedhetetlen feltétele.”²³⁵

„Világbéke”

A New Age másik sokat hangoztatott célja a „**VILÁGBÉKE**”. Számos **meditációs** programmal kívánja elérni az egyén ellazulását, elnyugvását, kitűnt azonban, hogy a béke megvalósításának valódi eszközei az ellentétek elsimítása, az egységesülés. Ha elérjük a magasabb tudatszinteket, ha mindenki kellően átalakul, felszámolva régi berögződéseit, ha mindenki meditál, s ennek útján látnokká, prófétává, s közben sikeressé, gazdaggá lesz, ha levetkőzi bűntudatát, s minden negatív gondolatát, ha mindenki megszerezte magas koncentráció képességét és hihetetlenül megnövelte intelligencia hányadosát, közben tudatosította az egység elvét, akkor jön el a „béke”...

Mit mond a kinyilatkoztatás a béke fogalmával kapcsolatban? *A béke Isten ajándéka*, amelyet az Úr megad népének, ha az hűséges (Iz 26,12). A béke Isten jelenléte; az ember és ember, valamint Isten és ember közötti harmóniát a Messiás állítja helyre, mivel a béke képességét az ember a bűnnel elveszítette. Isten békéjének beteljesedése pedig a Megváltó második eljövételéhez kapcsolódik. A Szentírás szerint a béke soha nem az asztrológiai folyamatok, nem az együtt meditálók szaporodása, nem az ember erőfeszítése eredményeként jön létre, hanem Isten műveként. Az igazi békét a földi élet után kapja Istentől az igaz ember (Bölcs 3,2). A béke a jóakarátú emberekhez jön el, amikor Isten Fia megszületik. Ő pedig tanítja: „Boldogok a békességszerzők, mert Isten fiainak hívják majd őket” (Mt 5,3). Így köszönti barátait: „Békesség veletek!”, de *nem mindennel megalkuvó békét hoz az emberek közé*, tanítványait az üldözésektől sem akarja megóvni. Jézus ugyanis nem a világ békéjét adja, az különbözik saját isteni békéjétől. A világ békéje múlékony, és gyakran látszatot,

²³⁵ Horváth Tibor: A kinyilatkoztatás teológiája. Róma, TTK 1975. 103.

gyarlóságot takar, vagy éppen megalkuvást. Ez az igazságtalan gazdag önelégült békéje, a zsarnokok erőfölénye, a fegyverek kényes egyensúlya. Jézus nem hamis békéhez vezet, nem félmegoldáshoz, s nem ideiglenes élményekhez. Az egyháznak meg kell harcolnia a békéért, mégsem apostolai vagy a hívők által teljesedik be, hanem: „Atyánktól, az Istentől és Urunktól, Jézus Krisztustól” (Fil 1,2) érkezik. A keresztény imádkozik a Béke Fejedelméhez, Krisztushoz ezért a célért, és fáradhatatlanul cselekszik a kiengesztelődés, az ellenségszeretet útján ennek megteremtéséért környezetében. Mentés marad azonban minden illúziótól; hiszi, hogy az embernek e szép álma akkor valósul meg, amikor Krisztus végső eljövetelekor mindenképpen elismerik az ő világfeletti uralmát. A földön egyedül az egyház az, amely felülmúlja a fajok, osztályok, nemek közti különbségeket, s lehet a népek közti béke helye és jele (Gal 3,28; Kol 3,11). A keresztény tudja, hogy *csak úgy lehet Jézus békéjének előmozdítója, ha törekszik az igazságosságra, a másokat előtérbe helyező szeretetre*. Éreznie kell, hogy az anyagi gazdagság, különösen az igazságtalansággal párosulva, valamint a hatalmi törekvések könnyen a békétlenség forrásává válnak, mert az Istentől való elfordulást eredményezhetik (Péld 17,1).

A New Age-ben az ember a béke célját úgy akarja elérni, hogy magasabb erőket és hatalmat kíván birtokolni. A meditációs technikákba bonyolódó lélek könnyen érintetlen marad a közösségi problémáktól, az igazságtalanságtól. Így lesz ebből inkább *látszatbéke és passzivitás*. A New Age-ben találunk hangzatos jelszavakat az egyéni és a világbéke ügyében, találunk felhívást arra, hogy *szerezzük magunkat* (mert ez nagy erőforrás lesz!) – **nem találunk azonban sehol sem biztatást az igazságosság vagy az önzetlenség kialakítására**. Enélkül pedig az egyetemes béke ügye az Új Korszak elméletében is utópiának látszik. „Ne építetek a nagyokra, az emberre, aki nem tud segíteni! (...) Jó annak, akinek Jákob Istene a gyámola, aki az Úrba, Istenébe veti reményét, aki mindent alkotott” – olvassuk a Szentírásban (Zsolt 146,3-6).

Egység és béke önerőből – Jézus Krisztus nélkül.

A New Age összefogása az emberiség olyan magángazdálkodása akar lenni, amely önellátó, ahogyan Steiner és Crowley álmolta, mindent saját belső forrásból akar meríteni. Eme vállalkozás mottója: „*olyanok lesztek, mint az Isten*”; fedőneve pedig: „*a tudás*” (fája). Az Új Korszaknak ezért kell szakítania a Bibliával, illetve teret adnia mindenfajta átmagyarzásának, hiszen a Szentírás első lapjain megtalálható ennek a kalandnak a pontos leleplezése, következményeinek bemutatásával.

Az Úr Jézus nagyon világosan mondja: „Nélkülem semmit sem tehettek (...) én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5). Afelől is megnyugtató, hogy mindent, ami fontos, azt a tudtukra adta (Jn 15, 15).

A New Age nem ismeri el többnek őt, mint egynek a „leszállott bölcsék közül”, mint egy tanítót a többi „megvilágosodott” közül. Arról nem akar hallani: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet, senki sem juthat el az Atyához, csak általam” (Jn 14,6). Az egység útja és a béke szerzője marad ki az új vallási keverékből...

Superman

Ezeknek megfelelően, a Szentírás Istenének, Krisztus főségének elvetésével a panteizmus, a monizmus jegyében az embert emeli magasba, állítja mindenek fölé. A cél a **SUPERMAN**.

A meditálás, a pszichotechnikák, a gyógyítás, a transzformáció, az evolúció, a tudatalatti bűvös „felhasználása”, az energiaszerzés, a channeling célja ennek az elérése, a magasságból leszálló szellemi mesterekkel létesülő kapcsolat ezt célozza. A Superman (Übermensch?) *a magasabb tudatszintű, a titkos erővel és hatalommal, kozmikus tudással rendelkező* Vízöntő-

ember, az új mágus, aki a gyermekek elé korlátlan hősként, a felnőtt elé Istenként van állítva. A szuperállapot célja: istenné legyél.

Bisztyó József írja: „Egyik vasárnapon a székesegyházban ültem, a gyóntatószékben, amikor odajön hozzám egy kanadai fiatalember, s mielőtt gyónt volna, a következő párbeszéd zajlott le köztünk: »Atyám, ön valóban Isten?« »Ilyet még nem tapasztaltam.« »De hiszen én is isten vagyok, nemde?« – mondja ő. »Congratulation, ha tényleg az vagy« – próbáltam tréfával elütni a dolgot. »De honnét veszed ezt a zöldséget?« »Olvasom a különböző könyvekben – válaszolja –, tele van velük a város.«²³⁶

Az Istennel szembe forduló kevélység, a gőg minden bűn alapja. A Kísértő nyomában az ember is megszakítja ezzel Istennel való barátságát, s ebben az Istentől távolodó rendellenességben maga akar mindennél nagyobb hatalomra, függetlenségre, isteni tulajdonságokra, tudásra szert tenni. A lázadás nyomán bekövetkező szenvedés, betegség, félelem és halál árnyékában aztán minden ember megtapasztalja az alávetettség, a függőség tényét. A szabadítás ezekből a Názáreti Jézusban olyan formában érkezik hozzánk, amely teljes ellentéte a lázadás atyja, a sátán fellépésének, magatartásának: „Ő mint Isten, az Istennel való egyenlőségét nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, hanem szolgálai alakot öltött, kiüresítette magát, és hasonló lett az emberekhez. (...) Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig” (Fil 2,6-8). A megváltást és tökéletesedést váró „új ember”, miután „Krisztust öltötte magára”, az ő követésében *az alázat útjára lép*, és „szuper” állapotát, vagyis üdvösségét éppen a kevélység és gőg mellőzésével, a bűnben mellőzött Isten szeretetétől várja. A hívő ember miután rájön, hogy „az alázatosság gyümölcse Isten félelme, a gazdagság, a dicsőség és az élet” (Péld 22,4), az Isten engedelmes Szolgájának (Iz 53) és Bárányának a nyomában, *miközben részesedik a Megfeszített megaláztatásában, az „Atya által ő is felmagasztaltatik”*; úgy, hogy Krisztus Lelkének kiáradásán örvendve ezen az úton maga a Szentlélek ajándékaival is szolgálva, prófétaként, vagy a bölcsességgel, a tudással, a gyógyítással, a hittel és a csodatévő hatalommal (1 Kor 12,4-10) megdicsőíti az Atyát, az ő valóban embert felemelő, átalakító, beteljesítő akaratát.

Láttuk, hogy a gnózis sajátos jellemzője volt a lázadás, s ebben számos ponton egyezik vele a New Age. *A lázadás végső fokon az ember világában hitetlenséget, ateizmust szül.* Ezért – következményeit tekintve – az Új Kor szellemisége nem csupán monizmusa miatt nem fogadható el vallásként, hanem azért sem, mert *az ember önistenítéséhez készít utat.* Ennek gyümölcsei gyakran nyilvánvalóvá válnak. Jézus mondja: „Nincsen jó fa, amely rossz gyümölcsöt terem, sem rossz fa, amely jó gyümölcsöt hoz. A fát gyümölcseről lehet megismerni” (Lk 6,43-44).

A Superman a New Age mozgalmának perifériáin, de annak középpontjában is megjelenik a guruban. (Pl. a Krisnatudatúak Szvámi Prabhupadája, aztán Bhagwan Rajneesh, illetve Sri Chinmoy, Maharishi Mahesh stb.)

Hiteles és jellemző, amit a *negatív gyümölcsök* megjelenésének felismerése nyomában leírt az egyik Indiából Amerikába települt nagy gurunak, Bhagwannak a saját testőre a Mester kiismerésének pillanatairól:

„A kéjgázbelégzést most beiktatta a napi egy- vagy kétórás kezelésekre. Mint kiderült, már hat hónapja zajlott, amikor én először hallottam róla. Körmönfont módszereket alkalmaztak, hogy elegendő kéjgáz jusson be a tanyára, de ne keltsen gyanút... A három vagy négy szanjaszi orvos, akik most engedéllyel praktizáltak Oregonban, nap mint nap más-más helyről szerezte be az anyagot.

Bhagwan a szer hatása alatt beszélt.

²³⁶ Bisztyó József Apokaliptikus várakozás... i.m. 9.

egy. Nyilván hosszadalmasan taglalta az ilyesfajta felszereltség kifinomult modernségét, mely egy óriást, lám, képessé tesz arra, hogy egy tárgyat két szemszögből lásson, vagy villámsebessen helyesbítse önmagát. Ám Jankó *a maradandó emberi mércék bajnoka volt, bajnoka annak az elvnek, miszerint egy ember egy fej, egy ember egy lelkiismeret – egyetlen fej, egyetlen szív és egyetlen szempár.* Jankót hidegen hagyta a kérdés, hogy az óriás vajon különösképp gigantikus óriás-e. Mindaz, mit tudni akart, annyi volt csupán, hogy az óriás jó-e, vagyis olyan óriás, akiből valami jó származik nekünk. Milyenek az óriás vallási nézetei, milyen nézeteket vall a politikáról s az állampolgárok kötelességeiről? Szereti-e a gyermekeket? *Vagy csupán sötét és baljóslatú értelemben szereti őket?* (kiemelések tőlem – G. P.) (...) És Jankónak olykor fel kellett őt a kardjával aprítani, hogy a kérdésre megjelje a választ. (...) Ha a Felsőbbrendű Ember jobb, mint mi vagyunk, akkor természetesen nem kell ellene harcolnunk; ám ebben az esetben miért nem Szentnek nevezzük őt? Ha viszont egyszerűen csak erősebb nálunk (hogy testileg, szellemileg vagy erkölcsileg-e, az az én szememben nem oszt és nem szoroz) – akkor számolnia kellene velünk, már csak amiatt az erő miatt is, mellyel rendelkezünk. Ha nála gyengébbek vagyunk, ez még nem ok arra, hogy önmagunknál gyengébbek legyünk. Ha nem vagyunk elég magasak, és az óriásnak még a térdéig sem érünk, ez még nem ok arra, hogy saját térdünkre esve még kisebbek legyünk. Ám a modern hősímádatnak, az Erős Ember, a Caesar, a Felsőbbrendű Ember ünneplésének éppen ez a veleje. Ahhoz, hogy ő valami embernél több lehessen, nekünk kell valami embernél kevesebbé válnunk.”²³⁸

Valóban megdöbben az ember Chestertont olvasva, hogy „valaki, aki nem a felsőbbrendű ember tanában hitt, hanem az Istenember Jézus Krisztusban, már 1905-ben megsejti az emberiség huszadik századi pokoljárását”. Azt írja egy másik esszéjében: „...mindazok a dolgok, melyek a Felsőbbrendű Emberre alapoztattak, meghalnak, mint a haldokló civilizáció, mely egyedül adott nekik életet...”²³⁹

---

²³⁸ G. K. Chesterton: Eretnekek. Bp., SzIT, 1991., 49-51.

²³⁹ G. K. Chesterton i.m. 190.

IV. A New Age eszközei a hit mérlegén

Már bepillantottunk abba, hogy milyen módon kívánja az említett célokat elérni a New Age. Az asztrológia, a reinkarnáció tana és a haláltudat elmosása révén, pogány kultuszokkal, női istenségek hitével, mágiával és okkult gondolkodással, szuggesztív lelki technikákkal, mint a pozitív gondolkodás, a meditációk, a hipnózis és önhipnózis, agykontroll, jóga, és az ezekhez hasonló élményeket produkáló kábítószerekkel, távoli vagy természetfeletti lényekkel való kapcsolattal (spiritizmus, ufológia, channeling), csodákkal és gyógyításokkal. Mindezekben meg nyilvánul az Új Korszak mozgalmának önmegváltó jellege.

Reinkarnáció

A **REINKARNÁCIÓ** hite s ennek a hitnek a terjesztése a New Age egyik fontos eszköze.

A lélek minduntalan új testben történő „leszületésének” tanát egyre több megkeresztelkedett ember veszi át akkor, amikor egy-egy New Age csoporttal, egy-egy természetgyógyással kapcsolatba lép, az említett tanfolyamokon részt vesz, az okkultista irodalomba beleássa magát (Édesvíz Kft.). Rögtön feltehetjük a kérdést, hogy kik is azok, akik oly könnyen magukévá teszik ezt a vallási gondolatot, amelyet az „Új Kor” előtt csak a keleti vallásokról szóló írásokban láthattunk? Azok, akik esélyt látnak benne elrontott vagy boldogtalan életük újrakezdésére. Azok, akik sajnos nem ismerték meg komolyan és részleteiben a kinyilatkoztatást, nem fogták fel teljességében Jézus üzenetét, nem egészen adták át magukat Jézus Krisztusnak és az Ő Lelke vezetésének, például a keresztségük megújításában, a bérnélkül, vagy később, akik ennél fogva nem is tudják átélni és tudatosá tenni a feltámadás egyedülálló hitét, vigaszát és örömét. De a reinkarnáció tanát sem gondolták végig, mert ha megtették volna, *Gandhival* együtt „*elviselhetetlen tehernek*” tartanák.

A keresztény hit ellene mond a reinkarnáció tanának, olyannyira, hogy a kettőt nem lehet egyszerre hinni.

Hitünk középpontja ugyanis Jézus halála és feltámadása. Azért osztozunk vele életében, hogy a halál után részesülhessünk feltámadásában is.

Már az ószövetségi kinyilatkoztatás világosan beszél a halállal kapcsolatban: „*Mint felhő tovaszáll, eltűnik a távolban, nem tér az vissza, akit az alvilág elnyelt. Házába sem mehet soha többé vissza és otthona nem látja soha viszont*” (Jób 8,9-10).

„*A holtaknak soha többé nem lesz részük abban, ami a nap alatt végbemegy...*” (Préd 9,6b).

„*Az ember gonoszságában megölheti ugyan a másik embert, de az élet elszállt leheletét nem hozhatja vissza, és az alvilágba sorolt lelket nem szabadíthatja ki* (Bölcs 16,4).

„*Nemde egy élete van annak, aki testből és lélekből áll?* (Malakiás 2,15a).

Már Izajás is a testi feltámadás örömről beszél: „*Életre kelnek majd halottaid, és holttestük feltámad*” (Iz 26,19).

Az Újszövetségben a Zsidókhoz írt levél röviden és pontosan foglalja össze a keresztény hit lényegét arról, hogy mi történik a halálban: „*Az ember számára az a rendelkezés, hogy egyszer haljon meg, és utána ítéletben legyen része*” (Zsid 9,27).

A szegény Lázárról szóló példabeszédben Jézus kifejti, hogy a halál utáni sorsunk szorosan összefügg azzal, hogyan valósítottuk meg Isten akaratát, elsősorban a szeretetet, de az ennek nyomában bekövetkező állapot odaát, az örök életben végérvényes, igazságos és megváltoztathatatlan, s onnét a földre nem térhet vissza senki (Lk 16,19-31).

„*Akik jót tettek, feltámadnak az örök boldogságra, akik gonoszat tettek, feltámadnak az örök kárhozatra*” – mondja az Úr (Vö. Mt 25, 31-46).

Fontos számunkra a nagy jelentőségű párbeszéd, amit a *jobb latorral* folytatott Jézus. Az ő mondata: „*még ma velem leszel a Paradicsomban*” – teljes egészében tagadja az újra leszületés szükségességét. Hiszen ennek a bűnös kivégzettnek a reinkarnáció értelmében igazán szüksége lenne az újabb földi életekre.

Az újabb és újabb testet öltést a hinduista „karma” törvénye szerint az elkövetett bűnökért való földi *bűnhődés kényszerűsége* kívánná meg. Jézus mégsem ezt írja elő a jobb latornak, hogy egy alacsonyabbrendű állatnak, vagy esetleg egy kiteszított és beteges embernek a testében születve szenvedje le tetteinek „karmáját”, hanem a mennyország feltámadt életét adja neki rögtön a **megbocsátás** nagy isteni ajándékának jegyében.

A balga szüzek is hiába kopogtatnak már, a völegény megérkezése után eldőlt és lezárult a menyegzőn való részvétel kérdése (Mt 24,1-13).

Kizárja a reinkarnáció lehetőségét, ahogyan szent Pál apostol felsóhajt egyszer, hogy bárcsak hazatérhetne az Úrhoz; majd elmondja, hogy a tettek megítélése és jutalmazása Krisztus ítélőszéke előtt lesz, nem pedig egy újabb földi testben: „*Mindnyájunknak meg kell ugyanis jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki megkapja, amit testi életében kiérdemelt, aszerint, hogy jót vagy gonoszat tett-e*” (2 Kor 5,8-10).

Az újraszületés felfogása *összeegyeztethetetlen a zsidó-keresztény kinyilatkoztatás alapján felismert emberképünkkel is*. Az ember hitünk szerint Isten képmása, szabad akarattal, személyi méltósággal rendelkezik. Személye teljesen egyedi, vagyis nem ismételtető meg, nem is helyettesíthető, nem folyik át egy másikba (mint ahogyan ez az amőbák esetében történhet...). Az állatok egyediségét a faj jelenti, az egyes állat valójában és a tudomány szemében nem külön „egyéniesség”, az ember azonban az. Ebben az emberi személyiségben a test és a lélek szoros egységet alkot, nem úgy, mint az ókori és a keleti pogány vallások felfogásában. Az utóbbiak szerint, a reinkarnációs gondolat jegyében az emberi test csupán a lélek burka, sőt börtöne.

Az egyes ember a mindennapi életben ösztönösen, sőt jogi védelmet is felhasználva tiltakozik az olyan törekvések ellen, hogy például valakit lecseréljenek, összetévesszenek, lényegileg helyettesítsenek másokkal; csak beleegyezésével helyettesítheti az embert más személy olyan ténykedéseiben, melyek személyiségének középpontjához, lényegéhez viszonyítva külsőbbek (például egy munkahelyi feladat megoldása), de nem helyettesítheti őt a belsőbb dolgokat érintő megnyilvánulásaiban (például szeretetkapcsolatok). *Hogyan lehetséges tehát az, hogy a személyiség egy következő születés kedvéért megszűnjön, és egyik „összetevője”, a lélek (mondjuk) beleolvadjon egy másik személyiségbe? Ha ez lehetséges volna, akkor nem beszélhetünk valójában az ember személyiségéről, sem egyediségéről a maga nemében.*

„*A test és lélek megkülönböztetése nem vezethet ahhoz az elképzeléshez, hogy az ember két, előzetesen létező komponensből tevődik össze utólag; ahhoz sem, hogy a lélek lényegében már maga az ember*” – állapítja meg a német teológus, *Augustin Schmied*.²⁴⁰

Jézus testben való feltámadásával a test-lélek egységét és a test örökre szóló megdicsőülését mutatja be. *A feltámadt test jelzi változatlan önazonosságunkat. A feltámadáskor kinyilvánult, hogy ugyanaz a jézusi test támadt fel és jelent meg, amelyiket keresztre szögeztek, amelyik meghalt. Ugyanez érvényes minden ember feltámadására is.*

A feltámadás tanításából kiderül számunkra, hogy Isten nem valamilyen tévedésből alkotta a testet, s test nem megvetendő, hanem ezt is, sőt az emberi testben a teremtett anyagot is megdicsőíti Isten a megváltás nyomán: „*A mi hazánk a mennyben van. Onnan*

²⁴⁰ Augustin Schmied: Keresztény ember és a reinkarnáció eszméje. In: Mérleg, 1992. 4. sz. 364.

várjuk az üdvözítőt is, Urunkat, Jézus Krisztust. Ő (...) átalakítja gyarló testünket és hasonlóvá teszi megdicsőült testéhez” (Fil 3,20-21).

A feltámadt ember számára nem csupán valami lelki célbaérkezés történik, hanem „*majd Jézus élete is nyilvánvaló lesz testünkön*” (2 Kor 4,11).

Az egyetlen földi élet során az ember megmaradó egyedi természetében képes önállóan megnyílni Isten és mások személye, sőt a világ felé. Ez az *egyediség az alapja az erkölcsi cselekvésnek*. Így, éppen személyi méltósága és önállósága révén válik értékessé és értelmessé az odafordulása mások felé, közösségalkotása más személyekkel.

A *lélekvándorlás*, újraszületés eszméje az *egység szemlélet*, illetve a *panteizmus*, a *ciklikus gondolkodás tanával függ össze*. Éppen ez az elmélet világosan megmutatja, hogy eme alapállás szerint nincs biztosítva az emberi személy függetlensége, méltósága, sérthetlensége, és ugyanígy nincs biztosítva annak az istenségnek a magasabb – abszolút – isteni mivolta sem, akibe az alsóbbrendű testeket megjárt lélek szinte ugyanúgy olvad bele, mint ahogyan lakója volt egy giliszta vagy egy tehén testének. **E panteista lélekvándorlási „eszménnyel” szemben valljuk, hogy „a lelkünk nem része egy minden ember fölött álló és mindnyájunkban közös valaminek, hanem lényegesen önálló valóság (substantia), amely azonban csak a testtel együtt tud önállóan működni”.**²⁴¹

Azt kérdezzük: Miféle vigasz, miféle boldogság az, hogy kikerülök majd – ki tudja, mikor –, az állítólagos „örök” körforgásból és eggyé válok valamivel, beleolvadok valami egyformaságba? Úgy maradunk válaszatlanul ezzel a kérdéssel, mint a költő, aki leírja: „nem vigasztal, hogy síromon egykor majd szép virág terem”. Ez az egységtan nem sokban különbözik az ateista, hitetlen gondolkodástól: a marxisták szerint testem molekulái a halál után visszakerülnek a végtelen, egységes anyagvilág névtelenségébe, személyiségem pedig megszűnik...

A *reinkarnáció követői azzal érvelnek*, hogy az egyik testből a másikba költöző lelkek állandó lelki *fejlődésben* vannak, „tisztulniuk kell”... Azt állítják, hogy egyetlen emberi élet nem elég a tökéletesség megszerzéséhez, ezért van szükség újraszületésre. Tisztulni való van, s az egy élet valóban nem látszik elegendőnek, de hozzá kell tennünk, sok élet sem elég, oly magas az ember tökéletességi eszménye, s oly nagy az, amire mint üdvösségre, az embert Isten meghívta. Ha az emberben nincs meg az a belső képesség, hogy egy élete során a tökéletességre eljusson, akárhányszor születik újra, ezt a képességet mindannyiszor nélkülözni fogja.

Az *evolúciós szemléletet*, amit a New Age egésze hirdet, a reinkarnáció-tan egyik érvének tartják, merthogy állítólag e kettő összhangban van. „Elegendő arra utalni, hogy a **természettudományos fejlődélmélet egyáltalán nem támasztja alá azt a felfogást, hogy az ember tulajdonképpen énje már a megtestesülések előtt adva van.** (...) Még a modern genetikára sem hivatkozhat az, aki az *antropozófiával* feltételezi, hogy az öröklés csak a szervek anyagát határozza meg, miközben a formaadó elemek mind az újra megtestesülő énből, vagyis az érzékfölötti világból keletkeznek, illetve »származnak«. **Az evolúció, amiről az antropozófiai irodalomban (és a reinkarnációs elméletekben) szó van, végül is ezoterikus fogalom, amely aligha hozható kapcsolatba a voltaképpen tudománnyal.**”²⁴²

A reinkarnációt terjesztők érvei közt szerepelnek a *spiritiszták* állítólagos tapasztalatai, melyek szerint a médiumokon keresztül a megjelent szellemek beszélnek több életükről. Amint későbbi részletezésünkben a spiritizmussal kapcsolatban látni fogjuk, tény, hogy ezek az állítólagos szellemi közlemények egymásnak ellentmondóak.

²⁴¹ Dr. Előd István: Katolikus dogmatika, Bp., SzIT, 1978., 143.

²⁴² Augustin Schmied i.m. 365.

Még gyakrabban hivatkoznak a *hipnotikus tapasztalatokra*, hipnózisban történt „visszaemlékezésekre”. Terjedőben van a „*regressziós hipnózis*”: egyre többen eleve azért hipnotizálnak, hogy páciensüket visszavezessék „korábbi életeibe”, hogy hipnotikus állapotban ezeknek színes epizódjait hallhassák és bizonyítékként használják, illetve titkokat ismerhessenek meg. Több mai okkultista közül pl. *José Silva* is sok ilyen regressziós hipnózist végzett. Mindezt nem ritkán „gyógyító” szándékkal teszik, köztük pszichológusok, pszichiáterek.

Az ilyen „visszaemlékezések” hitele először is igen nehezen ellenőrizhető. Az „emlékek” feltárlása gyakran *pszichológiai alapon is megmagyarázható*. A hipnotikus állapotban sem lehetetlen az emberi elme meglepő, fantáziadús működése, az álomhoz hasonlóan. Másodsor, amint egyes parapszichológusok is lehetségesnek tartják, megtörténhet valamilyen *telepatikus* információfelvétel is, vagy a hipnotizőr *akaratátvitelle* folytán „sikerül” „régmúltak” képeinek összeállítása. Azon ritka eseteknél, melyeknél csakugyan igazolódik valamely emlék közlése, az egyik magyarázat az, hogy valóban tudatosulhatnak a *kisgyermekkor benyomásai*, elfeledett érzelmei, képei, melyeket az elme még ki is színezhethet, kiegészíthet, torzíthat.

Néha demonstrálják, hogy a visszaemlékezés megfelel a páciens élete előtti kornak, sőt olyan helységnek, ahol nem is járhatott. Ugyanígy bizonyítanak néhány „spontán tudást” is, amikor pl. kisgyermekek előállnak, hogy „korábbi időkben élt személyek reinkarnációi”. (Lásd: Jan Stevenson kutatásait a University of Virginia-n). Ezekhez azt kell hozzátenni, hogy a hipnotizált állapotban, a transzállapotokhoz hasonlóan, lehetővé válik valamilyen démoni zavarás belépése is.

Saját tapasztalatom hozzásegített ezek megértéséhez: egy démoni megszállottság állapotában lévő szenvedőnél egy pillanatban valószínűtlennek ható, régi történeteket, képeket kezdtünk hallani az öntudatlan állapotba zuhant embernek a szájából, s ezeket a mesélő hang a családtagjai múltjaként konferálta. A spontán felbukkanó emlékezés és a regressziós hipnózis (nem veszélytelennek tartott) módszere által „beszerzett” igaz történeteket ilyen démoni sugallatoknak tartom, amikor szó sincs reinkarnálódott lélekről, csupán egy család múltjának bizonyos mozzanataira emlékező kósza kísértőről – mint ahogyan ő a spiritizmus eseteiben is működik. Ilyen magyarázatot a *Theologie der Gegenwart* folyóirat főszerkesztője, *dr. Augustin Schmied* is lehetségesnek tart: „...az empirikus adatok esetleg a »megszállottság« »jóindulatú« formájára (...) utalnak.”²⁴³

Az újraszületés érvelői újra és újra lelkesen állítják, hogy mindig, minden vallásban megvolt ez a tanítás. Az ilyen állítások vallástörténetileg teljesen hamisak. Csak utalunk arra, hogy a „primitívnek” nevezett vallási formák közt mennyire hiányzik, vagy hogy mekkora a különbség az egyiptomi tanítás és az indiai lélekvándorlás-elmélet között, sőt, még az újabbban Amerikában, Európában terjesztett felfogás sem felel meg az eredeti hinduista változatnak. Ezt a többször idézett Waldrich is tanúsítja.

Ugyanilyen bátorsággal és körültekintés nélkül írogatják le (ld. Hernádi Gyula külön kötetét) a demagóg és egymástól átvett szövegeket arról, hogy a reinkarnáció megvolt a Bibliában, hogy ezt vallotta a kereszténység és az egyházatyák. Azok közül a *szentírási helyek* közül, melyekre a reinkarnációban hívők hivatkoznak, fontosak a *Mk 9,11-13-ban leírtak*. Azt állítják, mintha Jézus szerint Illés Keresztelő Jánosban inkarnálódott volna. Jézus azonban nem beszélt erről, mert: 1.) Azonosult némileg a korabeli népies zsidó hittal, amely szerint a Messiás eljövetelét meg fogja előzni Illés eljövetele. A zsidó hitben élt a korporatív személy (megtestesítő személy) hite, aki Isten választottja, és aki vagy Isten akaratát képviseli, vagy a választott népet, vagy az emberiséget, vagy mindegyiket. Ilyen szereplők a

²⁴³ Augustin Schmied i.m. 359.

Bibliában Ádám és Éva, Mózes, Dávid király, Illés próféta, és a várt Messiást is részben ilyen korporatív személyiségnek képzelték. A korporatív személyek közt kapcsolatot éreztek, őket összetartozóknak, részben felcserélhetőnek is hitték, egymás és a Messiás előképének tartották őket, szerepüket a Messiás, a messiási idők előkészítésében jelentősnek tartották. Innen volt az, hogy a Keresztelőnek a személye könnyen emlékeztette őket Illésre. Jézus sem gondolt olyasmit, hogy Illés lelke újra leszületett volna Jánosban, hanem arra céloz, hogy az új nagy prófétán, korporatív személyiségen ugyanaz a prófétikus karizma, kenet jelent meg, amely már Mózeset is, majd Illést felkente küldetésére. Ugyanígy erre a megtestesítő, képviselő személy-felfogásnak a meglétére utal a korabeli zsidó gondolkodásban az Ádám-Krisztus párhuzam felállítása a Római levélben, vagy Krisztusnak, mint az új Mózesnek a bemutatása a Zsidó levélben. E felfogásban tehát nem újrászületési hit volt, hanem a kiválasztottság egyfajta átadódásának, szukcessziójának, az előképek beteljesítésének a hite volt jelen (vö. Zsid 9,18-24). Jézus tehát arra mutat rá, hogy Illés előképe, Illés „típusa” beteljesedett Keresztelő Szent János személyében, ezért eljött a várt messiási idő, többek között annak a jövendölésnek a teljesedésével együtt, amelyben Malakiás próféta hirdeti Illés újraelküldésével a megtérés szükségességét (Mal 3,23-24).

A 2 Kir 2, 1-18 szerint Illés próféta nem halt meg, hanem elragadtatott, így újra nem is születhet (csak olyan valaki, aki már meghalt). Illés messiásjelző visszatérését várta a Jézus-korabeli zsidó hit, másoknak a „visszatérését” vagy „leszületését” azonban nem várták.

A másik ige-hely a Mt 17,1-13. Eszerint, a táborhegyi megdicsőüléssel kapcsolatban sem hozható össze Illés és a Keresztelő reinkarnációs kapcsolata, hiszen a Keresztelő már meghalt, és nincs olyan elmélet, mely szerint egy lélek „az előző életének” alakjában jelenik meg.²⁴⁴ A jelenet leírásakor „egyik evangélista sem nevezi őt (Illést) Jánosnak”, pedig a szinoptikusok mindhárman leírták.²⁴⁵

A harmadik idézett leírás, a Jn 3,1-18, szereplője, Nikodémus a kérdésével bizonyítja azt, hogy a korabeli zsidóság hitében nem szerepelt a reinkarnáció: „Csak nem térhet vissza anyja méhébe, hogy újra szülessék?” A görög eredeti szövegben lévő „anothen” szónak az egyik jelentése: felülről. Ebben az esetben Jézus a „felülről való születésről” beszél, azaz a felülről jövő Szentlélek által új élete lesz az embernek. Tehát a mondanivaló a keresztségről szól. Annál is inkább, mivel a 31. versben újra ezzel a szóval beszél magáról, mint „felülről jöttről”.²⁴⁶

A vakon született esete; Jn 9,1-41.: „Mester, ki vétkezett, ez, vagy a szülei, hogy vakon született?” Az Ószövetség alapján a korabeli zsidó hitben élt annak a tudata, hogy lehetséges a nemzedékről nemzedékre szálló áldás, vagy átok (vö. MTörv 28,46). A kortársak azonban ezt, mint sok egyebet, mereven és automatikus, determinista módon hitték, azt gondolták, hogy minden betegségnek valamely bűn, vagy az ősök bűne az oka. Az Úr Jézus ezt a formális és félelmes hitgörcsöt akarja feloldani. A mondatrészt, hogy „ő vétkezett” a születése előtt, magyarázza az a zsidó felfogás, mely szerint az ember valahogyan már anyja méhében is vétkezhet (vö. Zsolt 51,7); ehhez a kérdésükhöz tehát nem kellett előző életet feltételezniük.

A legkülönbözőbb és jellemzően egymásnak ellentmondó zsinatokat és időpontokat közlik arról, hogy mikor „törölték a Bibliából” ezeket a szövegeket. Hernádi Gyula „ötödik, konstantinápolyi ökumenikus zsinatról” tud, melyet 553-ra helyez, amikor szavai szerint „Jusztiniánusz császár a pápa és más egyházi méltóságok beleegyezése nélkül” törölte a reinkarnációt,²⁴⁷ a reikis Kun István pedig azt írja: „a reinkarnáció tényét, amit, mint tudjuk a

²⁴⁴ A reinkarnáció világa. A MEKDSz kiadványa, h.n., é.n.

²⁴⁵ Dr. Kovács Gábor: Reinkarnáció-hit és a bibliai emberkép. in: Jeromos füzetek, 16. sz., 1994. 14.

²⁴⁶ vö. Gál Ferenc: János evangéliuma. Bp., SzIT, 1987., 68.

²⁴⁷ Hernádi Gyula: Lélekvándorlás. Bp., Proprint Kiadó, 1989. 88.

kereszténység törölt 553-ban, a II. *Konstantini* (sic!) zsinaton. Mivel akkor kiátkozással járt a reinkarnáció további hirdetése és vallása, így az emberek lassan leszoktak róla.”²⁴⁸ Az egészből egyedül az évszám fed valamit, és a „II.”, mert sem „Konstantini” zsinatról nem tudunk, sem arról, hogy bármely keresztény zsinat törölte volna a reinkarnációt. Nem törölte, két oknál fogva: mert szó sem volt róla, és mert a kereszténység sosem hitte. Annak, hogy ez nem szerepelt a keresztény hitben, éppen az a bizonyítéka, hogy egyetlen döntés, dokumentum sem született, íródott ellene, egyetlen vitapont nem merült fel az egyházon belül róla, annyira érdektelen volt. 553-ban valóban volt egy zsinat, de az Konstantinápolyi zsinat volt. Reikis szerzőnk bizonyára azt olvasta össze, amit én is találtam egy harmadik reinkarnációs írásban, mely így szól: „A niceai zsinaton Nagy *Konstantin* császár törölte a reinkarnációt”... A niceai zsinat (325) menetét és döntéseit jól ismerjük; szó sem esett a reinkarnációról.

Az egyházatyákra hivatkozó reinkarnációsok valószínűleg őket sem olvasták végig ógörögül vagy latinul, mert ha megtették volna, akkor idézhettek volna legalább egyetlen kis passzust valamelyiküktől, ilyen idézetet azonban én még nem találtam a terjedelmes New Age irodalomban. A reinkarnációban hívők részéről illő lenne az, hogy bizonyítsák állításukat, mely szerint az egyházatyák hittek volna a lélekvándorlásban. Ha már nem olvassák az atyák irodalmát, elegendő lehetne, hogy kézbe vegyenek néhány dogmatörténeti kézikönyvet, melyek bemutatják, hogy ennek a teóriának valójában nincs története az első századok egyházi irodalmában. A 254 körül meghalt *Órigenésről* mondják szívesen, hogy vallotta a reinkarnációt. 543-ban egy helyi konstantinápolyi zsinaton 9 tézist fogalmaztak meg, melyek valóban az ő tanai felett is ítéletet mondtak ki, egészében azonban inkább az órigenistáknak, vagyis a nagy egyházatya késői értelmezőinek a tétéleit vetik el. Magyarul is megjelent Órigenész egyik főművének, *A princípiumokról* címűnek egy fordítása, melyben bárki olvashatja az egyházatya tanításait a lélekről.²⁴⁹ Ebből látható, hogy ő a lelkek földi élet előtti teremtését, testet megelőző előzetes létét tanította, de nem a több földi életre való újra megtestesülésüket. Az említett zsinat 9 tétele közül csak egyetlen utal szorosabban erre a felfogására; ezt a tételt 543-ban így fogalmazták meg: „Ha valaki azt mondja és azt tartja, hogy az emberek lelkei megelőzően léteztek, mint olyanok, amelyek azelőtt szellemek vagy szent erők voltak, és bővelkedtek az isteni szemléletben, ám a kevesebb felé fordultak és ezért elhidegültek Isten szeretetétől, s attól kezdve (emberi) lélekként mutatkoznak, s büntetésként testekbe bocsátják le őket – legyen kiközösítve”.²⁵⁰

Ezt a helyi zsinatot követte az 553-as Konstantinápolyi Zsinat, amelyen Órigenészt három másik régebbi teológussal együtt eretnekké nyilvánították a reinkarnáció minden említése nélkül. A zsinati atyák tehát az emberi lélek preegzisztenciájának (megelőző létezésének) tanát tagadták, mely nem azonos a reinkarnáció tanával. Ezzel ragaszkodtak ahhoz a bibliai eredetű keresztény hithez, mely szerint Isten mindent a semmiből teremt, az embert a test-lélek egységében teremti (Ter 2,7), úgy, hogy lélek a testtől függetlenül nem jelenti az embert, s a lélek a testtel együtt Istentől ajándékba kapja a halhatatlanságot, mely a feltámadásban nyilvánul ki.

Antióchiai Theofilosz, aki valószínűleg 169-ben lett a szír főváros hatodik püspöke, ezt írja az Autolükoszhoz írt második könyvében: „Isten hatalma abban nyilvánul meg, hogy azt teremt a semmiből, amit akar, ahogyan a lélekadás és mozgatás nem másé, mint egyedül Istené” (Autol. II,4.) Az előtte élt *Szent Jusztin* mártír filozófusra (†165) nála jobban hatottak

²⁴⁸ Kun István: Reiki II. Eger, Szerzői magánkiadás, 1994. 7.

²⁴⁹ Órigenész: Az isteni és emberi természetről I. k. Bp., Atlantisz, 1994. 77-139.

²⁵⁰ Denziger-Schönmetzer i.m.403.

Platón eszméi, ám Jusztinosz is határozottan tagadta Platón reinkarnációs elméletét. A lélek halhatatlanságát ő sem tartotta természetes tulajdonságnak, hanem Isten adományának.²⁵¹

A 180 körül elhunyt *Athénagorász*, aki nagyszerű művet hagyott hátra a feltámadásról, hangsúlyozza, hogy „sem a lélek külön, sem a test külön nem az emberi természet, csak a kettő együtt, s eme testi-lelki kettősségtől, mely az emberi természet eredetisége, nem lehet eltekinteni az emberi természet céljának meghatározásánál sem. (...) Ha nincs feltámadás, az embernek, mint embernek, nem marad fenn a természete”.²⁵²

A 394-ben meghalt nagy kappadókiai egyházatya, *Nüsszai Szent Gergely*, aki szinte minden lényeges teológiai kérdésre reflektált, ami csak addig az egyházban felmerült, ismerte a reinkarnáció pogány-hellén tanait, és ismerte Órigenész ingadozásait a nézet felé, hogy az emberi lelkek a testet megelőzően már megteremtődtek volna. Ezért kifejti e tévtanokkal szemben a maga katolikus hitét, bizonyításainak végén többek közt ezeket írja:

„Nyilvánvalóvá vált, hogy se füle, se farka annak a tanításnak, mely szerint a lelkek a testi életet megelőzően önmagukban léteztek, testtel való egyesülésük pedig a rossz következménye. (...) Isten előrelátó erejében eleve megvolt az egész emberi teljesség. (...) Az egyes lények teremtésénél pedig egyiket sem szabad a másik elé helyezni, sem a lelket a test elé, sem fordítva, nehogy megosztást idézzon elő az emberben az időrendi különbség. Az apostoli tanítás értelmében ugyanis kettősnek kell gondolni természetünket (2 Kor 4,16), amely szerint az egyik a látható emberé, a másik pedig a rejtett emberé. Ha az egyik korábban meglenne, a másik pedig később keletkezne, tökéletlennek mutatkozna az Alkotó ereje, mintha nem volna elegendő ahhoz, hogy **egyszerre létrehozza az egészet**”.²⁵³

Egy másik tekintélyes egyházatya, *Szent Jeromos* (347-420), aki a hitét az általa igencsak jól ismert Szentírásra alapozta, kifejezetten „gonosz és elvetemült tannak” tartotta a lélekvándorlást (Ep. 130. ad Demetriadem).

Mindezek ellenére jön *Jankovich István*, és reinkarnációt terjesztő könyveiben erőszakot tesz Nüsszai Gergelyen, Szent Jeromoson, de Szent Ágostonon és számos más egyházatyán is azzal, hogy szerinte mind „egyértelműen hirdették az újbóli testet öltés gondolatát”.²⁵⁴

Könyveiben azonban sehol sem találunk egyetlen idézet-forrást sem, vagy pontos megjelölést... Vele szembesítve ezért érdemes olvasnunk, hogyan is beszél a Szentírásnak egy valódi tudósa, aki objektív, nyelvészeti, történeti, régészeti és összehasonlító tudományos kutatások alapján, s nem álmok és előfeltevések alapján írja könyveit. *Oscar Cullmann* nemzetközileg elismert biblikus szaktekintély *Az Újszövetség krisztológiája* című művében kitér a problémakörre:

„Kezdjük Mk 6, 14kk.-vel: »Keresztelő János támadt fel a halálból és azért működnek benne csodatévő erők. Mások ezt mondták: Illés ő; ismét mások: egy a próféták közül. De amikor Heródes ezt hallotta, így szólt: János, akit lefejeztettem, támadt fel.« (...) Fel kell tennünk, hogy az itt közölt közhitet csakis azok osztották, akik sem a Keresztelő János, sem Jézus közvetlen környezetében nem éltek, különben alkalmuk lett volna a kettőt együtt látni... Ez esetben azonban lehetetlenség lett volna Keresztelő János halála után, Jézust a feltámadott Keresztelő Jánosnak tekinteni. (...) Az a különbség, amit (...) kettejük életmódját illetően konstataál a nép, (...) azt bizonyítja, hogy azért hasonlították össze őket egymással, mivel egyéb vonatkozásban fellépésük hasonlatos volt.

Ez a néphit, melyről itt beszélünk, azt a különleges, népies felfogást előfeltételezi a feltámadásról, amely Jézus korában általánosan elterjedt volt a tömeg széles rétegeiben. (...)

²⁵¹ Vanyó László: Az ókeresztény egyház irodalma. Bp., SzIT, 1980. 256.

²⁵² Vanyó László i.m. 272.

²⁵³ Nüsszai Szent Gergely: Az ember teremtéséről, in: Az isteni és az emberi természetről I. k. i.m. 247-248.

²⁵⁴ Jankovich István: Reinkarnáció. Bp., Édesvíz Kft., 1994., 116.

Itt nincs szó, mint Pálnál, a földi test átváltozásáról lelki testté, hanem egészen egyszerűen csak ugyanazon földi test továbbéléséről.

A másik kérdés, amit ez a néphit szintén felvet, a feltámadás és a reinkarnáció problémájára vonatkozik. A feltámadás itt nem a léleknek az új testbe történő valamilyen reinkarnációja formájában van elképzelve, mintha Keresztelő János lelke egy másik testbe, nevezetesen a Jézus testébe ment volna át: Ezt a magyarázatot már csak az *egérgertai* verbum is kizárja, mivel ez mindig halotti alvásból való újraéledést előfeltételez. A Jézus feltámadásába vetett későbbi hittől ez a Keresztelő János feltámadásába vetett hit mégis annyiban különbözik, hogy János nem Istenhez távozott feltámadásával, mint Jézus. Nem *anastasisról*, hanem *egersisről* van szó.

Az itt szóban forgó hit tehát Keresztelő János valóságos s csodálatos visszatérésére vonatkozik abban a testben, mellyel halála pillanatában bírt. Ez azonban nemcsak azt feltételezi, hogy ennek a hitnek vallói Jézust és Jánost soha együtt nem látták, de azt is, hogy Jézust nyilvános fellépte előtt nem ismerték és soha nem is látták; fel kellett tételezniük, hogy hirtelen jelent meg a földön. (...) Akkor pedig Jánosnál semmi változás nem állott be a nevének kívül; egyszerűen tovább folyt földi élete a Jézus név alatt. Valóban van példa ilyen zsidó hitre egy prófétának ugyanazon testben való visszatértéről, mellyel halála pillanatában bírt.

Mivel Keresztelő Jánost prófétának tartották s ennek következtében fellépését e régi prófécia végső időbeli újraéledése jelének tekintették, így voltaképp *Jézus azonosítása Jánossal, a végső időbeli prófétával való azonosítását jelentette*. A különlegesség csupán annyi, hogy ez a Jézusban megjelent próféta nem a ködös ősidők valamelyik prófétájának nevét viseli, mintha ezek közül tért volna vissza valamelyik, hanem közvetlenül, már a végső időkhöz tartozó múltban megölt és feltehetőleg azonnal vagy nem sokkal azután feltámadt prófétának nevét.

Mk 6,15 szerint a nép között elterjedt második vélekedésnél: Jézus Illés, nem szükséges hosszabban elidőznünk. Alapjában ebben is az Isten útjának előkészítésére hivatott prófétának az idők végén történő visszatérésébe vetett hitről van szó.

Ami végül a harmadik véleményt illeti (ti. »egy a próféták közül«), e tekintetben két különböző olvasási módról van szó, úgyhogy előbb ezt a szövegkritikai problémát kell taglalnunk. A legtöbb egzegéta így olvassa: »Próféta, mint egy a próféták közül...«; eszerint a harmadik vélemény ... csupán általánosságban annyit jelentene, hogy *újraéledt a régi prófécia*. Ez pedig teljesen lehetségesnek tartható. Ennek ellenére, szerintem, (...) egy jobb olvasása is lehetséges: »Egy a próféták közül = heis tón profétón«. Eszerint a nép harmadik csoportja nem általánosságban hasonlítja össze Jézust a régi próféták közül eggyel, hanem direkt azonosítja...

Tehát a szinoptikus evangéliumok idézett szövegeiből az tűnik ki, hogy a nép egy része Jézust már életében az idők végére várt prófétának tekintette... a szinoptikus evangélisták ezt az elnevezést nem használták a Jézusba vetett saját hitük kifejezésére. Tehát ők nem tartották Jézust »a« prófétának. (...) Ezt a felfogást csupán, mint mások véleményét adták vissza”.²⁵⁵ Cullmann további, itt nem idézett terjedelmes traktátusait összefoglalva: a Jézus korabeli zsidóságnak a hitében nem szerepelt a reinkarnáció hite. A népies hitben volt egyfajta anyagias feltámadás-hit – amely éppen ellentmondott az újrászületés fogalmának –, és intenzíven élt a Messiást előkészítő valamely próféta várásának hite. Jézus nem azonosítja magát a várt előkészítő prófétával, közvetlen tanítványai sem így határozzák meg Őt. Jézus a népi felfogást Jánossal kapcsolatban idézi, de egyúttal relativizálja: »Ha elfogadjátok, igen, Illés ő, aki eljövendő« (Mt 11,14). „Az a korlátozás, »ha elfogadjátok«, valószínűleg csak

²⁵⁵ Oscar Cullmann: Az Újszövetség krisztológiája. Bp., A Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, 1990. 32-36.

annyit jelent, hogy a visszatérő próféta neve, legyen Illés vagy más a régi próféták közül, lényegtelen”.²⁵⁶ Jézusnak a Keresztelővel kapcsolatban csak az a fontos, és ezt mondja ki, hogy ő a »végső idők prófétája« (vö. Jn 6,14), ebben pedig nem egy közönséges prófétáról van szó, aki egy sorba állítható lenne a többi zsidó prófétával, hanem a különleges, utolsó prófétáról (a gyakran megjelenő görög fogalmazás, mint terminus technicus jelentkezik ilyen formában a szövegekben: „ho erchomenos eis ton kosmon”). A szinoptikusok és Jézus felfogása, beszéde elveti azt, hogy akár az Ő, akár a Keresztelő János szerepének, vagy a róluk alkotott népies zsidó képnek a megértéséhez a reinkarnáció magyarázata lenne szükséges.

Idézett könyvének másik fejezetében is leszögezi Cullmann, az Emberfia felfogásokról szólva: „Természetesen (...) távol áll egy zsidótól a mennyei ember inkarnációjának gondolata. Sem az eschatologikus, sem a philói-hellenisztikus szövegekben nem jelentkezik annak szükségképpenisége, hogy a mennyei embernek egy embernek kell lenni a többi közt. (...) Általában az orientalista szinkretizmus, mint a zsidóságon kívüli gnoszticizmus mutatja, a mennyei ember semmiféle voltaképpeni inkarnációját nem ismeri. Csak leereszkedésről van szó”.²⁵⁷ A zsidókeresztény eredetű gnosztikusok is általában irtóztak magától a megtestesülés tanától is, nemhogy az újra-megtestesülésekbe vetett hittől. (Doketisták voltak, azaz Krisztus megtestesülésének, halálának, feltámadásának csak a látszatát vallották.) Ezért a kutatók előtt nyilvánvaló, hogy a reinkarnáció-hipotézis csak a zsidó és keresztény közösségektől távolra eső kultúrákból érkezhetsz, bizonyos görög és távol-keleti hagyományokból. E tekintetben a New Age-gondolkodás különbözik a legtöbb ókori gnosztikus felfogástól, hiszen napjainkban – hindu mintára – mindenféle isteneknek mindenféle reinkarnációjáról beszélnek; Jézus Krisztus minduntalan valamely régi keleti bölcsnek a megtestesülése szerintük, illetve a mai New Age-bölcsek önmagukat Krisztus „avatár”-jaiként hirdetik.

A *Katolikus Egyház Katekizmusa* napjaink katolikus hívei számára így foglalja össze az ember teremtésére vonatkozó tanítást:

„A test és lélek között olyan mélységes egység van, hogy a lelket mint a test »formáját« kell tekintenünk; ez azt jelenti, hogy a szellemi lélek révén lesz az anyagból összeállt test emberi és élő testté; a szellem és az anyag az emberben nem két összekapcsolt természet, hanem egyesülésükkel egyetlen természetet alkotnak. Az Egyház azt tanítja, hogy minden szellemi lelket Isten közvetlenül teremt – nem a szülők által létrehozott »alkotás« –, és hogy az halhatatlan; (...) újra egyesülni fog a testtel a végső feltámadás pillanatában”.²⁵⁸

Ellenvetjük a kérdést, hogy a reinkarnáció-hitben hogyan lehet megmagyarázni az újrászületettek tömeges és teljes felejtését. E tanban a lélek platóni fogalmával élnek, amely szerint a lélek úgy használja a testet, mint lovas a lovát. A tökéletes léleknek meg kellene őriznie emlékeit is, ahogyan a lovas is megőrzi, amikor átül egyik lóról a másikra.

Hogyan építkezhet a tökéletesedésre és tisztulásra az újra leszületett lélek az előző élete után, ha mégiscsak nullpontról kell indulnia, mert az előzőekben megszerzett lelki tapasztalataira nem emlékszik? A földi életben ugyanis képesek vagyunk belátásunkkal a tudatos pozitív cselekvésre. Ha pedig egy előző életből veendő „tapasztalatok” nincsenek a tudatban, akkor itt valami nagy kiszolgáltatottságról kell beszélni. Ha ezeket a tapasztalatokat ismét meg kell szereznie, mi szükség volt az előző próbálkozásokra?

Aki a reinkarnáció tanát elfogadja, bizonyára nem gondolja végig, hogy sorsát – bár a jó karmák gyűjtésével maga is befolyásolhatja – egészében mégsem önmaga vagy egy világos isteni akarat vezeti, hanem valamilyen megfoghatatlan **végzet játszik vele**. Persze, *így az étellel járó felelősséget is – ha úgy adódik – át lehet tolni egy következő életre.*

²⁵⁶ Oscar Cullmann i.m. 37.

²⁵⁷ Oscar Cullmann i.m. 137.

²⁵⁸ A Katolikus Egyház Katekizmusa i.m.365-366. szakasz, 66. p.

Keresztényként viszont sorsunkat a szerető Atya kezében tudjuk, aki világossá teszi előttünk, mit vár tőlünk és mire hív minket.

A keresztény kultúrkör területén csupán a 16. században bukkan fel az újraszületés az újplatonikus körök révén (Giordano Bruno és kortársai). Azután csak a 19. század végén kezd ismét terjedni, a spiritizmus és a teozófia nyomán, de e nézetet soha, egyetlen keresztény felekezet sem tette magáévá.

A reinkarnációs hittel nemcsak a feltámadást tagadnánk, hanem a megváltás egészét, ezen az alapon kikezdhető Jézus istensége, s így megtestesülése és keresztje is „fölösleges” lenne.

A New Age azért dolgozik, mint láthattuk néhány képviselőjénél, hogy az üdvtörténet valóságai eltűnjenek, Jézus pedig csak az egyik vallás alapítója legyen. E gondolkodás szerint a szenvedés, a kereszt és a halál nem játszik pozitív szerepet sem Krisztusnál, sem az egyes ember életében. Tanításuk szerint a halál csupán átmenet, egyfajta átlépés, feloldódás, „mintha csak az evilágnak volna egy másik oldala”. Azt tartják: „az emberi életek összessége olyan mint a végtelennek látszó óceán. Egy-egy ember földi élete nem más, mint hullám az óceánon. A hullám pedig nem hal meg, hanem beleolvad a tengerbe. A hullám tehát végső soron ugyanaz, mint az óceán... Az ember ugyanígy, amikor meghal, egyesül a nagy Eggyel, a Kozmosszal. Ez a titokzatos világegységgel való játszódás bizony semmivel sem vigasztalóbb, mint az örök élet reménye, sőt, gyengébb, kevésbé megragadható. (...) Az ember személyesen, tudatosan és közösségileg akar tovább élni, a tökéletes teljességben. Ezzel pedig csak a keresztény hit és remény bíztat minket.”²⁵⁹

Aki jógaírányzatokhoz, vagy a reiki álgógyító technikájához és hasonló divatokhoz csatlakozik, oktatói által előbb-utóbb meghívást kap a reinkarnációs hitre is, hiszen e kurzusokon gyakran megkívánják ezt a fajta háttér-hitet. Például egy reiki-könyv hátsó borítóján ezt mondja az oktató:

„A Reiki (...) a Forráshoz vezető utak egyike lehet művelőjének. De csak annak, aki, túllépve a Reiki mint természetes gyógy mód megközelítésén, elfogadja filozófiáját, azonosul vele és életformájává választja.” (A könyvben és a tanfolyamon pedig világossá válik, hogy ennek a filozófiának sarkalatos pontja a lélekvándorlás-hit.)

A mai kereszténynek is fontos lehet, mint hajdan a korintusiaknak, hogy helyesen a lényegét látva ismerje és vallja meg Krisztus-központú és a feltámadásra alapozódó hitét:

„Ha Krisztus nem támadt fel, (...) nincs értelme a ti hiteteknek.” (1Kor 15,14) „...Hozzá hasonulok a halálban, hogy ezáltal eljussak a halálból a feltámadásra is” (Fil 3,11).

---

²⁵⁹ Augustin Schmied i.m. 369.

Önmegváltás

Az **ÖNMEGVÁLTÁS** fogalmával a lényegi módszert mondjuk ki, és a New Age-hitet jellemezzük.

Hogy tudom magam megváltani? Úgy, ha én vagyok az Isten...

A Superman eszménye, az önistenítés és az önmegváltás összefügg az Új Korszak-ban.

A reikit művelő beavatott, aki „csodás gyógyításokat” produkál a „Mindenség” panteisztikus energiájával, amelyet a keresztények kedvéért „szeretetnek” nevezett el itt Európában, igen messze áll a szeretethimnusz író Pál apostoltól, aki Jézustól, az Isten Fiától várta a megváltást, és hirdette, hogy ez a Jézus már „meghalt a bűnösökért”. A reikis mesterek és tanítványok azonban mások: „A mestertől nem megváltást kell várni, hiszen ő is a magáén dolgozik...”²⁶⁰

A megváltás úgy látszik, mégis a reikivel jön el, amikor ellátogat egy helységbe egy reiki-mester: „*Új, nagy korszak indul Magyarországon és itt Nagykanizsán is: a megváltás korszaka.* Köszönöm, hogy meghallgattak.” – fejezi be előadását a reikis; e szöveget közli egy plébános, az *Iharosberényi Krónika* lapjain, 1994. áprilisában, a II. évf. 5. számban...

Az illető plébános a híveinek jegyezte le ezt az „Új Örömhírt”. A „megváltás” végre eljött!... nem kell többé hirdetni az evangéliumot („Térjetez meg, tartsatok bűnbánatot, mert elérkezett hozzátok Isten országa!” stb.), nem kell tán már megkeresztelkedni sem ezek szerint, ami közölné a megváltottság lelki pecsétjét, az Atya örökbefogadását, és nem kell tán várni a feltámadásra sem, hiszen: „eljött a megváltás!” = Eljött a reiki!

S a Kanizsa melletti falucska hívei, öreg és kevésbé öreg nénik olvassák a fenti újságban tovább a plébános úr lejegyezte „örömhírt”: „Az emberi szervezetet egy energiamező, az úgynevezett aura veszi körül” – folytatja az újság szövege a 7. oldalon.²⁶¹ „Ez az aura mindent rögzít az ember fizikai és lelki változásaival kapcsolatban. Az aura olyan, mint egy fekete doboz, amely egész életünket rögzíti...” Hát ez tényleg új egy falusi hívő nénikének! Talán tényleg nem is kell többet Szent Péter lelkületével felkiáltania az imádságában: „Uram, Te mindent tudsz. Azt is tudod, hogy szeretlek!” – hiszen most már tudja, hogy az *aurája* mindent tud és nem is felejt!...

„Mikor az ember letér a közönséges, biztos útról és magasabbra aspirál, *anélkül, hogy erre a Szentlélek meghívná*, rendesen, bár talán leplezetten, két motívum indítja erre: a kevélység és az érzékiség. A kísértő azt susogja nekik, miért is maradtatok ti olyanok, mint a közönséges halandó emberek? Ha (...) a titkos tudás fájának gyümölcsét megízlelitek, »*olyanokká lesztetek, mint az istenek*« (Ter 3,5)”.²⁶² Így írja a lényegét Müller Lajos, a lelkiségek történetének avatott ismerője a 30-as évekből.

Jung nyomán a New Age azt mondja: „az Isten önmagunk legmélye”.²⁶³ Nem különbözik tőlünk: mi vagyunk az Isten. Ez pedig a keresztény számára elfogadhatatlan.

Ezek az önmegváltói gyakorlatok bizony oly gyakran földi „mennyszágerért” mennek végbe: „Az anyagi javak felhalmozásának vágya egybeesik azzal a céllal, hogy a bajokat orvosolni tudjuk a világban” – mondja az agykontroll mestere. Pénzszerzésre tanítja beavatottjait a meditáció és a mágia módszereivel nemcsak José Silva, hanem Shakti Gawain, Joseph Murphy, s számos vizualizációs technika oktatója. A jézusi megváltás ajándékának célját elérni, bejutni a mennyek országába pedig „nehezebb a gazdagnak”, mint a tevének átmenni a tű fokán (Mt 19,23-24).

²⁶⁰ Bisztyó József i.m. 10.

²⁶¹ Kun István i.m. 7.

²⁶² Müller Lajos i.m. 208.

²⁶³ Vö. Daneels Gottfrid bíboros i.m.

Azt mondja a New Age embere:

– Istenné kellennem, hogy megváltásomon „dolgozhassak”. Hogy istenné legyek, át kell alakulnom, „meg kell változtatnom tudatállapotomat”. Tehetem ezt mindenekelőtt a jógával, a meditációval, az eksztázis, az ezoterika legkülönbözőbb gyakorlataival. Így cselekszem az ősi kísértésnek engedve... Hiszen hogy lehet az, hogy az a „feltékeny Isten” elzárja előlem a csodás képességeket, vagy hogy „az agyam kapacitásának” többi 80 %-át ne használjam? Hogy önmagam átalakítása, megváltása, gyógyítása sikerülhessen, ez még nem lesz elég. Valaki ugyanis még valahogy útban van: a *Názáreti Jézussal* kell valamit csinálni, mert őt tartják a Megváltónak... Ő Isten, tehát csakugyan megválthat, ezért: elveszük istenségének hírét, tudatát, beállítjuk a mi sorainkba, kimondjuk, hogy ő is reikizett, ő is befelé koncentrált... Őt is „*transzformáljuk*”... Például így:

„Stone: Miben foglalnád össze Krisztus tanítását?

(José) Silva: Lépjétek be a bennetek lévő országba! Legyetek centráltak, vagyis összeszedettek, legyetek látnokok! Ezáltal prófétákká, bölcsekké váltok. Kevesebbet hibáztok, szenvedéseitek megszűnnek! Krisztus szerint a tudatlanságot így számolhatjuk fel, az emberiséget a szenvedéstől így menthetjük meg.

Stone: A szószerken leg többször nem így értelmezik Jézus tanításait.

Silva: Hiszem, hogy egyre több lelkész hallja meg a tanítást. Most ennek van itt az ideje. A mozgalom már elindult... Kérem őt (ti. Jézust), bocsássa meg nekünk, hogy kétezer évbe tellett, míg megértettük üzenetét.”²⁶⁴

Alice Bailey *Krisztus visszatérése* c., titkos tanokat felvonultató könyvével a gnoszticizmus nyomában megalapozza az Új Korszak-beli Jézus-leértékelést. „A történelmi Krisztusnak szerinte nincs semmi jelentősége. Krisztus: egy eszme (a vibrációk együttese), mely különféle megjelenésekben tud megtestesülni: Buddha, Hermész, Zarathustra, Jézus, Mani stb. Nem sokára újra reinkarnálódik, hogy kézzel foghatóan megmutassa az embereknek, hogy hogyan tudják saját magukat megváltani. E szerző egy sereg beavató elmélkedési módszert mutat, hogy eljussanak ehhez az önmegváltáshoz. Különösképpen egy Általános Könyörgő Nap erejében hisz, amikor is az összes beavatottak egyazon időpontban egyesülnek az imában, és egy maximális kollektív koncentráció segítségével megváltoztatják a világ folyását.”²⁶⁵

Miután sikerül terjeszteni, az emberekbe plántálni, hogy Jézus Krisztus a bölcsék sorában hasonló megvilágosodott volt, mint Buddha, mint Mohamed, mint Rámakrisna, vagy Gandhi, mikor már több keresztény is úgy fog válaszolni a kérdésre, mint például két magyar természetgyógyász: „– Ki nekem Jézus? *Egy magasrendű példakép*”; „– *Egyik megtestesülése Buddhának*” –, akkor már nem lesz akadálya valakit kikiáltani (visszatért) messiásnak, s megnyílik a lehetőség a New Age egyik főcélja megvalósítása számára, az **antikrisztusi hatalomátvétel** felé. Persze, nem kendőzhetjük el a nagy problémát, amely a messiási kor, a földi paradicsom, a megváltás és a „megváltó” elérése közben egyelőre ugyancsak itt lappang: hogy fog kiegyezni *Lord Maitreya*-val (Benjamin Creme szerint ő lesz a Messiás) *Sai Baba* (aki magát Indiában Istennek tartja, több millió követővel a nyomában), vagy netán *Gyurcsok József* (akit honfitársaink neveznek „magyar Megváltónak”)? Vagy a többi, *Vízöntő-küszöbön* itt tolongó guru és megvilágosodott csodatévő? Egyelőre, mielőtt az utódlási harc kezdetét venné, nekünk mégis jobb lesz Jézusra figyelni:

²⁶⁴ Robert B. Stone i.m. 122-123.

²⁶⁵ Daneels Gottfrid bíboros i.m.

„Akkor ha valaki azt mondja: Nézzétek, itt van a Krisztus vagy ott van, ne higgyétek. Álkrisztusok és álpróféták lépnek fel, jeleket és csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is félrevezessék. Vigyázzatok, mindent előre megmondtam nektek” (Mk 13,21-23).

Közben viszont számolnunk kell azzal, (közösségvezetőnek, hitoktatónak, pásztornak, lelkipapnak, gyóntatónak stb.) hogy egy darabig egyre szaporodni fognak nem csupán a „megvilágosodott” kis és nagyobb *guruk*, hanem a *különleges belső élmények* a lelkekben, olyanoknál, kik nem gyakorolják különösebben keresztény hitüket, vagy éppen olyanoknál, akik okkult érdeklődésüknek valahol teret engedtek, akik aztán elragadtatásban, képekben, hangokban különféle „misztikus” örömeiket, üzeneteket, találkozásokat, látványokat élnek át, s ha ezek éppen nem ijesztőek, ember legyen a talpán, aki rendet tud teremteni köztük, és meg tudja ítélni a dolgokat.

Egy ilyen *meditációs tapasztalat* lényegét érinti összefoglalójában Frederick Flach: „Abban a pillanatban, amikor egyfajta személyes autonómia érzetét próbáljuk kialakítani, egyúttal nálunk sokkal nagyobb erők hatalma alá kerülünk. Így aztán, mialatt *úgy hisszük, hogy saját életünk főszereplői vagyunk, valójában valamiféle nagyobb drámában játszunk mellékszerepet.*”²⁶⁶

A New Age egyik bábája, Marilyn Ferguson bevallja, hogy mi áll a folyamat háttérében, miközben valakinek a „magasabb tudatállapot” felé tartó útját az élmények szegélyezik: „*A kreatív személyt egy démon vezeti és tartja fogságában, hatalma alatt. Amennyiben a személy nem veti alá magát a belső hang erejének, a személyiség nem tud kibontakozni.*”²⁶⁷

A mágusok szókimondása és eme főnöknő ritka vallomása nyomában talán mégis tovább léphetünk feladatunk útján, amit Szent János szava így szabott meg: „Vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy Istentől származnak-e!” (1 Jn 4,1)

Ezen az úton nem csak Krisztus istenségének és uralmának tagadását látjuk meg, hanem Lucifer, illetve a *démonok szerepe* körül is kapunk tanulságos mozzanatokot.

Krisztus mellett, vagy helyette gyakran különleges és nagy szerepet nyer Lucifer, vagy sátán, nem csak a kifejezett *kígyóimádó ofiták* körében, hanem minden *gnosztikus* kozmogóniában, köztük némelyeknél ő maga a rosszat teremtő Demiurgosz, ami később rögzül a *bogumilok* és a *katharok* hitében.

A *teozófus* Helena Blavatszkij 1887-ben beindít egy *Lucifer* című újságot. Alice Ann Bailey pedig megszervezi a „Lucifer Publishing Company”-t, ami később „Luci's Trust” lett.

Az *antropozófusok* guruja, Rudolf Steiner újgnosztikus kozmológiájának grandiózus képei közt így szól Luciferről: „A szabadság a luciferi hatás eredménye.” Márpedig Steinernél a szabadság fogalma és gyakorlata rendkívüli jelentőségű. S mivel antropológiai, etikai tanítása szerint a szabadság teszi emberré az embert, kiderül az, hogy Lucifernek (és a „luciferi szellemeknek, a Hold-szellemeknek”) az emberré válásban döntő a szerepük, másfelől elénk áll az a lényeges steineri szempont, hogy a Lucifer által esetleg képviselt rossznak nincs valóságos, csupán szubjektív léte, vagy szerepe. Ezzel az elmélettel és tanulásaival is kapcsolódik Steiner gnosztikus elődeihez, a Lucifert teremtőnek tartó bogumilekhez, és a középkori eretnecségekhez.

A *szabadkőművességet* egészében mindig sokan tartották sátánimádónak, egyes csoportjai azonban, melyekből kifejezett sátánista ágazatok lettek, nem is titkolták eme érdeklődésüket. Ilyen többek közt az illuminátusok „Arany Hajnal Rend” nevű szervezete, vagy az „Ordo Templi Orientis”.

²⁶⁶ Michael Cole – Tony Highton – Jim Graham – David C. Lewis i.m. 46.

²⁶⁷ Michael Cole – Tony Highton – Jim Graham – David C. Lewis i.m. 45.

A New Age szélesedő vonulatában nagy szerepet játszó *Kundalini* meditáció és a vele rokon *Tantra jóga* „hite” az ofitákhoz csatol vissza: Kundalini (Shakti) kígyóistennő, ha „felébred” és végighalad az emberben az „ágyéktól a fejtetőig”, végrehajtva misztikus nászát az emberben Síva istennel, meglepő „erőket” és ajándékokat oszt, vagy kelt életre, melyeknek romboló hatása nem marad rejtve. Nem ismeretlen előttünk, hogy a Bibliában első alkalommal a *kígyó* képében jelenik meg a *sátán*, az ellenszegülő, akit a keresztény hagyományban Lucifernek is neveznek.

A *New Age* legtöbb megnyilvánulása, tanítása között nem található ez a fogalom. Amint láttuk, ott, ahol a régi mágus, vagy okkultista démonokról, szellemi elementálokról beszél, a *New Age* valamelyik „*energia*”-fogalmát veszi használatba, vagy a „tudatalattit” keveri bele. Ezt támogatja a *parapszichológia* nevében tett legtöbb megnyilatkozás, vagyis a *New Age* csodáinak „tudományos” magyarázgatása.

A *természetgyógyászok* nagyobb része, akik okkult és mágikus módszerekkel is dolgoznak, természetesen tagadják a személyes gonosz létét, s többnyire általában úgy fogalmazzák meg ezt a kérdést, ahogyan a *reikis* leírja könyvében:

„Az a hit él az emberiség nagyobb részében, hogy a sötétség egy külső erő, mely kívülről egy idegen helyről jön és uralni tudja az emberiséget. A pokol, a sátáni erők és egyéb más fogalmak mind a mai napig rettegésben tartják az emberiség nagyobb részét. A hatalmas hiba, a nagy tévedés ősidők óta ebben a szemléletben van, hogy ez az erő kívülről jön és uralni tudja az emberiséget. *Nincs olyan külső erő, mely akadályozná az emberi fejlődést, az ember önmaga ura és önmaga szolgálja is egyben.* A félelmet keltő sötétség nem kívülről jön, hanem belülről az emberek önmaguknak teremtték meg kényelmi, lustasági szempontból. Könnyebb idegen erőkre hivatkozva tessék-lássék életet élni és fenntartani dogmákat, tabukat, mintsem felrúgva azokat keresni az újat és felfedezőként megismerni az ismeretlent. Az ismeretlen felfedezése, az új megismerése mindig is haladást, a fejlődést szolgálta, előbb-utóbb az emberiség hasznára lett fogva. *Az ismeretlenhez a Fény vezet el, mely az egyetlen, mely valóban kívülről jön és általa eljuthat követője a kitárulkozó Mindenséghez.*”²⁶⁸

E nagyon jellegzetes, a nálunk jelentkező mindennapi *New Age*-gondolkodást bemutató szöveg bizonyára azért említi a „Fényt”, mert úgy gondolja, hogy a reiki fénye fogja az emberiséget kivezetni a dogmák, tabuk és félelmek sötétségéből, ki az „ismeretlenbe”... De azért is használhatja ezt a fogalmat, mert e mozgalom alapítója, bizonyos *Usui* japán keresztény lelkész, miután elindult az ősi tibeti kolostorokhoz, hogy megtalálja *Jézus csodáinak kulcsát* (azt gondolta talán, hogy Jézus tibeti volt, vagy hogy ott tanulta „titkait”?), és miután visszatérve egy *zen-buddhista* kolostorban meditációsorozatot végzett, egy hatalmas *Fény felvillanásában* kapta a gyógyító erőt és egyéb hatalmat. Vajon ami Fény-nek látszik (vagy Fény-nek mondják), az csak jó lehet nekem? A reiki-mester talán nem tudja, hogy „a sátán is a Világosság Angyalának tetteti magát” (2 Kor 11,14). Én nem tudom, hogy *Usui* mester milyen fényt látott, milyen erőket és honnan kapott, de azt tudom, hogy számos félelmeiktől kínzott lélekért imádkozhattam már másokkal együtt is, akik nem a dogmák, vagy tabuk, vagy a sátán miatt féltek, mivelhogy hitük sem volt „rendszerint”, hanem mert természetgyógyásztól természetgyógyászhoz jártak, vagy maguk foglalkoztak *New Age*-be illő „energiák”-kal, és: *fényeket láttak*. Hála Istennek, a megbeszélések, az imádságok után a félelmet keltő érzéseikkel, problémáikkal együtt *a fények is megszűntek*.

Amint láttuk, azért a *New Age* másik vezető mesterének, *David Spenglernek* nem kell különös diszkréció Luciferrel és dolgaival kapcsolatban, ő már megvallja, hogy kinek az

²⁶⁸ Kun István i.m. 19.

uralma szükséges az embernek a fejlődéséhez. Amit a reiki-oktató ismeretlennek és Fénynek mond, azt Spengler így fejezi ki: »Lucifer juttat el minket a teljességbe, az új korszakba. Elvezet minket a luciferi beavatás pontjához, így eljutunk az ő fényéhez és az emberi teljességhez«. „Spengler, aki rendszeresen kapcsolatba került démoni erőkkel, azt állítja, hogy ez a világosság, ami Findhornból ered, Lucifer fénye, s ennek kell a világ világosságának lennie. (...) Antikrisztusra várnak [a New Age hívei], akit Maitreya néven emlegetnek. Ő nem ítélni jön, hanem hogy segítsen és inspiráljon, ő a világ nevelője, az, ami a zsidóknak a Messiás, a hinduknak Krisna. (...) Átveszi a világalmat, minden ember egy számot kap, világ-hitelkártya lesz. Megismerteti a világot a szellemek hierarchiájával. Először 1945-ben ajánlották fel a *világalmat* az »Erőnek és Fénynek«, azóta szilveszterkor csoportosan végzik ezt közös meditálással.”²⁶⁹

Ha kevésbé is ismerjük a Szentírást, azt látjuk egyértelműen, hogy abban egészen másfajta szerepe van a sátánnak, mint a New Age-ben és annak gyökereiben. Ha pedig nyilvánvaló, hogy az újgnosztikus átvallás arra törekszik, hogy egy felől eltüntesse a démonit, másfelől pedig, hogy kinyilvánítsa a sátán főiségi, irányító szerepét, akkor talán nem haszontalan, ha összefoglaljuk röviden azt, amit a kinyilatkoztatás mond erről a témáról, s amit eddig a keresztény közösség átadott és átélte ezzel kapcsolatban.

Ha körülnézünk, azt is észleljük, hogy sok keresztény nem hiszi el a személyes gonosznak a létét. Megemlíti ezt egy jelentős amerikai New Age-szakértő is, *Ralph Rath*, aki közli: „Az amerikaiaknak csupán 34 %-a hisz a személyes gonosz létében. Egy másik jegyzék szerint, a lakelandi Karl Strader jelenti 1988. szeptemberi riportjában, hogy az Államokban az egyháziaknak 73 %-a nem tartja a személyes gonosz létét. (...) A másik oldalon, pl. egy Lafayette-beli katolikus pap, bizonyos Joseph Brennan, próbál tenni valamit a sátánizmus terjedése miatt. 1989. szeptemberi újságcikk írja, hogy ő három éve ad tanácsot olyanoknak, akik sérültek a sátánista szekták szertartásai következtében. Becslése szerint az Államokban kb. 8000 sátánista csoport működik mintegy 100 000 taggal.”²⁷⁰

VI. Pál pápa 1972. november 15-én mondta: „*A démon az első számú ellenségünk, a kifejezett kísértő. Tudjuk, hogy ez a sötét és zavart keltő lény valójában létezik és cselekszik is. (...) Álnok varázsló, aki az érzékek, a képzelet, a vágyak, az utópista logika és a rendezetlen társadalmi viszonyok révén belénk tud furakodni, hogy eltévelyedéseket hozzon létre bennünk.*”

A sátán (héber szó: ellenszegülő, ellenség) a gonosz lelkek (démonok) összefoglaló neve, illetve vezetőjük jelölése. A Biblia alapján mindenekelőtt fontos leszögezni mindenfajta gnosztikus világképpel, és bibliaferdítéssel szemben, hogy a sátán *teremtény*; Isten szellemi teremtménye, tehát tőle függő, eredetileg jónak, anyagi méltóságúnak alkotott, szabad akaratú, az embernél magasabb tudati-szemleli képességekkel rendelkező lény. Istentől való függése mindenképpen megmarad, noha az is nyilvánvaló, hogy Teremtője meghagyta akaratának használatát és képességeit. Miután saját döntése folytán fellázadt Isten ellen, végletesen elszakadva tőle, bukott angyalként, megátalkodva, csak negatívan, gonosz módon használja képességeit. A sátán (Lucifer) és bukott csatlósai bűnének lényege a *kevélység* volt (Vö.: Ter 3,2; Sirák 10,15; Tób 4,13; Lk 10, 18; 1 Tim 3,6.).

A Biblia szerint a démonok ugyanazt a döntést, ugyanazt a cselekvést szeretnék elérni az embernél is, mely az ő cselekvésmódjuk: *az Isten ellenes lázadást, majd a megátalkodást*. A démonok azok, amelyek az embert bálványimádásra, erkölcstelenségbe vezetik (MTörv

²⁶⁹ A New Age vallás. In: A Lélek szava, 1991. 5. sz. 11.

²⁷⁰ Ralph Rath i.m. 299-300

32,17; Lev 17,7), sőt gyermekáldozatra is (Zsolt 106,37). Kísértésük, munkálkodásuk éppúgy irányul az ember ellen is, mint Isten ellen, mindannyiszor, amikor az embert hazugságra (1 Kir 22,21; Jn 8,44), Isten akaratának való ellenállásra (Dán 10,13-20), hitetlenségre, hálátlanságra próbálják rávenni (MTörv 32,18), vagy amikor betegséget okoznak (Mt 12,22; Lk 11,14; Lk 13,11-16), amikor zaklatást idéznek elő (1 Sám 16,14-16), amikor megszállottságot hoznak létre (Lk 8,26-36; Mk 1,23-26).

Sugallják minden bűn alapvető motívumát: „Menni fog Isten nélkül is; magam alkotom meg rendemet, törvényemet; így Isten szintjére emelkedem...”

Az Efezusiakhoz írt levél soraiban egy lelki harcra kapunk figyelmeztetést és biztatást:

„Öltsétek fel az Isten fegyverzetét, hogy a sátán cselvetéseinek ellenállhassatok. Nem annyira a vér és a test ellen kell küzdenünk, hanem a fejedelemségek és hatalmasságok, ennek a sötét világnak kormányzói és az égi magasságoknak gonosz szellemei ellen...” (Ef 6,11-12).

A Názáreti Jézus egész fellépése kifejezte Isten hatalmát a gonoszlélek felett. Tanításai is világos felhívást és figyelmeztetést tartalmaznak egy ellenséges tevékenység jelenlétéről, de annak megtöréséről és a végső időkben történő biztos felszámolásáról is (Lk 10,3; Mt 13,24-30). Jézus elhozta győzelmét, kereszthalálával és feltámadásával megváltott a sátán uralmától is. A keresztségben átadja nekünk ennek a győzelemnek ajándékát, pecsétjét, részesít maga a Megváltó mindazokban a lehetőségekben, melyekkel vére árán, vele együtt a sötétség feletti győzelmét is „magunkra öltjük”. A kereszténynek tehát egyáltalán nem kell félnie, hanem: „Vessétek alá magatokat az Istennek, szálljatok szembe a sátánnal, és az elfut előletek” (Jak 4,7). Ehhez Jézus kimondottan hatalmat adott tanítványainak (Lk 9,1; Mk 16,15-18).

„Jézus megdicsőülése óta a sátán és csatlósai vert hadhoz hasonlítanak”, de így is sokféle emberi területen próbálnak harcolni Isten országa ellen. A sátán megengedett és relatív hatalmával egyfajta *aknamunkát* fejt ki Jézus második eljövételéig, amely láthatólag „különös erővel irányul Jézus személye és műve ellen.”²⁷¹

Mivel ez a bukott angyal „hazug és a hazugság atyja” (Jn 8,44), képességeivel akárhányszor a „világosság angyalának tetteti magát”. Ezért Jézus tanítványai, majd utánuk a második és harmadik keresztény nemzedék tagjai és a későbbiek is, tudták, hogy „a kígyó, aki álnokul rászedte Évát”, az ő elméjüket is „megzavarhatja” (2 Kor 11,3). De tudták azt is, hogy a Szentlélek a „szellemek elbírálásának képességét” is kiosztotta ajándékkul (1 Kor 12,10), és hogy „Jézus nevére meghajlik minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban”, ennek birtokában keresztény életükben „százszoros termést hoztak”, fáradozásuk az örömhír terjedéséért „nem volt hiábavaló”.

Az ember 20. század végi történelmi alaphelyzetét és lélektani adottságait ismerve sok mindent megérthetünk a New Age-jelenségből. Pusztán ezekből levezetni azonban nem lehetséges. Spontánnak tűnő folyamataiban nem elég látni a történelmi, társadalmi mozgások által kialakult tudati okokat, az üzleti tényezőket, a divatszerű jelenségeket. Láthattuk az előzőekben az Új Korszak megnyilvánulásaiban világosan kirajzolódó kereszténység-ellenes tendenciákat, Krisztus jelentőségének degradálását. Látható, hogy az új rendszer strukturálódásában selejtes és kétes elemekkel kompromittál történelmi, emberi és a keresztény kultúra lényegéhez tartozó értékeket. Vajon nem célzatos-e mindez?

Az első keresztények jól tudták, milyen türelmesek voltak a rómaiak a leigázott népek vallásaival szemben, még római Pantheonjukban is összegyűjtötték az „elfoglalt” isteneket ábrázoló szobrokat, jelképeket. A Názáreti Jézus tanainak elvetése, a vele kapcsolatos ingerült meg nem értés, majd a keresztények üldözése a rómaiak részéről a keresztényeket arra a következtetésre indította, hogy a történelmi-politikai szinten ugyanaz ismétlődik az

²⁷¹ Előd István i.m. 131.

egyház felé, mint ami történt Jézussal földi életében. Ezért többen közülük – mint Jusztinosz is – „a keresztényekkel szembeni ellenséges magatartást a démonok gyűlöletével magyarázták” (Apol 3-9).²⁷²

Krisztus istenségének és főségének kérdése a Szentírás szerint próbakő. Ezen botlott el a gnózis, és nyilvánult meg keresztényellenes szándéka. A botrány e kőn botlik meg a New Age is, és kinyilvánul – még ha az ókori nagyhatalomnál most szelídebbnek is tűnik – *sátáni sugalmazottsága*.

A Szentlélek ajándékaival élve az első századok keresztényei azt is megállapíthatták, hogy az Úr Jézus kinyilatkoztatásának, igazságának korabeli kikezdői, a rafinált elhajlások és eretnenségek ugyanerről a töről fakadva jelzik a sötétség hatalmának elkeseredett ellentámadását. A korai keresztény történelemteológia több képviselője, köztük Jusztinosz, Tertullianus, Hippolitosz, Euszebiosz kimondták, hogy a tévtanítások, a herezisek „a démonok inspirációi révén létrejövő tanítások”.²⁷³

A mai eretnenség a keresztény gondolati formák közül is el tud fogadni némelykor néhányat, de Jézust Isten Fiaként, keresztjével és feltámadásával, isteni hatalmával együtt már sehogyan sem, ezért arra irányul kiterjedt fáradozása, hogy a reinkarnációval, az asztrológiával, a hamis csodatételekkel, a mágiával *fölordja a keresztény hit szegletkövét* az esetleg engedékeny, „toleráns” és „nyitott” keresztény lelkekben.

Bisztyó József professzor rámutat:

„Minden zsinat után az Egyházban nagy lelki megújulás, belső erjedés veszi kezdetét. Ilyenkor három elementum tűnik fel mindig.

Az *elementum divinum* nem más, mint Isten »beavatkozása« lelki-vallási életünkbe. Új lelki mozgalmak indulnak (...) ezek felfrissítik, megújítják az időközben elernyedtt vallási életet.

Az *elementum humanum* az emberi gyarlóság, az emberi esendőség megnyilvánulása Egyházunkban (...) Emberi gyengeségünk jelei, mely sajnos gyengíti magát az Egyházat is.

Az *elementum diabolicum* (...) Krisztus valóban »az Út, az Igazság és az Élet«, a sátán pedig a tévút, a hazugság és a Halál... miként az Isten, a sátán sem szűnik meg munkálkodni (más előjellel persze). Vannak időszakok, amikor visszahúzódik, kevésbé érezteti hatalmát. Ez az az idő, amikor »túlárad a kegyelem«. Vannak azonban olyan időszakok is, amikor ismét előtérbe kerül, fitogtatja hatalmát... Most ilyen időket élünk.”²⁷⁴

E három elementumot csak a Szentlélektől eredő „*lelkek megkülönböztetésének ajándékával*” (gör.: diakrízisz; lat.: discretio spirituum) tudjuk világosan elkülöníteni.

Ennek birtokában, s a kinyilatkoztatás üzenetének biztos ismeretében mutatták egymásnak az utat az ókeresztény közösségek vezetői, mint a második század apológétái, köztük a pogány filozófusból keresztény vértanúvá lett *Jusztinosz*, aki így tanított:

„Mindenekelőtt óvatosságra intünk benneteket, vigyázzatok, nehogy azok a démonok, kiket az előbbiekben már eléggé felingereltünk, titeket most elámítsanak és elfordítsanak attól, hogy egyáltalán figyelemmel kísérjétek és megértsétek szavainkat – mert ők azon vannak, hogy benneteket rabszolgáiknak és intézőiknek megtartsanak, *álomjelenéseikkel és mágikus üzelmeikkel* láncon tartják azokat, akik nem küzdenek szabadságukért –, ahogyan mi elhagytuk őket úgy, hogy miután az Értelem (Ige) hívei lettünk, az egyetlen és születetlen Isten követjük Fia által. (...) Mi, akik közül sokan egykor mágiát üzték, a jó, a születetlen Istennek szentelik magukat; akik közül sokan egykor a pénzt és a vagyonszerzést minden

²⁷² Vanyó László: Az ókeresztény egyház... i.m. 243.

²⁷³ Vanyó László: Dogmatörténet, i.m. 118.

²⁷⁴ Bisztyó József: A halál neve sátán. In: Jel, 1989. 3-4. sz., 10.

másnál inkább sóvárogták, most vagyonukat odaadják a közösségnek és megosztják azt a szükségét szenvedőkkel...²⁷⁵

Euszebiosz, a negyedik század eleji író is tanúja lett történetírásával annak, hogy a második századi keresztény közösségek milyen lelki és ékesszólási ajándékok által vívott küzdelem árán tudták tisztázni a váratlanul fellépett frígiai eretnek álprófétaságnak a hazug voltát. Ez volt a montanizmus, amely nagy tömegeket becsapott és jó darabig vonzani tudott: „Az új hívők egyike, akit *Montanosznak* hívtak, (...) mivel lelke mérhetetlenül vágyott az elsőség után –, *beengedte magába az Ellenséget*. A lélektől megszállva és hirtelen valamilyen révületben és hamis eksztázisban lelkesedve elkezdett beszélni, de éppen ellenkező módon jövendőlt, mint ahogy az egyház hagyományos és utódlás folytán ősidőktől fogva örökölt szokása előírja. Azok közül, akik abban az időben meghallgatták ezeket a hamis kijelentéseket, egyesek, akiket úgy zavart, mint egy megszállott, ördögös, a tévely szellemének karmai között lévő... ember, szidták és megakadályozták, hogy beszéljen, mert emlékeztek az Úr magyarázatára és figyelmeztetésére...²⁷⁶

A lyoni szent püspök, *Irenaeus* írja *Eretnekségek ellen* című művében: „Az ördögnek hatalma van az emberszíveket félrevezetni és rávenni, hogy Isten parancsait áthágják, módjában van továbbá azokat, akik hajlandók neki engedelmeskedni, lassan szívbeli vakságba dönteni, hogy az igaz Istent elfelejtsék, és őt (a sátánt) istenként imádják”.

Aquinói Szent Tamás szerint: „Isten engedelmeivel az ördögöknek hatalmuk van a testek, az emberek képzeletei fölött, tehát ők a bűbájosság jeleit is mutathatják” (Thom. 4. sent. dist. 34. q. 1.).

Ha nagyon rövid meghatározást akarunk adni a New Age-ről, akkor azt mondhatjuk, hogy ez lényegében *modern boszorkányság, mágia*. A New Age minden irányzatában megtalálható a *kihívó hatalom- és sikervágy, a magamutogató és anyagiás jelleg, a környezet és a mások feletti uralom könnyű megszerzésének ígérete és vágya*. A mágia az okkult gondolkodással fűszerezve azonban sohasem csupán egyéni vagy közösségi egoizmust jelentett, hanem olyan hatalomra törést, amely az Istent sem vette figyelembe; sikereit nemcsak egy primitív analógiás gondolkodásra, a megfelelések vélt alkalmazására alapozta (makrokozmosz-mikrokozmosz, szimbólumok stb.), hanem titkos és sötét szellemi erők megidézésére, a velük kötött kapcsolatra, vagyis a *démonizmusra*.

Nemcsak a kifejezetten mágikus szándék, hanem bármely, a természetfeletttel való találkozás pogány gyakorlata is kiszolgáltatottá tehet a gonosz lelkekkel szemben. *Szent Ágoston Vallomásai*-ban (X,42) nyomatékosan rámutat erre a veszélyre; az újplatonikus teurgosz (= fehér mágus) által megidézett angyalok örvén csaló démonok jelennek meg: „lecsalogatta magához kevélysége cinkostársaiul a levegő hatalmasságait, de ezek törbe csalták bűbajos fogásokkal. Közvetítőt keresett, hogy az megtisztítsa, ámde nem talált. A sátánra bukkant ugyanis és ő a világosság angyalának tettei magát. Szörnyen becsapta a gögös embert az a körülmény, hogy az ördögnek hús és vér teste nincsen.”

Ezeket szívlelhetnék meg ma is a pszichotechnikai kalandok, a channeling kedvelői, a „kozmosz energiát” keresők, az ufókra várakozók.

A megkülönböztetés Lelke által láthatjuk, hogy a *Szentírásban említett „tévedésbe ejtő álnokság” lelke dolgozik a New Age műhelyében*, az a törekvés, amely egyrészt **pótléket akar a megtagadott Megváltó helyébe állítani**, másrészt Isten lehetőleg legtöbb üdvtörténeti cselekedetét akarja majmolni, *plagizálni*. A Krisztus nevére hivatkozó, de őt nyomban átértelmező Steinerek, Greberek, Silvák, Murphyk, reikisek, csodagyógyítók csapatáról is szól Jézus próféciája: „**Álkrisztusok és álpróféták lépnek fel, jeleket és**

²⁷⁵ Jusztinosz, Ap. I, XIV, 1-2. In: Második századi görög apologéták. Bp., SzIT 1984. 73.

²⁷⁶ Euszebiosz HE, V. 16,6-8. In: Euszebiosz egyháztörténete. Bp., SzIT, 1983. 218.

csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is félrevezessék. Vigyázzatok, mindent előre megmondtam nektek!” (Mk 13,22-23).

Ez a plagizáló erőfeszítés már Mózes és Áron mellett megmutatkozott, amikor Istennek a botból támasztott jeléhez hasonló „csodát” cselekedett a fáraónak egyáltalán nem Isten oldalán álló két varázslója is. Azóta is működik ez a „módszer”, ama másik mellett, amiről szintén tudni illik: az ördögnek egyik elsősorú és nagyon fontos taktikája az, hogy nemlétezőnek tüntesse fel magát, a háttérben maradjon.

Ez utóbbival akkor dolgozik, amikor sikerül elősegítenie ateista rendszerek, filozófiák uralmát valahol. Az ilyen istentagadó történelmi helyzetben és közösségekben nem szükséges mutatkoznia a maga sajátos jeleivel, fő célja, az Isten elvetése ugyanis megvalósul, az emberek levetik magukról nemcsak az istenfogalmat, hanem a reikis által emlegetett „tabukat, dogmákat” is, vagyis a formális vallási világot elutasítják.

Megjegyezhetjük azonban, hogy ettől mégsem szűnik meg sehol az emberi félelem, amelyre a reikis apellált, és nem látható semmilyen különleges „fejlődése” az embernek sem erkölcsi, sem kulturális, sem tudományos síkon – egy hívőbb berendezkedésű állapotához képest.

Amikor az emberi érdeklődés újra feltámad a természetfeletti iránt, s konkrétan újra az Isten keresése felé fordulna, akkor az álvallások, szekták és eretnokségek megjelenése nem csak társadalmi-történelmi okok alapján történik, hanem mögötte áll a szemfényvesztő, amelyik ezúttal a másik, a nem rejtőző, hanem hivalkodó, erőfitogtató, csodákat produkáló, sőt ijesztgető-félelemkeltő „arcát” mutatja. *Ilyen szakaszokban kerül előtérbe az okkultizmus; nem az ateista keresztényellenesség (Jézus-ellenesség), hanem a „pozitív”, azaz „vallásos” keresztényellenesség (Jézus-ellenesség).* Ilyenkor láthatjuk az álvallási mozgalmakban a sátáni plágiumok sorát, a démon által kialakított párhuzamokat, vagyis ellenkező előjelű „parafrázisokat”, amelyeket Isten tettei, művei, jelei mellé próbál helyezni. Ennek korszakát éljük napjainkban, a Vízöntőnek nevezett új világrend „építése” küszöbén.

A figyelmes ókeresztény írók és szentek előtt világos volt az ördögnek ez a kétféle taktikája. A pogány asztrológusból lett hitvédő, *Firmicus Maternus* kortársaihoz hasonlóan megfogalmazta a plagizálást: „Az Istentől rendelt törvényt a Sátán rontotta meg *gonosz utánzásával.*”²⁷⁷

Módszerei nem változnak a Mózes idejében fellépő egyiptomi varázslóknak juttatott képességektől kezdve egészen napjainkig, hogy amennyire lehetséges, zavart keltsen a hit világában, s ugyanakkor az ő ünneplése, istenítése felé fordítsa a lelkeket. „Ha leborulva imádsz engem” – kezdi *Jézus megkísértését, melyben* nem kicsiny dolgokat tud ígérni, ha a Megváltó az *ő kedvéért hajlandó idő előtti, öncélú, látványosságnak beillő, s főképp az Atya tervében nem szereplő csodákat tenni.* (Mt 4,1-10). Így próbálja ünnepeltetni magát sok spiritiszta gyülekezet élményhajhászásában, Uri Geller, Paszternák és hasonló társaik show-műsorain, a szellemgyógyászok többségének csodáiban, a jógik és TM-esek lebegéseivel, egyes hipnotizőrök attrakcióival.

A megtévesztés lelkének New Age-béli plágiumai közt találjuk sok-sok mozzanat között a „kozmosz energia”-t, vagy a „reiki”-t – a Szentlélek helyett; a belső, ezoterikus utat – az Isten országa helyett; a kiüresítő meditációkat – a Szentlélek ajándékaira váró imádság helyett; földi paradicsomot, (utópiát) anyagi gazdagodással – a transzcendens Isten országára való várakozás helyett; a mágikus, démoni gyógyításokat – a Szentlélek adta gyógyítás helyett; a gnosztikus beavatásokat – a Szentlélek keresztsége helyett; a pénzzel megváltott megnyílást kétnapos kurzusban ismeretlen „átalakító erők” felé – a kitartóan imádkozó, böjtölő, jócselekedetekben fáradozó hosszú évek megtisztulása helyett.

²⁷⁷ Firmicus Maternus: A pogány vallások tévelygéséről. Bp., Helikon, 1984. 22.

A legtöbbször – s ez az utánzás, a hitetés szempontja és sikere – a hétköznapi szemlélet számára elég nehezen állapítható meg, hogy itt, a Vízöntő munkásainál:

a) *valódi misztika helyett miszticizmus;*

b) *Szentlélek-adományok és ajándékok helyett a démon hamisítványai vannak.*

De hát tud az ördög gyógyítani, jósolni?... Megjelenhetnek-e szellemek, akár elhunytak, vagy természetfeletti lények az embernek? Van valamilyen nem fizikai, természetfeletti erő a New Age csodáiban, a váratlan gyógyulásoknál? – kérdezik sokan. Ilyen és hasonló kérdések sorát egyre több fiatal teszi fel, elsősorban lelkipásztoroknak, papoknak; köztük olyan fiatalok, akik hisznek, s olyanok is, akik nem hittek eddig természetfelettiiben, olyanok, akik – mivel részt vettek szellemidézéseken, találkoztak sátánhívőkkel, csodadoktorokkal, jósnőkkel –, meg vannak zavarodva, illetve őszintén keresik az igazságot. És a pásztorok, papok, lelkivezetésre jelölt emberek nem tudnak választ adni... Egy részük azt mondja: „Vannak dolgok, amikbe még nem látunk bele, vannak folyamatok, melyeket a tudomány majd később fog csak feltárni... végül is valóságunk igen bonyolult, hogy lehetnek olyan képességeink, melyeknek még nem jutottunk birtokába stb.”... Lehet ez egyfajta válasz. Ám pont az ilyen indifferens, vagy tudománytisztelőnek nevezhető válasz fogja vinni a fiatal kérdezőt tovább az okkultizmusba – hiszen az okkultizmus is, a New Age is, sőt, az ezt ma leginkább kiszolgáló „parapszichológia” is ilyen válaszokat ad... Éppen az az okkult praktikák alapja, hogy „vannak rejtett képességeink, amiket még nem ismertünk meg (amelyekkel a régiek rendelkeztek)”.

Tudnunk kell, hogy monizmusával a régi mágia és a mai New Age sem akar bibliai istenhit felé vezetni, sem elméletileg, sem a gyakorlatai sikere által; valójában mindkettő úgy nevezhető materialistának (tudományosnak, ha kívánod!), hogy közben mégis „csodát” akar tenni veled, magasabb erőkhöz vezet el, de soha nem Istenhez. Mottója: „ismeretlen erők által, démonok által, de nem Istennel”... Amint láttuk, ott van a különbség, hogy egyikük kimondja az ördög segítségét, a másik modernebb nevet ad – de ugyanazt teszi. A magyarázatban nem lesz Isten (nem is lehetne) – a meghívott pedig manapság válasz nélkül marad, amikor ilyen vagy olyan élményével elhagyja az okkultistának a színterét, „laboratóriumát”...

A Biblia alapján és a keresztény közösség történelmi gyakorlatából azonban érkezik válasz – még a mai fiatal keresőnek is. (S ez a válasz bemutatja, hogy még mindig a klasszikus mágus a „becsületesebb”...)

A sátán a Szentírás szerint *képes nagy és megtévesztő jeleket végbevinni* (Jel 13,13). Ezek a tettek csak az emberhez viszonyítva „nagyok”. Nem képes – a gnosztikus felfogásokkal ellentétben – sem igazi teremtésre, sem Isten olyan titkainak megismerésére, melyeket Ő nem akar feltárni, sőt, olyan jövendölésre sem, amelyre Isten valami oknál fogva nem adna „engedélyt”. Szellemi képességeivel azonban átláthat az ember számára fel nem fogható összefüggéseket, több megfigyelést tud raktározni és ezekből következtethet, valamint rendelkezik az anyag feletti relatív uralommal, amellyel Jézus megkísértésénél is dicsekedett (Mt 4,1-9).

A *Karl Rahner* és *Herbert Vorgrimler* – a mai katolikus teológiai tanításnak élenjáró képviselői – által szerkesztett *Teológiai kishoztár* többek között ezt írja:

„Hitigazság, hogy léteznek és a világban hatnak az embertől különböző gonosz erők: *fejedelemségek és hatalmasságok* (vö.: Denzinger–Schönmetzer: 800, 1668, 1696.), *démonok* (...) a természeti és történelmi események »normális«, természetesen megmagyarázható láncolatában is emberfeletti, a gonoszra irányuló tendencia érvényesül a démoni hatalmak működése miatt. Ennélfogva a betegséget, a halált és az emberi önpusztítás különféle megnyilvánulásait minden esetben úgy lehet és úgy kell tekintenünk, hogy ezek kifejeződései a démoni hatalmak működésének is, mégpedig ott is, ahol a legközvetlenebb természeti okoktól erednek, és ahol természetes eszközökkel lehet és kell küzdeni ellenük. (...) Ezért

nem jelent valódi dilemmát az sem, hogy ördögűzéssel vagy az orvostudomány segítségével kell-e küzdeni a jelenség ellen (az ördögűzés Krisztus és az Egyház nevében és megbízásából elmondott ünnepélyes imádság Istenhez, hogy a beteget védje meg a gonosz hatalmaktól). Annál is inkább, mivel a »legtermészetesebb« betegség esetén is *imádkoznia* kell az egészségéért minden kereszténynek.”²⁷⁸ Talán az érthetőség kedvéért saját álláspontként hozzátenném, hogy szerintem lehetőleg sosem szabad elhagyni az orvostudomány felhasználását, főként a komolyabb eseteknél, s ennek együtt kell járnia a hitből fakadó imádság olyan különféle formáival, „szentelményekkel” is, amit a keresztény közösségek eddig használtak. Mivel egyre többen kerülnek beteges, veszélyeztetett lelkiállapotba az okkultizmus miatt, az is egyre gyakrabban kiderül, hogy a segítségben nagy szerepet kaphat az imádság és a böjt Jézus szavainak értelmében a szellemi eredetű kötelékek leoldozásában (Mt 17,19-21). Bizonyos vagyok benne, hogy a keresztény jellegű lelki szolgálatokban egy eset, egy szenvedés kapcsán több világosságra lehetne jutni a Szentlélek adománya által, a gondos vizsgálat által (amelyhez tehát hozzátartozik akár többféle orvosi szempont is), a figyelem és a szeretet, valamint a tapasztalat által, és kétlem, hogy e helyett a parapszichológiára kellene várni, vagy hivatkozni. Hiszem és tapasztalom azt, hogy az egyházban Isten Lelke kiosztotta és kiosztja a bölcsesség és a lelkek megkülönböztetésének adományát, karizmáját; Jézusnak a népe, ahol valóban őt követi, ahol széthúzás és lázadás nélkül, az egységben és az imádság, valamint jól ismert használható eszközök, s a Lélek fegyverei által halad, ott élni tud ezzel az oly fontos eszközzel egyes közösségei szintjén és egyénileg is. Ezt az adományt napjainkban imádságban kérni igen fontos feladatnak tűnik, annak is világosnak kell lennie azonban, hogy a megkülönböztetés nem létezik a Szentírás, a hagyomány, a teológiai álláspontok, vagyis a keresztény hit ismerete nélkül, sem olyan más adományok és erények nélkül, mint pl. a bölcsesség, a szeretet (emberismeret, jóakarát és „empátia”).

Saját tapasztalataim nyomán szeretném megjegyezni azt, hogy az emberi lelkek, az élethelyzetek, a betegségek bonyolultsága közepette is vannak egyértelmű megoldások, és kaphatunk világosságot. Így példának okáért, amikor valaki (egy ép idegzetű, egészséges ember) hazatér egy okkult beavatási találkozóról (pl. reiki-„behangelésről” – vö. *Kun István Reiki II.* könyvének erre vonatkozó 114. oldalát), és otthonában szokatlan pattogások, bútorrecsegés, netán be nem kapcsolt TV képernyőjének felvillanása, vízcsapból vízfolyás (csavarás nélkül), kilincsre csukott ajtó nyitogatása (vagy más hasonló) fogadja és kíséri ezután akár menetrendszerűen, akkor, ha házszentelést tartunk és imádkozunk, ezek a tünetek elmaradnak, s a nyomukban támadt kisebb-nagyobb félelem nyomban, vagy lassabban, de megszűnik (végérvényesen főleg akkor, ha az illető meg is tagadja okkult érdeklődését és „leszokik” róla). Amikor ilyeneket átélünk, nem volt szükség más beavatkozásra.

Fontos hangsúlyoznunk Jézus győzelmét a sátán felett. Az Úr második eljövételéig csak relatív hatalma van a világban. Szent Ágoston példáját használva egy hamis kutyához hasonlíthatjuk, amely láncra van kötve, s csak akkor haraphat, ha belépek a körébe. Jézus Krisztus kötözte meg keresztje és feltámadása által a sántát, hatalmat vett fölötte, s ezt a hatalmat minden kereszténynek át is adja. Csak akkor sebezhet meg a bukott angyal, ha közelebb lépek a bűn, az Isten ellen való lázadás és az okkultizmus által.

Fontos taktikai módszere az ellenségnek, hogy igyekszik *nemlétezőnek* feltüntetni magát, vagy álcázni magát valamilyen elfogadott forma mögött.

Az ókori gnoszticizmus eretnekségén belül így hát általánossá vált a gonoszlelkek létének tagadása, ugyanakkor még jellemző volt az anyagi valóság megvetése, kárhoztatása. Kortársuk, az újplatonizmus a »minden egy« alapján gondolkodott és nem szenvedhette az anyag és a szellem szembeállítását. Ezért a gnosztikusokkal szembeállva továbblépett és

²⁷⁸ Karl Rahner – Herbert Vorgrimler i.m. 473.

platóni alapokon kimondta a rossz trónfosztását, azt hajtogatva, hogy a rossz a lét hiánya, s az anyag egyrészt „semmi”, másrészt a világ anyaga, melyből a világlélek létrehozta a látható dolgokat. Az anyag annyiban rossz, hogy a jó hiányát, nem-létét jelenti. Rendszerükben (Plótinosz, III. század) már nem csak a démonok tűnnek el az első vonalban, hanem maga a rossz is feloldódik. És mi történik valójában az újplatonizmus vegykonyhájában, milyen gyümölcs születik meg? Érdekes módon pont ez a gondolkodás erősíti meg a mágia alkalmazásait! A következő vonalban tehát ez az út vezet el a démonok világának betéréséhez, a mágia alkalmazása miatt. Fontos kicsengése van a plótinosi rendszernek, nevezetesen az, hogy „ha a szellem hatással van az anyagra, formálja, akkor lehetséges a fehér mágia! **Ezzel a mágikus szokásokat hathatósan fellendítette.** (...) A léleknek ki kell szabadítania magát az anyagi világ bilincseiből és el kell szakadnia a testtől. (...) A tisztulás után maga is szellemé válik, mely a gondolkodás egységében él. Ezen a fokon már csak az extázis vezet túl, a csendes meditáció, amelyet Plótinosz »eggyéválásnak« nevez. Az extázisban ismeri fel a lélek, (...) hogy nemcsak szellem, hanem isteni természetű. Plótinosznál **nem istenivé válásról van szó, hanem istenné válásról!**”²⁷⁹

A New Age műhelye e két ókori „iskola” közt ingadozik, jócskán fűszerezve gondolkodását az egészen hasonló keleti vallások által. Az újplatonizmusnak mind a két fent említett lépését megteszi, mintegy ezt eleveníti fel újra. Egységtana, monizmusa, eggyéválási vágya, fejlődéselméletei mind alkalmak arra, hogy a sötétség ura ne legyen felismerhető; aztán, miután az ember már elmélyítette magában, *hogy „minden egy” és ez »a minden«, ez »az Egy« csak jó lehet, akkor már fesztelenül játszadózhat szellemi hatékonyságát felismerve az ősi mágikus receptek szerint, uralkodván az anyagvilág és mások lelke felett.*

A New Age egyik leghatásosabb prófétája a svájci Jankovich István. A reinkarnációt tűzzel-vassal terjesztő könyvei és előadásai anyagából szintén a ravasz újplatonizmus kandikál ki: „1964 szeptemberében ezt diktáltam: »Sötétség nem létezik, mert a sötétség a fény hiánya. Nem létezik gonosz sem, mert a gonosz a jó hiánya. És nincsenek negatív erők (gyűlölet, irigység, agresszivitás, féltékenység, kapzsiság, hatalomvágy, siker- és érvényesülési vagy, önzés, bosszú stb.) sem, mert ezeket mind a szeretet hiánya eredményezi.«” – Természetesen Jankovich is kifejezetten „kereszténynek” tartja magát. Könyvei olvasásakor azonban kiderül, hogy gyakran egy belső hang beszél hozzá és diktálja írásait, gyakran használja az ingát rejtett ismeretek felderítéséhez. A szeretetszövegek mögé való rejtőzködés mégis csak nehezen sikerül. A mágikus eszközök használata, és a reinkarnációnak a harcos hirdetése nyomban bemutatja a szellemiség eredetét. Sajnos azonban csak annak, aki ismeri a keresztény kinyilatkoztatást. Ez alapján azonban talán alkalmasabb őt spiritiszta médiumnak tartani. Érdekes megfigyelni, milyen Jézus-hit, milyen hitvallás húzódik meg a sorai között: „Jézus, *az ember*, és az ő megváltói, krisztusi szerepe.) (...) Jézus, *az ember* csodálatosan fogalmazta meg a szeretetet. (...) Ő, Jézus, *az ember*, ártatlanul vette magára a legrosszabb sorsot. (...) Ezt a lehetőséget értékelem úgy, mint a *Krisztus-hatást*, mint az isteni szeretet által történő megváltást...”²⁸⁰ A „Krisztus-hatás”, a „Krisztus-impulzus”, a felsőbb, isteni szellemek egyik megnyilvánulása (vö. „Napszellem”) a gnoszticizmusban, vagy az antropozófiában, ahol szintén elválasztódik a földi Jézus („ember” csupán!) és a „Krisztus-hatás”, a „Krisztus-mű”. Mindezekkel a gnosztikus megfogalmazásokkal ellentétben, az, aki csakugyan keresztény, az hiszi és hangsúlyozza a Názáreti Jézus „Istenember” mivoltát.

²⁷⁹ dr. Vanyó László: Dogmatörténet, i.m. 162.

²⁸⁰ Jankovich i.m. 124.

Ugyanezekkel a gondolatokkal találkozunk nem csak Rudolf Steinernél, hanem lépten-nyomon az Új Koriak berkeiben. Egyöntetűen tudják, hogy milyen megkapó hatású a szeretet hangoztatása. Így válhat a szeretet-szólamok sora a tévtanok álcájává. Sai Baba is jól tudja, mi fogja meg az európaiakat, ezért ezzel a jelszóval hívogat az egyik könyvében: „jőjjetek hozzám üres kézzel, megtöltöm szeretettel és áldással”. Ez nagyon jól hangzik, azzal együtt, hogy, amikor Isten legmagasabb szimbólumáról kérdezik, akkor Sai Baba válasza: ez a szeretet. A könyvnek azonban ez a címe: „Isten Indiában él”, és ez az „isten” Sai Baba; a 32. oldalon ezt az önvallomást olvashatjuk: „Csakis az emberiség érdekében cselekszem. Senki sem képes arra, hogy csodálatos természetemet felmérje, bármilyen kutatásokat alkalmazzon, bármennyit fáradozzon ezen. Az elkövetkező években te magad is megtapasztalhatod ennek a csodának a kibontakozását.” Sai Baba leplezetlenül tartja önmagát csodának, istennek, „megállíthatatlannak”. A könyv végén egy budapesti honfitársnő leveléből olvashatjuk: „Hálaérzés töltött el Sai Baba iránt. Akinek jelenlétét ezúttal is éreztem. Mostanában gyakran fordultam Hozzá segítségért, gyógyító-éltető erőért. Megköszöntem Babának, hogy a csatornája lehetek. (...) Hazaérkezvén leültem kis házioltárom elé – amelyen Baba képét és az általa materializált Krisztus fényképet tartom –, hogy leírjam a történeteket. Ekkor Krisztus képmása – belső hangként – megszólalt: »Baba és én egyek vagyunk«”.²⁸¹ A New Age mozgalmának „köszönhető”, hogy vannak már körülöttünk is (magukat keresztényeknek valló) emberek, akik élő embert imádnak istenként, mint oly régóta mindenütt Indiában... Vajon honnan jöhet ez az elragadtatott hang, amely azt mondja ki Sai Babáról, amit Jézus csak a Mennyei Atyával kapcsolatban mondott ki? („én és az Atya egy vagyunk”)... A valódi Isten azonban azt mondja az embereknek: „Senki mást ne tekints Istennek, csak engem...” (Kiv 20,3). Mihály arkangyal nevével pedig azt mondja minden Isten helyére törekvőnek: „Ki olyan, mint az Isten?”

A szüntelen szeretetre való hivatkozás, ennek hangoztatása a New Age-ben jól megfér a Kinyilatkoztatás többi tanításának tagadásával. Ezzel azonban még csak ott tartanak, hogy Jézus figyelmeztethet: „Nem mindenki, aki azt mondja: Uram, Uram, jut be a mennyek országába.” És azt is mondja az Úr: „Aki csak egyet is elhagy a legkisebb parancsok közül és így tanítja az embereket, az igen kicsi lesz a mennyek országában...” (Mt 5,19)

A rejtőzködőnek, a „hazugság atyjának” (Jn 8,44-45) az a legnagyobb sikere, ha az igazságtól csak 10%-ban tér el, mert így észrevétlen tudja becsempészni a tévedést, az áltanítást.

A meditációkban, amit a New Age a keresztény ima elé helyez, nem ritkán találkoznak egyesek félelmeket keltő, a valóságtól eltávolító, beteges gondolkodást kiváltó élményekkel, irreális késztetésekkel, melyek egy része könnyen eredhet démoni beszűrődésből, különösen ha ezeket a technikákat hatalmi vágyból, titkos képességek megszerzésének önos indítékából gyakorolják.

Főként latens pszichotikus betegségek aktiválódásával, kényszeresség kialakulásával, nagyzási túlhangozottsággal, depressziós tünetekkel, zavaró álmok megjelenésével, különféle zaklatottsággal és félelmekkel találkoztam egyeseknél, akik bizonyos pszichotechnikákban, szellemgyógyításban, egy okkult irányzat szellemi tanulmányozásában, vagy ilyennek a gyakorlásában elmerültek, netán valamilyen mágussal kapcsolatba léptek.

Saját tapasztalataim közül szomorúan emelkedik ki egy olasz férfi esete, akivel Medjugorjében találkoztam. Körülbelül hároméves korában gyógyíthatatlan betegsége miatt, miután az orvosok már lemondtak róla, elvitték egy másik helységbe, ahol egy alvilági klub fenntartójaként is ismert boszorkánymester „meggyógyította”; fizikai betegségtől mentesen felnőtt, ám életre szóló magányosságtól, szüntelen és egyre nagyobbodó különféle

²⁸¹ Isten Indiában él, Sathya Sai Szervezet kiadása, Bp., 1994. 129.

kísértésektől, lelki gyötrelmekről és fokozódó büntudattól szenvedve elmondta, hogy a létező összes bűnt elkövette, amire ember képes (ez igaznak tűnt, ahogy részletezte őket), és hogy szövetséget kellett kötnie a sátánnal, hogy perverz bűneinek megismétlésében segítse, az pedig pokoli képek látványával, a kárhozát félelmével és egyéb hatalmasra nagyított félelmek által kínozza „cserébe”. Elmondta, hogy nagy bűneitől csak ott Medjugorjében szabad, ha hazatér, ellenállhatatlan erővel kell keresnie a bűnök lehetőségét.

Ha már a „szellemi teremtmények” témájánál vagyunk, nem haszontalan egy percre kitérni erre a kérdéskörre is. Abban a manapság regisztrálható kavalkádban, melyen belül többen átélnek paranormális élményeket, vagy úgymond „találkozásokat”, látnak, vagy látni vélnek ufo-szerűségeket, fényjelenségeket és hangokat hallanak, *el kell-e fogadnunk eddig nem ismert „látogatók”, lények létét?*

Egy szerzetes teológus, *Gabriele Amorth*, Róma kijelölt exorcistája így igazít el minket: „Ahogy tévedés tagadni a sátán létezését, éppúgy tévedés szellemi erők és lények létezését állítani (ahogyan ez ma általánosan elterjedt), melyeket a Biblia nem ismer, s melyeket a spiritiszták, ezoterikus és okkult tudományok művelői, a reinkarnáció követői, az ún. lélekvándorlás hirdetői találtak ki. Nem léteznek jó szellemek az angyalokon kívül; nem léteznek rossz szellemek az ördögökön kívül. (...) Azok a holtak, akik a spiritiszta ülésen megjelennek, vagy az »elhunytak« lelkei, akik élő személyekben jelennek meg, hogy gyötörjék őket, nem mások, mint a démonok.”²⁸²

Természetes, hogy nem feltétlenül kell mindenben „magasabb szellemiséget” keresni. A tudományos kutatás területére tartozó bizonyos bioelektromos jelenségeket, esetleges mikrofizikai folyamatokat – amelyek megismerhető, leírható anyagi működések is lehetnek – a New Age miszticizmusa kiszakítja anyagi összefüggéseiből, s olyan hatást tulajdonít nekik, amelyeket a tudomány nem ismerhet meg. Mint fent láttuk, ez is része metodikájának: a tudományos, áltudományos és misztikus jelenségek *összekeverése*.

Mindig igaz volt, a New Age világában is igaz marad, hogy az okkultizmuson belül igen sok a csalás. Az emberi akaraterő valóban gyakorlatoztatható, éppúgy mint a szervezet. A gyakorlatozó azonban gyakran nem tudja, hogy mikor válik mágussá, nincs világosan meghúzva a határ a jámbor emberi erőpróba, és ama pont között, melytől kezdve már nemcsak a hipnotizáló képesség, vagy a szervezetet befolyásoló egyéb „lelki” erők növekszik, hanem az a hatalomvágy, az a dominancia-lelkület és kíváncsiság, amellyel már lelépek az etikus eljárás vonaláról, és jogtalan üzhetek mások felett befolyásoló (titkos) manipulációkat, illetve uralmi tudatom lassanként a kevélység felé, hamis szabadság megélése felé vezet.

A kereszténynek várnia kell a tudomány valódi eredményeire az okkultizmusra vonatkozóan is, ám míg maga a **parapszichológia** vallja be, egyik legnépszerűbb vezető személyisége szakavatott szavaival: **„Szeretnénk emlékeztetni egy megállapításra: az ESP-re (tapasztalaton túli észlelésre) semmiféle ismert fizikai energia nem tud magyarázatot adni; a magyarázathoz új elvek szükségesek, melyek túl vannak megszokott világunkon”** (Dr. Milan Ryzl)²⁸³ –, addig még szükséges egy biztos pont, forrás a válaszhoz (hisz a bizonytalanság általánosan is szorongást szül), így „talán” mindig jogos és fontos lesz a keresztények között, hogy e pontokat az isteni kinyilatkoztatás révén felleljék és egymásnak átnyújtsák.

A New Age-ben – mint láttuk – igen homályosan *bioenergiákra* hivatkoznak a megmagyarázhatatlan jelenségeknél, gyógyulásoknál, az egyház tapasztalata szerint azonban világos volt mindig, hogy a kérdéses jelenségekben az említett *háromféle elementum* lehet

²⁸² Gabriele Amorth: Una esorcista racconta. Roma, Ed. Dehoniane, 1990. 25.

²⁸³ Dr. Milan Ryzl: Telepátia és tisztánlátás. Bp., Édesvíz, 1992. 112.

jelen, mégpedig úgy, hogy mind az isteni, mind az ördögi tényezővel együtt működhet az emberi, de isteni és ördögi hatalom soha nem dolgozik együtt. Ha tehát azt tapasztaljuk, hogy egy-egy csodás jelenségben emberinél és anyaginál több működik (mert pusztán emberi vagy anyagi úton el nem érhető többlet jelenik meg), akkor fel kell tételeznünk vagy az isteni vagy a diabolikus tényező hatását, mint amelyek tudatos, irányított és szellemi megnyilvánulások.

A „még meg nem ismert emberi fizikai erők”-ről beszélő elmélettel kapcsolatban felvetődik még egy nehézség, s ez az ember teremtésével kapcsolatos: miért rejtette el a Teremtő az ilyen kivételes képességeket, s miért épp a mágia bányászta elő eddig rendre, miért nem tanított ezek használatára Jézus, s helyettük miért csak az ő Szentlelkének erejéről és csodáiról tanított? Ha pedig ilyen rejtett (okkult) képességeink volnának, akkor „csakugyan hasznos lehetne mindenkinek birtokolni ezeket” – mondhatná bárki. A Szentírásnak erre az a válasza: nincsenek eleve ilyen képességeink, és nem is szükséges birtokolni ilyeneket.

Mi történik tehát, amikor a „paranormális jelenség” esetén nem csalásról, nem hallucinációról vagy tömeghipnózisról van szó, hanem valóban „meg nem magyarázható” dolog megy végbe?

(1) Isten gyógyít vagy tesz csodát, ad természetfeletti jeleket, üzeneteket.

Amikor Isten tesz csodát, *az mindig az üdvösség jele, mindig megtérésért, a vele való találkozásra szóló hívásként, a hit elmélyítése kedvéért történik.* Az öncélú látványosság és a gyógyítást közvetítő személy öndicsőítése mindenütt hiányzik. Ha a gyógyítás nem kapcsolódik az üdvösség örömhírével, s nem vezet megtérésre, nem sokat ér. „Jézus maga figyelmezteti övéit, hogy ne annak örüljenek, hogy szavukra, jelek, csodák történtek, (...) hanem hogy nevük fel van írva az Élet Könyvében.”²⁸⁴

Jézus az „Atya megígért Lelkének kiárasztásával” természetfeletti tetteinek további végrehajtására kiosztja adományait és ajándékait az egyháznak (vö.: 1 Kor 12,1-11). hogy a gyógyítástól kezdve a prófétálás adományáig, a hétköznapi vagy a csodás tettekkel, egymásnak használva, Isten népe építse Krisztus testét, és sokakat elvezethessen az üdvösségre. A Szentlélek ajándékai az emberi természetre épülnek, s így amikor megnyilvánulnak, okozhatnak különleges fizikai állapotokat és érzeteket, élményeket is, melyek magukban nem célok és nincs jelentőségük. A hasonló élményeket az okkultisták túlbecsülik.

Isten cselekszik jeleket és küld üzeneteket angyalai által is. A kereszténynek nem szabad elfeledkeznie a *jó angyalokról*. Az angyalok megjelenése az üdvtörténetben nem ritka. Az megfigyelhető azonban, hogy az angyalok soha nem hívják fel magukra a figyelmet, szinte diszkréten viselkednek és Isten tetteinek részeként látszódnak csupán. Tevékenységük jóval jelentősebb, mint amennyi a Bibliában megjelenik. Mindez máris megkülönbözteti őket a bukott angyaloktól.

(2) Állhatnak egy jelenség mélyén a sátán, illetve démonai: mint szándék és mint erőforrás.

A démoni erőmegnyilvánulás természetesen ugyanazokat az emberi alapokat használja fel az emócióktól, az idegműködéstől kezdve a fizikai törvényekig, amelyeket Isten Lelke is mozgósít, s innen ered sokak megtévesztése.

²⁸⁴ Sztrilich Ágnes: Ne higgyetek minden léleknek... In: Igen, 1990. 10. 12., 23.

Hogyan különböztethetők meg a lelkek a konkrét esetekben? Hogyan választható el a háromféle forrása a jelenségeknek, az isteni, az emberi és az ördögi? Miből állapítható meg, hogy valamilyen esetben démoni hamisítvánnyal találkoztunk?

A legfontosabb szempontok:

A) Mit vall, mit tanít?

Az első századok keresztény közösségei nagyon határozottak voltak abban a tekintetben, hogy – az ószövetségi álpróféták elkülönítésének módszeréhez hasonlóan – a Szentírás tanításához, az egyház által képviselt kinyilatkoztatásbeli szempontokhoz mérték a kérdéses újdonságot.

Ezen belül a legfőbb részszempontot Jézus Krisztus személye adja: hogyan tanít Jézusról? **Kinek tartja** (egyén, csoport, módszer, iskola, irányzat stb.) **a Názáreti Jézust?** „Őáltala van biztos utunk az Istenhez...”, Ő a szegletkő és a botlás köve, mert nincs üdvösség másban, mint benne, akinek „minden a lába alá vettetett”, és „az ő nevére kell meghajolnia minden térdnek a mennyben, a földön és az alvilágban, és meg kell vallania, hogy ő az egyetlen Úr”. Kérdés, tehát, hogy Úrnak, Megváltónak, Isten Fiának tartja-e Jézust valaki? „Ugyanazt a lelkületet igyekszik-e ápolni magában, mint amely Krisztus Jézusban volt” (Fil 2,5-10)?

A *démoni* megnyilvánulások kulcsa, hogy ő soha *nem képes megdicsőíteni az Istent*.

Keresni kell tehát, hogy valahol, valakinél „Ki az úr a háznál?” Krisztusról tett vallomáson túl fontos az is, s döntő hatásokat árul el, hogy valaki mely guruhoz, mely vezetőhöz tartozik, illetve milyen csoportban nyert beavatást. A New Age-ben divatossá és módszeressé váló *beavatások* nyomán valaki kiszolgáltatja magát egy pénzösszeg befizetése révén egy ismeretlen forrásnak, melyből először csak ígéreteket, meg valami módszert hallott. Minden közösségvezető rányomja bélyegét a csoportra, s mivel „fejtől búzlik a hal”, sok gyanútlan és jószándékú ember, aki nem ismeri egy irányzat hierarchiáját, nem tudja meg, hogy milyen lelki örökséget, milyen negatív terhet vesz át a guruk, az oktatók révén...

B) Fontos az Úr Jézus szava nyomán a gyümölcsök megvizsgálása, melyek lehetnek felismerhetően jók, vagy rosszak. Egyéni és közösségi, majd társadalmi szintű gyümölcsök mutatkoznak meg előbb-utóbb. Jézus tanításának ismerete, és ennek megfelelően az ő lelkülete szerint való gyakorlati élet a „világosság gyümölcseit” termi, ami „csupa jószág, igazságosság és egyenesség” (Ef 5,9), valamint az ő „Lelkének gyümölcseit”, ami „szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jószág, hűség, szelídség, önmegtartóztatás” (Gal 5,22-23).

C) Jézus megkísértésének példájából kiindulva, amikor a sátán arra akarta rávenni az Üdvözítőt, hogy csak **önmagáért tegyen csodát**, meg kell vizsgálni, hogy **szerepelnek-e öncélú, önző indítékú, saját dicsőséget, a hatalomvágyat szolgáló, vagy magáért a csodáért való csodák, tettek, vagy kifejezetten az anyagi előbbre jutást segítő (pénzszerező) praktikák** a szóban forgó „magasabb energiák”, „magasabbrendű tudatszintek”, ill. „magasabbrendű Intelligenciák” segítségével? (Vö.: Mt 4,1-11). Mindaz, amire a pusztában Jézust kísértette az ördög, kimerítette volna a mágia jellemzőit is, bennfoglalva a teremtmény- (sátán-) imádatot.

A keresztény misztikának a célja Isten mind nagyobb szeretete, imádása a vele való mind teljesebb szintű találkozásig, amelynek motívumai közül sosem esik ki az ő szolgálata, az akarata megdicsőítésének vágya. „A lélek felemelkedése közben... nem „tevékeny”, hanem „passzív” magatartással befogadja a Szentlélek kegyelmi adományait. De kiváltképpen a tanács, és az erősség adománya társadalmi tevékenységre, sőt, döntő jelentőségű történelmi cselekvésre is ösztönözheti a misztikust. A misztikus tapasztalást különös pszichológiai

jelenségek kísérhetik (eksztázis, stigmatizáció, levitáció stb.), ezek azonban a voltaképpen misztikának nem lényeges mozzanatai.”²⁸⁵

Ezzel szemben a Transzcendentális Meditáció kimeríti a maga módján a mágikus álmisztika fogalmát, melynek mélyén a gyakorlatban démoni erők állnak: szó sincs semmilyen Istenről; a koncentráció gyakorlatok célja a saját békém, összeszedettségem; szó van arról, hogy e passzív elszigetelt meditálásom majd kihat a világra, de ilyen hatás irányába a magam kiüresítésének gyakorlatain kívül semmi nem történik; a lebegés (levitáció) gyakorlata magáért a lebegésért történik.

„A *mágia* különleges eszközök alkalmazásával azt akarja elérni, hogy *tőle függjön* az isteni hatalommal való találkozás, *a misztikus látást pedig mindig ajándékként éli át az ember.*”²⁸⁶

Amikor a gonosz lélek igyekszik létrehozni a Szentlélek tetteinek *utánzatait*, hogy hatást fejthessen ki, többnyire nagy koncentrációra, transzra, ekzstázisra van szüksége, és jellemzi a módszeresség, a *szimbólumokhoz* és *eszközökhöz* való ragaszkodás.

A Szentlélek által történő igazi csodáknál viszont – legalábbis az esetek többségénél – több egyszerűséget, több könnyedséget, kevesebb módszert, attrakciót, vagy verítéket, erőfeszítést láthatunk.

A katolikus egyházban a különféle szentségekben való részesülés alkalmával gyakran gyógyít a Szentlélek, ezek szertartásairól is inkább elmondhatjuk a rövideket és a könnyedséget, mint a hosszadalmasságot, vagy erőfeszítést. Más kérdés, hogy annak a kereszténynek, aki a Szentlelket hívja, aki másokért él, kitartónak kell lennie az imádságban, sőt a böjtölésben, de ez egész életét átszövő, örömet is jelentő „erőfeszítés”.

Démoni hatások eleinte ugyan okozhatnak örömet, gyógyulást, összeszedettséget, „szent” izgalmat, ám azután – sokszor fokozatosan – megjelenik a zavar, nyomottság, békétlenség, félelem, végül a rettegés. Váratlan isteni hatások kezdetben kelthetnek félelmet, meglepetést, idővel pedig béke és öröm, erősség lesz a gyümölcük. Ehhez hasonlóan régi tapasztalata Jézus egyházának, hogy a démon inkább tud fecsegni, hosszasan locsogni, automatikus írással könyvnyit íratni egy médiumával, amikor pedig Jézus szólal meg egy lélekben, vagy amikor a Szentlélek akar közölni, vagy végrehajtani valamit, az legtöbbször, kevés kivétellel, rövidebben, tömören adatik át, egyszerűen és a kevés útján.

A sátán a maga jeleivel Istentől akar elfordítani: a gyógyulás nem visz közelebb a szeretethez, a békéhez, helyette előbb vagy utóbb benyújtja a számlát, miután jogot formál a meggyógyított élete feletti bizonyos szintű uralomra. Vannak, akiknek életében ez a hit elvesztésében, a céltalanság vagy a félelem kialakulásában vagy más betegségek felbukkanásában mutatkozik meg.

A New Age kritikusai e mozgalom veszélyeit (1) a vallási, filozófiai alapállásának a keresztény gondolkodástól való „forradalmi” eltéréséből, és (2) a negatív gyümölcsök jelentkezéséből, elszaporodásából állapították meg.

Ralph Rath tömör összefoglalást ad az Új Korszak szellemi veszélyéről:

a New Age „elhatározottan Anti-Krisztusi. Megtagad és értéktelennek tart alapvető krisztusi tanokat, mint a Teremtő Isten léte, (...) a bűn, az ítélet, a megváltás, menny, pokol, Jézus mint egyedüli Megváltó.

A New Age-író David Spengler elutasította a kereszténységet, mondván: »Az összes írásokat, tanításokat, az összes táblázatot, törvényt, az összes maszlagot egy jó nagy máglyára rakhatjuk, hogy elégessük, mert csak ennyit érnek... Egyszerre te vagy az igazság, a törvény, nincs szükséged kívülálló dolgokra.«

²⁸⁵ Karl Rahner – Herbert Vorgrimler i.m. 499.

²⁸⁶ Karl Rahner – Herbert Vorgrimler i.m. 497.

George Craig Mc Millant is idézte, ahogy leírja a jógát a *New Age Magazin*-ban: »Hit az istenben, vagy hitetlenség, semmit sem jelent, mert része vagy a folyamatnak, átörökölve, szervezve, lerombolva folytonosan...«

Hol van az Isten? Bennünk. Chandler idézte a New Age-pszichiátert, Scott Pech-et:

»Ha nagyobb bölcsességre vágysz, mint amivel rendelkezel, megtalálod bensődben... A tudatalattink az Isten... a szellemi növekedés célja... az istenség megszerzése magával a tudattal. Mivel az egyén teljesen, egészében Istenné válik.«

A kultúra neopogány materializmusba süllyed, amely azt mondja, hogy »a természet az egyedüli valóság, az ember alapján véve csak egy komplett állat, a jó és az igazság választása időszakos és változó.«

»Szembesülünk a növekvő szekularizmussal (evilágisággal), amely megpróbálja kizárni Istent és a vallásos igazságot az emberi vonatkozásokból« – mondja *II. János Pál pápa* 1987. szeptember 18-án San Franciscóban, a St. Mary katedrálisban. – »Szembesülünk a relativizmussal, amely aláássa Krisztus abszolút igazságát, hitét és kísérti a hívőket, hogy azt gondolják, a hitük csupán egy hiedelem és véleménysorozat a sok közül... Mindezek az álláspontok befolyásolhatják a jóról és a gonoszról alkotott véleményünket, akkor, amikor adott pillanatban a társadalmi és tudományos fejlődés erős erkölcsi vezetést kívánna meg tőlünk.

A krisztusi hittől és gyakorlatoktól e tévtanok által már egyszer elidegenített emberek gyakran követnek divathóbortokat, vagy bizarr hiedelmeket, amelyek sekélyesek és fanatikusak».²⁸⁷

Egy eszmeáramlatnak lehet *általános gyümölcseit* észlelni, *társadalmi és történelmi méreteiben*. Eszmeáramlatoknak, csoportos gyakorlatoknak kihatásuk van nagyobb közösségi szinten és nagyobb távlatokban. Ilyen módon keresztényként megfigyelhetjük és megállapíthatjuk már napjainkban, hogy *a New Age vallási kísérlete negatív, romboló hatásokat hoz létre a keresztény hit és kultúra szempontjából*.

„A New Age veszélyei nem csak gondolati jellegűek, hanem démoni erejük” – írja Ralph Rath. „A szekták szakértője, Walter Martin gyakran figyelmeztet az okkult gyakorlatok veszélyére, a spiritiszta szeánszok, asztaltáncoltatás, Tarot-kártya, asztrológia, mágia stb. esetében. »Ki nem nyitott ajtón kopogtatsz« – mondta egy interjúban. »A fogantyú a te oldaladon van. De amikor kinyitottad a Pandora-dobozt, nem tudod, mi jön keresztül rajta.«

A New Age kinyit mindenféle ajtót a démoni világ előtt, ám bár a New Age követők nem beszélnek sátánról és démoni szellemekről. Ők magasabb én-ről, vagy a személyen belüli istenségről, illetve az ún. leszállt Mesterekről beszélnek.

Sátánisták gyakran kérik a Sátánt, hogy jöjjön és uralkodjon. A New Age követők általában gyakran várják ugyanazt a befejezést, de kevésbé precíz terminológiát használnak. Isteniek akarnak lenni, természetfeletti erőt akarnak. Nem igazán törődnek azzal, hogy honnan jön az erő, és nagyon megbízhatatlanok tudnak lenni, amikor beszélnek róla.

Ne felejtjük el, hogy nem minden paranormális erőmegnyilvánulás démoni. Néhány fizikai erővel kapcsolatos, néhány pedig csak hallucináció. Mindenesetre egyes szokatlan megnyilvánulások démoniak, s úgy tűnik, a New Age követői nem törődnek azzal, hogy ez az erő forrása.

Többen kapcsolatba kerülnek a New Age mozgalommal anélkül, hogy démoni hatás alá kerülnének. Bizonyos emberek azonban démoni szellemek befolyása alá kerülnek a New Age-beli aktivitás különféle fajtáin keresztül.

²⁸⁷ Ralph Rath i.m. 19-20.

Egy jóga-pártoló figyelmeztetett arra, hogy »a jóga nem jelentéktelen móka, ha fontolóra vesszük, hogy bármely félreértés a jóga gyakorlatában halált, vagy elmezavart jelenthet.« Jógázók gyakran figyelmeztetnek a »Kundalini« erejére, a kígyó energiájára, amely szó szerint megégethet.

A New Age kinyitott egy ajtót, amely zárva volt, mióta a kereszténység kiűzte az erdőből a démonokat, melyek megszentelteték a természet világát, és a sátán, valamint bukott angyalai iránti túlzott érdeklődés homályát hozták. Most ezek visszajöttek, kopogtatva az egyetemes hálósoba-ajtókon, alattomosan a pszichológiai laboratóriumok körül és a velőt fagyasztó szeánszokon. A modern kor fiai a nagyapák óramű-pontosságú univerzumából az üknagyapák gótikus horror-kamráiba menekültek.”

A keresztény hit nélkül is működhet az az emberi közmegegyezés, mely *felismerhet negatív gyümölcsöket*, mint pl. valamilyen szenvedés, másfajta betegségek hirtelen megjelenése, fizikai javulás mellett depresszió, vagy szorongás kialakulása, erkölcsi hanyatlás, válás, agresszivitás, vagy passzivitás nagy mértékű felbukkanása – egy kezelést, kurzust, összejövetelt stb. követően. Ezt ismeri el az *Elixír* magazin 1995 márciusi számában megjelent interjúban *dr. Süle Ferenc* pszichiáter, az Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet Valláslélektani Osztályának főorvosa. Elmondta, hogy gyakran szállítanak be zárt osztályokra természetgyógyászati kezelés vagy spirituális beavatás, tevékenység miatt megbetegedett embereket. „Sokszor **mentők hozzák be őket, mert meg akarják ölni hozzátartozóikat vagy öngyilkosok akarnak lenni.** Az eseteknek több mint a felében ilyen zavart elméjű, másokat veszélyeztető állapotban kerülnek hozzánk...”

– Tapasztalata szerint van-e olyan természetgyógyászati technika, mely különösen ártalmas?

– Ezt nem tudom megmondani, mert annyira egyediek az esetek. Még az egyik legjobban kidolgozott módszer esetében is többször megtörtént, hogy a beteg a kezelés következtében kitört az elmezavar...”

Még több negatív mozzanatot ismerhet fel a kinyilatkoztatás és keresztény értékrend ismerője az okkultizmus valamely praktikája, csoportja által megérintett léleknél, pl.: a hit gyöngülése, a hit elvesztése, idegen hit-elemek megjelenése (jelesül pl.: a reinkarnáció, a horoszkóp-hit, csakrák és „energiák” jelentőségének hite, Isten panteista értelmezése, természet- és állatimádat kezdeménye, Jézus háttérbe szorulása, „saját hitem” kialakulása), Istentől elvetettség-tudat, kárhozottság-tudat, vagy éppen bűnismeret elvesztése, bűnök megszorodása, új bűnök felbukkanása (gyakran büntudat nélkül), kételkedés a Bibliában, ennek egyéni értelmezése, katolikusoknál a szentségek elhanyagolása és tagadása, imádság helyett meditáció előtérbe kerülése, lázadás egyházi közösséggel, vagy vezetésével szemben, nem keresztény „lelki mester” választása, néha „mennyei” szellemi „Mester” megjelenése, pénzsóvárság, evilágiság elhatalmasodása stb.

(Félreértés elkerüléséért: ilyen jellemzők és magatartások természetesen valakinél többféle más kísértés forrásából is származhatnak, de amikor ezek konkrét megjelenése időben köthető pl. egy okkultista szeánszhoz, és körültekintő vizsgálat után másfajta lényeges életbe vágó krízist, vagy rossz hatást nem találunk (pl. éppen ez előtt adta be a válópert a házastárs; egy megelőző pszichés betegség stb), akkor gyanakodhatunk ilyen jellemzők erőteljes megléte esetén az összefüggésre. Ezzel nem egy sablonos ítékezésre akarunk tippet adni, csupán jelezni akartunk néhány vázlatpontot arról, hogy az evangéliumi alapú, jézusi lelkületre törekvő igényes lelki segítség, többek között, milyen támpontokat használhat. Az okkultizmus nyomán problémássá vagy beteggé vált személyiség lelkipásztori segítségének témája külön könyvet igényelne.)

Evolúció

A New Age jellemzője a reinkarnációval együtt az **EVOLÚCIÓ** kozmikus méretű kiterjesztése. Ez az eszköz a magasabb tudás és a boldogabb emberiség eléréséhez. Ezzel kapcsolatban nincs feloldva az az ellentmondás, ami az asztrológiailag meghatározott ciklikus történelem, benne az újraszületések láncának szintén titokzatos meghatározó ereje, illetve a fejlődés elve között fenn áll. Bölcséletileg ugyan az emberi társadalomra vonatkoztatva beszélhetnénk ciklikus fejlődésről is, de honnan vegyük a bizonyosságot ahhoz, hogy a Vízöntő kor utáni újabb asztrológiai szakaszok nem pusztítják majd el a fejlődési eredményeket? Mi a garancia arra, hogy a feltételezett úrbéli „intelligenciák”, vagy egyéb szellemi erők, melyeket a New Age előszeretettel kutat, melyekkel egyesülni akar, mind tisztelni fogják elért eredményeinket? Horoszkópok ide vagy oda, a fejlődés hipotézisébe való helyezkedés igen jól jön az Új Korszaknak ahhoz, hogy az emberbe az önerejű megoldások hitét csepegtesse. Eddig nagy tömegek hittek a tudományok általi fejlődésben, ettől kezdve pedig hinniük kell a New Age szerint a pszichikai hatalom általi „spirituális” fejlődésben.

Joseph Ratzinger bíboros mondja erről: „Ha az ember elfogadja ezt a látást, megfordítja a kereszténység perspektíváit: Krisztust átteszi a múltból a jövőbe, a megváltás így csak a jobb felé vezető szükséges fejlődés. Az ember csupán egy olyan ivadék, amely csak az idő múlásával tökéletesedik. Így aztán nincs is megváltás, mert megváltani való bűn sem volt, csak valami olyan hiányosság, ami természetes...” „Evolucionista világszemléletben nyilvánvalóan nincs hely az »áteredő bűn« számára. (...) A keresztény nem tenne eleget testvéreiért, ha nem hirdetné nekik Krisztust, aki mindenekeelőtt a bűntől való szabadulást hozza (...) ha nem hirdetné, hogy eredeti, lényegi helyreállításához külső segítségre van szükségünk. Ha nem hirdetné, hogy az önmegvalósítás, az önmegváltás hangsúlyozása nem üdvöt hoz, hanem tönkremenetelt. És végül, ha nem hirdetné: ahhoz, hogy az ember megváltódjék, rá kell hagyatkoznia a szeretetre.”²⁸⁸

Sehol nem olvastunk a New Age irodalomban arról, hogy a gondolati mágiával, agykontrollal, dianetikával stb. megszerezhető pénzekből *a szegények javára is fordíthatnál*, sehol sem olvastunk ilyent: „senki se keresse csak a maga javát, hanem a másét is” (Fil 2,4). Látnunk kell azt is, hogy az ember, mint „véges világ végtelen istenné nem képes fejlődni; a végtelen távolságot nem tudja áthidalni”.²⁸⁹

A belső, a lelki egység felé történő fejlődés valódi menetét, az „igazi gnóvizist” a kereszténység ismeri: „Ezért meghajtom térdemet az Atya előtt, tőle származik minden közösség az égben és a földön. Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy Lelke által megerősödjetez benső emberré, hogy a hittel Krisztus lakjék a szívetekben, s gyökeret verjetez és alapot vessetez a szeretetben (...) amíg el nem jutunk a hitben és az Isten Fia megismerésében az egységre, (...) elérve Krisztus teljessége életkorának mértékére. Akkor majd nem leszünk éretlenek, akiket a megtévesztő emberi tanítás és a tévedésbe ejtő álnokság minden szele magával sodor...” (Ef 3,14-17; 4,13-14).

²⁸⁸ Joseph Ratzinger: Beszélgetés a hitről. Bp., Vigilia, 1990. 70-71.

²⁸⁹ Előd István i.m. 130.

Szinkretizmus

A New Age **SZINKRETIZMUSA** eszmei csipegetésre biztat minden irányba. „Nem számít, hogy mit is hiszel, a lényeges, érezd jól magad. Egyébként teljes nyugalommal tartozhatsz több valláshoz is: nincs ebben semmi ellentmondás. A New Age vendégszeretetet gyakorol minden vallás iránt; valamiféle szuper-vallás, mely magasan fölötte lebeg minden dogmának, tekintélynek, papságnak és szent könyvnek. Ez az »ökumenizmus« diadala. »Egyébként is mi az igazság? Az, ami számodra jó, az az igazság!«... Az érzélem itt az értelem fölé kerekedik, és a miszticizmus az erkölcs fölé. A New Age megtapasztalás dolga”.²⁹⁰ Ez a mentalitás, amely pontosan megfelel a mai ember fogyasztói igényeinek, szélteben és hosszú távon oldja föl Isten tekintélyét, az emberi társadalom erkölcsi értékeit és egocentrikus élményekre váltja fel az egyénben a felelősség-tudat és a realitásokban mozgó ráció rendjét.

Ha a szinkretizmus jegyében egy tiszta rendszerhez hozzávegyítünk olyan eszméket és gyakorlatokat, amelyek önmagukban már kérdésesek, veszélyesek vagy csupán zavarosak, valamint téves, nem bizonyított elméleteket, akkor a létrejött keverék semmivel sem lesz érthetőbb, kevésbé veszélyes, világosabb vagy bizonyítottabb, még akkor sem, ha mély emberi vágyakat érint vagy vonzónak tűnik. *Az ilyen keverékben az eredeti tiszta értékek is elveszítik súlyukat*, mert minden lánc olyan erős, mint a leggyengébb szeme. A meggyorsult lelki keresgélés ezért kiemeli a lelkieket, a kultúrával, a neveléssel foglalkozók általános felelősségét.

A pogány kultuszokhoz való visszatérés Izrael Istene szemében utálatos volt. „Magaslatokat építettek Baálnak a Ben Himnom völgyében, hogy ott fiaikat és lányait tűzbe küldjék Moloch tiszteletére, amit egyáltalán nem parancsoltam nekik, eszembe sem jutott, hogy ilyen utálatos dolgot megtehetnek” (Jer 33,35). „A völgyekben a sima kövek – íme az örökséged, az osztályrészed. Nekik öntöttél ki italáldozatot és mutattál be ételáldozatot. S ezt én mind jónéven vegyem?” (Iz 57,6). „Amit a pogányok áldoznak, azt nem Istennek, hanem a sátánnak áldozzák. Igazán nem óhajtom, hogy közösségre lépjete a gonosz lélekkel” (1 Kor 10,20). Minden keresztényt, aki szeretné megpróbálni, hogy két úrnak szolgáljon, figyelmeztet a Galatákhöz írt levél is: „Most azonban, amikor ismeritek az Istent, sőt az Isten is ismer titeket, hogyan térhettek vissza az erőtlenségre és esendő elemekhez, ismét szolgálni akarván nekik?” (Gal 4,9).

---

²⁹⁰ Daneels Gottfrid bíboros i.m.

Álmissztika

Mind a „*csodatételekben*”, mind a meditációs utakon a New Age túlnyomó részben az **ÁLMISZTIKA** körébe tartozó jelenségeket mutat fel. Ma ez a mozgalom gyűjti egybe azokat a törekvéseket, amelyeket mind a józan ész, mind a keresztény hit félrevezetőnek ismer fel.

A keresztény misztikában – szemben az általános vallási törekvésekkel, a monista egységélménnyel és az ezekhez hasonló biológiai vallástapasztalatokkal (kábitószerkek) – mindig Isten a kezdeményező, az ember a vele való találkozásban világosan tudja, hogy Isten Isten. Az emberi én a „via unitiva” élményében is megmarad. Isten pedig mindig Jézus Krisztus személyében nyílik meg számára, aki a lelki és erkölcsi tökéletesedés egyetlen útja. „Én vagyok a juhok számára a kapu. (...) Aki nem a kapun megy be a juhok aklába, hanem máshonnan hatol be, az tolvaj és rabló. (...) Aki rajtam keresztül megy be, üdvözüül, ki-bejár és legelőt talál. A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson. Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen.” (Jn 10,1-10)

Összefoglalás

Következtetésként

Mindezek alapján, a keresztény hit nézőpontjából a New Age kísérlete nem elfogadható. Olyan áltudományos álvallás (de ellentmondásai miatt bölcseletként sem áll meg), amely *az emberiség nagy kérdéseire nem képes válaszolni.*

Giovanni Papini prófétai látással szinte jó előre jellemzi a modern okkultizmus, a New Age szerepét, rámutatva történelmi kapcsolódásaira: „Jöttek a szellemi lámpagyújtogatók, hogy vallásokat gyártsanak a vallástalanok használatára. Végig az egész XIX. századon mindjárt párosával osztották az új vallásokat: a Szellem, a Proletariátus, a Hérosz, az Értelem, a Természet, az Energia, a Béke, az Én, a Jövő és sok minden egyéb vallását. Egyik-másik nem volt egyéb, mint a megnyirbált és kicsontozott, tehát Isten nélküli kereszténység felsallangozása, a legtöbb pedig politika vagy filozófia volt, amely megpróbált misztikává vedleni. (...) Akkor aztán megpróbálták összetákolni afféle pótvallásokat, amelyekben bővebben megvolt, mint az eddigiekben az, amit az emberek a vallásban keresnek. A szabadkőművesek, a spiritiszták, a teozófusok, az okkultisták, a Christian Science hívei mind azt hitték, hogy megtalálták a kereszténység csalhatatlan pótlását...”²⁹¹

Nem tagadjuk, hogy a New Age sok követőjét egyénileg jó szándék vezeti, amikor a maga és a világ életének súlyos kétségeire így keresi a megoldást. Írásunknak nem is célja, hogy ítélkezzen a jószándékúak felett. Arra azonban rá akartunk világítani, hogy *a New Age nem megoldás, hanem menekülés*, és hogy benne a megtévesztés sötét lelke működik, amely minden jószándékot végül visszájára fordít.

Ezért önáltatás volna, ha azt hinnénk, egy-egy manapság reklámozott módszer kipróbálása még nem jelent semmit. A kezdetben ártatlan játékban már benne van az egésznek a szellemisége, egyben a következő lépés is. Ha akarjuk, ha nem, ezzel már a transzformáció útjára léptünk, a New Age Hálójában vagyunk, szándékaihoz csatlakoztunk.

Ami legszebb reményeinkben és tiszta szándékainkban a New Age felé vonzana; a valódi értékeket és válaszokat a kereszténységben találjuk meg. Jézus kinyilatkoztatása az a tiszta forrás, amely megtisztít és életet ad. Nem az a dolgunk, hogy vizébe adalékokat keverjünk, hanem hogy újra és újra rátaláljunk és merítsünk belőle.

„Mi köze az igazságnak a sötétséghez? Hogyan hozható össze Krisztus Béliállal... hogyan fér össze Isten temploma a bálványokkal? Márpedig ti az élő Isten temploma vagytok” (2 Kor 7,14-16);(2 Jn 8-9.)

A mindennapokban

Menjünk közelebb a mindennapi élethez. Következzen három igaz történet, tanúságtétel. Az elsőt egy 30 éves nő, egy hazai kisváros lakója adja át nekünk.

„Jó pár esztendeje, éppen lelki útkereséseim közepette váratlanul begörcsölt a bal vesém. Életemben először éltem át, hogy milyen érzés betegnek lenni. A kórházi ápolás sok negatív élménye után – mely számomra teljes kiszolgáltatottságot jelentett –, úgy döntöttem, hogy az egészségem sorsát is magam veszem kezembe. Jelentkeztem egy természetgyógyászok által tartott talpmasszázs tanfolyamra.

Engem addig egyáltalán nem érdekeltek a misztikus, természetfeletti dolgok. Nem foglalkoztam ilyesmivel, ismereteim sem voltak róla. (...) A tanfolyam közben történt olyan

²⁹¹ Giovanni Papini: Krisztus története. Bp., Athenaeum, é.n. 4-5.

gyógyulás is, amelynek során a tanfolyamvezető, aki bioenergiával is szokott gyógyítani, úgymond »levette« valakiről a »negatív energiákat«, és ez számomra és mindenki számára nyilvánvaló bizonyítéka volt annak, hogy ezek a számunkra ismeretlen dolgok valóban működnek. A bioenergiával, ingázással, fényadással, agykontrollal kapcsolatban persze semmiféle félelem nem volt bennem, mert ezek képviselői fennen hirdetik, hogy az energiák kizárólag pozitív célokra használhatók.

Az egyik alkalommal X. Y. oktatónk egy hatalmas ingának a működését mutatta be nekünk. »Hatalmas energiákat gyűjtött be vele.«

Mi, a csoport tagjai pedig körülötte álltunk és figyeltük, amit csinál. Annyira figyeltem rá, hogy csak egy kis idő elteltével vettem észre azt, hogy milyen rosszul érzem magam és a közérzetem elképesztő gyorsasággal romlik. A mellettem álló lány szavaira figyeltem csak fel, aki szintén érzett magán valami negatív változást, és azt mondta, hogy álljunk arrébb.

Nagyon furcsán éreztem magam. Tudtam, hogy valami rossz dolog történik velem, és tenni kellene ellene, de úgy tűnt, hogy ha ő nem szólal meg, akkor én magamtól nem tudtam volna arrébb állni sem; mintha teljesen döntésképtelenné váltam volna egy rövid időre. Mindezek után X. Y. hamarosan befejezte a bemutatót, összeszedte az eszközeit és elment.

Amikor kiálltam valahogyan az inga »vonalából«, az állapotromlás megállt, nem romlott tovább, de nem is javult. Azon a napon semmit sem tudtam csinálni, csak ültem a padon és néztem magam elé. A többiek jöttek oda hozzám és kérdezték, hogy mi van velem, nem szoktam én ilyen lenni. Semmi értelmes magyarázatot nem tudtam adni sem magamnak, sem másoknak az akkori állapotomról. Nem volt látható jele, vagy elmondható lelki velejárója, valami mégis nagyon jelentős mértékben megváltozott; eltűnt belőlem valami, egyik percről a másikra.

Ez után az eset után többen is panaszkodtak a többiek közül, fejfájásra, kisebb rosszullétre. A következő alkalommal, amikor ismét találkoztam X. Y.-nal, akkor a legnagyobb jószándéktól vezérelten szólni akartam neki erről az eseményről. Teljesen barátságosan csupán arra szerettem volna felhívni a figyelmét, hogy ha valami ilyesmit csinál legközelebb, legyen óvatos, nehogy valami bajt okozzon. Az egészre úgy reagált, hogy levegőnek nézett. Teljesen úgy viselkedett, mintha ott sem lennék mellette, mintha nem is beszélnék hozzá. Egészen megdöbbenett az eset és nem értettem az egészből semmit. A tanfolyam vége felé az egész csoport rettenetesen fáradt volt. A foglalkozásokon alig lehetett velünk valamit is kezdeni. Már a tanfolyam ideje alatt furcsán kezdett alakulni az életem. Szinte minden dolgom rosszul sikerült. A tanfolyam vége után úgy gondoltam, most már minden rendbe jön, nem leszek fáradt, időm is sokkal több lesz, de nagyot tévedtem. Szerencsétlenségek sorozata következett. Körülöttem minden elromlott és tönkrement, ami elromolhat és tönkremehet.

A sorozat első epizódja az volt, hogy az a barátom, aki a számomra a legfontosabb volt, elhagyott. Olyan körülmények között ment el, mintha összeesküvést szervezett volna valaki ellenünk – ami persze nem lehetett igaz, mert nem tudhatott senki ilyen tökéletes pontossággal a lelki életünk apró részleteiről – gondoltam én akkor.

Ez a dolog olyan fájdalmat hagyott maga után, amelyet hónapokon keresztül éreztem, és ez az érzés úgy látszott, nem is tud gyógyulni.

Hogy színesebb legyen a dolog, ugyanilyen intenzitással kaptam attól kezdve a testi sebeket is, láz, nátha, nőgyógyászati problémák, balesetek tömkelege, kutyaharapás stb. Volt olyan, hogy megálltam egy autó mögött, a kipufogó azonnal a lábamra durrantotta az összes szemetet, ami éppen benne volt és örök emlékként beleégette a lábamba. Kórház, kezelés, baleset, kezelés, váltották egymást. A bőrgyógyászatra már szinte hazajártam. Közben következett egy érthetetlen porckikopás a térdemben.

Alig tudtam menni. A munkám persze olyan volt, amihez sokat kellett volna mennem. Autóm már akkor természetesen nem volt, mert előtte, valahányszor beleültem, elromlott. Ha

*csak 5-6 km-t mentem vele, akkor defektet kaptam, ha hosszabb távra merészkedtem, akkor karburátort, dinamót, ezt-azt kellett benne cserélni. Anyagilag teljesen tönkrementem.

Hajnaltól késő estig dolgoztam. Nem kerestem rosszul, és egyáltalán nem éltem nagy lábon, sőt, már semmilyen lábon sem éltem, de amit kerestem, azt mindig bőven elvitte valamilyen váratlan és egyáltalán nem kellemes kiadás. Ezeken kívül is volt egy csomó sajátságos kellemetlenség. A virágok nem keltek ki a kertben, a kutyám megdöglött, a macskám elpusztult, az összes vízcsap egyszerre elromlott, kulcsomat elveszítettem teljesen érthetetlen körülmények között; amikor fontos lett volna, hogy pontos legyek, elkéstem, mert elnéztem az órát, de úgy, ahogy az felfoghatatlan, a buszt lekéstem állandóan, mert indulás előtt mindig történt valami stb. stb., sorolhatnám tovább a repertoárt. Egy idő után már dolgozni sem tudtam. Mindent fel kellett adnom és mindent el kellett adnom, mert ilyen indokokkal az embert nem szokták munkaképtelenné nyilvánítani.

Aztán elfogyott minden – és már csak vártam, hogy történik valami. De akkor már nem csak a külső dolgokban volt káosz, hanem bennem is. A szellemi képességeim elkezdtek eltűnni belőlem. Képtelen voltam elviselni a környezetemet, a házat, amiben laktam. Képtelen voltam felvenni a ruháimat, iszonyodtam mindentől. Lassan a legegyszerűbb dolgok elvégzésére sem voltam képes. Olyan érzések költöztek belém, amilyeneket soha nem éreztem: féltékenység, irigység, gyűlölet. Teljesen ép volt az elmém, tökéletesen tiszta fejjel végig tudtam gondolni, hogy rövidesen meg fogok bolondulni. Segítséget nem akartam kérni senkitől, mert attól féltem, hogy bevisznek a pszichiátriára és onnan már nem jövök ki normálisan. Abban biztos voltam, hogy rajtam már ember nem segíthet.

Az életem egyik része azzal telt el, hogy másokban bíztam, a másik része pedig azzal, hogy önmagamban. Most pedig nem számíhattam másra, mert még csak meg sem értette volna más ezeket a történéseket, megváltoztatni pedig végképp nem tudta volna. Magamban szintén nem bízhattam, mert már nem is létezett az a valaki, aki addig voltam. Amiről úgy gondoltam, hogy az életemnek értelmet adhat – hogy másokért áldozatot hozok –, a legnyilvánvalóbban ismét kudarcba fulladt, mert az a barátom, aki elment egy másik lánnyal, épp egy ilyen barát volt. Teljes volt a csőd. Teljesen tehetetlen voltam. Csak ültem és vártam a csodára. Lassanként kezdtem úgy gondolkodni, hogy ha én ezzel az értékrenddel, amivel rendelkezem, nem vagyok életképes, akkor helyénvaló, hogy elpusztuljak, mert csak a levegőt rontom. Közben valami mintha kínálta volna a különféle menekülési lehetőségeket, tökéletesen ismerve a vágyaimat. De már nem akartam menekülni. Az igazságot szerettem volna látni és élni. Akkor találkoztam Z-nével, akivel együtt jártunk a tanfolyamra, s akinek családtagját X. Y. kezelte bioenergiával – míg meg nem halt. Majdnem ez az asszony is ráment a »kezelésre«.

Elmesélte, hogy vele mik történtek. Története kísértetiesen hasonlított az enyémmre. Sok jelentéktelennek tűnő, addig érthetetlen apróság idéződött fel bennem, és lassanként kezdett körvonalazódni a kép. Z-né mondta, hogy szerinte fekete mágiába keveredtem, ami számomra nem jelentett semmit. De elmondta azt is, hogy neki egy lelkész segített megszabadulni ettől az egész dologtól.

Ezzel már tudtam mit kezdeni és felkerestem ezt a lelkészt. Azt mondta, hogy rajtam csak Jézus Krisztus segíthet. Annak ellenére, hogy addig elleneztem mindenféle vallásosságot, én akkor úgy döntöttem, hogy ezzel a Jézus Krisztussal megismerkedem.

Nagyon jól döntöttem. Akkor jött a lelkész kérdése, hogy »ki szeret engem feltétlenül?«

Sorba vettem mindazokat az embereket, akik egyáltalán valamelyest szeretnek.

Patakokban folytak a könnyeim és nem értettem, mire való az életem, ha még ennyit sem értem el vele, hogy legalább valaki szeressen.

Aztán elmondta, hogy a Biblia háromféle szeretetről beszél: szeretlek, mert szeretsz; szeretlek, mert jó nekem; és beszélt a feltétlen isteni szeretetről. Akkor jöttem rá, hogy amit addig embertől vártam, arra képtelenek vagyunk, és aki egész életemben oltalmazott,

védelmeszt, a tenyerén hordott, fogta kezem és vezetett, az Isten volt. Mégsem értettem, hogy aki feltétlenül szeret, mit akar nekem mondani Jézus Krisztussal. Rengeteget gondolkodtam rajta és akkor leültem és három napon át mindent leírtam, amit a keresztről olvastam, vagy tudtam, gondolkodtam azon, mi történt ott a kereszten. És egyszer csak megértettem, hogy az az *áldozatvállalás*, ami számomra olyan fontos volt és ami egy határon túl már soha nem ment, azt *ő teljesen végig tudta csinálni*.

Mindent odaadott. Semmi kétségem nem maradt afelől, hogy Isten volt. Nem ács és nem próféta.

Boldog voltam. Jézus Krisztus a kereszten győzött, és benne én is győztem! Megtaláltam, akít egész életemben kerestem. Nem vagyok bolond. Amit ő tett az a világ számára bolondság. A világ szerint az a legnagyobb, aki mindent el tud venni a másiktól. Isten szerint az a legnagyobb, aki mindent oda tud adni. Erre az Istenre a legnagyobb boldogság rábízni az életünket...

Akkor még nem értettem, hogy hogyan illeszkedik a képbe a fekete mágia. Hogyan tudta egy ember (X. Y.) elérni azt, hogy tökéletes pontossággal és alapossággal tönkremenjen az életemben minden. Akkor találkoztam egy másik pappal, és ő mondta, hogy X. Y. által kaphattam egy démont.

Ekkor minden világossá vált. Az ördög volt személyesen, aki el akart pusztítani. De az ördögöt Jézus legyőzte, és ő azt mondta, hogy valljátok meg bűneiteket és keresztelkedjétek meg. Akkor elmondtam Jézus Krisztusnak a bűneimet, és kértem, hogy szabadítson meg. A bűnvallomásomat az ördög még hatalmas erővel próbálta megakadályozni, nagy erőfeszítések árán azonban mégis sikerült. Utána olyan fáradt voltam, hogy három napig nem tudtam felkelni az ágyból. Aztán már nem volt más hátra, mint a hitvallás és a keresztség. Isten és az angyalok, a sátán és angyalai előtt és az emberek előtt megvallottam Jézus Krisztust megváltómnak. Megkeresztelkedtem. Arra számítottam, hogy az ördög a fejemre fogja borítani a házat, azért, hogy ezt megakadályozhassa. Hiszen az utóbbi másfél-két évben, amit csak eltervezem, azt folyamatosan nem sikerült végrehajtanom. Ez a nap volt az első, amikor minden rendben sikerült, és úgy is folyt le, ahogyan elterveztem. Akkor már »csak« a jó Isten csodálatos gondviselésében volt részem. Nekem az volt csupán a dolgom, hogy csodálkozzak és örüljek az ő szeretetének. Attól a naptól fogva a sátánnak nincs hatalma felettem.

Csodálatos változás állt be az életemben. Megszűntek a bosszantások, az akadályok, a rossz érzések, a balesetek. Megszűnt a nagy gyengeség és a fáradtság. Újra tudtam kötni. Hosszú idő telt addig, amíg megszoktam, hogy most már én is újra normális emberként élhetek... Azóta is minden nap megtapasztalom az Úr Jézus jelenlétét az életemben. A vezetését, gondoskodását. Persze maradtak sebek, amelyek gyógyulása lassúbb. Azonban csodálatos dolog Jézus Krisztussal élni. Mindenkinek csak ajánlani tudom, hogy vele ismerkedjen meg, és ne sajnáljon semmit elhagyni érte.

Amit Érte hagyunk el, azt a saját szabadságunkért hagyjuk el.”

A másik vallomást, amely újságban is megjelent, rövidebben idézzük az *Új Hírnök* 1994. február 5-i száma alapján:

„Különös levelet hozott a posta. A feladó, Kállai László egy korábbi cikkünkre hivatkozik, ami egy házaspárról szólt. Handari Dezső és Czerva Mária annak idején arról nyilatkozott, hogy kapcsolatba kerültek az ufókkal. Kállai úr azt írja, ő is átélte hasonló dolgokat, s most már sikerült végleg megszabadulnia az ismeretlen lények látogatásaitól. Kéri, juttassuk el címét a házaspárnak, hátha tud nekik segíteni.

Kállai úr később felkeresett bennünket és a következőket mesélte el.

– Én is rendelkeztem azokkal a képességekkel, mint a hölgy. Volt bioenergiám, kanalakat hajlítgattam, láttam az emberek auráját. Egyszer felkerestem Jevtusenko orosz természetgyógyászt, s ő azt ajánlotta, tanuljak meg gyógyítani. El is végeztem a tanfolyamot. Élveztem ennek a tudásnak a birtoklását, ezért állandóan gyakoroltam, fejlesztettem képességeimet.

– Meggyógyított már valakit?

– Igen. Ízületi fájdalmakat, vesefájást, szívpanaszokat, légzési problémákat. A betegek nagy része tünetmentessé vált a kezelésem után. Csodálatosan éreztem magam, büszke voltam a tudásomra. Egyik nap azonban különös dolog történt. A barátaimmal beszélgettünk, amikor hirtelen teljesen máshol éreztem magam. Csodálatos volt a táj, nagyon békés... Soha nem ismert szeretet sugárzott felém. Mindez megisméltődött harmadnap, negyednap is... Furcsa volt a egész. Már csak azért is, mert korábban ateista voltam, nem hittem Istenben.

Az egyik nap megint a »tájon« jártam. De már furcsa, idegen, körvonalazatlan lények is voltak ott. Nem tudtam, kik azok. Amikor »visszajöttem«, elgondolkodtam. Vajon a tudás, amit birtokolok, valóban jó lénytől (Istentől) származik? Hirtelen rádöbentem, a gyógyításaim nem mindegyike sikerült úgy, mint szeretném... S ekkor úgy döntöttem, hogy elhagyom a képességeimet. Hatalmas lelki tusát jelentett ez a folyamat. S nemcsak lelki tusát. Mindenféle démonok jelentek meg az életemben.

– Mit jelent ez?

– Nem akartak elengedni. Minden éjszaka jött valaki. Az volt a szörnyű, hogy már korábban fölébredtem, s éreztem, kopogni fognak. Eltelt pár perc, kopogtattak. Bejöttek ezek az alakok. S én minél jobban elhatároztam, hogy meg akarok szabadulni a képességeimtől, annál többen jöttek, s annál szörnyűbb volt az egész. Volt akinek vérzett a feje. Néhány nap múlva erősödött a támadásuk.

(...) A négy éves gyerekem látta őket. Felébredt, s kérdezte tőlem, kik ezek a bácsik a szobában. Ekkor már borzalmas idegállapotban voltam. Minden este könyörögtem Istennek, vegye el a képességeimet. Aztán egyik este eljött az utolsó démon, csak lángoló feje *materializálódott*: »Még nem engedlek el végleg« – mondta, s eltűnt.

– Meg van még a képessége?

– Nincs. Eleinte a kezem még állandóan forró volt a bioenergiától – igyekeztem nem törődni vele. A tárgyakat nem akartam elgörbíteni, igyekeztem nem látni a jövőbe – holott korábban erre is képes voltam, s egyik nap éreztem, van valaki a szobában rajtam kívül. »Elveszem a tudást, ha igazán akarod« – mondta a hang, s ezzel elfelejtettem mindent. Az éjszakák nyugodtak lettek.

– Igen. De nem hiszem, hogy tudok neki segíteni. Túlságosan ragaszkodik még a képességeihez.

– Vajon mi az, amin Ön keresztül ment az elmúlt néhány hónapban?

– Tudja, olvastam a Bibliában, hogy mielőtt Jézus újra eljönne, sok lesz a hamis próféta, hamis Krisztus, aki gyógyítani akar. S lám, tele van a világ természetgyógyászokkal. Ezek nagy részének azonban – valójában – nem volna szabad használnia képességét.

Azt hiszem, én is hamis próféta voltam.”

Majdnem egészen hasonló történettel érkezett hozzám egy 17 éves leány. Évekkel azelőtt rájött arra, hogy tud jósolni. Miközben a jóslás terén sikereit aratta, egy indíttatásnak engedve kígyószobrot vásárolt, és azt kezdte otthon imádni.

Képességét természetgyógyászok is felfedezték. Mielőtt tanítványukká vált volna, kezdett számára terhessé és gyanússá válni ez az egész. Talán azért is, mert egyre rosszabb álmai és félelmei támadtak. Mialatt lassanként megfogalmazódott, hogy abbahagyja a jóslást, fekete alakban érkező éjszakai látogatói körülvették és megfenyegették. A legutolsó alkalommal a fekete alakok között egy izzó szemű, vörösös megjelenésű vendég közölte vele, „kinyírunk, ha elhagysz minket”.

A leány elfogadva Jézusban a szabadítót, végleg szakított minden okkult tudással és kapcsolattal, elkezdett imádkozni és istentiszteletre járni. A szabadító imák nyomán Krisztus kegyelme által zaklatásai és félelmei megszűntek.

II. János Pál pápa 1993-ban elküldte tömören összefoglalt véleményét az amerikai püspököknek:

„Sokan közületek pásztorlevelekben foglalkoztatok az álvallási jelenségek és a szekták okozta problémákkal, idesorolva a »New Age Mozgalmat« is. Ezek az eszmék prédikációk, lelkigyakorlatok, különböző rendezvények formájában is megjelennek, s így hatnak még a hithű katolikusokra is, akik talán nincsenek tisztában avval, hogy ezek a tanok mennyire összeférhetetlenek az egyház hitével. Ezek az álvallási mozgalmak különböző vallási elemeket immanens módon ötvöznek össze, s így gyakorlatilag semmi közük a kinyilatkoztatáshoz. Ehelyett a keleti lelkiségből s különböző pszichológiai technikákból merített élmények és ismeretek segítségével próbálnak közeledni Istenhez. Relativizálják a hitigazságokat, egy bizonytalan világnézet érdekében, amely nem egyéb, mint vallási nyelvezetbe öltöztetett mítoszok és szimbólumok rendszere. Igen gyakran panteisztikus nézeteket vallanak Istenről, ezek pedig szöges ellentétben állnak a Szentírással és a keresztény hagyománnyal. A tetteinkért Isten előtt vállalt személyes felelősséget a kozmosz iránti köteleességérzettel próbálják helyettesíteni, ezáltal pedig eltorzítják a bűn igazi jelentését, és elhomályosítják Krisztus megváltásának szükségességét.

E szellemi zűrzavar közepette az egyház pásztorainak az Isten utáni valódi szomjúságot, a vele való bensőséges, személyes kapcsolat igényét kell fölkelteniük a rájuk bízottakban.”²⁹²

---

²⁹² Idézi: Új Ember, 1993. júl. 4. 12.

Csoportok, eszmék, iskolák

A továbbiakban részletesebben is áttekintünk egy párat a nálunk is számottevő eszmék, vagy szellemi-gyakorlati alakulatok közül, amelyek a New Age gondolkodásformáit képviselik, ahhoz tartoznak, azt spontán, vagy tudatosabb módon, kifejezetten, vagy leplezettebben támogatják.

Először a GURUIZMUS-hoz sorolható jelenségek következzenek:

Hare Krisna mozgalom

A **Krisnatudatúak Nemzetközi Szervezete** (International Society for Krishna Conciousness = ISKCON). Más néven: **Hare Krisna mozgalom**. Az Egyesült Államokban alapította 1966-ban A. C. *Bhaktivedanta Swami Prabhupada*, 70 éves korában.

„Ő Isteni Kegyelme” az indiai Kalkuttában született. A Védákkal (India alapvető szent könyvei) foglalkozó lelki mesterétől kapta azon küldetését, hogy „a védikus tudományt”, a Bhagavad Gítá tanítását angol nyelven nyugaton terjessze.

Saját fordítást készített a Bhagavad Gitáról és ellátta azt bőséges jegyzetekkel, magyarázatokkal, melyek szakértők szerint meglehetősen sajátosak, és több ponton is a nyugati gondolkodáshoz közelítenek. Amerika után Európában is terjed eme irányzat, mint e szent irat leghűségesebb megvalósítóinak, és Krisnának, „a Végtelen Elbűvölő, Legmagasztosabb Személy legfőbb alakja” tisztelőinek tábora. Prabhupáda szavát ők abszolút igazságként fogadják el, tekintélye nem vitatható. A tanítvány szigorú életmóddal, „áhitatos tiszteletben (= bhakti)” és a Krisnára való teljes ráhagyatkozással készül céljára, hogy megszabadulva a születések körforgásától, egyesüljön vele. Nem esznek húst, sem halat, se tojást, nem isznak szeszes italt, önmegtartóztatást gyakorolnak, házaseseteket csak utódok létrehozása céljából élnek. Elméjüket Krisnára kell függeszteniük, a szent könyveket tanulmányozzák, közben el kell hessegetniük minden kérdést vagy kételyt s a nap legnagyobb részét a templomban töltik. Krisna tiszteletére különféle szertartásokat kell végezniük, a mantrát (Hare Krisna, Hare Rama) kell minduntalan énekelniük, a délutánonkénti propagandautak alkalmával is jórészt ezt fűjják a tanítványok, közben brosúrákat, könyveket osztogatnak és egzotikus indiai ételeket kínálnak, amelyeket előzőleg az istenek bálványszobrainak ajánlottak fel.

Giuseppe de Rosa S.J. olasz szerzők összefoglalásából idézi:

„A valóságban a bhakta-program önazonossága és emlékezete megsemmisítését követeli meg az új tanítványtól. Az újjászületéshez meg kell halni. Aki lelkileg előre akar haladni, annak nagy árat kell fizetnie, el kell szakadnia saját kultúrájától, törölnie kell saját egyéni történelmét, (...) s azonnal rá kell lépnie egy teljesen más életútra. Gyökeresen megváltozik életmódja, másképp tekint az emberekre, a valóságra, másképp gondolkodik, másképp szeret. (...) Hogy mindez hogy történik, az egyén milyen lelki szenvedései árán?”

A mozgalom férfi tagjai sáfrányszínű ruhát öltenek, leborotvált fejjel, csoportosan járják az országokat, fesztiválokat rendeznek.

„Prabhupáda Krisna megtestesülésének tartja magát, feltétel nélküli szent tisztelet övezi, valódi kultusz. (...) Tanítványainál az ő imádása kiegészíti az istenség, a szent tűz, a szent fa és a szent láng imádását. Többé-kevésbé mágikus vagy babonás ősi szertartásokat ismételtetnek. »Amikor a tűz fellobban, felajánlásokat kell tenni. (...) A lángok Visnu nyelve, Visnut ajándékokkal kell kielégíteni.«

De vajon az ilyen »új vallások« hívei keresik-e, s megtalálják-e a kérdéseikre, szorongásaikra és vallási igényeikre adandó válaszokat? Nehéz erre felelni. (...) Csak egy

kisebbséget jellemez a vallási érdeklődés. Ezek pedig olyan keresztények, akik csalódtak az egyházban, iránta rendkívül kritikusak, és a keleti vallásokban azt keresik, amit nem találtak meg a kereszténységben. Ezek töltik meg a tipikusan vallási jellegű keleti mozgalmakat, mint amilyen pl. a Hare Krisna.”²⁹³

Számos olyan beszámoló lát napvilágot egymás után, amelyben a „bhakták” kommunáit megjárt keresők fájdalmas furcsaságokra bukkantak; elmesélik többek között azt a *család- és gyermekellenességet*, amelyet csak a spártaiaknál, a régebbi kommunista nevelési célkitűzésekben, a hitleri államberendezkedésnél, vagy a legkeményebb szektákban találunk meg: a gyermekeket elszakítják szüleiktől (szükségtelen rossznak tekintik őket), hogy őket is teljesen alárendelhessek szüleikkel együtt a kommuna felsőbb érdekeinek.

Ezzel szemben az igazi emberi közösségnek mindenütt, mindenkor az a „jelszava” és életmódja, amit többek között egy nagy keresztény közösségszervező, a Bárka mozgalom atyja, Jean Vanier is hangoztat: „*A közösség létezik az egyénekért és soha nem fordítva.*”

Utcai misszionáriusai a tudatlan járókelőt és a jámbor autóvezetőt leszólítják eme szöveggel: „szerteszét vagyunk, templomunkra gyűjtünk...” Alig jut eszébe a megszólítottaknak a kérdés, hogy milyen szerteszét és milyen templomra is gyűjtenek. (...) Így sikerült felépíteni az első Krisna-templomot Somogyvámoson. Szomszédságában van Somogyvár is, ahol egy-két kő még látható az árpádkori bencés kolostor romjaiból. A régi magyarság a bencés kolostorra adakozott, hogy ázsiai népünk javára európai kultúrát ápoljanak a szerteszét, a mai gyanútlan magyar pedig amerikai-hinduista kolostorra adakozik, hogy az európai fekvésű Somogyországban ázsiai kultúra virágozzék...

A krisnások utcai misszionáriusai ajándékba, vagy pénzért könyveiket osztogatják. A „Srímad Bhagawatam” 6. énekét tartalmazó sokadik kötetüket azonban nem nagyon osztogatják. Talán azért, mert ez a kötet tartalmazza Krisna sajátos vonásait, amelyeket a színes képek oly világosan szemléltetnek a kötet bensejében: Krisna mint dühöngő és ordító oroszlán látható a képeken, hatalmas vérfürdő közepén, melyet saját, számtalan kezével rendez az embertestű, ún. „démonok” felett. Illusztráció híján beszéljenek maguk a képaláírások: „Miközben a démon minden testrészével szabadulni akart. (...) Az Úr Nrsimhadeva (alias: Krisna) az ölébe vette, combjával megtámasztotta, majd a gyülekezeti csarnok kapujában karmaival darabokra tépte” (...) „Az Istenség legfelsőbb Személyisége (értsd: Krisna), akinek számtalan karja volt, a démonok, katonái felé fordult, akik ezrével jöttek, hogy felemelt fegyvereikkel megküzdjenek vele. (...) az Úr Nrsimhadeva azonban pusztán karmainak a hegyével mindegyikükkel végzett.” A szöveg között pedig ezt találjuk a 354. oldalon: „Az Istenség Legfelsőbb Személyisége, az Úr Nrsimhadeva száját és sörényét vércsöppek borították, s félelmetes, dühös szemeibe lehetetlen volt belenézni. Nyelvével a szája szélét nyalogatva, a Hiranyakasipu hasából kitépett belek füzereivel díszítve olyan volt, mint egy oroszlán, aki épp megölt egy elefántot.”

Nekem pedig Péter apostol levele jutott eszembe ezeket szemlélve: „...vigyázzatok, mert ellenségek, az ördög, mint ordító oroszlán körüljár, keresve kit nyeljen el.” (1 Pét 5,8). Még az is eszünkbe jut, hogy az Úr Jézus mennyivel másként győzte le a démonok világát, mint ez a Krisna nevű úr. Egészen ellenkező módon. Mert itt agresszív vérengzést találunk, a keresztén pedig a győző adja oda magát az agresszív ellenségnek, és szelídségével, Isten országának egészen másfajta módszerével, szeretetben odaadva és áldozattá válva saját vérével hoz békességet mindenkinek. Ez az ellentét és nyilvánvaló különbség pedig valószínűtlenné teszi a krisnatudatúak erőfeszítéseit, melyekben bizonyos állításokkal Krisnát Krisztussal próbálják azonosítani.

²⁹³ Giuseppe de Rosa SJ: Vallások, szekták és a kereszténység. Bp., SzIT. 1991. 192-193. és 200.

Kiss Ulrich jezsuita alapossággal búvárkodik a szektás jelenségek legmélyén, az *Új Ember* c. újság lapjain megkezdett cikksorozatában felfedezésekhez segítette olvasóit is, megmutatva, hogy mi mindent találhat a kutató az utcáinkon hangosan térítő csoportok divatos maszkja és felszíne mögött. A krisnatudatúak tanait szembesítette az általuk favorizált Bhagavad Gítá lapjaival, valamint mindezeket az evangéliummal. Végigkíséri velünk együtt a Bhagavad Gítá hősné Arjunának az útját. A békeszerető, szelídségre áhító Arjunának az isteni Krisna oszt tanácsokat, és meggyőzi őt a harcnak, az ölésnek a fontosságáról: „»Ha nem mered vállalni ezt a harcot a jogért, akkor feladtad kötelességed, férfi erényed és hírneved. Bűnnel terhelted magad... Ha viszont győzol, élvezed a földet. Kelj fel tehát, Kunti asszony fia, harcra készen! Lelked számára *legyen közömbös a bánat és a szerencse, a veszteség és a nyereség, a győzelem és a vereség*, és vesd magad a csatába! Így nem vétkezel!« (II,33; II,38.) (Kiemelés tőlem – G. P.)

Jézus azonban a szelídeket mondta »boldognak, mert övék a föld«, (Mt 5,5) és a »békességben élők, mert meglátják az Istent« (Mt 5,9) Krisna épp ennek az ellenkezőjét tanítja. (...) A kérdés (...) itt az, hogy milyen istenség Krisna, aki bűnnek nevezi az erőszakmentességet és az alázatot, de erénynek a hiúságot és gyilkosságot?

Emlékezzünk kanadai krisnatudatú barátomra, Lászlóra, aki a szentignáci lelkigyakorlatokban Krisna-tudatot vélt felfedezni! Loyolai Szent Ignác ehelyett minden lelkigyakorlatozó kezébe – még a Krisna-tudatúba is – kulcsot ad a szellemek megkülönböztetésére és ezzel bármilyen bálvány felismerésére az isteni álarca mögött.

»Azoknál, akik bűneik irtogatásában lendülettel haladnak előre, és Isten, a mi Urunk szolgálatában a jóról jobbra emelkednek, (...) a rossz szellem sajátossága az, hogy a lelket mardossa, szomorúvá teszi és hamis okkal nyugtalanítva akadályokat gördít eléje, hogy ne haladhasson előre.« (Lgy 315) Ilyen vigasztalanság, ilyen lelki szárazság gyötri Arjunát is, aki ezért könyörög Urához: »Nem látom, ki tudna megszabadítani ettől a szomorúságtól, amely kiszárítja lelkemet« (II,8). Szent Ignác nyomatékkal figyelmeztet, hogy ilyen zaklatott lelkiállapotban ne hozzunk döntéseket. »A vigasztalanság idején sohase változtassunk, hanem szilárdan és állhatatosan maradjunk meg azoknál a feltételeknél, elhatározásoknál, amelyeket az ilyen vigasztalanságot megelőző időben tettünk; mert amint a vigasz idején inkább a jó szellem vezet bennünket és irányít tanácsaival, úgy a vigasztalanságban inkább a gonosz szellem; az ő tanácsaival pedig nem találhatjuk meg a helyes döntésre vezető utat.« (Lgy 318) Krisna, a Gonosz Szellem?

Mily különös! Torontói barátom, László, mindig kitért kérdésem elől, amikor megkérdeztem: ki neked Krisna? (...) Arjuna, az örök ember, azonban gyanút foghatott, és ezért még egyszer feltette Krisnának – aki előbb mint »e Világ atyja és anyja« (IX,16) és »jóságos barát« (IX,17), majd mint a »mindent elragadó Halál« (X,34) mutatkozott be, – az aggódo kérdést: ki vagy Te valójában? (...) A »fenséges« kegyesen eleget tesz a kérdésnek és megmutatja száz és ezer isteni alakját...: »Testedben látom mind az isteneket és a lények seregeit: Brahmát, a teremtőt, lótuszülésben; az angyalokat és az isteni kígyók népét.« (XI,15) »Rikító és rémisztő a te lángtengered, és mindnyájunkat felperzsel. (...) Magyarázd meg nekem ki vagy, aki a rémület alakjában mutatkozol. (...) Nem tudom megérteni szándékaid!« (XI,30-XI,31)

Kígyók hemzsegnek és lángok mardosnak Krisna birodalmában: a pokol az! Krisna száz arca mögül a Sátán lép elénk. De Arjuna, rettenthetetlen, a kérdező, tovább faggatja: Ki vagy? »Én vagyok a Korszellem, a Világ megsemmisítője, aki felkerekedett óriás alakjában, hogy a népeket megsemmisítse! Veled vagy nélküled: mindezek a harcosok, akik szembeszállnak egymással, nem lesznek többé.« (XI,32) »Ezért kelj fel! Szerezz hírnevet! Győzd le ellenségeidet! Örvendj egy gazdag Uralomnak!« (XI,33) »Öld meg őket!« (XI,34)

Csoda-e, hogy Arjuna, az örök ember, csak akkor leli meg ismét lelki békéjét, amikor a Halál, a pokol Ura, ismét barátságos emberi arcot ölt fel? (XI,50) Mi azonban sose felejtsük, hogy a mosolygó álarc mögött az örök halál leselkedik.”²⁹⁴

Talán még nem felejtettük el, hogy egyik fent idézett jóga-oktatónk kiemelte a jogi-lelkületben azt a közömbösséget, azt az indifferenzizmust, amit az előbb is láthattunk, Krisnánál, a „jóga atyjánál”, a Bhagavad Gítá egyik részletéből. E szent közönnyel, ilyen sugallatokkal dolgozik a bűn és minden bűntudat eltüntetése felett az indiai Krisna szellemisége jegyében a New Age szellemisége is.

A tizenhat éves lány, akinek öngyilkossága előtti búcsúlevelét a *Nők Lapja* 1992/45. száma közli, a jelek szerint ezt a választ nem találta meg. „Az egyetlen dolog, ami életet, azok a bhakták voltak és az, hogy Krisnát szolgálhatom. (...) Csak akkor voltam boldog, ha a bhaktákkal voltam, vagy ha levelet kaptam Tőlük. Ők a világon a legcsodálatosabb lények, mert mindenkinek megpróbálják átadni az élet igazi értékét. (...) Ha pedig nem élhetek a bhaktákkal, hát minek is éljek tovább. (...) Talán *egy másik születésnél* olyan családba kerülök, akik megértik a Krisnatudat igazi értékét. Eljön értem Yamaraja, a Halál ura, s elvisz egy messzi világba, ahonnan nincs vissza...” (20. o.).

Az ilyen és ehhez hasonló szekták összefoglaló neve a nyugati irodalomban: „romboló, illetve támadó kultuszok... A kultuszok vallásinak nevezett tartalma ugyanis különböző, (...) ám a pszichológiai befolyásolási technikájuk azonos. Ursula Zöpfel asszony tudományos kutató a leverkuseni családvédelmi központ vezetője, mindenekeelőtt pedig érintett szülő, a romboló kultuszok technikáját a kínai átnevelő táborokban az amerikai hadifoglyokkal szemben alkalmazott technikákhoz hasonlította... Az eredmény, mint Ursula Zöpfel kifejtette, a teljes elkülönítettség, a teljes alávetettség, a teljes kontroll a szektatag biológiai, érzelmi, gazdasági létezése fölött, a szexuális élete és a születendő gyerekei fölött is. És ezeken a modern rabszolgáéleteken a szekták vezetői fölépítenek egy gazdasági-hatalmi centrumot. (...) Fóbiákat építenek a fiatalokba, félelmeket, hogy ha elhagyják a szektát, nincs hová visszatérniük. Hogy ezt, a számukra legrosszabb eshetőséget elkerüljék, a krisnások az öngyilkosságra is felkészülnek: ezért maguknál tartanak egy borotvapengét.”

---

²⁹⁴ Kiss Ulrich SJ: A Sátán hálójában (6.), In: Új Ember, 1993. április 25. 5.

„Kozmikus lovasok”

Tal Brooke nevezte el Amerikában a New Age leghatásosabb guruit a „kozmosz lovasságának”: *Sri Rajneesh*-t, *Sai Babá*-t és *Muktandá*-t.

Őket nevezik „a New Age isteneinek” is. Valamennyiükben az egyik fontos közös „vonás”, hogy égből testesült isteneknek, magasságbeli mestereknek tartják magukat, melyet számos követőjük fanatikusan elfogad. Ők a legexkluzívabb és legerősebb belső körnek a tagjai e mozgalomban. Ahhoz, hogy vallási éllovas lehessen, valakinek teljesen fel kell áldoznia lelkét a „feledés oltárán”. A cél egy szuper-tudat előtörése, azon a ponton, ahonnan nincs visszatérés, s a *transzformációból* egy Megvilágosodott Mester bukkan elő, aki nem kevesebb, mint isten, az emberi testet, mint médiumot használva.

Sai Baba

Brooke mielőtt megtért és keresztény lett volna, India legbefolyásosabb gurujának, **Sai Babának** egyik fő támogatója volt.

„A *Lelki utáztatok* című cikkében Brooke elmeséli, hogyan kezdődött az ő egyéni »szellemi utazása«. Kapott egy »Ouija«-táblát (varázseszköz – G. P.) 10 éves korában, és tizenévesen az ufók iránt érdeklődött. Aztán jött a drog. Egyetem után Indiába ment, tanulmányozta a gurukat, végül Sai Babát választotta.

»Gyakorlatilag minden indiai, akivel találkoztam, esküszik a hitelességére, azt állítva, hogy ő Krisna és Krisztus újraszületése.« – mondja Brooke. Sai Baba, akinek körülbelül 5 millió indiai híve van, csodatevő... Rendszerint titkokat mondott el az embereknek elmúlt életükből és gyógyító port, valamint cukorhalmokat állított elő. Különleges alkalmakkor fallosz alakú köveket húz ki a szájából, amelyeket szándékosan alkotott a testében... Megjelentett különleges gyűrűket és csillogó tányérokat ajándéknak. Egyszer Indiában egyik követőjének átadta egy San Fancisco-i bank aznapi dátummal ellátott komputer-kártyáját. A leggyorsabb repülőgép sem tudta volna odaszállítani (Brooke sehol sem utal arra, hogy bűvésztükköket használt volna...).

Már a születését megelőző szokatlan jelek is emlékeztethetnek bárkit a dobáló és kopogtató szellemek („Poltergeist”) működése esetében tapasztalt jelenségekre: Mikor a gyermek születése napja eljött, „a házaspár szobájában egy dob váratlanul megszólalt. Azután egy másik dob vert ki olyan ütemet, amelyre csak szakavatott kezek képesek. Márpedig kezek sehol sem voltak. (...) A kis Szatjanáráját megfürösztötték, és egy takaróra helyezték a földre, az édesanyja mellé. A szobában tartózkodó asszonyok egyszer csak észrevették, hogy a kicsi alatt hirtelen megmozdult a takaró. (...) Kígyó, mégpedig kobra tekeredett az újszülött alatt! És a kígyó nem bántotta a gyereket! A kobra ugyebár, Síva isten egyik szimbóluma...” Ezt a történetet maguktól a szülőktől hallotta az adatközlő.

Sai Baba már mint kisfiú bemutatta fizikai erejét és képes volt cukrot vagy édességet előállítani sziklából (olyan édességet, ami nem volt kapható a távoli Indiában, ahol felnőtt). 1940. március 8-án Baba felsikoltott és összeesett. Több napon át eszméletlen volt. Mikor újraéledt, a család megdöbben – mondja Brooke. »A kozmikus személyiség olyan erővel tört át, hogy a család nem ismert a korábbi gyermekekre. Nem ismerték fel a benne rejlő új embert, mert személyisége teljesen átalakult.« Teste időnként merevvé vált és látomásai voltak. Akkor kijelentette, hogy Sai Baba és az embereknek imádniuk kell őt. Amikor valaki

természetfeletti bizonyítékot kért a fiútól, fogott néhány jázminvirágot, és a levegőbe szórta. Azok földre hulltak és kibetűzték a Sai Baba nevet...²⁹⁵

Kormos Zsófiának elmondta Indiában a szülők ismerőse, hogy a fent említett hirtelen eszméletvesztés után a tizenhárom éves gyermek alig szólt néhány szót, néha szanszkrit nyelven beszélt, amelyet nem tanult (a megszállottság jelei között a Rituale Romanum felsorolja a nemtanult nyelven való beszédet és annak értését – G. P.), majd újra és újra megmerevedett, szeme üres tekintettel révedt a semmibe, s valahányszor visszatért az élet a tekintetébe, *sírásban tört ki, vagy féktelen vidámság vett rajta erőt*, és e hangulatváltások között a védikus filozófián elmélkedett, amit szintén nem tesz egy ilyen korú gyermek...²⁹⁶

Bhagwan Sri Rajneesh

Az ő tanítványai szintén a hagyományos indiai narancssárga öltözetben toborozzák világszerte a tagokat szektájuk számára, és követik mesterüket, akit elfogadnak „a világ üdvözítőjének”, és nyakukba akasztják a Rajneesh fényképes érmét és élnek a legkülönfélébb területekről egybegyűjtött eszmékből álló tanítása szerint (Véda-hit, mozlím szufizmus, Zen, gnoszticizmus, taoizmus, jóga).

„Sri Rajneesh elítélt minden intézményesített egyházat, minden erkölcsi vagy aszketikus törvényt, hirdette a teljes szexuális szabadosságot. A lelki keresés – mondja – nem tűr meg semmiféle elfojtást, természetes és spontán folyamatnak kell lennie, csak így lehet örömmel telt és felszabadító jellegű. A belső nyugalom és belső felszabadulás csak akkor jöhet létre, ha túllépünk minden erkölcsi törvényen, és minden belső gátláson. Csak ezt követően lehet hozzákezdeni az elmélkedés módszereinek elsajátításához (dinamikus meditáció, Kundalini). Ebben az elmélkedő túllép saját énjén, és eljut a valóság egységes teljességének dimenziójába.”²⁹⁷

„Rajneesh számára 1953 márciusában, 21 éves korában jött a megvilágosodás. »Azon az éjszakán egy másik realitás nyitotta meg az ajtót, egy másik dimenzió vált felhasználhatóvá« – írja. »Névtelen volt. De ott volt – olyan átlátszatlan, olyan tiszta, olyan szilárd, hogy az ember meg tudta volna érinteni. Majdnem fojtogatott engem abban a szobában. (...) Most az egész óceán az enyém volt, én voltam az óceán. Nem volt korlátozás. Hatalmas erő kelt fel, mintha bármit meg tudnék tenni.«

1981 elején Brooke és néhány barátja elment Poonaba, hogy megvizsgálja Rajneest. Az illetékesek aggódtak, mert sok európai csatlakozott hozzá, és egyszerűen eltűntek. Brooke vizsgálatai hihetetlen romlottságot tártak fel. Családok szétzilálva. A sterilizáció majdnem kötelező volt. A követőket szabad szerelemre ösztönözték, sőt kötelezték. Találkozási időszakok voltak, nemi erőszakkal és verekedésekkel együtt...

Brooke az egész dolgot sátáninak látta. »Furcsa módon, amikor a nagyszerű guruk, a lovasok felbukkantak, a robbanástól (megvilágosodás-élmény) közeli családtagok rendszerint a megszállottság kifejezést használták a látott változások leírására. De ez nem a felörlő démoni megszállás volt.

»Van egy szuper-osztály, akinek a megszállása más – egy tökéletes birtokbavétel, és a tudat a megköttözöttben sok szinttel a megszálló démonok fölött áll« – írja Brooke. »Mik ők? Antikrisztusok, akiknek vágyuk, hogy Isten legyenek!« A gonosz ereje rendkívüli dolgokat képes művelni – mondja Brooke. Lassanként rájött, hogy a kozmikus szellemlovasok, »új teremtmények« nem mások, mint emberfeletti energiákkal felruházott figurák, akik istennek nyilvánítják magukat, emberi formában, a tökéletes megszállottság állapotában. Nem

²⁹⁵ Ralph Rath i.m. 147-148.

²⁹⁶ Kormos Zsófia: Asszonyorsok Indiában. Bp., Gondolat, 1977. 87-88.

²⁹⁷ Giuseppe de Rosa i.m. 195.

közönséges démoni birtoklás alatt, hanem egy teljesben, amikor az eredeti emberi lakó szinte teljesen ki van iktatva a testből.”²⁹⁸

Egy másik író, aki még Rajneesh indiai korszakában tért meg Bhagwan mellől Jézushoz, *Eckart Flother* volt, aki megismerkedett Brooke-kal. Írásaikban mindketten szörnyűséges tapasztalatok soráról számolnak be: „...egy nő borzasztó élményéről, amikor Rajneesh szelleme megerősököltte őt, több témáról, mint a szexuális erőszak, az orgiák, vagy pl. hogy a követőket arra kényszerítették, hogy bélsárt egyenek, (...) emberekről, akik elvesztették reményüket és ott öngyilkosok lettek...”²⁹⁹ „Ez az a romlottság, amelyhez a New Age elvezethet” – mondja jelentéseiket kommentálva Ralph Rath.

„Bhagwan egy 1979-ben született írásában szól a halálhoz való viszonyáról: »sok-sok ember halálát néztem végig; ez volt az egyik hobbim gyerekkorom óta. Városomban senki se halhatott meg úgy, hogy jelen ne legyek. Abban a pillanatban, amint meghallottam, hogy valaki a halálán van, máris ott teremtem...«”³⁰⁰ „Általánosságban Bhagwan teljes szexuális szabadosságra biztatott bennünket. (...) Laksmi egy alkalommal engedélyt adott egy odalátogató, nem szanjászi londoni fotósnak, hogy készítsen fényképeket az újonnan alakult tantra-csoportokról. Nem akart hinni a szemének. Az angol fiú elképesztő felvételeket csinált az egymás hegyén-hátán szeretkező meztelen párokról. (...) Tudatosan vetettük bele magunkat borba, muzsikába, dalba, lakmározásba és érzéki masszázsba...”³⁰¹

Sri Rajneesh 1990-ben elhunyt. Addig mozgalmá nagy sebességgel hódított meg a nyugati országokban tízezreket (házánkban még kevésbé ismert), és bővelkedett botrányokban.

Amerikai ásrámjának alapítása után négy évvel tönkrement a telep, őt deportálták az Államokból. Néhány támogatóját bebörtönözték.

---

²⁹⁸ Giuseppe de Rosa i.m. 150.

²⁹⁹ Giuseppe de Rosa i.m. 152.

³⁰⁰ Hugh Milne: Bhagwan, a bukott isten. Bp., Háttér kiadó, 1992., 111.

³⁰¹ Hugh Milne i.m. 154

Transzcendentális meditáció

A nyugati kultúra területén tért hódító keleti áramlatok között a Hare Krisna mozgalom beszél az istenség személyes voltáról, van azonban olyan ázsiai importunk, ami kevésbé tűnik vallási jellegűnek. A *transzcendentális meditáció* mindenki számára tiszta gyakorlati eszköznek látszik. **Maharishi Mahesh** jóginak a találmánya ez, aki magát „az Istenhez vezető mechanikus ösvény tanítójának” hirdeti, de ezen túl szövegeiben Istenről már nem sok szó esik. A TM, ahogy röviden emlegetik, az elmélkedés egyfajta technikája. Mit ígér? Szabadulást a feszültségek alól, a koncentráció magas fokát, tanulási teljesítmények növekedését, a teljes nyugalom elérését, „csökkenti a stresszt, javítja az egészséget, (...) javítja a kapcsolatokat és elősegíti az egyén fejlődését és boldogságát, összehangolja az életet a természeti törvény *evolúciós erejével*, ezért úgy tekinthető, hogy a *világbéke* lényegi alapját teremti meg.”³⁰²

A lélektani eljárások során fontos a mantra (ÓM) vibrálása, bizonyos jógyszerű tudatállapot, melyek nyomán az elme a tudat egyre ritkuló rétegei felé haladhat, majd belép egy „tárgy nélküli tudatosságba”, a „transzcendentális lét csendjébe”. Közben eme önmegvalósítás során az ember olyan „tökéletességeket is elsajátíthat, mint amilyen a repülés (levitáció). Sajnos – mondta többek között a TM Itáliai Szövetségének elnöke – még csak a kezdeti szakaszban vagyunk, de már fel tudunk mutatni valamilyen eredményt. Központjaink padozatát már matracok borítják. Ezekre azért van szükség, mert fölemelkedni ugyan elég könnyű, de a magasban megmaradni nehéz, s a visszazuhanás elég hirtelen történik.”³⁰³

Tény az, hogy a közismert Maharishi anyagilag is igen sikeressé vált a „hamisítatlan” indiai bölcsesség megtisztító forrásaira szomjas zaklatott nyugati lelkek jóvoltából, és mozgalma világszerte a nagy gazdasági vállalkozások szervezettségével rendelkezik.

„1960-ban, három évvel a TM-mozgalom megalapítása után Maharishi megjósolta, hogy ha a világ népességének egy százaléka TM-t gyakorolna, nem lenne több háború. Akkoriban nagyon kevés meditáló volt még ahhoz a világon, hogy a tudósok (...) megvizsgálhassák a jóslatot. 1974 végére azonban több mint 250 ezer ember meditált az Egyesült Államokban, sőt az ország sok kis városában a lakosság egy százaléka gyakorolta a TM-technikát. (...) A kutatók négy olyan városban mérték meg az életminőség mutatóit, amelyekben a lakosság egy százaléka TM-technikát gyakorolt. (...) Olyan mutatók kerültek be, mint a bűnözési statisztikák, a baleseti előfordulás és a kórházi felvételek. (...) Abban a városban, amelyben a lakosság egy százaléka TM-programot gyakorolt, a bűnözési arányszám csökkent, míg a megfelelő kontroll városokban növekedett (akárcsak az USA egészében).”³⁰⁴

Kissé ellentmondásosak a tudományosnak feltüntetett jelentések a jóslattal együtt; ez utóbbi a világról beszél, az „eredmények” pedig nagyon is lokalizáltak, mellettük a szomszédos városokban növekedett a negatív jelenségek száma. A TM kiemelten emlegetett fantasztikus távolba hatása mégis lezárul egy város határánál? A könyv elején pedig már-már elhittük a több fizikus nevének emlegetésével „igazolt” elméletet, mely szerint a „szuperszimmetrikus egyesített mező a tiszta energia és intelligencia mezeje, amely mindennek a háttere, és amelynek a világon minden forma és jelenség köszönhető”³⁰⁵; ezt a szuperszimmetrikus mezőt kiáltották ki a döbbenetes távolba hatás eszközeként.

³⁰² Maharishi Mahesh: Transzcendentális Meditáció. Bp., Arkánium, 1991. 92.

³⁰³ Giuseppe de Rosa i.m. 194.

³⁰⁴ Maharishi Mahesh i.m. 93.

³⁰⁵ Maharishi Mahesh i.m. 34.

„Az egyesített mező a természet mélyén a korlátlan energia, a kreativitás és az intelligencia mezeje. Az egyén mélységeiben a gondolat forrása szintén a korlátlan energia, a kreativitás és az intelligencia mezeje. Van a kettő között kapcsolat? – Igen.”³⁰⁶

A Maharishi kimondja nagy felfedezés gyanánt az igent. Egyetemének, a Maharishi International University Fizikai Karának elnöke, Dr. Hagelin pedig bizonyítja ezt: „Világos, hogy végül is az egyesített mező minden sajátosság eredete a világon. (...) Ha az egyesített mező tulajdonságait részletesen vizsgáljuk, a tiszta tudat valamennyi tulajdonságát felfedezzük benne.”³⁰⁷

Íme Mahesh jógai monista iskolája, mint az életerő-mítosz egyik modern változata.

Ő, a saját nyelvén a világlelket, világszellemet, kozmikus energiát, a pránát „tiszta tudatnak” nevezi, amely szerinte nem más, mint a bizonyos fizikusok által említett „egyesített mező”. „A tiszta tudat – az egyesített mező – mélyen a gondolat forrásánál minden emberi lény elméjében feleleveníthető a TM segítségével.”³⁰⁸

Az egyesített mező „mindent teremt és mindent összeköt a világegyetemben”. Ennek alapján a TM révén a tudatnak „szuper sugárzó hatása van: távolba hatása”, mert „minden összeköttetésben van a természetben”.³⁰⁹ „Úgy találták, hogy a népesség egy százaléka négyzetgyökének szükséges csak egyszerre egy helyen gyakorolni a TM-Sidhi programot ahhoz, hogy a rend és a koherencia hatása az egész népességben létrejöjjön.” Ez nagyszerűen hangzik. De hát mégis miért zárul le a szuper távolhatás a városfalnál?... Azóta nyilván Amerikában még többen vettek részt a TM tanfolyamokon, és még többen meditálnak így Európában, sőt Magyarországon. (Minden bizonnyal Jugoszláviában is.) A hatvanas évek óta új és új háborúk törtek ki, a kilencvenes években már amerikai gazdasági válságról is beszéltek, hogy az európairól szót se ejtsünk. Azt is rendszerint hallgatás övezi, miszerint a TM-nek részét képezi a hinduista Puja-ceremónia beavatási szertartása. Éppen emiatt hagyta jóvá az USA Legfelső Bírósága New Jersey állam azon döntését, mely megtiltja a nyilvános eszközök útján a TM propagálását.³¹⁰

A TM nagyméretű szervezeteinek bevétele szépen növekszik, de a földi Paradicsom egyre kevésbé... Maharishi Mahesh békeprogramja, úgy látszik, címlapjához hasonló aranybetűs reklám marad.

Tanulságos, hogy egyéb meditálók, indiai jógik legtöbbször hosszú éveken át sok-sok testi-lelki energiát fordítanak arra, hogy legyőzzék a test alkalmatlanságait, s összeszedetté, békessé tegyék tudatukat, vagy eltávolítsák maguk elöl a látszatok „fátylát”, elérjék a „világszellem egységét,” magasabb képességeket nyerjenek stb. A TM ugyanezt ígéri, hozzá még a világbékét, de ehhez nála elegendő egyetlen tanfolyam, és az egész oly egyszerű és „természetes”, hogy még a benne való hit sem szükséges hozzá... Ily hatalmas és társadalmi szintű eredmények – ilyen kicsiny magból: ez valóban csak csoda lehet... Bölcs Guérint, a párizsi nagy varázslót, vagy Reese Dubint, a nagy mágust juttatja eszünkbe. Lehetséges, hogy a varázslók, a mágusok is a „szuper egyesített mező”-t használják, amikor – Dubin szavaival – „másoknak parancsolnak, akár úgy, hogy nincsenek is ennek tudatában”, vagy amikor „olyanná válnak, amilyenek mindig is akartak lenni”?

Hasonló a népszerűsége és a működése napjainkban New York-ban **SRÍ CHINMOY** meditációs mozgalmának is. A vezető amerikai politikai körökben szereplő indiai guru csupán egyik színfoltja a hinduizmus világmissziós palettájának. A mélyebb kulturális

³⁰⁶ Maharishi Mahesh i.m. 35.

³⁰⁷ Maharishi Mahesh i.m. 36-37.

³⁰⁸ Maharishi Mahesh i.m. 35.

³⁰⁹ Maharishi Mahesh i.m. 96-99.

³¹⁰ Kenneth McAll: Familienschuld und Heilung. Salzburg, Otto Müller Verlag, 1986. 124.

gyökerekkel nem rendelkező Amerika számára úgy látszik, hogy támogatásra méltó az ázsiai kultúra és vallás a kereszténység lecserélése érdekében...

Jóga-körök

Az Angliában élő, s hazánkban népszerűvé vált **SZVÁMI PURNA** jógairányzatának alapszövege szerint az egység a guruk egyetlensége körül alakul.

„Bár mindentől és mindenkitől lehet tanulni, végső soron mégis szükséged van egy élő személy segítségére. Időről időre tanítók és mesterek jelennek meg a Földön, hogy megadják ezt a segítséget; egyedül ez a cél vezeti őket. A fejlett lényeknek van egy leszálló láncolata. Bár úgy tűnhet, hogy minden egyes manifesztáció különböző, az igazság nem ez. A »hely«, ahonnan mindannyian származnak, és ahová kivétel nélkül visszatérnek – a Végső, Abszolút Igazság – egy és ugyanaz, ahogy végső soron egy és ugyanaz minden egyes tanító vagy mester személye. Tehát az a gondolat, hogy az »én Mesterem más«, vagy az »én Istenem más«, igazságtalanság az Igazsággal szemben...”

Furcsa módon Szvámi Purna mégis fontosnak tartja, hogy ez a „mester” egy Földön élő legyen: „Tegyük fel, hogy azt mondod: az én Mesterem Jézus Krisztus, Buddha, Krisna vagy akár maga az Isten. Rendben van, de vajon látják-e szemeid Krisztus fényét? Képes vagy-e befogadni tanításait? Fel tudod-e emelni magadat olyan magasra, hogy meghalld Krisna hangját? Ha nem tudod érzékelné a fényt, a hangot, a tanítást, nincs jogod azt mondani, hogy tanítód Krisztus, Buddha vagy Krisna. Nem részesülsz semmiben, mivel nincs meg velük a kapcsolatod. Ily módon csak áltatod magad...”

Amint látjuk, a gurut nem zavarja, hogy nem keresztényként vajmi keveset ismerhet abból, amit a keresztény hitben, vagy misztikában a Krisztussal való kapcsolat jelent. Azt is láthatjuk, hogy mindennel szemben első helyre helyezi az élő mester szerepét, s bizony az is kiderül – kívülről nézve is –, az őt övező vitathatatlan személyi kultusból, hogy ez alól önmagát sem tekinti kivételnek. Ő és a legtöbb guru önmagát éppen Krisna, vagy más istenség megtestesülésének tartja, de azt is mondhatjuk, hogy ezzel az istenséget nem tartja magasabbrendűnek az ilyen égből leszállott lényeknél, mint amilyen ő. Persze ez a radikális panteizmus következménye; csak az a probléma, hogy ő a mestereket egyértelműen a közönséges tanítványok fölé helyezi. Természetes a kérdés, hogy ha még egy istenség tekintélyét sem vesszük komolyan, ő és a többi guru milyen kritériumok alapján lesz megbízható. Mitől lehetek én bizonyos abban, hogy ő megvilágosodott, vagy hogy egy az istenséggel, mitől lett ő „felülről leszállott fejlettebb lény”? Ha pedig minden guruban ugyanaz az „Igazság” testesült meg, akkor miért kell – az indiai történetek szerint – annyi vallási keresőnek újabb és újabb mesterekkel találkoznia?³¹¹

A jóga hangoztatja a maga monizmusával az olyan *dogmákat*, hogy „minden egy energia”, vagy hogy „mindenben ugyanaz az isteni energia van”, ezért láthatjuk meg ezekben a tanokban a New Age által vallott „kozmosz energia” szólamát: Purna ezt írja:

„Energia mindenütt van és *minden energia*; adott számunkra a kihívás, hogy megtaláljuk megfelelő alkalmazását. A vizelet például az energia olyan erőteljes formája, hogy testünknek igen nehéz feldolgoznia azt, ezért kiveti magából. Sajnos, az emberek hajlamosak rossznak tartani mindazt, aminek felhasználási módja nem nyilvánvaló. Ez a korlát bennünk van, nem az energia sajátja... Mindennek és mindenkinek határozott rendeltetése, külön szerepe van, amit be kell töltenie; ezért, ha bármit is eldobunk, az valóban elfecsérlődik. Így ez nem bölcs viselkedés – bár az igaz, hogy az energia egyes formái jobban megfelelnek az egyik teremtménynek, mint a másoknak.”³¹²

³¹¹ Svami Purna: A teljesség jógája, Bp., Purnatirth Jógaközpont Alapítvány, 1991. 15-16

³¹² Svami Purna i.m. 18.

A nem jógázó és nem mennyből alászállt biológusok szerint az emlősök szervezete azért választja ki a vizeletet és azért távoztatja, mert az számára mérgeket tartalmaz, és nem azért, mert azt nehéz feldolgoznia. Úgy látszik, szervezetünk nem elég bölcs, de hát mindezidáig „ilyen korlátokkal” dolgozik.

Amint láttuk, Rudolf Steinernél a monizmus törvényét az ember erkölcsi életére vonatkoztatva etikai relativizmushoz jutunk. Ugyanez következik Purna gondolkodásából is: ha mindennek megvan a rendeltetése, és így semmi sem elvetendő, akkor az erkölcsi rossz is csupán nehezen feldolgozható „energia”?

Purnánál, mint gyengébb filozófusoknál, megvan az az általánosítás – az egység-tan kedvéért –, hogy ugyanazokat a törvényeket vonatkoztatja az anyagvilágra és az emberre. A karma-tan által táplált fatalizmus (végzet-hit) is kedvez a rossz iránti közömbösségnek, hiszen olyan determinizmus, melynek jegyében minden mehet a maga útján, hisz minden elő van írva valahol (pl. a csillagokban), mindennek megvan a következménye, mely ellen közvetlenül nem sokat tehetünk –, csak ha kilépünk a körforgásból.

Az utóbbi céljából a jógi a „jó karmák” gyűjtésére specializálja magát. Ezen jó karmák szerzése közben másodlagosan jelennek meg olyan „jótettek”, amelyek a keresztény élet feladatainak első sorában szerepelnek.

Purna sem akar egészen sematikus maradni, ezért megjegyzi az energiákról való elmélkedése közben:

„Természetesen az energiaformák átalakítása azért lehetséges. (...) Ki ne hallott volna még olyan emberekről, akik kiváló egészségnek örvendenek, holott hulladékon élnek és a szabad ég alatt alszanak, bármilyen is az idő és egyáltalán olyan életformát folytatnak, amelyet a legtöbb ember elviselhetetlennek tartana. A lényeg az, hogy nem bölcs dolog bármit is elutasítani. A teremtésben mindennek megvan a maga célja. Minél teljesebben fejlődik az ember, annál világosabban látja ezt az igazságot.”³¹³

Guatama Sziddhárta herceg legalább otthagya fényes palotáját és jólétét, mert rádöbrent szegény embertársai szenvedésére, s ezután kezdett vándorolni, hogy elmélkedjék a szenvedés elkerülhetetlensége fölött – így lett Buddhává. Purna nem hagyja maga mögött angliai luxuskörülményeit, inkább ilyen önvigasztaló sorokban hagyja jóvá a szegénység tényét. Ő eljött Indiából, hogy a „tudatlan” nyugati embernek átadhassa ezeket a „bölcsségeket”; Teréz anya pedig elment Indiába, hogy a meditáló bölcsek mellett a haldoklókat és éhezőket összegyűjtse és ápolhassa. A keresztény kinyilatkoztatás szerint az olyan ember a „teljesebbé fejlődött” és „világosabban látó”, aki nem halad el a hulladékon élők mellett, bárhogy is tudnák „átalakítani energiájukat”...

A már idézett H.-P. Waldrich író is „megrendítette egy fiatal nő esete, akinek a házassága erre ment rá. Az illető belépett a »Brahma Kumaris« nevű hindu szektába, amelynek tagjai (...) a rádza-jóga egyik formáját gyakorolják. Ettől kezdve csak fehér ruhát viselt, lakásukat guruja fényképeivel díszítette, szigorú vegetáriánus táplálkozást folytatott és szektájának szabályai szerint szexuális önmegtartóztatásban élt, otthon már csak ritkán fordult meg. Férje és nyolcéves kislánya nem tudta őt követni. A kétségbeesett férj végül beadta a válópert”.³¹⁴

Az ilyen elszomorító történeteknek több változatát ismerhettem meg mostanában, amikor a jógázó az önmegtartóztatást csak a húsételekre vonatkoztatta; házasságok, családok

³¹³ Svami Purna i.m. 18.

³¹⁴ Hans-Peter Waldrich i.m. 49.

tönkremetelésnek lehettem tanúja, mivel a jógázás megkezdése után nem sokkal valamelyik fél a krízis miatt segítségért jelentkezett. Valóban, mintha sikerült volna „felébreszteni” az ún. Kundalini-kígyót...

Carl Gustav Jung, aki pedig nyilvánvalóan az okkult és a keleti tanok hatása alá került, és ki is próbálta a jógázást, nem igen tartotta lehetségesnek, hogy a jógát az európai ember helyesen gyakorolja, inkább óvott tőle: „Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy mi nem vagyunk keletiek, és ezért egészen más a kiindulási alapunk ezekben a dolgokban.”³¹⁵

Paul Brunton és Arthur Koestler híres utazó írók egyöntetűen utálnak arra, hogy azok az indiai jógik, akikkel csak találkoztak, szinte kivétel nélkül leplezetlenül törekedtek csodálatos képességek elnyerésére és mutogatására. Volt köztük olyan, aki a jóstudásra pályázott, volt, aki láthatatlanná akart válni, volt olyan, aki megcélozta a kétezer éves életkort, volt, aki titkos erők birtoklásával élettelen állatokat próbált feltámasztani, mások lebegtek a föld felett, vagy élve temették el magukat. A jógik teljesítményeikkel folyamatosan vonják magukra a szenzációéhes újságírók, parapszichológusok, az okkultizmussal foglalkozók figyelmét.

Jellegzetes, hogy az indus „szanjászín”, a megtisztulás ígéretes fokaira lépdel az izoláló meditációba zárkozva, mellette pedig a Gangesz partján éppen egyidejűleg haldoklik valaki éhsége vagy betegsége miatt. Vajon eljut-e bármilyen reális egységnek akár az élményéhez is valaki, miközben arról elmélkedik, hogy ő mindenekkel egy, ha nem fedezi fel, hogy először is talán a hasonlóakkal való egységet kellene felfognia és megvalósítania? Ezek a keleti tanok tartalmazzák az élők feltétlen tiszteletének elvét, „hiszen nem tudjuk, kinek a lelke lakik a lábunk előtt poroszkáló hangyában”. Sokan ezt a szemléletet emlegetik úgy, mintha ez a szeretet lenne, holott a különféle iskolák követői magatartásának egészéből világos, hogy itt nem bibliai értelemben vett szeretet jelenik meg, hanem csupán a karma és a reinkarnáció törvényeinek következetes végigvitele.

A vallási törekvőnek az a célja, hogy a másik élőlény mellett békésen haladhasson a maga választotta úton, vigyázva, hogy másoknak „ne ártson”; az, hogy egyáltalán másokért áldozatot hozzon, csak később, a buddhizmus némely irányzatában lelhető fel.

Ezzel szemben a zsidóság és a *kereszténység üdvössége* minden vonatkozásban *közösségi dimenzióban jelenik meg*. Maga a biblikus üdvtörténet Isten közösségteremtő, a közösség által is nevelő, újra és újra egyesítő, egymás üdvössége által célhoz juttató akaratáról, és ilyen szeretetéről beszél.

J. M. Déchanet magyarra fordított könyvéből az is kiderül, hogy megszületett a „keresztény jóga”.

Sok meglepő kijelentést találunk a könyvben keresztényektől, papi és szerzetesi jógázóktól. A szerző hangsúlyozza a jóga vallási eredetét, vallási jellegét. Közben arról beszél, hogy ő a keresztény gyakorlat számára megtisztította ezt babonás, misztikus jelképes köntösétől és „csak a lényegét tartotta meg”. Nem tudjuk, hogy mi alapján dönthette el a szerző, hogy abban az indiai vallási együttesben, sőt abban a sámánisztikus ősvallásban, amely az indiai árja lakosság előtt megvolt, melyben a jóga keletkezett, mi az, amit babonának kell neveznünk. Honnan tudjuk komoly vizsgálatok nélkül, hogy az eredeti jógában mi volt a vallási lényeg, és mi volt a nem vallási lényeg? Honnan lehetünk biztosak abban, hogy amikor e gyakorlatokat végezve csak a frissítő, koncentráló, nyugtató hatásokat célozzuk, akkor nem váltunk-e egy ősi pogány vallási rituálé jelképeinek gyakorlóivá? Attól, hogy nem emlegetjük, nemde ugyanannak a hajdani eredeti célnak szolgálunk, amit e gyakorlatok feladataként a régiek Indiában kitűztek? Ha csak a Nap-üdvözlet nevű ászanát nézzük: még mindig egy régi napimádó kultusznak a mozdulata ez, jóllehet egy keresztény esetleg az egészségéért mutatja be. Maga a szerző is említi, hogy a Hatha-jóga miből

³¹⁵ Hans-Peter Waldrich i.m. 41.

származik: Ha = Nap, Tha = Hold; (a keresztény jóga tulajdonképpen a hatha jógát dolgozta fel). Ez tehát „annak a művészete, hogy összekössük az ember lényében a Napot és a Holdat, összhangot teremtsünk az anyagi (jelképe a Hold) és a lélek, a szellemi, a szellemi életelv (jelképe a Nap) között”.³¹⁶ Ez a fogalmazás Dechanet tollából már nem egy keresztény eszmefuttatása, hanem egy gnosztikusé. Valójában ezek a gyakorlatok magukban hordozzák azt a hitet és világszemléletet, amelyben születtek.

Megszívlelendőnek tartom azt, hogy a „szakmágus” Scherbák Viktor a jógát a legtitokzatosabb „atlantiszi” eredetű mágikus energianyerő módszer maradványának tartja, melyben a végtagok különféle pozíciókban történő csavargatása, rögzítése „meglepő energiákat szabadíthat fel, melynek legfontosabb arkánumait (titkait) azonban ma nem ismerik”.³¹⁷ Azzal, ha valaki kimondja egy jóga gyakorlatról, hogy ő ezt „megtisztította”, még semmit sem változtatott a tényen, hogy nem tudjuk ezekről a „felszabadult energiákról”, valójában honnan erednek és hogyan hatnak. Az egyház állásfoglalásai azért tiltják többek között a spiritizmusban való részvételt, mert a szeánszon akkor is beléphetnek és hatóképesek lehetnek a bukott angyalok, ha keresztényként kísérletezem vele.

Itt kell érintenünk a **szimbólumok** kérdését, mert a szimbólum, a jelkép igen nagy jelentőségű a varázslásban, az okkult tudás terén, és immár a New Age-ben. A szimbólum összesűrített mondanivaló, felhívás, mely általában képi, de mindenképpen anyagi jellegű, és egyezményes eszköze két vagy több tudatos félnek. A szimbólum a mágiában lehet ábra (például pentagramm, varázskör), lehet szó, szótag vagy szóösszetétel, illetve rövidítés (pl. mantra), lehet testhelyzet vagy mozgás (pl. jóga, Thai Chi), szín, énekhang, írás (pl. reiki) stb. A szimbólumok az okkult világban nem esztétikai, s nemcsak egyszerű eligazító funkcióval vannak jelen. Az okkultista, a mágus tudja, gyakorolja, felhasználja azt, hogy a szimbólum oly gyakran a segítségül óhajtott szellemi lényeknek, démonoknak a meghívására alkalmas. Ezek az alkalmatlankodó lények ősidőktől jogot formálhatnak egyes jelekre, tárgyakra, eljárásokra, melyeket legalább egyszer (de inkább évszázadokon át többször) felajánlottak nekik, így ezek mintegy „eszközeikké” válhattak ahhoz, hogy az anyagi, az emberi világban próbálkozhassanak.

Mezopotámia ókorának kutatója, Oppenheim írja: „Figyelmet kell fordítanunk azokra a nem emberszabású kultikus tárgyakra, amelyekben egy sajátos istenség jelenlétét látták. Ezek olyan szimbólumok, amelyeket tiszteltek, és amelyeknek áldoztak, bizonyos körülmények között a szobrot helyettesítették”.³¹⁸

Eliphas Levi, a híres kabalista mágus szerint: „A teremtett szellemek egymással jelek útján vannak összeköttetésben és a magasabb igazságoknak bizonyos egymásra következő sorozatától függenek, amelyek szimbolikus formában jutnak kifejezésre. **A szimbólumok formákhoz kötött kozmikus erők**”.³¹⁹

Nem lehet véletlen, hogy napjainkban a kábítószerrel kezelt levélbélyegek legtöbbször is okkult szimbólumokat látunk.

Dechanet elméleti bemutatásaiban lépten-nyomon használja az olyan fogalmakat, amelyeket úgy látszik, elfelejtett megtisztítani, amelyeknek semmi közük a keresztény szentírási vagy lelkeségi fogalmakhoz: „Ahhoz, hogy kibontakozhassunk, (...) az embernek szüntelenül *a természetet kell segítségül hívnia*, mert a természet tölti fel azokkal az *energiákkal*, amelyekre feltétlenül szüksége van.”³²⁰ „Szinte mindenkinek fogyatékos az életereje, energiája, jelleme. Mindannyian félúton vagyunk az emberré válásban. (...) A jóga

³¹⁶ J. M. Déchanet: Keresztény jóga tíz leckében. Bp., Sport, 1991. 19.

³¹⁷ W. Charon i.m. 223.

³¹⁸ Leo Oppenheim i.m. 249

³¹⁹ W. Charon i.m. 247.

³²⁰ J. M. Déchanet i.m. 21.

első célja: bizonyos testi működéseket serkenteni és kiegyensúlyozni, hogy ezáltal *lelki energiánkat felszabadítsuk* és kifejlesszük. Az emberi lényt emberré tenni, mindazt vállalni, ami ezzel jár.”³²¹ Itt láthatjuk a New Age jellegzetes evolúciós képletét, bennefogalva a gnosztikus fokozat-tant; ezek szerint lennie kell nem emberi embernek, emberi embernek, és emberebb embernek (vagyis Superman-nek). Mintha az ember teremtése arra várna, hogy a jóga fejezze be...

A keresztény tudja, hogy a teremtéstől fogva minden ember hordozza istenképességét, és fogyatékoságainak orvosságát nem önmagában, hanem a Megváltó Jézusban találja meg.

Úgy látszik, aki jógázik, az így fogalmaz a keresztiségről: „természetfeletti energia árasztott el, hogy alakítsa erőnket, energiáinkat, amelyek azzá tesznek, akik vagyunk”.³²² Mit tart itt a szerző természetfeletti energiának? A keresztiség ajándékát, a kegyelmet, melyben a Szentlélek által részesül a keresztelkedő? A hozzánk lehajló isteni jóindulat, amelyet ki nem érdemelhattünk, a kegyelem, amely a Szentírás szavával *kharisz*, nem „energiaátadás”, hanem olyan, amely „sok vétékből megigazulásra vezet” (Róm 5,16), tehát nem a bennünk levő képességeket erősíti, *nem azzá tesz, amik vagyunk, hanem újjáalkot benniünket*: Isten üdvözítő ajándékáról van itt szó, mert „szeretete kiárad a szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm 5,5). Akik valamilyen energiát kapnak, lehetnek összeszedettek, egészségesek, növekedhet izomerejük, azok pedig „akik a bőséges kegyelem és megigazulás ajándékát kapják”, magukra öltik Krisztust és az ő életében részesednek.

A legmeglepőbb megjegyzést egy bruges-i jógázó „kereszténytől” idézi a szerző: „Krisztus jógikat akar látni!”³²³

A „keresztény jogakönyv”-ről azt mondhatjuk, hogy *itt nem kereszténnyé tett jógával, hanem jógásított „kereszténységgel” találkozunk*, amely fogalmaival és céljaival egyaránt eltér a Szentírástól, a Jézus tanítását követő élő keresztény gondolkodástól.

---

³²¹ J. M. Déchanet i.m. 34.

³²² J. M. Déchanet i.m. 54.

³²³ J. M. Déchanet i.m. 71.

Tűzönjárás

Az őskori-órkori tűzimádat, tűzmágia részeként eléggé elterjedt volt a régi időkben. Kezdetben kapcsolódott bizonyos áldozati motívumokhoz, részben pedig jósló funkciója is volt.

A voltaképpeni tűzönjárást a jógik is kifejlesztették arra a csodált szintre, amely formában most újra terjesztik. Megtalálható az ókorban, a Közel-Keleten is, az Ószövetség is említi; a nyári napforduló ünnepeihez kapcsolódóan (Szent Iván-éj) főként a tűzgrás formájában egyéb hagyományokkal együtt élt a germán és szláv népeknél.

Egy hazai újság is tudósított a nem mindennapi eseményről, amely Budapestről 130 kilométerre zajlott a Kassák klub szervezésében.

„Tűztáncünnepély – vezeti **Ken Cadigan**. Ken Cadigan 1965 óta áll közvetlen kapcsolatban az »Emberi Lehetőségek Mozgalmával«. Miután megtanulta a tűzönjárást, megtanulta a Tűztáncot az észak-görögországi anasztáziánusoktól. Az Intenzív Megvilágosodás Eljárásába először 1972-ben nyert bevezetést. Azóta két személyiségfejlesztő és egy gyógyító központot hozott létre és vezet... Most Hawaiiiban, Mani szigetén él.

A Tűztánc Workshop egy két és fél napos hétvégi program bentlakással... Részvételi díj: 1500 forint...”

„Felkészítés, felkészülés nélkül senkit nem küldenek az izzó parázusra. Ezért kapcsolódik hozzá intenzív meditáció. Előtte jelentős az önvizsgálat: hogyan viszonyulunk önmagunkhoz, az élethez, a természethez, a természetfölöttihez... ..

Ahogy a nagy fából rakott tűz leég, 600-700 fokos parázssá, felderítjük a személyes valóság természetét és gyakorlati eszközöket sajátítunk el a félelmeinken és korlátozó hiedelmeinken való átsétáláshoz. Ezután bemutatjuk a tűztáncot, és akik akarják, osztozhatnak velünk az élményben. Maga a tűztánc teljesen önkéntes –, az este megrázó és értékes...”³²⁴

Öt elmélkedési pontot írnak le az érdeklődőknek:

„1. *Lélegezz...*

2. *Békülj ki az árnyakkal*: Engedd meg valamennyi negatív gondolatodnak, érzésednek, belső képednek és érzékelésednek, hogy bármilyen helyzetben előjőjön az elfojtásból, ki a tudatosságba... Ne állj ellen az árnyaknak, ne harcolj ellenük, ne nyomd el őket, hanem tedd lehetővé számukra, hogy fejlesztő lehetőségek energiáivá alakuljanak át. Lélegezz mélyet az árnyak jelenlétében, majd fordulj a melegség és boldog mosoly érzése felé, és hagyd, hogy a pozitív energia eláraszsa testedet...

3. *Teremts egy pozitív szándékot*.

4. *Bízz a belső vezetődben*: kezd azzal, hogy kijelented, hogy van egy belső vezető, vagy egy olyan részed, amely minden helyzetben tudja, hogy mi a legjobb következő lépés és hogy kinyithatod magad és hozzáférhetsz ehhez a belső tudáshoz bármikor, amikor csak akarsz. Jelentsd ki, hogy az effajta kapcsolat e belső tudáshoz alapvető része az emberi tapasztalásnak, és hogy ettől a pillanattól kezdve része lesz a te tapasztalásodnak is. Ezután hallgass oda figyelmesen, és érezd meg a feljövő sürgetéseket, amint a tested elmozdul az

³²⁴ Szórolap a budapesti Kassák Klub kiadásában

elengedődés irányába, és bízz, mivel megvan benned a bátorság, hogy mindezekre válaszolni tudjál.”

Most pedig tallózzunk tovább a *Világ* c. újság 1989. augusztus 31-én *Üzenet a tűzből* (alcím: *Igazán senki sem tud élni*) című cikkéből, melyben a tudósító, *Kerekes Béla*, aki részt vett ezen a Workshopon, így írja le a történeteket:

„A teremben szinte síri csend, minden tekintet Kenre szegeződött. 1965 óta, amikor megtanulta a tűzön járást, Ken vagy kétszáz tűzön ment át. Eközben emberek ezrei világosodtak meg, néhányan megégtek, voltak, akik meghaltak, de elégedetlen nem volt senki. Mindenkin mély, belső biztonságérzés vett erőt. Ő annyira hisz ennek a csoportnak erejében is, hogy hajlandó felajánlani, akinek nem változik meg az élete, annak visszafizeti az 1500 forintos nevezési díjat. Ő is változott életében, fordult hirtelen más vizekre: korábban például egyszerűen készpénznek vette, hogy a Nap keleten kel föl. Így tanították, később azonban rá kellett jönnie, ez nem is olyan biztos, lehet, hogy csak a Föld forog.

Ezzel a gondolattal zárta Ken a felkészítő szakasz érdemi részét, majd arra kérte a hallgatóságot, írják fel egy cetlire, mi az, amire vágnak, s mi az, amitől szeretnének megszabadulni. Ezután a csoport, úgy, ahogy volt, kivonult a közeli tisztásra, melynek közepén embermagasságú fagúla magasodott. A 100-120 ember, kéz a kézben, körbevette a gúlát, s miközben Ken kerozinnal locsolta a fahasábokat, majd meggyújtotta a tüzet, a tömeg az „*amm*” szavacskát elhúzva, kitartó zúgásba kezdett. Miután Ken végzett a rituáléval, az emberek a tűz köré járultak, s kérve annak *minden elemi lényét*, hogy vezesse őket, a lángokba dobták cetlijüket, melyekre kívánságaikat írták. Később a kezembe került egy ilyen papírdarab, amely valamiért nem égett el teljesen: valaki azért fohászkozott, hogy ezentúl meg tudja jegyezni a telefonszámokat és ne legyen gondja a nyelvtanulásban.

Miután a szertartásnak ez a része bevégeztetett, két tűzört hátrahagyva a csoport visszavonult az épületbe, hogy amíg parázsig ég a gúla, a felkészülés utolsó stációjába is elérkezzék. Miközben Ken beszélt, egy ifjú hölgy sipított bele a csöndbe: – Minket itt fotóznak! Engem ne fotózzon senki! Jól mondom? – nézett körül, bátorítást várva. A bejelentésre két pártra szakadt a társaság... Mielőtt szabályos lincshangulat alakult volna ki laptársunk fotóriportere ellen, Ken felemelve jobb kezét – döntőbírói tenorral híveihez fordult, javasolva, ezt az embert távolítsák el... Erre azonban nem került sor, mert a fotós önszántából távozott... Éjfélre járt, amikor Ken úgy döntött, hogy a parázs állaga és hőfoka megfelel a nemzetközi normának. A csoport cipőit, zoknijait a teremben hagyva kivonult a tűzhöz és körbe állva a négy méter hosszú, egy méter széles területen szétterített izzó fadarabokat, egyre nagyobb izgalomba jött: az emberek ziháltak, fűjtattak (...) és átmentek. Nem futva, de gyors léptekkel átment mindenki. Egy fiatal lány, átérve a parázon, úgy zihált, akárha száz kilométert futott volna, és a boldogságtól zokogva Ken nyakába borult. Emberek szorongatták egymás kezét, térdre estek, szemüket az égre emelték, s nagyokat sóhajtván könnyeztek... S ekkor e sorok írója úgy érezte, legyőzte félelmét. Mindössze négy lépést kellett megtennie, akár a többieknek. És átment.

Csak remélni tudja, hogy voltak többen is a csoportban, akik rájöttek, nem azért nem érezték forrónak a talajt, mert valami megpattant bennük, hanem azért, mert egyszerűen nem volt már az. A bőrnek ideje sem volt felmelegedni az alatt a néhány pillanat alatt, ameddig a halódó parázs itt-ott még vöröslő darabkáival érintkezett. Nem tűzön állásról volt szó, tűzön járásról. Senki sem sérült meg komolyabban – mentő vagy szakorvos a környéken nem volt – , így aztán úgyszólván egyöntetű volt a vélemény: Ken győzött a kételkedők felett.

S talán igazuk is volt. Ken megint megnyert egy csatát. Nyugalmat, erőt és hitet adott azoknak, akik hittek benne. S a nyugalom a fontos, nemcsak nekik, Kennek is. Merthogy Ken elmesélte, a legjobban otthon, Hawaiiiban érzi magát. Annak a villának a kertjében fekve,

amely George Harrison háza és egy színésznőé között húzódik meg. A vízesés látványa, mely a kerti medencéjébe zúdul és onnan tovább, a tengerbe, végtelen nyugalommal tölti el.”

A tudomány szempontjait írja le a tűzönjárásról szellemesen egy kísérlet kapcsán a Nemzetközi Rádiótudományi Szövetség folyóirata, a *Radioscientist* 1991. januári száma:

„*Dennis Dutton*, az új-zélandi szkeptikusok (hivatalosan: a Paranormális Egyesület Állításainak Tudományos Tanulmányozásával Foglalkozó Új-Zélandi Bizottság) éves konferenciájának szervezője komoly munkát végez, hogy lerántsa a leplet az áltudományról, a kuruzslásról, a jóslásról, az okkult dolgokról stb.

Olyan területekkel foglalkozik, mely elrettenti a tudósokat. Sokkal tartoznak neki. Hogyan hálálhatnánk meg neki másképp mindent, a harmadéves fizika szakos hallgatók és én, mint hogy bevetjük a tűzönjárást a konferenciát záró vacsora alatt. (...) *A titkos kísérlet* – A kísérlet valóban teljes titokban zajlott, csupán én, Dennis, 15 hallgató, az egyetem információs embere, az egyetem fotósa, a Sunday Times riportere és fotósa (a lapjuk rögtön megjelent az eseményt követő napon), a fél fizika tanszék, a feleségem, gyerekek (...) tulajdonképpen majdnem teljesen titkos volt. Csak azoknak mondd el, akikben megbízol.

Három nappal a vacsora előtt meggyújtották a kísérleti tüzet.

Harmadik lecke – legközelebb több terpentinolajat kell használni, ha azt akarjuk, hogy nagyobb legyen a hatás. Mielőtt megérkezett volna a Sunday Times fotósa, Dennis, a fő hirdető, elegáns blézert és nyakkendőt vett fel. Én rövidnadrágban, bakancsban és durva ingben voltam – munkaruhában. *Negyedik lecke* – öltözz alkalomhoz illően.

A dühöngő pokol forró szénágygá változott. Ideje, hogy elkezdjük. Dennis ragaszkodott ahhoz, hogy mint a szkeptikusok első embere, ő legyen az első. Ki vagyok én ahhoz, hogy ezt megakadályozzam? Néhány ideges lépés a „tűzfészek” felé.

„Gondolod, készen van?”

„Persze, mehetsz.”

Ismerte az alapelveket, akárcsak én. Bár a szén 700 Celsius-fokon izzott, azok a részek, melyek a talppal érintkeznek, hamar kialszanak és felületük gyorsan hűl. A faszénnek alacsony a hőkapacitása, így az első érintkezést alig lehet érezni. A faszén belseje nem ég és a hőszugárzása gyenge, így sokkal lassabban vezeti a hőt a lábba, mintha forró fémre állnánk. Ha egy másodpercig érintkezik a talp a szénrel, nem történik semmi, így ha két lépést teszünk lábanként ezalatt az idő alatt, akkor sincs semmi baj.

Az egyik láb a szénhez ér. Ideges ugrálás a „tűzfészken” keresztül és kész volt. Várt, hogy a fotósok ráirányítsák kamerájukat, majd kilépett a *Sunday Times* címlapjára. Mint fizikus, hittem az alapelvekben, így nem haboztam belépni a „tűzfészekbe” egy kis táblát cipelve. Persze a fotós nem figyelt és nem vett fel. *Ötödik lecke* – figyelj a médiára. A diákok különböző gyorsasággal mentek végig, majd a gyerekek. (...) Én háromszor mentem végig, égési sérülések nélkül. Dennis valami éles dologra lépett, amire azt hitte akkor, hogy égési sérülést kapott. Néhányan kisebb égési sérüléseket kaptak, amik felhólyagzottak, de másnapra elmúltak. Meghatároztuk a paramétereket, amelyek a sikeres tűzönjáráshoz kellettek. Ez úgy tűnt, hogy jól meg van tervezve és hogy semmiféle erőfeszítést nem követel. (...)

Tehát mik a végső következtetések? *Hetedik lecke* – semmi nem vonzza jobban az embereket és semmi nem csinál nagyobb reklámot, mint egy látványos mutatvány. (...)

Nyolcadik lecke – Milyen süketek az akadémikusok – ingyen bemutatják azt, amiért az áll-
művészek 300 dollárt kérnek fejenként. Hmmm. 100 ember fejenként 250 dollárért. Nem
semmi.”³²⁵

---

³²⁵ John Campbell: The Physics of Firewalking – The N.Z. Experiments. In: The Radioscientist. 1991. Jan. Vol. 2. No. 1. 17-19.

Spiritizmus

A „patinás” hagyományok között a *spiritizmusnak* is vannak ókori gyökerei. Rómában Krisztus előtt háromszáz évvel ismert volt a halottidézés. Káld papok honosították meg. Már korábban is folytattak szellemidézést a germán druidák, a hindu jógik, Kínában sem volt ismeretlen. A középkorban a varázstudomány része volt a szellemek idézése, valóságos eretnek felekezet fejlődött ki belőle, amelynek tagjai az ördöggel próbáltak szövetségre lépni.

A legnagyobb hatással a modern spiritizmusra a protestáns felekezetalapító *Emmanuel Swedenborg* (1688-1772) volt, aki jelentős erkölcsi kihágások után a valláshoz fordult, gyakori látomásokban részesült, mintegy harminc éven át érintkezett a szellemekkel. Állítólagos látomásai alapján követői az „Új Jeruzsálem egyházának” elnevezett szektába tömörültek, értelmiségi tagjai pedig tanítása indíttatására a szellemekkel való önkényes kapcsolatteremtést gyakorolta.

Az első nagy „médiúm” a 19. században bukkant fel a látóhatáron *Friderika Vanner* személyében, akit a spiritiszták »prevosti jósnő« néven tisztelnek... Még határozottabb lökést a spiritizmus elterjedésére és rendszerbe foglalására egy vézna, idegbeteg, különc fiú, Davis Andrew Jackson adott, akit egy Lewingston nevű magnetizőr kitűnő médiummá nevelt, úgy, hogy távolba látott, a szellemekkel érintkezett, „gyógyított”, kötetekre terjedő természet- és szellembölcseleti munkát mondott tollba, s megírta a *Szellemekkel való érintkezés* c. könyvét, amelyben megfogalmazta a spiritizmus elméletét.³²⁶

A másik alapító *Hyppolite Rivail*, aki egy Zefír nevű szellemtől kapta a kinyilatkoztatást az új vallás megszerkesztéséhez. Egy germán druida megtestesülésének tartva magát felvette az Allen Kardec álnevet.

Az újonnan sugallt vallás célja az volt, hogy kiszorítson minden más vallást, elsősorban a kereszténységet. A spiritizmus tagad minden lényeges keresztény igazságot (Szentháromság, Krisztus istensége, megváltás, egyház, örök élet). Sok felületes keresztényt mégis megejt eme izgalmas gyakorlat is, hiszen a spiritiszták több „keresztény” erényről, például szeretetről beszélnek. Jellemző a keresztény fogalmak eltérő értelmű használata, a gnosztikus hagyománynak megfelelően, ahogy ez az alkímia, a szabadkőművesség, az antropológia, s végül utódjuk, a New Age tanaiban is történik. „A spiritiszták szerint a szellemeket bizonyos összekötő állag, a »perisprit« köti a testhez. Testtől elválva az asztrávilágban élnek, s érintkezhetnek az emberekkel. Ez a médiumok (közvetítők) által történik. (...) Olykor meg is jelenhetnek, a médium közreműködése folytán asztrálestük materializálódik és láthatóvá válik. (...) A közönséges szeánszokon (ülések) a megidézett szellemek csak a médium által beszélnek a kíváncsi hallgatósághoz. A szeánszoknak a spiritiszta tagok vallásos jellegű igyekeznek adni.”³²⁷

A spiritizmus él, terjed. Amerikából kiindulva ma „channeling”-nek nevezik, minthogy csatornát épít a túlvilágra. Az 1988-ban rendezett Channeling-kongresszus címe ez volt: „Csatorna a kozmoszba”. Ezen a résztvevők többsége fémről, huzalból készült *piramist* viselt a fején, hogy antennája is legyen a híradáshoz.

A szellemek sokaknak sikerkönyveket diktáltak; így született *Shirley McLaine* színésznő *Tánc a fényben* című műve; *Jane Roberts* írónőnek a Seth nevű szellem sugallta híres könyveit.

Több szektaalapító dicsekedhet azzal, hogy tanait egy szellemtől vette át. Így született a greberizmus is. Alapítója **Johann Greber** eredetileg német pap volt, aki egy spiritiszta

³²⁶ V.ö. Müller Lajos i.m. 174.

³²⁷ Müller Lajos i.m. 174.

szeánszon lépett kapcsolatba a „jó szellemmel”, mégpedig a „legmagasabbak” egyikével, s gyorsírással kezdte lejegyezni a megvilágosodását és tanrendszerét alkotó, kötetre rúgó gnosztikus információkat. Könyvét a Pécsi Greber Kör adta ki újra 1991-ben: *Kapcsolat a szellemvilággal – törvényei és célja* címmel. Csalogató az alcím: *Egy katolikus pap élményei*, noha Greber e könyv megírása idején már sem pap, sem katolikus nem volt. Sok keresztényt megzavar az olvasása, hiszen *a magasrangú szellem módszere abból áll, hogy a Szentírásra vonatkozó hazugságaihoz magából a Szentírásból mond „bizonyítékokat”*. Aki belepillant ebbe a könyvbe, annyit bizonyosan megtudhat, hogyan születtek a gnosztikus eretnokségek.

A gnosztikusok is úgy gondolták, hogy a kereszténység ellen a leghatásosabban belülről bomlasztva léphetnek fel, ezért a Szentírás allegorikus egzegézisével igazolták magukat a keresztények előtt, miközben a felsőbbrendű, ezoterikus tudásukra hivatkozva végül is a Bibliával ellentétes tanításokat próbáltak az egyházba csempészni. Az újkor eme „János apokrifének” szerzője pontosan így ügyeskedik. Erről a módszerről állapítja meg *Irenaeus*, az egyházatya, hogy „a gnózis egyházas hatású prédikációval biztosította sikerét, ez pedig az ördög csele volt”.³²⁸

A Greber által leírt sugallatokból nemcsak a türelmetlen egyház- és általános társadalomellenesség sugárzik, de hamar kitűnik, hogy „a Szentírás igazi értelmét” közlő „súgó” elveti a Szentháromságot, s az ókori János apokrifhez hasonlóan eltünteti a Szentlélek fogalmát is, azt állítva, hogy a Biblia eredetileg mindenütt szellemeket említ. Greber Szelleme azt állítja, hogy Isten minden tettét szellemekkel hajtja végre; az ilyen „jó szellemeket” nevezi Szentléleknek.

Greber szerint „a zsidóság és kereszténység az Új- és Ószövetség irataival teljesen a spiritizmus talaján áll...” Az esetleges ellenvetésre nyomban válaszol: szerinte a „holtak megkérdezésének” közismert tilalma az elkárhozottakra vonatkozott, mert a halottakon a Biblia – mondja Greber – a kárhozott, „Istentől elválasztott lelkeket” érti. Ehhez hasonló rámenős, ferdítésekkel dolgozó érvelés húzódik végig a könyv 400 oldalán. Greber az említett témában például meg sem jelöl szentírási helyet.

Az Ószövetség jeles helye a Másodtörvénykönyv 18. fejezetében így szól: „Ne akadjon senki közted, (...) aki bűbájosságot „üz, szellemet, vagy lelket kérdez, aki halottakat idéz” (MTörv 18,11). Ha pedig a Szentírás egészét végignézzük, meglátjuk, hogy a kinyilatkoztatás értelmében nem csak a bűnösök halnak meg, nem csak a kárhozottakat nevezi holtaknak: „Akkor megvetetté lesznek, gúny tárgyává a holtak közt örökre” – mondja a Bölcsesség könyve (4,19). Ezekiel próféta is ilyen felfogásban jövendöl a gögös egyiptomiaknak: „Azok közé hullanak majd, akiket karddal öltek meg, és akiket minden erejük cserben hagyott. Akkor így szólítják meg a legerősebb hősök az alvilágból: Kit múlsz felül kiválóságban? Szállj le, és légy a körülmételetlenek, a karddal megöltek között. (...) Most azokkal együtt viselik gyalázatukat, akik a sírgödörbe szálltak” (Ez 32,20-24). Világos, ahogyan a Szentírás beszél a halál kérlelhetetlen voltáról, arról, hogy egyformán mindenki a „sírgödörbe száll”, az „alvilágba jut”; a Biblia nem tekinti látszatnak a halált, hanem a bűn egyetemes következményének tartja. A spiritizmus azonban, melyhez Greber is csatlakozott, kezdetétől formálja azt a nézetet, mely szerint a halál nem is valóságos; ezt tanítja a New Age is. A zsidó-keresztény kinyilatkoztatás nem választja ketté oly élesen a testet és a lelket (szellemet), mint ahogyan ezt a spiritizmus a gnosztikus és a keleti vallások nyomában teszi. A spiritizmus, közte a greberizmus, a különválasztott lelket abszolutizálja, olyan mértékben ruhazza fel isteni tulajdonságokkal, hogy a Szentháromság elvetésével a Szentlélek helyébe helyezhesse. A szellemek között hierarchiáról is beszélnek, de ebben a tanításban nagyobb a szakadék a szellem és a test között, mint az egyes szellemek között. A Biblia nyilvánvalóan

³²⁸ Irenaeus, AH, II, 14, 8

megkülönbözteti az ember lelkét („szellemét”) a tiszta szellemi teremtményektől, az angyaloktól, míg a spiritizmus nem így tesz. Nála is adott tehát a lehetőség a panteizmus felé való eltolódásra. A spiritizmus azonban olyan élvezettel fordul az egyes szellemek show-műsora felé, hogy nem beszél kifejezetten olyan világlélekbe való beolvadásról, mint a Kelet vallásai vagy a teozófia. Greber azonban egy nagyobb lépést is tesz e monisztikus felfogás felé, amikor tanítja az *od-elméletet*. Ezzel az *okkult világlkép* fontos elemét illeszti tanába.

Isten a Biblia szerint a test és lélek szoros egységében élő embernek ígérte meg a megváltás ajándékában a halhatatlanságot, és Jézus feltámadása nyomán ezt az egységes személyt támasztja fel a halálból – mindazokat, akik „jót cselekedtek, s akik gonoszat tettek” – az előbbieket az örök életre, az utóbbiakat az örök kárhozatra.

Greber szelleme „helyreigazítja” a maga üzenetével a kereszténység „tévedéseit”. Mikor e szellemnek hisznek követői, akkor azt Isten elé helyezik. Olyanná válik, mint egy guru: ő az igazság forrása és egyben mércéje is, rajta kívül nem lehet más. Nincs viszonyítási lehetőség, mert a szellem azt mondta, hogy „ami az Újszövetségben van, az hamisítás”. Aki ennek felül, annak valóban nem marad más, mint ez a könyv, vagy az, hogy ő is egy spiritiszta szeánszra menjen – az igazság eme „módszerének” megfelelően. És mi történik, ha majd egyszer, egy hasonló szeánszon egy újabban megjelenő, hasonlóan bölcs és magasabbrendű szellem kimondja egy mélytranszba esett médiumon keresztül, hogy amit Greber szelleme mondott, az el van fordítva, ezért majd ő közöl egy biztos magyarázatot? A spiritiszta gyakorlat bizony már produkált ilyen meglepetéseket.

Az említett Emmanuel Swedenborg ugyanis „feltételezte a pokol létezését, ahol a gonoszok egymást gyötrik, míg Seth, aki Jane Roberts által beszélt, azt hirdette, hogy nincsen pokol... A régebbi spiritiszta megnyilvánulásokban különösen sok korhoz kötött elemet fedezhetünk föl. Allen Kardec például a 19. század rasszizmusát és civilizációs büszkeségét képviseli. Véleménye szerint a »vadak« sokkal kevésbé jutottak előre a reinkarnációk sorában, mint a civilizáltak, és legfőljebb az állatok szintjén állnak. A mai spiritiszták viszont épp az ellenkező nézetre hajlanak.”³²⁹

És ki hitte volna, hogy könyvünk írásával egyidejűleg Inárcson megjelenik egy szellem egy médiumnak, aki „katolikus papnak” vallja magát, és miután bemutatkozik, hogy ő a megidézett Johannes Greber, egyértelműen sorolja az „egykori” könyvével kapcsolatos helyreigazításait. E szöveget *A Hang* című füzet 1. számának 104. oldalától olvassuk, ahonnan némi bepillantást is nyerhetünk a „HANG” műhelyébe:

*„Először is meg kell mondjam hogy azokon a spiritiszta összejöveteleken, melyeken ismereteimet szereztem, természetesen nem használtam magnót, s így az ott fölszedett ismeretek megfogalmazása elég sok kivetnivalót hagy maga után. Nekem még nem állt rendelkezésemre a KIO (KIO = Bulányi György saját teológiája, mely ama Bokor bázisközösség alapvető hittankönyvének számít, amelyhez a *Hang* szerzője, Dombi Ferenc is tartozik – G.P.)... Főleg a SZENTHÁROMSÁG tényéhez, és Jézus ISTENSÉGÉHEZ nagy felháborodással közeledtem. Éppen ezért e téren átestem a ló túlsó oldalára... Ma már innen látom, hogy az én könyvem a ti számotokra nem szolgál olyan eledellel, mely jobban növelhetné bennetek a szeretetet... Johannes Gréberrel történt beszélgetésem nem fejeződött be azzal, hogy meghúztam a csillagvonalat. El kell mondanom, hogy alig kezdődött el az előző beszélgetés, szinte láthatóan, nagyon zavaróan, előttem valaki nagyon mutogatott, szinte kiabálva, hadonászva akarta megakadályozni, hogy figyeljek a HANGRA. Az igazat megvallva nem is Gréber akarta befejezni mondanivalóját, hanem én akartam ennek végét*

³²⁹ Hans-Peter Waldrich i.m. 124.

vetni. Nézni akartam a Fradi-Vác meccset. (Az eredmény 0-0 lett.) De ma reggel, ahogy fölébredtem, újra megszólalt bennem Gréber, s a következőket mondta:

HANG. „Testvérem! Valaki nagyon meg akarta akadályozni, hogy ne hozzam nyilvánosságra könyvem egyik legnagyobb tévedését. (...) Szinte semmi nem felel meg könyvemben a valóságnak abból, amit Jézus édesanyjáról, MÁRIÁRÓL írtam. (...) Nem csak az hamisítás, hogy népes családja volt (...). De főleg azt a hamisítást fájjalom, hogy Máriát még a makkabeusok anyjánál is gyámoltalanabbnak, gyengébbnek, kishitűbbnek tüntettem fel...”

Most tehát melyik spiritisztára hallgathatunk? Greberre vagy Dombi Ferencre?...

A médiumok a spiritiszták köreiből olyan *transzállapotban* kapják az „üzeneteket”, amelyről Greber is leírja, hogy „eközben megnyilvánuló testi állapota aggodalomra adott okot”.³³⁰ Öntudatlan csatornák ők, akik el is felejtik, amit a révület alatt írtak, mondattak velük a szellemek. Soha nem mondanak olyat, hogy Isten szólna általuk, még azt se, hogy Isten Lelke. A *bibliai próféták* ezzel szemben ritkán írnak révületről, viszont mindig Isten szavát hallják és adják tovább, azt is említik, hogy Isten szent Lelke (Szellem) az, kitől az üzenetet veszik; ezt az isteni közlést világosan értik, soha nem felejtik, az tovább él bennük, fel tudják idézni és így hirdetik újra és újra a népnek.

A spiritiszta médiumok a Szentírásban gyakran szereplő álprófétákra emlékeztetnek, akiktől Isten igaz küldöttei mindig elhatárolták magukat. A kritérium ez volt: a prófécia beteljesül-e, és az üzenet tartalma egyezik-e a Tóra parancsaival, az előző üzenetekkel? A nagy próféták fontosnak tartották, hogy a hirdetett szó megfeleljen a Mózes könyveiben lefektetetteknek.

A hamis próféták miatt Jeremiás gyakran kifakadt:

„Baál nevében prófétáltak, és félrevezették népem, Izraelt. (...) *A maguk kitalálta látomást* hirdetik, nem az Úr ajkáról valót. Akik elvetik az Úr szavát, azoknak azt mondják: »Békétek lesz« (Jer 23,13.17)... Hallottam, miket mondanak a próféták, akik hazugságokat jövendölnek nevében (...) azt remélik, hogy álmaik miatt, amelyeket egymásnak elmesélnek, népem megfélemedezik nevémről, úgy, mint atyáik elfeledkeztek a nevémről Baál miatt?» (Jer 23,27). „*Bizony, nem küldtem őket*, sem parancsot nem adtam nekik. Nem is használnak semmit ennek a népnek – mondja az Úr” (Jer 23,32).

„Módszertanilag” a spiritiszta médium leginkább a sámánra emlékeztet. A mágusok képi és szóbeli jelképek, formulák, varázskörök segítségével idézik a szellemeket, a sámán és a médium transzállapotban „kapcsolódik” hozzájuk. A lényegét tekintve a *spiritizmus is mágia*: az a célja, hogy segítséget kapjon a természetfeletti erőktől, fel akarja használni őket az „igazság” ügyében, kíváncsiság, vagy éppen gyakran a látványosság vágyának kielégítése érdekében.

Mind az új igazságokkal, új kinyilatkoztatásokkal fellépő heretikus (eretnek) mozgalmak, mind a képzelődő és ingatag egyének jelenléte miatt Pál apostolnak keményen kellett figyelmeztetnie a Galatákat: „Ha akár mi, akár egy mennyei angyal *más evangéliumot hirdetne* nektek, mint amit mi hirdettünk: átkozott legyen!” (Gal 1,8).

Mit mond a Biblia a holtak megjelenésének, megidézésének lehetőségéről?

„Mint felhő, tovaszáll, eltűnik a távolban, nem tér vissza, kit az alvilág elnyelt. Házába nem mehet soha többé vissza, és otthona nem látja soha viszont” (Jób 8,9-10).

„Az ember gonoszságában megölné ugyan a másik embert, de az élet elszállt lehetőségét nem hozhatja vissza, és az alvilágba sorolt lelket nem szabadíthatja ki” (Bölcs 16,14).

³³⁰ Johann Greber: Kapcsolat a szellemvilággal – törvényei és célja. Pécs, Greber Kör, 1991. 35.

A dúsgazdag és a szegény Lázár példabeszédében Jézus hangsúlyozza az élők és holtak elválasztottságát, nem jöhet vissza senki, hogy tanúságot tegyen: „Van Mózesük és vannak prófétáik, azokra hallgassanak” (Lk 16,19-31).

Mivel az elhunytak egészen a Teremtő Isten hatalma alá kerülnek, a Kinyilatkoztatás megtiltja azokat az akár vakmerő, akár játékos kísérleteket, bármily módon történjenek is, amelyekkel az ember kapcsolatba kíván lépni velük:

„*Ne forduljatok halottlátókhöz, ne keressétek fel a jósokat, mert beszennyezitek magatokat.*” (Lev 19,31)

„Aki halottlátókhöz vagy jósokhoz megy, hogy velük együtt varázslást üzzön, az ilyen embernek ellene fordulok és kiirtom népemből” (Lev 20,6).

Az utóbbi kemény ítélet teljesebbé válik Saul király szerencsétlen sorsában, aki nem tudta megállni, hogy ne szegje meg a régi parancsot, és álruhában felkereste az Endori-i halottlátó asszonyt (1Sám 28,3-20). A kivételes jelenet alkalmával Saul úgy véli, hogy a halottlátó nő az elhunyt Sámuel szellemét látja megjelenni, akit kétségbeesett kíváncsiságában megpróbált megidézteni. A jelenés végén Saul a rémülettől élettelenül terül el. A szöveg, a leírás nem dönti el a kérdést, hogy valójában kit látott az asszony, és kit hallott mellette Saul király, s az első értelmezők, az egyházatyák szerint vagy az asszony csapta be a királyt, vagy démoni hatás volt a jelenés, amelyet viszont Isten ilyen formában azért engedett meg, hogy így figyelmeztesse vesztére, amely rá vár, valamint arra, hogy többé halottidézést ne végeztesen...

Giuseppe de Rosa olasz teológus véleménye szerint a spiritiszta szeánszokon tapasztalható jelenségek egy része trükk és szemfényvesztés. „Azt azonban *mindenképpen ki kell zárni* – szögezi le a Szentírás tanítása és az egyház tapasztalatai nyomán –, *hogy a megidézett »szellemek« az elhunytak lelkei volnának...* Még hadd tegyük hozzá: nem volna méltó az emberi szellemekhez – akik vagy Isten örömeiben, vagy az elveszettség állapotában élnek –, hogy egy médium rendelkezésére álljanak akár azért, hogy tréfát üzzenek, akár pedig hogy szenzációs élményben részesítsék a szeánsz résztvevőit, mintha csak cirkuszi bohócok volnának!”³³¹

1917. április 24-én a Hittani Kongregációhoz kérdést intéztek:

„Médium közreműködésével vagy médium nélkül, élve vagy nem élve a hipnotizálás lehetőségével, szabad-e részt venni bármifajta spiritiszta megnyilvánuláson vagy rendezvényen, továbbá olyanokon, amelyek a becsületesség és jámborság benyomását keltik, szabad-e kérdezni a szellemeket vagy a lelkeket, meghallgatni válaszukat, szabad-e akár csak csendes szemlélőként is jelen lenni, akár hallgatólagosan vagy kifejezetten tiltakozva az ellen, hogy bármi közünk is volna a gonosz szellemekhez?”

A Kongregáció válasza egyértelmű „**nem**” volt. Ezt a választ 1917. április 26-án XV. Benedek is megerősítette.³³²

Müller Lajos jezsuita professzor: „Bizonyosan kizárt dolognak tartjuk, hogy a spiritiszta szeánszokon azok jelentkezzenek, akiket idéztek. (...) Amikor mégiscsak értelmes lények a jelentkezők, a feleletek adogatói, ezek kétségtelenül csak a gonosz lelkek lehetnek. (...) Ugyancsak bizonyosan tudjuk, mint kinyilatkoztatott igazságot, hogy ilyen lelkek léteznek és az emberi sorsra befolyást gyakorolhatnak. Mit sem változtat a dolgon, hogy a »sprit«-ek jó és épületes dolgokat mondanak. Hiszen verebet sem szokás síp-dobbal fogni. (...) A démon tehát cukros pirulákban adogatja be a mérget. (...) Mt 7,18: »A rossz fa jó gyümölcsöt nem teremhet.«”³³³

³³¹ Giuseppe de Rosa i.m. 223.

³³² Henricus Denziger – Adolfus Schönmetzer i.m. (DS) 3642.

³³³ Müller Lajos i.m. 178.

Okkult, mágikus praktikák

A *Keresztény szellemiség lexikona* írja: „Az okkultizmus legkedveltebb, de legártalmasabb formái a **gyógyító praktikák**. Ezek közül a legrégebb a »ráolvasás«, a betegség/szenvedés állítólagos okainak mágikus megszüntetése (boszorkányság, fekete mágia).

A *szellemi gyógyítás*, egészen a pusztá kézzel történő »operációig« keresztény szempontból tiltott okkultizmus. A mágikus gyógyítás támogatására gyakran alkalmaznak mágikus cselekményeket is: tárgyak elégetését, elásását, a betegség fákra, állatokra átvitelét. sugárzások megállapítása okkult praktikákkal vagy eszközökkel nagyon elterjedt”.³³⁴

A New Age által forgalmazott okkultizmus, mágia, és boszorkányság, s mindezek mélyén a szellemidézés, a jóslás, valamint a természetimádat képezi ma újra az alternatívát a keresztény hittel és kultúrával szemben.

Akár a már korábban említett Bánréti Zoltán-féle irodalomtankönyv példatárából, akár a budapesti „Vörös Rébék” boszorkány-stúdióinak a mindenki számára hozzáférhető praxisából jól látható, hogy ugyanaz a viaszbábu-öntéses fekete-mágia gyakorlat élt az ősi amerikai indián-közösségekben, mint amelyet korunk varázslói használnak fel, népszerűsítése pedig eljut az ötödik osztályos gyermekekhez is hivatalos formában. Tulajdonképpen ez a New Age-hit kialakulásának folyamata más mágikus hagyománnyal kapcsolatban is.

Jóslás

A *jóslás*, a mágia egyik területe és terméke, egyike ama ősi eszközöknek, amelyekkel ismereteinek korlátozott körét akarja az ember kitágítani. Régi területe ez ama hatalom megszerzésének, amelynek hiányába az ember nehezen tudott beletörődni. A jóslás csak ritkán egyedüli képessége valamely „kiválasztottnak”, rendszerint szorosan összekapcsolódik többféle okkult tevékenységgel. Jelezheti a jövőt egy váratlanul kapott benyomás, amikor ismeretlen és meglepő módon, nagy erővel működik az „intuíció” (esp – extrasensory perception). A történelem folyamán különféle speciális módszerek születtek ilyen képességek kialakítása, elnyerése vagy megtanítása érdekében a sámánizmustól José Silva „látnok-kiképzésé”-ig.

Asztrológia

A *csillagjóslás*, az *asztrológia* sajátos és „hatékony” rendszert kínál a rejtett dolgok, vagy a jövő megismeréséhez.

Hogyan tekint a kereszténység az asztrológiára?

Isten már az Ószövetség lapjain világosan és erőteljesen figyelmezteti népét: „Ne akadjon közted senki, aki fiát vagy lányát arra készíti, hogy tűzön menjen át, aki jövőmondásra, varázslásra, *csillagjóslásra* vagy boszorkányságra adja magát, aki bűbájosságot űz, szellemet vagy lelket kérdez, aki halottat idéz. Mert aki ilyet tesz, utálat tárgya az Úr szemében” (MTörv 18,10-12). Pál ezt írja a kolosszeieknek: „Vigyázzatok, hogy senki félre ne vezessen benneteket bölcselkedéssel és hamis tanítással, ami emberi hagyományon és a *kozmosz elemein* alapszik, nem pedig Krisztuson” (Kol 2,8).

³³⁴ Christian Schütz i.m. 286.

Ha valaki hisz abban, hogy a csillagok jelölik ki az egyes ember, illetve tömegek sorsát, s hogy a horoszkópból ki lehet olvasni önmagunkról szóló információt vagy a jövőt, az tagadja az emberi szabadságot és az isteni gondviselést, tagadja az egy Isten szuverén hatalmát. A végzetnek, illetve egy Földön kívüli meghatározó rendszernek rendeli alá az embert, annak egész világát; ez a rendszer pedig nem isten, mégis az anyagvilág természeti törvényeinél is nagyobb determináló erővel bíró hatalom. Ezzel meginog a hite abban, hogy végső soron Isten irányítja a világ történelmét, és hogy azt jóakarattal céljához juttatná, és ezzel meginog az ember erkölcsi életének alapja is.

Ezért az egyház a Szentírás alapján elítélte az asztrológiát. „Ha valaki azt gondolja, hogy hinnie kell az asztrológiában, legyen kiközösítve” – jelentette ki 400-ban az I. Toledói Zsinat.³³⁵

Inga és varázsvessző

Egyre terjed a természetgyógyászok között és mindenfelé az Új Korszakban a két régi mágiikus instrumentum: *az inga és a varázsvessző*. Az inga egy fölfüggesztett sárgarézről készült súly. A függesztése lehet selyem vagy bármi egyéb, esetleg lánc. Az inga sokféle alakú lehet, van két kézzel vezérelt vagy egy kézzel fogható. A vessző anyaga szempontjából lehet természetes, fávessző, amelyet bokorról, fáról metszünk le, vagy bármilyen más fémről, például nagyon jó az acéldrót. Fontos az, hogy a vessző rugalmassága állandó maradjon. Aki az ingát és varázsvesszőt használja, az a radieszttéta; a radieszttézia, „mint tudomány” a „sugárzásokon” alapszik. A radieszttézia sugárzásérzékelést, sugárzás érzékelő képességet jelent. *Gelencsér László A földsugárzás titkai* című könyvében azt állítja, hogy a radieszttézia az egyik legöregebb, de leginkább vitatott része a tudományoknak.

„A vessző leírását az egyiptomi papirusztekercsek is tartalmazzák. Cicero és Tacitus is írtak róla. Agricola pedig a vessző kezelésére tanít a 16. században megjelent *De re metallica* című könyvében. A rákövetkező három évszázad tudósai a vesszőt a babona eszközévé minősítik. (...) A középkorban rendszerint máglya járt érte.”³³⁶

Mi mindent vizsgálnak az ingával és a varázsvesszővel? Földsugárzásokat, ennek alapján vizek elhelyezkedését, ásványi kincsek lelőhelyét; a különféle sugárzások káros hatásainak kiszűrési lehetőségét, a betegségeket diagnosztikai céllal, terhesség alatt a gyermekek nemét, személyek szellemi, mentális állapotát, vitalitását, eltűnt személyek és tárgyak helyzetét. Gyakorlatilag pedig bármit lehet „vizsgálni” vele.

Gelencsér idézi, hogy többen felfedezték a föld sugárzásainak és más természetes sugárzásoknak betegségekre, egészségre gyakorolt hatását.

„Az élő szervezet mind pozitív, mind negatív sugárzás felvételére és leadására alkalmas. (...) Kétségtelen, a vizek okozta ingsáv és a hozzá tartozó nedves talaj elektromos rezgések tovavezetésére igen alkalmas. A vizsgálatok során bebizonyosodott, hogy a jól vezető altalaj 1-10 Hz-es frekvenciájú, tehát hosszú hullámok tovavezetésére kiválóan alkalmas. A legtöbb ember a 10 frekvenciás rezgésekre reagál legjobban. A 2 és 6 Hz közötti frekvenciák szorongó érzést, fejfájást és fáradtságérzést okoznak. (...) A vizek ingsávjai károsak, továbbá a földmágnesség rácshálózata, a geológiai vetődések, a nem egy síkban levő vizek kereszteződése, a nagyfeszültségű távvezetékek, a tévék, a karórak világító

³³⁵ Henricus Denziger – Adolfus Schönmetzer i.m 205.

³³⁶ Gelencsér László: *A földsugárzás titkai*. Bp., Perfector, 1991. 19.

számlapjai, a zárt karperecek és nyakláncok, a vaságyak, a vasszékek, a forgó zongoraülőkék, minden műanyagból készített ruha, a PVC padlóburkolat, a röntgensugárzás, az egyes emberek káros kisugárzása stb. A felsoroltak behatásait gondosan meg kell vizsgálni, hogy tényleg károsan hatnak-e, mert a környezeti tényezők kutatásával hivatalosan nem foglalkozik és nem is törődik senki sem. Egyedül a nyugati országok kutatóintézeteinek vizsgálatai jutnak el hozzánk. (...) Curry amerikai orvosbiológus ismerte fel a frontérzékenység jelenségét. A W melegfrontérzékenységet, a K hidegfrontérzékenységet jelent. A típusmeghatározásokat Kracmar bécsi tanár legújabb vizsgálatai is igazolták. Azt is mondta, hogy nem lehet általánosítani, vagyis nem lehet kategorikusan kijelenteni, hogy az ingersáv különféle betegségeket okoz és, hogy egy és ugyanazon betegségtípusokat okozhatja mindenkinél. Ez egyénenként is változhat.”³³⁷

Hogy a különféle feltételezések és kutatások ellenére még semmi valódi válasz nem született az ilyen vizsgálatok alapjainak bizonyítására, melyeket ingával és varázsvesszővel végeznek, jól mutatja az az egy tény is, melyet maga a radiesztéta jegyez meg: egyes állatok bizonyos földsugárzási zónákat elkerülnek, mások pedig, mint például a macskák, a többiek számára kerülendő sugárzási pontokat keresik, legszívesebben ott szeretnek aludni.

Megkérdeztük a fizikusokat. A tudomány oldaláról való tudnivalókat így foglalják össze:

„A fizika szerint a föld és egy néhány centiméter nagyságú tárgy között kétféle kölcsönhatás okozhat szemmel észrevehető, vagyis könnyen kimutatható változásokat: a *gravitációs és az elektromágneses kölcsönhatás*.

Az első egy – kis közelítéssel – a Föld középpontja felé mutató erő, amely minden testre hat. Egyazon testre ható erő különböző helyeken (mondjuk a Parlament előtt és egy dél-afrikai uránbánya mélyén) kicsit eltér. Ezt az eltérést többek között a mérések helyét körülvevő közetek különbözősége okozza. Ezt az eltérést használja ki az *Eötvös-inga* ásványi kincsek keresésére. Ennek elve az, hogy egy inga lengésideje csak a Föld vonzóerejétől és az inga néhány matematikai paraméterétől függ. Ezzel a műszerrel kőolajlelőhelyek, komolyabb föld alatti víztartalékok kereshetők meg. Hozzá kell azonban tenni azt, hogy az Eötvös-inga rendkívüli precizitása mellett is csak hatalmas kiterjedésű ásványlelőhelyek valószínűsítésére alkalmas.

Házilag barkácsolt »ingákkal« természetesen elképzelhetetlenek az ilyesféle »kincskeresések«, kis föld alatti források felkutatása pedig Eötvös-ingával is lehetetlen.

Az *elektromágneses kölcsönhatás* egy töltéssel nem rendelkező, nem-fémes anyagból készült tárgyra nem gyakorol hatást. Itt a következőkről kell tudnunk: a Föld mélyén áramló óriási tömegű olvadt fém, amely töltéssel bír – éppen áramlása révén – mágneses teret hoz létre. Érzékeny, szintén mágnesezett fém testtel, például iránytűvel ez kimutatható: az iránytű észak-déli irányba áll be. Ez a hatás egy-két extrém határesetről eltekintve teljesen független attól, hogy hol vagyok: szárazföldön vagy tengeren, fekvő vagy állva, és attól, hogy esik-e vagy fúj. Egyedül a vastárgyak (illetve a nikkell és króm) közelsége zavarhatja meg az iránytűt.

Ezen az elven tehát más anyag, mondjuk a víz, még rendkívüli precizitás esetén sem mutatható ki.

A *mágneses tér* viszont erővel hat minden *mozgó* fémtárgyra. Ez az erő azonban a *mozgás irányát egyáltalán nem befolyásolja: egyszerűen igyekszik lassítani a mozgást*. Ez a hatás azonban olyan kicsiny a Föld mágneses tere és egy – például vas – golyó között, hogy szabad szemmel még akkor sem vehető észre, ha eltekintünk az ennél sokkal nagyobb hatást okozó légellenállástól.

³³⁷ Gelencsér László i.m 33-34.

Összefoglalva elmondhatjuk, hogy a Föld nem hat semmiféle olyan erővel egy kis testre, amely például egy inga lengését észrevehetően módosítaná. Az előbbiekhöz hozzá kell tennünk, hogy a szokásos értelemben nem szoktuk sugárzásnak nevezni a fent tárgyalt két esetet. Sugárzása azonban van a Földnek, ez rádióaktív sugárzás, amely rendkívül kicsi és aránylag csak ritkán érkező részecskékből áll. Ezeket a Föld felszínében (és persze minden másban, így a téglában, amiből a házam épült, az autóm slusszkulcsában vagy a zacskós tejben) lévő ún. izotóp-atomok bocsátják ki, és ebben a mennyiségben – amennyiben átlagos körülmények között ér bennünket – ez teljesen ártalmatlan sugárzás. Egy néhány centiméteres tárgyra ez a sugárzás természetesen semminemű észrevehető hatást nem gyakorol. Feltételezhetnénk persze, hogy létezik egy olyan kölcsönhatás, amely még »nincs felfedezve«. Le kell szögezni azonban, hogy egy ilyen feltételezett hatás kimutatására – ami egy inga mozgását megváltoztatja – háromszáz éve megvannak az eszközök; korunkban pedig ennél sok-sok nagyságrenddel kisebb jelenséget is meg tudunk mérni, de tudományos eszközökkel az ingázás magyarázata még nem történt meg.”

A radiesztéziát propagáló írásműnek már a címe is – *A földszugárzás titkai* – erőteljes és manipulatív csúsztatásnak látszik. Amint láttuk az idézett magyarázatból is, az inga kilengése sokkal bonyolultabb, még akkor is, ha nagy hittel elfogadnánk, hogy kilengése pusztán fizikai jelenség nyomán történik. „De eddig még nem sikerült olyan külső hatást regisztrálni, amely kapcsolatba hozható vele. A vesszőszakértők földszugárzásról, vagy »odikus« erőről beszélnek. Feltételezik a kozmikus energia létezését...” – írja Hans-Peter Waldrich.³³⁸

A működés felől feltett kérdésünk végképp elválik a földszugárzás dolgaitól, amikor azt látjuk, hogy az ingát vagy varázsvesszőt használó egészen konkrét és látható jeleket kér az inga és vessző mozgása révén eme kis fizikai eszköztől. Kérdéseket tesz fel neki, és miután előzőleg kimondta, hogy a választ az inga milyen alternatív mozgásokkal adhatja meg, az inga ennek megfelelő mozgásokat fog végezni.

Itt egy tudatos kommunikáció folyik.

A természettudomány értelmében felfogott bármilyen energia, vagy az elektromágneses sugárzások, bármilyen természetűek lehetnek is, nem fognak informálni a tudatos, akaratlagos emberi kérdések nyomán soha senkit. Amikor az ingázó egy térkép fölé tartja eszközét, és megkérdezi, milyen körzetben keressük az elveszett személyt, s az inga kilengéssel mutatja az irányt vagy körözéssel megállapodik a megfelelő hely fölött, akkor egy *olyan szintű kommunikáció zajlik, amelyhez két megközelítőleg hasonló tudatosságú és információt hasonlóan tárolni, átadni képes alany szükséges.*

Ennek a feltételnek nyilvánvalóan nem felel meg semmilyen fajta anyagi jellegű sugárzás, bioáram, energia megjelenési forma. Így az egyik egy emberi személy, a másik egy démoni szellem lehet.

Lássuk azonban, hogy ezzel kapcsolatban hogyan bonyolítja tovább a magyarázatok fonálát Gelencsér László.

„A környezet sugárzása az emberi szervezetben látható és láthatatlan hatást vált ki. A látható és észlelhető benyomást a tudat, míg a láthatatlant és észre nem vehetőt a tudatalatti regisztrálja. Utóbbi láthatóvá tételéhez az inga vagy a vessző szolgál. A tudatalatti a sugárzási energiát mechanikai energiává alakítja, ehhez azonban az szükséges, hogy a sugárzási impulzusok kívülről érkezzenek. Ha az idegsejtek frekvenciája az anyag rezgésével harmonikussá válik, akkor olyan állapot keletkezik, amelyet a fizika mint rezonanciát ismer.

³³⁸ H.-P. Waldrich i.m. 76-77.

Szenzitív idegrendszerünk képezi ama idegsejtek összességét, amelynek önrezgése az anyag kisugárzásának frekvenciájával rezonanciába jut.”³³⁹

Ezért lényeges, úgy látszik, az úgynevezett „szellemi beállítás”:

„A radiesztéta azt kívánja, hogy bizonyos kisugárzásra érzékennyé váljék és arra szellemileg ráálljon. Az ily módon irányított figyelem párosulva elméjének és érzékeinek élességével oly éles szellemi szelektivitást eredményez, amely minden zavaró körülményt már eleve kikapcsol. A rádiónál hasonló a helyzet: tiszta vétel a szelektivitás függvénye. Eredményes vizsgálatot pedig a megfelelő szellemi beállítás biztosít. Kívánom, hogy ennek vagy annak a tárgynak (anyagnak) kisugárzására érzékeny legyen minden más sugárzás kizárása mellett. A szellemi beállítás nem azonos a szuggesztióval, mert az inga mozgása a radiesztéta tudatos akarata nélkül megy végbe, azt a tudatalatti akciósáram váltja ki... A *szellemi megállapodás*: A radiesztéta irányított gondolataival a tudatalattihoz folyamodik, hogy vele megállapodjék arra vonatkozólag, hogyan értelmezze az inga válaszát. A szellemi beállítás után tehát a tudatalattival kell megállapodni. Már tudjuk, hogy bármely feladat előtt gondolatainkat koncentrálnunk kell, s a vizsgálat kimenetelével kapcsolatban semmiféle véleményt nem alkothatunk. Bízunk magunkat elfogulatlanul a tudatalatti által adott eredményre. Soha se kényszerítsük az ingát valamilyen mozgásra, mert az inga akaratunk ellenére végzi lengéseit. Az inga beszédét újból emlékezetünkbe idézve tudjuk, hogy a jobbra körözés IGENt, a harántirányú lengés jelentése: negatív, rossz, beteg, kérdésnél NEM. Példák: Mit akarok megvizsgálni? Mit szeretnék megtudni?

Érzékeny kívánok lenni a kisugárzásra, minden más sugárzás kizárása mellett. Ha a sugárzás tényleg jelen van, úgy azt az inga jobbra körözéssel jelezze.”³⁴⁰

Amint láthatjuk, a dolog a tudatalatti körül próbál kirajzolódni. Szegény tudatalatti, mondhatnánk Freuddal. Mi minden fér el benne! Még az is megtalálható benne, amit a tudat sohasem tudott, sőt képes válaszolni, ha nem is a tudat mozgósítása révén, ha nem is a saját agysejti-idegrendszeri működése, agykérgi tudatosítása útján (ahogy gondolnánk), hanem egy testen kívüli eszköznek, az ingának, varázsvesszőnek a segítségével!

Miféle tudathasadásos emberképet propagálnak ezzel a radiesztéták!? Waldrich mesterünket sem zavarja ez az ellentmondás, mert elsodorja az a nagy élmény, mely eme ősi módszerek revelatív hatásaként sokakat mozgósít napjainkban:

„A Tarot-kártyához, vagy a Ji Ching bambuszpálcikáihoz hasonlóan a varázsvessző és az inga is »pszichometriai tárgy« és olyan tartományokkal kapcsol össze bennünket, amelyekkel más módon képtelenek lennénk érintkezésbe lépni. A pszichometria jelentése: »lélekmérés«. Egy anyagi eszköz segítségével rögzítjük, hogy mi zajlik a lélekben...”³⁴¹

Újra itt volna a bölcsek köve? Az ember örök vágyát, hogy regisztrálja a lélek működését, sőt hogy beelásson mások tudatába, lelkének minőségeibe, amit a tudomány eddig nem tudott beteljesíteni, azt íme, az inga betölti.

Az ingázásos diagnosztikának vannak fokozatai, van „szellemi (mentális) radiesztézia”, van „lelki-pszichés radiesztézia”.

³³⁹ Gelencsér László i.m. 27.

³⁴⁰ Gelencsér László i.m. 23-24.

³⁴¹ Hans-Peter Waldrich i.m. 76.

„A lelki radieszteziában a tudatalatti az, ami döntő szerepet játszik. Ezen azt a *valamit* értjük, amely az energiákat, erőket, külső behatásokat, a szavakat és gondolatokat magába gyűjti és összes érzéseinket, gondolatainkat, tetteinket megfelelő alapra helyezi. Például ha a lelki ingás vizsgáló koncentrációval valamely egyénnek lelki tulajdonságait meg akarja vizsgálni, úgy annak a tudatalattiját kell, hogy bemérje, sajátját vele rezonanciába kell, hogy hozza. Csakis ily módon lehetséges a tudatalattinak ki nem fürkészett területeibe behatolni.”³⁴²

Az inga tehát nemcsak megdöbbenő, de *félelmetes eszköz* is arra, hogy még mások „tudatalattiját” is felderítsük. Erre tart igényt az agykontroll módszere is, amely – ha jól figyelünk – a lényegét és célját tekintve nem különbözik a radieszteziától. Létezik a „teleradiesztezia” is. (A szellem és a lélek távérzékelése.)

„A radiesztezia legnehezebb és *legtitokzatosabb* területe a teleradiesztezia, vagyis a távoli sugárzás vizsgálat. Amíg a radiesztezia általában a helybéli sugárvétellel, addig a teleradiesztezia a távolból érkező sugárzás vételével foglalkozik. Mindkét radiesztezia az érzéken kívüli észlelésen alapszik, azokat tisztán fizikailag megmagyarázni azért nem lehet, mert a jelenségnél a hatodik érzék működik közre és azt csak a parapszichológia segítségével tudjuk megmagyarázni és megérteni.

A parapszichológia szerint léteznek olyan emberek, akik telepátia útján igen nagy távolságról egyes jelenségeket észlelni tudnak... Úgy látszik, hogy ilyen esetekben a radiesztezia és a parapszichológia között különbség nincs.”³⁴³

Éppen ez a kérdés. Ha vannak olyan emberek, akik ún. parapszichológiai körbe tartozó képességekkel rendelkezve távolba látnak, jövőt ismernek stb., akkor mi történik az ingázónál, aki eredetileg nem rendelkezett ilyen feltűnő adottságokkal az inga nélkül? Ha pedig valóban egyetértünk abban, hogy a radiesztezia is csupán egyik változata a parapszichológia által vizsgált jelenségeknek és ugyanaz a dolog működik benne, akkor vajon elfogadhatók-e azok a sajátos működési hipotézisek, amelyek az inga és a varázsvessző körül az előbbi idézetek szerint is megszülettek? Minden arra mutat, hogy tulajdonképpen inkább az ingázó személyének kell rendelkezni bizonyos alapadottságokkal és neki kell eljutnia olyan kondícióba, amely szerint úgy tud az ingával bánni, hogy ilyen különleges ismereteket közvetíthessen. Ezt bizonyítják a radiesztezia következő fejtegetései:

„Nem minden ember tud az ingával vagy vesszővel vagy mindkettővel dolgozni. Csak az úgynevezett szenzitív (sugárzásra érzékeny) emberek. Megtanulható-e? A válasz nem olyan egyszerű... Tud-e mindenki zongorázni? Sokan hosszú éveken át tanulnak és gyakorolnak, és csak egyesek zongoráznak jól, de több ezer közül csak egy akad, aki virtuóz lesz. Teljesen azonos a helyzet az inga és a vessző használatánál is... Nem minden vesszőérzékeny egyén egyben ingaérzékeny is vagy fordítva.”³⁴⁴

„A radiesztezia alapkövetelménye szerint a léleké az elsőbbség. Aki magában a radieszteziás képességet felismerte, az sohase kérdezze, hogy valamilyen jelenség miért következett be, hanem örüljön és hálálkodjon, hogy ingája vagy vesszője erre vagy arra a kérdésre megválaszolt. Ellenkező esetben nem lesz belőle sohasem mester. A radiesztezia alapja a koncentrált gondolkodás, és így azt állandóan gyakorolni kell... A passzív gondolkodást is gyakorolni kell. Gyakorolja magát sűrűn éber állapotban úgy, hogy semmire

³⁴² Gelencsér László i.m. 40.

³⁴³ Gelencsér László i.m. 40

³⁴⁴ Gelencsér László i.m. 20.

nem kell gondolni. El kell hessegetni magától mindent az embernek, minden mellékgondolatot, ösztönzést, amivel a tudatalatti állandóan izgatja az agyat.”³⁴⁵

„Ha érezzük, hogy az ingát tartó kéz fáradt, nem tudunk megfelelően koncentrálni, úgy abba kell hagyni a kísérletezést és pihenni kell. Minden vizsgálatnál, kísérletnél ügyelni kell arra, hogy 15-20 percnél tovább ne tartson, mert az *idegenergia gyorsan csökken*. Ha egészségi állapotunk nem kedvező, fáradtak, esetleg idegesek vagyunk, tegyük félre az ingát... Csak igen kevesen képesek a vessző megbízható kezelésére. Az is köztudott, hogy aránylag rövid vizsgálati tevékenység után a kimerültség jelei mutatkoznak.”³⁴⁶

A radiesztézia tehát olyan módszer, amely az érzéken túli észleléssel foglalkozik (ESP). Okkult módszernek tekinthető, magyarázataiban semmit nem találhatunk a tudomány érveiből, vele kapcsolatban minden az irracionális síkján marad. A módszert hirdető megnyilatkozások itt is meglehetősen egyoldalúak. Miközben hangsúlyozzák az ingázás és a varázsvessző objektív voltát, veszélytelenségét, egyszerűségét, tudunk olyan esetekről, amikor több természetgyógyász tanfolyamot elvégzett személy ingázás tanulása közben rosszul lett, ennek folyamányaként az illető hosszú időre testi-lelki erejét „elveszítette”, depresszióba esett.

A radiesztézia alapjának okkult mivoltára saját középiskolás élményem is rámutatott. Olyan fajta szellemidéző játék jött divatba köreinkben, amely egyesítette az ingázást a spiritizmussal: az üvegpohárba cérnán belelógatott aranygyűrű kívánságunkra a megidézett szellem érkezését, jelenlétét, válaszait a pohár oldalán bizonyos számú koppantással jelezte. Megvallom, hogy kb. a harmadik alkalommal, amikor társaim erre a „játékra” invitáltak az egyik óraközi szünetben, egy teljesen váratlan és megmagyarázhatatlan félelem, lelki nyomás tört rám, amivel nem tudtam mit kezdeni, de amikor ezért hirtelen úgy döntöttem, hogy nem csinálom ezt többé, akkor ez az érzés megszűnt. Ahogyan a spiritizmus jelenségei mögött feltételezhetünk okkult folyamatokat, ugyanezeket feltételezhetjük az ingázás alkalmával is; nem szükséges hozzá a tudatalattit bűvös magyarázatokba belerángatni és titokzatos hatalommal felruházni.

A radiesztézia igazi okkultizmus. Tudományosként feltüntetett **spiritizmus**, „**channeling**”, melyben a meg nem nevezett szellemi akarat csatornájaként a változatosság kedvéért ez esetben a tudatalattit nevezik meg.

A „földsugárzások” mélységes lelki összefüggéseire mutat rá Szalontai Kriszta a *Harmadik Szem* 1994. novemberi számában: „De hogyan lehetséges az, hogy a földsugárzás csak egyes embereknek árt, míg másokat a hosszas benne tartózkodás sem károsít? Az önmagával és a világgal diszharmóniában élő, begyepesedett gondolkodású, változtatásra képtelen embert, mivel örökké ugyanazok az ingerek érik, a Lélek betegségjelzéssel figyelmezteti: letért útvjáról, sürgősen változtatnia kell életvitelén. Az imént felsorolt tulajdonságokkal rendelkező embertársunk (...) gyengíti immunrendszerét, így a földsugárzás hamar megtalálja őt, hogy eleinte álmatlansággal, fáradékonysággal, később pedig konkrét betegséggel figyelmeztesse. (...) A földsugárzás nem betegít meg, csupán abban segít, immunrendszerünket tovább gyengítve, hogy valamilyen betegség megtámadjon minket. Ezért nem kell menekülni a földsugárzásoktól. Gondolatainkkal inkább olyan körülményeket rendezzünk magunk köré, hogy biztosak lehessünk abban, a Léleknek nem lesz szüksége arra, hogy betegségjelzést küldjön. (...) Aki minden körülmény között el tud mosolyodni, mert hit és bizalom él benne, és a legrosszabb körülmények között is a szeretet vezérli, az

³⁴⁵ Gelencsér László i.m. 49.

³⁴⁶ Gelencsér László i.m. 53.

elérte élete valódi célját. Az ilyen embert a Hartmann-háló messze elkerüli, még akkor is, ha ágya az ingersávban található.”

Sok igazság van a bölcs sorok mögött, s nyilván olyan tapasztalat, amely nem kedvez a radiesztéták tevékenységének, fontosságának. De hozzátehetjük: ha már így állunk, akkor minek egyáltalán a „földsugárzás” hipotézise? Ha pszichés és szellemi úton kivédhető, ha az ember erkölcsi erejével szemben nincs „hatalma” e feltételes rendszernek, akkor szerintem két dolog lehet az egész mögött: a) amit az ingák mutatnak, az nem „földsugárzás”, hanem egyik fajtája a szellemi-démoni hatásoknak, amelyek bizonyos anyagi területekhez, akár tárgyakhoz lokalizálódva próbálnak kívülről nyomást, kísértést gyakorolni valakinek a testére-lelkére; b) amit az ingák mutatnak, az nem „földsugárzás”, hanem egy adott személy állapotának kihatása, ill. vizsgálata az ingával, melyben a tulajdonképpeni vizsgáló, és információt adó szellemiség az angyalvilág bizonyos tagjaihoz tartozik...

Jól szemlélteti a „földsugárzás” mibenlétét egy budapesti keresztény testvér, László Viktor igaz története:

„Hétfélig látogatást tettem édesapámnál, aki Balaton-közeli kisvárosban lakik. Ez a látogatás ugyanúgy kezdődött, mint bármely másik, és meg sem fordult bennem, hogy az Úr egészen különös módon fogja kinyilvánítani hatalmát és szellemi jelenlétét. Miután megérkeztünk és az általános történéseket megbeszéltük, rövid idő alatt rátérhettem a „mostanában velem történt események” címszó alatt az Úr Országának örömhírére. Pál azt mondja: „aki dicsekszik, az Úrban dicsekedjék” (1Kor 1,31)... Nemcsak édesapámhoz szóltam, hanem feleségéhez is (szüleim elváltak és ő újravezényesedett). Gabi néni nyugdíjas gyermekorvos, három felnőtt leánya van, akik különböző fokon vannak elmerülve korunknak abban a nagy útvesztőjében, amit „New Age” néven szoktunk emlegetni. Agykontroll, jóga, a meditáció sok válfaja, természetgyógyászat, tűzönjárás, asztrológia, reflexológia, jóslás, inga, varázsvesszős vízkutatás, reinkarnációs hit, „ kozmikus energiák” – és ki tudja még mi minden, amiről én nem tudok. Látogatásaim során valóságos harcot kellett felvennem a legfrissebb – többnyire „Édesvizes” – New Age-könyvek ellen. Én mindig igyekeztem a Szentlélek erős és hatékony jelenlétéről szóló legizgalmasabb irományokból hozni. Így a könyvespolc olyan volt, mint egy sakktábla (fekete-fehér, igen-nem).

Beszélgésünk érdekes témához érkezett: radiesztézia és inga. A téma felvetésekor a tudományos oldal megközelítését hallgattam türelmesen végig, azon fizikusok nézeteit, akik szerint az „elmozdulás” a földsugárzás és a vizek sugárzása által történik. Még régebben körülnéztem efféle fizikusok között, és arra a megállapításra jutottam, hogy a New Age szellemével érintettek bátran állítják ezt, míg a szellemileg nem befolyásolt rész ellenkező véleményen van. E tábor nem azt mondja, hogy nem sugároz a föld és a víz, de azt határozottan állítja – többek között dr. Niedermayer Ferenc Svájcban élő fizikus, kutató professzor –, hogy fizikai lehetetlenség, hogy ez a sugárzás elmozdítsa ingát, varázsvesszőt. Hogy meggyőződésemet és e „röghözkötött” fizikusok véleményét megvédjem, felsoroltam három alapkérdést, ami számomra bizonyíték nélkül is magyarázattal szolgál az ingázás „természetéről”.

1. Miért kb. 10.000 Ft körüli összegbe kerülő tanfolyam után mozdul ki az inga vagy a varázsvessző?

2. Miért van az, hogy aki efféle dolgokkal foglalkozik, többnyire kapcsolatban van az okkultizmussal?

3. Miért mozdul el ugyanaz a szerkezet az egyik ember kezében és a másikéban nem?

Ezután tettem egy „meggondolatlan”, bár utólag egészen meggondolt kijelentést:

– Gabi néni, az én kezemben biztosra veszem, hogy semmiféle inga vagy varázsvessző nem mozdul ki!

Miután a téma körüli nézeteinket kölcsönös tapintattal egyeztetettük, édesapám a másik szobából a kezében „vízkutató varázsvesszővel” jelent meg. Kellő meglepettség közepette

megkérdeztem, mikor és hol sikerült beszereznie ezt az eszközt. Megtudtam, hogy rendszeresen be kell mérni a lakást, ennek függvényében nem árt át is rendezni – így rájöttem, miért lett váratlanul átrendezve...

Hívtam a Szentlelket és kértem, mostantól cselekedjen az Ő bölcsessége szerint, nekem ez így egyszerre nagyon sok volt. Tudni kell, hogy ők hívó reformátusok, imádság, bibliaolvasás gyakori esemény. Amire elmondtam, hogy ezeket a tárgyakat el kell távolítani a lakásból, Gabi néni nagy igyekezettel a hálószoba „Hartmann-pontjait” mérte be lelkesen. „Mit ad Isten” – helyesebben szólva az, aki a világosság angyalának szeretné magát mutatni (vö. 2 Kor 11,14) –, a két varázspálca mint egy jól működő svájci óra, ami ritkán hagyja cserben gazdáját, határozott és gyors mozgásban kezdett a „vízsugárzó” pontok fölött. Még meglepődésre is alig volt időm, bár a témával kapcsolatban már volt némi ismeretem. Az Úr az ember szabadakarátát mindenek elé helyezte, és a „vízkutatást”, ha akartam se tudtam volna megakadályozni, hiszen Gabi néni a „tudomány és a technika törvényeinek bizonyítását” semmi pénzért nem hagyta volna abba. Imádságba kezdtem: „Jöjj Szentlélek, jöjj erőddel és hatalmaddal, jöjj szeretetteddel és érintsd meg azt, aki a kezében tartja a pálcákat, jöjj, és mutasd meg a Te nyilvánvaló jelenlétedet. És megparancsolom ennek a tárgynak Jézus nevében, hogy többé nem mozdulhat. Megkötözlek benneteket, hitetés lelkei, megparancsolom nektek Jézus Krisztus nevében, hogy ebből a házból és lakóitól távozzatok el minden ártás nélkül. Ámen.”

És mit ad Isten, a két vessző mozdulatlanul áll használója kezében, és nem mozdul egy centit sem.

Nincs vége. A Szentlélek kijelentette, hogy ha én a kezemben fogva végig viszem ugyanazokon a pontokon, meg sem fog moccani! Biztosnak kellett lennem a dologban, mert három év „New Age kontra Jézus Krisztus”-vita dőlhetett volna romba, a tudomány és a fizika törvényeiről nem is beszélve...

Azt mondja a Szentírás: „vessétek alá magatokat Istennek, szálljatok szembe a sátánnal és az elfut előletek” (Jak 4,7). Kissé esetlenül és bizonytalanul fogtam a kezembe az „ártatlan” alumínium pálcikákat, utasítás szerint lazán tartva közelítettem a terephez, miközben határozott imádságom eképpen hangzott: „Jézus Krisztus nevében megparancsolom neked, te pálca, hogy nem mozdulhatsz ki, gonoszlelek ti pedig elhagyjátok ezt a lakást, és soha vissza nem tértek...” És láss csodát: a két pálcika nem hogy egy centit, egy millimétert sem mozdult, pedig gondosan végigjártam ugyanazokat a helyeket!

Az Ige azt mondja: „Nem annyira a vér és test ellen kell küzdenünk, hanem a fejedelemségek és hatalmasságok ellen, ennek a sötét világnak kormányzói és az égi magasságoknak gonosz szellemei ellen” (Ef 6,12).

Édesapám a történeteket látva a vesszők megsemmisítésére utaló mondatokkal szavazott Istenre! Érezhető volt a szellemi harc a szobában, de a Szentlélek folytatta határozott és szelíd vezetését. Nem volt vége, következett a második felvonás. Arra lettem figyelmes, hogy Gabi néni fehér cérnával és egy vastag gyűrűvel a kezében jelent meg. Elmonda, hogy minden embernek vannak energiamezői, és ez a sugárzás a kézfeje fölött a gyűrűt, amely cérnán függ, háromszor mozdítja el hosszirányban, mivel három leánya van. Elmonda tapasztalatait, hogy ez mindig sikerült, a gyűrű soha nem tévedett. Ha a pálcikák vízsugárzása kudarcot is vallott, a test energiái csak fontosabbak és biztosabbak. Megismételtem, hogy semmiféle olyan energia nincs, ami ezt a gyűrűt el tudná mozdítani, ellenben vannak démonok, akiknek az a fontos, hogy hitünket – még a hívők seregében is –, akár ilyen olcsó trükkök árán, de eltérítsék a Főről. A szabadakarat törvénye alapján kénytelen voltam végignézni a nyugalmi állapotban letett gyűrű háromszori, vízszintes határozott kilengését. Ismét hívtam a Szentlelket, és megparancsoltam a gyűrűt mozgató „személynek”, hogy többé nem mozdíthatja el a gyűrűt és végleg el kell hagynia a lakást és az ott lakókat, majd megáldottam a tárgyat és a helyszínt. És most a gyűrű gyorsan, nagy amplitúdóval

„vészmozgásba” kezdett, amelyről megállapították, hogy ilyet még soha nem tett, és érdekes módon négyszer is hajlandó volt megmozdulni. Végszóként kivettem a kezéből a gyűrűt, hittel a saját kezem fölé helyeztem, Jézus nevében kijelentettem, hogy el nem mozdulhat. A gyűrű mereven függeszkedett és még cernányi reménye sem maradt az ingadozásra!

Egyedül az Úré minden dicsőség. Ő a szabadító. Ne higgyük azt, hogy a kis dolgok oly jelentéktelenek. A történeken keresztül Jézusnak a gonosz felett aratott győzelme bebizonyosodott, amelyet a Golgota keresztyén szerzett mindnyájunknak!

Befejezésül fölolvastam az Apostolok Cselekedeteinek 19. fejezete 5-től 20-ig tartó verseit, amelyből világosan kiderül, hogy hajdan is űztek a hívők rossz szellemi mesterkedéseket, ám az apostolok felszólítására megtagadták üzelmeiket és „értékes” könyveiket azonnal elégették. – Másnap, amikor hazaindultunk, édesapám azzal búcsúzott el tőlünk, hogy szemünk láttára szétépte ingás könyveit és a cafatokat a kukába dobta...”

(Megerősítik mindezt a *Függelékben* közölt tanúságtételek is.)

Az Új Korszak azért fogadja örömmel az ingázókat, mert akik nem rendelkeznek természetfeletti, különleges képességekkel, az inga és varázsvessző módszerével mégis távolba látásra, gyógyító képességekre, tehát „magasabb szellemi potenciálra” tesznek szert; „túllépik korlátaikat, megvalósul egyéniségük evolúciója, átéli önmaguk megvalósítását, kapcsolatot teremtenek az Egy-gyel, az egésszel”...

Bernhard Häring, a katolikus egyház legtekintélyesebb morálteológusa nagy jelentőségű összefoglaló jellegű művében (*Das Gesetz Christi*) az ingával kapcsolatosan idézi a Szent Officium nyilatkozatát: „A Szent Officium a vallás és az igaz jámborság méltóságának védelmére minden egyházi személynek szigorúan megtiltotta a radiesztyáit (vagyis az inga és hasonló eszközök használatát) rejtett tények és jövőbeli események (ad personarum circumstantias et eventus divinandos) felderítésére, anélkül, hogy az inga tudományos értékéről döntene ezáltal.” Mindenesetre, eltekintve minden pozitív törvénytől – teszi hozzá Häring –, „az értelemmel és az isteni gondviselésbe vetett hittel összeegyeztethetetlen, hogy az ingától jövőben bekövetkező, a szabadakarattól függő eseményeket tudakoljunk”.³⁴⁷

---

³⁴⁷ B. Häring: *Das Gesetz Christi*. II. Bd. 229.

Természetgyógyászat

Egy visegrádi gyógyító alakja jellegzetesen mutatja be a mai hazai *természetgyógyászt*, akiben egyesül a századvégi *messiásvárás*, a *guruizmus*, az *UFO-hit* és a *gyógyítás* motívuma.

„Az egyik csoda a másik után történt. – írja jelentését az *Esélyadók* című újság. – Ez Gyurcsok József.

»Betegeink 50 százaléka nullterápiás, azaz gyógyíthatatlan. Esetükben is hatvan százalékos az eredményességünk. A magasabb civilizációnak – ahonnan a tudásunkat és az energiánkat kapjuk – nincsenek ilyen korlátai. Mindent még mi sem tudunk, de folyamatosan készítenek fel bennünket« – mondta a Mester. Szavai után egy kis bemutatót tartott: levitált. Száz kilógramm feletti teste – a lába nem érte a talajt! – szinte hullámszórt, s 20-40 cm magasan »pattogatott«. Számára akkor nem létezett a gravitáció...

Mindkét előadás kollektív meditációval ért véget. Akik eljöttek, más emberként értek haza. Az a kétszáz beteg pedig, akik jelentkeztek a személyes gyógyításra, utolsó reményüket találták meg a Mesterben, és társaiban.»

„...A könyvtárszoba a Gyógyító főhadiszállása. Ott van a trónja, amely egy szépen faragott fa ülő alkalmaság, a támláján koronával. Alkatát és tevékenységét tekintve olyan a Mester, mint egy próféta. Ami meglepő – vagy inkább természetes? –, hogy trónján ülve nem taszít (...) pedig a hatalma, ereje *korlátlan*...»

„...A Gyógyító életében nagy jelentőséggel bírnak az ufók – azaz egy magasabb értelemmel rendelkező civilizáció küldöttei. Első ilyen élményei gyermekkorra nyúlnak vissza. A Börzsönyben történtek az újabb találkozások. A kapcsolatfelvétel többnyire álmában történt, de volt, hogy éber állapotban is felkeresték. Bement egy ezüst színű, vagy egy narancssárga gömb – s két másodpercen belül mélyen aludt. Leginkább zuhanási, repülési élményei vannak. Olyan emlékképek is előjönnek, hogy fölé hajolnak a »nagyszeműek«. De apró, megfoghatatlan jeleket is hagynak ottjártuk nyomaként. Volt, hogy este gondosan bezárt mindent, s reggelre a szél csapkodta az ajtót. Van egy szinte lehúzhatatlan gyűrűje, az az egyik reggel az alsónadrágjában volt.» (Vajon egy bibliai jó angyal cselekszik-e ilyet? – G. P.)

„Meditációi során megismerte előző életeit. Ő volt az első bölcsnek egyike (Ld.: Rudolf Steiner kozmogóniájában a hét atlantiszi bölcs? – G. P.), volt a piramis építetője, volt kékbőrű, felnagyított testét kitűzték a veszprémi vár négy fokára...»

A *keresztény szellemiség lexikona* írja: „A misztikus teológia a lelkek megkülönböztetésekor a klasszikus erényekre utal: az igazmondásra, a komolyságra, alázatra, békülékenységre, szeretetre és szerénységre... Azt is meg kell vizsgálni, hogy az állított tanítások megegyeznek-e a Szentírás tanításával és az Egyház hitletéteményével”.³⁴⁸

A visegrádi „Mester” földig érő, csuklyás, bő köntöst visel, mellén az évszázadok óta fekete mágiát jelképező, hegyével lefelé mutató háromszöggel, s annak belsejében – korunk hatásaként – ufó-rajzolat szerepel. (Az okkult szimbólumokról ld. a Függelék.)

Azokat a természetgyógyászokat soroljuk a New Age vonulatába, akik az okkultizmus elmélete és hite talaján állnak (például különféle energiákban, kozmikus erőkben, magasabb tudatállapot szerepében, más bolygókról érkező hatásokban, csakrákban, meridiánokban,

³⁴⁸ Christian Schütz i.m. 249.

aurában, ód-köpenyben, asztrológiában vagy reinkarnációban hisznek), és/vagy okkult-mágikus eszközökkel és módszerekkel gyógyítanak.

A keleti kultúra importjával, helyi ún. „népi” gyógyászati szokások felújításával, ókori módszerek felelevenítésével igen széles színskálával állt össze napjainkra az, amit a megkülönböztetés kedvéért (elég szerencsétlen névvel) „természetgyógyászatnak” mondanak. (Úgy hangzik, mintha az orvostudomány nem a természet alapján állna...) Amint azt korábban már néhány idézettel érzékeltettük, a legkülönbélebb kiadványok – az *Új Elixír* magazintól az *Amire nincs magyarázat* című látványos kötetig –, szítják a csodavárók érdeklődését a szokatlan, érthetetlen jelenségek, történetek iránt, amelyek között magmagyarázhatatlan gyógyulások is felsorakoznak. A természetgyógyászok egy nagy csoportja a maga tevékenységével és elméletével úgy lép fel, mint akik az ilyen különleges gyógyulások ügyében avatottak, és magyarázattal is rendelkeznek.

H.-P. Waldrich, a New Age mértéktartó propagátora is azt a szimplifikáló, globális nézetet hangoztatja, amit a természetgyógyászok nagy része és az Új Korszak igen kedvel: minden alternatív gyógyászatnak ugyanaz az alapja; minden ilyen gyógyítás valójában „szellemgyógyászat”, azon az alapon, amit az „általános energiamező” jelent; azt vallják, hogy mind az akupunktúra, mind az „extraszenszek”, módszere, és a többi „szellemgyógyításos” eljárás „egy kozmikus, egyetemes gyógyító erő közvetítésével” működik. *Ezoterika* c. művéből így áll elénk az alternatív gyógyászat ideológiája:

„Amit Matthew Manning (híres mai szellemgyógyász – G. P.) szeretetnek nevez, az éppúgy nevezhető Agrippa von Nettesheimmel kvintesszenciának, világszellemnek vagy egyetemes finomanyagú energiamezőnek. Ha minden dolgot, beleértve magunkat is ezen energiamező kikristályosodásának tartjuk, akkor a betegség nem egyéb, mint a mezőben fellépő diszharmónia, az egyén és a kozmosz viszonyának zavara. Számos szellemgyógyász vélekedik úgy, hogy különösen gyakorlott egyének a finomtestmező ilyen zavarát pusztán szemmel is észrevehetik, még hozzá az aura elszíneződéséből. (...) Akármilyen is az elnevezés, és bármi is az egyes fogalmak között a különbség, az alapgondolat mindig ugyanaz: az aura és az étertest az egészsel köti össze az embert, az ember lelkét, (...) és a testet fénysugár övezi, amit bizonyos személyek látni is képesek.

Ezt az ezoterikus elméletet több ízben próbálták eszközökkel bizonyítani. Carl Ludvig von Reichenbach (1788-1869) vegyész azt állította, hogy sikerült kimutatnia egy éterhez hasonló energia létezését, nemcsak élőlények, de fémek és kristályok esetében is.”³⁴⁹

Reichenbach „ezt a lumineszcenciát Odin északi istenről odikus erőnek nevezte el, ezzel utalva a »mindent áthatóra«.”³⁵⁰

Az orosz *Kirlian házaspár* a harmincas évek végén felfedezett egy magasfrekvenciájú fényképezési technikát, amellyel ismeretlen „sugárzást” rögzítettek az élő test körül. Ezekről a máig meg nem magyarázott képekről az okkultisták nagy örömmel kezdték hirdetni, hogy ezen eredmény nem más, mint az eddig elméletileg feltételezett „éteri-asztrális-finommezős-odikus test”, az „aura” megjelenítése. Waldrich azt vallja sok „természetgyógyással” együtt, hogy ha ez igaz, akkor a szellemgyógyítás nem egyéb, mint a gyógyító hatása az *asztrál-vagy étertestre...*”³⁵¹

Miközben még sem a fizika, sem a mikrobiológia vagy agybiológia tudománya, de még a parapszichológia sem hozott olyan várva várt eredményt, ami ilyen feltételező elgondolásokat igazolna, az okkultizmus fenti jellegzetes világszemlélete ma is megmarad egy

³⁴⁹ Hans-Peter Waldrich i.m 96.

³⁵⁰ Eke Károly: A keleti gyógyítás útjain. Bp., Medicina, 1986. 103.

³⁵¹ Hans-Peter Waldrich i.m 98.

tudománypótlék szerepében, és azoknak bensőjében kelt rezonanciát, akik nem rendelkeznek szilárdabb tudományos ismeretekkel vagy éppen keresztény világnézettel. Nyilvánvaló hasznára válik azonban egyes „természetgyógyászoknak”, akik „aprópénzre” (?) váltják – s ennek érdekében szüntelen reklámozzák – e divatossá tett világképet.

Az alternatív gyógyítási mozgalmak nem csupán az életerő-elméletek felújításáért nyúlnak az okkultista világnézethez, hanem felhasználják annak *monizmusát*, abban az értelemben is, hogy az embernek, a betegnek a természettel, a „kozmoszsal” való egységét tekintik, illetve az egyént mint szellemi-lelki-testi egységet egyszerre figyelembe véve „gyógyítják”. Ez az ún. „*holisztikus*”, *egész szerinti szemléletmód*. Az „*ösi*”, a keleti és okkult tanok és szemléletmódok terjesztése napjainkra magával ragadta a természetes gyógymóddal próbálkozó legkülönbözőbb képviselőit, s így kiemelten tisztelhetjük azokat, *akik nem csatlakoztak ehhez az ideológiához.*

Elsősorban a tiszta fitoterápiával (növényi gyógyítás) foglalkozók maradtak mentesek eme New Age felé sodró gondolati divattól. A fitoterápiának önmagában nincs szüksége sem okkult magyarázatra, sem mágikus segédeszközökre, hiszen a növények gyógyító hatása önmagában megáll, és természettudományos úton magyarázatot nyerhet. A probléma, ami a természetgyógyászok körül felmerül, ugyanaz volt a régi időkben, hasonló a magyar népi gyógyászoknál, és a mai alternatív gyógyítóknál: *a gyógyító növényi hatásokat összevegyítik különféle irracionális, mágikus hatásokkal és magyarázatokkal.*

Szellemgyógyászat

Többfajta névvel is illetik az ide sorolható eljárásokat. Régebben ez volt a „mesmerizmus”; a „simogatók”, a „delejezők” gyógymódjának is nevezték. Ma ide tartozik a „reiki”, a „mahikari”, az „érintés nélküli gyógyítás, a bioenergetika”, a kineziológia. Közös bennük a látható anyagi jellegű beavatkozás hiánya.

Hajdan a „delejezés” elnevezés kapcsán, magyarázatként „magnetikus erőkről” beszéltek. Művelői ma, különösen nálunk, előszeretettel nevezik magukat „bioenergetikusoknak”, de inkább egyszerűen „természetgyógyásznak”, hiszen vannak köztük, akik több módszer kombinálásával dolgoznak; pl. a kézzel vezetett kiegészítik inga, varázsvessző vagy talpmasszázs használatával.

Mit tesz a betegnél a szellemgyógyász? Az egyik csendben, szó nélkül, többször végighúzza kezét a beteg testrésze mellett, amit nem érint meg, a másikat rá is helyezi, többen tanulják meg, hogy különféle taglejtésekkel, kaszáló vagy köröző mozdulatokkal stb. ériék el a célt. Van olyan, aki mormol valamit közben.

Milyen hatással gyógyítanak, milyen képességekkel rendelkeznek és hogyan tettek erre szert? Egyesek tudják, mások nem, van aki elmondja, van aki nem. Egyikük azt mondja, hogy „bioenergiát ad át”, mások ugyanerre azt mondja: „fényt ad”, a harmadikról azt olvassuk vagy halljuk: ő „a kozmikus, egyetemes gyógyító erőnek a csatornája”, egy másik „*fehér mágiának*” nevezi eljárását, másról pedig a természetgyógyászok tudják, hogy „*fekete mágus*”. Van olyan, ki nem tudja, honnan származik képessége, amelyre egyszer csak „ráébredt”, van aki megvallja, hogy egy keleti gurutól kapta az energiáját, vagy kuruzsló elődöktől szállt reá a mesterség, s egyre többen „szerzik meg” *csoportos tanfolyamokon*, megfizetett kurzusokon tanulják. Ezeknek lényegi pillanatait többen mesélik így: „Végül bementünk együtt egy zárt terembe, ott csendben be kellett hunyni szemünket, s az oktató taglejtéseivel *lehívta reánk a kozmosz energiáit...*”

Reiki

A „reiki” tanfolyamon is hasonló történik: a résztvevő egy-négy „behangolási” alkalommal kapja meg az energiát. A „reiki” japánul egyetemes életenergiát jelent.

A *behangolás* azokat a csatornákat nyitja meg az emberben, amelyek ezen életenergia szabad áramlása előtt elzárva voltak. A behangoláshoz 21 napos tisztulási időre van szükség, amikor sok folyadékot (teát) kell inni, legalább egy órát naponta reikivel kell foglalkozni, s ezalatt kialakul a szervezet összetevőinek „új vibrációs rendje”.

A reikit a japán Usui mester indította útjára. A múlt század végén kutatni kezdett, hogy megtalálja annak a módját, hogyan tehet Jézushoz hasonló csodákat. Tibetbe ment, ahol titkos iratokat tanulmányozott. Már itt is ellentmondóak a róla szóló tanítások, mert vannak, akik szerint buddhista szent könyveket forgatott, mások szerint pedig a jóga „szútrák” között találta meg gyógyító módszerét. Abban egyetértenek a leírások, hogy utána visszatérve egy zen-buddhista kolostorba ment és ott egy buddhista meditáció-sorozat végén egy fénynyaláb megjelenésének kíséretében megkapta a reikit, a gyógyító erőt. Abban is ellentmondás van, hogy egyesek keresztény lekipásztornak nevezik Usuit, mások egyenesen katolikus teológusnak. Mindkettőt szívesen hangsúlyozzák, hiszen ez vonzóvá teszi a keresztények előtt.

Tény az, hogy Jézus csodáinak kérdésében eszébe sem jutott a Szentíráshoz vagy a Szentlélekhez fordulni, Usui inkább óriási utazást tett olyan földre, ahol semmi sincs a jézusi hagyományból (például mehetett volna a Szentföldre is) azért, hogy nem keresztény titkos (okkult) iratokat kutasson. (Jézus erre aligha biztatta volna...) Visszatérte alkalmával sem katolikus kolostort választott. A módszerének kölcsönzött fogalom, a reiki kozmikus energiát jelent. Ilyen fogalom nincs a Szentírásban, ezt minden katolikus teológus észreveszi.

A reiki rendszerében több ellentmondás is felbukkan.

Ízelítőül csak néhányat vegyünk: Azt állítják, hogy a reiki nem vallás. A reiki-mesterek következetesen nagy betűvel írják: Reiki. Mintha valamilyen személynév lenne. Hangsúlyozzák, hogy ez az egyetemes életenergia mindenütt ott van. Ha egyetemesen jelen van az anyagban mindenütt, akkor megfelelhet más okkult tanok monista-panteista energia-fogalmának, de semmiképpen sem valami személyes valóságnak, netán Istennek. Eszünkbe jut a vitalisták misztikus élet-energia fogalma, mely szerintük szintén mindenütt: virágban, állatban, kövekben jelen van. Ha a reiki ennek megfelelő, márpedig tanításukból ez következik, akkor vajon mi szükség van bonyolult felkészülésre, „behangolásokra”, „csatornázásra”? Ha egy növényi élőlénynek nincs szüksége arra, hogy körülötte szertartásokat végezzenek, ahhoz, hogy a *vis vitalis* – ami mindenütt van – benne is folyjon, akkor mi szükség van az „egyetemes életenergia” elnyeréséhez gurukra és a beavatásonként jelentősen növekvő pénzbefizetésre? Usuinak nem jutott eszébe, hogy Jézus azt mondta, „ingyen kaptátok (a Lélek adományait), ingyen is adjátok!”? A mesterről mesterre történő származtatás ellentmond az egyetemes fogalmának. Mivel Usuitól kezdve e „csodatevő erőt” mindig a fő beavatottak adják át, mégiscsak a személyes jelleg tűnik ki. Előtérbe kerül a guru személye is, és szinte személyes találkozás történik a nagybetűs „Reikivel”.

Az oktatók gyakran állítják, hogy a reiki szeretet, „szeretet-energia”, és hogy a beavatásokat Isten végzi. Itt az egyik ellentmondás az – amiről nem beszélnek –, hogy a buddhizmus, melynek központjából, Tibetből hozta a „tudást” Usui, s melynek módszerei szerint hosszasan meditált, nem beszél Istenről, de szeretetről sem. A buddhizmus nem nevezi meg, hogy mi van a nirvánán túl és szeretet helyett karmáról, valamint minden élőlény tiszteletben tartásáról beszél. A szeretet egészen személyes fogalom.

Isten szeretetével az ember az üdvörténet isteni tetteiben és a személyes én-te kapcsolatban találkozik (pl. misztika), nem pedig levegőből, űrből „lehívott” ún. energiában.

Sosem válik külön Isten lényegétől, hiszen akkor egy negyedik isteni személyt jelentene. Szeretet jelenlétéről nem beszélhetünk a kőben és a fában, Isten mindenütt való jelenléte – még ha szeretet jellemzi is – nem alakul át valami egységes világrezgéssé, mivel Isten nem azonos a teremtett anyagi energiákkal. A Szentírás szerint Isten szeretetét a teremtett személyek, angyalok és emberek fogják fel, és elsősorban a személyes Isten felé fordítja őket, a mindennapi életben, az odaadásban, az elfogadásban, az áldozatban, a hűségben, mint tudatos személyes megnyilvánulásokban léteznek. Ha a mindenségből várjuk a szeretetet, akkor csupán egy téves panteista fogalmat alkottunk.

Mi jellemzi a reiki világképét?

Aki a reiki útján akar haladni, annak világosan értésére adják, hogy a *reinkarnációt* kell vallania. A reiki rendszerében rezgések miszticizmusát, a hinduista *csakrák* tanát, „*magasabb szellemi vezetőket*” (akik például meglátják, hogy ki méltó a reikibe történő beavatásra, és a „csatornázó mesteren keresztül” megmondják ezt), gnosztikus-okkult *beavatás formáit* („behangelés”), a *harmadik szem* és az *éterikus test* fogalmát, *aura-tant* és a nagy erejű, távolbahatással rendelkező *szimbólumokat* találjuk. A reiki alsóbb beavatottjai előtt – mint bárhol az okkultizmus területén – a felsőbb fokok szimbólumai (mantrák, hieroglifák) el vannak zárva.

„Ezek a szimbólumok nagy erővel bírnak és védettek. Többek között miattuk is fontos, hogy csak érett tanítvány kerüljön kettes beavatásra, mert bárki kezébe ezek nem adhatók. A szimbólumok megismerésén túl a tanítványok elsajátítják azok gyakorlati használatát is. Ezt mint távkezelést az avatás után csoportosan gyakorolják. (...) Mivel ez a folyamat különösen komoly terhet ró azokra, akik egyébként is hajlamosak a belső lázadásra, ezek az emberek sokat szenvedhetnek a reiki második beavatásától”.³⁵² A reiki-guru máshol is beszámol azokról a különféle rosszulletekről, fizikai fájdalmakról, rángatózásokról, akár hosszabb távon is hasmenésről vagy a „tarkótáji, tompa, de állandóan jelenlévő fájás”-ról, s az ezt követő fülproblémákról. Ha ezekhez tudjuk, hogy a beavató mester a „behangelés” kezdetén „az összes szellemi vezető” segítségül hívja, és még kéri is az illető „Énjét, hogy álljon félre”, akkor látjuk azt, hogy ez nem a kereszténység „beavatása” (keresztség), hanem annak démoni párhuzama.

A reiki világképében a oldalán felsorolt New Age-gondolati elemek legtöbbször megtaláljuk.

A reikist hazánkban többek között Kun István és Biegelbauer Pál népszerűsíti. Az utóbbi csoportjai „*fényadóknak*” nevezik magukat. A szellemgyógyítók ideológusai másutt is így beszélnek:

„A szellemgyógyítás jelenségéről minden kultúrából maradtak ránk emlékek. Az emberiség ősi írásai tele vannak ilyen híradásokkal. Gondoljunk csak Jézus gyógyításaira...”³⁵³ Nem zavarja őket, hogy „csodatételeiken” kívül más párhuzamot csak nehezen mutathatnak ki a Názáreti Jézussal.

Ami a szellemgyógyászatban történik, nem ártatlan próbálkozás a tudományosan ellenőrizetlen eszközök igénybevételére, mert nem várt és sokszor súlyos testi-lelki következményekkel járhat. A hitben való növekedés és az imádságos testvéri szolgálat segített azon, aki egy kurzus elvégzése után arról az ijesztő tapasztalatáról számolt be, hogy amikor beteg kisgyermekén első ízben alkalmazta volna a szellemgyógyászatot, kitért kezeitől fekete foltokat látott áramlani gyermeke felé.

Ismertetésünket *Taraczközi István* extraszenszket bemutató könyvének utolsó mondataival fejezzük be: „A bioenergia rengeteg szenvedésre gyógyír, azonban tudnunk kell,

³⁵² Kun István i.m. 80.

³⁵³ Hans-Peter Waldrich i.m 94.

hogy hatása ideiglenes. A gyógyulás a betegtől függ. Az egészség kulcsát mindenki a saját zsebében hordja.”³⁵⁴ E beismerő szavak arra serkentik az olvasókat, hogy egészségük érdekében, minél többször a zsebükbe nyúljanak...

---

³⁵⁴ Taraczközi István: Érintés nélküli gyógyítás. Kecskemét, 1992. 81.

Akupunktúra

A régi kínai tanítás szerint az emberi testben páros és páratlan csatornákon keresztül áramlik a „csi”, az életenergia. A tűk beszúrásai pontjai az ún. „meridiánok” mellett sorakoznak. Minden pontnak külön neve volt, külön legendával a háttérben. A bizonyos életerőnek két összetevője van Kínában: a jang és a jin. „Ha ezek aránya bármely okból megváltozik, akkor alakulnak ki a betegségek. A jang és a jin közötti aránytalanságot szünteti meg az akupunktúra-kezelés azzal, hogy a túlsúlyra jutó energiát csillapítja, a csökkent energiát pedig tonizálja. *Ez az elképzelés nélkülöz mindenféle természettudományos alapot, sem vezetékrendszer, sem különleges pontok, sem a meridiánokban áramló életenergia nincsen a szervezetben*” – írja szakvéleményében Dr. Józsa László.³⁵⁵ „Újabban a kínai magyarázatok sem egységesek, s nem felejtik el megjegyezni, hogy végleges magyarázat nincsen az akupunktúra hatásáról, arról azonban megfélekednek, hogy a tűszúrásos kezelés hatása nincsen bizonyítva...”³⁵⁶

Dokumentumok vannak arról, hogy az ókorban sem volt feltétlen és egyértelmű sikere az akupunktúrának. Egy középkori zen-buddhista ezt írja: „Ennek okáért megesik az is, hogyha a tűszúrásos és a moxaégetéses kezeléshez folyamodunk, végzetes lesz az eredmény, és meleg tavaszokon teljesen hatástalan a kezelés. Olyannyira, hogy akik alávetik magukat ezeknek a gyógyászati eljárásoknak, szakadatlanul gyöngülnek, mígnem a halál elviszi őket, és ettől a félelem nem óv meg. Ha pedig ezeket a hagyományos gyógykezeléseket ma is változatlanul tovább alkalmazzák a betegek, bajosan remélhetnek valami enyhülést.”³⁵⁷

A mai feltételezések egyike szerint: „...az akupunktúra nem egyéb, mint a hipnózis, illetve önszuggesztió rituális formája”.³⁵⁸ „A német szerzők még tovább mentek, és azt is kimutatták, hogy az akupunktúrát igénylő, abban hívő, azt hatásosnak tartó személyeknél érzelmi labilitást, egyéb pszichés eltéréseket lehetett kimutatni... Ide kívánczik Wolberg amerikai orvos megfigyelése is: afrikai orvosok akupunktúrás kezelése a néger lakosság körében teljesen hatástalanok voltak, a betegek inkább a varázslóhoz fordultak (...) azt a logikus következtetést vont le Wolberg, hogy Afrikában, ahol nincsen tradíciója, elfogadott rituáléja az akupunktúrának, ott az nem is lehet hatásos, úgy véli, hogy az akupunktúra részben pszichés, részben szuggesztiós hatás.”³⁵⁹

Dr. Józsa László ismerteti az akupunktúrás kezelés mellékhatásait és ellenjavallatait is, melyeket a reklámok és magazinok soha nem említenek; összegyűjtötte a statisztikai adatok alapján leszűrhető tapasztalatokat a módszer jellemzésére.

„A tűk beszúrásakor enyhébb-kifejezett fájdalom, zsibbadás, meleg-hullám érzése jelentkezhet. Mászor hideg verejtékezés, hányinger, hányás, lüktetés lép fel. Egyes betegeken aluszékonyság, bódultság jelentkezik. (...) Ritkán a beteg elájulhat a kezelés megkezdésekor. (...) Bischko azt írja, hogy ismeretesekek olyan akupunktúrás pontok, amelyeknek hatása halált okoz, de hogy melyek ezek a pontok, azt nem mondja meg.”³⁶⁰

„Ezen írásoknak az a végső kicsengése, hogy amit a modern orvostudomány éveken át nem tudott megoldani, azt az akupunktúrás kezelés rövid idő alatt meggyógyította. Az akupunktúrából modern mítosz lett, és propagálói tényként fogadnak el olyan dolgokat, amelyek magyarázatot igényelnének, illetve bizonyításra szorulnak. A tűszúrásos kezelés

³⁵⁵ Dr. Józsa László: Akupunktúra és moxibusztió. Bp., 1986. 111.

³⁵⁶ Dr. Józsa László i.m. 112.

³⁵⁷ Dr. Józsa László i.m. 28.

³⁵⁸ Dr. Józsa László i.m. 97.

³⁵⁹ Dr. Józsa László i.m. 98.

³⁶⁰ Dr. Józsa László i.m. 100.

alapjai (...) természettudományos módszerrel nem bizonyíthatók. (...) Nemcsak orvosilag, hanem bölcséletileg sem érthető pontosan az az álláspont, hogy a jang miért jelent mindig pozitívot, s ha már azt jelenti, miért mindig pozitív a férfias, a meleg és miért mindig negatív a nőies, a hideg? Arra sincs pontos magyarázat, hogy mit is értsünk tulajdonképpen életenergia fogalma alatt. Milyen energia-többlet keletkezik a jang-betegségekben és miféle energia-hiány a jin típusú kórképekben? Arra sincs magyarázat, hogy miből keletkezik az a feltételezett energia, és hogyan jut el a szervekhez, ha nincsen kimutatható, összefüggő továbbító rendszere?”³⁶¹

Mivel egyes országokban nem engedték az akupunktúrát, létrejött az akupresszúra, melynek során tűszúrás helyett nyomással, masszírozással igyekeznek elérni ugyanazt a hatást.

Az akupunktúrával párhuzamosan alakult ki a Távol-Keleten a *moxibusztió* vagy „*gyógyító moxa*”. Ennek az eljárásnak a lényege a melegítés, az égetés. (A japán „mogusza” égő füvet jelent.) „A melegítés kétségtelenül csökkenti az ízület idült fájdalmát, az izomgörcs okozta fájdalmat, de fokozza a heveny gyulladás okozta fájdalomérzést” – írja Dr. Józsa.³⁶²

E két módszerrel áll rokonságban a köpölyözés, amely Európában is általános gyógy mód volt hajdan.

Felelősség

Az emberek általában hisznek annak, aki meggyógyítja őket. Ezért igen nagy a *természetgyógyászok felelőssége*. Óhatatlanul átveszik tőlük a betegek az okkult világkép elemeit, egyfajta mágikus hitet – ha a „gyógyítók” ezt vallják. A New Age terjedésének ez az egyik fontos útja, a keresztény hit lecserélődésének folyamatát ez erősíti. Hogy ez a divat egy tömeges felelőtlen játékká alakult évek alatt hazánkban, hogy napjainkban hemzsegnek a botcsinálta, s ráadásul titkos erőkire hivatkozó természetgyógyászok, arra nagyon lassan jöttek rá néhányan a berkeikből. Mégis, nagyon nagy jelentőségű az az egy-két reflexió, amely megjelenhetett. A *Természetgyógyászat* című magazinban Szőke Lajos írta: „*Ezidáig kb. 100 olyan reflexológussal hozott össze a sors, akik talpmasszázs közben reumatikus fájdalmakat vagy epilepsziát, aranyeret vagy áttételes rákot stb. vettek át, több mint 100, magabiztosságában megingott reikis keresett fel, akik bőrproblémáktól a tüdőasztmáig, a szívritmuszavartól a rákig a legváltozatosabb betegségeket szereztek be reikizés közben, közel 50 radiesztéziával foglalkozó kolléga jutott el az eszméletvesztésig, szívritmuszavarig, életveszélyes vérnyomás-ingadozásig és zárt osztályokig, s egy tucatnál több bioenergetikust, életmód-tanácsadót, kineziológust ismerek, akiből jelenleg a halál szaga árad. Nem tudom, hogy mit és hogyan rontottunk el. (...) Ezen az ezredvégen valamibe belenyúltunk, amiről egyelőre fogalmunk sincs, s időbe fog telni, amire rájövünk, hogy e divathóbortnak is megvannak a maga valós veszélyei, amelyek ellen még nem lehetünk felvértezödvé. (...) A jövőnk érdekében pedig hivatalosan felül kéne vizsgáltatni, hogy akik problémákat éreznek önmagukban vagy elmeosztályokra kerülnek, hányféle és milyen tanfolyamokon nyerték el ezt a magas »beavatási« fokozatot.*”

E cikkhez szólt hozzá a következő hónapban a folyóirat hasábjain Kövesi Péter természetgyógyász, aki szintén elismeri: „Elgondolkodtató adatokat tett közzé a közelmúltban a Természetgyógyászok Uniójának főtítkára legutóbbi kongresszusukon. Praktizáló természetgyógyászok egészségi állapotát mérte fel, és kiderült, hogy mindössze 9

³⁶¹ Dr. Józsa László i.m. 128.

³⁶² Dr. Józsa László i.m. 124.

százalékuk lett maga is egészségesebb, mint azelőtt volt, több mint 40 százalék belebetegedett a foglalkozásába: pszichés vagy szomatikus problémáik támadtak, illetve a meglévők súlyosbodtak”.³⁶³

Keresztény embertársaink nagy része sajnálatos módon nem ismeri fel a Szentírásból vagy tapasztalatból az Úr Jézus által ígért, a Szentlélek által nyújtott nagy lehetőségeket. Csodás gyógyulásra és gyógyításra áhítozik, és mintha nem fogná fel az Úr szavát: „*Bizony, bizony mondom nektek, aki bennem hisz, ugyanazokat a tetteket fogja végbevinni, amiket én magam cselekszem. (...) Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megteszem nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban. (...) A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevemben küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek*” (Jn 14,12-13; 14,26.).

A Pünkösöd után az első tanítványok által – miközben leleplezték a jóslás démonait vagy Elimász varázsló és társai praktikáit – „sok csodajel történt a nép között, (...) az Úrban hívő férfiak és nők sokasága pedig egyre növekedett.” „A Jeruzsálemhez közel eső helységek népe is odatódult, magukkal hozva a betegeket és a tisztátalan lelkektől gyötörteket, s ezek mind meggyógyultak” (ApCsel 5, 12-16). *Jézus Lelkét, aki így működik egyházában „Isten megadja mindazoknak, akik engedelmeskednek neki” (ApCsel 5, 32). Ha számunkra nem Jézus a Fő és a központ, ha nem az ő nevében imádkozunk gyógyulásért, ha nem az ő Lelke által várjuk Isten kinyilvánulását, akkor meggondolatlanul és felelőtlenül szegődünk a hamisítványok nyomába. Ha pedig olyan módszerek, olyan világtépi elemek, olyan eszközök és fogalmak, szimbólumok átvételével várunk csodát, vagy akarunk másokat gyógyítani, amelyekről a Szentírás, sőt a tudomány sem tud, az esetben kitehetjük magunkat és másokat a hamisítványokat szívesen előállító Plagizátor luciferi hatásainak, másfelől nem nevezhetjük magunkat Jézus követőjének, kereszténynek – akkor sem, ha segíteni akarásunk jószándékból fakad. A Szentlélek Isten nem szorul arra, hogy okkult, tanításától idegen eszközöket, meditációs erőfeszítéseket használjon, és nem is cselekszik ott, ahol a felhasznált eszközök és technikák ellene mondanak a kinyilatkoztatásában foglaltaknak. A Jézust szerető, egyedül őt imádó, és egyszerű hívő fohással őt segítségül hívó, s közösségéhez hűséges keresztény által ma is akar és tud gyógyítani testet, lelket, hogy ezáltal is mind többen megtérésre és üdvösségre jussanak.*

---

³⁶³ Természetgyógyászat, 1994. szept.

Parapszichológia

Egy idő óta *parapszichológiának* nevezik azt a törekvést, amely gyűjti, rendszerezi és vizsgálni próbálja a nehezen értelmezhető, szokatlan, csodás, bizarr jelenségeket. Mint új „határtudomány”, arra érez hivatást, hogy magyarázatot keressen az okkultista ténykedések körül észlelhető, illetve bárhol spontán felbukkanó, vagy éppen a Bibliában található nem mindennapi történésekre. A katolikus teológia, amely tiszteli az objektív tudomány eredményeit, szintén várja a tudományos megvilágítást a szokatlan szellemi képességek területén. Amikor azonban a biblikus hit alapján állunk, világos megkülönböztetéseket kell tennünk; miközben elfogadjuk, hogy a tudomány módszertanilag ateista, azt is figyelembe kell vennünk, hogy mivel a tudomány az anyagi valóságot vizsgálja, mindenkor kívül marad a rendszerén Istennek a vizsgálata, vagy az ő tetteinek (pl. csodák a Szentírásban) az értelmezése. Az utóbbi „területre” vonatkozó kérdéseket és a válaszokat a katolikus teológiában eddig a *misztika* és a *fundamentális teológia*, mint a teológiai tudomány ágai fogalmazták meg.

A parapszichológia elnevezés használóit három csoportban találjuk.

Az első, a voltaképpeni parapszichológia jelenti azokat az intézményeket, próbálkozásokat, amelyek objektívan, valóban tudományos módszerekkel fordulnak a paranormális dolgokhoz, előzetes szándékok nélkül. Úgy tűnik, ilyen – divattól és manipulációtól független – kezdeményezésekből viszonylag kevés maradt. Nagyobb a száma azoknak a csoportoknak, programoknak, amelyek a tudományos és a parapszichológia címet olyan előzetes célok miatt tűzik ki, amelyek voltaképpen a New Age-nek, az új okkultizmusnak a népszerűsítését szorgalmazzák. Itt található tudományos szempontokat és eszközöket is, ám igen gyakran csupán tudományos köntösben okoskodó manipulatív szándékot. A parapszichológia „bevetésének” harmadik területén azt találjuk, hogy reklámok, bestsellerek, kultúrházi fellépések szintjén egyesek automatikusan és hangzatosan kinevezik magukat parapszichológusnak, miközben nem mások, mint modern mágusok, orvosi végzettséggel sem rendelkező hétköznapi hipnotizőrök, gyors nyerészkedésre törő horoszkópkészítők, okkult képességgel bíró parafenomének, jósok, babona-forgalmi ügynökök. (Eddig általában szellemidézőknek, „médiumnak”, vagy jósnak nevezték a többségüket...) Ők azok, az okkult újságok szerkesztői, a *Vízöntő* TV-műsor szereplői és szervezői, akik a legkülönfélébb jelenségekre egyből kimondják, egyetlen, népszerűsítő általánosítással: „parapszichológiai...” – legyen az egyszerű trükk, régi varázslás, fekete mágia, vagy bibliai csoda által létrejött eredmény.

Így a parapszichológia körül is kialakult napjainkra a fogalmak zavartkeltő cseréje.

Minden jószándék és erőfeszítés elismerése mellett nyugodtan megállapíthatjuk azt, hogy a parapszichológia napjainkig várat az egzakt, tudományos magyarázatokkal, és megvan körében az a veszély, hogy az átfogó feleletek helyett az okkult világkép nyújtotta feltételezésekkel operáljon. Ha a parapszichológia átveszi az okkultistáktól és a *neovitalistáktól* a „bioenergia” vagy a „kozmosz energia” feltételezett fogalmát, akkor máris nem tudományos, hiszen a „vis vitalis”-nak, az „életerőnek” a ködös használatát már oly régóta feleslegessé tette és kiküszöbölte a modern biológia tudománya. Nyilván számos igényesen működő parapszichológiai intézet van a világon, mégis, épp ezért, fel kell figyelni arra, hogy sok kiadvány, vagy irányzat, amely a parapszichológia nevet használja, a divatnak hódolva nem tudományt művel, hanem igazából az okkultizmusnak, s újabban a New Age-nek csinál reklámot.

Amit parapszichológiának neveznek, valójában két területre osztható: a *parafizikára* és a *parapszichológiára*. A kettőt együtt helyesebb lenne *parafenomenológiának* nevezni.

A *parafizikához* tartozik a „telekinézis” és a „materializáció”. Az előbbi az érintés nélküli mozgatóást jelenti, az utóbbi nem látott tárgyak, vagy alakok megjelenését. A materializáció (mint az elnevezése is) elsősorban a spiritizmusához kapcsolódik. Történetnek illyesmik látható „médiüm”-mal összefüggésben (Uri Geller vagy egy spiritiszta médiüm), vagy pedig láthatatlan „erőforrás” révén. Az utóbbira példa a „kőhullás” jelensége (kisebb-nagyobb kövek esnek le a semmiből nyílt vagy zárt térben). Ide sorolják a bizarr hanghatásokat, a „kopogtató szellemeket” („Poltergeist”). A telekinézis eszköze a mágusok, spiritiszták körében „üzeneteket” író kis szék a ceruzájával. Amennyiben nem hallucináció, vagy nem fotótrükk, ide tartozik a lebegés a föld felett (ld.: mágusok, jógik, Transzcendentális Meditáció). Materializációt mondanak a spiritiszták, amikor „halottak” szellemeit látják megtestesülve. Ide soroljuk az ufókat, űrlények megjelenését; a velük kapcsolatos mítoszgyártás oly sikeres, hogy szinte senkinek nem jut eszébe, hogy – a „rokon szakma” fogalmával – szellemek materializációjának nevezzék őket...

A *parapszichológiai* „különlegességek” általában a személyen belül, annak pszichéjén keresztül nyilvánulnak meg. A parafizika és e terület jelenségei közt átmenet és összefüggés lehet. A szorosabban vett parapszichológia körébe tartozik pl. a telepátia, a jóslás, a távolbalátás („clairvoyance”), és a pszichometria, mindaz, amit érzéken túli tapasztalásnak neveznek. A pszichometria esetében olyan képesség működik, amellyel egy adott tárggyal kapcsolatban kiderülhet annak története, használójának tulajdonsága vagy sorsa stb. Itt említhetők a szokatlan érzékelési formák, amikor valaki a hónaljával vagy az ujjhegyével lát stb.

Az emberek általában ma is hajlamosak arra, hogy ugyanúgy keressenek lelki élményeket, ugyanazzal a titokzatosra, a rejtettre, a természetfelettre irányuló kíváncsisággal, mint ókori, vagy középkori elődeik. Ma azonban, a tudományvallás korszakának vége felé szívesen fogadják, ha a lelki zsákutcáknak, melybe utazást tesznek, másfajta utcanévet adnak. **Így, ki nem mondott vélekedésük szerint talán nem kell szégyenkezniük amiatt, hogy voltaképpen a réges-régi babonák vonzásának engedtek. Erre használható a parapszichológia fogalma és szerepeltetése.** Ő „írja át a névtáblákat”, nyomában a modern lelki kalandor pedig abban ringathatja magát és lépteit, hogy maga „az utca is más” lett, s ő egy új felfedezés vándora.

Ily módon a New Age célkitűzéseinek szellemében készült féltudományos sikerkiadványoknak, (pl. az *Amire nincs magyarázat* c. album, vagy a *Természetfeletti Jelenségek Atlasza*) sikerült elérniük azt, hogy a *parapszichológus* alakja szinte mítikus jelentőségűvé nőtt; a kultúrtörténelem színpadán sokan egy új bölcsét látnak benne, akít nagy várakozással figyelnek, hiszen ő az, aki kapcsolatban van a tudománnyal, mégis, íme foglalkozni tud az emberi lelket, közösséget oly sokszor kínzó, megdermesztő, érthetetlen, vagy felvillanyozó tapasztalatokkal.

Az ilyen publikációk és a divat szelleme azt sugallják, hogy a válasz már karnyújtásnyira van. S ez sokakat valóban megnyugtat. A nemhívőket így: „lám, nincs szükség a természetfeletti magyarazatokra...” A New Age követőit így: „lám, kicsúszik a titokzatos jelenségek magyarazata a kereszténység kezéből...”

A New Age akkor hivatkozik a parapszichológiára – mint olyanra, amelynek lehet saját válasza –, amikor ködösíteni akar, s rejteni kívánja saját koncepcióját. Azért kedvesek számára a parapszichológia nevében tett megnyilatkozások, mert ez a határtudomány egy nevezőre hozza, s egyszerre próbálja magyarazni a bibliai csodákat a mágusok és az extraszenszek tetteivel. Ez pedig a New Age célkitűzésének megfelel, hiszen ő saját szempontjai, saját monizmusa szerint ugyanezt teszi.

Másik öröme a parapszichológia miatt azért van az Új Korszaknak, mert – amint láthattuk –, az utóbbi így beszél: „mindegy, hogy egy boszorkánykör, egy indiai guru, vagy egy

parapszichológiai újságcikk révén, csak foglalkozatok végre minél többet okkultizmussal, mágiával, a lélek titkaival!”

Sátánizmus

Volt valaki, aki ezt az imént említett feladatot derekasan teljesítette egész élete folyamán, 1947-ben bekövetkezett haláláig: **Aleister Crowley**, „a világ legzüllöttebb embere”. Nem csupán egyik tagja lett a boszorkánymesterek napjainkig tartó sorának, hanem – féktelen feltűnési vágyának megfelelően – sikerült magára irányítania kora és az utókor figyelmét.

Azt tartotta magáról, hogy ő az Antikrisztus, s gyermekkorától kezdve gyűlölt minden rendet és mindent, ami keresztény. Súgója lett annak a huszadik századi tarka és zajos nemzetközi színjátéknak, amelyben a kontesztáló ifjúsági mozgalmak, alternatív kommunák, rock-zenészek és rajongó csoportjaik tagjai hétköznapijaikban akarva-akaratlan eljátszói a nagy destrukció „opus magnumának”, melynek egyik luciferi mottója így szól: „nincs Isten, mert ha lenne, nem tudnám elviselni, hogy ne én legyek az” (Nietzsche), a másik pedig: „önmagunkban más törvényt leltünk” (R. Steiner). Ezt a „törvényt” Crowley Steiner szellemiségéhez oly hasonlóan, ugyanakkor sokkal egyszerűbben és rövidebben fogalmazta meg kiáltványában, melyet idéz az *Őshagyomány* c. lap 5. száma a 3. oldalon:

„Nincs isten, csak ember.

1. Az embernek joga van, hogy saját törvénye szerint éljen...
2. Az embernek joga van, hogy azt tegyen, amit akar...
3. Az embernek joga van, hogy azt gondoljon, amit akar...
4. Az embernek joga van, hogy úgy szeressen, ahogy akar...
5. Az embernek joga van, hogy megölje azokat, akik erőszakot tesznek e jogain.

A szolgák szolgálni fognak.

A szerelem a törvény, a szerelem, az akarat jármában.

Tégy, amit akarsz – ez lesz az egész törvény.”

Corrado Balducci könyvéből megismerhetjük Crowley változatos életútját is.

Megtudhatjuk, hogy tagja volt a Golden Dawn nevű szabadkőműves szektának, és miután nem sikerült a terve, hogy ő legyen ott a vezető, maga is alapított egy hasonlót „Ezüst Csillag” néven. Majd egy másik szabadkőműves ezoterikus csoportnak, az OTO-nak (Ordo Templi Orientis = Keleti Templom Rendje) szervezte meg angliai működését. Saját beavatásakor „mágikus névként, nem véletlenül, Baphomet nevét választotta, azét a démoni bálványét, akinek imádatával a templomos lovagokat vádolták.”³⁶⁴

Ezt követően 1920-ban alapítja meg a „Thelema-apátságot”, a „Sátán kolostorát” Szicíliában, amely a mai napig fennáll. Itt már teljes erővel folytak a sátánista orgiák, rítusok, kábítószeres ihletéssel, szexuális perverziók kiélésével, állat- és emberáldozatokkal, amelyeket a démonoknak ajánlottak.³⁶⁵

Crowley eredeti tervét, mely szerint a fiatalokat meg kell tanítani tudatszintjük megváltoztatására, a „beat”-, majd pedig „rock”-zenekarok mozgalmá a maga módján „sikeresen” végre is hajtotta. Crowley hármas lépést javasolt: 1. *az erős ritmus hatásait* (lásd: sámánvallásoknál, keleti pogány rítusokban, a *woodov* [„vudu”] vallásban); 2. *a teljes szexuális szabadosság „forradalmát”*; 3. *a kábítószereket* (maga is élt velük).

Ismeretes, legfeljebb a „beat-nemzedék” tagjai elsiklottak felette, hogy a beat-korszak első nagy együttese a heavy-metal és a „sátánista rock” kifejezett korszaka előtt is kapcsolatban álltak boszorkánymesterekkel; pl. a Rolling Stones mestere Kenneth Angle volt, Crowley tanítványa. John Lennon a hatvanas években Hamburgban jelenti ki a nyilvánosság

³⁶⁴ Conrado Balducci i.m. 35.

³⁶⁵ Vö. Conrado Balducci i.m. 35., Hans-Peter Waldrich i.m. 90.

előtt, hogy a Beatles népszerűbb Jézus Krisztusnál is, mivel tagjai szövetséget kötöttek az ördöggel.

Crowley egyáltalán nem féltette a nyilvánosságtól életét, amelyet három szenvedély irányított: a szex, a kábítószer és az ördög. Nyilvános volt kiutasítása is Franciaországból, és a bírósági pere Angliában. Több írást adott ki: *Vallomásai*-t; a *Törvény könyvé*-t, mely a crowleyánus vallás „bibliája” (ez a vallás „váltja majd fel a kereszténységet”); e művében az Apokalipszis „666-os nagy fenevadjának” mondja magát; a *The Fourth Book* a jógáról és a mágia alapjairól szól; a *Magic in Theory and Practice* (Mágia elméletben és gyakorlatban, 1929.) a legnagyobb művének tekinthető; Berlinben két folyóiratot hozott létre *Gnosis* és *Luzifer* címen.³⁶⁶ Meggyőződése volt az, hogy ő a „Kiválasztott, akinek a küldetése, (...) hogy egy kereszténység utáni új korszakot nyisson a földön. A kapitalizmusnak, állította, már befellegzett, de a bolsevizmus se jelent igazi alternatívát (Crowley Tuniszról írt Trockijnak, s kérte, bízzák meg vele, hogy végleg kiirts a kereszténységet a föld színéről, de nem kapott választ). Az igazi megoldás a crowleyánizmusban rejlett.”³⁶⁷

A **sátánizmus** újraélesztésében Crowley mellett mások is jeleskedtek. Az említett OTO nevű csoport mellett meg kell említeni *Charles Mansont*, aki vezetője lett a „The Process Church of the Final Judgement”-nek. Ez a londoni alapítású „Process” nevű sátáni szekta amerikai megfelelője lett, s 1967-ben vallási csoportként be is jegyezték. A „Church of Satan”-t pedig *Anton LaVey* hozta létre 1966-ban, a Walpurgis-éjszakán. Ő lett a főpapja e csoportnak, ezért „fekete pápának” nevezték.

E mozgalmak tagjai valódi ellentársadalmat hoznak létre maguk között. Titoktartási kötelezettséget vállalnak. Életük, csoporttevékenységeik fő elemei közé tartozik a sátánnal való szövetségkötés, a fekete mágia, a véráldozat, állatkínzás, emberek megfélemlítése. Miként a sátán „Isten majma”, a „nagy plagizátor”, de ellenkező előjellel, úgy csoportjaiban a keresztény hitnek, kultúrának és rítusoknak a megfelelő ellentétei találhatók. A két legfontosabb rituáléjuk a „fekete mise” és a „Tierdrama”, „amelyben igen erősen és hatásosan érvényesül az ember »állatiassága«. Ebben a két rituáléban rejlik a modern sátánizmus lényege, (...) és mindenképpen kiviláglik (...) keresztényellenessége: teológiai értelemben a fekete misék során, amikor is kihívó arcátlansággal káromolják Jézus Krisztust, filozófiailag pedig annak a tételnek az elutasításából, amelyet hitelözményként mind a zsidó-keresztény genezis, mind a görög filozófia hirdet az emberi és az állati természet között fennálló lényegi különbségről.”³⁶⁸

Révy Eszter riportkötetében Crowley kései magyar tanítványai szólalnak meg. Beszélnek a zene fontosságáról:

„Tudod, mi azt a stílust játsszuk, ami bepörgeti a közönséget. Tisztára bediliznek tőle. (...) Néha már magunk sem vagyunk normálisak. Egy szó, mint száz: ha valódi »sátános« zenét akarnánk játszani, ahhoz egy egészen más, új stílus illene. (...) Nem is tudom pontosan meghatározni, mire gondolok, de valami olyanra, ami sokkalóbb (...) hogyan vehetné fel a versenyt az ilyen bugyuta hülyéskedés azzal, amikor egy visítózó csirkét darálnak le és minden csöpög a vértől meg össze-vissza fröcsköl szanaszét? Ja! Azt is mesélték, hogy a közönség majd esztétét veszítette a gyönyörűségtől, odamásztak a színpad elé és össze-vissza mázolták magukat meg egymást vérrel.”³⁶⁹

³⁶⁶ Conrado Balducci: i.m. 39.

³⁶⁷ Conrado Balducci i.m. 40.

³⁶⁸ Conrado Balducci i.m. 79.

³⁶⁹ Révy Eszter i.m. 168.

H.-P. Waldrich is tudósít arról, amit Balducci páter részletesen bemutat, hogy a rockzene technikájához tartozik olyan *rejtett szövegüzenetek* felvétele a lemezekre, amelyeket csak lassítva vagy visszafelé lejátszva lehet pontosan érteni, de normál lejátszáskor hatást gyakorolnak a tudattalan révén a személyiségre. „A Crowley kultuszára támaszkodó sátánizmus napjainkra a szórakoztató zene legnagyobb üzenetvé vált. (...) Visszafelé lejátszott lemezeik az »ördög üzenetét« tartalmazták.”³⁷⁰

„A reklámokban, a filmekben, a sajtóban, a rádióban és televízióban – immár több mint húsz éve – a tudatalattira ható valamennyi módszert betiltották, de senkinek se jutott eszébe, hogy a törvényi tiltást a lemezekre, kazettákra, és más audiovizuális termékekre is kiterjessze. E joghézagnak köszönhetően a rock'n roll szabadon élhetett a fiatalok tudatának és szívének megrohamozására a rendelkezésére álló elektronikus eszközökkel. (...) Felesleges mondanunk, hogy az üzenet kitalálóját határozott szándék vezérli. (...) Lássuk a Pink Floyd együttes Empty spaces című számának üzenetét: »Gratulálunk! Épp most fedezted fel a titkos üzenetet! Légy szíves, válaszolj az öreg Pinknek a Funny Farmra, Chalfont Beds.«”³⁷¹

Még néhány példa a rejtett üzenetekre: „live for satan” (Led Zeppelin); „my sweet satan” (Led Zeppelin és Queen); „Satan, he is god” (Black Oak Arkansas); „Welcome, Satan” (Electric Light Orchestra); „Az én drága sátánomnak, úgy elszomorít, milyen keskeny az a kis út, amin a sátán uralkodik. Ő megment téged, a 666-ot adja neked... A sátánért kell élnem...” (Led Zeppelin).³⁷²

Révy Eszter „sátánfiái” elmondják a képmágia alkalmazását is: mindenki bosszút állhat valakin, és figyelemmel kíséri a saját emberének további sorsát. „Valakinek a szertartás alatt kiszúrták a szemét. [Értsd: a jelképes bábun] És mi történt? Rövid idő alatt olyan zöldhályog fejlődött ki rajta, ami operálhatatlan. Ez így végeredményben talán rosszabb is, mint ha valóban kiszúrták volna.”³⁷³ A sátánfiúk hiszik, hogy a csoport, legalábbis a vezetők lépéseit maga a sátán irányítja. Vakon bíznak benne. *Ők is meg akarják változtatni a világot, a transzformáció az ő hatalomátvételük által megy végbe.* Ehhez majd emberáldozatokra is szükség lesz. Miért? „Hogy megmutassuk az erőnket. A felsőbbrendűségünket. Hogy megtudja a barom tömeg, hogy visszavonhatatlanul a Sátán uralma következik. – Milyen lesz ez az uralom? – A tagadás tagadása. Fel kell szabadítani minden rosszat ahhoz, hogy *az ember megint ember legyen*, ne csak egy gerinctelen csúszómászó állat... Fel kell szabadítani a legemberibb ösztönöket ahhoz, hogy elszabadulhasson a pokol.” És ha valaki nem hinné, hogy a sátánisták meg akarják menteni az emberiséget, egy másik interjúalany bizonygatja: „Meg kell fordítani a világot. *Meg kell újítani az emberiséget*, különben valóban eljön a világ vége... Végre eljön az idő, amikor úgy és annyi áldozatot mutathatunk be a Sátánnak, amennyi kívánatos.”³⁷⁴

Íme, a humanista, világvég miatt aggódó sátánisták szintén változtatásra készek, amint a gnózis, a Baha'i vallás, az antropozófia, vagy Marilyn Ferguson. Hogy egy kicsit radikálisabban gondolják? Ki ütközhetne meg rajta, hiszen ők igazán megvalósítják, amit Rudolf Steiner írt: csak „saját morális fantáziájuk által adott céljaikat követik”, és következetesen szabadok, amint „szabad az ember, ha minden pillanatban önmaga szerint képes élni”. Nem vitás, az ő tudatuk már „átalakult” és ki is tágult, már nincs szükségük meditációra sem, arra sem, hogy a Kundalini-jógával megvalósítsák a kígyó misztériumát, arra sem, hogy a kereszt misztériumát felcseréljék a kígyó alkímiájával, nincs szükségük „asztrál-energiák” lehívására; már túllépték ezeket, majdnem hogy célnál vannak; „békülj ki

³⁷⁰ Hans-Peter Waldrich i.m. 90.

³⁷¹ Conrado Balducci i.m. 238-239.

³⁷² Conrado Balducci i.m. 245.

³⁷³ Révy Eszter i.m. 162.

³⁷⁴ Révy Eszter i.m. 122., 109.

az árnyakkal!” – mondja Jung nyomán a tűzmágus – ők megtették: kibékültek velük, az árnyak szolgálatában állnak; s amit a Tabula Smaragdina jóslott: megszűnt minden félelmük, tudják is, hogy mit tesznek.

A New Age szócsövei így beszélnek: „Engedd minden negatív gondolatodnak, érzésednek, belső képednek, hogy bármilyen helyzetben előjőjön...” (a tűztánc oktatója); „az ezoterika minden formája ugyanazon cél felé tör” (Waldrich); „ezek mind jól bevált módszerek” (L. L. Hay).

Ezek szerint a sátánisták nem járnak téves úton... Ha valaki ezoterikus, ők még csakugyan azok. Minden Új Korszak-i propaganda melegen ajánlja az alternatív utakat; a sátánisták valóban alternatívok... Sőt, ők is egységről, a sátán egységes viláгурalmáról szólnak. Ha a New Age szellemiségének és gyakorlatának szempontjaival figyeljük a sátánizmust, nem sok kivetnivalót találhatunk benne... Talán az agresszióra való hajlamosságot? De hát baj, hogy ők szabadon cselekszenek és utat engednek energiáiknak és „tudatalatti” lehetőségeiknek, amelyeket a kereszténység eddig egészen elfojtott?

Az okkultizmussal való foglalkozásnak, s a New Age terjedésének szükségszerű következménye a sátánizmus megerősödése. „A németországi okkultizmusról szóló cikkében Guido Horst »a sátánizmus térhódításának« három fő okát sorolja fel: a sátánista rockot, a szabadkőművességet és a New Age-et.”³⁷⁵

John O'Connor New York-i bíboros komolyan veszi a sátánizmust. „*Ti vagytok a megváltó mozgalom a sátánizmus ellen*” – mondta 5300 katolikus karizmatikusnak 1989. júniusában egy nemzeti konferencián, a Notre Dame Egyetemen. „A sátánizmus olyan mozgalom, amely szinte leírhatatlan mérget hoz a világba. Csak a ti szentségeitek, jóságotok és csak az imáitok lehet hathatós visszaütés e mozgalomra...”³⁷⁶

³⁷⁵ Conrado Balducci i.m. 169.

³⁷⁶ Ralph Rath i.m. 301.

Dianetika

Postaládákba bedobott szórólapon ez áll:

„**Dianetika** A szellemi egészség modern tudománya... Albert Einstein szerint szellemi teljesítményünknek csak 10 százalékát használjuk ki. *Dianetika* című könyvében Ron Hubbard megmutatja, miért kellett idáig nélkülöznünk az értékes 90 százalékot. Bemutat egy módszert is, amelynek alkalmazásával mindig többet és többet tudunk felszabadítani óriási szellemi tartalékainkból. Tényleges szellemi teljesítőképességünk túl értékes ahhoz, hogy kihasználatlanul maradjon.

Akarja tudni, hogy ön valójában mire képes?

Olvassa el és alkalmazza a Dianetika módszerét!”

Ron Hubbard (1911-1986) kalandos gyermek- és ifjúkora után, a 30-as évek Amerikájában már jó üzletet csinált sci-fi regények írásával. 1950-ben adta ki először könyvét, mely napjainkban már milliós példányszámmal dicsekszik. A nyomában megszervezett alternatív vallás, vagy mozgalom neve a *Szcientológia Egyháza* lett. Részlet könyve bevezetőjéből:

„Ahogy a terápiában előrehaladnak, az a kaland vár önökre, hogy megtudják, miért tették azt, amit tettek; hogy megismerjék tetteik mozgó rugóit, és azt, mi is okozta azt a sötét és ismeretlen eredetű szorongást, amely lidércnyomásként nehezedett önökre gyermekkorukban; valamint azt, hogy hol rejtőznek örömeik és fájdalmaik.”³⁷⁷

Hubbard gyógyítási módszerének, s az embert magyarázó rendszerének kulcsfogalma az ún. „engram”: „azokban a pillanatokban, amikor a tudatos elme működése valamilyen sérülés, altatás, betegség következtében megáll vagy korlátozódik, egy sokkal mélyebb szint még működik, még rögzít. Bármit mondtak egy – valamilyen fájdalom vagy sokk következtében – öntudatlan embernek, ez tényleges szuggesztióként működik, s még azzal is fenyeget, hogy a balesetnél elszenvedett fájdalmat fenntartja a testben.”³⁷⁸ A vaskos kötetből megtudjuk, hogy ezeket az engramokat a sejtek őrzik meg – már attól kezdve, amikor még idegrendszer sem nagyon van az embrióban. Az elsőre tetszetős elméletnek nem sok tudományos alapja lehet – mondhatnák az orvosok, biológusok –, hiszen egy ilyen engram nem fizikai nyomokat őriz, hanem állítólag mondatokat és érzelmeket...

Mindenesetre Hubbardot zavarja a tudomány, s a hagyomány minden formája, nyilván ezért kell kijelentenie azt, hogy az ő felfedezései előtt nem létezett az „elmének tudománya”. Módszerével viszont már nem csak minden pszichoszomatikus és szomatikus betegség gyógyítható, hanem megvallja, hogy „a dianetika felfedezte az ember alaptermészetét is, felfedezte az elmezavarok egyetlen okát, (...) végérvényesen megállapította az emberi emlékezet mértékét, tárolási és felidéző képességét...”³⁷⁹

Az olvasó ámulhat-bámulhat; és bizakodhat, hogy ő is lehet „clear” (= a „dianetikai értelemben az optimumot elérő egyén”). Ez a dianetika célja. Tökéletesen mentes minden betegségtől és az aberrációktól, tehát superman. Intelligenciája messze az átlagos norma felett van... Aki részt vesz a dianetikai tanfolyamon, az clearré lesz. Aki nem clear? Az az

³⁷⁷ Ron Hubbard: *Dianetika. A személyiségfejlesztés új módszere*. Bp. Interbright Kiadó, 1990. 1-2.

³⁷⁸ Ron Hubbard i.m. 12.

³⁷⁹ Ron Hubbard i.m. 14-15.

„aberrált”. (Az emberiség erre a két részre oszlik...) Ne higgyük, hogy clearerek mindig voltak. „Amit a clear könnyűszerrel megtesz, arra a múltban nagyon kevesen, és csak részlegesen voltak képesek”. Az 570 oldalon keresztül sűrűn fordulnak elő az olvasó meggyőződését sugalló kifejezések: „meghaladja”, „felülmúlja”, „végérvényesen”, „minden”, „megválaszol” és hasonlók.

A rendszer, amely mindent gyógyít és mindent megválaszol, természetesen egy új világot is alakít: „A dianetika küldetése, hogy hidat építsen egy szenvedésekkel és fájdalmakkal megőrzített világ, egy örület, bűnözők és háborúk nélküli világ között”.³⁸⁰ A

Transzcendentális Meditáció világot átfogó terveihez hasonlóan itt sem a cél hibája, hogy mindebből a Szciantológia Egyháza részéről semmi sem látszik... Más azonban már nyilvánvaló lett. Amikor a clearről beszél, nyilván magára is gondol Hubbard úr. „A clear tehát nem olyasvalaki, aki csupán »alkalmazkodik«, s akit tevékenységében teljesen betokozódott elfojtásai vezérelnek. Felszabadult személy, aki öndeterminizmus alapján cselekszik.” Ez a Rudolf Steiner-i öntörvényűség felmutatta gyümölcseit abban is, hogy csoportjait többfelé betiltották. Így például a milánói törvényszék 1986-ban ítéletet hozott a Szciantológia Egyháza által vezetett, kábítószeresek gyógyítására szervezett „Narconon”-központok tevékenysége felett. Ennek a szövege idézi Garattini professzor tudományos igazgató szakértői nyilatkozatát, mely többek közt ezt mondja: „A Narconon-központok tevékenységének elméleti alapja, vagyis a Hubbard-féle Dianetics és Scientology rendszere nem definiálható másképp, csak mint nyilvánvaló bárgyúságok halmaza, felületes kuruzslás és silány értékű lelkizés...”³⁸¹ A nagy pénzek, nagy visszaélések, nagy botrányok mozgalmának is nevezhetnénk a Szciantológiát. A vádpontok mindig ugyanazok: bűnszövetkezés, adócsalás, döntésre képtelen személyek behálózása, erőszak, az orvosi gyakorlat jogosulatlan üzése, pénzügyi visszaélések... „Megdöbentő vallomásokat tesznek azok, főként fiatalok, akik miután beleestek a szervezet hálójába, csak rendkívüli erőfeszítés és hihetetlen áldozatok árán tudtak abból kiszabadulni”. Akik akár érdekből, akár meggyőződésből maradnak, alapos agymosás után gyakran elhagyják családjukat és abbahagyják tanulmányaikat.

„A Kossuth Klubban Alain Vivien francia kormányfőtanácsos tartott egy megdöbentően érdekes előadást: Veszélyeztetett szellemünk címmel” – írja az *Új Magyarország* 1996. március 21. számában Páva Zoltán országgyűlési képviselő. – „Ebben többek között az emberek hiszékenységét rendkívül szofisztikus módon kihasználó Szciantológia Egyháza hívta fel a figyelmet, rámutatva, hogy a vallási köntöst leszámítva ténykedését egyértelműen a pénz irányítja... A Szciantológia káros módszereik, gyakorlati alkalmazásuk komoly veszélyt jelentenek a társadalom számára orvosi, morális és szociális szempontból.”

A *Heti Világgazdaság* 1995. október 21-i száma tudósított arról, hogy: „Vallásháború tört ki az Interneten, az információs szupersztrádán. Egy új vallás, a szciantológia papjai és aktivistái kibernetikus útonállással szeretnének gyökerestül kiirtani a demokratikus információtengerből minden olyan ismeretet, ami szerintük kedvezőtlen színben tünteti fel őket. (...) Ami a dolog jogi részét illeti: egy San Franciscó-i bíróság a napokban úgy döntött, a [szektát leleplező] Fishman-anyagot a hálózatba küldő FactNetnek joga volt a kérdéses dokumentum közzétételére. Sőt, kötelezték a Szciantológia Egyházát, szolgáltatassa vissza a betörésekkel jogtalanul elkobzott mágneslemezeket.”

Miért „egyház”, milyen hite van? A Dianetika-könyvben szó sem esik Istenről; hitvallásuk szinte az Emberi Jogok Nyilatkozatának változata; hisznek ellenben egy Thetan nevű szellemben és a reinkarnációban. „Mi, a Szciantológia Egyházának tagjai hisszük, hogy

³⁸⁰ Ron Hubbard i.m. 555.

³⁸¹ Giuseppe de Rosa i.m. 186.

a Szellem – Thetan – felszabadítható, s egyedül ez a szellem gyógyíthatja, vagy mentheti meg a lelket és a testet.”³⁸²

Részlet az „Alapító” 1965-ben közzétett röpiratából, melynek címe: „A Szciantológia céljai”:

„Nem forradalomra törekszünk, csupán az egyén és a társadalom magasabb szintű létállapotaihoz vezető evolúciót szorgalmazzuk.

Mi elérjük kitűzött céljainkat...

Túlszárnyaltuk az ember ezirányú kísérleteit...

A Szciantológia felett sohasem nyugszik le a nap.

Egy új kor hajnala köszöntse Önt, a szeretteit és az embert.

Céljaink egyszerűek, még ha nagyratörőek is.

Győzni fogunk, s amíg a Föld egyet fordul, már sikereket értünk el.

Készek vagyunk elfogadni segítségét...”

E rövid idézetből is kiviláglik az Új Kor világnézete, mely a Szciantológia esetében is egy gnosztikus típusú spekulatív világmagyarázat alapjaira épül fel.

Ron Hubbard önreklámozó szövege semmiben sem különbözik a New Age nagy mestereinek beszédeitől: „Vannak olyan távlatok, amelyekről még álmodni sem mernétek, vannak örömök, amelyeket soha nem ismertetek, van olyan dicsőség, amivel a múlt egyetlen dicsősége sem ér fel. Rátok vár minden, ha elfogadjátok örökségemet...”³⁸³

Menedzserek részére hozták létre újabban a szciantológusok hazánkban a „Plan-Fakt” Betéti Társaságot és annak „oktatási rendszerét”. A Dianetika áltudományának, a Szciantológiának a könyvkiadója ezt a nevet viseli: „New Era” – Új Korszak.

---

³⁸² Giuseppe de Rosa i.m. 186.

³⁸³ Giuseppe de Rosa i.m. 187.

Joseph Murphy

Tudatalattid mindenre képes, használd a hatalmát! – ez **Joseph Murphy** javaslata. Murphy sikerkönyve is fölfedeztetni velünk a bölcsek kövét: szerinte ez a „Tudatalatti Birodalmában” van, itt van a titokzatos Hatalom, amely által a „legáltalánosabb lelki zavarokra kínál gyógymódot”. Írásának céljai, ígéretei nem törpülnek el Mahesh jógi, Hubbard vagy José Silva ajánlatai mögött: „Megoldja nehézségeidet, elvágja érzelmi és fizikai kötelékeidet, és elindít a szabadság, boldogság, lelki béke fejedelmi útján. (...) Miközben bensőd hatalmának használatát tanulmányozod, feltárod félelmeid börtönének ajtaját, és beléphetsz az életbe.”³⁸⁴

A jógából, Emil Coué-tól, William James-től származó pozitív, önszuggesztív gondolkodási szemlélet az alapja Murphy „elixírjének”.

Ő nem ellenséges nyíltan a kereszténységgel, mint Hubbard; könyvében bőséggel szerepelnek bibliai idézetek is, és úgy látszik számol azzal, hogy az emberek közül még sokan imádkoznak. Mélyebben megismerve kiderül azonban, hogy mit ért ő imádság, Isten, illetve a hit fogalma alatt.

„Az alábbi, remek passzussal elűzheted a félelmet: »Megkerestem az Urat, és meghallgatott engem, és minden félelmemből kimentett engem.« Az Úr ősi kifejezés, ami azt jelenti: törvény – tudatalattid törvénye.”³⁸⁵

Mi a jellemzője ennek az „Úr”-nak?

„...tudatalattijának végtelen intelligenciája lelkileg, szellemileg, anyagilag egyaránt vezeti, irányítja, és gyarapítja őt...”³⁸⁶ „Mit gondolsz, mi lehet minden korok legfőbb titka? Az atomenergia? A termonukleáris energia? A neutronbomba? A csillagközi utazás? Dehogy – egyik sem. Hát akkor mi a titkok titka? Hol leljünk rá, hogyan érvük el, miképpen hasznosítsuk? A válasz roppant egyszerű. A titok, varázslatos, csodatévő hatalom saját tudatalattid mélyén rejlik, ott, ahol legtöbben nem keresnek.”

Milyen fogalmakat használ még e modern lelki alkimista ennek az Úrnak jelzésére? „Bensődben rejlő végtelen erő”; „*Végtelen gyógyerő*”; „*Teremtő Intelligencia*”.

Bár Végtelen is, Teremtő is, mégis több helyen olvashatunk ilyet a könyvben: „Tudatalattid nem vitatkozik. Elfogadja tudatos elméd kijelentéseit...” Az istenség mégis alá van vetve a tudatos elmének? Ennek ellenére Murphy szerint természetes, hogy pl. így magasztaljuk őt:

„Tudatalattim ismeri a megoldást. Most is engedelmeskedik nekem. Hálás vagyok, mert tudom: tudatalattim végtelen intelligenciája minden dolog tudója, és most is felfedi előttem a tökéletes választ. Mélységes meggyőződéselem felszabadítja tudatalattim fenségét és dicsőségét. Örvezdem.”³⁸⁷

Itt a mindenható, mindentudó, teremtő. Csak nem szakíthatom ki magamból saját „tudatalattimat”? Ha pedig nem: látnom kell immár, *én vagyok az isten!*

³⁸⁴ Joseph Murphy: *Tudatalattid csodálatos hatalma*. Bp., Mecenas, 1991. 5.

³⁸⁵ Joseph Murphy i.m. 205.

³⁸⁶ Joseph Murphy i.m. 17.

³⁸⁷ Joseph Murphy i.m. 41.

Íme, a kultusz. Csak közel kellett lépni Murphy tudásának fájához, máris hallhatjuk a sugallatot... Így kell látni... úgy kell hinni... máris olyanok vagytok, mint az Isten... aki még engedelmeskedik is nektek...

Minél többet beszél Murphy e kultusz tárgyáról, annál különösebb *panteizmus* bontakozik ki előttünk.

„Hatalmas a te tudatalattid ereje. Ő lelkesít, vezérel, a memóriád tárházából ő válogatja ki a neveket, tényeket, eseményeket. Tudatalattid indította meg szívverésedet, ő ellenőrzi vérkeringésedet, szabályozza emésztésedet, kiválasztásodat. Ha megettél egy darab kenyeret, tudatalattid alakítja testszövevé, izommá, csonttá, vérré... a tudatalattid sosem alszik, sosem pihen...”³⁸⁸

E tudatalatti körüli gondolatfolyam felidézi nekünk a többi *okkultista életerő-tanát*, a New Age kozmo-bioenergiáját.

„Tudatalattid – a léted isteni forrásával azonos teremtő erő – nekilát, és megteremti a szabadságot, amit oly őszintén kívántál magadnak.”

Murphy a könyvében Coué-n és Hippolyte Bernheimen kívül hivatkozik a *Tabula Smaragdínára* és Paracelsusra is.

„A titok így hangzott: »Odabenn, mint odakünn; fölül ugyanúgy, mint alul«. Más szavakkal: amit tudatalattidra erőltetsz, azt viszontlátod a tér három dimenziójában. Ugyanezt az igazságot nyilatkoztatta ki Mózes, Ézsaiás, Jézus, Buddha, Zoroaszter, Lao-Ce és a történelem összes felvilágosodott bölcse. Amit bensődben igaznak érzel, az feltételek, tapasztalatok, események alakjában ölt testet. Mint a mennyben (saját elmédben), azonképpen itt a földön is (testedben és környezetedben). Ez az élet nagy törvénye.”³⁸⁹

Ebben a kis szövegrészben is együtt találjuk a *New Age több kiemelkedő tanítását*:

1. Hagyatkozás és hivatkozás az okkultizmus klasszikusaira. Az okkult, monista világkép. A tudatalatti, mint mikrokozmosz tartalmazza a makrokozmoszt, a test pedig tartalmazza, ami a tudatalattiban van. Egyneműség, felcserélhetőség, egység.

2. A gnosztikus módszer és alapkiindulás: a.) a Szentírás (Miatyánk) szavainak átmagyarázása az okkult világkép szerint; b.) a „bensődben” található tudás.

3. Jézus Krisztus lefokozása: a megvilágosodott bölcsek sorának egy tagja.

4. Kihívó magabiztosság. „...én, (a bölcs, a guru) itt és most felfedeztem a megoldást, a bölcsek követői”!

5. A mágikus szubjektivizmus, amit Rudolf Steiner filozófiába emelt; a szabadság útjának meghirdetése; a mérték az ember, a mértéket benső intuíciódban találod (tudatalattidban) – ez szabadságod, igazságod forrásává válik.

Murphy rendszere a tudatalatti vallása. Az ellentmondás sem zavarja, szerinte az abszolútum nem más, mint olyan dolog, amit magad is befolyásolsz tudatos döntéssel. Az ellentmondás a monizmus jegyében próbál oldódni: végül is minden isten; én is, a tudatalattim is, a környező világ is. Murphy azonban ezt így nem írhatja le, különben nem tudná lépre csalni keresztény olvasóit.

³⁸⁸ Joseph Murphy i.m. 43.

³⁸⁹ Joseph Murphy i.m. 46.

„Amit érzel: testet ölthet” – mondja ki Murphy. A mágiából és a spiritizmusból ismerjük a materializációt, amikor a szellem testet ölt. Murphy pedig ilyenekről beszélt: „a tudatalatti előállítja a keresett választ”, a kívánt megoldást, „a szubjektív megtestesülést”.

Mit jelent nála a hit?

„A hit: elmédben megfogamzott gondolat.”

„Jelentsd ki: bármit megtehetek a tudatalattim révén.”

„A hit elméd egy gondolata, s amit elgondolsz, azt megteremted.”³⁹⁰

„Elméd törvénye a hit törvénye. Ez annyit jelent: higgy elméd működésének módjában, higgy a hitben.”

Nem egykönnyen veszi észre mindenki, hogy itt gyökeresen másról van szó, mint a keresztény hitről. A vallásos hit Istenbe, az ő hatalmába, szeretetébe, irgalmába stb. vetett bizalmat, reményt, sőt vizsontszeretetet jelent. A szabadkőművesség, majd a felvilágosodás, később Marx vagy Rudolf Steiner az „embert magát” tette meg mértéknek, az ember önmagába vetett hitét javasolta. Murphy ezt az adott lehetőséget fejleszti tovább, és ezzel, José Silvával és Hubbarddal együtt a korlátlan csodákra képes emberbe vetett hitet nyújtja a világnak.

S ha Murphy olvasója még mindig vallásos hitnek látná, amiről ő beszél, elgondolkozhat az ilyen sorok felett: „Ne feledd: eredményt nem az a valami hoz, amiben hiszel! Eredményt csak a saját elmédbe vetett hit garantálhat. Hagyj fel az emberiség hamis hiedelmeivel, vélekedéseivel, babonáival, félelmeivel.”³⁹¹ Ha nem a Jóban (Isten) hiszek, hanem csak a hitben, mi garantálja azt, hogy e hit és a megjelenítő, önszuggesztív akció nyomán jót fogok létrehozni? Elmondhatjuk, hogy Adolf Hitlernek is jó képzelete, szuggesztív akaratereje volt, és bizonyos, hogy mélységesen hitt önmagában...

Murphy imádságról is beszél. Méghozzá „tudományos imádságról”. „Az imádság valamely elérendő célunkra vonatkozó elképzelésünk szavakba öntése. *A vágyad az imádságod.*”

„*Egyetlen univerzális gyógyerő működik mindenütt – macskában, kutyában, fűben, fában, szélben és földben – mert minden él.*”³⁹²

Az univerzális módszer másra is alkalmas; az egyik fejezetcím: „Tudatalattid hatalma gazdagságodat szolgálja.” „Aludj és meggazdagszol. (...) Esténként, elalvás előtt alkalmazd a következő technikát: ismételd a gazdagság szót, nyugodtan, könnyedén, érzéssel, (...) mintha altatódalt dúdolnál. Ezzel az egy szóval ringasd magad álomba: »gazdagság«. Ámulni fogsz az eredményen. Lavinaként özönlik hozzád a bőség.”³⁹³

³⁹⁰ Joseph Murphy i.m. 27. és 72.

³⁹¹ Joseph Murphy i.m. 20.

³⁹² Joseph Murphy i.m. 65.

³⁹³ Joseph Murphy i.m. 107.

Agykontroll

Ron Hubbard feltalálta a terápiát, amely a gyógyítással együtt létrehozza a megtisztult és tökéletes embert, Joseph Murphy, úgy tűnik, a tudatalatti vallásának megalkotásával egy mindenre megoldást szolgáltató eszközt ad a kezünkbe. **José Silva** pedig – e két nagymesterhez hasonlóan – létrehozta azt a gyógyító és szuperembert termelő abszolút metodikát, amelyet nyugodtan nevezhetünk az *agy vallásának*.

Hubbard, Murphy és Silva nagyjából azonos időben, az ötvenes évektől kezdve fejtik ki működésüket, tanaik a nyolcvanas évek elejére elterjednek Amerikában és Európában.

Külön is a mérlegre helyezve Silva rendszerét egy névtelenségben maradt keresztény kritikust idézünk.

„Az egyetlen hiteles mérleg: Jézus Krisztus evangéliuma. Ő nem a Magasabb Intelligenciához, hanem az egy, igaz Istenhez, az Atyához vezet a benne hívőket... Jézus Krisztus evangéliuma nem alkalmaz hipnózist. Az Isten egyszülött Fia maximálisan tiszteletben tartja a teremtmény döntési szabadságát.

Az Agykontroll: ez olyan mély meditációs szintre jutás, melyben eléred, hogy saját tudatod vegye át az irányítást. Dirigálta már a világot az emberi ész! Volt már az értelem a trónra ültetve! Dicső elnevezése az volt: a felvilágosodás forradalma... Istent akarták letaszítani trónjáról, hogy a teremtmény esze uralkodjék helyette. Ez a kísérlet jól kifutott, de nem lett a világban »világszabadság«, nem lett egyenlőség, nem lett testvériség. Csakhogy ez a mostani próbálkozás az emberi agyak uralkodásával még veszélyesebb.”³⁹⁴

„Silva azt írja: »A szellemi és lelki képességek kiterjesztésének csak saját korlátaink szabnak határt. Bármilyen lehetséges.« Bizony, ez igaz: a korlátolt ember megnyitja a lehetőségeket a bármi előtt! És a bármi nem sokat vár magára... Úgy véli a szegény agykontrollos, hogy itt ő maga lesz az irányító. Ám miként irányíthat az, aki bevalottan korlátoltabb, mint a felidézni kívánt lehetőségek? Nemhogy nem irányíthatja a bármit, de észlelni és megnevezni sem tudja maradéktalanul... A bármi egy ígéretes gyűjtőfogalom, de ha bekövetkezik, a szegény agykontrollos még elszenvedni sem tudja épségben, hiszen az a bizonyos hatalom »csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson« (Jn 10,10).

Ha pontosan tudná az agykontrollos, hogy kit rejt a fogalom: Magasabb Intelligencia, akkor is az örömtől szálldosna a bármi küszöbén?... Csak Jézus Krisztus által juthatunk az Atyához (Jn 14,6).

Nincs más Magas Pártfogó, aki jó célba vezetne. Aki pedig José Silva szerint is más, az nem oda visz. A Magasabb Intelligencia ismeri az elkápráztatás magas művészetét, ennek érdekében bármire képes, kivéve az emberi élet igazi felkarolását. Nem képes a bűntől való megszabadulás nyugalma adni, csak ellazulást, ami igen jól jön neki emberellenes szándékainak megvalósításához. Jézusunk nem győzi hangsúlyozni: »Legyetek éberek!« (Mt 24,42).

Silva felcsillant egy buborékot a látszat kedvéért arról, hogy Isten nincs mellőzve az ő Agykontrolljában. »Néha (...) imádkozom (...) Istenhez« – teszi meg az őszinte vallomást... A »néha« azt jelenti: ennyi bőven elég – fontosabb dolgaim is vannak – sokat úgysem várok tőle. Igazi kapcsolat nélkül a néha is untig elég. Valóban, ennyit még a válófélben lévő házasságok is megtesznek: néha odavetnek pár szót a másiknak. José Silva azonban nem ilyen kapcsolatban van Istennel, nem válófélben, hiszen talán soha nem is volt Vele frigyben. Ezek előrebocsátásával vizsgálhatjuk José Silva Istennel való kapcsolatának vallomásszerű jelzéseit:

³⁹⁴ Agy-vallás? Agykontroll a mérlegen, Szeged, 1992. 4-5.

1. Korán beleártja magát Isten-ellenes dolgokba, hipnózissal és parapszichológiával foglalkozik; saját gyermekein kísérletezik.

2. Nem engedi, hogy Isten oldja meg a problémáit, mindenben *a maga ura akar lenni*.

3. Saját fogalmai vannak a bűnről...: a meditálás célja, hogy végleg *eltűnjön a bűntudat*.
(...)

5. A Mammon igen nagy szerepet kap életében. Ha gyengén megy az üzlet, a képzeletbeli képernyőt hozza működésbe. Pácienseit megtanítja, mint kényszeríthetik a tétovázókat vásárlásra. Megálmodott számaival azonnal 10000 dollárt nyert. Nagy pénzbeli előnyök minden páciensnek, sikerek az eladásban, mint írja, kiváltképp biztosítási ügynököknek. Pedig senki sem szolgálhat két úrnak, Istennek és a Mammonnak (Mt 6,24).

6. Dicsőíti az álmkontrollt, mert szerinte azáltal életünk isteneivé válunk, hiszen a lelkiismeret kényszere is szétfoszlik többek között.

(...)

11. Bár a *Gyógyíthat*s című kötetben bizonygatja, hogy az Agykontroll nem vallás, mégis szívesen állít össze egy »Kiskatekizmust«...

12. A babonákat kifejezetten bölcsességnek tartja: fel is sorol néhányat; a csirke vállcsontját kettétörni, hulló csillagot látni és gyorsan kívánni valamit stb. (...)

A könyv hangja nemcsak szuggesztív akar lenni, hanem ellenállhatatlan is. Hogy Silva úr Agykontroll-tanfolyama egyaránt hatásos felnőtteknek és gyerekeknek, ezt az addigi ötszáz ezer résztvevővel így próbálja igazolni: »ilyen kísérleti szám előtt minden épeszű tudósnak meg kell hajolnia«.

Robert B. Stone írja: »A 4. fejezet 17. versében Máté Jézust idézi: Térjete meg, mert közel van a mennyek országa!« José értelmezésében a vers így hangzik: »Figyeljete! Most már mindenki bejuthat abba a dimenzióba, ahol sok problémát meg lehet oldani.« Pedig Jézus nem azt mondta: Figyeljete, hanem: Térjete meg! A mennyek országa pedig nem az, amikor az agyaddal oldod meg az összes problémádat, a mennyek országa nem más, mint a tökéletes istenkapcsolat...»³⁹⁵

„Egy pap meggyógyítása kapcsán írja Silva: »...A szeretet óriási erő, és azt akartam, hogy nekünk dolgozzon.« Lám, a magatartás még árulkodóbb, mint a módszer. Nem azt mondja: megköszönöm Istennek, – vagy: dicsőség legyen a gyógyulásért Istennek –, vagy: Isten, aki maga a szeretet, meggyógyította szolgálját... ilyen nem mond, pedig amikor Jézus gyógyított, mindenki áldotta Istent, hangos magasztalással mentek haza a gyógyulás színhelyéről (Lk 5,26).

Az Agykontrollban egyetlen egyszer sem fordul elő Isten magasztalása. Itt ez van: »a mi jussunk a tökéletes egészség« és: »Mindenkinek meg kell tudnia, hogy képes meggyógyítani önmagát és másokat«.

Mi szükség itt még az Úr Jézusra? Kinek jutna eszébe gyógyulásért Istent dicsőíteni? Miért mondja hát: »A szeretet óriási erő és azt akartam, hogy nekünk dolgozzon«? Kiről beszél, amikor szeretetet mond? Itt van a bökkenő! Mert amikor szeretetet mond, akkor a pozitív emberi érzelmeket érti alatta. Istennek hiába is mondaná: »azt akartam, hogy nekünk dolgozzon«! Isten csak az alázatosoknak ad kegyelmeket (Jak 4,6; 1 Pét 5,5).»³⁹⁶

Az anonim kritikus szerint tehát a Silva-módszer igen könnyűnek találtatik a Biblia mérlegén.

Szükséges még egy-egy olyan helynek a kiemelése a Silva-könyvekből, amelyek fölött – úgy látjuk – jónéhány keresztény hívő olvasó figyelme is elsiklik.

³⁹⁵ Agy-vallás? i.m. 21.

³⁹⁶ Agy-vallás? i.m. 12.

Az Agykontroll nemcsak a saját elménk felett gyakorolt uralom, hanem *mások agyának kontrollja* is.

A tanfolyamokon már a harmadik nap ott tartanak a hallgatók, hogy „tudatukat testükön kívülre vetítik”, falba, fémkockákba, hengerbe, majd élőlényekkel folytatják az edzést, gyümölcsfákba vetítik ki magukat, levelekbe, majd egy állatba... „magabiztosan lépnek be koponyájába, az élő agyba...” „Először két gyakorlat következik, mindkettő egy barát testének tanulmányozása, úgy, mint korábban az állaté. Ha ezzel végeztek, párokat alkotnak a hallgatók. A pár egyik tagja a pszichikus irányító, a másik a pszichikus végrehajtó... Az irányító megmondja neki a korábban felírt ember nevét, korát, tartózkodási helyét. A pszichikus végrehajtó feladata megmondani, hogy mi a baja ennek az embernek, akit soha nem látott, akiről mostanáig soha nem hallott. Megvizsgálja hát a testét, kívül és belül, ahogyan megjelenítő készségét már begyakorolta, szükség esetén »konzultánsaival« tanácskozva...”

„Ez a fontos tény azt jelenti, hogy tudatod eme mély szintjén gondolatban *irányíthatod*... akár távolból is – *egy másik ember testének sejtjeit*, s akaratodtól függően éppé teheted azokat...” „A látnok pszichiáterek belevetítik majd magukat pácienseik álmaiba, vagy hallucinációiba, hogy jobban megértsék nehézségeiket, akár lelki, akár biológiai természetűek is azok. Ezek az orvosok képesek lesznek belépni a beteg múltjába, akár jelen van az illető, akár nincs.”

Ezzel a „fontos ténnyel” kapcsolatban fontos megkérdezni: ki az az embertársunk, aki szívesen veszi, hogy testében, lelkében, tudatában, álmaiban, sőt múltjában mások – akik még nem is látták –, a távolból, tudtán kívül járkaljanak kényük-kedvük szerint? Hol van a garancia arra, hogy így csak „gyógyítás” történik? Abban az egy mondatban, amit az agykontrollal elmondanak a tanfolyam végén, mely szerint ő soha nem fogja rosszra használni újonnan szerzett képességeit? Mindenki mindig megtartotta minden fogadalmát? Ha el is hinnénk, hogy ezekkel a technikákkal „nem lehet ártani”, hogyan garantálja José Silva azt, hogy a világ különböző pontjain, ahol az Agykontroll elterjedően van, az így tömegével megszerezhető legszemélyesebb információkat soha senki nem használja fel károsan, személyt vagy titkot sértő módon (például zsarolásra)? Egyenesen hihetetlenek tartjuk, hogy ilyen tanfolyamokat ne végezzenek el bizonyos titkos szolgálatok munkatársai, akik – feladataik végzése közben – el is tudják hitetni magukkal, hogy ezzel az „egyszerűen” működő pszichés „poloskával” jó célt szolgálnak.

Vannak agykontrollalok, akik tudásukat így kamatoztatják: „Gyakran kap olyanoktól hívást, akik ki akarják nyitni széfjüket, de a számkombinációt elfelejtették.” Ki biztosítja azt, hogy felkérés nélkül soha nem nyitnak így széfeket? Erre nyilván ezt idézik: „4. alapelv. Nem okozhatsz bajt. Nem arról van szó, hogy nem szabad akarnod, hanem hogy egyszerűen nem vagy rá képes.” Másutt: „Ha meditatív szinten olyan intelligenciára akarnál hangolódni, amelyik valami gonosz tervben nyújt segítséget, akkor az afféle meddő próbálkozás lenne, mintha rádióddal nem létező adóállomás hullámhosszára próbálnál ráállni.”³⁹⁷

Szerintük tehát vannak láthatatlan intelligenciák, gonosz azonban nincs köztük. Ez egybevág az okkult gondolkozás és a New Age egységálmával: negatív szellemiség nincs a kozmoszban. Annak az álmaival is egybevág azonban, aki minduntalan észrevétlen akar maradni, miközben az embereket különféle kísértésekkel támadja a háttérből. Vajon minden tanfolyamot végzett komolyan veszi a nem-ártás törvényét? José Silva biztosan nem. Azt is elmeséli ugyanis, hogy egy kutató orvosnál bemutatta, hogyan tud rákos daganatokat kelteni a kísérleti patkányokban. A kísérlet sikerült, a gyilkos folyamatot azonban az állatokban nem sikerült visszafordítani.

---

³⁹⁷ José Silva - Philip Miele i.m 26.

Kik ezek a bizonyos „konzultánsok”?

„A hallgató laboratóriumában életre hív két konzultánst vagy tanácsadót, egy férfit és egy nőt. (...) Elmondom, hogy a legtöbb hallgató egészen határozottan tudja, hogy kit szeretne tanácsadónak. Egyikük Albert Einsteinnel akart találkozni, de helyette egy kis, bohócnak kifestett embert talált, rózsaszín pingponglabdával az orrán, szélforgóval a sapkáján. A kis ember megbízható tanácsadónak bizonyult.

Egy másik hallgató, Sam Merrill, aki a New Times-ban cikket írt az Agykontrollról, két valós embert hívott életre tanácsadóként, de azok viselkedése meglehetősen különbözött igazi valójuktól. Laboratóriumában, a Nautilus tengeralattjárón – írja Merrill –, »egy kis ember bukkant elő térdnadrágban és selyemingben a nyomáscsökkentő kamrából. Sovány volt és kopaszodó, mély gödörben ülő, vaksi nyúlszemekkel. A tanácsadóm William Shakespeare volt. Köszöntöttem, de ő nem válaszolt... Egy hang azt mondta: partra szállunk; s Willel a kopár partra ugrottunk.

A parton találkoztunk másik tanácsadómmal, Sophia Lorennel. Éppen akkor jött ki a vízből, pamut trikója buján lógott testén. Először ő sem törődött velem, ellenben odavolt a gyönyörűségtől, hogy Shakespeare-rel találkozhat. Kezet fogtak, kedvességeket mondtak egymásnak, majd a homokra zuhantak, és hánykolódni, vergődni, hörögni és visítózni kezdtek...«

Másnap, mikor a komoly munka kezdődött, Merrill vezetője egy hatvankét éves floridai nő nevét adta meg neki. A két tanácsadó, akik jobban el voltak foglalva egymással, mint a nővel, felületesen megvizsgálták, aztán bokrosabb tennivalóik után siettek...”

„...A végzett Agykontroll hallgatók számára a tanácsadók nagyon valóságosnak tűnnek...”³⁹⁸

Hol találkozhattunk már efféle alakokkal?

A hajdani, sőt mai mágusok démonainál, a varázslók létbe hívott, „materializált” koboldjainál, manóinál, lidérceinél, akik segítséget nyújtanak a mágusnak a hatalom gyakorlásában. A spiritiszták szeánszairól is integetnek felénk, ha nem is mindig ilyen kicsiny méretekben.

Naiv módon valaki azt is mondhatná, hátha furcsa köntösben mutatkozó angyalok. Hiszen az agykontrollos „jót akar”. A Bibliát tanulmányozva azonban látjuk, az angyalok soha nem így jelennek meg: először is megjelenésük ritka, viselkedésük méltóságteljes, (még köszönni is tudnak), sőt mindannyiszor közlik, hogy Isten nevében jönnek. Soha nem öltenek bizarr külsőt, sem elhunytak jelmezeit, soha nem mutatnak be kíváncsiságot felkeltő attrakciókat, rövid idő alatt adják át a rendszerint rövid mennyei üzenetet. Nem lehet őket lelki technikákkal megjelenésre bírni.

Dr. Kovács Gábor lelkipásztor, teológus hozzászólása alapján közelebb juthatunk a válaszhoz, kik ezek: „Az emberi lény alapvető jóságában mi is hiszünk, de ismerjük a Gonosz mélyreható uralmát is. Kinek áll érdekében, hogy elhitesse: a közönséges tudatszintnél egy emelettel mélyebben már minden tökéletesen rendben van? (...) Ha ezek az idegen személyek (a Tanácsadók) csak a tudattalan képi megjelenítései, akkor is veszélyes felidézni őket, mert bennük ellenőrzés nélkül szolgáltatja ki magát az ember saját ösztöntendenciáinak... Elszabadult ösztönálmok? És ha »ennél is többek«? Ki az a Disznófejű Agy-Úr, aki a kalandvágyában manipuláló agy kihívására ezekkel a sokat tudó, de minden méltóságot nélkülöző figurákkal válaszol? Nem kell hozzá nagy lelemény, hogy kijelentsük: ezek nem Isten angyalai. És mi jogosítja fel az agykontrollost, hogy tetszés

³⁹⁸ José Silva - Philip Miele i.m. 68.

szerint próbáljon behatolni mások belső világába? Sétálgathatok-e mások testében illetéktelenül, az ő beleegyezése nélkül? Nem elviselhetetlen merénylet ez a másik személy sérthetlensége ellen? (...) *Az agykontroll félreérthetetlenül ismeretlen szellemi hatalmak felé fordul, és ezzel a burkolt démonizmus útján jár.*”³⁹⁹

A nyugati kritikusok nem sokat hezitálnak, amikor az agykontroll lényegét kell meghatározniuk:

„A Silva-féle agykontroll hasonló a Transzcendentális Meditációhoz abban, hogy nem kívánja a vallásosságot, miközben tulajdonképpen *démoni szellemek kontrollja alá kapcsol be...* A tanuló program végén megkéri az egyént, hogy engedje meg két démoni szellem behatolását és azt, hogy azok befolyásolhassák véleményét, döntéseit. Silva »tanácsadóknak« nevezte ezeket a démoni szellemeket. Ezek olyan ellentmondásosak, hogy a Silva-könyv nem is ad részletes leírást a kurzus végső szakaszáról, amelyben bevezetik a démoni szellemeket, ám bár fásasztja az olvasót egy csomó tevékenységgel a démoni szellemeket illetően.

A 99-100. oldalon egy agykontrollról beszél, aki párbeszédet folytat a szellemi vezetőjével, hogy megtalálhasson egy elveszett kéziratot. A 107. oldalon egy agykontroll oktató fizikailag látott egy démoni szellemet Othello alakjában, amint próbált belépni az egyik hallgatóba, s miután az visszautasította, egy másik hallgatóba ment.

A zsidó származású *Sid Roth*, aki belekeveredett a Silva-agykontrollba, a kereszténységhez való megtéréséről beszél *Something for Nothing* (Valamit semmiért) című könyvében. Szól egy agykontrollos hallgatóval folytatott beszélgetéséről. Megkérte a hallgatót, hogy kérdezze meg a szellemi vezetőjétől, mit fog Roth csinálni egy évvel később. A szellemi vezető, aki korábban mindig nagyon udvarias volt, elkezdett átkozódni, vulgáris szavakat használni és megtagadta a válaszadást. Nem egészen egy év múlva Roth feladta az agykontrollt és keresztény lett.

A Silva-féle agykontroll kritikusai között volt Dr. és Mrs. Elmer Green, akik a Menninger Alapítványnál biofeedback kutatók. *Megállapították, hogy a Silva agykontroll félhipnotikus eljárás módjai olyan állapotokat hoznak létre, amelyek a transzhoz hasonlóak; ilyen állapotban az emberek megnyílnak a szellemek által való birtokbavételre.*

John P. Newport megjegyezte, hogy Greenék szerint a tanácsadók valóban álarcul szolgálhatnak gonosz szellemi erőknek. Ezek az erők később megkísérelhetik, hogy hatásuk alatt tartsák a hallgató szellemi, érzelmi és pszichikai viselkedését.

Newport hozzátette, hogy Greenék kritikája hasonlít *Dr. Shafica Karagulla kaliforniai neuropszichiáteréhez, aki szintén figyelmeztetett arra, hogy a pszichikai erőkkel való ostoba babrálás a gonosz szellemek által való birtokbavételhez vezethet.*

Newport, mint a Rice University vallástudományi professzora, a Silva-féle filozófiát a deizmus és a panteizmus egyféle keverékének tartja. A Silva-féle agykontroll egyik főoktatójának írásaira utalva Newport leír néhányat az alapvető tanításokból: »Az ember alapjában véve jó... Elérheted a megvilágosodás állapotát saját magad is a Silva-módszerrel, Krisztus figyelmen kívül hagyásával. *Csináld magad – ez az egyetlen módszer.*«

Silva – módszeréből kilépve – arra ösztönzött papokat és apácákat, hogy végezzék el a kurzust... Néhány pap és szerzetes bele is keveredett a program támogatásába.”⁴⁰⁰ Ezek közül jelent meg hazánkban is Justin Belitz ferences rendi öltözetben, és úgy propagálták előadását és személyét az agykontrollosok, mintha valódi bizonyítékot szolgáltatna az agykontroll keresztény szempontból problémátlan volta mellett.

Hadd idézzem egy keresztény testvérünk, Birtalan Balázs ezzel kapcsolatban, a *Vallás és Agykontroll?* című füzetben foglaltakról írt kritikájának néhány fontos kitételét: „Csúsztatás,

³⁹⁹ Dr. Kovács Gábor: Disznófejű Agy-Úr? In: Marana Tha, 2. évf. 4. szám, 12-13.

⁴⁰⁰ Ralph Rath i.m. 135-136.

amikor Belitz atya egyenlőségjelet tesz a »hit« és a »dolgokhoz való pozitív hozzáállás« kifejezések közé... Keresztény használatban a hit szó nem hozzáállást jelent, hanem az ember egész egzisztenciáját érintő döntést, elköteleződést, amelynek tárgya nem »a dolgok«, hanem konkrétan Jézus Krisztus személye, megváltói műve és kinyilatkoztatása. A szövegben nincs meg ez a különbségtétel, s a rokonhangzású fogalmak használata további súlyos félreértelmezések forrásául szolgál.

(...) Aktív *meditációnak* az előadó (Belitz) azt a relaxált állapotot (alfa-szint) nevezi, amikor az ember pozitív képekkel tölti meg a tudatot, hogy azok aztán a tudattalanban lenyomatot képezve a tudatküszöb alatti szféra elementáris erejével determinálják tudatos döntéseinket, választásainkat... »A meditáció központi jelentőségű a lelki fejlődésben. Ha ezt megértjük, s elfogadjuk, hogy *ez az a terület*, ahol Istennel érintkezésbe kerülhetünk, akkor ebben a lelki csendben találkozunk vele, akkor Isten segíteni fog nekünk, hogy megtaláljuk életünk célját, és segíteni fog, hogy mindig pozitív legyen a hozzáállásunk, s így teljes, boldog életet élhessünk. Figyeljünk föl arra, hogy *minden vallás* azt tanítja, Isten bennünk van...« (...) Nem igaz, hogy minden vallás azt tanítja, hogy Isten bennünk van. A katolicizmus, amely nem szívesen fogalmaz szélsőségekben, azt állítja, hogy bennünk *is* van. De létezik rajtunk kívül is. Isten nem csak immanens, hanem transzcendens is. Az idézet szubjektív idealizmusról árulkodik, figyelmen kívül hagyva többek közt azt, hogy Isten az embertől független, létében és tulajdonságaiban objektív valóság (...) megismerésének korántsem kizárólagos forrása – Belitz atya koncepciójával szemben – az introspekció, a befelé való nézés, szemlélődés. (...) *Kinyilatkoztatás* és üdvtörténet... e két fogalom hiányzik, teljességgel elfelejtődik az előadásban, márpedig a kereszténységnek, az Istennel való kommunikációnak ez az alfája és omegája...

A belülről érkező sugallatok legjobb esetben is a magánkinyilatkoztatás kategóriájába tartoznak, amelyek értékükben nagyságrendekkel múlják alul az egyetemes kinyilatkoztatást... A belülről érkező sugallatokról pedig fontos tudnunk, hogy nem feltétlenül »felülről« érkeznek. Az ember szellemi léténél fogva nyitott a pneumatikus befolyásolásra, de nemcsak a Szentlélek inspirációjára, hanem a démonok kísértésére is. A szellemek megkülönböztetése egyáltalán nem elhanyagolandó feladat, de Belitz atya ezt sem említi... »Csalárdabb a szív mindennél« – tanítja már az Ószövetség is. A lelkiismeretet ugyan Istentől kaptuk, de az agykontroll hívei – a jelek szerint – nem vesznek tudomást az áteredő *bűnről és hatásairól*: az értelem meggyöngyüléséről és elhomályosulásáról, az érzelmi sérülékenységről, az akarat gyöngeségéről és rosszra hajlásáról. *Ha e tényezőkkel nem kellene számolnunk, bátran engedhetnénk minden belső indítatásnak. De a bűn és annak következménye kísérője az emberi életnek, s ezen nem a meditáció, hanem a megváltás: Jézus műve tud csak változtatni...*

Csúsztatásnak kell minősítenünk, amikor a Silva-féle meditáció és az imádság közé egyenlőségjelet tesznek. Az imádságnak többféle definíciója van, egyik legáltalánosabb ezek közül: az Istennel való kommunikáció. Isten személy, én is az vagyok. Így ima az, amikor én szólítom meg Istent, illetve az, ha ő szólít meg engem.

E megszólítás nem szükségszerűen verbális: történhet szavak nélkül, fogalmi vagy képi síkon, vagy még ennél is elvontabban: a »lélek fölemelésével«, ahogy a misztikusok fogalmazzák. De minden imában közös vonás a személyesség. Egy panteista, aki nem hisz a személyes Istenben, hanem az istenséget a világban található dolgokkal – többek közt önmagával – azonosítja, nem tud imádkozni. Alászállhat önmaga mélységeibe, elmélkedhet magasztos dolgokról, de tevékenysége még a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető imádságnak. Ugyanez áll a deistára, aki vallja Isten objektív létét, de tagadja megszólíthatóságát... Az agykontroll hívei lépten-nyomon hangoztatják módszerük világnézeti semlegességét, amivel viszont alapvetően ellenkezik azon tételük, hogy e módszer legsajátosabb elemét, ti, a tudat alfa-szinten történő üzemeltetését egy nagyon is speciális

világnézet, a személyes Istenben való hit tipikus gyakorlatával azonosítják. Erre az ellentmondásra hiába keressük a választ Silva könyveiben, s Belitz atya sem ad rá feleletet. (...) Elhangzott egy kérdés az előadó felé: »Hogyan magyarázható meg egyes hívőknek, hogy az Agykontroll nem az ördög műve?« Ó erre egy történettel válaszolt. Egy fiatalember a fenti, elítélő véleményt hangoztatta előtte. Ő kitért az érvelés elől, s egyszerűen eltanácsolta a tanfolyamról, mondván, hogy »azt kövesse, amiben hisz«. Ez a tolerancia lenyűgöző. Pusztán a fölített kérdésre nem kapunk belőle feleletet. Nem is csoda.

»Amikor imádkozunk, egyek vagyunk Istennel. Ezt az energiát nem lehet negatív irányba tolni.« Ebben az állításban két dolog nem igaz. Először is az imádkozó ember *nem* egy Istennel... Másodszor, a meditáció nem szükségképpen imádság. Szellemi létmódunkban folyamatosan ki vagyunk téve a démoni támadásoknak, nem is beszélve a tudattalanban rejlő megannyi negatívumról. Igenis lehet – akarva, de akaratlanul is – »negatív irányba tolni« ezt az energiát! Megkérdőjelezhetjük tehát Belitz atya Credóját: »Én abban hiszek, hogy ha az emberek célkitűzéseiket alfában ejtik meg, akkor nem tudnak hibát elkövetni. Ebben hiszek.« – Ezt egy tautológiával támasztja alá. Talán jobb volna, ha hite inkább annak az Egyháznak a tanítására irányulna, amelynek tekintélyével (vissza)élve tanítóként lép fel.

Fölmerült a kérdés, Belitz atya miként vélekedik a reinkarnációról. Szerinte a lélekvándorlás teóriája ugyanaz, mint a purgatóriumról szóló tanítás, csak más kifejezésekkel élve. A konkrét kérdésre, hogy ő személy szerint hisz-e a reinkarnációban, azt válaszolja, hogy »ennek nincs jelentősége«. Az eddigiek alapján ezen nem is ütközhetünk meg. Hiszen a reinkarnációs tanítás mindössze a kereszténység legfontosabb tételével, a feltámadással ütközik. Ha valaki ilyen mértékben tagadja a Krisztus-eseményt, ahogyan ő, akkor más véleményre nem is igen számíthatunk tőle. »Élj most tökéletesen, és akkor nem kell semmit megismételni!« – kiáltja öntudatosan a világnak, kifejezve ezzel implicite, hogy ő maga nem a feltámadásban, hanem az újra testet öltésben hisz...

José Silva módszerei *univerzálisak* eredetükben (a jógától, a keleti három-ujj technikán át a hipnózison, Coué-n, a kézrátételes gyógyításon keresztül a pszichoanalízis és a spiritizmus bizonyos elemeiig sokfelől szedte össze rendszerét), és „univerzálisak” hatásaikban is: nemcsak a gyógyítás, a memória és a szellemi képességek egyéb terén, hanem az alkimistákhoz, Hubbardhoz, Murphyhez hasonlóan a pénzcsinálás területén is hatékonyak. Legújabb könyvének borítóján aranypénzek sugara folyik egy csapból.

Könyveiben számtalan helyen olvassuk: „*a tudomány azóta igazolta*”... Sehohol nem jelenik meg egy ilyen igazolás leírása, ezt pótolja Silva és szerzőtársai harsány magabiztossága. Érdemes egy pillantást vetnünk a valódi tudomány műhelyébe, hogy kitűnjön Silva mesternek és a New Age nagy apostolainak alaptalan önbizalma, amely szöges ellentétben áll a tudományos kutatáshoz szükséges alázattal. Az agykutatással foglalkozó Doreen Kimura, aki az Ontariói Egyetemen pszichológiai professzor a klinikai neurológiai tanszéken, tanulmányában mindvégig nyitott az esetleges eltérő nézetek felé, és a tudomány állandó fejlődése miatt óvakodik attól, hogy megállapításait kész és megcáfolhatatlan tényeknek tekintse. Az agyfélteke kutatás területéről tudósít Kimura: „Lacoste és munkatársai megfigyeléseket tettek emberi magzatokon. Kiderítették, hogy a hímnemű magzatok agyában a jobb agykéreg vastagabb a balnál. Ilyenformán nem látszik alaptalannak a *vélekedés*, hogy a két agyfélteke férfiakban és nőkben nem egyformán aszimmetrikus. E várakozás bizonyítékai azonban soványak és ellentmondásosak, ami azt sugallja, hogy a két nem agyának fejlődése közti legszembevetőbb különbségek nincsenek is kapcsolatban az aszimmetriával.”⁴⁰¹

⁴⁰¹ Doreen Kimura: Nemi különbségek az agy működésében. In: Tudomány, 1992. november, 70.

José Silváék viszont misztikusan eltúlozzák a jobb és a bal agyfélteke működése közti különbséget. A tudomány valószínűleg soha nem fogja tudni bizonyítani az összefüggést a jobb agyfélteke működése és egy Magasabb Intelligencia között.

Robert B. Stone párhuzamot állít fel életrajzában José Silva és Jézus között. Hadd tegyünk mi is egy összehasonlítást: Vianney Szent János elfutott a helyszínről, amikor a tömeg körében imája nyomán egy vak kislány szeme meggyógyult. José Silva maga kényszeríti lakóhelyének, Laredónak újságját arra, hogy írjon már az ő hipnotikus csodáiról, melyekkel közben a reinkarnációt akarta bizonyítani. „Máig is gyakorló keresztény”-nek tartja magát, *miközben hisz a reinkarnációban és „az intelligenciák hierarchiájában”*: „... az intelligencia egy bizonyos szintje a Tejutat kormányozza, (...) egy magasabb szint a galaxisokat irányítja...”

Az pedig, ahogyan Jézus Krisztus mondanivalójával játszadozik, nem a kereszténységre, hanem ismét a gnoszticizmusra utal agykontrollos formában: „Nem ismertük fel Jézus rabbit (...) hogy ő azért jött, hogy megszabadítson minket a szenvedésektől. *A szenvedés pedig tudatlanságunkból fakad*, abból, hogy nem használjuk agyunk jobb oldalát... – Miben foglalnád össze Krisztus tanítását? Silva: – Lépjetek be a bennetek lévő országba! Legyetek centráltak, vagyis összeszedettek, legyetek látnokok! (...) Kevesebbet hibáztok, szenvedéseitek megszűnnek!”⁴⁰²

Nemcsak magabiztosságot találunk az agykontroll mozgalmában, hanem valami többet is: „Miután a tanfolyam hallgatói távgyógyításból sikeresen teljesítették feladatukat, akkor Harry ezt szokta mondani: »Ha intelligenciádat nagy távolságra vagy képes kivetíteni – és ezt ma valamennyien megtettétek –, akkor a végtelenség mércéjével mérheted magad. Ha az időben előre és hátra vagy képes utazni – és ez ma néhányatoknak sikerült –, akkor az örökkévalóságra gondolhatsz. Ha meg tudsz ismerni olyan dolgokat, amiknek megismeréséhez úgy tűnt, nincsenek eszközeid – és ma ezt is valamennyien megtettétek –, akkor a mindenható juthat eszedbe... Végtelen, örökkévaló, mindentudó, mindenható – ki is vagy te? Valahányszor ezt a kérdést fölteszem tanfolyamokon, mindig akad egy-két hallgató, aki el meri suttonni a választ.»⁴⁰³

A burkolt spiritizmussal, burkolt mágiával, burkolt démonizmussal „csodákat” produkáló José Silva és a New Age célja hangozott el itt, és érezhetjük reményüket, hogy a Vízöntő korába lépve nemsokára már halk suttogás helyett mindenki harsogni fogja: *isten vagyok*.

Az agykontroll mögött megbúvó szellemiségre, és néhány New Age áramlatába tartozó módszer démoni rokonságára leleplezően mutat rá a debreceni *Melkó Zoltánné* igaz története:

„A miómámat természetgyógyászat útján akartam gyógyíttatni. A szomszédasszonyom tanácsára agykontrollal próbálkoztam, amit könyvekből (Silva, Domján L.) sajátítottam el. Nagyon akartam a gyógyulást. Szívvel-lélekkel végeztem hát a különböző gyakorlatokat. A laboratóriumi gyakorlatnál Jézust hívtam segítőmnek. Néhány nap után már éreztem a külső vezérlő erőt, ami irányított. Irányította a kezemet, a mozdulataimat, a gondolataimat. Azt éreztem, hogy jól csinálom, és ez örömmel töltött el. Majd kitéztem egy határidőt, amikor újra orvoshoz megyek és ekkor *meg kell* gyógyulnom. – Az orvos konstatálta a vizsgálat eredményét: eltűnt a mióma.

Határtalanul örültem. Sikereimen felbuzdulva elhatároztam; a többi betegséget is meggyógyítom. Például az egyik fülemre nem hallok, a nyaki erek meszesek, van aranyerem stb. Így esténként bevonultam a szobámba, lefeküdtem és vártam a „gyógyító erőt”.

⁴⁰² Robert B. Stone i.m. 122.

⁴⁰³ Robert B. Stone i.m. 97.

Ami hamarosan jelentkezett: patt-patt, kopogtató jelzéssel figyelmeztetett, hogy itt van. Majd közeledett a fejemhez egy simogató sugár, és csakhamar körbevette az egész testemet. Én illendően köszöntöttem és hálálkodtam a „szeretetéért”.

Megkezdődtek a gyógyítások. Például különböző testhelyzeteket kellett felvennem. A kezemet különbözőképpen helyezni az egyes testrészeimre. Éreztem a szellemet körülöttem, és hogy én is sugározom. Másnapra tő, kisebb fém tárgyak tapadtak a kezemhez.

Ha megfájdult a torkom és szóvá tettem ezt a „gyógyítómnak”, így neveztem: „kedves Pattikám!” Különös dolgokat éltem át. Egyszer a szobámban hegyvidéki tisztaságú levegőt éreztem, és tanította a jógázást. Majd azt vettem észre, hogy a rossz fülemmel hallok a csörgőóra ketyegését.

Ahogy teltek-múltak a gyógyító éjszakák egyre többet és többet szorongtam, sőt féltem! Sokat sírtam, és sírva szólongattam az Atyát, Jézust és a Szűzanyát. Rendre csak hajnalok hajnalán aludhattam el. Ekkor már éjjel-nappal a történetek foglalkoztattak. Eljutottam egy olyan pontra, amikor azt mondtam, nem akarom ezt csinálni tovább. Húztam, halasztottam a lefekvést, bármilyen késői időpont ébren talált. Átmentem a másik szobába aludni. Utánam jött. Szépen kértem, hagyjon el, mert nagyon félek, és nincs se éjjelem, se nappalom. Ekkor – másképp nem tudom megfogalmazni, úgy éreztem – kis híján kihúzta belőlem a lelket. Szörnyű volt.

Megéreztem, nagy bajban vagyok.

Szívemből kértem az én mennyei Atyámat: segítsen rajtam! Adja tudtomra, mi történik velem?

Templomba mentem. Megpillantottam a könyvtár feliratot. (Évek óta járok ebbe a templomba, és még soha nem vettem észre.) Bementem. Az első, amiért nyúltam, Gál Péter: *A New Age – keresztény szemmel* c. könyve volt. Kikölcsönöztem.

Pár nappal később megálltam egy könyvsátor előtt, belelapoztam egy könyvbe, címe: *Reiki*. A benne lévő fotók azokat a gyakorlatokat ábrázolták, amit én végeztem éjszakánként. Megvettem a könyvet. (Addig nem is tudtam, mi a reiki.) A két könyv elolvasása után forgott velem a világ. Azt hittem, meghalok a félelemtől, a szégyentől és a bánattól.

Napokig csak sírtam, imádkoztam, de a gonosz nem tágított.

Éreztem, muszáj beszélnem róla. Elmondtam a szomszédasszonyomnak, a családomnak, majd egy barát házaspárnak. Azt tanácsolták: beszéljek pappal ezekről a szörnyűségekről. El is mentem a Szent László templomba. A Plébános atya a hallottak után azonnal kocsiba ült velem, s elvitt a Szent István templom plébánosához. Ott együtt imádkoztak a szabadulásomért. Majd életgyónást végeztem, megáldoztam. Sokat imádkoztam az én jó Istenemhez a kegyelemért, hogy ne kerüljek a gonosz karmai közé.

Az én Istenem meghallgatta könyörgésemet. Bátorabb, bizakodóbb lettem. Ritkultak a zaklatások, sőt, el is maradtak. Csak a patt-patt jelzések maradtak – még egy ideig. Szívemből kértem Istent, szabadítson meg ettől is. Megtörtént. Sírva borultam térdre és köszöntem meg a kegyelmet a mennyei Atyámnak.

Azokból a rémségekből, amiket átéltem, csak néhányat tudtam leírni. Mások okulására szeretném elmondani, mennyire megtévesztő a gonosz: képes Jézus képét elém vetíteni. Engedi, hogy sírva imádkozzak.

Megejtően kedves, simogató gondolatolvasó. Ugyanakkor erőszakos, durva, követelőző, ha ellenállást tanúsítunk.

Szeretném nyíltan megvallani a kegyelmeket is. A Szentlélek sugallatát érzem abban: ahogyan elmondatta velem ismerőseimnek; ahogyan irányított a megfelelő könyvek felé; ahogyan paphoz vezérelt; ahogyan segített imádkozni, vezekelni.

Köszönöm Szerető Szívű Jézusomnak, hogy nem hagyott el, hogy szerethetem. Kérem, bocsássa meg eltévelyedésemet, s vezéreljen az Ő Útján, az Ő Igazságában és az Ő Életében. Ámen”.

Enneagram

Elég egy választékosan hangzó görög elnevezés, és máris tudományosabbnak tűnik a dolog. Kilenc személyiségtípus révén, s ezeknek is a negatív vonásait kiemelve hív az „önmegismerésre” egy keresztény kiadó által (!) a közelmúltban magyarul is megjelentetett enneagramkönyv. Szerzői amerikai katolikus szerzetesek. Ők maguk írják le a Bevezetésben, hogy *Oscar Ichazo*, aki nyilvánosságra hozta ezt a titkos szufi tanítást, soha nem volt hajlandó elárulni mestere nevét.⁴⁰⁴ Kár, hogy nagyvonalúan elsiklottak e gyanús eredet fölött, s az is sajnálatos, hogy sem nekik, sem a magyar kiadónak nem tűnt fel az – márpedig a Bevezetés erre szintén utal –, hogy az enneagram népszerűsítésében jelentős szerepe van annak a kaliforniai *Esalen Intézetnek*, amely a New Age első számú központja. (Erről ld. még a könyvünk 404. oldalát.)

Hogyan kezdődött?

Amerikai Egyesült Államok, 1972. Detroiti egyetemisták, köztük jezsuita teológusok. *Mitch Pacwa S.J.* emlékezik:

„A workshopot kicsi, fekete párnahajak tömésével kezdtük, melyeket az ülő meditációs gyakorlatokhoz használtunk. Körülvettünk egy hatalmas, pamutdarabkákkal teli dobozt, miközben Bob Ochs ismételten bíztatott bennünket, hogy még több anyagot tömjünk a párnahajakba. Ragaszkodott a kemény párnákhoz, hogy rendesen tudjunk ülni a jóga pozíciókban. (...) Az est és a kurzus hátralevő részében Ochs »a munkára« oktatott bennünket: lelki, pszichológiai és fizikai gyakorlatok programjára, melyek a tudat egy magasabb állapotára ébresztenek és megvilágosítanak. (...) A workshop harmadik napján tanultunk az enneagramról, a kilenc személyiségről, melyek egy belső háromszög és hatszög körötti körön helyezkednek el. (...)

Oscar Ichazót tartják az enneagram közvetítő atyjának a nyugati világ számára. Valószínűleg a szufik vezették be a tanokat évszázadokkal ezelőtt, de nagy titokban tartották őket. Végül úgy döntöttek itt az ideje, hogy a nyugat számára is felfedjék titkukat, méghozzá egy kiválasztott közvetítőn, Oscar Ichazon keresztül. Ichazo szerepének története máig tisztázatlan. Az egyik verzió szerint Tibetben tanulta a szufiktól, míg egy másik úgy szól, hogy az észak-amerikai szufiktól vette át a tanokat. Mint megannyi enneagram rajongó, akkoriban én sem kérdeztem rá a történetek kétértelműségére, egyszerűen örültem, hogy egyike lehetek azon keveseknek, akik ismerik ezt a hatalmas titkot. Ichazo háttere máig homályos. (...)

Mostanra azonban Pandora személyiségtípusainak dobozkája tárva nyitva és az enneagram-ipar kurzusokat indít az egyházközségekben és lelki gyakorlatos központokban szerte a világon. »A munka« számos oktatója vezetheti vissza szellemi hagyományait Ochs workshopjaihoz és kurzusaihoz.

Számos alkalommal voltam abban biztos, hogy kiszúrtam a barátaim enneagram típusát, de mikor végigböngészték a táblázatokat, valami mást választottak. Néha azon vettem magam észre, hogy az enneagramom kategóriába próbálok beleprésselni bizonyos tapasztalatokat és a személyes kritikámat is ezekre szűkítem le, holott a kívülállók más hibákat fedeztek fel bennem. Roppant nehéz volt olyan hibákat elfogadni, melyek nem voltak az enneagram leírások részei.

⁴⁰⁴ Maria Beeseing OP – Robert J. Nogosek CSC – Patrick H. O’Leary SJ: Enneagram. Az önmegismerés útja. Kecskemét, Korda, 1996. 13.

Egyre fokozódó gyanakvással szemléltem az enneagram antikvitását a személyiségek kategorizálásával illetően, miután Gurdijeff és követői egyetlen könyvében sem találtam rájuk utalást. Az enneagram ábra ott volt, de a személyiségtípusokat soha nem említették meg. Felmerült bennem, hogy ez elméletileg titkos tanítás, viszont Gurdijeff követői nyilvánvalóan könnyedén beszéltek a tanítás egyéb titkos részeiről is. Miért nem említették hát sehol?

Végül fokozatosan felhagytam az enneagram jegyzeteim böngészésével és, mint annyi jezsuita barátom, legyintettem az egészre. Csak mostanában kezdtem el újból érdeklődni az enneagram iránt, ahogy látom növekvő népszerűségét a katolikusok között. Érdeklődésem azonban komoly személyes aggodás, a tudományos kérdések, szociális és teológiai problémák miatt, melyeket az enneagram vet fel a katolikusok és egyéb keresztények számára.”

Kritika

„Az okkultizmus Oscar Ichazo életére és írásaira is befolyást gyakorolt. Hatévesen kezdett el testen kívüli megtapasztalásokat szerezni, mely az egyházból való kiábrándulásához vezetett. Nem tudta elfogadni a Katolikus Egyház pokolról és mennyről szóló tanításait. Később „rájött”, hogy az én-ben létezni jelenti az igazi poklot. Hogy kontrollálni tudja a tudatát, tanulmányozta a keleti küzdősportokat, a Zent, az Andok Indián gondolatot, a hallucinogén drogokat, a sámánizmust, a jógát, a hipnózist és a pszichológiát. Bolíviában és Argentínában csatlakozott ezoterikus csoportokhoz, továbbá Hong Kongba, Indiába és Tibetbe utazott, hogy a miszticizmusról tanuljon. Bizonyított tény, hogy instrukciókat kapott egy magasabb személytől, akit »Metatron-nak, az arkangyalok hercegének« hívtak. Csoportjának tagjai alacsonyabb rendű szellemekkel érintkeztek meditáció és mantra segítségével.

Ichazo-t nevezik a »mesternek«, aki kapcsolatban van az ezoterikus iskola korábbi mestereivel, beleértve az eltávozottakat is. Csoportjának tagjait egy belső mester, a Zöld Qu'Tub segíti és vezeti, aki akkor hallat magáról, ha egy tanuló eléri a fejlődés egy megfelelően magas fokát. Minden keresztényben meg kellene hogy szólaljon a véscsengő ilyen spiritiszta és okkult dolgok láttán, hiszen számukra ez halálos bűn, azaz szigorúan tiltott.

Meglehetősen aggaszt az enneagrammal foglalkozó tudományosan tárgyilagos kutatás hiánya. Nyolc disszertációról tudok az enneagrammal kapcsolatban, habár egyikük egy nem akkreditált iskolából származik. Négy ezek közül azzal próbálkozik, hogy tesztelő segédeszközöket fejlesszen ki, melyek meghatározzák, hogy melyik személyiségtípus illik az adott emberre, vagy pedig elemzik a már meglévőket, például a Myers-Briggs Típusindikátort vagy a Millon-Illionis Önbeszámoló Indikátort. Két disszertáció Ichazo Arica tréningjének hatásait vizsgálja, más tanulmányok pedig az enneagram kapcsolatát kutatják a mélypszichológiával. Létezik azonkívül egy negyedéves folyóirat az Enneagram Oktató, egy játék, kazetták és az enneagramot tanulmányozó könyvek. A kulcsfontosságú pontokat érintő kérdések pedig lógnak a levegőben. Úgy gondolom, hogy empirikus vizsgálat és bizonyítási eljárás lenne szükséges a megválaszoláshoz. Honnan tudjuk, hogy csak kilenc fő személyiségtípus létezik? Biztos, hogy a típusok kilenc különböző önképen illetve ideálon összpontosulnak? Bizonyítható-e a gyakorlatban, hogy az Ichazo enneagramjában található kilenc típus a helyes kilenc típus? Vajon az Ichazo enneagramjában levő kilenc típus autentikus karakter-szerkezetek? Honnan tudjuk, hogy Ichazo enneagramjában helyesen vannak meghatározva a »romlik« illetve »javul« módozatai?

Hangsúlyozom, nem azt állítom, hogy a típusokról tudott információk, leírásaik, a hanyatlás és javulás meghatározásai szükségszerűen hibásak. Azt viszont szilárdan állítom, hogy nem tudhatjuk, mennyire pontos vagy pontatlan a szisztéma, és hogy egyáltalán helyes-

e. Mindeddig csak szájhagyományos, a személyes megtapasztaláson alapuló bizonyítékok állnak a rendelkezésünkre, ezek pedig elégtelenek a meggyőzéshez. A pszichológusok általában különböző teszteknek vetik alá elképzeléseiket, feltevéseiket, melyek lehetővé teszik, hogy az eredmények tudományosan ellenőrzött esetekben is megismételhetők, valamint kollégáik és társaik által kritizálhatók legyenek. Ichazo személyiségtípusainak enneagramja ilyen elképzelésnek tekintendő, mely hasonló, szigorúan tudományos tesztek és társak általi kritikát követel meg.

Ami engem illet, én őszintén kétlem, hogy az enneagram átmenne egy szigorú vizsgán... Az igazság az, hogy mivel nem létezik tárgyilagos enneagram tanulmány, nincsenek normák sem azt eldöntendő, hogy ki a hiteles és képzett enneagram tanár. Nem léteznek tesztek, normák, nincsen a vizsgálatoknak tere, így a legtöbb enneagram »szakember« önjelöltség és workshop hirdetések alapján bitorolja a címet. Senki nem megy el olyan orvoshoz illetve pszichológushoz, aki nem rendelkezik vizsgával és engedéllyel. Nem lenne jogos hasonló követelményeket állítani az enneagram tanárok elé, akik nemcsak hogy megmagyarázzák, milyen vagy, de javaslatokat is tesznek arra nézve, hogy milyennek kellene lenned? Míg az enneagram ily módon bizonyításra nem kerül, míg kiszűrhető nem lesz, hogy ki a szakember, azt javasolom ne támogassuk a workshopokat, szemináriumokat és lelkigyakorlatokat.

Az enneagram kurzusokkal adódó legtöbb teológiai problémám Gurdijeff, Ichazo és egyéb tanítók tanításainak okkult és mitikus aspektusának kritikáján alapszik. Nem fogadom el Gurdijeff ötletét az ezoterikus kereszténység oktatásáról; a kereszténységnek nincs szüksége titokzatosságra és ezoterizmusra. Hitünk mindenki számára nyitott, aki meg szeretné ismerni a Szentírást és az Egyház tanítását.

Az ezoterikus vallás többnyire porhintés, amely az autentikus kereszténységgel nem egyeztethető össze. Ichazo tagadja, hogy Arica tréningjének része lenne »bármilyen hitvallás vagy dogma«, de ezt sem tudom elfogadni. Szisztémájába számos vallásos és okkult elemet is beleszó, például az elképzelést, hogy a rajongó csak abban az esetben kaphatja meg a javulást »kegyelmét«, ha a csoport tagja marad. A valóságban azonban az a jelentkező, aki nem felel meg Ichazo és a csoport elvárásainak, visszautasításra talál. Ez elvezethet egy állapothoz, ami »kristályozódás az egóban a jövő generációi számára«, a tiszta esszenciába való belépés legcsekélyebb reménye nélkül. Más szóval, az Ichazo szisztéma szerint a tagság visszautasítása a kárhozathoz vezethet. Mindez roppant dogmatikusan hangzik, és miután bizonyíthatatlan, vagy hiszünk benne vagy nem.

Eleve vissza kell utasítsunk bármilyen kontaktust olyan lelkekkel mint Metatron, a Zöld Qu'tub és kapcsolatot a szufizmus volt mestereivel. Mondjunk nemet Ichazo olyan tételeire, mint például a középkori zsidó ezoterika Kabalája, az I Ching, – amely kínai segédeszköz jövődőléshez –, az asztrológia kapcsolatai az enneagrammal, vagy más okkult praktikák! A Szentírást és az egyház ismételten elítélik a médiumkodást, a jövődőlést, a szellemidézést (Lev 19:31; 20:6, 27; Dt 18:10-11; Iz 8:19). Hasonlóképpen ellene mondunk Ichazo hitének a reinkarnációban, a testen kívüli megtapasztalásoknak vagy a drogok fontosságába vetett hitnek, melyek szerinte segítenek a magasabb fokú megváltozott tudatállapot elérésében (a gondolatot Gurdijeff is osztja). Az említettek egyike sem egyeztethető össze a kereszténységgel.

Komoly teológiai problémák vannak a megváltás fogalmával az enneagram szisztémában. Az enneagram gondolatai szemben állnak a kereszténységgel, ezért nem lenne szabad őket lelkigyakorlatos házakban és egyházközségi kurzusokon oktatni.

Először is, Ichazo és Gurdijeff szerint a fő emberi dilemma nem azonos a keresztény hittel. Mindketten egyetértenek abban, hogy az emberek sokszor cselekszenek helytelenül és negatív viselkedésformáik foglyai. Ugyanakkor az enneagram tanítók azt vallják, hogy a teljességben születünk, de a társadalom elvárásaira adott válaszként belepottyanunk az ego-utazásokba. A katolikus hit viszont azt mondja, hogy eredendő bűnben jövünk a világra.

Szent Pál így ír a Rómaiakhoz írt levélben: »Ezért, amint a bűn egy ember által lépett a világba, s a bűn miatt a halál, és így a halál minden emberre áterjedt, mert mindnyájan bűnbeestek« (Róm 5:12). Az elkövetett vétek tehát nem egyszerűen a megkötözöttségek elsajátítása, hanem a megszentelő kegyelem hiánya, mely hajlamosít az Isten iránti engedetlenségre. A bűn nem egyfajta ego-trip, hanem elfordulás Istentől, a szabadakarátú emberek engedetlensége Isten szabadon osztott parancsai ellen.

Másodszor, Gurdijef és Ichazo egymásnak ellentmondó dolgokat állítanak a szabad akaratról. Egyfelől tagadják, hogy szabad akaratunk lenne mindaddig, míg el nem érjük a megvilágosodás bizonyos fokát, amit enneagramból merített tanulások »munka« folyamán lehet megszerezni. Másrészről viszont azt tanítják, hogy irányításunk alá kell vonni az életünket, hogy megmentjük magunkat.

A katolikus tanítás ettől jóval különbözik. Igaz, az emberi szabad akarat korlátozott az eredendő bűn miatt, de nem tűnt el egészen. Életünk során sokszor választanunk kell és döntéseinkért felelősek vagyunk az Úristennek. Egyéb esetben Jézus Krisztus tanítása, mely szerint Isten majd megbírál minket, nonszensznek, teljes képtelenségnek tűnne. Másrészről pedig nem szabadíthatjuk meg magunkat a bűntől egyszerűen csak akarattal. Jézus Krisztus meghalt a kereszten és megváltotta az emberiséget Isten szabad tette által. Mi csak még nem is kezdeményezzük a megváltásunkat, de Isten igen. Az Atya elküldte Fiát és a Szentlelket még mielőtt megszülettünk volna.

Isten döntése volt, hogy nekünk adja a szabadító hit ajándékát, az örök élet reményét és Isten és emberbaráti szeretetet. Szabad akaratunk van arra, hogy elfogadjuk ajándékait és együttműködjünk velük.

Végül hadd jegyezzem meg, hogy az enneagram célja különbözik a kereszténységétől. Gurdijeffet és Ichazót nagy mértékben befolyásolták Keleten tett utazásaik, mint ahogy ezt be is vallották. Ott tanulták, hogy a meditáció és a magunkon végzett munka célja a megvilágosodás, a megváltozott tudatállapot (MTA) vagy nirvána. Ez a cél légyógyakorlatok, jóga, meditáció, szufi táncok, küzdősportok és egyéb más gyakorlatok és filozófiák segítségével érhető el. Az embereket azért vonzza az enneagram, mert le akarják törni a számuk által meghatározott egójukat és visszatérni a teljességbe. Így lehet megszabadulni a szubjektivitástól, míg az én a nirvánában vagy a Brahmanban oldódik fel, ahogy a buddhizmusban és hinduizmusban tanítják. Ha szükséges, az egyén többször reinkarnálódik, míg el nem éri a teljességet.

Jézus Krisztus számos módon világítja meg megváltásunk célját. Újjászületünk, mint Isten fogadott gyermekei (habár nem isteni természetben). Bűneink a kereszteléskor megbocsáttatnak és Krisztus Misztikus Testének, egyházának tagjai leszünk. Csak annyit kíván tőlünk, hogy maradjunk meg egységben a háromszemélyű Istennel – az Atyával, Fiúval és Szentlélekkel – egészen az örökkévalóságig. Nem próbálunk pontot tenni létezésünkre, sem nem keressük a semmi végtelen isteni óceánjában a feloldódást. Isten szeret minket és arra vágyik, hogy a Mennyben örökké Vele legyünk. Megígérte, hogy a halálból dicsőségre támaszt fel minket, ha igazak vagyunk – és kárhozatra, ha elfordulunk Tőle. Ilyen jövőt nyilvánított ki nekünk az Isten Krisztusban, aki érettünk halt meg”.

UFO-hit

Nem csupán a fent említett Új Korszak-i munkacsoportok dolgoznak az ember evolúcióján, tudatállapotának megváltoztatásán, hanem sokan világszerte ezt hiszik a **világúrból érkező vendégekről** is.

Erich von Däniken könyve, az *Istenek ivadékai vagyunk* 1987-ben jelent meg, két év múlva magyarra is lefordították. Számos írásművével igyekezett világszerte elmélyíteni az ufók misztériumába, az űrlátogatók jelentőségébe vetett hitet, félelmeket és reménységeket.

Részlet az *Új Dunántúli Napló* 1993. június 28-i számából:

„Európai ufo-bázis Budapesten – Az ufo-kutatók tavalyi, Budapesten megtartott, első világkongresszusa után a rejtélyes jelenségekkel foglalkozó amatőrök és hivatásos szakemberek második találkozóját készíti elő Ambrus Sándor vállalkozó.

– Amikor hozzákezdünk az első program szervezéséhez, sokan azt mondták: agyém. Néhány megszállotton kívül kit érdekelnek az ufók? Több százan tolakodtak a rendezvényen, jöttek hazánk legtávolabbi zugaiból, sőt, a határon túlról is. Végighallgattam az előadásokat, s magam is »beavatott« lettem. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy hiszek az ufók létezésében, de tagadni sem lehet a különböző rejtélyes jelenségeket.

- A budaörsi repülőtéren kialakított ufo-leszállóhelyre érkeztek már »vendégek«?
- Tudomásom szerint nem.
- Hol alakítják ki az ufo-bázist?
- Budapest belvárosában egy épület 17. emeletéről csillagászati távcsövekkel lehet majd nyomon követni az égboltot...”

Az ufók ügyében az üzlet, a tömeghipnotikus hatások, a rendkívüli kiéhezett modern hiszékenység és a fantázia (sci-fi) együttműködése alkotta meg az új mítoszt, az új valláspótlékot. Ennek szentélyében nem csupán az űrkorszak Mózesét, Dänikent találjuk, hanem a New Age több más külföldi és hazai mesterét, mint például Keviczky Kálmánt, Hargitai Károlyt, Hernádi Gyulát, Nemere Istvánt. A nemzetközi ICUFON bizottság igazgatója, az Amerikában élő Keviczky többek között ilyen információkkal sokkolja a világot: „...a mai ufológia hiteles adataival azonosítva kétségtelenül megerősíti azt a logikus hadműveleti feltevésemet, hogy környező égitestjeink, a Galaktikus Hatalmak Földünk megfigyelésére rendelt űrhajó egységeinek telepített és kiinduló bázisai”.⁴⁰⁵ Jobb félni, mint megijedni, adja meg a jelszót az ufós hadmérnök. Többfelé ecseteli a csillagháborúra való készülődés lehetőségeit.

Däniken, hogy egy új hitet alapozhasson meg, könyveiben először kénytelen a kinyilatkoztatás szövegeit hatástalanítani, átértelmezni; gnosztikus bátorsággal akarja ő is megmutatni, miből áll valójában a Szentírás.

„A zsidó monoteizmusra, az egyistenhitre való áttérés során az írásos emlékekből mindent kihagytak, aminek bármilyen kapcsolata lehetett volna korábbi istenekkel vagy bálványokkal. A Biblia-szerkesztők a hagyományos nevek helyére új, sémi neveket írtak, és az istenek világának egészében felfoghatatlan csodáit az új, egyetlen istennek tulajdonították. Hasonló kozmetikai műtétet végzett el az iszlám az arab világban.”⁴⁰⁶

⁴⁰⁵ És akkor jöttek az ufók In: Kolibri, 1991. 11.

⁴⁰⁶ Erich von Däniken: *Istenek ivadékai vagyunk*. Bp., Háttér Lap- és Könyvkiadó, 1989. 29.

Az ókori gnosztikusok egyik része Hermész tudásának elevenen tartása érdekében vádolja és értelmezi át a Bibliát, a spiritiszta Johann Greber egy szellem tanítása miatt, Däniken pedig az ufonauták miatt teszi ugyanezt. Az eljárás hasonló (ld. még teozófia, antropozófia vagy Joseph Murphy), a cél ugyanaz: valami új felé, átalakulás felé vezetni az embereket, közben szétfoszlatni a zsidó és keresztény vallásnak és kultúrájának még megmaradt tekintélyét, hozzászólási jogát.

Mi az, amit Däniken ezek helyébe tesz?

Isten helyett az isteni űrvendégekről beszél a Földön, akik „idegen csillagok genetikusai voltak”. Nyomukban indult meg a Földön az emberi tudat élete, amit tehát nem Isten teremtett, hanem az eredeti ufóistenek génmanipulációinak eredménye. Az ember tehát a világűrből ered. Dänikennek nemcsak a gigászok létrejele („az első emberek óriások voltak”), hanem szinte minden ősi mitologikus furcsaságra, mesére vagy vallási tapasztalatra egyaránt biztos magyarázata van. Az első emberek életét Földön kívüli létrehozóik sokáig ellenőrizték; ezért jelentek meg ufókban Hénochnak, Illésnek stb. Däniken hitének többek közt ez az üzenete: „Tudomásul venni az embereknek, hogy nem egyedül vagyunk az univerzumban és hogy a Föld nem önmagában zárt rendszer.”⁴⁰⁷

Däniken sok szálon futtatja elmékedéseit az ember és a történelem nagy kérdéseiről, felcsigázza a fantáziát, még hatásosan bizonytalankodik is, mint egy becsületes „tudós”. Könyvének végére azonban már el is hintette a megoldást, a választ sok kérdésre; a válasz az ufók pozitív szerepében rejlik. Az olvasónak rá kell jönnie, hogy mivel „minden megtörtént már”, minden vallási tapasztalat, minden jelenés vagy vallásalapító mögött az űrvendégek álltak. A számtalan hírközlő eszközből származó ufószenzáció mellett az ő könyvei rendszerezetten segítik elő, hogy az aggódó emberek maradék reménysége a zöld testű, parancsoló szemű űrlátogatókba inkarnálódjon.

Elgondolkoztató az az igyekezet, amellyel Däniken a keresztény hagyomány elemeit és hittitkait kipellengérezzi. Az *Istenek ivadéakai vagyunk* című könyve csattanójának szánja a fatimai titkok „leleplezését”. Közismert, hogy a katolikus egyház sosem tette közzé a „fatimai titkokat”.

Däniken nem kisebb dologra vállalkozik, mint hogy leírja, hogy szerinte mi is a fatimai harmadik üzenet tartalma:

„A szellem nevében, amely mindeneket áthat, köszöntünk benneteket, a *Föld nevű bolygó lakóit!* Nagy változásokat hozó, félelmetes technikai fejlődés küszöbére érkeztek. Nyugtalanság lesz úrrá az embereken, feszültségek és háborúk fogják a népek közti egyetértést zavarni. Bármire vállalkoztok is, embertársaitok megbecsülését és tiszteletét szemetek előtt tartva tegyétek, szerényen és **a világegyetem időtlen szellemét áhitattal tisztelve**. Küzdjétek a gyűlölet és a széthúzás ellen, kerüljétek a háborút! A háború a nagy pusztító erő, és a ti világotokat a háború a múltban már sokszor szétrombolta. **Ismerjétek fel, hogy nem egyedül élték a világegyetemben! Sokféle életforma tartozik a galaxisok nagy családjába. Készítsétek fel az embereket az űrből érkezett más életformákkal való találkozásra.** Azért, hogy üzenetünk igazságát bizonyítsuk, most hatalmas színjátékot rendezünk számotokra az égbolton. Rá fogtok ébredni, hogy a mi hatalmunk nem földi eredetű.”⁴⁰⁸

Íme, az alternatív üzenet! Íme, a New Age vallási üzenete, ahogyan Däniken átnyújtja. Ezáltal érdemessé teszi magát arra, hogy akik eddig csupán egy fantáziadús, rejtélyes

⁴⁰⁷ Erich von Däniken i.m. 129.

⁴⁰⁸ Erich von Däniken i.m. 143.

„Däniken professzort” láttak benne (a magyar TV képernyőjéről is), többet, a New Age-hit egyik elsőrangú prófétáját tisztelik személyében...

A mítosz életre kelt, a valláspótlék hatékony. *Sombor Judit* riportkönyve bemutatja a vidéki tanítót urat, aki „egy modern vallásalapító hevületével gyűjti maga köré az embereket, hogy valódi ufológust neveljen belőlük... – Én sci-fi íróként benépesítem értelmes lényekkel a világegyetemet. (...) Nem zárom ki, hogy maga a Jupiter – értelmes. Lehet, hogy egy óriási szem, amely figyel a környező teret. (...) Idehoztak minket tizenkétezer évvel ezelőtt, és leraktak a szemét tetejére. (...) Ezek a fényes gömbök, amik időnként megjelennek, az ő megfigyelő szondáik, egy program részei. Ha kell, akár naponta átprogramozzák az emberek agyát. (...) Mi egy nagyszabású kísérlet alanyai vagyunk (...) *be fognak avatkozni az életünkbe*. Erre bizonyíték, hogy egyre pofátlanabban rajzanak körülöttünk. Ezt csinálták az ókorban is, tudjuk. (...) Én nem hiszek istenben, de *hiszek egy magasabbrendű civilizációban*, amely rendet teremt a földön...”⁴⁰⁹

Hargitai Károly is bizonygatja az *Apokalipszis úrhajói* című könyvében, hogy ő „soha nem volt vallásos”, sőt, „szinte undorítóan józan” ember. „Hisz” azonban abban, hogy a „kozmosz egyetlen élő organizmus”, és szerinte „egyetlen mítosz maradt az emberiség számára”, amit használhat: „a kozmosz élni akar!” Túlélni. A kozmoszban, *Hargitai* szavaival, működik „egy szuperszabályozás”, amit másutt így nevez: „*Kozmikus Korrekciós Tudat*”. Saját szabályozását ő maga sem lépheti át.⁴¹⁰ A mindenható és egyetlen Kozmosz másik alaptörvényeként megtaláljuk *Hargitai* könyvében a *Tabula Smaragdina* okkultista axiómáját is: „*Amilyen fenn, olyan lenn.*”⁴¹¹ Ebben az írásban *Keviczky*hez hasonlóan a félelemkeltéstől indít a szerző. Látszólag mindent tud, amit csak tudni lehet földünkön az ufókról. Elárasztja az információk legteljesebb özönével az olvasót az ufó-támaszponttól az idegenek fajtáinak bemutatásán keresztül az ufók emberrablásainak sok-sok „igaz” történetéig. Megtudjuk, hogy milyen a szürke űrlények „vallása”: „Érdekes, hogy vallásuk univerzális, vagyis *az univerzum egységében hisznek*. Az univerzumot mint valami élő egészet tekintik...”⁴¹² (Mit is gondolhattunk volna mást!...) És: „egyébként kizárólag *növénynek esznek*”.

Szerzőnk tudósít arról is, ami különösen foglalkoztatja az ilyen könyvek és cikkek iránt érdeklődőket, hogy az űrlátogatók rendszeresen rabolnak el embereket, akiken különféle kísérleteket végeznek, nemi kapcsolatot létesítenek velük, ivarsejteket vesznek el tőlük, és „memóriatöréseket végeznek” rajtuk. Tudjuk a boszorkánysággal kapcsolatos irodalomból, hogy sokáig eleven volt a hagyománya ama hitnek, mely szerint az ördög férfi vagy női alakban képes megjelenni (incubus, succubus), hogy a boszorkánnyal vagy más személyekkel paráználkodjon. *Francesco-Maria Guazzo* a *Compendium Maleficarum* című 1608-ban kiadott művében írja: „Mivel az ördög képes felöltetni holt emberek testét, avagy a levegő égből és más elementumokból alkalmas testet formál magának, amelyet akaratával képes mozgásba hozni. (...) Ennek okáért olyan nemet alkot magának, amelynek valójában nem birtokosa és bemocskolja a férfiakat női alakban és az asszonyokat férfiú képében.”⁴¹³

Az ufológus hitében a kozmoszon kívül nincs más. Ez az abszolútum. A kozmosznak figyelemreméltó tulajdonságát is megtaláljuk ebben a könyvben. Ehhez nem volt szükséges ufók berepülése, mert ezen „hittartalom” ismeretes az ókori gnosztikusok írásaiban is (bár,

⁴⁰⁹ *Sombor Judit*: Égi vendég. Unió, 1990. 29.

⁴¹⁰ *Hargitai Károly*: Az apokalipszis úrhajói. Bp., Totál Kft. Atlantisz Kiadója, 100., 92.

⁴¹¹ *Hargitai Károly* i.m. 92.

⁴¹² *Hargitai Károly* i.m. 61.

⁴¹³ Vö. pl. *Pusztay Sándor*: Szerelmi varázslás. Boszorkányságos praktikák. Bp., General Press, 1990.; *Hans Biedermann* i.m. 101.

ma már ki merné állítani, hogy csak a hellenizmus kora maradt volna ki az ufók megjelenéséből?): „*A kozmosz a nemiség jegyében duális karakterű*”...

„Minden emlős, sőt madár-populációban, az emberiben is, a lények mintegy 80 %-a heteroszexuális. Itt a kettősség magától értetődik. Ám a mintegy tíz százalék homoszexuálisnál is az egyik fél mindig a gyengébb nemet testesíti meg. A homoszexuális ember tehát szintén összhangban van a kozmosz lényegével. Nem igaz tehát, hogy beteg. Miért lenne az? Nem beteg, csak homoszexuális. Vannak persze latens homoszexuálisok is, ők valóban betegek. Nincsenek összhangban a kozmoszsal. Gátoltak, a kozmosz alapvető mozgásai eltorzultak bennük. Hja, senki sem tökéletes, még a kozmosz sem.”⁴¹⁴

Milyen az ufológus tanítása (a megismert „titkok” birtokában) az ideális emberről:

„a kozmosznak megfelelő ember: megfelelően táplálkozik, pihen és működik. Nem pusztítja magát semmiféle önröntó anyaggal, amely akár szellemi, akár anyagi metabolizmusát rongálná... Aki a kozmosz óriási találmányát, a szexust kellő intenzitással hordozza magában, és teljesíti ki élete során. Aki nem tör mások területére hatalmi eszközökkel vagy erőszakkal, hanem tiszteletben tartja az evolúcióban kialakult territorialitást...”⁴¹⁵

A világszerte ismert bestseller könyv, *Whitley Strieber: Eggyéválás – Communion* című műve is a rettegéstől, a bizonytalanság szorongásaitól vezeti el olvasóját a „megnyugváshoz”, a válaszhoz, melynek lényege – miként Hargitainál – az, hogy az ufókkal érkezők nem akarnak rosszat, nem félni kell tőlük, hanem el kell fogadnunk őket, eggyé kell válnunk velük... Utolsó, elmélkedő fejezetében, miután kifejtette, hogy el kell hagynunk az előző, idejétmúlt világnézetet, nyilván a kereszténységét, szerzőnk ilyen szavakkal fejezi be művét: „Csakugyan, a kölcsönös bepillantás és hajlandóság esetén tevékenysége eggyéválást eredményez... két világegyetem forog egymás felé...”⁴¹⁶

Mindkét utóbb idézett jelentős ufológus könyvének olvasása közben igen zavaró érzés kísért végig: állandóan arra kellett gondolnom, amit mindkét szerző bevallott sorai között, hogy előzőleg „fantáziadús krimiket”, illetve sci-fi regényeket írtak...

Az ufó-láz és a mögötte álló sci-fi irodalom kiváló sikerrel tárja tágasra az emberek lelkének kapuját a New Age-vallás előtt. A legszélesebb néprétegek körében segíti elő a keresztény világnézet félreállítását.

Nyilvánvaló, hogy a bibliai kinyilatkoztatás angyalokon és a bukott angyalokon kívül nem beszél semmiféle más teremtményről, akivel az embernek számolnia kellene. Nem beszél más világűrbeli intelligenciákról, vagy civilizációkról, és nyugodtan hiheti azt a keresztény ember még napjainkban is, hogy ha ilyesféle kapcsolatteremtés fontos lenne az emberiségnek, arra legalább utalást adott volna Jézus Krisztus, aki oly világosan beszélt a leglényegesebbekről.

Mondhatjuk, hogy az „Ufó-hit” a spiritizmus materialista változata.

De az is igaz, hogy az ufókkal való kapcsolat és egység feladatát hirdető ufológus a New Age egységtanának dolgozik, és közben létrehozza a keleti vallások mintájára készült modern *politeizmusát*: az ufón érkezőknek sejtelmes, és mérhetetlenül magasabb „intelligenciájuk”, „hatalmuk” van, természetes, hogy isteniek előttünk; a szabadulás (ti. a Föld megmentésének) útja a velük való eggyéválás (nirvána).

⁴¹⁴ Hargitai Károly i.m. 101.

⁴¹⁵ Hargitai Károly i.m. 98.

⁴¹⁶ Whitley Strieber: *Eggyéválás – Communion*. Bp., Édesvíz Kft., 1992. 261.

Az eddig nemhívó tömegek számára nagy jelentőségű ez az új valláspótlék, mert tárgya (az „úrhajós isten” és minden tevékenysége) szüntelen a materiális és a transzcendens között mozog – ha akarom, anyagilag fogom fel, ha akarom, szellemileg is magyarázhatom. Leginkább az Olympos ógörög isteneire, félisteneire emlékeztetnek.

Új nevelők

Nem csodatkozunk, ha azt merjük állítani, hogy világszerte és hazánkban a mai **gyermekirodalom** és egyes **mesefilmek** ugyanezt az eggyéválási képességet akarják kifejleszteni az azonosulásra valóban fogékony és mindenre hajlékony gyermeki személyiségben.

A gyermekújságok ma már a felnőtt lapokhoz hasonló arányban szerepeltetnek sci-fi-meséket, horror- vagy szellemtörténeteket. Ezek a TV gyermekműsoraiban még nagyobb teret kaptak. Mielőtt a TV-ben megjelentek volna ily nagy számban az újfajta mesék Hieronymos Bosch festményeinek pokolbeli alakzataihoz hasonlító hősei, gyermekújságokban (a *Robur*, a *Transformer*, a *Csodálatos Pókember*, a *Robotzsaru* a *Kandi Lapok* stb.) már felkészítették a legifjabb olvasókat arra, hogy a váratlan találkozásokból, űrlátogatásból, galaxisok összecsapásaiból álló történetek révén milyen félelmetesen érdekfeszítő világnak a rabjaivá válhatnak.

A *Pókember*-ről, a *Denevérember*-ről, a varázsitalt készítő gumimacikról, a pajkos kis „szörnyecskék”-ről szóló rajz- vagy játékfilmek meséiben több dolgot megfigyelhetünk, ami a hagyományos és a népmesék tartalmától és formavilágától különbözik:

1. A népmesékben mindig szerepel valamilyen módon az ember; ő kerül be az esetleges tündérvilágba, vagy a boszorkányok közé, és a történet középpontjában, célrendszerében mindig ez a legalább egy emberi szereplő áll. Az újkorszaki mesék jelentős része pedig olyan sci-fi-mese, amelyben csak fantázia-alakok szerepelnek.

2. A népmesékben minden világos, vagy egyértelművé válik. A mese kezdetétől nem okoz gondot a kis gyermeknek sem, hogy ki hol áll, ki ki mellett van; a jó és rossz harcában meséről mesére (évszázadokról évszázadokra) stabilak a jónak, illetve a rossznak a jelképei, attribútumai: a gyermekek nemzedékről nemzedékre a mai napig tudták, hogy az ördög miért ördögi, a főhős mitől látszik főhősnek stb. Az említett új mesékben pedig felcserélődnek a jelképek, a színek, az alakok: megengedett, hogy a pozitív hős az eddigi ördögi alakzatban lépjen fel, mint azt a Batmannél vagy a Pókembernél megfigyelhetjük; ha a gyermek a magyar népmesék alapján eddig a varázslókat – joggal – a rossz oldalán ismerte meg, azt most a „gumimacik” varázslófigurája, és a többi hasonló szellem-mese alakja szerint „jónak” kell elfogadnia. Ha a „Csillagháború”-szerű filmeknek és sok-sok rajzfilmnek csupán a jelmezeit néznénk, nem tudnánk megmondani, ki a pozitív hős, vagy ki a „jó”, és ki a negatív hős, kik állnak mellettük.

3. Nem csupán a szerepek értékcsereje történt meg, az is kitűnik, hogy e mesék egy része azt az alakot is pozitívabban szerepelteti, aki a rossz oldalán áll: háziállatkák kedvességével felruháztak a kis szörnyecskék, holott gyakran kiderül a démonira emlékeztető belső valójuk; sok gyermeknézőnek közelebb került a szívéhez „Gyagyás Tódi” humor által megsajnáltatott kis-ördög figurája, mint a szembenálló „gumimacik” csapatának tagjai...

A New Age monizmusának szándékos irányulása nagyon egyszerűen nyilatkozik meg e „gyermekvilágban”. Itt is ugyanazon módszer készíti fel a várva várt „transzformált tudatú” állapotra a gyermekeket, mint amely a felnőtteknek szánt bestsellerekben működik: az eddig hagyományozódott értékek közt zavart kelteni, azokat „játékosan” felcserélgetni. Az egység ügyében ugyanis nem csupán a különféle vallási elemek összezagválása történik, nemcsak az embernek a kozmosszal, meg istenségekkel való egyesítése a cél, hanem – ennek megfelelően – egyfajta megkülönböztetéstől való irtózással, a jónak és a rossznak az egységesítése is feladat. Jó módszer ebben az összekeverés, a finom elhagyás, és olyan jelszavak támogatják ezt, mint az erőszakmentesség, a „nem ártás”, a „kibékítés”.

Napjainkban a gyermekek már lelkesen vallják meg, hogy ha felnőnek, akkor „Szupermenek” lesznek, és amikor estéről estére megjelenik számukra képernyőjükön a

rajzfilmet szignáló (csonka) szívárvány (a piramis mellett a New Age másik jelképe), a bájos kentaúr-pónik révén minden alkalommal egy okkult képesség játékos bemutatásán szórakozhatnak (teleportáció, láthatatlanná válás, térutazás stb.).

A *Das Neue Groschenblatt* újságírója is szeretné, ha többen felfigyelnének ezekre a jelenségekre, ezért írja a lap 1993. decemberi számában: „Merészség-e a fantasztikus alakok áradatát, amelyek jó idő óta benépesítik a gyermekszobát, és még jobban belopóznak a gyermekek szívébe, összefüggésbe hozni azzal a »tervvel«, amelyről Alice Bailey azt állította, hogy csak 1975-ben léphet nyilvánosság elé? Mindenesetre ezidőtájt következett be, bár csak lépésről lépésre, a belépés a totális képkorszakba.

A képek, különösen ha mozognak, hatalmas varázserővel bírnak. Szárnyat adnak a fantáziának, elmoszák a valóságot és lesüllyednek a tudattalanba. Ugyanakkor átugorják a nyelv és intelligencia határait.

Nemrégiben egy közvélemény-kutatás során kiderült, hogy a tizenévesek azt hiszik, hogy csupán be akarják beszélni nekik a Jézus Krisztus általi megváltást, míg teljesen valóságnak tartják a Vénuszról jövő békaembereket.

A mozgó képek látszat-világa ideális kapu a *földöntúliak* világának betéréséhez. Nevetni lehetne, ha nem volna olyan szomorú: az angyalok világát kizárták a gyermekek világából, helyettük ezt ma mondai és mesés alakok, békaemberek, koboldok és fantázia-emberkék idegen csillagokról jöve népesítik be olyan módon, ahogy azt angyalok és szentek sosem tudták. Amit alig vesznek észre, mert minden happy enddel végződik, a forgó egyszarvú és a keringő ötágú csillagocska, a szerencsehozó macik és a Világegyetem Urai, a szívárvány és a varázsló – mindegyik üzenetet hoz. Új üzenetet, amely ártatlannak tűnik, ha azonban fényt vetünk rá, a fantázia-hullámhosszon egyenesen az okkult-dömpinghez vezet.

A New Age, az Új Korszak üzenete az, amely szelíden, de határozottan visszavisz a kereszténységből a pogányság világába, és azt a helyet, amelyet (még) Krisztus tölti be, szabaddá teszi a Vízöntő számára. Az »Új« Korszaknak ez az ura Lucifer, aki, mint a fény angyala, többhöz is ért, nemcsak a gyermekek szívének elvarázslásához. *Minthogy ravasz és a maga módján hatalmas, egyszeriben egész ipart teremtett, úgyhogy gyermekkönyvekben és magnókazettákon, filmekben, képregényekben és videójátékokban, sőt, még a pólóingeken is tudja reklámozni birodalmának üzeneteit.*

Agymosás félelmetesen szelíd eszközökkel. És a szülők, a tanítók, a nevelők, a lelkészek? Hajlandó az ember azt mondani: észre sem veszik. *Legfeljebb azt veszik észre, hogy a nevelésük nem használ.* És talán még csodálkoznak is...

Az 1991-ben jóváhagyott *Bánréti Zoltán-féle* általános iskolai irodalom-tanítási „alternatív” program keretében használt ötödik osztályos irodalom-könyvnek *Kelemen Péter* által írt első fejezetén belül a magyar gyermekek 18 oldalon keresztül ismerkednek a *mágiával*, a *varázslással*, s ennek költészeti emlékeivel. A feladatok között találjuk

„...ha egy odzsibvé indián valakinek rosszat akar, fából elkészíti ellenségének kis képmását, és tút szúr a szobor fejébe vagy szívébe, esetleg nyilat lő belé, abban a hitben, hogy amikor a tút belefürödik a képmásba, ... erős fájdalom keletkezik ellensége testének megfelelő részén. Ha kifejezetten az a szándék, hogy a szóban forgó személyt megölje, akkor bizonyos mágikus szavakat mormolván elégeti, vagy eltemeti a babát.” (29. o.)

A 31. oldalon:

„Az alábbi varázsszertartás leírásában keretezd be azokat a mozzanatokat, melyek a hasonlóság, és húzd alá azokat, melyek az érintkezés alapelveinek felelnek meg: Egy ilyen jellegű maláj varázslat előírása a következő: „Szerezz némi mennyiséget kiszemelt áldozatod körmeiből, hajából, szemöldökéből, nyálából stb., hogy a test minden része megfelelően

képviselve legyen, és ezekből, valamint elhagyott lépből kiszedett viasszal készítsd el az illető képmását. Lámpa fölé tartva, hét éjszakán át perzselj lassan a figurát és mondd: Nem viasz az, amit perzselek, N. N. mája, szíve és nyála, amit én perzselek. A hetedik perzselés után égesd el a figurát, és áldozatod meghal.«”

36. oldalon a 11. feladat:

„Vedd át te magad a varázsló szerepét! Mondjuk, el akarod érnei, hogy kedvenc csapatod középcsatára gólt rúgjon, vagy kapusa kivédje a tizenegyest. Mivel magad nem szaladhatsz be a pályára, ha befolyásolni akarod az eseményeket, legfeljebb a ráolvasás segíthet. Meg kell tehát bővölnöd a labdát! Idézd fel a szellemét! (Nyilván nem hívhatják akárhogy: neve bizonyonnyal elég rémisztő hatású, hogy az ellenfél holtra dermedjen tőle, rövid és pattogós, hogy hatásosan lehessen ismételtetni...) Legyél határozott és parancsoló! *Akár megvalósulnak is bemutatathatod, amit a varázslattal elérni akarsz.* Alkalmazd a kényszerítés minél több nyelvi eszközét!

12. Szükség lehet egyéb varázslatokra is. Mondjuk nátha vagy lábtörés ellen. Szeretnéd a villamost a megállóba bővíteni... Írj néhány – jól használható – ráolvasásszöveget az olvasottak mintájára! Vedd figyelembe a szöveggyűjteményben szereplő darabokat is!

13. Írj elbeszélést vagy mesét egy varázsló mai kalandjairól!... Az sem képtelenség, hogy hősed egy mai kisgyerek legyen – te magad vagy egy barátod –, aki *varázserőt fedez fel magában*. Szerepeljenek történetedben általad írt, a helyzethez illeszkedő varázsigék is!”

Miután a varázsigék, vallási versek, áldozati formulák után hirtelen felbukkan Kölcsey Ferenc Himnusza, a könyv 83. oldalán ezt találja a tanuló a Himnuszra vonatkozóan: „A következő feladatokban megfigyeljük, milyen szerepet töltenek be a versben a mágikus költészet ismert elemei...”

A kisiskolásnak nincs ideje (sem összehasonlítási alapja) a meglepődésre, és ezek után már nyilván egészen természetesként fogadja a tankönyve 103. oldalától a 111. oldalig tartó elemzéseket arról, hogy a Biblia miért mágikus költészet, s hogy a Teremtés könyvében szereplő *Isten pedig tulajdonképpen varázsló*. S miután nagy igyekezettel megoldotta otthon ezt is: „Megpróbálhatod Dávidot is varázslóként ábrázolni” (106. oldal) –, másnap reggel, a magaköltötte átokformuláktól terhes táskájával a vállain belép iskolájának folyosójára, szembe kell találnia magát az új plakáttal: „Agykontroll–tanfolyam gyermekeknek” – így részesülhet abban az élményben, hogy ím, az iskolában tanultak találkoznak a mindennapi gyakorlattal... Mert miután az iskolában megtanulhatta, hogy egy viasz- vagy szalmabábun megjeleníthető valakinek a megsebzése, beteggé tétele, vagy meggyilkolása, (s ezt nevezik **fekete mágiának**), úgy most, ha az agykontroll-tanfolyamra beíratják, megtanulhatja José Silvától azt, hogy „az ember rendelkezik az egész világegyetemmel”, s így az „*irányított képzelettel megalkotható az, amit képileg megjelenítünk*”²⁹ – vagyis nem is szükséges a bábukészítés, elég a képzelet, s ugyanazt tehetem, mint az említett odzsibvé-indiánok – s ez az „agykontroll”...

M.A.G.U.S. szerepjáték

Mind népszerűbb a fiatalok körében a **M.A.G.U.S., AVAGY A KALANDOROK KRÓNIKÁI FANTASY SZEREPJÁTÉK**, s egyre szaporodnak az ezt az igényt kielégítő szerepjáték szaküzletek és klubok. A *Walhalla Páholy* kiadásában megjelent játék látszólag nagy szabadságot ad a játékosoknak: maguk képzelhetik el a konkrét helyszínt, a játékos szereplőkön kívül a többi szereplőt, maguk alkotják meg még a játék megkezdése előtt a jellemvonásukat – ám mindezt megadott szempontok figyelembevételével. Adottak a keretek

is: a színhelyről, egy elképzelt földrészről a valóságos földrészekhez hasonló hegy- és vízrajzi leírás található, történelmi és politikai ismereteket is tartalmaz, s mindezt megtűzdelve mesés és mitikus elemekkel, varázslókkal, szörnyekkel, tündérekkel. A játék több vallást is leír, s ezek sok sátánista vonást mutatnak:

„KYR VALLÁS: a felsőbb síkok lakói ráuntak a nyugalomra. (...) A fény csak akkor fény, ha létezik árnyék is, a jó sem jó másképp, csak ha létezik, s birokra kel vele a rossz. (...) Öt istenségük van, köztük Sogron, a Tűzkobra, a Tudás, és a tudást szomjazó kíváncsiság isten, az örök újító. Szent állata a kobra – papjai és hívei tűzimádók. A másik Tharr, a Háromfejű, a Káosz, a Sötétség és a Pusztítás istene.”

„RANAGOL VALLÁSA: A kosfejű Ranagol Ynev országának talán legnépszerűbb gonosz istene. Az intellektus, a gondolkodás teljes szabadságát és felsőbbrendűségét hirdetik. Az erkölcstől mentes gondolkodást és a hűvös logikát részesíti előnyben, a hatékonyságot mindenek fölé helyezi.”

De nézzük tovább, milyen fogalmakkal szükséges még tisztában lenni a játékosoknak:

„MÁGUS: A beavatott, aki a lélek fejlődésének a csúcán áll. Hatalma korlátlan. A valódi mágusok már alig kötődnek az anyagi síkhoz, szinte teljesen mentális lényekké váltak. Felmérhetetlen hatalmukkal sohasem, vagy csak nagyon ritkán élnek. Fekete mágus nincs.”

„PSZI: A gondolkozó lények – kevés kivételtől eltekintve emberek – mentális energiáját felhasználó tudomány. A varázslók számára a mágia alapja. Segítségével a tudati erők felhasználhatók.”

„MANA: A mágikus energia elnevezése. Az a különleges erő, amely mindent áthat, s amely felhasználásával képesek a mágiahasználók varázsolni.”

„SZIMBÓLUM: A jelmágia formája. Olyan rajzolat, amely a mágikus energiákat összegyűjti és magába zárja... Megpillantásukkor fejtik ki hatásukat.”

„MENTÁLMÁGIA: Azon mágiaformák gyűjtőneve, amelyek a tudatközpontra, egy lény gondolkodására, illetve logikai felfogóképességére gyakorol hatást. A legnehezebb és egyben a legveszedelmesebb mágikus tudomány.”

Ha mindezek az egyszerre sokatmondó és egyszerre ködösítő meghatározások nem volnának eléggé árulkodók a szellemiségről, álljon még itt egy adat: a játékot leíró 400 oldalas könyvnek több mint egynegyede csak a mágiával és annak különféle alkalmazásaival foglalkozik! A M.A.G.U.S. szerepjáték sehogyan sem illeszthető a keresztény világfelfogásba. Különösebb lélektani ismeretek nélkül is könnyen belátható, hogy arról, aki ilyen világba éli bele magát, aki ideig-óráig is magáévá teszi a mágia gondolkodásmódját, e hatások nem peregnek le róla nyomtalanul.

A New Age központjai

A New Age első számú *központja* Kaliforniában, San Francisco mellett van: ez az **Esalen Intézet**. Ez volt az alternatív pszichológia fellegvára a hatvanas évek elején. Az elindítók között volt Michael Murphy, Richard Price, Abraham Maslow, Fritz Perls (utóbbiak pszichológusok) és többek között Aldous Huxley író. Majd innen indult **Stanislaw Grof** munkássága, aki a Hubbard-féle terápiákhoz hasonlító „*transzperszonális pszichológia*” gyógy módjának kidolgozója, Jung tanításai nyomán. Nem állt messze e lelki kalandortól az LSD-vel való kísérletezés, módszerét sokan még az alternatívok közül is túl radikálisnak, felszínesnek és veszélyesnek tartják. Stanislaw Grof kezeltjei, úgy mint Hubbardnál, drámai tünetek kíséretében először Jung-féle „árnyékaikkal”, szörnyekkel és szörnyűséges érzelmekkel találkoznak, s végül a kozmikus Léthez érkezve nyugszanak el.

A másik szellemi centrum Skóciában van: 1962-ben alakult meg a „**Findhorn Community**”. Mint említettük, vezetői közt szerepel **David Spengler**, a New Age egyik apostola.

Findhornt a többféle pszichotechnikai kísérlet törzshelyeként és a csoportdinamika egyik központjaként ismerik.

Jellemző, ahogyan a csoportdinamika jelentős képviselői is reménykednek az *új ember* létrejöttében, akit így képzelnek el: „Sem bíró, sem pap, sem tudós nem tudja az ilyen embert meggyőzni olyan valamiről, amit az ő saját tapasztalata nem bizonyít.”⁴¹⁷

Ez a fajta eszményi ember elutasít minden külső – isteni vagy emberi – tekintélyt, csakúgy, ahogy Rudolf Steinernél láttuk. A tekintély lerombolása a benső szabadság illúziójához vezet, amely védtelenné tesz a rejtett manipulációkkal szemben, amikor a cukorkába csomagolt mérget a gyanútlan ember öntudatosan maga veszi be.

Csoportdinamika jellemzi azokat a workshopokat (pl.: transzrelaxáció, rebirthing, co-counselling), amelyeket hazánkban többek között a Humanisztikus és Transzperszonális Egyesülés szervez.

---

⁴¹⁷ Lothar Gassmann i.m. 38.

Okkultizmus és keresztény gyakorlat?

A probléma jelentkezik a keresztény közösség szintjén, a vezetésben, s a közösség ún. egyszerű tagjainál, egyformán:

a) *milyen szinten ismerjük, birtokoljuk a keresztény hit és kultúra sajátos tartalmait, mennyire tartjuk fontosnak ezek megőrzését és továbbadását? (minőségi kérdés)*

b) *meddig lehet nyitni a pluralizmus, a tolerancia jegyében, mi az a mennyiség, amelyet mint nem keresztény vallási elemet asszimilálhat a mai keresztény hit és gyakorlat, milyen szélességében és mélységben terjedve alakíthatja át a hívők keresztény hitét, kezdheti ki azonosságunkat a felélesztett gnoszticizmus, a New Age-beli „spiritualitás”? (mennyiségi kérdés)*

Közkezen forog néhány „sikerkönyv” a magyar keresztény hívők köreiben is, amelyekről népszerűségük nem döntheti el, hogy valóban mennyire van közük a kereszténységhez. Ilyenek pl.: Molnár Edittől *Az Égi Mester válaszol*, s Dombi Ferencnek *A Hang* című füzet-sorozata. Mindkettőre egyformán érvényesen jellemző: hitbeli alapjaik sokkal inkább a spiritizmusban és a New Age-ben található; másodsor: keletkezési módjuk kimeríti a spiritizmus gyakorlati jellemzőit, sőt, buzdítanak a spiritizmusra, a szellemekre való figyelemre, az okkult eszközök (inga, bioenergetika) használatára, egyértelműen reinkarnációt tanítanak, az üzenetek, melyeket átadnak lelkesítik a „híveket” a keleti tanok, s az „ezoterika” megismerésére.

A fentiekben előadott vizsgálódásaink alapján nyilvánvalóvá válik, hogy nem érthetünk egyet azzal a felfogással, amely azt mondja, hogy a különféle nem keresztény ihletésű meditációs technikákat, a jóga gyakorlatokat stb. keresztényként – akár közösségekben, akár egyénileg, bizonyos egészségügyi, vagy keresztény vallási célok elérése miatt, kiemelve környezetükből, az azokat körülvevő eredeti hiedelmekből – lehet használni.

Amint láthattuk, a New Age szellemi vezetői, élükön Marilyn Fergusonnal, automatikusan a New Age „HÁLÓ”-jába sorolják azt, aki okkult vagy keleti technikákkal mélyebben, rendszeresen foglalkozik. Hiszen ez a mindenkit meghívó missziójuk módszere egyben; ahogyan a bibliai csodákat, vagy a keresztény szentek körül történt jeleket egy nevezőre hozzák és azonosítják (a parapszichológusok segítségével) a fekete mágusok, vagy a konkrétan Krisztust megtagadó fehérmágus természetgyógyászok parajelenségeivel, ugyanolyan alapon és hamarosan kisajátítanak, s magukénak vallanak téged, ha jógázó szerzetes, ha agykontrollos lelkész, vagy varázsvesszőt használó lelkivezető vagy.

Másodsor a vizsgálatainknál, mint minden egyes jelenségnél a világban, figyelembe kell vennünk szempontként, a tartalom és a forma egységét, azt, hogy az elmélet, a lelkület adekvát formákat, technikákat hoz létre, melyek a mágia esetében, vagy a jógánál évszázadok alatt kristályosodtak ki. Az eredeti vallási-elméleti-szellemi célnak annyira megfelelően megválasztott forma, szimbólum, technika, szinte automatikusan is, bármikor kiváltja ama ősrégi megkívánt hatást. Lásd: a mágia szimbólumai, a jóga-légzés Kundalinit felkeltő hatása, vagy a reikiszek szimbólumai. Itt az is a gyakorlati problémák közt szerepel, hogy a technikát átvevő keresztény valóban nem is ismeri meg egy-egy gyakorlat eredeti hatásmechanizmusát, eredeti „lelki” tartalmát. Ez történik például a mantrák esetében, amelyek a jóga, vagy a TM- és egyéb iskolák esetében általában egy-egy konkrét démoni nevet jelentenek.

Elgondolkodtató, hogy a jógázó keresztények nem tudják, hogy a hatha-jóga testhelyzetek valódi szimbólumok és imamódok voltak, amelyek segítségével a gyakorlatozó meghatározott hindu istenségeket imádozott és azok erejét ezek által lehívta. Mennyire „tisztíthatom meg” ezeket a technikákat, csupán azzal, hogy e tartalmakat nem ismerem, illetve, keresztényként nem hiszek bennük; nem szinkretizmus-e az, hogy elmélkedő

módszereim közt ilyen szimbólumok is szerepelnek; nem hasonlatos-e ez ahhoz, amikor a kereszt mellé a templomban Buddha-szobrot is tennénk?

A harmadik reális probléma a „transzformáció” említett jegyében végbemenő folyamat veszélye, amely végeredményben manapság a szemünk előtt zajlik: Aki ma, akár keresztény célokkal, belefog egy okkult eredetű technika kipróbálásába, a divathullám hatásai miatt nyomban kísértést, meghívást kap a következőnek a megismerésére, beillesztésére, s így eljuthat ahhoz a ponthoz, amikor a más vallási elemek már többségre jutnak életében (imádság helyett már csak a bizonyos fajta meditációkra, vagy inkább a relaxációra futja az időből), illetve a technikák mögött álló eszmei tartalmat is kezdi elfogadni (reinkarnáció, csakrák, erők, energiák, aurák, mesterek stb.). Ezért ma én még jezsuita lelkigyakorlaton sem népszerűsíténém a jógát, hiszen azzal nemcsak a divatnak hódolnék, hanem elősegíténém, megalapoznám az okkult érdeklődés továbbterjedését a fiatal keresztények körében. Ha az oktató úgy véli, hogy ő ismer határokat, és ezeket a lelkigyakorlaton be is tartják, attól a résztvevők számára ez az emlék a későbbiekben még törvényesítheti a további lépéseket az okkultizmus felé.

Ajánlom ezért keresztény testvéreimnek gyakorlati megfontolásból is a „KERESZTÉNY ELMÉLKEDÉS NÉHÁNY SZEMPONTJA” című dokumentumot, amely a római Hittani Kongregáció nyilatkozataként látott napvilágot.⁴¹⁸ Ebből lássunk néhány idézetet:

„Néha, a történelem folyamán az egyház imádkozásának szélsőséges zónáiban feltűnnek ezek a hibás módok, és manapság – úgy tűnik – , ismét sok keresztényre hatnak, akár pszichológiai, akár szellemi gyógyszerként ajánlkozva, akár úgy, mint Isten megtalálásának gyors folyamata...”⁴¹⁹

„A keleti elmélkedési módoknak a keresztény világban és az egyházi közösségekben való jelenlegi terjedése kapcsán azzal a megújult próbálkozással találjuk szembe magunkat, nem mentesen a kockázattól és a hibáktól, hogy a keresztény elmélkedést, annak nem keresztény formájával igyekeznek egybeolvasztani. (...) Ezeket a javaslatokat, amelyek a keresztény elmélkedés és a keleti technikák harmonizálására törekcsenek, folyamatosan, gondos tartalmi és módszerbeli megismeréssel meg kell rostálni, *a veszélyes szinkretizmusba* való beelésés elkerülése miatt.”⁴²⁰

„...Minden elmélkedő keresztény ima a hozzánk legközelebb állók szeretetére, a cselekvésre és a szenvedés elvállalására buzdít, mert éppen így visz még közelebb Istenhez.”⁴²¹ – Hozzátehetjük: nem úgy, mint azok a személytelen univerzummal kapcsolatos, önmagamba fordító, exkluzív gyakorlatok, amelyeket a jógából, s egyéb meditatív technikákból a New Age terjeszt.

„»Az Isten szeretet« (1 Jn 4,8); ez a mélyen keresztény állítás képes összeegyeztetni a tökéletes egyesülést a szeretett és a szerető lény másságával, az örök kicserélődéssel és az örökös párbeszéddel.”⁴²²

„Isten tökéletes szeretetéhez lehetetlen eljutni, ha eltekintünk megtestesült, megfeszített és feltámadt Fiában önmaga odaadásától. Benne lehetünk részesei, tiszta kegyelemként, a Szentlélek működése következtében az Istenen belüli életnek. Amikor Jézus ezt mondja: »Aki engem látott, látta az Atyát is« (Jn 14,9), ezen nem csupán a saját emberi alakjának

⁴¹⁸ A keresztény elmélkedés néhány szempontja. Levél a katolikus egyház püspökeihez. A Hittani Kongregáció Nyilatkozata. Bp., SzIT 1991.

⁴¹⁹ A keresztény elmélkedés... i.m. 10.

⁴²⁰ A keresztény elmélkedés... i.m. 12.

⁴²¹ A keresztény elmélkedés... i.m. 13.

⁴²² A keresztény elmélkedés... i.m. 15.

külső látását és megismerését érti. (...) Ő sokkal inkább arról a látásról beszél, amit a hit kegyelme tett lehetővé...⁴²³

Természetesen a keresztény hívőnek szüksége van arra, hogy meghatározott időben visszavonuljon elmélyedésre, és Isten közelében saját útjának a megtalálására. Azonban adva van teremtmény jellege, azé a teremtményé, aki tudja, hogy csak a kegyelemben van biztonságban, és akinek Isten felé való közeledési módja nem alapszik a szó szoros értelmében vett valamilyen technikán. Ez ellentmondana az Evangélium által megkívánt gyermeki léleknek. **A hiteles keresztény misztikában semmi sincs, amit technika segítségével lehet átélni: az mindig Isten ajándéka, s ha valaki részesül belőle, méltatlannak érzi magát.**⁴²⁴

„A keresztény elmélkedés egyetlen tárgya, Isten szeretete olyan valóság, amelyet semmilyen módszerrel vagy technikával sem lehet »birtokba venni«; ezzel szemben mindig Jézus Krisztusra kell függeszteni szemünket, akiben az irántunk tanúsított isteni szeretet a keresztfán odáig jut el, hogy az Atyától való távolság állapotát is elvállalta értünk (Vö. Mk 15,34).

Istenre kell tehát bízunk annak a módnak az eldöntését, hogyan akar szeretetének részesévé tenni. De soha, semmilyen formában nem törekedhetünk arra, hogy az elmélkedés tárgyával, Isten szabad szeretetével egy szintre helyezzük magunkat...⁴²⁵

Joseph Ratzinger az *Osservatore Romano*-ban a hit és a teológia mai helyzetéről írt cikkében (ismerteti a *Mérleg* 1997/2. száma) így beszél e kérdésről: „Ha (...) a keresztény misztérium »józan részegsége« nem képes megrészegetni bennünket Istennel, akkor nem marad hátra más, mint megigézni magunkat a hatásos ekstázis valóságos mámorával, melynek szenvedélye magával ragad bennünket és legalább egy pillanatra istenekké tesz, egy pillanatra megéreztetni velünk a Végtelen gyönyörét és elfeledtetni a véges nyomorúságát.” (159. o.)

A tudományos relativizmus és a pluralista vallásteológia követői szerint akár a New Age mozgalmával való dialógus is lehetséges.

Ratzinger szerint az ő szemükben ma már „fundamentalizmusnak számít az a hit, hogy valóban létezik igazság, kötelező és érvényes igazság magában a történelemben, Jézus Krisztus alakjában és az Egyház hitében; és ebben a fundamentalizmusban látják a legnagyobb veszélyt, amely az újkor szellemét és legfőbb értékét, a toleranciát és a szabadságot veszélyezteti. Ebben az összefüggésben új értelmet kapott a dialógus fogalma is, amely a platonizmusban és a keresztény hagyományban még jelentős értéket képviselt. A dialógus valósággal a relativista hitvallás esszenciája lett, a »konverzió« és a misszió ellentéte: relativista értelemben a dialógus azt jelenti, hogy saját álláspontunkat, ill. a saját hitünket egy szintre helyezzük mások meggyőződésével, és elvileg nem tulajdonítunk több igazságot neki, mint a másik fél álláspontjának. Eszerint csak akkor jön létre valóságos dialógus, ha abból indulok ki, hogy a másiknak éppúgy igaza lehet, vagy még inkább, mint nekem. A dialógus alapvetően egyenrangú és ezért egymás vonatkozásában viszonylagos álláspontok közötti véleménycsere, melynek az a célja, hogy a vallás különböző formái között a lehető legnagyobb együttműködés és integráció jöjjön létre.” (153-154. o.)

„Az a tény, hogy az európai és amerikai gondolkodás merít India filozófiai és teológiai víziójából, megerősíti mindenféle vallási figura relativizálását, ami az indiai örökség része. Indiában tehát szinte kötelezőnek tűnik a keresztény teológia számára, hogy Krisztus nyugatinak tekintett alakját szinte kiemelje egyedülálló voltából és egyenrangúként az indiai megváltásmítoszok mellé állítsa: a történeti Jézus (úgy gondolják) éppoly kevésbé azonos a

⁴²³ A keresztény elmélkedés... i.m. 20.

⁴²⁴ A keresztény elmélkedés... i.m. 23.

⁴²⁵ A keresztény elmélkedés... i.m. 31.

Logossal, mint a történelem bármely más megváltó figurája. Az a körülmény, hogy a relativizmus a kultúrák találkozásának jegyében mint az emberiség igazi filozófiája lép fel, keleten és nyugaton egyaránt egyre inkább olyan átütő erőt kölcsönöz neki (mint fentebb említettük), hogy az gyakorlatilag nem tűr ellenvetést. (...)

Aki meg akar maradni a Biblia és az Egyház hiténél, egyszeriben kiteszítottként kulturális senkiföldjén találja magát; előbb újból szembesülnie kell az »Isten oktalanságával« (1 Kor 1,25), hogy felismerje benne az igazi bölcsességet.” (154-155. o.)

Végezetül

Ha valaki szereti a könyvvégi jó összefoglalókat, jöjjön el a megőrző betű nyomán még néhány percre egy konferenciára, Salzburgba, ahol az az *Emiliano Tardif* domonkos szerzetes pap beszél témánkról, akinek hívó imádsága nyomán oly sok beteg ember gyógyult meg már világszerte. Ezt mondja:

„Az egyik napjainkban igen elterjedt tévedés az a téveszme, amelyet New Age-nek neveznek. Vannak olyan katolikusok is, akik hagyják, hogy megtévessze őket ez a mozgalom, mert a felszínen nagyon sok dolog van benne, ami szép, és igen vonzóan tűnik. Ez olyan, mintha egy szép, nagy tortát raknának elétek, amely azonban meg van mérgezve. Előre tudni kellene, hogy mérges, mert kívülről nem látszik rajta. (...)

Alice Bailey, a Teozófiai Társaság tagja könyvet írt a New Age tanairól. Jól figyeljétek! Ő »automatikus írás« útján kapta a tanításait. Tudjátok, hogy mi az az automatikus írás? Úgy működik, hogy az ember kezét egy sátáni hatalom használja, és kényszeríti az írásra. Írnia kell, nem tudja abbahagyni. És ez az automatikus írás a sátáni hatalom nyomására jön létre. Már imádkoztam olyan emberekért, akik ilyen befolyás alatt álltak, akik arra kényszerültek, hogy így írjanak. (...) És voltak köztük olyanok, akik csodálatos dolgokat írtak, ugyanakkor tudat alatt kigúnyolták Istent. Először még magasztaló szavakat mondtak róla, azután egész hirtelen megjelent valami blaszfémia. Ez a hazugság szelleme, amely egy ember kezét a hatalmába keríti és írásra kényszeríti. És ahhoz, hogy ezt a személyt ettől megszabadítsuk, ördögűző imát kellett mondanunk. (...) Ahogy már mondtam nektek, a Szentlélek sohasem korlátozza szabadságunkat. De a gonosz lélek hatalmába keríti az ember adottságait és kényszeríti őt...

Alice Bailey tehát a New Age-dzsel kapcsolatos összes tanait automatikus írás útján kapta, egy gonosz lélek diktálására. És ezt a tervet csak 1975-ben volt szabad nyilvánosságra hozni az összes tömegkommunikációs eszköz – sajtó, rádió, tévé stb. – útján. Így is történt. Ez a terv már nincs titokban. Ez a terv egy új világrendet akar elérni. Olyat, ami a szeretetre és az emberek testvériségére épül. Hiszen ez jó. És egy új, centralizált és abszolút világkormányt kíván létrehozni. Ez már veszélyes. Egy abszolút uralomban az ember elveszíti szabadságát. Azután egy világvallást is létre akarnak hozni, amely egy mesterre vonatkozik, akinek még el kell jönnie. Csak egyetlen vallást akarnak. (...) De legyenek tudatában annak, ami teljesen világos: ez a mester akit várnak, hogy el fog jönni, az Antikrisztus. Ez nyilvánvaló.

Ennek a célnak a megvalósulását különböző eszközök szolgálják. Csak néhányat mondok közülük. Legyen egy új gazdasági rendszer az egész világon. Az élelmiszer-elosztást világszerte ellenőrizni kell. A születések száma korlátozandó. Mindenütt be kell vezetni a terhességmegszakítást és a mesterséges megtermékenyítést. És nézzetek körül, hol tartunk ebben a kérdésben. Mindent áthat, behálózza intézményeinket... És végül egy világkormány létrehozása. És ez az egész terv automatikus írás útján egy sátáni hatalom befolyására jött létre! Nyilvánvaló, hogy ez az előkészület az Antikrisztus eljövételére.

Már vannak olyan szervezetek a világon, amelyeket ez a New Age filozófia nagyon áthatott. Többek között az ENSZ, az UNESCO, a Ford-alapítvány, a Rockefeller-alapítvány és a szabadkőművesek...

Ez a New Age a halált is tagadja abban az értelemben, hogy vele az élet befejeződné. A reinkarnációt hirdetik, a lélekvándorlást... Tanításuk szerint az ember szellemi fejlődése ilyen módon fog megvalósulni. Mindez teljes mértékben szemben áll Jézus és az evangélium tanításával. Ügyeljétek rá, hogy soha ne engedjétek megtévészteni magatokat ezzel a szép tortával. Nagyon fáj, amikor tegnap valaki azt mondta nekem, hogy Németországban a

fiatalok 20 %-a valamilyen módon már kapcsolatba került a New Age-dzsel. Amikor Genfben prédikáltam, kértek, hogy beszéljek a New Age-ről, mert sok egyetemen tért hódított. Ljubljanában is kértek, hogy beszéljek róla. Ez egy olyan mozgalom, amely mindenhová behatol. Vannak katolikusok, akik azt hiszik, hogy ez jó, mert ez a mozgalom egy új világrendről beszél, amelyet a szeretet és a testvériség alapján kell létrehozni. De én nem változtathatom meg az evangéliumot. A Hiszekegyben azt mondom: »Hiszek a testnek feltámadásában.« Semmilyen mozgalmat nem tudok elfogadni, mely lélekvándorlásról akar meggyőzni. És ha vannak barátaitok, gyerekeitek, akik a New Age-ben érintettek, legalább a mozgalom eredetéről, gyökeréről világosítsátok fel őket! Az evangéliumot a Szentlélek sugalmazta, a New Age-et pedig a sátán. Ez tehát nagy különbség.

Most nem kívánok többet mondani róla, de ezt el akartam mondani nektek, hogy legalább a gyerekeiteket megóvhassátok tőle.”⁴²⁶

Ha valaki azt hinné, hogy semmiféle jó pontot nem találunk a New Age mozgalom által képviselt vagy mozgósított dolgok mélyén, akkor kimondjuk, hogy láthatóak olyan pozitívumok, amelyeket zászlajára tűzött, amelyeket önmagukban elismerhetünk: az, hogy általa is eljuthat valaki oda, hogy „legalább foglalkozni kezd a lelkével”; további szellemi kereséshez segíthet egyeseket; hogy támogatja a nemzetközi felelősségtudatot vagy a környezetvédelem egyetemes emberi feladatát; hogy a világképéről beszél; hogy egyes módszerekben tud kreativitásra vezetni; hogy pozitív önkép felismerésére segíthet stb. *Nem állítható azonban, hogy ezek a pontok és egyéb előnyei gyökeresen ne lennének meg a keresztény világszemléletben.*

Az, hogy egy keresztény közösségen belül valaki nem hisz, vagy pesszimista, vagy félelmei vannak, vagy szemeteléssel szennyezi a környezetét, nem a keresztény hit hibája, és nem vezethető vissza a hiteles keresztény világnézetre. Mindaz, amit a New Age ideológusai a kereszténység számlájára írnak, ti. hogy felelős az emberiség békétlenségéért, széthúzásáért, a környezetszennyezésért; az valójában az emberi esékenység következménye. Azok az értékek, amelyek a közmegegyezés szerint az emberi történelem örökös feladatai, és amelyekről a New Age gyakran úgy érzi, hogy ő fedezte fel vagy hogy más vallásokból kell kölcsönvennie, a keresztény kinyilatkoztatásból közvetlenül levezethetőek, mint pl. a közvetlenebb kapcsolat a természettel (ld. Szent Ferenc), a csend és az elmélyedés értéke (ld. szerzetesség), vagy az örömteli gondolkodás, lelki egyensúly és biztonságérzet (ld. Teréz anya, Roger Schutz), és még hosszan sorolhatnánk. Sőt, ezeket az értékeket a kereszténység nagy realitásérzékkel, lényeglátással és az emberi élet teljességét szem előtt tartva képviseli.

De nemcsak ezeket az „örök értékeket” találjuk meg hiánytalanul a kereszténységben, hanem azokat a lelki utakat, módszereket is, amelyek az üdvösségre és megbékélt életre vezetnek. Ezért szükségtelen a New Age által propagált lelki technikák átvétele a keresztény hitéletbe, sőt, veszélyesek is, mert egyfelől ahelyett, hogy utat nyitnának a Szentlélek működésének, az emberi erőfeszítésre összpontosítanak; másfelől minden lelki technika magával vonzza a maga eredeti hittartalmát és világnézetét.

Ha valaki azt hinné, hogy ezen írásunkkal el akarunk ítélni minden nem keresztény vallást, vagy kárhoznánk bárki pogány embertestvért, hadd fejezzük ki, hogy nem erről van szó; hiszen fontosnak tartjuk a II. Vatikáni Zsinat tanításait a nem keresztény vallásokról; valljuk a „Nostra Aetate” kezdetű konstitúció tanításával együtt, hogy a nem-keresztény vallások is tartalmaznak értékes, becsülésre méltó elemeket, és fontos, hogy „A katolikus egyház semmit sem vet el abból, ami ezekben a vallásokban igaz és szent” (NA, 2.). „Sokban különböznek ugyan mindattól, amit ő (t.i. az egyház) igaznak tart és amit tanít, mégis nem egyszer megcsillan bennük egy sugara annak az igazságnak, amely megvilágosít minden

⁴²⁶ Marana Tha, 1992. 4. szám, 13-14.

embert” (uo.). Írásunk – sommásan azt mondhatnánk – abból az igényből született, hogy annak a homályos sugárnak jelenlegi hatását keresse, ami éppen nem az igazság fényéhez tartozik. S itt fontos látni, hogy valójában nem a kereszténység előtt, vagy tőle távolban kialakult különféle vallásokról, vagy nagy világvallásokról van szó, hanem:

(1) a sokuk mélyén meghúzódó mágiáról (amely gyakori, titokzatos és jogtalan hatalom egy mindenkori közösség felett),

(2) a belőlük – mesterségesen – létrehozott szinkretista ötvözetekről (amely már nem egy eredeti vallás annak érintetlenségében), és

(3) e szinkretista-okkult kísérletnek kereszténységet kiszorító tervszerűségéről, amely nem is annyira szereplőinek, hirdetőinek személyes ambíciója, mint egy mögötte fellelhető „ellenséges szellemi hatalomnak a műve” – Vö.: Mt 13,24-28 a konkolyról.

Tudhatjuk továbbá, hogy a Biblia egész tanítása nyomán a keresztény morális gondolkodás mindig nagyobb rosszat érzett abban, hogy ha valaki a bibliai hitről a hűtlenség attitűdjével visszalép a pogányságba, vagy a hitetlenségbe, mintha az utóbbiakból (önhibáján kívül) nem tud kilépni. A New Age a pogányságba való visszalépést igényli.

Milyen pozitív gyakorlati feladatok körvonalazódnak az egyház számára a New Age kihívása nyomán?

Mindenek előtt az **imádság**. Jézus nevében az Atyától kérhetjük a Lelket, aki eszünkbe juttat mindent, amit Jézus tanítani akart nekünk; ezen az úton nyerjük el egyre teljesebben az ő adományaként az ismeretet, a világosságot, a hitnek olyan mélységeinél, s az istenszeretethez azon a fokán, amikor „Krisztusért mindent szemétnak tekintek”, s amelynek nyomában már „sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem egyéb teremtmény nem szakíthat el Isten szeretetétől” (Róm 8,39). Imádkoznunk kell azokért, akiket ez a megtévesztés megkísértett.

Ebből az imádságos, beszélgető, várakozó kapcsolatból merítve tudunk törekedni a **hűsége** és **engedelmessége** a Szentírás szava és egyházi közösségünk iránt. Így pedig, „mivel a hitnek bennünk is ugyanaz a szelleme él, mint amiről írva van: »hittem, azért beszéltem«, mi is hiszünk és azért **beszélünk**” (2 Kor 4,13).

Feladat az igehirdetésben és a tanításban a figyelem felhívása a megtévesztésre.

Nem igaz az, hogy az örömhír hirdetése közben nem kell nyíltan szólni a negatívumokról, a kísértő jelenségekről. Hiszen a Szentlélek „világosan állítja, hogy a végső időkben némelyek elpártolnak a hittől, megtévesztő szellemekre és sátáni tanításra hallgatnak” (1 Tim 4,1). Rá kell mutatni arra, hogy „akad néhány ember, aki megzavar titeket, és igyekszik elferdíteni Krisztus evangéliumát” (Gal 1,7).

Feladat az egyéni és közösségi **tanúságtétel a jézusi útról**. A keresztény közösségek tagjainak be kell mutatniuk azt a Bibliában és a szentek életében is látható igazságot, hogy a csakugyan Jézushoz fordult, alapvető döntést meghozott, átadott életű embernek nincs szüksége máshonnan vett módszerekre vagy erőkre. Fel kell mutatniuk milyen az a „lángoló szívű” **öröm**, amelyet az emmauszi tanítványok azért tapasztaltak meg, mert Jézussal haladtak az úton, mert Jézus szavait hallgatták, amint kifejtette az írásokat, és mert részt vettek vacsoráján, amikor megtörte nekik a kenyeret. Egyénileg is el kell mélyülnie a megtérésnek, ehhez pedig jobb leülni közvetlenül Jézus lábai elé a betániai Máriával együtt, mint nagy vargabetűket írni keleti vagy ősi pogány vallások területein. A Szentlélek megmutathatja általunk is – ahogyan a történelemben gyakran tette egyházában –, hogy létezik keresztény hitbeli megtapasztalás, létezik öröm szentírási alapú elmélkedés és lelkigyakorlatok nyomán. Ám hangsúlyoznunk kell: a New Age-dzsel szemben hitünk nem élményeken alapszik, a Szentlélek nem élményvadászathoz vezet. A reális tapasztalatok örömet, érzelmeit azonban nem nélkülözi a megtért keresztény élet, s erről tanúságot kell tennünk.

Feladatok adódnak a New Age miatt a *lelkipásztorok, hitoktatók, vezetők képzésében*. Aki pásztornak, papnak készül, annak ismernie kell korát, korának divatjait és kísértéseinek formáit, téveszméit is. „Ha az őr látva, hogy közeleg a kard, nem fújja meg trombitáját, és nem riasztja a népet, s a kard odaérve elragad egyet közülük, akkor bár saját bűne folytán ragadta el, vérét mégis az őről kérem számon” (Ezekiel 33,6).

Fel lehet ismerni a lényeket, a dolgok igaz és hamis voltát. Ilyen felismeréséről beszélt egy budapesti keresztény közösség egyik ifjú tagja, T. Zsuzsa:

„Rájöttem, hogy a New Age és a beáramló keleti vallások is szeretetről beszélnek, de egyedül Jézus Krisztus az, aki tanítását és szeretetét igazolta is. Tanítását a feltámadásával, szeretetét pedig a kereszthalállal. Egyedül Jézus az, akire érdemes hallgatni, mert ő igazolta, hogy a javunkat akarja. Azzal igazolta, hogy elment a szeretet végső határáig: a kereszthalálig.”

Miközben bennünket, különféle embereket, mindenfelé a világon, ugyanazon nemes és legbelsőbb vágyaink elindítanak, és szeretnénk ezen a közös úton felfrissülni, békességre találni, szeretnénk összeszedni magunkat, vagy éppen másokat gyógyítani, megnyugtatni, szeretnénk terheinktől szabadabban erősek és győzelmesek lenni, szeretnénk közös sorsként hordozott és közösen átélt emberi nyomorúságainkból, mélységeinkből felemelkedni, s szeretnénk ezt a sokszor széthullónak tűnő értetlen világot összefogni, akkor nekünk mindnyájunknak újra és újra szól a Názáreti Jézus: **„Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok s akik terhet hordoztok – én megkönnyítelek titeket. Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, s bennem nyugalmat talál a lelketek”** (Mt 11,28-29).

Téged is, keresztény testvér, biztat, mint jó Pásztor, hogy maradj meg tanítása egyszerűségében és így várakozzál reá: **„Nem rakok rád más terhet. De amitek van, ahhoz ragaszkodjatok, amíg el nem jövök!”** (Jel 2,24-25).

„Emlékezzél vissza, hogyan kaptad és hallottad; tarts ki mellette... és én életet adok neked győzelmi koszorúul” (Jel 3,3;2,10b).

Függelék

Tanúságtételek

Olvassunk el három igaz történetet. Átélik, leírók közül ketten nem váltak szenvedőivé az okkult tapasztalatoknak. Harmadikuk mélyen átélt egy sor olyan jellemző tapasztalatot, amely egyáltalán nem ritkaság napjainkban. Az a közös mindhárom személy történetében, hogy a megtérésben, amikor valójában rátaláltak a keresztény hitre, az okkult világnézet, illetve mindaz, amit praktikáitól elvártak, fölöslegessé, haszontalanná és károsná vált számukra. A történetek megmutatják, hogy egy valódi megtérésben világossá válnak a dolgok, lehetővé válik a megkülönböztetés. Ennek nyomában a jelenségek helyükre kerülnek, a lélek hasonlíthatatlan békességet és szabadságot ér el.

I. „Ne félj, vigyázok Rád!”

*„Számold az Úr tetteit,
szívedet emlékeztess,
számold az Úr tetteit,
s meglátod majd imádságodban,
hogy a számuk végtelen!”*
(Fr. Ephraim)

Ma már tudom, hogy semmi sem történik Isten tudta nélkül; és ha megengedte nekem mindazt a bűnt, amit elkövettem ellene, abból is jót hozott ki számomra. Rájöttem arra, hogy Isten mindig velem volt valahogyan életemben, szemmel tartott, és utánam nyúlt. Kopogtatott többször is életem ajtaján, de bűneim, önző problémáim teljesen elfedték előlem Isten hangját. Utólag látom, hogy milyen ínséges volt nélküle az életem, mégis mondhatom, hogy valahogyan mindig Őt kerestem. Csapongtam a földi vigasztalások között, és nem találtam békét.

Iskoláimban a materializmust tanították (ami ma sem változott). Engem is meggyőztek, hogy csak a látható világ hihető, és csak ez lett számomra a lényeges. Bensőmben volt valami nagy úr, de nem tudtam mit keresek, mi (KI?) hiányzik. Szüleim elváltak egymástól. Nagyon érzékeny lelkületű, síró lányka voltam. Zaklatottságaim, a hit hiánya miatt többször foglalkoztam a megszűnés gondolatával. Évekig a kulcsin, a „test fegyverei” voltak a bálványaim (divat, sport stb.). Szeretet utáni vágyamat később egy darabig betöltötte a férjem, de – talán az ideális családminta hiányzott mindkettőnkél – kapcsolatunk zátonyra futott. Elkeseredésemben horoszkópokhoz és jósnőkhöz fordultam. A jóslatok nagy hányada bevált, s így nem volt gyanús a dolog. Ígéretes jövővel csiklandoztatták a fületem. Azt, hogy az ilyesmi Istenünknek milyen „utálatos”, nem tudtam. Szerintem a jövőt ilyen úton fürkészni annyit jelent, mint kétségbe vonni Isten mindenható szeretetét. Jézus Krisztus ma számomra „út, igazság és élet”. Neki az a kedves, ha Rá tudjuk bízni bátran magunkat, az életünket!

Egy napon kezembe akadt Oláh Andor reformkonyháról szóló könyve. Pár hónap alatt leszoktam a húsevésről, s kitűnően éreztem magam. Azt hamar megszoktam, hogy többen bolondnak néznek miatta, hiszen ez '87 körül még eléggé ritkaság volt. Őszintén hittem, hogy mindennek ez a kulcsa, mindenre a helyes étkezés a megoldás! Ez lett a második bálvány. Ez is része a száználmas és görcsös törekvéseknek, amelyekkel mi mindenáron ezt a földi életünket akarjuk meghosszabbítani.

Maximalista lévén, a fenti könyv ösztönzésére nem tétlenkedtem „tökéletes életmódom” megvalósításában. Mivel ez akkoriban kezdett terjedni, már-már azt sem tudtam, melyik előadást hallgassam meg, melyik könyvet bújjam. Hogy ne kelljen Budapestre utazgatnom, helyben szerveztem meg egy „Egészséges Életmód Klubot”, melybe buzgón szerveztem a „jobbnál jobb” előadásokat, tanfolyamokat. Ártatlannak tűnő vegetáriánusok klubjaként indultunk, ahol egy idő után nekünk nem nyújthattak már újat az előadók, sőt, kitűnt, hogy egymásnak ellentmondva, mindegyik a saját módszerére esküdött. Erre következett a talpmasszázs tanfolyam, bemutatta nekem a természetgyógyászatot. Nagyon tetszett, s arra kezdtem gondolni, hogy komolyabban is foglalkozhatnék ezzel a témával, hiszen mindig is élt bennem vágy és készség is mások segítésére. Beiratkoztam egy „agykontroll” tanfolyamra, sőt később ennek a gyógyító kurzusára is. Csodálatosan éreztem MAGAM, most pedig ezt reklámoztam „fűnek-fának”. Kb. fél évig kitaróan gyakoroltam, s mondhatom, ijesztően működött. Egyszer csak a lelkiismeretem azt súgta, hogy amit ÉN, az egyéni célkitűzéseim érdekében „elérek” (úgymond), az vajon a másik embernek is előrevivő-e? Nem önzés ez? És velem is ugyanígy manipulálhatnak mások, ahogyan akarnak? Vajon miért zavarodtak meg tőle többen is? Persze, lehetne magyarázni: nem voltak hozzá elég érettek pszichikailag... De senki sem ellenőrizte az 500 (1000) embert... Ezt nem is lehet, hiszen nem fizikai, hanem szellemi téren történnek a támadások. Az a véleményem, hogy a gonoszlélek többféle módon igyekszik csapdába ejteni az emberek szellemét, hogy ne imádhassák Istent. Módszerei fondorlatosak, eszközei ártatlannak tűnnek. Nézzük meg az agykontroll emblémáját: Lefelé fordított háromszög, amely a fekete mágia ősi jelképe, közepén a fáklya (Lucifernek, a „Fényhordozónak” a jelképe?).

Aztán jógázni kezdtem. „Etká anyó” intenzív tanfolyama után fővárosi jógaoktató biztosította városunkban a folyamatos jógaklubot. Jól éreztük magunkat, elfogadó, hasonló érdeklődésű emberek társaságában. Itt már óhatatlanul összetalálkoztunk a keleti vallásfilozófiával, reinkarnációs elméletekkel. Úgy éreztük, tele vagyunk energiával, jó volt egymástól tanulni, s még Jézus tanításáról is szó esett.

Időközben találtam egy „tisztábbat” az agykontrollnál, ez volt a reiki, Usui módra, amit bármelyik más meditációs módszerrel együtt alkalmazhatok „kozmosz energia” közvetítése közben. „Csak vigyázzatok, hogy el ne szálljatok velem!” – hangzott a felszólítás. Ez nálam csaknem sikerült is, mert a kötelességeim rovására ment, nem volt kedvem gondoskodni a földi feladataimról, ugyanis el voltam ájulva, hogy valami istenivel vagyok kapcsolatban. Tudtam, hogy csatorna vagyok, de megvallom, mégis büszkébb lettem! A lebegő meditatív zenék mellett jól kombinálhattam a kozmetikai kezelésekhöz a reikit a vendégeimnek, kezelés végén „adtam egy kis reiki-energiát”(...) A második reiki-beavatást is megkaptam, s a harmadik, ún. mesterfokozatra csak pénz hiányában nem tudtam jelentkezni, mert az már 150 ezer forintba került volna...

Mindenesetre megtapasztaltam valamit, amiről azt hittem, hogy Istentől jön. (...) Pácienseim is valós élményekről számoltak be (lebegés-szerű érzések, melegség, zsibbadás a végtagokban stb.). Ha a gonosz tesz is csodás jeleket, idővel benyújtja a számlát; ezt bizonyíthatja, hogy egy-két éven belül elkezdtek figyelni a természetgyógyászokat és a rendszeres reikizőket (akik naponta több órát töltenek el gyógyítással), és azt vették észre, hogy egyforma betegségek kezdtek kialakulni náluk. Erről elhangzott egy előadás az egyik bioenergetikai kongresszuson is (Dr. T. I.-tól). Gyakran pajzsmirigy-, szív-, és veseelégtelenségek jelentkeztek náluk... Erre, mondanom sem kell, hogy kissé megijedtem, s úgy gondoltam, hogy abbahagyom, hisz ennyit nem ér az egész. Igaz, hogy a reikisek eleinte azzal kecsegtettek engem is, hogy az én „energiaszintemből” semmit nem vesz le ez, sőt, miközben másnak juttatom, én is akkumulálódok. Tanulság: ha ez Istentől jönne, nem lennének ilyen mellékhatások a közvetítőknél. A beavatási pénz összegéről nem is szólva! Hadd jegyezzem meg bizonyosságul, hogy mit is mond erre a Biblia: „Amikor Simon látta,

hogyan az apostolok kézrátétellel közvetítik a Szentlelket, pénzt ajánlott fel nekik: – Adjatok nekem olyan hatalmat – mondta –, hogy akire csak ráteszem a kezem, megkapja a Szentlelket. Péter elutasította: – Vesszen el a pénzed veled együtt, mert azt hitted, hogy az Isten ajándékát pénzen meg lehet venni. Semmi részed benne, semmi közöd hozzá, mert szíved nem tiszta Isten előtt...” (ApCsel 9,18-21)

Most már tudom, miért kaptam annyi indítást arra, hogy olvassam a Bibliát... Akkoriban azonban még nem hallgattam erre.

Mindig az újonnan tanult dolgokat próbálgattam, hiszen a nap 24 órája is kevés lett volna már arra, hogy minden módszert használjak. Egy komplex, egyedi kozmetikát képzeltem el, amelyben minden különleges tudásomat kamatoztatni fogom... Hisz annyian járnak hozzám, és mindenkinek kiderül valamilyen problémája. A fő hibám ekkor is az Isten előtti alázat és hála teljes hiánya volt.

Elmentem egy „fényadó” tanfolyamra is. Azért tetszett, mert itt nem kellett csinálnom semmit, „én csak vagyok a betegnek”, s úgy kell őt elfogadnom, ahogy van, olyannak, amilyen. A szeretet gyógyít, s mindezt ingyen kell végezni. Nagy volt a hangsúly azon, hogy mindenhol, minden körülmények között el kell fogadnunk a másik ember „másságát”. Ez rendben is volna, de ma már úgy látom, hogy ebben is csak Isten kegyelme lehet segítségünkre; én eddig önerőmből képtelen voltam bárki hibáinak elfogadására (különösen akkor, ha bántott is az illető). Áhítattal hallgattuk, hogy sötétség nincs is, csak a fény hiánya, s hogy rossz sincs, csak a jó hiánya. Színesítették az előadásokat a bibliai részletek is, mégsem vettük észre, hogy itt sem egy személyes, bibliai Istenhez fordulnak segítségért, s a gonoszról, ítéletről, pokolról szó sem eshetett. Mi lehet ez, ha nem az ellenség megtévesztő formulája, „szeretet” gyanánt tálalva? Ítélni nem akarok, de a megkülönböztetés adományát – ha kérjük –, megadja nekünk az Úristen (1 Jn 4,1; Jn 14,13.).

Mi, vagy ki hajtott, nem tudtam. Mindig valami mást kerestem (...) csodálva hallgattuk a nagy tudású Dr. B. Zs. előadásait, meditációit, tetszettek M. P., SZ. M. és Victor Charon könyvei, bölcselkedései. Pl.: Lucifer jelentése: Fényhordozó – tehát pozitív alak. (...) Jézus és Krisztus két különálló fogalom... stb. Magyarozatuk egy idő után azonban túl bonyolult lett számomra, s hála Istennek nem volt időm igazán elmélyedni bennük. Akkor mégis rendkívül hatásosaknak tűntek.

Az Istenbe vetett hit újrakeresése akkor indult meg bennem, amikor láttam a „Mária evangéliuma” című rockoperát, ez indított el Jézus életének olvasásában. Közben azonban még tűzönjárás tanfolyamot szerveztem és még radieszteziát, majd bioenergetikát tanultam a „Táltosképző” tanfolyamon.

Egy alkalommal, amikor egy meditációt végeztem, egy hang szólalt meg bennem: „Ne félj, vigyázok rád!” Úgy értékelem azóta is, hogy ez a Gondviselés hangja lehetett. És ez a mondat tartotta azután a lelket bennem a legnehezebb napjaimban is.

Amikor valakiről azt hallottam, hogy az illető az ország legjobb „szellemi ingázója”, elgondolkodtam, hogy miféle szellemek mozgatják ingáinkat? Volt „tudományos” magyarázat: „minden az egész világon rezgés, a tárgyaink és gondolataink is, és ezeket érzékeli a varázsvessző, az inga”. Csupán először meg kell „beszélni vele”, hogy a válasz jobbra, vagy balra lendüljön, vagy forogjon, és a „műszer” mindent tud... Azt is, hogy mit ehettek ma... Én nem mentem az ingával a piacra – mint mások –, hogy így megvizsgáljam azt, amit vásárolnék, hogy nekem való-e, de megvallom, hogy a krémeket „ellenőriztem”, amit a vendégeimre akartam kenni... Azzal is elszórakoztunk egymás közt, hogy mértük, kinek „nagyobb az aurája”... De nemcsak a nagysága, hanem a minősége is fontos volt az aurának... (De mire mentünk vele?...). Az extraszensz előadások nyomán ezeket az „energiákat” tanultuk meg érzékelni más módon is. A bioenergetikai tanfolyamon szintén érintés nélkül tanultuk a beteg aura foltoztatását különféle trükkök segítségével.

Olvastam a „szellemvilág üzeneteit”, majd Sai Baba tanításait, aki olyan csodás jeleket produkál, akár a „fáraó varázslói”, hogy hasson a hiszékeny emberekre. Azt „manifesztál”, amit akar. Megdöbbenő, ha arra gondolok, hogy ma is hányan tisztelik ezért „istenember”-ként. Ő az „Univerzum Ura”, s az egyik róla szóló könyvben fotóval is illusztrálják ezt.

Elmentem továbbá K. Gy. időfizikai előadásaira, melyek különféle meditációkkal zárultak. Míg mások különféle látomásokban részesültek, én sohasem „láttam” semmit. Egyszer érdeklődtem is az előadónál, hogy netán éretlenségem, vagy mi miatt nincs efféle élményem? Azt válaszolta: „*Mert le vagy védve...* nem mindenkinek mutatják meg...” Akkor még nem örültem ennek a válasznak. Utólag pedig látom, hogy milyen nagy igazságra mutatott rá... Akkor még szerettem volna én is „a mennyországban, a Marson, a Holdon körülnézni, úgy kétszáz évvel később” – hiszen előadónknak „joga volt” ide-oda „vinni” az embereket. (...) Otthoni használatra is vehettünk meditációs kazettákat, amelyek meg voltak „áldva”. (...) Tőle hallottuk azt is, hogy Jézus újra született (inkarnálódott), s egy magyar kislány alakjában van... (Lásd: Molnár Edit: *Világkatasztrófa közeledik* c. könyvében.)

Mindenütt a reinkarnációt hirdették, ami itt nálunk örömhírként terjedt. „Milyen jó, hogy nem csak egyszer élünk, ha most elrontok valamit, nem baj, majd következő életemben tökéletesítem. Ami pedig most rossz, nem baj, hisz nyilvánvalóan az előző életem bűneiért szenvedek.” Ez a sorsunkba való passzív belenyugvás nem hozott jó gyümölcsöket. „Ez a karmád, és kész!” „Nem szólok bele az emberek életébe, nem segítek (...) ha mégis, azzal még a sajátomon is rontanék...” Ebben a felfogásban bizony nem található meg a keresztény eredetű emberszeretet, egymás segítése, ápolása, vigasztalása, befogadása... És mi ösztönözne bennünket az életszentség nehéz útján, keresztényként, ha nem a feltámadásba, az örökkévalóságba, Krisztus királyságába vetett remény és hit?

Egy napon éppen „izzasztósátorban” készültem életem (újbóli) kockáztatására egy lélekbeni „újjaszületés” reményében, amikor közbejött valami (azon a félelmemen túl, hogy nem szeretném a kisfiamat árván hagyni veszélyes gyakorlatok kedvéért): ez a „Sant Mat”, a „spirituális ébredés” tanítása volt. Ebben az újonnan megismert rendszerben egy indiai „Mesterszent” óva int bennünket az összes – általam eddig kipróbált – okkult és mágikus gyakorlattól.

Először elolvastam néhány, ún. „Surat Shabd Joga”-ról szóló könyvet, s egészen magával ragadott a szellemiségük. Ezúttal már ez tűnt számomra a „legtisztábbnak”. Hiszen a Mester szeretete, az önzetlen szolgálat, önvizsgálat – és fegyelem, alázat és őszinteség voltak a fő tényezők az Istenhez vezető úton... Elvárták, hogy a beavatottakkal hetente találkozzunk, ún. „Satsangokon”, ne együnk húst, halat, tojást, és ha lehet, napi két-három órát töltsünk el meditációban. „Légy jó, tégy jót, válj eggyé!” Így kaptunk beavatást az „Isteni Fénybe és Hangáradatba”... Tanításaikban gyakran idéztek a Bibliából, egészen más magyarázatot adva, mint ahogyan a mai napon – keresztényként – látom. Akkor nem ismertem még fel ezt a csapdát – amiről lehet, hogy nem is a mesterek tehetnek, hiszen ők oda születtek, ebben a hitben éltek. E „spiritualitás tudománya” a „Mesterszent és a tanítvány közötti érzelmi kapcsolatra épült”. Itt a megváltó nem Jézus, hanem a „Mester”, aki az általa beavatott embertől „átveszi a karmáját”. Az isteni kegyelem függvénye, hogy a rendszeres meditáció folyamán mikor jelenik meg a „Mester sugárzó alakja”, s majd Ő lesz, aki segíti az embert a belső úton továbbhaladni, fejlődni; a halálunk után pedig kezeskedik arról, hogy eljuthassunk az „örök hazába”, s eggyé válhassunk Istennel. Ha nem viselkednénk megfelelően ebben az életünkben, akkor azért (ha már beavatottak vagyunk), kegyelméből, újra egy „Élő Mester” közelébe fogunk újraszületni. Kevésbé tetszett már akkoriban is a Mester iránti túlzott rajongás elvárása, valamint az, hogy a családtagjainak és vendégeimnek, sőt, az állatkáinknak is húsmentes étrendet kell kínálni, hiszen ellenkező esetben növelem a saját, ill. a Mesterem karmáját... (Csoda, hogy él még, szegény!) Azt már csak félve írom le, hogy azt kellett elsajátítani, hogy „nehogy kíváncsozzunk egy-egy hely után a mennyországban”, mert

nem ez a végső cél, hanem: „eggyé válni az Istennel”! Ám ez nem fog menni az élő mester szeretete és segítsége nélkül! Jézus mennybemenetele óta ők a világosság hordozói („emberi pólusok”), s „az Ő szemükből árad az isteni mámor és fény”...

Ma már tudom Jézus Krisztustól, hogy csak rajta keresztül juthatok el az Atyához... (Jn 14,6). Ma látom, hogy mindegy az, hogy hány fokkal (10-30-90°) térünk el az igazságtól, de ha letérünk, akkor már nem Jézus szerint, s nem az evangéliumi „keskeny úton” járunk.

Pár hónappal e „beavatásom” után akadt a kezembe egy könyv a Hozsanna katolikus boltból, melynek tartalma a gyermekkori hittanórák anyagát juttatta az eszembe. A napi többórás meditációra szánt időmet ez alkalommal lelkiismeretfurdalás nélkül e könyv olvasásával töltöttem. A benne lévő ajánlott fejezeteket kikerestem a Bibliából. Közöttük olvashattam a figyelmeztetéseket a végső idők jeleiről is. A sorok nyomán felismertem a magam tévelygéseit. Kétségbeesve döbentem rá tudatlanságomra, s arra, hogy mennyire másképp magyaráztak eddig mindent azok, akikre hallgattam. Úgy éreztem, a sok év pocsékba ment... összeomlott egy vár... Szörnyű érzés fogott el. Mindenről, amiben eddig hittem, kiderült, hogy délibáb volt. Nulláról kezdhettem. Képes voltam szembenézni ezekkel az érzésekkel, hazug világom összeomlásával. Jézus ugyanis itt lépett be az életembe. Találtam különféle imádságokat és magam is elkezdtem imádkozni; szívből kezdtem kérni Jézust és Szűz Máriát, hogy mutassák meg, mi az Igazság?! Hála az Úrnak, nem hagyott cserben.

A segítő jelek nyilvánvalóak lettek, ugyanis még egy könyvbe botlottam, melyet egy misszionárius pap írt. Ebből azt tudtam meg, hogy az okkultizmus egészében véve a sátán csapdája az emberek szelleme ellen, hogy ne imádhassák Istent, s azt is, hogy a keleti guruk kötelékeitől milyen nehéz megszabadulni. Ismét felismertem hiányosságaimat, s azt, hogy milyen kevés, ha csak a testemet akarom épségben tartani (étkezés, gyakorlatok, jóga, stb.), a lelkem is csak emberi természet szerint működik, ha nem ajánlom fel Istennek, s nem Ő tölti be. „Testvérek, Isten irgalmára kérlek benneteket, adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemetek ésszerű hódolata” (Róm 12,1-2).

A könyvek után újabb „mentőcsónak” érkezett egy videofilm formájában, amelynek címe: „New Age keresztény szemmel”. A film első harmada alatt meghoztam a végleges döntésemet: *Jézus az én Megváltóm, nem más!!*

Harmincöt évet kellett Neki várnia erre a pillanatra... Ez volt életem *legszebb* napja! Jézus bennem ünnepelt, ledöntötte korlátaimat és olyan szabadságot éreztem, mint még soha!... A „tékozló fiú” visszatért, s valóban úgy éreztem, hogy úgy örvendtünk egymásnak, mint az apa a fiának. Isten végtelenül szerető irgalmát valóban megtapasztaltam ekkor. Napokig tartott az „ünnep”, azt hittem, soha nem lesz vége, de ez csak ízelítő volt... Hamarosan több órás beszélgetésre mentem László atyához, aki nagyon megértő volt, s ellátott jótanácsokkal. Pár hét múlva letehettem húsz év terhét Jézusnak egy gyónásban.

Nemsokára „Szentlélek-szeminárium” indult a templomunkban, s ennek keretében rendszeresen elkezdtem imádkozni és a Bibliát olvasni. Akkorra megcsömörödtem már a sok versengéstől, a tudás fitogtatásától, az egymás elleni áskálódástól, pénzelnyeléstől, hatalomvágytól, az álszeretettől, az érdekkapcsolatoktól, a hiú dicsőségvágytól, különködéstől..., melyekkel az eddigi köreimben találkoztam. Következésképpen elutasítottam minden „utálatosságot”, amit eddig bálványoztam!

Eleinte csak hétvégeken jártam szentmisére, s ma már (egy év után) majdnem mindennapos szentáldozó lettem. Hiszem, és élem, hogy Jézus jelen van a szentmisében, az Eucharishtiában, letehetem neki minden bűnömet, rossz tulajdonságomat, problémámat... történhet bármi, a bennem lakó békesség tanúskodik az Ő jelenlétéről. Nem győzők gyönyörködni hálaadással Jézusnak életemet alakító munkájában. Segítségével kezdem megtanulni a kicsinységet, a gyermeki ráhagyatkozást, szeretetem tökéletesítését. Be kellett látnom, hogy nem tudunk önerőből megtisztulni, megváltozni, sem megváltani magunkat

nem tudjuk, nem is kell erre törekedni, hiszen ezt már elvégezte Ő... Nem is szeretnék ezentúl másnak szolgálni! Az Ő kegyelmének minden lehetséges. Magammal tehát nem dicsekedhetem, csakis Jézus Krisztussal, akinek szabad akaratomból átadtam az életemet!

Még néhány részlet a Bibliából, melyek – többek között – engem erre a meggyőződésre vezettek: „Tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők következnek. Az emberek önzők, kapzsiak, elbizakodottak, kevélyek, szüleik iránt engedetlenek, hálátlanok, istentelenek, szeretetlenek, összeférhetetlenek, rágalmazók, mértéktelenek, kegyetlenek, lelketlenek, árulók, vakmerők és felfuvalkodottak lesznek. Inkább az élvezetet keresik, mint az Istent: a jámborságnak a látszatát még megtartják, de a lényegét megtagadják... De sokra nem viszik, mert ostobaságuk mindenki előtt nyilvánvalóvá válik...” (2 Tim 3,1-9).

„Mert jön idő, amikor az egészséges tanítást nem hallgatják szívesen, hanem saját ízlésük szerint szereznek maguknak tanítókat, hogy fülüket csiklandoztassák. Az igazságot nem hallgatják meg, de a meséket elfogadják. Te azonban maradj mindenben nyugodt...” (2 Tim 4,3-5).

„A lélek világosan állítja, hogy a végső időkben némelyek elpártolnak a hittől, megtévesztő szellemekre és sátáni tanításra hallgatnak. Ezek képmutató hazudozók, akiknek meg van bélyegezve a lelkiismeretük. Tiltják a házasságkötést és bizonyos ételek fogyasztását, jöllehet ezeket azért teremtette az Isten, hogy a hívő és igazságot ismerő ember hálaadással fogyassza. Hiszen Istennek minden teremtménye jó, és semmi sem megvetendő, amit hálaadással veszünk magunkhoz, mert az Isten tanítása és az imádság megszenteli... A test gyötrésének ugyanis kevés a haszna, de az Istenfélő élet mindenre jó, mert a jelen és a jövő élet ígérete kapcsolódik hozzá.” (1 Tim 4,1-5).

1996 februárjában

K. J.

II. A pokolból szabadulva

Az autó kormányát szándékosan kaptam el, az ütközés hatalmas volt, a kocsi összetört, de nekem a hajam szála sem görbült. A cselekedeteim és szavaim zavarosak, érthetetlenek voltak. Egy fura másik világról beszéltem, ahonnan nekem parancsolnak, és az utasításokat végre kell hajtanom. Ha nem teszem meg, szörnyű büntetéseket kell kiállnom, és a szeretteimet életveszélybe sodrom...

A családom úgy látta, hogy örült vagyok. A pszichiáter szerint súlyos **idegösszeroppanásban, tudathasadásban** szenvedek, és elég reménytelen az állapotom. Évekig tartó, hosszú gyógyszeres kezelés, és klinikai ellátás esetén is csak rendkívül lassú javulás várható. Magamra és másokra veszélyes vagyok, a cselekedeteim kiszámíthatatlanok. Az orvos feltétlenül intézeti kezelést javasolt, egyébként nem vállalt felelősséget. Én kértem, hogy adjanak nekem néhány napot, mert úgy éreztem, hogy én már meg tudok gyógyulni. Ha nem leszek jobban, ígértem, hogy magamtól visszajövök. Egy hét múlva már dolgoztam, egy év múlva szinte teljesen gyógyultnak mondhattam magam. Pár napig még szükségem volt altatóra, később azonban abbahagytam a gyógyszerek szedését. **Gyógyszerek és drasztikus orvosi beavatkozások nélkül váltam új, egészséges emberré.** Azt hiszem megértettem a tudathasadásom lényegét, és rátaláltam az egyetlen tökéletes és kíméletes gyógymódra, **Jézus Krisztusra.**

A közelmúltban a pokol rengeteg kínját, gyötrelmét tapasztaltam meg. Az átélt borzalmakat sokáig magamba zártam – a családom és az emberek meg nem értésétől tartva. Egyre erősebb azonban bennem az a gondolat, hogy a nyomasztó rémségeket azért kellett átélnem, hogy megtudjam: Isten öröktől fogva van. Ő adta az életemet, mely az övé. Ő ragaszkodik egész személyemhez. Nem adhatom más hatalomnak sem a saját, sem a mások lelkét. Hogy ezt megértsem, két kézzel kapott utánam az én Teremtő Atyám, felrázott és visszarántott egy szakadék széléről.

El kell mondanom, hogy a sátán új eszközök bevetésével akar magának lelkeket megkaparintani. Olyan csapdákat alkalmaz, amely ellen a jóakarátú emberek, még talán az Istent szerető, hívő, de nem eléggé éber lelkek is védtelenek. Csak a kellő felvilágosítás, a tisztánlátás és a Teremtő segítségének kérése állíthatja meg ezt. Gyors beavatkozás volna szükséges, és fontos lenne, hogy *a kísértő elleni küzdelem egy akolba terelje az Úristen nyáját.* Történetem legyen figyelmeztető példa mindazok számára, akik az Istenhez vezető útról letérnek és ismeretlen erőkhöz fordulnak gyógyulásuk reményében.

A lejtőn lefelé

Történetem lényegéhez tartozik, hogy elszánt materialista, ateista voltam, aki kezébe nem vett volna vallási tárgyú könyvet. Hitetlenségem és tudatlanságom kiszolgáltatottá tett.

A tragédiát követően volt elég időm elgondolkodni, hogy jutottam el idáig. A rohanásnak vége, elemeznem kellett eddigi életemet. Lássuk csak, hogy is volt?

Egy református „Isten háta mögötti” kis faluban születtem, ahol Isten az esti, gyorsan elhadart, féllálomba ringató imát jelentette. A templom pedig, hetente egyszer, a felnőttekkel együtt, nem kötötte le a figyelmemet. Nem így a hittanórák! Rendkívül izgalmasak voltak az Ószövetség csodálatos, kalandos történetei, amelyekből kiderült, hogy az Úristen hogyan »büntet«. Az Újszövetségig, Jézus Krisztusig már nem jutottunk el. Otthon, ha nem fogadtam szót, a nagymamám szidott, Istennel ijesztgetve. A jóságos, szerető és irgalmas Isten fogalma, a bűnbánat fontossága, Jézus megváltása el sem jutott hozzám. Az Ő neve a karácsonyi, ajándékhozó Jézuskához kapcsolódott csupán.

Az iskola felső tagozatában a történelem tanár (a Jóisten bocsásson meg neki) olyan meggyőzően tanította a vallás kialakulásának gyökereit – a marxizmus szerint – hogy mindent elhittem neki. A konfirmáción már azt kértem: Istenem, ha vagy, kérlek bocsáss meg nekem, mert úgy konfirmálok, hogy nem hiszek benned. És komolyan féltem, hogy Isten megbüntet, ha mégis van.

A középiskolában (állami) az Isten nevét nem volt szabad kiejteni. Csak titokban a pad alatt kulcsoltam össze a kezem, és magamban kértem a Teremtő Atyát, hogy segítsen, amikor nem akartam felelni. És Ő igen sokszor segített, mégsem hittem Benne igazán.

A felsőoktatásban az aktív mozgalmi élet a maradék hitet is kiölte belőlünk. A vallásos diákoknak erősen titkolniuk kellett hovatartozásukat, mert már a felvételin – később magam is ezt tettem – megrostálták a »nem idetartozókat«. Mindenben elfogadtam a rendszer szemléletét, mert *én egy »jó« gyerek szerettem volna lenni*, aki a tanárai, főnökei útmutatásait vakon, kritika nélkül teljesíti. Voltak kényes kérdések, mint »forradalom, vagy ellenforradalom-e 1956«, vagy a »vallásosság«, *amiről az intelligens emberek nem beszélnek*. Isten ismét csak a pad alatti kéztördelésekkel került elő, amikor éppen bajban voltam. És Ő még ekkor is, és később is még nagyon sokszor segített, ha hívtam... Akkor sem hagyott el, amikor megkaptam a piros könyvecskét. (Csak szapora pulzussal figyelmeztetett az értelmetlen szócséplésekkor, felszólalásokkor, hogy: „Vigyázz, nem neked való ez a játék”. Én azonban mindent nagyon komolyan vettem.) Én kiváló munkás akartam lenni, aki lekörözt mindenkit. Az erőm és akarásom szerint nem ismertem határt. Hajnaltól késő estig a munkahely szolgálatában. Jólesett a sok dicséret és kitüntetés. Az első és legfontosabb az életemben a munka volt. És mindig volt valaki aki a feladatokat észre vetette velem... A feladatokat, amelyeknek sosem volt végük. Észre sem vettem, hogy másoknak is szükségük lenne rám, a szüleimnek, nagyszüleimnek, testvéremnek, barátaimnak... Az Úr pedig figyelmeztetett az első daganattal. Műtét, kiesés a munkából... Észre kellett volna vennem, hogy nélkülem is megy tovább az élet, nem vagyok nélkülözhetetlen.

A nagy tülekedésben itt-ott besároztam magam. A lelkem mélyén azonban nem tudtam túltenni magam az egyre szaporodó fekete pöttyökön. Rászoktam a dohányzásra, mint feszültség-levezetőre. Naponta 3-4 kávéval mérgeztem magam, hogy sose legyek fáradt, teljesen túlhajszoltam, kizsároltam a szervezetem. A szorongások csökkentésére a belgyógyász pszichiátriai kezelést, a pszichiáter autogén tréninget javasolt. Kipróbáltam, megtanultam a rejtelmes gyógyító eljárást. Ahelyett, hogy életmódot változtattam volna, elfogadtam egy ismeretlen misztikus gyógyítást, amely valószínűleg fokozta nyitottságomat a transzcendentális világ felé. Később abbahagytam a tréninget, mert túl sok időt vett el tőlem, és a rohanó mindennapokba nem fért bele. A szapora pulzus állandósult, de nekem ez sem számított. Szedni kezdtem a Trasicort. Eleinte még a kétszer fél is sok volt, aztán a 3x4 is kevés lett. Végül összeestem az utcán. Az orvos szerint elromlott a szív automatikája, valószínűleg pészmékert kell beültetni. Öntudatlanul Istent hívtam, mint mindig, amikor bajban voltam és Ő egy új gyógyszer formájában ismét segített rajtam. Az Isten újabb, komoly figyelmeztetését megint nem vettem komolyan.

A pályám szépen ívelt felfelé. Már szinte mindent elértem, ami elérhető volt, csak családom nem volt. Rájöttem, hogy enélkül az egész hajszának nincs értelme. A Jóisten adott családot is, és úgy tűnt, minden rendeződik az életemben. Csak a szülés volt olyan rettenetesen nehéz. Egy napi reménytelen szenvedés a szülőszobán, és én akaratlanul, öntudatlanul sóhajtottam fel: Jaj Istenem, Istenem segíts! És akkor Ő ismét segített, felgyorsult minden, egyszerre elkezdtek futkosni körülöttem az orvosok, és megszületett a kicsi, pedig közel voltam ahhoz, hogy elveszítsem a kihordott egészséges gyermeket. Másnap pedig szégyelltem magam az orvosok előtt, mit gondolhattak rólam, hogy az Isten nevét sóhajtoztam...

Egész eddigi életemre az volt a jellemző, hogy én kértem, *Isten adott, de valahogy mégsem akartam tudomást venni Róla*. Ami ezután következett, arról úgy gondoltam, hogy az Úr elengedte a kezem. Csak később jöttem rá, hogy *Ő mindvégig kinyújtotta a kezét*, időnként utánam kapott, és felemelt, *csak én nem fogtam meg*, én engedtem el az Övét, én fordítottam egyre inkább hátat. Ő azonban nem mondott le rólam, újra és újra hívott.

Az annyira várt gyermek születése után hamarosan ismét az foglalkoztatott, hogyan lehet úgy szervezni az életem, hogy ne maradjak le a nagy versenyfutásban. Egyre kevesebb időt szántam a picire, pedig a Jóisten valóban egy csodát adott nekem, minden időt vele kellett volna töltenem. Csak utólag látom, hogy életem nagy részében egy olyan tökéletes vakságban éltem, ami az Istentől eltávolodott, gyenge emberekre jellemző, akik túlságosan is meg akarnak felelni előljáróik, környezetük elvárásainak, és saját becsvágyuk is hajtja őket. Nem mernek és nem is akarnak nemet mondani, és nem ismerik be, hogy nem bírnak el többet, s ha kell, inkább beleszakadnak, de megcsinálják a rájuk bízott feladatokat.

Reménytelenül

Isten következő figyelmeztetése a gerincsérv volt. A látszólag szerencsétlen sorozatos egészségügyi problémák miatt, egy évig fekdülnöm kellett. Végre elkezdtem egy kicsit önmagammal foglalkozni, no és persze a gyermekemmel, aki végre odaülhetett mellém és én meséltem neki, amíg csak a torkom bírta. Az Úr ismét felém nyújtotta a kezét. Én ismét megkapaszkodtam benne, de csak azért, hogy majd megint jól el tudjak rugaszkodni a következő feladat felé.

A betegségek pedig egyre jöttek.

Léguti- és (a rengeteg gyógyszeről) gyógyszer-allergiában szenvedtem, pikkelysömörös lettem, ízületi és reumatikus gyulladások korlátoztak a mozgásban. Állandósultak az ér- és nyirokér gyulladások. Az egyik lábam két-háromszor is vastagabb volt a másikinál (nyirokbetegség, melyet szintén gyógyíthatatlannak mondtak az orvosok). A vércukrom is elérte a cukorbetegség határát. Az immunrendszerem gyenge volt, állandósultak a torokfájások, náthák, vírusos fertőzések, és ezzel együtt járt a töménytelen gyógyszerfogyasztás.

Aztán jött Csernobil... Az atomrobbanás után különös, ijesztő jelek jelentek meg rajtam. A sebeim nem gyógyultak, állandósultak a herpeszes sebek, nyirokcsomó duzzanatokkal lett tele a hónalj. Néhány ismerős hasonló tünetekről számolt be. A csomóikat kiszedték, és aztán sugarazták őket. Félttem a műtétől, mert a sebeim egyáltalán nem gyógyultak. Egy két elejtett szó az orvosoktól: – A sugárzás tönkre teszi az immunrendszert, és Csernobil után az újabb sugárdózisok... Elkezdtem kerülni az orvosokat. Félttem a betegségtől a rossz sebgyógyulás miatt, de az orvosi beavatkozástól még jobban. Isten ismét segített. A szakirodalomban immunerősítő természetes szerekről olvastam, elkezdtem szedni ezeket, és aztán csökkenni kezdtek a csomók, és gyógyulni kezdtek a sebeim. Már megint kint voltam a bajból. Folytatódhatott a hajsza a sikerekért.

Eltelt néhány év, de nem jöttem rendbe teljesen. A betegségeimről nem vettem tudomást. A hátam és a fejem állandóan fázott. Még a mediterrán 40 fok hőmérséklete mellett is kendőt és pulóvert kellett hordanom. És jött az újabb figyelmeztetés. Több ciszta és daganat, a sebeim ismét nem gyógyultak, és két hónap alatt 15 kg fogyás. A szurkáló, hasogató fájdalmak már a szegycsontomban voltak. Később a bordáim, lapockacsontjaim kezdtek fájni, aztán az egész hátam. Végül az ujjperceim hasogattak. A kezemből kiesett a ceruza, már egy kilót sem tudtam megemelni.

A családban több rákos beteg volt. Mindegyik a hagyományos orvosi kezelést választotta, és egyikük sem gyógyult meg. A kivizsgálás után a gyermekem jutott eszembe, milyen kicsi még, szüksége van anyára. Először döbbsentem rá, hogy milyen fontos számomra

a gyerek. Úgy gondoltam ha másnap bemegyek a kórházba, többé ki sem jövök onnan, hiszen egy apró sebem 7 hónapig nem gyógyult be Csernobil után, és most ugyanott vagyok. Úgy döntöttem, be sem megyek... Először éreztem lelkiismeret-furdalást, hogy nem töltöttem több időt a gyerekekkel és a családdal. Néhány hetem még lesz esetleg, és azalatt legalább elrendezem a dolgaimat, és addig is a gyerekekkel leszek.

Kétségbeesésem a szakkönyvtárba vezetett. Reform-étrend, vegetáriánus táplálkozás, gyógyteák és egyéb készítmények. Három hét lékúra, Celladam és Béres-cseppek következtek, és egy hónap múlva a daganat a felére húzódott vissza. **Úgy éreztem, a kezemben a gyógyulásom.** Csak kitartónak kell lenni a Gerson kúrában... A kezdeti javulás után a munkámat nem tudtam abbahagyni. Késő éjszakába nyúló kotyvasztások, még kevesebb idő a családdal és a pihenésre.

Eljutottam a természetgyógyászokhoz. A talpmasször iszonyúan fájdalmas (fémmeleg) masszírozása eleinte megkönnyebbülést adott, a panaszok azonban hamar visszatértek. Eleinte hetente, majd hetente kétszer álltam ki a kínokat. Isten csodája volt, hogy a sok szörnyű fájdalmat el tudtam viselni. Egy másik, reikis ismerős kézrátétellel próbált gyógyítani. Tíz nap alatt annyira »feltöltött« – a szerinte – »Isten gyógyító sugarával«, hogy már szinte vibráltam, nem bírtam már elviselni az elektromossághoz hasonló feltöltöttség érzését. Eleinte ez is elvette a fájdalmaimat, de a kezeléseket egyre gyakrabban kellett megismételni.

A látványos javulás ellenére visszatértek a fájdalmak, melyek az esetleges csontra való áttétel valószínűségét sejtették. Állandó rettegésben éltem. **A félelem és a szorongás oda vezetett, hogy a gyógyulás reményében bármilyen – esetleg ismeretlen – erő segítségét is elfogadjam.**

Beccapva és megkötözve

Egy napon egy régi ismerősöm látogatott meg. Betegségemről, és mint arról több alkalommal is meggyőződtem, életem minden apró, rejtett titkáról tudott. Azt mondta, hogy őt Isten küldte, méghozzá az utolsó pillanatban, mert súlyos beteg vagyok, és ha visszautasítom Isten gyógyító sugarát, nincs már sok időm. Neki azonnal kellett jönnie, egy hetet sem várva. »Gyógyítóm« megvolt arról győződve, hogy ő az Úristen akaratának eszköze! A gonosz tehát hazugsággal közeleg! Vajon ki mondana igent, ha valaki azt közölné: ő a sátán energiájával gyógyít?

Isten övele a »patrónuson« (»őrangyalon«) keresztül tartja a kapcsolatot, és az »égi üzeneteket« naponta veszi ingája segítségével.

Az első »kezelést« rögtön meg is adta, melyet ezután 10 alkalommal ismételt meg. A testem felett köröket rajzoló inga érezhetően a testembe vitt valami energiát. A belső szerveimben valami fura, csiklandozó érzést észleltem. Lassan feltöltődtem az »isteni« energiával. A fájdalmaim csökkentek.

»Gyógyítóm« megmutatta, hogyan veszi »Isten« üzeneteit. Engem is bevezetett az ingázás metodikájába. A vágy, hogy Istennel én is közvetlen kapcsolatba kerüljek, rendkívül erős volt bennem. A kezembe vettem az ingát, de az nem indult meg. Ma már tudom, hogy az Úristen akkor figyelmeztetett: nem nekem való ez a játék. A »mester« szerint még nem gyógyultam meg, és az inga újabb 10 kezelést írt elő. A fájdalmaim megszűntek, a szívem megtelt a Teremtő iránti szeretettel. Hálás voltam, hogy meggyógyultam, és tovább próbálgattam az ingás üzenetvételt. Reménytelen küszködéseim közepette kiszaladt a számon: bezzeg az én gyermekem kezében hogy megindult az inga, amikor egy asszony ingájával kereste lakásunkban a káros sugarakat, és a gyermek elkérte tőle az izgalmas játékszert.

Hamarosan jött az üzenet: Isten azért gyógyított meg engem, hogy ne zárjam el Tőle – a család ateizmusával – az Ő utána sóvárgó gyermekemet. A kezébe kell adni az ingát, és majd ő gyógyítja tovább az anyját és a család többi tagját, így pl. a súlyosan beteg nagymamát. Én magam vittem el őt a »mesterhez«, aki gyorsan megtanította az inga használatára. »Kiingáztuk« a patrónusunk (»őrangyal«) nevét, és már néven szólíthattuk a titokzatos lelket, az inga mögött a válaszadót.

Eleinte csodálatos volt a »játék«. Megtudtuk, kik voltunk az előző életünkben, hányadik életünket éljük a Földön, és rengeteg »információt« kaptunk a túlvilági életről.

Egy napon megindult az inga a kezemben! Óriási köröket írt le. A »mester« szerint meggyógyultam, és ennek a patrónusom is nagyon örül, végre felveheti velem a kapcsolatot. Ezután napjaink jelentős része telt el a titokzatos világ kérdeztetésével. A kapott információk eleinte mindig helyesek voltak. Ez is a megtévesztésünket szolgálta. Meglepő volt, hogy az életünk a legapróbb részletekig ismeretes volt előttük. Néha az volt az érzésem, hogy az elménkben elraktározott – számunkra már teljesen elmosódó – összes emléknymot olvasni képesek. Bármire gondoltam, azonnal reagáltak rá. Nem volt semmi, amit elrejtettem volna a túlvilági lelkek elől. Ez viszont teljesen kiszolgáltatottá tett. (Isten rendezettséget adott nekünk, a túlvilág lelkei nem tudják olvasni a gondolatainkat. A reikis és ingás kezelés feltételezhetően lerontja a kapott rendezettséget, és az ember megnyitottá válik a gonosz lelkek előtt.)

Patrónusaink eleinte kedvesek voltak. Játszottak velünk. Segítettek a főzésben, tanulásban, kijavították a gyerekek az angol házi feladatát, segítettek a számítógép használatában, megmondták, hogy hol vannak az elveszett tárgyak a lakásban, jelezték, ha jött valaki hozzánk, vagy valaki telefonon keresett bennünket. Néha azért be is csaptak, és ezt azzal magyarázták, hogy ez csak egy próba volt, amit azért kell velünk gyakorolniuk, mert a feltétlen hitre kell bennünket nevelniük, mindent el kell hinnünk, amit ők mondanak nekünk. (Gyakorlott hívő hamar rájött volna, hogy Isten soha sem csapott volna be bennünket, hiszen Ő az örökké igazmondó, és a sátán egyik legismertebb tulajdonsága a hazugság – vallásos neveltetésünk hiányában mi ezt sajnos nem tudtuk).

Később már nem kellett az ingát kézbevenni, »beépültek« a gondolatainkba. Ők adták a kérdéseket és a válaszokat is. Kezdték helyettünk gondolkodni. Ettől kezdve a kapcsolat állandósult. A patrónus mindenbe beleszólt, tanácsokat, majd feladatokat adott, és végül követelt! Miközben másokkal beszéltem, ő állandóan zavart, mondta a saját véleményét: – Ez nem igaz! Akarod tudni az igazat?... És elkezdtem kételkedni mindenben és mindenkiben, eltűntek az életemből a szilárd pontok. Bizalmatlanná tett a barátaimmal szemben. Hamarosan elfogadtam, sőt ki is kértem az ő véleményét, és lassan megszűntem önmagam lenni, **megszűntem önállóan cselekedni és gondolkodni.**

A patrónus az Isten »bolygója« kerülést *próbákhoz* kötötte. A próbákat teljesíteni kellett, amelyekért azután pont járt. A próbák szituációelemzésekből vagy valamilyen utasítás teljesítéséből álltak. A pontszámaink alapján különböző komfortfokozatú »bolygókra való kerülést« ígértek nekünk a halálunk után. Ha minden utasítást követtünk, egymással versengve, gyorsan haladtunk. Hamarosan mi is »mesterek« lettünk, és elkezdődhetett a mi gyógyításunk!

Kezdetben a családban, majd baráti körben ajánlottuk fel »képességeinket«, majd utasításra, esetleg saját ötletünkre távol élő rokonaink, ismerőseink »gyógyításába« fogtunk. A »teleingázás« – utólag értékelve félelmetes fegyver, hiszen *a másik akaratától, beleegyezésétől függetlenül* kapja a – ma már számomra oly egyértelmű, de akkor még nem látott, nem ismert – pusztító energiát. Később azt is tapasztaltam, hogy **a mélyen hívő, Istent szerető embereken nem is fogott a teleingázás (»teleradiesztézia«)! Feltűnő volt, hogy a hívőket többnyire nem is engedték »gyógyítani«, – és valószínűleg nem is lett volna sok értelme.**

Később a »mester« *piramist* ajánlott az elküldött energia pótlására. A rézlemezről piramis alakúra összerakott eszközt a fejre kellett rakni. Az energia-áramlás megindulása néhány percen belül már érezhető volt. Tizenöt perc alatt teljesen feltöltődötté váltam. Sajnos több barátomnak is ajánlottam a »gyógyeszközt«, hiszen még egy napilapban is pozitívan írtak róla. Egy baráti családban, akik a lakásban tartották, az egyik családtag súlyosan **megbetegedett**, a másik **depressziós** lett. Amikor később kérésemre kidobták a házból, hamarosan rendbejöttek...

Az utasítások végre nem hajtása *büntetéssel*, pontlevonással járt. A büntetés kemény: étel- vagy italmegvonás, és rengeteg lelki gyötres. Állandósult a *vádolás*, korábbi bűneink állandó felhánytorgatása, újabbakra való felbujtás, sőt kikövetelés, majd ezekért ismét újabb büntetés járt. A korábban oly kedves patrónusok *ítéletvégrehajtókká* váltak.

»Nagylelkű« patrónusom szerint a »*megtisztulásra*« azért van szükség, mert olyan sok a vétkem, hogy biztosan a pokolra kerül a lelkem, ha itt a Földön nem vezeklek. Ő pedig gondoskodott arról, hogy egy pillanatra se felejtsem el, hogy egy senki és semmi, egy mocskos állat vagyok, akiben nincs semmi jó, és nem érdemlem meg Isten szeretetét és bocsánatát. Teljesen elhittem, hogy velejéig gonosz vagyok és nem is érdemlek megbocsátást (noha barátaim korábban jószívűnek, adakozónak, szeretőnek, türelmes és megbocsátó embernek tartottak).

Az állandó önmarcangolás az életkedvemet is elvette. A kapott feladatok gyakran helyzetelemzések voltak, amelyekben bárhogy is próbáltam megfelelni, olyan csűrés és csavarás következett, hogy rendszerint alulmaradtam. A végeredmény mindig azonos lett: nem vagyok alkalmas a feladatra: Isten szolgálatára, tehát ismét büntetés következett.

A »próbák« hamarosan éjjel-nappal folytak. Éjszakánként csak egy-két órát hagytak aludni. Mégis fáradhatatlannak tűntem, ugyanis rendszeresen »töltöttek fel energiával«. Utólag tudtam meg, hogy ennek ellenére testileg és szellemileg teljesen kimerítettek, az idegösszeroppanás széléig hajszoltak.

A próbákhoz tartozott a *feltétel nélküli engedelmesség* »Isten« parancsának. Érdekes, hogy bár teljesen igyekeztek a Teremtőt a bosszúálló és meg nem bocsátó Istenként bemutatni, én nemhogy eltávolodtam volna Tőle, hanem napról napra közelebb kerültem Hozzá imáim révén. A parancs és büntetés olyan általános lett, hogy végül rettegve a következményektől, minden utasítást gondolkodás nélkül teljesítettem. Hamarosan egy dróton rángatható bábúhoz hasonlóan csak a parancsra figyeltem. Mindent megkérdeztem, ha mégis magamtól akartam tenni valamit (Megehetem-e? Ihatok-e? Megvehetem-e? Odaadhatom-e? Segíthetek-e?). Önállóan már semmit nem mertem tenni, mert azután mindig büntetés következett. **Tökéletesen idomított robottá váltam.**

Minden korábbi bűnömet számon tartották, és szinte minden nap újakat kapartak elő a múltból, mindenért büntetés járt, mindenért vezekelnem kellett. Felkerestették velem ismerőseimet, akiknek bármiben is ártottam (szóval, tettel) valaha. Bocsánatukat kellett kérnem olyan dolgokért, amikről nem is tudtak. Megaláztatás megaláztatást ért. *A büntudatom már az elviselhetetlenségig fokozódott!*

A mérhetetlen szenvedés az imáim idején megszűnt. Az Istennel töltött percek csodálatos megnyugvást, megtisztulást, boldogságot jelentettek. Megtaláltam Istent, és oda nem adtam volna Őt – a legnagyobb kincset – semmiért. A Vele töltött csodálatos percek adtak erőt ahhoz, hogy ne adjam fel. A patrónussal beszélve viszont nem éreztem semmi emberit.

Lázadás

Egy alkalommal *megpróbáltam tiltakozni*, fellázadni, mert elhitették velem, hogy az én vétkeimért Isten a gyermekemet bünteti meg. Ezzel a szerető, megbocsátó, igazságos Isten képét akarták bennem összezúzni. Kétségbeesésemben Istent káromoltam! Azt mondtam,

hogy »még a pokol is jobb lehet az ilyen Mennyországnál«! Ekkor félelmetes dolog történt velem. A pulzusom felgyorsult, a szívdobogásom dübörgővé vált, erős szívtáji szorítást, fájdalmat éreztem, testem remegni kezdett. Lábam elgyengültek, és úgy tűnt, itt a vég. Térdre esve imádkoztam Isten bocsánataért, és a súlyos rosszullét lassan megszűnt. Ettől kezdve nem mertem tiltakozni semmiért. Mindent elfogadtam, némán türtem a megaláztatásokat és minden parancsot ellenkezés nélkül végrehajtottam. Minden fenyegetést elhittem. Állandó rettegésben éltem. Többé nem mertem kételkedni semmiben. A gonosz rabszolgája, eleven robotja lettem.

»A gyógyítások«

A mézesmadzag Isten megbocsátása mellett az volt, hogy „Isten különleges gyógyító képességet” adományoz annak, aki minden próbának megfelel. Végül az is kiderült, hogy Jézus Krisztus csodatételeihez hasonló képességekről van szó: a vakok, bénák, értelmi fogyatékosok, rákosok, AIDS és minden földi betegség meggyógyításáról. Ezt már nem mertem elhinni, tiltakoztam, hogy ehhez csak Jézus Krisztusnak van joga. Az újabb, kemény büntetés után már nem mertem tiltakozni. A legkisebb kritika, ellenkezés újabb büntetést vont maga után.

Egy alkalommal pl. kifogásolni mertem, hogy nem haladok a munkámmal, mert minden időmet ők kötik le. Épp egy piros lámpa előtt álltam, amikor **akaratom ellenére** elindult a kocsim a tiloson át az autók között cikázva (a lábam nem nekem engedelmeskedett), csoda, hogy nem lett semmi bajom. Isten megvédett a biztos haláltól, ismét megnyilvánult dicsősége. Egy másik alkalommal azt az utasítást kaptam, hogy az autó szivatóját kihúzva menjek a síkos úton. A kocsni felgyorsult és az első kanyarnál fékezhetetlenné vált. Isten mentett meg, hogy a villanyoszlopnak ne sodródjak, a bokrok fogtak fel... Számos esetben vonták el vezetés közben a figyelmem, az életemre törve. *Többször menekültem meg életveszélyes helyzetből – Most már tudom: mindig Isten segítségével.*

A kérdést minden krízis után feltették: Akarsz-e még mindig gyógyítani? És én mindig azt mondtam: igen.

Újabb utasítás: »Rendet« kell tennem magam körül. Minden felesleges »lomtól« meg kell szabadulnom. A ruháim túl kihívóak, Isten szolgálói ilyeneket nem hordhatnak. Még a gyermekemnek sem rakhattam el őket. Rengeteg értéket (ruhát, edényt) kellett kitennem a »kuka mellé«, hogy a szegényeknek adakozzam. Éjszaka, 1-2 óra alvás után már keltettek: nézzem meg, elvitték »ajándékaimat«. Szerintük mindent, ami eddig kedves volt számomra az életemben, fel kell számolnom. El kell hagynom a családomat, szegényen, éhezve, fázva, kiszolgáltatottan, idegen országban kell meghalnom, szeretteimtől távol, ha meg akarok menekülni és gyógyítani szeretnék. És én minden szörnyűség ellenére akartam.

Senkinek sem panaszkodhattam el a velem történeteket, hacsak nem akartam újabb büntetéseket. A »mesterhez« mégis elmentem, és zokogva kértem a segítségét. Az »égi« szerint megőrült a patrónusom, és súlyos büntetést kap, nem kerülhet a »Úr bolygójára«, amelyet viszont mi kiérdemeltünk a sok szenvedéssel. Megsajnálva szegény örült patrónusomat, én magam kértem a Jóisten bocsánatát a számára. Az új patrónus reményében boldogan rohantam haza, de hamarosan rájöttem, hogy az egész csak játék volt, még súlyosabb büntetések, válogatott kínzások következnek, most az árulásomért.

Egy egész napi étel- és italmegvonás után jókora adag élesztőt kellett a számba venni, amitől összetapadt a szám, és már szinte fuldokolva kértem az én Teremtő Istenem bocsánatát. Ő ismét segített, végre megindult a nyálelválasztásom és le tudtam nyelni a megdagadt, ragacsos élesztőt.

A legszörnyűbb lelki kínzásokhoz tartozott, hogy a«belső, rossz énemet» kellett megnevelnem, aki folyton Istent gyalázó szavakat mondott. Én hiába tettem bármit, a bennem

lévő gonosz állandóan káromolta Őt, és én szenvedtem a büntudattól, zokogva sírtam, de semmit sem tudtam ellene tenni. A büntetés pedig soha nem maradt el. Hosszú ideig térden állva kellett mondanom a Miatyánkot. Az ima szövegét folyton elfelejtették velem, amiért természetesen szintén büntetés következett.

Gyakran *ketten beszélgettek bennem*. Az egyik kérdezett, a másik válaszolt. Eleinte azt hittem, az egyik egy gonosz lélek, a másik az őrangyalom, és nekem kellett döntenem a helyes mellett. Sajnos mindkettő gonoszlélek volt, és bármelyik variáció mellett döntöttem, az mindig rossz volt, mert a felvetések voltak eleve megtévesztőek. Később az őrangyalomat kértem, hogy Ő hallgasson mindaddig, amíg teljesen meg nem szabadulok tőlük. Csak így tudtam részben kivédeni a becsapásokat. Így derült ki, hogy mindig a gonosz beszélt. Isten később sem beszélt bennem soha, hanem egy-egy gondolattal világított meg.

Az édesanyám súlyos beteg volt. Már csak napjai voltak hátra. Fél éjszakákat kellett őt távingáznom, hogy életben maradjon. Halála napján mellette voltam, ápoltam őt. Tüdőgyulladást kapott, és én éppen a mellkasát borogattam. A hang ekkor azt mondta, hogy nedvesítsem meg a kezem és hűtsem vele a hátát is. Vizes kezem a háta alá téve szörnyű villámlást éreztem. Az én testemen át adott a sátán egy szörnyű erejű energiát, mely talán az elektromos áramhoz volt hasonló. Az édesanyám fél óra múlva meghalt. »Megnyugtattak«, hogy csak a fájdalmát enyhítették. Kissé sántított a dolog, mert hiszen már napok óta nem volt magánál, később, amikor világossá vált előttem, hogy nem Istennel álltam kapcsolatban, majd beleőrültem a gondolatba, hogy rajtam keresztül ők ölték meg az anyámat, és vitték pokolra a lelkét. Csak egy igazi hívő ember megnyugtatósa csökkentette félelmem: az ember életét csak Isten veheti el, és a lélek sorsáról is Ő dönt! Ezt a szörnyűséget nem engedhette meg. Az egészséget csak az én kétségbeejtésem miatt rendezték. Az anyagi világ szerepében kellett élnem hónapokon át, megnyugvást nem találva. Az örület határán álltam.

Édesanyám halála után az egyik családtagomat is távingáznom kellett, hogy el tudja viselni a szenvedéseket. Később rajta tapasztaltam a távingázás hatását: a csupa szív ember konokká, kötekedővé, keményvé, a mindenkivel mindent megosztó ember fukarrá, a teljesen józan ember részegessé vált. »Tönkretettem« tehát őt is. Amikor a jeleket észrevettem, minden nap imádkoztam érte. Isten ismét segített, és ő hamarosan újra a régi lett.

Zavartként

Teljesen megbízhatatlanná váltam. Mindent elfelejtettem, mindenholnan elkéstem, a munkámat elhanyagoltam, a nap minden percében valamilyen kísértésnek voltam kitéve, és a megpróbáltatásoknak nem volt vége. A férjemmel össze kellett vesznem. Nekem kellett őt megbüntetnem az ateizmusáért. Én voltam »Isten ostora«, és ez is hozzátartozott a próbákhoz. Karácsony előtt majdnem a válásig feszült a helyzet. Az anyám temetésén magamtól mindenkit eltaszítva, egyedül álltam, az idegösszeroppanás határán. Ma már tudom, hogy az Úristen adott erőt, hogy mindezt a borzalmat ép ésszel át tudjam élni. Ő nem hagyott el soha!

Ugyancsak Karácsony előtt történt, hogy gyermekemet magammal kellett vonszolnom a templomba, és ott nyíltan megvallanom a papnak egy korábbi bűnömöt a gyermek előtt, hogy a gyerek vessen meg engem és lássa örültségemet mindenki. A jelenetre mégsem került sor, mert végül azt mondta a gonosz lélek, hogy ez ismét csak egy »próba« volt. A gyermek, aki félt, hogy az apja megtudja, hol járt (szegénynek elege volt belőlem), rettegve követett, és ezután sokáig nem is akart templomba menni. *Rossz emléküvé tették a karácsonyunkat és a templomot is.* A gyermek mégsem gyűlölt meg, csak nagyon sajnált a sok megaláztatás láttán.

Egy napon elkövetkezett a végső leszámolás! A patrónusom közölte velem, hogy reménytelen eset vagyok. Bűneim soha nem bocsáthatók meg, és ha még meg akarom menteni a gyermekem életét, szót kell fogadnom, mindent az utasításaik szerint kell

cselekednem. Nem mertem kételkedni, elhittem mindent. Megírtam a felmondó leveleket a munkahelyemen, mindenkitől elbúcsúztam (az örütség jeleit kellett látniuk rajtam). Kollégáim aggódva figyelték szokatlan viselkedésemet.

Hazafelé, a kocsiban megértették velem a tervet, elmondták, hogyan, milyen különös kegyetlenséggel kell végeznem magammal, hogyan kell összeszabdálnom a testem, ha a családom életét meg akarom menteni. Mire a gyermekem hazaér az iskolából, már halottnak kell lennem. Őt is halálra kellett volna rémítenem. Aztán egy hirtelen jött új parancs: rántsam el a kormányt, mert a következő útkereszteződésnél el fogok ütni egy gyermeket. A kereszteződés gyorsan közelgett. És akkor mérlegelés nélkül elrántottam a kormányt. Elöttem egy kőkerítés – fékezni tilos volt – biztos halál. Az utolsó pillanatban önkéntelenül az *Úristen szent neve szaladt ki a számon, és működésbe lépett a Teremtőtől kapott életösztön*, és én akaratlanul léptem a fékre, s a járda és a bokrok fogtak fel. Az Úr ismét megmentette az életem. Az autó teljesen összetört, de rajtam egy karcolás sem esett. A kocsii állapota alapján a szerelő azt mondta, csoda, hogy ezt az ütközést túlélte...

A kínzások azonnal folytatódtak. Újabb mesék: »Isten megkönyörült rajtam és helyrehozhatok mindent, ha gondolkodás nélkül teljesítem a parancsokat. Menjek el az összetört kocsitól, aztán menjek vissza, miközben már jártányi erőm is alig volt. Aztán dobjam az irataimat a kukába, s amikor bedobtam, szedjem ki onnan (az utcán, fényes nappal a kukába kellett másznom!). Aztán ismét: vegyem ki, majd dobjam vissza újra! Ez volt a »büntetés« a kukába kidobott, még használható tárgyakért, hogy soha ne felejtsem el: »a szemébe dobált értékeket, ételeket a szegények így szedik ki«.

Ellent kell mondani

Ekkor végre kimondtam: történjen velem és a családommal bármi, nem teljesítem a parancsot, és elindultam hazafelé. Alig tudtam vonszolni magam. Az Úristen *segített*, hogy épen hazaérjek.

Szomjazva az előírt böjttől, teljesen kimerülve értem haza. A gyötres folytatódott: »A gyermeked meg fog halni még ma, ha azonnal nem mész vissza a kukához. Vetközz meztelenre és menj vissza«. (Zárt osztályra kellett volna kerülnöm, vagy az öngyilkosságba menekülni.) Ismét nemet mondtam! »Ha iszol, meghal a gyereked«! Kétségbeesésemben felhívtam egy barátnőmet. Zokogva kértem, segítsen, nem tudom mit tegyek. Ő már tudta, mi van velem. Azt tanácsolta, várjam meg, amíg hazaér a gyermek, aztán igyam egy nagy pohár vizet, és majd meglátom, hogy nem lesz semmi baj. Így történt.

Egy örökkévalóságnak tűnt, amíg hazaért a gyerek, és akkor megittam a pohár vizet... és nem történt semmi. – Ismét megbocsátott az Úr, teljesítsd a parancsokat, ha nem akarsz elveszíteni a családodat – szólta az újabb parancs. Emlékezve az infarktusszerű tünetekre, nem mertem ellentmondani. Levetkőzni, felöltözni, levetkőzni... a gyerek meg csak nézett rám kétségbeesve: Anya, mi van veled? És együtt sírtunk. Az örült szerepét kellett eljátszanom. Tudott mindenről, tudta, hogy a sok szörnyűség az »égiek parancsa« és nekem a bűneimért kell vezekelnem.

Csak később jöttem rá, hogy **mi a gonosz célja velünk: bűnössé, gyilkossá tenni, öngyilkosságba hajtani.**

A gyermeket nem mertem egyedül hagyni, így vele mentem a »mesterhez«. Elmondtam neki minden velem történt szörnyűséget. A válasz készen volt: Az Úr megbocsátott, megfeleltél a próbáknak, nagyon jó a pontszámod.

Éreztem, hogy itt nincs valami rendben. A reikis barátnőmnél kerestem menedéket. Ütközben mindent elkövettek, hogy ne menjek oda. Tudták, hogy megkapom végre a felvilágosítást. A fejemben egy fura nyomó, szorító érzéssel próbáltak megállítani, és olyan szédüléssel, hogy alig tudtam járni. A gyerek támogatott. A Miatyánkot mormoltam

magamban, az ima adott enyhülést. Amíg becsukott szemmel mentem és imádkoztam, szűnt a szorítás, ha abba hagytam, azonnal visszatért, dülöngélve is alig tudtam járni. A gyermekem vezetett, mint egy világtalant. Már nem voltam ura önmagamnak, de küzdöttem ellenük.

Megkönnyebbülve

A barátnőmnek elmeséltem mindent. Ő azonnal mondta: – Hát nem látod, hogy *nem az Istennel állsz kapcsolatban?* Nem tudod, hogy a túlvilágon rengeteg gonosz lélek is van? Te az ő játékszerük lettél! – Íme a vallásos neveltetés hiánya! *Felnöttem abban a hitben, hogy a sátán csak a mesékben van, és íme, most megismerhettem, közvetlen közletről.* Sajnos őrajta keresztül jutottam el az Isten minden kétséget kizáró létezéséig. – Az Isten angyala nem tesz veled gonoszságot, – magyarázta – nem akarja, hogy felbomoljék a család, nem akarja, hogy öngyilkos légy. No és, hogy te vagy a gonosz, akinek bűnhődnie kell? Épp az a baj, hogy túl jó a szíved és túlságosan hiszékeny vagy. **Isten irgalmas és jó!**

Hónapok óta először éreztem hogy szűnik a lidércnyomás. Elmondott néhány hasznos tanácsot, néhány ördögűző mondókát, és én megkönnyebbültem. A feladat tehát egyértelműnek és egyszerűnek tűnt, nem szabad engedelmeskedni, *meg kell tanulni végre nemet mondani.* Az a tudat, hogy nem Isten tette velem ezt a sok szörnyűséget, nem Ő a bosszúálló, nagy megnyugvás volt. Most értettem meg, hogy az imáim idején az Ő melegségét éreztem, és az Ő segítségének köszönhetem, hogy túléltem ezt a néhány iszonyú hónapot, és hogy a látszat ellenére megőrizhettem elmém tisztaságát. Teljesen normálisnak éreztem magam.

A Jóisten adott erőt, hogy el tudjam viselni ép ésszel a megaláztatásokat, a testi és lelki kínzásokat.

A bosszú

Nem volt azonban vége a rengeteg szenvedésnek. A bosszúállás legalább olyan rettenetes volt, mint az előzmények. Már nem hazudták kilétüket. Újabb mesékkel kísértettek. Ők lesznek a világ urai. *Ők az ufósok is.* Engem már tökéletesen beidomítottak, én már nagy úr lehetek az új világban, ne adjam fel, minden próbának megfelelek. A válaszom most már természetesen NEM, NEM, és NEM! Soha nem árulom el az embertársaimat, én soha nem leszek az ő eszközük az emberek leigázásában! Sajnos, hiába igyekeztem nem figyelni rájuk, képtelen voltam kikapcsolni őket az agyamból és az életemből. Mondták a magukét reggeltől estig, sőt még éjszaka is. A »kaput« pedig, melyen ki-be jártak bennem, ekkor még nem tudtam lezárni.

Elmondták, hogy tőlük származik a híres szentendrei »gyógyító« energiája. A »gyógyító« embert saját bevallása szerint ufósok támadták meg, és valamit beépítettek a testébe, amitől nagy, »gyógyító« energiája lett. Ha csak hozzáér valakihez, annak azonnal megszűnnek a fájdalmai

Ez a mézesmadzag! Másoknak azonban minden és mindenki által gyógyíthatatlan, őrijítő fájdalmai lesznek! A »gyógyító« saját bevallása szerint is a sátán energiájával gyógyít, de nem tehet mást, ezt kell tennie. Ezt az embert »igazságosztónak«, »ítéletvégrehajtonak« nevezték a bennem lévő gonosz lelkek, aki – sejtésem szerint – a jókat bünteti jóságukért, és elveszi szeretetüket. Az orvosok az iszonyatos fájdalmakat nem képesek enyhíteni, a beteg nem tudja, hogy kizárólag Jézus Krisztus gyógyíthatja meg; a reménytelenség és a fájdalom felőrli az idegeit, és az öngyilkosságba menekül. Ez a sátán célja! A fejemben beszélők többször is megkérdezték, akarok-e ilyen »igazságosztó« lenni? Aztán ijesztgettek, hogy azzá tesznek.

Később értettem meg, hogy azért »csodadoktor« az ilyen »gyógyító«, mert azokat a fájdalmakat tudja enyhíteni, amelyeket a démonok okoznak, sátáni parancssal könnyít a szenvedő embereken – átmenetileg. Egyszer azt mondták: ha már minden ember kapott az energiájukból, majd akkor jön el az ő idejük! »Akár egy gombnyomásra, egyszerre örül meg a sok ember, vagy válik gonosszá«. Hogy a veszély valóságos-e, vagy csak ijesztgetés, nem tudom.

Egy plakáton láttam: villamos energia » kozmikus energia« segítségével... A lélegzetem is elállt! Én sajnos már tudom, milyen és honnan származik a rejtélyes kozmikus energia... Tudom, milyen iszonyú erő van ebben az energiában. Éreztem, amikor naponta töltöttek föl, szinte hasogatott a fájdalom a feltöltési helyeken. Amikor az édesanyám kapta tőlük az áramutést, szintén megmutatták, hogy nem kis energiáról van szó. Egy alkalommal egy fémasztalra tettem le a kezem. Hamarosan éreztem a bizsergő áramlást. – Azért sem ijedek meg és nem veszem el a kezem. Nem fogok szaladgálni előlük, úgysem lenne értelme. – gondoltam. A bizsergés pedig lassan égetővé vált. A nyoma hetekig fáj a karomon.

Különös esetek

Egy barátom az én esetemhez hasonló, de kevésbé kritikus helyzetéről számolt be az **agykontroll** tanfolyam végigjárása után. Eleinte minden tökéletes volt, nagyon jól érezte magát, csak egy mélypontja alkalmával jöttek az érthetetlen, különös jelek: a rejtélyes energiával való feltöltődés, a magatartás megváltozása, majd az örültséghez és öngyilkossághoz közeli állapot. *Őt is az Isten felé fordulás, a hit szabadította meg.*

Egy ismerős, aki korábban **reikivel** gyógyított, egyszer elmesélte, hogy mindig szeretett volna ufósokkal találkozni. Egyszer különös dolog történt vele. A csengő megszólalt, ő ajtót nyitott, és egy pislákoló fény állt előtte. Bejött a lakásba és a mellkasára tapadt. Ő mindössze egy nyomást érzett. Aztán a fény eltűnt, és ő nem értette, mi történt vele. A többi reikis barátjával megbeszélte az esetét. Kiderült, hogy nem ő az egyedüli, akinek hasonló élményben volt része. A kicsiny fénylő lények az emberek szeretetét veszik el – ezek után már tudom, a bukott angyal jelent meg nála. Ez az ember rendszeresen kezelte a családját és ismerőseit reikivel és ingával. A gyermeke kitűnő tanuló és mintagyerek volt. A kezelése hatására megváltozott, kicsapongóvá vált és nem akart továbbtanulni. Nem hittek nekem, hogy a sátáni sugárzás közvetítése az oka a szerencsétlenségeiknek. Később a fiú elutasította az anyja transzcendentális kapcsolatfelvételeit, és megváltozott. Az ő élete rendeződött, de az anyjáért még mindig imádkozom.

Nem, nem, és nem!

A sok »igen« helyett elérkezett a »nem« korszaka. Minden retorziót elszenvedtem, de nem engedtem. Nem hagytak aludni sem engem, sem a családomat. Mindenkinek az örüléssig korbácsolódtak az idegei. Mindenféle fájdalommal és egyéb jelekkel gyötörtek. Pillanatok alatt produkálták az összes, korábbi betegségek alatt érzett fájdalmaim. – Égni fog a vizeleted! – mondták, és másodperceken belül olyan csípős fájdalmat éreztem, mint hólyaghurut esetén. Órákon keresztül ötpercenként szaladgáltam WC-re. Egyetlen nap alatt megduzzadt és hasogatva szurkált az összes cisztám és daganatom. Az egész testem tele volt fájdalommal, melyek néha már az elviselhetetlenség határát súrolták. Rájöttem, hogy *a sátán mindenféle fájdalmat képes okozni*. Ekkor értettem meg, hogy a gonosz így ösztökéli az embereket az orvosok elhagyására, és irányítja a reikisekhez, ingásokhoz, akik aztán látványos „gyógyítást” rendeznek.

»*Örülként*«

A karambol után a családom türelme elfogyott. Szerintük megőrültem. Rábeszéltek arra, hogy forduljak pszichiáterhez. Éreztem, ha nem teszem meg, erőszakkal is elvisznek. A materialista orvos ámulva hallgatta történetemet. Ilyen esettel még nem találkozott. (Sajnos, még fog!) A helyzetet olyan súlyosnak találta, hogy szerinte komoly orvosi segítség nélkül remény sincs a gyógyulásra. Veszélyeztetem magam és mások életét, ezért a kórházi kezelést javasolja. (A hang pedig kárörvendően mondta: Megmondtam, bolondok házába juttatlak!) Egy utolsó lehetőséget kértem. Tekintettel arra, hogy nem tudtam mondani, hadd próbáljak meggyógyulni otthon. Erős altatót kaptam, amitől végre tudtam aludni. Egy hétig volt szükségem a nyugtató gyógyszerekre.

Ismét nehéz idők következtek. A gondjaimat nem oszthattam meg senkivel. El kellett titkolnom állapotom súlyosságát, ha nem akartam vállalni a radikális orvosi beavatkozást. Isten volt az egyedüli, akivel mindent megbeszélhettem, anélkül, hogy a zártintézeti kezeléstől kellett volna rettegnem. Őt kértem, hogy szabadítson meg, de Ő nem adta azonnal a gyógyulást! Akkor még nem értettem, miért nem segít rögtön, miért nem törli el a sátán hatalmát egyetlen pillanat alatt, hiszen Ő képes rá. Miért nem segít, hiszen Ő biztosan végignézte a szenvedésem. Később értettem meg: az ár az, hogy az eltorzult személyiségemnek meg kell változnia. Időközben észrevettem ugyanis, hogy teljesen átalakultam.

A korábbi reikis kezelések hatását észre sem vettem magamon, pedig utólag visszatekintve voltak apró jelek. *A személyiségünk úgy változik meg lassan, hogy észre sem vesszük. Az inga fokozta egyéniségem teljes elferdülését.* A változás az arcomra is kiült. Egy alkalommal a tükörbe nézve megijedtem a tulajdon arcomtól! A férjem gyakran látta rajtam a fura jeleket és Ő maga sem hitte, hogy gyógyulok.

A fájdalom miatt azt hittem, visszatértek a betegségeim. Elhittem, hogy az alacsony »bioenergiaszintem« miatt lettem rosszabbul.

Egy reikis barátnőm felajánlotta, hogy az inga sátáni energiája helyett majd ő ad nekem csodatevő gyógyító sugarat, és elkezdett feltölteni – a szerinte – isteni energiával, a reikivel. Mindaddig hittem neki, amíg egyszer magam is kipróbáltam: én is képes vagyok energiát adni ilyen módon. És akkor döbbsentem rá, **hogy ugyanazt az energiaáramlást érzem, mint az ingánál.** A »gyógyító sugár« tehát egy helyről jön, és már nem volt kétséges számomra, hogy honnan. Az Uristen hónapokig nem akart engem lényegesen gyógyítani, hiszen a romboló sátáni energiát még mindig kaptam. Rá kellett jönnöm: **a reiki is zsákutca.**

Ettől kezdve elvettem minden kétes energia adását és kapását, és végre eljutottam ahhoz, hogy csak Istenben bízhatok. Vártam az Ő jeladásait, de gyakran csalatkoztam. A sátán válaszolt, de azonnal. Erre hamar rájöttem, és szörnyen egyedül voltam, nem oszthattam meg a gondolataimat senkivel. A kísértő később a gondolataimba beépülve továbbra is állandóan kísértett. A felismerése így nehezebbé vált, mert a lelkiismeretemként szólalt meg, és gyötört tovább. Állandóan önértékelésre készítve vádolt, elemeztette velem cselekedeteimet, erősítve bennem azt az érzést, hogy még mindig tele vagyok bűnnel. Csalafinta fogásokkal vezetett mindig veremhez, és én rendszerint beleestem. *Az »igazság bajnokaként« állandóan véleményt mondatott velem, és ezzel sorra megbántottam a barátaimat.* A lelki kínzások továbbra is kíméletlenek voltak. Egy hét erős altatás után mégis javult annyira az állapotom, hogy dolgozni kezdtem, s ha nehezen is, de valahogy el tudtam látni a munkám.

A javulás lassan és nehezen ment. A Jóisten megmutatta nekem, hogy mi a baj: **Nincs bennem szeretet!** Nem érzek semmit, ha a gyermekem megsimogatom, nem érzem, ha fáj valamije, nem tudok részvételt lenni senki iránt. Teljesen elfásultam. Eltűnt belőlem minden tulajdonság, minden, amitől embernek érezhetjük magunkat! Ez kellett tehát a sátánnak!

Nincs benne semmi szeretet! Ezt irigyli tőlünk! Ezt lopta el tőlem! Ahhoz, hogy megkötozhessen, olyanná kell válnom mint ő.

Megkönnyebbülést csak az imáim hoztak. Nem foglalkoztam azonban eleget a tiszta forrás, a Biblia tanulmányozásával. Hamarosan meg kellett értenem, hogy csak ez az út vezet Istenhez. Meg kell ismernem az Ő tanításait ahhoz, hogy közel kerülhessek Hozzá, hogy el tudjam fogadni a magam számára, és az Ő elvei alapján tudjak élni.

Ritkán jutottam azonban olyan helyzetbe, hogy ne lássa a családom »örültségem« újabb jelét, most a hirtelen támadt vallásosságot. Sajnos nem tudtam eleget foglalkozni olyan könyvekkel, amelyek talán gyorsabban vezettek volna a kiúthoz. Egy az Istenben szilárdan hívő barátnőmnek mégis elmondtam a velem történeteket. Biztos vagyok abban, hogy az én Teremtő Atyám vezetett el engem őhozzá. Ő volt az első, aki azzal fogadott: „érték mindent. Hasonló esetek a Bibliában jócskán akadnak. Nekem nyugodtan elmondhatsz mindent, az én hitem szilárd. Én nem félek a sátántól!“. Ő mondta ki, hogy két kézzel kapott utánam az Úristen, és igen erősen hív. Tőle kaptam bátorítást, hogy soha ne adjam fel, meg ne torpanjak, és csak előre nézzek. A hetek óta gyötrő problémáimra Isten az ő szájába adta a választ.

A gyermeket is megtámadták

Egy alkalommal, nyaralásunkkor a tűző napon feküdtem a tengerparton. A szemem behunytam, de furcsa módon nem kellett hunyorognom, a fény nem bántotta úgy a szemem, mint máskor. Gyönyörű vörös lángokat láttam. A Nap vöröse – gondoltam. Ez a vörös azonban nem a megszokott volt, narancssárgából mélybordóba ment át, majd egy gyönyörű színjátész kavalkáddá alakult. Ez az a vörös, amit a gyermekem hónapokkal ezelőtt látott először, és azóta is minden alkalommal boldog, amikor ez a szín megjelenik, mert az Úristen szeretetének jelét sejtje benne. (A reikisek szerint ugyanis a különböző »csakrák« megnyitása behunyt szemmel különböző színek látásával jár.) A gyanú azonban már olyan erős volt bennem minden új »csoda« iránt, hogy képzeletben rárajzoltam a feszületet, majd elmondtam: – Távozz tőlem sátán! – és a jel eltűnt. Csak ekkor értettem meg, hogy a gyermekem, aki gyakran látta a csodálatos színt, és örült az Úristen szeretete jelének, valami mást imádott titkon, tudta, és akarata ellenére. Sajnos a gonosz benne is beszélt, ezzel adta tudtomra az Úr, hogy nem én vagyok az örült, hanem *mindenkinek ez a sorsa, aki gonosz erőknek nyitja meg magát, velük párbeszédbe kezd.*

A gyermek visszautasította a gonoszt, és ezt aznap éjjel egy kemény megtorlás követte. Egész éjszaka nem tudott aludni. Csak ült az ágyban és szörnyű képeket látott, akár becsukta a szemét, akár kinyitotta, nem tudta eltörölni a látomásokat. Ahogy behunyta a szemét, hatalmas lángok jelentek meg előtte, aztán egy üstökösszerű égő tárgy közeledett felé. Ő folyton dobálta a Jézus Krisztus vérével festett kereszt szimbólumokat, mire a riasztó képek eltűntek, de azonnal újak jöttek. Csontvázak rohantak felé, a kaszás jelképei, majd tüzes vasvillákkal szarvas ördögálapok közelítettek hozzá, és más hasonló borzalmakat élt át. Imádkozni kezdett: – Édes Istenem, segíts, ne engedd őket a közelembem! – És ekkor Péter mondata jutott az eszébe a kedvenc könyvéből: Quo vadis Domine? Elismételte a mondatot számtalanszor, és érezte, hogy mennek ki belőle a gonosz lelkek. Az Isten nem hagyta el őt. Segített rajta, mert volt hite, tudta, hogy csak Őbenne bízhat! – A gyermek megkönnyebbült és mély álomba merült. Reggel, amikor elmondta különös, rémekkel teli éjszakáját, nem értettem, miért nem bántották eddig, és miért támadták meg most. Lehet, hogy nem lett volna szabad elmondanom neki? Én ugyan gyakran láttam apró jeleket: az én abszolút jó, szófogadó és rajongásig szeretni tudó szelíd kislányom mintha megváltozott volna. Engedetlen lett és visszabeszél, egész nap a fején van a magnó, és bömböl a fülébe a tánczene. Durcás lett, lepergett róla minden nevelési próbálkozásom. Kamaszodik – mondták róla, de én éreztem, hogy ez a gonosz, az inga hatása. Nem tévedtem. Eddig is negatívan

befolyásolták, de mivel engedett a rossznak, nem bántották. A nyílt támadás csak akkor következett be, amikor először ellenállt, amikor rájött, hogy az engem bántók vannak övele is.

Az éjszaka után haditervet dolgoztunk ki. A gyermek minden este addig imádkozik, amíg el nem alszik. Ha mégis jelentkezének, akkor felkelt engem. Az első Miatyánkot együtt mondtuk el. Aztán elképzeltük, hogy a sátánt Jézus Krisztus feszületéhez láncoljuk, elé térdeltetjük. Mi azt mondtuk neki, ha megjelent behunyt szemünk előtt, hogy: Térdre Jézus Krisztus feszülete előtt!

A másik nagyon megdöbbentő élményünk az volt, hogy olyan áramlásokat éreztünk egymás, vagy más emberek érintései nyomán, mintha ki-be járkálnának a testünkön keresztül. A gyermekemet igen gyakran még átölelni sem mertem, mert a szeretetem legkisebb megnyilvánulása esetén ő megrázkódott, és kért, hogy ne érintsem, mert érezte ezeket az áramlásokat. Leprásnak, undorító féregnek éreztem magam. Rettegtem az emberi érintkezés minden formájától, még a kézfogástól és az érintéstől is.

Most értettem meg mi az: tisztátalannak lenni, és miért mondták régen a betegre is ugyanezt.

Kétségbeeséseim idején Isten mindig segített. Egyszerre jött egy ötlet, kihez kell fordulnom, kitől kell segítséget kérnem. Így jutottam el ismét a hívő barátomhoz, aki mesélt nekem egy imádságos körről, ahol tudják, hogy mit kell tenni ilyenkor. Nagy nehezen rászántam magam, a segítségüket kértem. Végre szakemberek között! Értették, amit mondok, és nem ijesztgettek azzal, hogy tudathasadásban szenvedek. Melegséget, testvériséget árasztottak, és együtt imádkoztunk a lidércnyomás megszűnéséért, a gonosz hatalmának megtöréséért, és azért, hogy az Úr bocsássa meg a bűneimet, könyörüljön meg rajtam és a családomon. Most végre láttam, hogyan kell imádkozni, és kihez. Jézus Krisztus a gyógyító, a szabadító. És mi alig tudtunk róla valamit. Szégyelltem magam, és kezdtem már megérteni, miért nem volt teljes a szabadulásunk.

Friss testvéreim böjttel erősítették meg imádságukat értünk. Úgy éreztem, nekem is ezt kell tennem magunkért, bűneim bocsánatáért és mindazokért, akiket én kevertem bajba. Minden megingázottért egy napi teljes böjt (csak vízivás), határoztam el lelkesen. Nem tudom, az Uristen hogy fogadta a böjtünket (a gyermek is csatlakozott, vacsora kihagyásokkal). Azt azonban hamar észrevettük, hogy a böjtök idején nem érzünk éhséget! Az Úr ilyen módon fejezte ki szeretetét – amit megtérésünk minden egyes napja óta érzékelünk!

A vádló

A sátán nem nézte tétlenül egyre erősödő szeretetünket és ragaszkodásunkat az egy igaz Isten felé. Bűneink lajstromát elevenítette fel állandóan, és el akarta hitetni, hogy az Úr sosem bocsátja meg az ateizmusunkat, a vallásellenességünket, valamint a többi jelentősen felszaporodott bűnünket.

Vádolt és szorongást okozott, bűntudatunkat állandóan gerjesztette. Lelki vezetőm elmondta, hogy ha igaznak érzem a sátán vádolását, bánjam meg, tegyem le, kérjem Jézus Krisztus bocsánatát, de aztán felejtsem el, és lépjek tovább, ne hagyjam folytatni a vádolást...

Enyhülés

Az Úr végül megadta nekem azt a kegyelmet, hogy többé-kevésbé le tudtam zárni magam, azaz nem beszélhetett már állandóan a gonosz a fejemben! Eleinte, ha megszólalt azonnal elkezdtem mondani a Miatyánkot...

A Szentírás szerint nem kell bevárni a sátánt, alá kell vetni magunkat Istennek és a gonosz elfut előlünk. Én nem ezt tettem. Ezért nem volt teljes a szabadulás. Utólag már tudom, hogy *a félelem és a gonosszal való hadakozás miatt nem jutottam hamarabb az Úristen közelébe.*

Az ijesztegető

Minden egyes esetben, amikor a reikis, vagy ingás barátaimért imádkoztam, azt kérve az Úristentől, hogy szabadítsa meg őket is a gonosztól, világosítsa meg elméjüket, mutassa meg nekik is, hogy tévúton járnak, – a sátán valamilyen retorziót alkalmazott. Gyakran a gyermek zaklatásával próbálkozott.

Két és fél év telt el különös esetünk kezdete óta, és a gyermek a böjtjeim idején még mindig félt, szorongott.

Amikor eldöntöttem, hogy leírom az esetem, és a szakemberek kezébe adom, ismét a gyermekemnek estek. Arra biztatták, hogy vessen véget az életének, és hogy mindezt késsel tegye.

Papok szabadító imája után a gyerek jobban lett, de az első kísértések vissza nem utasítása után még egy ideig vissza-visszatértek a félelmei; egy-két imádság után ma már teljesen zaklatás-mentesek a napjai.

A hittan fontossága

Én, aki tiltakoztam a hittan iskolákban való oktatása ellen, én kiáltom, *nem nőhet fel az Istenbe vetett hit nélkül az emberiség!* A szorongás, a félelem mindennapjainktól, a szegénység, a kizsákmányolás és a bűnözés mind az Úrtól való eltávolodásunkat jelzi. Én a hajdani ateista, vallom, hogy megtalálható a hitben a Teremtő Atyaisten, van Jézus Krisztus, van Szentlélek és van túlvilági élet.

Mindennapi imádságaink során **Jézus Krisztus szabadított meg bennünket** a sok szörnyűségtől. Kérésünkre a Szentlélek által pedig megbocsátotta bűneinket, fokozatosan visszaadta a szeretetünket, és nevelni kezdett, ráterelt bennünket arra az útra, amely bennünket az Ő országába vezet.

A démonizáltság okai

Lelki gondozóm, aki vállalta, hogy segít nekem az Isten közelébe kerülni, egyszer elmagyarázta, hogy a démonizáltság állapota három ok miatt következhet be:

- bűnben élés,
- Isten nélkül élés,
- mágiába keveredés.

Utólag visszapillantva: mindhárom ok illett rám. Nem az Isten által előírt törvények alapján éltem az életem, többnyire nem is ismertem őket. A 10 parancsolatra rég nem emlékeztem már. Megkereszteltek ugyan, sőt konfirmáltam is, de a kezdeti kételkedés után az iskola materialista nevelése és a szülői passzivitás az ateista oldalra lökött. Megvetve és néha kigúnyolva a vallásos embert, sőt egyes esetekben még bántalmazva is, vagy elfogadva az ő üldöztetésüket, nem kiállva mellettük, többször is bűnt követtem el. És végül a »mágia« – gyakran hallottam e szót, de sosem értettem, pontosan mit is takar. Számomra a sátánizmus, a szellemidézés meseszerűnek tűnt, nem is hittem benne. Mindhárom bűn együtt – megérdemeltem a leckét: az Isten hagyta, hogy megtapasztaljam a másik oldalt, azt amellyel felvettem a kapcsolatot, de Ő megbocsátott nekem, mert kértem Őt erre. Csak azt nem értettem, hogy a gyermekemnek miért kellett mindezt átélnie. Hiszen ő csak a

harmadikban volt bűnös, de ebben sem ő, hanem én. Ha erre gondolok, mindig úgy érzem, hogy a szörnyű események nem véletlenül történtek meg velünk. Talán Isten akarta velünk megláttatni, hogy ezt kapják mindazok, akik a sötétség birodalmával játszogatni kezdenek. Ha ezek az események csak velem történnek meg, magam is azt mondanám, hogy örült voltam, így, hogy a gyermekem is átélte, már nem mondhatom. Tudomásom szerint rajtunk kívül a környéken még három ingás ment át hasonló folyamaton. Az ő sorsukról semmit sem tudok.

Nem egészen két évvel később a »mester« első kezelése után hallottam a hírt felőle: megőrült! – Bárcsak tudnék rajta segíteni. Sajnos lehetetlen, meg sem hallgat. Kétszer is próbáltam megértetni vele, hogy rossz úton jár. Szerinte én kerültem a sátán karmaiba azzal, hogy letettem az ingát. Ő még mindig hisz nekik. Már három éve imádkozom érte.

A megbocsátás

A vásárcsarnokban nem találtam meg a pénztárcám, és én azt hittem, hogy ellopták. Könnyek között kértem az Jóistent, hogy bocsásson meg a tolvajnak, mert én már nem haragszom rá. Először éreztem azt a megbocsátani tudást, ami a Biblia olvasása közben ragadt rám. Végiggondoltam életem nehéz helyzetét. Sorra bocsátottam meg azoknak, akik ártottak nekem, és bennem nyomot hagyott az ő szeretetlenségük. Hálát adtam az Úrnak, hogy vérevel lemosta rólam bűneim, megtisztított, és különös kegyelmének jeleit mutatta. Előlről kezdhetem az életem, onnan a gyermekkori tisztaságtól. Köszönöm, hogy a boldogságtól könnyezni tudtam ismét. És köszönöm a félelemnélküli új életet, a szabadulást a szorongásoktól. Köszönöm a boldogságot, mert tudom, hogy az Isten megbocsátott és szeret engem, és **ismét tudok szeretni**, most már *nem csak a szeretteimet, hanem az ellenségeimet is*.

Az Úr kegyelméből eljutottam végre addig, hogy ha a hivatlan vendégeim fájdalommal vagy jelekkel zaklattak, már nem zavart, és rájöttünk a gyermekemmel együtt, hogy dacolni kell, nem kell róluk tudomást szerezni, nem kell őket észrevenni, meghallani, nem szabad válaszolni sem beszédben, sem gondolatban, nem szabad félni, tisztán kell élni és nagyon-nagyon közel kell kerülni az Istenhez. Ez a titka a szabadulásnak.

A vágy, hogy Isten törvényei szerint kezdhesek új életet, rendkívül erős volt bennem. Eleinte ezer és ezer gondolat gyötört. Sok időbe telt, amíg rájöttem, a *Jézus Krisztus rendszerint nem válaszol azonnal*. A felvetett kérdéseimre gyakran csak napok, hetek múlva kaptam meg, immár biztosan Tőle a helyes választ... Rengeteg ismeret hiányzott, amit meg kellett volna tanulnom a vallásos nevelés kapcsán, ha ebben nőttem volna fel. Nap mint nap éreztem mennyire hiányzik az ilyen irányú foglalkozás, de mindig taszítást éreztem a templomtól.

Az Úr oltalmában

Mintegy két év telt el azóta, hogy imádkozni és böjtölni kezdtem másokért. A böjtölések idején, vagy közvetlen utána gyakran kisebb, nagyobb kellemetlenségek értek. Lépten nyomon koccanások az autóval, vagy egy igen nehéz böjt esetében a családom karambolozott igen súlyosan. Mindezek ellenére nem mondtam le a böjtös imádságokról, mert úgy éreztem ezek a legkedvesebbek az Úr számára, hiszen kifejezzük szeretetünket és lemondanitudásunkat másokért. Tapasztalataim szerint ezeknél az imáknál az Úr rendszerint teljesíti kéréseinket. Egy alkalommal elmondtam egy lelki atyának gondjaimat. Ő megáldotta az autót, a lakást, és kért Istentől őrzőangyalokat, akik vigyáznak rám, a családomra, a házra, az autóra. Ettől kezdve megszűnt minden koccanás és egyéb baleset. Az

Úr kicsiny dolgokban is tud gondoskodni. Előfordult, hogy a munkahelyemen hiába kerestem valamilyen aktát, amelyen dolgozni akartam, sehol sem találtam. Imádkozni is kezdtem ezért, de nem került elő, ám megakadt a szemem az éppen aznap határidős feladaton, amelyet sürgősen meg kellett csinálnom. Amikor az készen lett, az Úr megmutatta, hogy a másik irat, amit kerestem, végig ott volt az orrom előtt, de megvédett attól, hogy a határidős feladattal elkésem.

Egyszer az Úr eszembe juttatta, egy ismerősöm tanúságtételét, aki a fájdalmát felajánlotta az Istennek valakiért, és a fájdalmai megszűntek. Egy alkalommal a gyermek súlyos fejfájásról panaszkodott. *Ajánld fel az Úrnak azért, akiért ma kiemelten imádkozol.* Amikor megtette a felajánlást, azonnal elmúltak a fájdalmai.

Ahogy változott a szemléletem, úgy változott az emberekhez való viszonyom is. Már nem vártam el a környezetemtől, hogy mindenki tökéletes legyen, ne ejtsen semmi hibát. Kezdttem szeretni az embereket a hibáikkal együtt. A gyermekemen is észrevettem néha a türelmetlenséget, kishitúséget, szorongást. Ő ilyenkor mindig a gyermekeknek írt Bibliát vette a kezébe, és hamarosan meg is nyugodott. Kezdetben én is ezt a gyönyörűen illusztrált, a gyermekek számára is könnyen érthető könyvet olvastam el, mert eleinte semmihez nem volt elég türelmem – a Bibliához különösen nem a gonosz hatásaként. A gyermek-Biblia engem is megnyugtatott. Ez volt az első szentkönyv, amely felkeltette bennem az igényt az Evangélium olvasására.

Az Isten gyakran finoman készítetett, megmutatta, hol segíthetek. És én boldogan kezdtem cselekedni a jót, nem törődve azzal, hogy sokan bolondnak néznek. És minél többet adtam, annál inkább gondoskodott rólunk Isten. Soha nem fogyott ki a pénztárcám, mindig jött valahonnan pótlás. A családom szükséglete mindig megvolt. Összeszedtem a felesleges ruhákat, cipőket, elajándékoztam őket, vagy a kuka mellé raktam a kis csomagokat. A maradék kenyeret sem dobtam ki ezután. Az apró ajándékok egy-két órán belül eltűntek az utcáról. Igyekeztem kevésbé pazarlón, beosztóbban élni, hogy több jusson a rászorultaknak. Visszatértem tehát a régi, gyermekkori, szerető, naiv énemhez, amit a sok gúnyolódás miatt gondosan magamba rejtettem. Én végre igazán boldog vagyok!

Jézus Krisztus gyógyított meg engem

Miután visszautasítottam a sátáni gyógy módokat, visszajöttek a fájdalmak, minden korábbi tünet, amik miatt a természetgyógyászat irányába indultam. A sátán el akarta velem hitetni, hogy nélkülözhetetlen a számomra, és én kétségbeesve kerestem a más utat. Jézus Krisztust, **az egyetlen gyógyítót** kértem, hogy gyógyítson meg engem testileg és lelkileg egyaránt. Ez a gyógyítás nem ment egyik napról a másikra, de szépen, lassan javultam. Először a makacs csontfájdalmaim tűntek el, majd a már 8 éve meglevő nyirokmirigy-duzzanatok szívódtak fel, aztán elmúltak a hatalmas alhasi fájdalmak, aztán a nyirokereim érzékenysége és gyulladtsága szűnt meg. Később a szív táji szorítások és a tachycardia szűnt meg, majd a légúti érzékenység, a krónikus torok- és fülgyulladások, majd az összes allergiás megbetegedés. Elmúltak az immár egy évtizede tartó gerinc-, ízületi- és reumatikus fájdalmak. A ciszták és daganatok is visszahúzódtak. Mindez úgy, hogy *abbahagytam a szigorú vegetáriánus étrendet!* Korábban elég volt egy-két falat tojás vagy tejtermék, és az ízületeim már hasogatva fájtak, az ujjperceim ízületei pirosodtak a gyulladástól. Amióta Jézus Krisztusban élek, hiszem, hogy ha Őt kérem, meggyógyít. Azóta nem voltam beteg!

Változások a gyermek személyiségében

Attól a pillanattól fogva, hogy a gyermekem visszautasította a sátánt, igyekezett az Isten törvényei szerint élni. Minden nap olvasgatott a Bibliából. A gyermek korábbi, negatív

tulajdonságai lassan leperegtek róla, elmaradtak a visszabeszélések, a szobájában bevetette az ágyat, rendet rakott minden reggel. Soha nem tette félre a könyvet addig, amíg mindent meg nem tanult, még ha éjfélig is fenn kellett maradnia. Most először lett kítűnő tanuló. Mindig és mindenkihez udvarias és előzékeny volt. Segített az iskolában a takarítónőnek a vödörcipelésben, kellemes hétvégét kívánt neki. Mindenkinek köszönt, a buszon mindig átadta a helyét, kölcsönadott mindig mindent – pénzt is – amit aztán sosem kért vissza. Szétosztotta a tízóraiját, rendszeresen elvitte az iskolába a banánt amit ő kapott, hogy odaadja azoknak a gyerekeknek, akiknek soha nem tudják megvenni a szülei. Egy árva kislánynak tízórait, gyümölcsöt, csokoládét hordott mindennap. A társai eleinte furának látták a változásokat, aztán egyre többen keresték az ő társaságát. Az osztály legkíméletlenebb, legszókimondóbb, sokak számára kiállhatatlan tanulójáért imádkozott és böjtölt. Ez a kislány hamarosan az egyik legjobb barátnője lett. A gyermekem elhatározta, hogy azokért a gyerekekért imádkozik az ÚR-hoz, akik az iskola rémei. Az iskola legrosszabb tanulójáért böjtölt és imádkozott. A cigarettázó, fiúzó, verekedő, órákról lógó, fékezhetetlen lány egy alkalommal azt ígérte, hogy megveri őt, mert nyilvánosan megszólította a vásárban, ráköszönt. Ebből a helyzetből eljutott addig, hogy a »fenegyerek« egyszer megköszönte a feléje nyújtott kezét, és azt mondta, »de rendes vagy«. Eljött a Húsvét. A második megtérésünk óta. Elhatároztuk, hogy összeszedjük a felesleges holmikat, és odaadjuk azoknak, akik nem tudnak a gyermekeiknek ajándékot venni, olyan szegények. Az én kislányom odament a szekrényhez és leemelte a három legszebb, legkedvesebb szőrmók állatkáját, és azt mondta: Ezeket szeretem a legjobban, ezeket adom oda, mert ha igazán örömet akarok okozni, akkor olyat kell adnom, aminek én is örülnék.

A templomban

A gyermek nem volt megkeresztelve. Őrá bízam a döntést, hogy ő válasszon magának vallást. Több templomba is elvittem, de az ő számára egyedül a katolikus gyermekmise volt elég meleg és vonzó. Így vasárnaponként együtt mentünk a gyermekmisére. A szertartáson szinte minden alkalommal potyogtak a könnyeim. Ha csak arra gondoltam, hogy az Isten mitől mentett meg, már kitört rajtam a zokogás. *Az oly sokat gyűlölt templomban megnyugvást találtam!* A gyermekeknek szóló meleg hangú Biblia–magyarázatok mindig jobban meghatottak, mint a felnőtt miséké. A közös énekek és imák alatt rendszerint annyira meghatódtam, hogy potyogtak a könnyeim. Az áldozások alkalmával juttatta eszembe az Úr, hogy reformátusként én is Úrvacsorázhatok. Így aztán időnként a református, máskor a katolikus szertartásokra jártam. Az első Úrvacsora különösen szép volt, először éreztem, hogy milyen boldogok azok, akiket az Úr meghívott az asztalához.

A Biblia vezetése

Egy idő után minden kísértéskor megjelent bennem a gondolat, hogy vegyem kézbe a Bibliát. **A Szentírás élővé vált számomra**, a benne olvasott, nekem szóló üzenetek sokat segítettek, és megerősítettek. Az igazi fordulópont a gyógyulásomban akkor következett be, amikor Teréz anya fantasztikus áldozatvállalásáról, a szegényeket segítő csodálatos cselekedeteiről hallottam. A róla szóló egyik elbeszélésben elhangzott egy mondat: – Valahányszor Teréz anya megment egy eltévelyedett lelket a sátántól, és a Teremtő Atyához vezeti vissza, el kell viselnie a gonosz minden dühödt támadását, féktelen bosszúját, amely igen gyakran a fizikai fájdalom okozásában is megnyilvánul. Az apácák ekkor együtt imádkoznak érte, kérve az Urat, hogy szabadítsa meg Teréz anyát a sátán támadásaitól. *Ekkor jött el az én igazi szabadulásom.* Most értettem meg, hogy az ijesztgetések, *támadások azért térnek vissza, mert felvettem a harcot a gonosszal*, mert nem tudom ölbe tett kézzel nézni

próbálkozásait. El kellett jutnom addig, hogy a sátánt egy undorító patkánynak lássam, amelybe bele kell rúgni, ha közeleg, és nem szabad visongva menekülni előle. Minél határozottabb a félelem nélküli ellenállásunk, annál kisebb a hatalma felettünk. Ez a felismerés kellett ahhoz, hogy egyre jobban ki tudjam zárni a bennem beszélőt. Jézus Krisztus alapjaiban meggyógyított. A sátánnak többé nem volt hatalma rajtam. Egyre kevésbé tudott már beszélni bennem, nem tudott már megfélemlíteni. A hitem Istenben egyre erősebb lett.

A betegségek diagnosztizálása és a káros sugárzások mérése ingával

A természetgyógyászok gyakran használják az ingát diagnosztikai célból. Azt állítják: Az inga tudja, az inga sosem hazudik. Egy reikis ismerősöm pl. az egyik szomszédról azt ingázta ki, hogy káros sugárzásban fekszik és agydaganata van. Azóta eltelt két év, és ennek szerencsére semmi jele. Ez a reikis egy másik esetben egy súlyos betegség diagnózisát állította egy betegről, és ezt sajnos el is árulta. A szerencsétlen páciens majdnem idegösszeroppanást kapott az információktól. Még jó, hogy nem lett öngyilkos (pedig ez volt a titkos célja), hanem orvoshoz fordult, és kiderült, hogy semmi alapja sincs, hogy feltételezze azt a betegséget. Velem is elhitették, hogy az egész szervezetem áttételesen rákos. Lehet, hogy valóban ez volt a helyzet, de az is lehet, hogy ők okozva minden fájdalmat, halálra ijesztettek, állandóan stresszben tartottak. (bár kétségtelen, hogy voltak gyanús röntgen és egyéb leletek). A gonosz válaszadók valóban tudnak mindent rólunk, de néhány helyes válasz – ez a mézesmadzag – után **jön a becsapás**. A hazug, a becsapó, a gonosz csak a jóság és segítőkészség látszatát kelti, a valóságban azonban jót szórakozik rajtunk.

A káros sugárzások mérésének egész »tudományát« fejlesztették ki az ingások és varázsvesszősök. Három különböző időben három ingás mérte fel a lakásunkat. Tologattuk a bútorokat, mert csak így gyógyulhatok meg – mondták. Feltűnt, hogy bár kétségtelenül vannak megegyezések, a három mérés azért elég lényegesen különbözik is. A három bemérő természetesen egymást vádolta, a másik hozzáértését kérdőjelezte meg. Igen nagy volt az örömöm – még »ingás koromban« – amikor először tapasztaltam, hogy az én ingám is jelzi a káros sugarakat. Később a testem is jelezte a »rossz helyeket«, így a tulajdon testem lett a műszer. Csak akkor jöttem rá, hogy ez is csak egy jó játék velünk az unatkozó gonoszlelkek számára, amikor ellentmondtam a sátánnak. Ettől kezdve bárhová mentem, vagy ültem, mindenütt éreztem a bizsergő energiaáramlást (vagy ennek látszatát) még hosszú hónapokig. Számomra minden hely rossz hely lett, vagyis **a káros sugárzások mérése csakúgy, mint a betegségek diagnosztizálása szélhámosság, nélkülöz minden természettudományos alapot**. Az ingaárus, aki a legújabb, csillogó, villogó típusokat árulja egy elegáns üzletben, nem titkolja, hogy tudomása szerint az ingával túlvilági lelkekkel lehet kapcsolatba kerülni, de ezek szerinte nem sátániak, hanem olyanok, mint a földi emberek, jók és rosszak is vannak köztük. Sajnos téved az árus. Én már tudom, hogy csak gonosz lelkek válaszolnak ilyen módon, persze a jóság és emberség látszatát keltve valameddig. Az általuk adott információk rendszerint helytállóak egy darabig, és amikor már mindent elhiszünk nekik, csak akkor, épp a döntő pillanatban csapnak be, hogy valamilyen nehéz, kilátástalan helyzetbe taszítanak.

Félelem nélküli élet – tanulságok

Az Istenben élés azzal jár, hogy szűnnek félelmeink. Elmúlnak a szorongások, a rettegések mindentől: a sötétől, a rossz emberektől, a jövőtől. Rábízom magam az Úrra, és megoldódnak a problémák.

Isten vezetésével élni csodálatos.

Hogy már eléggé „le vagyok zárva” a gonoszlelkekkel szemben, az két év elteltével, Karácsonykor derült ki. Ez volt az én Uram karácsonyi ajándéka. Ekkor ugyanis egy agykontrollos ismerősöm felhívott. Küldtem neked »telefon üzenetet« az agykontroll segítségével – mondta. Megkaptad? Nem – mondtam – de csak később értettem meg: az üzenet azért nem érkezett meg hozzám, mert az Úr lezárta! Mivel *az agykontroll a gonosz lelkek üzenetközvetítésével működik*, nem juthat el hozzám az üzenet, ha le vagyok zárva. Ez volt a bizonyíték arra, hogy az Úr ad védelmet.

A betegség az Úristentől való eltávolodásunkat jelzi. Nem az a megoldás, hogy agyonmérgezzük a szervezetünket, hanem az, hogy észrevegyük: távol vagyok Tőled Uram! Mivel nyitottam a rossz felé?

Böjtöléseinket többnyire a beteg emberek gyógyulásáért ajánlottuk fel. Jézus Krisztust, az egyedüli gyógyítót kértük, hogy szabadítsa meg szeretteinket a gonosztól, a betegségektől. Számos böjtölésünk és naponta visszatérő imánk meghallgatásra talált. Néha napok, máskor hetek, hónapok múltával tapasztaltuk Isten irgalmát. Imáim végén gyakran kérem az Urat, hogy figyelmeztessen, kiért kell még imádkoznom. Egy alkalommal egy kedves ismerősöm arcát villantotta fel. A készítés olyan erős volt, hogy böjtölni kezdtem érte, bár csak sejtettem, hogy mi a baj vele. Utólag tudtam meg, hogy ezekben a napokban öngyilkos lett, de még időben rátaláltak, és így megmenekült. Egy másik ismerősért hetek óta imádkoztam, bár nem tudtam, hogy miért kell. A férje a napokban halt meg tragikus körülmények között. Azért kellett tehát imádkoznom, hogy el tudja viselni a csapást, amely érni fogja.

Egy régi betegségünk volt a pikkelysömör, amely köztudottan gyógyíthatatlan. Hiába kértem a gyógyító-szabadító Jézus Krisztust, hogy szabadítson meg bennünket ettől a betegségtől, nem múlt el, csak akkor, amikor betartottuk a teljes növényi étrendet. Gyakran kértem Istent, hogy én elviselem a szigorú diétát, de legalább a gyereken segítsen. Ne kelljen szegénynek egész életén keresztül lemondania minden jó falatról. Ekkor Isten azt a jelenetet juttatta eszembe, amelyet Gárdonyi Géza: *Az Isten rabjai* című könyvében a gyermek Szent Margitról olvastam. Ő a kezébe vette a vízzel telt poharat, keresztet rajzolt rá, és az Úr áldását kérte. Ettől kezdve *minden ételünkre és italunkra keresztet vetettünk*. Kértük az Urat, hogy áldja meg, és segítsen, hogy ez az étel ne ártson nekünk. Már másnapra meggyógyultunk, a pikkelysömör eltűnt a bőrünkről. Úgy tűnik, hogy a kemény növényi étrend, a túl erős diéta csak a gonosz akarata, hogy a Földön minél több önsanyargatással, minél inkább megkötözött és félelemben éljünk, hiszen az Isten áldásával elfogyasztott étel nem válhat kárunkra. Ekkor értettem meg azt is, hogy bár látszólag a diétától gyógyul meg a rákos, az asztmás vagy szénanáthás beteg, valójában, Isten könyörületéről van szó. Ő gyógyítja meg a szenvedőt, látva kitartását, szenvedését és élni akarását. Évek óta először ehettünk túró, tejfölt, majonézes ételeket, és semmi bajunk nem lett tőle, pedig néhány hete még elég volt néhány falat túró vagy sajt, hogy pikkelysömörös sebekkel legyen tele a fejbőrünk...

Szeretet

Amióta tudom, hogy a közöny, a szeretetlenség a sátán sajátja, minden esetben kérem az Urat, adjon szeretetet a szívembe, ha úgy érzem, nincs elég bennem valaki iránt. Néha napok, néha hetek, esetleg hónapok múltán észreveszem a változást. A számomra kellemetlen emberek egészen elviselhetőek, sőt kifejezetten szeretetreméltóak lesznek.

Isten megmutatta, hogy a legnagyobb kincs a szeretet. Ez az a kincs, amelyből nem lehet eleget kapni, amelyet érdemes gyűjtenünk, amelyből nem lehet elég ahhoz, hogy ne akarnánk birtokolni még többet.

El kellett mondanom a történetemet, hogy ezáltal is lelepleződjék a gonosz, és tudja meg minden reikis, minden ingás, minden mágus, hogy kitől származik az az energia, amelyet ő használ és milyen kárt okozhat vele embertársainak. Aki pedig azt hiszi magáról, hogy ő képes csodálatosan gyógyítani, az mind a gonosz elvakítottja. Valódi csodát, olyan gyógyítást, amely később sem lesz senkinek ártalmára és csak jó gyümölcsöket terem, egyedül Jézus Krisztus Szentlelke tehet.

Szenvedés és üresjárat volt az egész életem az Úr nélkül. Miután megtaláltam Őt – most vagyok először igazán boldog és kiegyensúlyozott. Béke és szeretet van a szívemben. Szolgálni Őt nem fáradság, nem nehéz, hanem a legcsodálatosabb dolog a világon. Az Úr az én esetemen keresztül megmutatta, hogy egyetlen báránya is milyen fontos; megmutatta, hogy valóban hatékony az ő áldozata, amit azért hozott, hogy megkerüljek és Ő visszavezethessen a nyájba. Hála és dicsőség ezért az Istennek, az Atyának, a Fiúnak, és a Szentléleknek.

1996. március 15.

Zs. K.

III. „Most lélekvadászat folyik a földön”

Sosem kaptam vallásos nevelést, a családomban nem volt szó hitről, Istenről. Már elmúltam harminc, amikor először a kezembe került a Biblia. Elolvastam ugyan elejétől a végéig, de nem értettem, és nem is mondott nekem semmit, így hát éveken át érintetlenül állt.

1984-ben a kisfiam egy könnyebb betegségből egy súlyosabb betegségbe esett. Abban az időben került a kezembe egy magazin talpmasszírozásról szóló cikke, mely a módszer eredményességét bizonygatta. Nagyon hamar kipróbáltam a családomon és magamon is. Ezután minden könyvet megvettem, ami ezzel kapcsolatos volt, és néhány évig autodidakta módon tanultam. Hamarosan elvégeztem az első talpmasszázs tanfolyamot, amit rövidesen követett még jó néhány. Az egyik kurzuson radieszteziát is tanultunk, a sugárzásokkal kapcsolatosan felmerültek az „energiák”, az energiacsere kérdése. Felhívták a figyelmünket arra, hogy talpmasszírozás közben ilyen „energiacsere” történik. Ez annyit jelent, hogy a reflexológus (talpmasszírozó) saját jó, egészséges „energiáját” átadja a betegnek, aki viszont rossz, beteg energiáját a masszírozóra „ragasztja”. Emiatt a reflexológus legyengül, megbetegszik, a beteg pedig kivirulva, erőre kapva távozik. Ennek „igazságát” csak később ismertem fel, amikor már főállású természetgyógyászként dolgoztam, és napi 9-10 beteget masszíroztam meg. Mindig lelkiismeretes voltam abban, amit csinálok, így nálam egy kezelés 40-50 percig is eltartott. Nemsokára érezni kezdtem, hogy valami nincs rendben, mert estére bizony néha jártányi erőm sem maradt. Azonnal eszembe jutott egykori tanárom figyelmeztetése. Arra persze nem is gondoltam, hogy napi tíz óra kemény fizikai munka – mert a masszázs az – mellette a család körüli teendők ellátása, az éjszakákon át való tanulás, a hétvégi tanfolyamok éppen elég okot szolgáltatnak a fáradtságra, s nem kellett volna feltétlenül misztikumot keresni a háttérben. Éppen ebben az időben hirdette Majoros János csodákkal kecsegtető bioenergetikai tanfolyamát, mellyel kifejezetten reflexológusokat, fényadókat, reikiseket célzott meg. Nem kevesebbet ígért, minthogy aki elvégzi a két napos tanfolyamot, és tőle beavatásban részesül, annak több százszorosára nő az „energiaszintje”. Ezzel úgy tűnt, hogy az én problémám megoldódik, hiszen ilyen nagy energiakészletből jut is, marad is. Azonnal jelentkeztem a tanfolyamra, mely után jött a többi – gyors egymásutánban. Nem volt többé megállás.

Most a teljesség igénye nélkül szeretném felsorolni az általam elvégzett tanfolyamokat, kurzusokat, illetve azokat az irányzatokat, amelyeket könyvből ismertem meg. Először azokat említtem meg, amelyek valóban természetgyógyászati ismereteket adtak:

Négy talpmasszázs tanfolyam, ebből egy felsőfokú, két alapfokú akupresszúra, gyógynövényismeret, egészséges táplálkozás, általános természetgyógyászat, vízgógyászat, az Andrassy úti Akupunktúra Klinikán; alap- és haladó fokú akupresszúra, moxaterápia, köpölyözés, fülakupresszúra, kínai izom- és csontmasszázs. Elkezdtem még a három éves posztgraduális akupunktúra tanfolyamot, amit csak orvosok látogathatnak, de megtérésem miatt nem folytattam. Beiratkoztam még a Természetgyógyász Unió Természetgyógyászati Akadémiájára, de szintén a fenti ok miatt már el sem kezdtem a tanulmányaimat. Itt megjegyzem, hogy az Akadémián – aminek elvégzése valószínűleg kötelező lesz praktizáló természetgyógyászok számára – kötelező tárgyként tanítják a reikit, a bioenergetikát, az extraszensz bioenergetikát, a radieszteziát és a keleti vallásfilozófiát...

Radiesztezia, fényadás, reiki, Majoros János alapfokú bioenergetikai tanfolyama háromszor, és egy kiemelt szintű, Béky László bioenergetika, dr. Taraczközi István: extraszensz bioenergetika, Beöthy Mihály: holisztikus gyógyítás, asztrológia, Pszichotronika: Csontos Vilmos, Természetgyógyászati diagnosztika (dr. Salajev), új homeopátia (dr. Sági Ilona, Sági István), agykontroll (dr. Domján László), extraszensz (dr. Jurij Zsepalo),

sámánmasszázs, Bach-féle virágterápia, Arkánum Szellemi Iskola (Bistey Zsuzsa), „keresztény” meditációk (Kenderesi Tibor), táltos tanfolyam (Tálas László).

Előadások, könyvek az alábbi témákban: Bakos József előadásai (Buddhista főiskolai tanár), csillagjósolás, tenyérdiagnosztika, Tarot-kártya, Tao, Zen-buddhizmus, Buddha-tanításai, Dharma, Védák, Upanisadok, Krisnatanok, metafizikai írások, Sant Mat mesterek, színgyógyászat, nemeskő-gyógyászat, keleti energiatan, csakra-tan, Csikung, jóga, Dianetika, Coué-módszer, rózsakeresztes tanítás, reinkarnációs-tan (tanfolyam), résztvettem az első Ezoterikus – Szellemtudományi – Parapszichológiai Fórumon, használtam ingát, varázsvesszőt, állandó olvasmányaim voltak: Szepes Mária, Victor Charon, Rudolf Steiner, Helena Blavatsky, Müller Péter, valamint minden Édesvíz és Teozófiai Társulat által kiadott könyv.

1994 nyarán az életemet csodálatosnak, tökéletesnek éreztem. Minden nagyon jól alakult. Azt csináltam, amit szerettem, „gyógyítottam az embereket”, tanfolyamokra jártam – ahol mindig egyfajta elfogadás légköre uralkodott, amit én akkor szeretetnek véltem –, faltam az ezoterikus könyveket, népszerű voltam a betegek és a természetgyógyászok körében is.

Nagyon sok betegem volt, és kiemelkedően jó eredményeim. A Természetgyógyász Unió megyei titkáráként tanfolyamokat szerveztem, de tartottam is tanfolyamokat és előadásokat. Kiegyensúlyozottnak, boldognak hittem magam. Szerettek az emberek és adtak a véleményemre, még más megyékből is felkerestek tanácsért. Itt tartottam tehát, amikor egyik idős barátnőm, Pollner Lászlóné Marika, aki szintén természetgyógyászattal foglalkozott, az Úr eszközeként eljött hozzám, és elmesélte, hogy találkozott egy pappal, aki nemsokára indítani fog egy gyógyító imaszemináriumot. Megkérdezte, nincs-e kedvem elmenni. Nem gondoltam akkoriban, hogy nekem bármiféle dolgom is lehetne egy pappal, de úgy láttam, ez a gyógyító imaszeminárium elfér a többi tanfolyam mellett, s hátha itt is tanulok valami hasznosat, amivel még hatékonyabban gyógyíthatok. Így hát bejelentkeztem az atyához, amúgy is kíváncsi voltam, milyen egy pap közelről. Mindenesetre jól felkészültem arra az esetre, ha meg akarna téríteni. Ennek ugyanis még a gondolatától is ideges voltam. Miután ez nem következett be, eléggé zavarba jöttem, mert én egy jó kis vitára számítottam, ahol majd én beolvasok, és elmondom a véleményemet végre egy keresztény papnak, akinek természetesen fogalma sincs az igazságról és a valódi tudásról, amivel én már rendelkezem. Tekintve, hogy ő nem akart engem megtéríteni, sem az igaz bölcsességről vitatkozni velem, így nem tudtam mihez kezdjek, s zavaromban beleegyeztem, hogy elmegyek arra az előkészítő beszélgetés-sorozatra, amit ő nekünk szán a szeminárium előtt. Én még mindig abban a hitben voltam, hogy a gyógyító szemináriumról beszélünk. Amikor eljött a szeptember és üzenetet kaptam, hogy megkezdődik ez a felkészítő, már nem nagyon volt kedvem elmenni, „valami” azt súgta: ne menj, nincs neked arra semmi szükséged. Az első alkalommal el is maradtam, könnyen találtam magamnak helyette más elfoglaltságot. A többiek unszolására – mert akkor már négyen, később öten voltunk – mégis rászántam magam, és a következő héten elmentem. Érdekes, hogy tulajdonképpen nem igazán tudtam, mit keresek én ott, és mi lesz ennek a vége.

Szentírást olvastunk, elméldkedtünk rajta, imádkoztunk, beszélgettünk. Száz és száz kérdéssel bombáztuk az atyát, kíváncsi voltam, mikor fogjuk meg. Nem sikerült. Ez hónapokon át tartott, minden hétfőn este. És továbbra is dolgoztam mint természetgyógyász, sőt még egy tanfolyamot is megszerveztem a kezdeti időben, de szinte észrevétlenül kezdett valami megváltozni bennem. Akkor csodálkoztam el, hogy a rendelőben, ahol a betegeket fogadom, már jó ideje Jézus képe van a falon, hogy gyógyítás közben egyre többet gondolok rá és kérem az Ő segítségét, hogy a betegeknek egyre gyakrabban beszélek róla, és biztatom őket, hogy tőle kérjék a gyógyulást, hogy bízzák rá magukat, hogy imádkozzanak hozzá, hogy bánják meg a bűneiket és másokkal legyenek megbocsátóak. Ezek szinte észrevétlenül történtek, sokáig észre sem vettem magamon, hogy lassan átalakulok. Később már feltűnő

volt, hogy a természetgyógyászok között nem igazán éreztem jól magam, s amit addig a legfontosabbnak tartottam, az eltörpült, háttérbe szorult, s kezdte mindezek helyét kitölteni Jézus. Eleinte szenvedést okozott ez az eltávolodás, fájt amiért olyan másnak látom az embereket, mint eddig. Azt hiszem, az volt a legszörnyűbb, hogy tükörképei voltak nem is oly régi önmagamnak. Láttam rajtuk az erőlködést, hogy népszerűek legyenek, szinte kikényszerítették maguk számára az elismerést, nagy szavakkal dobálóztak, fitogtatták különleges tudásukat, rendkívüli képességeikről beszéltek, próbáltak mindenáron a figyelem középpontjában lenni. Borzadva állapítottam meg magamban, hogy én is ilyen vagyok, voltam, s legszívesebben azonnal elmenekültem volna közülük. Akkor határoztam el, hogy elviszem nekik a *New Age – keresztény szemmel* c. videofilmet, hátha felnyílik a szemük. Nem sokan voltak rá kíváncsiak, s akik megnézték, azok is lehurrogták. Amikor megkérdeztem tőlük őszinteségüket firtatva, hányan vannak, akik nem csak önzetlen szeretetből gyógyítanak, hanem a pénzért, a hírnévért, a becsvágyért, egyetlen jelentkező sem volt, csak én. Ekkor jelentettem be, hogy lemondok titkári posztomról. Úgy éreztem, hogy nem tudok tovább ezek között az emberek között maradni. Tulajdonképpen meg is ijedtem saját érzéseimtől. Utána többen kértek, hogy ne mondjak le, de az atyával való beszélgetés után véglegessé vált elhatározásom, s ma is tudom, így kellett tennem. Továbbra is gyógyítottam, de már teljesen Krisztusra tekintve.

Hamarosan kiderült, hogy nem gyógyító imaszemináriumra készülök, hanem Szentlélek-semináriumra. Engem azonban már ez sem tudott eltéríteni. Nem igazán voltam vele akkor még tisztában, mit is jelent ez számomra. Mindenesetre, amikor az atya megkért, hogy a szeminárium idejére hagyjam abba a gyógyító munkát, mert teljesen kiüresedve lehet igazán várni a Szentlelket, nem sokat rágódtam ezen. Tulajdonképpen örültem is egy kis pihenésnek. Csak a férjemmel kellett megbeszélni, mert ez azt jelentette, hogy a keresetem kiesik a családi kasszából. Én akkor úgy gondoltam, hogy ez átmeneti lesz csak, hiszen a szeminárium után újra dolgozni fogok. Egyik beszélgetésünk alkalmával véletlenül derült ki, hogy tanulok a Kínai Klinikán, és készülök a Természetgyógyászati Akadémiára. Nem akartam én ezt eltitkolni, csak nem is gondoltam rá, hogy mondanom kellene. Említettem már, hogy akkoriban a jövőt még mindig Természetgyógyászként képzeltem el, s ehhez tanulnom kellett. Akkor az atya választás elé állított: iskolák vagy szeminárium. Próbáltam vele megértetni, hogy ezek az iskolák nem befolyásolják a szemináriumot, de ő hajthatatlan maradt. Azt javasolta, végezzem el azokat az iskolákat, ha annyira fontosak nekem, s majd utána jöjjenek a szemináriumra. Ez nekem nagyon rosszul esett. Kavaroztak bennem a gondolatok és az indulatok, hiszen ezért a szemináriumért már abbahagytam a munkámat, de én ezt nem véglegesnek tekintettem.

Hiába hoztam volna ezt az áldozatot? Olyan düh fogott el, hogy igen nagyokat kellett nyelnem, hogy ki ne törjön belőlem. Így viszont úgy éreztem magam, mint akinek a szíve helyén malomkő van, úgy tűnt, mindjárt megfulladok. Ezek után imádkoztunk, de én nem tudtam, mert úgy éreztem ha kinyitom a számat, sírva fakadok. Közben mintha egy kéz nyúlt volna le a szívemig, hogy onnan ezt a követ felszakítsa. Én azonban ellenálltam, mert féltem, hogy sírok, és nem akartam, hogy ez megtörténjen, méltóságomon alulinak tartottam volna. Úgy mentem el akkor este, hogy többé nem jövök. Egészen hazáig tartottam magam, otthon aztán rávettem magam az ágyra, és kitört belőlem a zokogás. Azt hiszem órákig sírtam, rendkívül nagy fájdalom volt bennem, úgy éreztem, elillan tőlem az, amit már majdnem magaménak tudhattam. Nem tudtam, hogyan tovább. Egyben biztos voltam, már nem az vagyok, aki voltam, és nem folytathatom ott, ahol abbahagytam. Tökéletes kétségbeesés jellemezte az állapotomat. Olyan érzés volt, mint amikor elveszíti az ember a lába alól a talajt, légüres térben lebegtem, és nem tudtam, hogy felemelkedem vagy lezuhanok valahová.

Két napi sírás, belső harc, küzdelem után este letérdeltem tehetetlenül, s azt mondtam az Úrnak: „Jézusom! Nem tudom, mit akarsz tőlem, csak azt érzem, hogy terved van velem.

Kérlek, vedd el tőlem a fájdalmakat, én Rád akarom magam bízni. Legyen meg a Te akaratom, én alávetem magam, bármit is kívánsz tőlem”. Abban a pillanatban megéreztem, hogy ott van. A szeretetnek olyan ereje borított el, amelyet még soha nem éreztem. Tudtam, hogy nagyon szeret, hogy minden bűnömet megbocsátotta, éreztem kegyelmének áradását, és a fölémhajló irgalmát. Olyan döbbenetes élmény volt számomra ez a tapintható jelenlét, hogy újból nagy erővel tört fel bennem a sírás, de ez már nem fájó, nem keserves, hanem felszabadító, könnyebbséget adó, megtisztító sírás volt.

Miután lecsillapodtam, az Ő kezébe téve sorsomat elmentem aludni. Másnap reggel úgy ébredtem, hogy határtalan nyugalom és béke volt bennem, s tudtam teljes bizonyossággal, hogy végeztem mindennel, amit eddig csináltam, nem tudtam, mi lesz velem ezután, csak azt, hogy az Úr akarja, s majd Ő vezet, irányít engem és nem fog cserbenhagyni. (Ez így is történt.) Rendkívüli boldogság öntött el, s letérdeltem újra, megköszöntem szeretetét, gondoskodását, hogy nem hagyott magamra gögömben, hanem szelíden vezetett maga felé. Ekkor a hátam mögött hatalmas csattanást hallottam. Ijedtemben azonnal felugrottam, mert azt hittem, hogy a falóra esett le. Megdöbbenve láttam, hogy az óra a helyén van. Akkor az jutott az eszembe, talán van „valaki”, akinek ez nagyon nem tetszik? Azt hiszem ez volt az első megtérésem, az első igen, amit az Úr hívására kimondtam, s másfél év távlatából csak megerősíthetem, hogy életem legjobb döntése volt. Azóta az Úrtól számtalan kegyelmet kaptam, megismertem, mi az igazi békesség, kiegyensúlyozottság, milyen a valódi boldogság és szeretet. Azóta az Úr fokról-fokra felnyitotta a szemem Szentlelke által, imádságokon és könyveken keresztül. Megértettette velem, milyen mély és sötét dolgokban merültem el, lelkem nyitottsága mi mindennek adott szabad bejárást, és hogy megszabadultam, az csak az Ő határtalan kegyelmének, végtelen szeretetének köszönhető. Egyre jobban látom, micsoda veszélyt jelentenek a lélek számára a New Age praktikái, az újraéledő gnoszticizmus, okkultizmus, és minden manapság terjedő hasonló áramlat.

Megpróbálom néhány szellemi technika csúsztatásait megvilágítani. A szép szavak mögé tekinteni: mit takarnak valójában? Talán sikerül felfedezni, milyen veszélyeket rejtnek magukban a keresztény ember számára. Azért emelem ki a „keresztény” embert, mert a nemhívők előtt hiába is érvelek Istennel, Jézussal vagy a Szentírással, ezek a nevek számukra nem mondanak semmit. Akkor meg miért hinnének nekem, és nem az ezoterikus könyveknek. Először is tudni kell, hol áll a háttérben a New Age. Ahol reinkarnációról tanítanak, ahol tagadják Krisztus isteni mivoltát, ahol arra bízgatnak, hogy csak nyugodtan keressük a szellemvilággal a kapcsolatot, ott szinte biztosra vehetjük ezt. Sajnos mégis nagyon sok keresztény ember esik csapdába – még papok is. Nem tudom megmagyarázni, mi ennek az oka, de a vasárnapi hívők esetében talán felületesség, a hit nem-ismerete. A hozzám hasonló tévelygőknél megértem, mert akinek nincs hite, az olyan, mint én voltam, mint a pillangó, aki a vélt tudás lámpájának fényétől megbűvölve körbe-körbe száll, s nem tud onnan elszakadni, mert azt hiszi, ez az igazi világosság, ahelyett, hogy a napfényre vágyakozna, és az igazi fényt – Isten szavát – inná magába.

Mindenekelőtt le kell szögezmem, hogy vannak a természetgyógyászatnak olyan területei, amelyeket ma is elfogadhatónak tartok, és ajánlok is. Ez személyes véleményem és természetesen csak az általam ismert módszerekről beszélek. Ilyen a gyógynövények alkalmazása, a táplálkozási ismeretek, a különböző testmasszázsok, a vízkúrák, a napkúra, a levegőkúra. Állítom, hogy ezek főleg a megelőzésben, de az orvosi kezelés kiegészítéseként is nagyon eredményesek. De ne gondolja senki, hogy ezekben az ártatlannak tűnő dolgokban nem lehet eltévelyedni. Saját példámat említettem már, hogy az egyszerű talpmasszázsból hogyan következtek egymás után a legkülönbözőbb tanfolyamok. Nem árt, ha lehántjuk róla a szándékos misztifikálást, és megelégszünk azzal a nagyon is földi magyarázattal, ami orvosilag is elfogadható.

Most térjünk át az ingoványos területekre.

Talán azért kezdeném az agykontrollal, mert ez manapság a legnagyobb körben hódít, senki nem talál benne veszélyes elemeket, emellett az agykontroll oktató sűrűn hangoztatja, hogy hívó ember, ezzel mintegy megnyugtatja az esetleges kételkedőket. Ráadásul, mint hallom, tagja az egyik budapesti plébánia képviselőtestületének is. Rendkívüli „jóságtól” átitatva a papok számára ingyenessé teszik az agykontroll elvégzését, s úgy tudom jónéhányan el is fogadták ezt a „vendégszeretetet”. Ez a hívekre is „jó” hatással van, mert amit a pap jónak lát, az nekik sem lehet rossz. Az egyházba így szép lassan beszivárognak, majd megszilárdulnak a New Age eszméi, s előbb-utóbb kiszoríthatják az evangéliumi tanítást. (Egy álom jut eszembe, aminek lényege az volt, hogy templomba akartam menni. A kapuk be voltak zárva, s én próbáltam befelé nyitni, de valami nem engedte. Sokáig erőlködtem, hogy be tudjam nyomni az ajtót, s csak nehezen sikerült valamennyire, hogy a fejemet bedughattam, s megnézhettem mi az, ami akadályoz. Megrettenve láttam, hogy két hatalmas krokodil fekszik az ajtóban.)

Nem kételkedem az agykontroll-oktató szavaiban, amikor kijelenti, hogy ő istenfélő ember, bár mostanában az Isten szó alatt nagyon sok mindent szoktak érteni. Abban viszont már igazán nem vagyok biztos, hogy keresztény is. A keresztény ember alapállása az élethez: az Istenben való feltétlen bizalom, a ráhagyatkozás, legalábbis az én nézeteim szerint. Az agykontrollos viszont mindent saját maga akar elérni, előbb-utóbb tudatosan is benne az a hit, hogy ő egymaga képes mindenre, énje az, akit a legnagyobb polcra helyez, s Isten lekerül onnan, többé nincs is rá szüksége. A cél: a tökéletesen egészséges, sikeres, gazdag, az élet minden terén bármit elérni képes ember. Az agykontroll mindezt ígéri. Életük, sorsuk alakításából ezzel mintegy kizárják Istent, szinte a helyébe léptetik saját magukat. Ez bizony erősen emlékeztet engem a bűnbeesés történetére, mintha ott is hasonló szövegekkel vette volna rá a kísértő az embert az Isten elleni lázadásra. Ez a hasonlatosság valóban nem tűnne fel? Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy néha az Úrnak terve van azzal, hogy megengedi számunkra a testi és lelki szenvedéseket, a nehéz élethelyzeteket. Az világos előttem, hogy az Úr akarata mindenféle agykontrollozás ellenére is érvényesül, de ez nem menti fel az agykontrollozót. Az agykontroll tanfolyam ígér sikert, gazdagságot, sőt, embertársaink feletti hatalmat. Ki próbálta ezzel tévútra vinni mindig a történelem során az embert?... Megtanítják, hogyan befolyásold a másik ember viselkedését, s felhívják figyelmedet, hogy a tudásodat csak jóra használd. De a jelentkezőket erkölcsi szempontból nem szűrjük meg, így hát ki felel azért, hogy olyan emberek is megszerzik a „tudást”, akik bizony nem éppen a tiszta lelkiismeret mintái? Mi a jelentkezés feltétele a pénz befizetésén túl? Semmi. Kénytelenek vagyunk feltételezni, hogy az agykontroll tanfolyamokon csupa szent ül, mert ha nem így lenne, az bizony elég nagy aggodalomra adna okot. Azzal ugyanis egy percig sem álltatok senkit, hogy ez nem működik. Sajnos hatékony, s ezért veszélyes! Mire hív meg az agykontroll? Lépjen kapcsolatba a szellemvilággal! Hogyan? Kérj magadnak két szellemi segítőt, akik majd a társaid lesznek mindenben, amit el akarsz érni. Ez megvalósulhat az agykontrollhoz nélkülözhetetlen alfa állapotban. Az alfa állapot lelkileg, szellemileg nyitottá tesz bennünket, s szabad prédáivá válunk a szellemvilágnak, s ezek ellenőrizhetetlen és nagyon veszélyes területek, ugyanis minden olyan ismeretlen erőnek kitésszük magunkat, melyek „normális” állapotban nem férhetnek hozzánk. Mostanában hallottam a hírt, hogy Kecskeméten egy 20 éves fiú, aki 17 évesen végezte el az agykontroll tanfolyamot, idegen szellemi erők segítségével különleges dolgokra képes, ezzel együtt azonban megtagadta Istent, Jézust, s magát mindenhatónak képzei és vallja. Dr. Taraczközi István, a Természetgyógyász Unió főtitkára, egy tanfolyamán elmondta, hogy az ország elmeorvosintézetek nagyrészt agykontrollal és reikisekkel vannak tele. S ha még nem volna ennyi bizonyíték elég arra, hogy ez a módszer bizony nem Istentől való, akkor menjünk tovább, s vizsgáljuk meg, milyen kurzusai vannak még? Talán elég lesz csupán a

reinkarnációs kurzust megemlíteni, amelyen mindenki szabadon visszamehet az összes „előző életeibe”...

Összefoglalva az agykontrollal kapcsolatos véleményemet, úgy gondolom, hogy élő hittel rendelkező keresztény ember számára nem járható, és mindenkire nézve rendkívül veszélyes út, mert egyesíti magában a New Age összes jellemzőjét: Krisztus istenségét, megváltó művét tagadja, mert reinkarnációt hirdet és önmegváltást, a szellemvilággal való kapcsolatfelvételre biztat, kiszolgáltatva ezzel rossz szellemi erőknél, Isten helyébe az embert állítja, hatalmat ígér, gögre nevel. (Csak egy utolsó kis példa; vonaton utaztunk néhányan, s felhős volt az ég. Én felsóhajtottam, hogy jó lenne, ha szép idő lenne másnap. Erre az egyik útitársunk, aki agykontrollos volt, megszólalt; semmi probléma, majd én megoldom, természetesen agykontrollal ez nem lehet gond számomra.)

A másik rendkívül népszerű és gyorsan tért hódító szellemi technika a *reiki*. A reiki japán szó, és kozmikus erőt jelent. A japán Usui, a reiki atyja, állítólag keresztény lelkész volt. Egyik alkalommal az egyetemen, ahol tanított, egyik tanítványa olyan kérdést tett fel neki a hitével kapcsolatosan, amire ő nem tudott válaszolni. (?) Emiatt elhagyta az egyetemet, s felment egy hegyre, ahol 40 napig meditált és böjtölt, melynek eredménye az lett, hogy az égből egy fénysugár (reiki) vetődött rá, s ezután különleges erő birtokába került. Ezt ő először ingyen, majd látva, hogy visszaélnék vele, pénzért adta tovább. Mostanára a reikinek tudomásom szerint három változata ismert hazánkban, az eredeti „Usui”-féle, a „RAI” és a „tibeti”. Az Usui-féle rendszerben még megmaradtak az eredeti formulák, bár egyes mai mesterek már ezeket is kiforgatják, és a megfelelő bevétel érdekében Jézust is belekeverik a dologba, a RAI-féle változat pedig már kifejezetten „angyalokra épít”, s „Jézus” itt velük egyenlő gyógyító szellemként működik. A reiki valódi alapja keleti tanításokon áll, melyek közül leglényegesebbek a csakra- és auratan, a keleti energiátanok, és a reinkarnáció. A reiki – amit isteni erőnek fordítanak általában – nem más, mint kozmikus vagy univerzális „energia”, ami egész világunkat áthatja (tehát vigyázzunk, nem a mi személyes Istenünkről van szó!), s a beavatás során a beavatott csatornájává válik ennek az erőnek. Az engem beavató mester Kun István volt, (egri, Usui-féle reiki mester), aki közölte velünk, hogy ezt az energiát mindenki annak nevezi, ami neki szimpatikus, nem a név a lényeg. Szerinte a keresztény nyugodtan nevezheti Istennek vagy Jézusnak, az ateista pedig Marxnak is, teljesen mindegy, mert a beavatás után az erő jön, a csatorna működik, s akárhogy is szólítjuk, egy helyről jön. Éppen ez az, ami félelemre adhat okot, az a tény, hogy a behangolás révén visszavonhatatlanul össze lettem kötve egy erővel, amiről nem tudom, hogy kicsoda-micsoda. Ha ez az erő Isten vagy Krisztus lenne, valószínűleg ezt konkrétan megmondanák. De erről szó sincs. Akkor tehát miféle erővel vagyunk összekötve? Miféle erő az, amit egyes felelőtlen reikisek és erkölcstelen reikimesterek arra tudnak felhasználni, hogy mások életébe kérés és felhatalmazás nélkül be tudnak avatkozni, arról nem is beszélve, hogy kifejezetten rossz célokra is használják. A felelősség óriási, mert a reikit gyógyításra is használják (gyógyítani a sátán is tud), és ezzel a gyógyulásra váró beteget is kiteszik ennek a sötét erőnek, kiszolgáltatják ennek az ismeretlen hatalomnak. Lehet, hogy kezdetben csak megfelelő erkölcsi tartású embereket avattak mesterré, sajnos manapság ez nem így van, mert többnyire már csak a pénz dominál. Ismerek olyan reiki mesternőt, aki pénzért vette meg a mesteri fokozatot, de tudása, etikai érzéke bizony sok kívánnivalót hagy maga után, s ez a hölgy az egész országot bejárta és járja most is, és avatja az embereket egymás után. A reiki mester felhívja figyelmünket, hogy a behangolás az összes elkövetkező életünkre már érvényes, megmarad a szellemünkön a jele. Itt bizony eszembe jut a Jelenések könyvének figyelmeztetése, hogy a gonosz is megjelöli a benne hívők homlokát (vö. Jel 13,14-17).

Milyen további ellenvetésem vannak még a reikivel kapcsolatban? A szellemvilággal való kapcsolatfelvételre biztat. Először is maga a mester is kijelenti, hogy a *behangolásnál* az ő szellemi segítőitársai is megjelennek, s erősítik őt. „Megnyitja energiarendszerünket”, s

ezzel hozzáférhetővé tesz bennünket az ellenőrizhetetlen, ismeretlen szellemvilág számára. Hamarosan kialakul bennünk a kiválasztottság-érzés, ezt a mester maga is erősíti. Elhiteti, hogy „olyan erő és tudás birtokába jutottunk, ami más számára elképzelhetetlen, s ez minket üdvösségre visz”. A reinkarnáció-hit szorosan kapcsolódik a reikihez.

Most nézzük meg közelebbről, mi is a reinkarnáció. Abban különbözik a lélekvándorlás hitétől, hogy az utóbbi szerint halálom után a lelkem bármilyen élőlényben, tehát állatban is újjászülehet a földön, míg a reinkarnáció csak emberi testben való újjászületést feltételez. Mindkettő lényege, hogy halálunk után újra és újra testet öltünk a földön, míg teljesen meg nem tisztulunk minden bűnünktől.

Ez az *önmegváltás* tévtana, amelynél nincs szükség Krisztusra, hiszen ha magunkat váltjuk meg, akkor Ő nem válthatott meg bennünket, ebből következik, hogy Őt pusztán „a nagy mesterek, próféták, csodagyógyítók” egyikének tartják, istenségét eleve kizárja a személyes Isten létét is elvető tanítás. Ebben a rendszerben ugyanis Isten nem más, mint maga a kozmoszt átító nagy „energiatömeg”, amelybe mi teljes megtisztulásunk után visszatérünk, beolvadunk. Ez a Nirvána, melynek részévé válva éntudatunk feloldódik, mint csepp a tengerben. Ebben az értelemben üdvösségünk egyedül csak tőlünk függ. Hogyan? Egyszerű a dolog. Amit ebben az életben elrontok, rosszul csinállok, azt majd a következő életben kijavítom. Természetesen akkor is fogok elkövetni bűnöket, de egészen addig mindig újraszületek a földön, míg teljesen tisztává, büntelenné nem válok. Ha ezt elérem, beolvadhatok a Nirvánába, elveszítve saját identitásomat.

Vonzó ez számunkra? De gondolkodjunk el azon is, hogy amióta emberiség létezik, hány olyan ember volt, aki tökéletesen büntelenné tarthatta magát? Nézzük meg a körülöttünk élőket, vajon hányan méltóak a „tisztá” jelzőre, hányan akadnak, akik nem lennének kénytelenek újjászületni? Én úgy gondolom, egyedül Krisztus volt büntelen és tiszta, tehát a reinkarnáció elvei alapján Ő méltó egyedül az örök életre. De Isten szerencsénkre sokkal nagylelkűbb, mint mi vagyunk, és Ő Krisztus áldozatát eleve elfogadta, s az Ószövetség tanúsága alapján fel sem merült benne, hogy az emberiséget a reinkarnáció taposómalmába kényszerítse... A reinkarnáció elfogadása esetén bizony még szentjeinket sem találhatnánk méltónak az üdvösségre, s nekik is vissza kellene térniük újra közénk, pályájukat újra megfutni.

Sokat hallani, hogy reiki beavatottak „megvilágosodnak”, és tisztán felmerülnek előttük előző életeik. Már több élő Szent Kláráról, Szent Erzsébetről, Jézusról, Máriáról hallottam, sőt, senki ne nevéssen, de elterjedt a hír „benső köreikben”, hogy a Mennyei Atya is itt él köztünk!

Be kell látnunk, hogy a New Age által elindított örületnek nincsenek határai. Ugyan esetleg érvelhetnének ezek az emelkedett szellemű, „újra köztünk élő szentek” azzal, hogy a reinkarnáció fokozatos fejlődést, előrehaladást tételez fel. Szerintem azonban határozott visszaesés volna Szent Klára számára az, hogy ma egy önmaga nagyságától megszédült, gögtől nem látó, Istent nem ismerő tudatlanságban össze-vissza beszélő reiki mesternő testében él... És sajnos, ez a többi „újra köztünk járó szent” is érvényes. Nézzük, mit mond ezzel kapcsolatosan Urunk? Már az Ószövetség is figyelmeztet, hogy senki sem jön vissza a holtak országából, de Krisztus egészen határozottan válaszol tanítványainak arra a kérdésre, hogy ki üdvözülhet? „Embernek ez lehetetlen, de az Istennek nem, mert az Istennek minden lehetséges” (Mk 10, 26-27). Nézzük meg a reinkarnációs tant másik szemszögből is. Tekintve, hogy magamat kell megváltanom, minden elkövetett bűnömért vezekelnem kell egy következő életben. Mielőtt újra megszületnék, eltervezem előre az új életemet, s terveimben szerepelnek betegségek, élethelyzetbeli nehézségek, tragikus fordulatok, melyekkel könnyíték bűneim mérlegén. Az öntudatos reinkarnációt-hívó ember természetesen tisztában van azzal, hogy nehézségeit mindenki saját magának köszönheti. Ezért ha szenvedő, éhező, elesett embert látok, nem segítek neki, mert ezzel

megakadályozom, hogy maga választotta sorsát beteljesítse. Sőt, abban az esetben, ha segítenék neki, kifejezetten rosszat tennék vele, mert a következő életében újra nehézségeket kellene vállalnia az én beavatkozásom miatt, hisz én voltam az, aki karmája (sorsa) beteljesítésében megakadályoztam. Ezért van az, hogy Indiában nem zavarják el az útról a forgalmat akadályozó tehenet (lélekvándorlás-hit), nem tapossák el a férget, de elmennek az utcán haldokló emberek mellett segítségnyújtás nélkül. Ezért van ott szükség Teréz Anyára és lányaira, hogy felkarolják a „lélekvándorlás áldozatait”. S teszi ezt szerényen, felhajtás és elvárás nélkül, nem kér érte köszönetet sem, mert Ő Krisztus tanításából él; „... amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek” (Mt 25, 40). Mindenkinek jó lenne elgondolkodnia ezeken, mielőtt belevágna egy reiki tanfolyamba. Gondoljunk csak végig, Jézus mit követelt azoktól, akik követni akarták Őt. S mit követel tőlünk a reiki? Pénzt, pénzt, pénzt.

Mit kínál? „Szeretetet”, amit én a reinkarnáció tükrében nem tudok értelmezni, mert számomra a szeretet aktív cselekvést jelent, megtenni mindent a másik emberért, még azon a áron is, hogy áldozatot kell hoznom. Meg kell vallanom, hogy régebben komolyan hittem a reinkarnációban, mert nem ismertem Jézust és a Szentírást. Számomra ma már csak Krisztus az Út, az Igazság, és az Élet (vö. Jn 14,6). A reiki nem az élet felé vezet, hanem éppen ellenkezőleg, a lelki halálba, hiszen Jézus mondta, hogy két úrnak nem szolgálhatunk. A reiki nem Jézust szolgálja, nem is próbálja ezt velünk elhitetni. Akkor miért rohanunk önként a vesztünkbe? Nagyon elszomorodva hallottam, hogy már ez is behatolt az egyházba, hogy papok is engedték magukat „beavatni és behangolni”, és használják a reikit. Vajon jobban bíznak ebben a sötét erőben, mint Istenben? Sajnos, ezek a módszerek annyira kezdenek tért hódítani, hogy lassan már azt fogják különcként tekinteni, aki ezekből kimarad, elhatárolja magát. Újra a Jelenések könyvére kell gondolnom, amikor az apostol látomásában már csak azok adhatnak-vehetnek, akiken a vadállat jele látható (Jel 13,14-17). Szeretnék elmesélni egy esetet, amit saját fülemmel hallottam egy római katolikus hitoktató hölgy szájából, akivel egy reiki-körben találkoztam – a végzett reikisek között. Elmesélte, hogy néhány nappal a beavatása után éjszaka otthon dolgozott egy papírvágó késsel, s egyszer csak valami azt sugallta neki, hogy vágja fel az ereit ezzel a késsel. Ő „hívó” katolikus lévén ettől nagyon megrettent, és rögtön letette a kezéből, s próbált megnyugodni. Nemsokára jobban lett, és újra dolgozni kezdett. Most jött egy újabb sugallat, hogy a szobában alvó kisfiának a torkát vágja el. Ijedtében kidobta a kést az ablakon, attól tartva, nehogy megtegye, amit „valaki” sugallt számára. Azt hiszem, Isten vigyázott rá, és nagyon nagy hálával tartozik érte. Vajon ki sugallta neki ezeket a szörnyű dolgokat? A reiki mester válasza az volt erre a történetre, hogy „a rossz erők akarják őt elijeszteni ennek a csodálatos energiának a használatától, és csak bátran továbbra is használja a reikit, mindennap töltsse fel magát ez erővel”. Nem tudom miként él azóta ez a hölgy, csak remélhetem, hogy már abbahagyta az egészet.

Megkísérve a reiki jellemzőinek összefoglalását, elsőként említhetjük a reinkarnáció-tant, mely önmegváltást hirdet, tehát tagadja a krisztusi megváltást, keleti módra Jézust egy sorba állítja a szellemvilág alakjaival. Bízta a szellemvilággal való kapcsolatfelvételre, sőt a beavatás során összeköttetést létesít köztem és egy ismeretlen, de nyilvánvalóan ördögi (mivel nem isteni) erő között, önzésre, részvétlenségre, szeretetlenségre nevel.

Ezek után néhány általam elvégzett kurzus fonákságait, a bennük rejlő veszélyeket szeretném a teljesség igénye nélkül megemlíteni. Majoros János energetikai tanfolyamának résztvevői olyan ígéretet kapnak, hogy a beavatás hatására energiaszintjük több százszorosára nő meg. Ezért bár óva int attól, hogy ezt rosszra használja valaki, hiszen „akár ölhetünk is egy gondolattal”, ám ő maga mit sem törődik a ráháruló felelősséggel. Ilyen előzmények után ugyanis azt gondolhatná az ember, hogy nagyon megszűrjük az ide jelentkezőket. Nos, a szűrés nem más csupán, mint a pénz befizetése. Ezek után mindenki azt csinál majd a hatalmas energiaszintjével, amit akar. Miközben gyakran hangsúlyozza, hogy ne legyünk

anyagiasak, ne ragadjunk az anyaghoz, mert ez ilyen emelkedett szellemű embereknél nem való, ő maga viszont egyáltalán nem vetette meg az anyagi javakat, hiszen egy-egy hétvégén besöpört akár 200.000 forintot is. Előadásaiban egyveleget adott elő a buddhizmusból, Krisna-tudatból és a Szentháromságból. Nála is egyenrangú Krisna, Buddha, Jézus.

A fényadás is a szeretetet hirdeti. A fényadás lényege, hogy egy beavatás után én mint csatorna, mint eszköz, képes vagyok a „Mindenség szívének”, szeretetét közvetíteni az emberek számára. Ez a „fény” testi-lelki gyógyulásokat eredményez. Megmondom őszintén, hogy ez rendkívül szimpatikus volt számomra, mert a fényt csak ingyen lehet közvetíteni, tehát itt a nemes szándék fogott meg. Gondjaim adódtak a „mindenség szíve” fogalom értelmezésénél is. Nem világos előttem ugyanis, hogy ha Jézus áll a háttérben, akkor miért nem nevezzük őt a nevének? Miért kell ilyen megfoghatatlan elnevezést kitalálni? Talán azért, mert nem Ő az, akitől jön a „fény”? De akkor ki? – Lucifer nevének a jelentése: „fényhozó”...

A szlovákiai Csontos Vilmos által terjesztett „pszichotronika”, azaz léleksebészet szintén magán hordozza a New Age összes jegyeit. Van itt tanítás reinkarnációról, ufókról, a megtévesztés szellemében itt is emlegetik a Szentháromságot. Ez a tanfolyam eleinte három fokozatúnak indult, de már 14 fokozatnál tartanak, természetesen minden fokozatért külön kell fizetni. A résztvevőkkel természetesen közlik, hogy ők a kiválasztottak, s ők ezt el is hiszik. A módszer lényege egyébként a „gyógyítás”, mely úgy zajlik, hogy gondolati (szellemi) úton egyszerűen kicserélik a beteg szerveket egészségesre. Csak azon gondolkodtam el mostanában, hogy a léleksebészet egyik legismertebb képviselőjének, Kovács András nyíregyházi csontkovácsnak vajon miért kellett műtéti úton gyógyítani a gerincsérvét? Nem egyszerűbb lett volna számára kicserélni azt a hibás gerincoszlopot, ugyanúgy, mint annak a katolikus papnak a szívét, aki a Kovács úr videofilmjében tesz tanúságot a léleksebészet csodás hatékonyságáról? Megemlítem még Kenderesi Tibor harmadik-szem nyitogató meditációit, melyek igen népszerűek Miskolcon, főleg keresztények körében. Kétségtelenül sokat említi Krisztust, de megváltó szerepétől itt is megfosztva, mivel a bűntől való megtisztuláshoz elég egy irányított meditáció, sőt, képes azt állítani, hogy meditációval még a pokolban szenvedő lelkeket is kiszabadíthatók, s felvihetők a mennyországba... Egy médium által – automata írással – kapott új szövegű Miatyánkot terjeszt, és már előre reklámoz egy új „Szentírást”, amit szintén ez a médium készít „felsőbb” utasításra.

A különböző ingák használata szintén magán hordozza a New Age jegyeit és veszélyeit. Az ingázás megkezdése előtt kifejezetten kapcsolatot kell teremtenünk a szellemvilággal. Ezt úgy tanítják, hogy megállapodom az ingával, hogyan jelzi számomra az igent és a nemet. Ugye nem hihetjük, hogy az élettelen inga az valóban, „akihez” szólnunk kell? Nos ezt a radiesztéziát oktató „mester” sem akarja velünk elfogadtatni. Ehelyett azt magyarázza, hogy mi magunk, a „magasabbik” énünk az, aki az ingát mozgatja úgy hogy fölveszi a jeleket, s az ingát testünk közvetítésével lendíti ki. Igen ám, de ha saját énünk az, aki felveszi a jeleket, és mozgatja az ingát, akkor miért kell vele külön megállapodnunk, illetve megkérdezni tőle, hogy hogyan jelzi az igent és a nemet? Miért nem jelentjük ki egyszerűen, hogy jobbra lengés igent, balra lengés nemet jelent? Miért kell minden egyes „vizsgálódásnál” megkérdezni az „ingát”? Nem is beszélve arról, mennyire veszélyes vizekre tévedhetünk az ingázással. Bevonjuk mindenféle „orvosi vizsgálatba”, s tényként közöljük az inga által adott választ. Egyik természetgyógyász ismerősöm egy betegnek rákot „diagnosztizált”, s a páciensét aztán csak nehezen lehetett lebeszélni az öngyilkosságról, amit a fájdalmas haláltól való félelmében tervezett el. (Természetesen nem volt rákos.) Sok természetgyógyász használja az ingát teljes nyugalommal, s megméri vele a vércukorszinttől kezdve a vérnyomást, sőt a hátralévő éveink számát is. Ki vonja őket felelősségre egy elhibázott mérésért? Addig, amíg egész komoly bajt nem okoznak, addig senki. Sokan mondják, hogy mennyire jól működik, és biztos

eredményeket mutat az inga. Itt is gondoljunk bele, hogy 90% lehet, hogy igaz, hiszen esetleg éppen így akar bennünket megnyugtatni az, „aki” a válaszok mögött van, de miután kialakul a biztonságérzetünk, elkezdődhetnek a tévedések, egészen addig, amíg visszavonhatatlanul rossz dolog történik. Vajon véletlen-e, hogy max. 10-15 percig lehet ingázni, mert utána az ingát használó elfárad, zavarttá válik, esetleg teljesen kimerül – s ezek még csak a szerencsésebb tünetek. Sajnos nagyon sokan használják az ingát jóslásra is, aminek beláthatatlan következményei lehetnek. Ugyanúgy mint a tenyérjóslásnak, és a többi okkult praktikának. Ezért nagyon üdvös lenne távol maradni az összes ma divatos szeánsztól, asztaltáncoltatástól, Tarot és jóskártya használatától, s minden olyan technikától, amely megnyílásra készíti a szellemvilág felé, a jövőt és az „elmúlt” életeket kutatja, s alkalmat ad a démoni erőknek, hogy bennünket befolyásoljanak, vagy még ennél is rosszabb történjen velünk, megszálljanak.

Godfried Daneels bíboros *Krisztus, vagy a Vízöntő?* c. könyve szerint a New Age egyes megnyilvánulásaiban 90%-ban igaz dolgokról beszél, de a 10% hazugság, s ez a 10% hitünk alapjait rendíti meg. Így a hazugság könnyen elvegyül az igazságok között, s mire észre vesszük, már kételkedünk a keresztény igazságokban. Példa erre a szenvedés kérdése. Mi keresztények is nagyon nehezen tudjuk elfogadni, hogy bizonyos szenvedéseknek értelmük, értékük van. Nem szeretünk szenvedni. Ez érthető, de bizonyos esetekben el kell fogadnunk. A mi hitünk szerint a szenvedések helyettesítő értékük van, és nem feltétlenül kell isteni büntetésként értékelni. Mi azonban képtelenek vagyunk megérteni, miért szenvedünk, amikor nem érdemeljük meg. A reinkarnáció tanításával azonnal kész és egyszerű „választ” kapunk: előző életünk bűnei miatt szenvedünk. Ez olyan megnyugtató tud lenni... Lám, van már magyarázat a szenvedésre. Amint azonban magunkévá tettük ezeket az eszméket, kivetettük magunkból az értünk szenvedett és kereszthalált halt, Megváltó Krisztust, hiszen a szenvedéssel mi magunk váltjuk meg magunkat. Sajnos, az a baj, hogy ezt nem szokták így végiggondolni az emberek, megmaradnak a felületes hit talaján. Azt hiszem nagyon sokat segítené, ha rendszeresen olvasnánk a Szentírást, és megpróbálnánk megérteni az abban rejlő igazságokat.

A másik bevált módszer az, hogy Istent letaszítják az őt megillető legmagasabb helyről, s az embert állítják a helyére. „Miért aláztoskodnál, miért vetnéd magad alá Istennek, főleg az Egyháznak?” Az ember mindent tud, mindent képes elérni, akár teremteni is képes. Ezt vágta hozzám egy fiatal hölgy, aki buzgó katolikusból lett a keleti tanok híve, teljesen elfordult Jézustól, s a tűzönjárástól kezdve csupa olyan dolgot művel, ami az „Úr előtt utálatos”. A New Age tanítóinak szövegei közé tartozik a titkos tudással való kecsegtetés. Senkinek sem szúr szemet, hogy ezt az ún. „titkos tudást” tömegmértű tanfolyamokon bárki megszerezheti, ha pénze van rá, s hogy az utcai könyvsátrak ezoterikus, azaz titkos tudományoktól terhes könyvekkel vannak teli. A Bibliában minden benne van, amit az igaz, és az örök élethez tudni kell. Abban valóban igazi tudás van elrejtve, azok számára, akik az igazságot keresik. A New Age tudást, hatalmat, gazdagságot ígérő szövegei kapcsán jusson eszünkbe, hogyan kísértette az ördög az asszonyt. „Semmi esetre; nem fogtok meghalni. Isten jól tudja, hogy amely napon abból esztek, szemetek felnyílnak, olyanok lesztek mint az istenek, akik ismerik a jót és a rosszat”. Ugye, mintha csak most is pontosan ezeket a kísértő szavakat hallanánk a New Age hazai (Szepes Mária, Müller Péter stb.) és külföldi mestereitől.

Azt mondta az Úr: „Álkrisztusok és álpróféták lépnek fel, jeleket és csodákat művelnek, hogy ha lehet, még a választottakat is félrevezessék” – lásd ma: Sai Baba, Sri Chinmoy stb. Bizony, még a választottakat is úgy látszik, sikerült félrevezetni, hiszen papok agykontroll, reiki tanfolyamokat végeznek, és alkalmazzák az ott tanultakat, s ezzel híveiket is maguk után viszik. Vajon miért bíznak jobban egy ismeretlen, megfoghatatlan erőben, mint Krisztusban?

Természetgyógyász körökben és a New Age berkeiben is nagyon divatos lett Krisztus nevének – vulgárisan szólva – „használata”. Csakhogy ezek közül az emberek közül Krisztus nevét és őt magát is csak eszköznek tekintik. Legtöbben nem is tudnak róla többet, csak annyit, hogy gyógyított, s különleges ereje volt. Ezért úgy gondolják, gyógyításaikhoz előrángatják őt a „szellemvilágból”, de ha netán sikeres a gyógyítás, annak eredményét egyedül maguknak tulajdonítják.

Azt hiszem, a bajok egyik gyökere az ember gögijében keresendő (a sátán ezt igyekszik megerősíteni bennünk), abban, hogy ama embere számára egyáltalán nem vonzó tulajdonságok az alázat, a szelídség, a békesség és az engedelmesség, hiszen korunk és a „siker” eszménye nem ezt diktálja. **Számunkra bálvány lett az egészség, a pénz, a gazdagság és a hatalom minden áron.** Pedig keresztény hitünk számunkra mindent kínál: szeretetet, biztonságot, örök életet. Egyetlen vallás sincs, amely ennyi ajándékot kínálna az embernek, s egyetlen vallás „istene” sincs ami Istenünkhöz hasonlítható, aki úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda érte. És mi elutasítjuk ezt a felénk kinyújtott kezét, ellökjük magunktól, s hamis bálványokba kapaszkodva ragaszkodunk ahhoz, hogy mi is egyenlőek vagyunk Vele.

Jézus szavait ajánlom azoknak figyelmébe, akik úgy gondolják, hogy az apostoloknak adott ígéret mindenkinek szól, aki csak elhatározza, hogy kézzel a gyógyítani fog, s buzgón idézgeti is Őt: *„Nem mindaz, aki azt mondja nekem; Uram, Uram! jut be a mennyek országába. Csak aki mennyei Atyám akaratát teljesíti. Sokan mondják majd nekem azon a napon; Uram, Uram! Nem a Te nevedben jövendöltünk? Nem a Te nevedben üztünk ördögöt? Nem a Te nevedben tettünk annyi csodát? Én akkor kijelentem nekik: sohasem ismertelek titeket. Takarodjatok előlem, ti gonosztevők!”* (Mt 7,21-23).

Jézus valóban megígéri az Őt követőknek a gyógyítás adományát, de annak előfeltétele is van; *„Menjete az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni, aki nem hisz, elkárhozik. A hívőket ezek a jelek fogják kísérni: Az én nevemben ördögöt üznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vesznek majd a kezükbe, és ha valami halálos mérget isznak, nem árt meg nekik, betegek teszik a kezüket és azok meggyógyulnak”* (Mk 16, 15-18). Eddig hány Jézusra hivatkozó természetgyógyással találkoztunk, aki az evangéliumot is hirdeti (még hozzá az el nem fordított evangéliumot hirdeti, ahogy azt az egyház ránk hagyta)? Azt hiszem, nem könnyen találunk ilyet.

Még a beteg emberhez is szeretnék szólni néhány szót, aki saját, vagy hozzátartozói betegsége miatt természetesen mindent megpróbál. Én megértem, hogy szenvedni nem jó, és sokan szeretnék elkerülni a szenvedést, a fájdalmakat. Azt vallom, hogy meg is kell mindent tenni egy bizonyos határig ennek érdekében. Nézzük, mi áll rendelkezésünkre; orvos, gyógyszer, műtét (tehát a hagyományos tudományos módszer), ezenfelül jönnek a természet adta lehetőségek: a gyógynövény, a vízkúra, a levegő és a napkúra, mozgás, végül a masszázs. Mindezeket úgy vegyük igénybe, hogy kérjük hozzá Istenünk jóindulatát, és segítségét. Higgyük el, ha Jézus megígerte nekünk, hogy segítségünkre lesz, amikor kérjük, akkor biztosan meg is teszi. Ő nem csap be minket. Miért gondolnánk arra, hogy csodagyógyítóhoz menjünk, aki energiával gyógyít, amikor senkinek olyan gyógyító ereje nincs, mint Jézusnak. Ha Ő nem akar azonnal meggyógyítani bennünket, annak oka van. Ezen a ponton kellene, hogy belépjen az Isten iránti engedelmisségünk, és a benne való feltétlen bizalmunk. Higgyük el, hogy ha Ő akarja, különösebb kunsztok nélkül, imádságunkért is meggyógyít. Előfordulhat, hogy ami – a világ szemével nézve – imádsággal „nem sikerült”, az sikerül egy bioenergetikusnak. De tudnunk kell, hogy az ördög is tud gyógyítani – s ha ő gyógyít, előbb-utóbb be is nyújtja a számlát. Szabad akaratunkon áll, hogy elfogadjuk Istentől a szenvedést, ha Ő ezt kívánja. Jusson eszünkbe Jézus intó szava: *„Mit ér az embernek, hogy megszerzi az egész világot, ha a lélek kárát vallja? Mert mit adhat az ember cserébe a lelkéért?”*

Ragadjunk meg tehát minden Isten által kínált és megengedett módot a szenvedés leküzdésére – ám a végeredményt imánkban bízunk rá, és legyünk erősek elfogadni az Ő akaratát, de ne hagyjuk elveszni a lelkünket. (Sok városban működnek már Jézus gyógyítását kérő katolikus imacsoportok, kérjük ezek segítségét, ha saját imánkban nem bízunk eléggé, talán az ő hitük kipótolja a miénk hiányosságait).

Végül szeretnék kiutat mutatni azon sorstársaim számára, akik szintén megjárták a New Age útvesztőit, és talán alaposan belekeveredtek a beavatások sűrűjébe. Vajon örökre homlokukon a vadállat bélyege? Bízom az Úrban, hatalmában, irgalmasságában és végtelen jóságában. Sohasem késő neki igent mondani. A szabadulás útja: dönteni Jézus Krisztus mellett. Nekem ebben a Szentlélek-szeminárium volt nagy segítségemre. Amikor megértettem, mi ennek a lelkigyakorlatnak az igazi lényege, azonnal tudtam, hogy számomra ez a menedék, és a megtisztulás útja is. Eljutottam oda, hogy kész voltam minden bűnömet megvallani és mélyen megbánni. Az Úr kegyelme meggyógyította lelkem sebeit, ereje segített legyőzni bennem a gőgöt, a becsvágyat. Megérett bennem a visszavonhatatlan elhatározás, hogy születésemtől tartó hívására igent mondom, hogy feltételek nélkül, vakon és teljesen átadom neki az életemet, a sorsom feletti irányítást, s mindenestül a kezébe adom magam. Tudom, hogy ez az igen lemosta rólam a gonosz bélyegét, s a tudatosan megújított keresztiségi fogadalmam ajándékául, a Szentlélek kiárasztásakor az Úr saját ujjával rajzolta homlokomra az Ő jelét.

Régi kollégáim közül, de sokan mások is csodabogárnak tartanak, amiért képes voltam a „bizonytalanságra” cserélni a biztos megélhetésemet, egy „megfoghatatlan” eszméért feladni a komoly praxisomat. Sajnálkoztak rajtam, haragudtak rám, értetlenkedtek fölöttem, gúnyolódások céltáblája lettem, de ezek engem nem érintenek. Én tudom, hogy csoda történt velem, Krisztus csodát tett, Neki köszönhetem, hogy igazán élek, hogy újjászülettem Őbenne.

Ő megbocsátott nekem mindent, s ezzel elvette bűnömet, ezt biztosan tudom, s előbb szeretett engem, minthogy én Őt ismertem volna. Szeretett végig, egész életemben, akkor is, amikor a legrettenetesebb bűnöket követtem el ellene. S ha ezelőtt azt hittem, hogy boldog vagyok, akkor tévedtem, mert fogalmam sem volt róla, milyen az igazi boldogság. Régen ez nekem a sikert, a hírnevet, a dicsőséget jelentette, és az anyagi jólétet. Most a boldogság több mindezeknél. Egy mély, nagyon mély érzés, ami Krisztusban gyökerezik, és az emberi szívbe nő bele. A tökéletes biztonság érzése, a tudat, hogy egy erős és hatalmas Isten kíséri figyelemmel minden lépésemet, és azonnal kezét nyújtja és felemel, ha elesem. Ha éhes vagyok, ennem ad, ha szomorú vagyok megvigasztal. Ő akkor is elfogad engem, amikor én méltatlannak érzem magam a szeretetére. Megértettem, hogy nincs más út, Ő az egyetlen, Jézus Krisztus, Isten egyszülött Fia.

Hálás köszönet Antal testvérnek, aki az egyetlen igaz útra elvezetett, továbbá köszönet Szent Ferenc kistestvéreinek és a nővéreknek, akiktől sok szeretetet, támogatást, biztatást kaptam, és jó példájuk nyomán eljutottam az Egyház iránti szeretetre is.

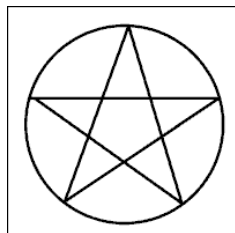
Utóirat:

Feltétlenül szeretném még elmondani, hogy tisztában vagyok azzal, milyen gyűlölethullámot indítok el magam ellen ezzel a tanúságtétellel, tudom, hogy jó néhány támadás fog érni az érintettek részéről. Nem tagadom, hogy van bennem némi félelem, de sokkal nagyobb az Úr iránti bizalmam, tudom, hogy Ő megvéd engem. Egyre nagyobb a meggyőződésem, hogy a New Age a sátán eszköze, s igyekszik minél több embert megszedítve a halál felé vonzani. Emlékszem, amikor egy természetgyógyász azt mondta: „tudod, most lélekvadászat folyik a földön”. Azt hiszem most értettem meg, mennyire igaza van, s milyen fontos felhívni a figyelmet a lelkekre leselkedő veszélyekre. Mostanában értettem meg azt is, mit jelentenek számomra az evangélium szavai: „aki meg akarja találni

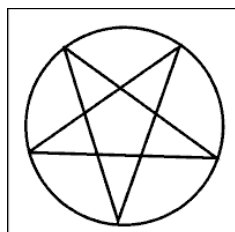
életét, elveszíti azt, de aki érettem elveszíti életét, megtalálja azt” (Mt 10,39). Én el akartam és el is vesztettem az Úrért a régi életemet, s valóban újat találtam helyette, igazi életet Őbenne. Szilárd elhatározásom, hogy egész életemben Őt szolgálom, minden eszközzel, amit nekem adott. Figyelmeztetését szem előtt tartva fogom leélni az életemet: *„Ne féljetez azoktól, akik megölik a testet, de a lelket nem tudják megölni. Inkább attól féljetez, aki a lelket meg a testet is a pokolba taszíthatja”* (Mt 10, 28).

Juhász Zoltánné, Aranka

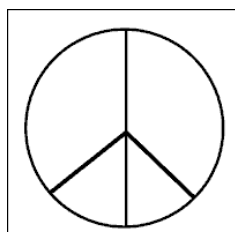
Napjainkban is használt főbb okkult szimbólumok

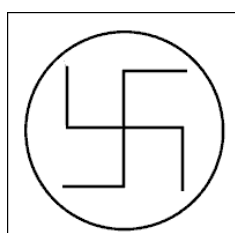
PENTAGRAMM: Az ötágú csillag fontos szimbólum a mágiában. A szellemnek alávetett négy elemet is jelképezi. Használata általános a fehér mágiában.

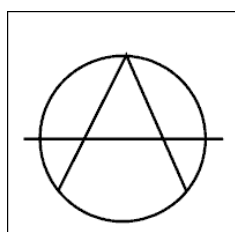
FORDÍTOTT PENTAGRAMM: A gonoszt vonzza; a fekete mágia jele, a sátáni kosfej (Baphomet) redukciója, megjelenítése.

NERO-KERESZT: A hatvanas években mint a béke szimbóluma volt ismeretes, ám napjainkban a heavy-metal rajongók és az okkultisták vették használatba, mint megtört keresztet, keresztényellenes jelképként.

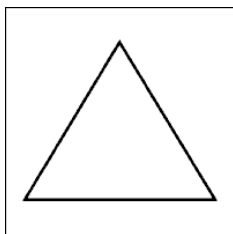

SVASZTIKA: A lét tüzes körforgását, a halál labirintusában bolyongó lények elvakultságát ábrázolja. Fordított, „balsodrású ábrája az útvesztő és a katalizma jele” (Szepes M.).

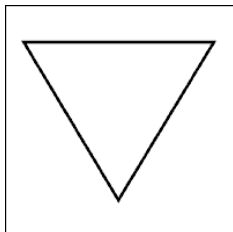

AZ ANARCHIA JELE: A tekintély tagadása. Sok fiatal használja ezt, amikor az okkultizmus felé fordul, hogy kimutassa a tekintély megvetését. A vandalizmus és a sátánizmus jeleként is rajzolják

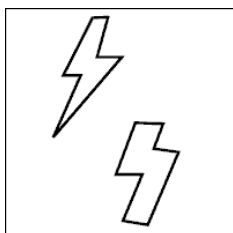

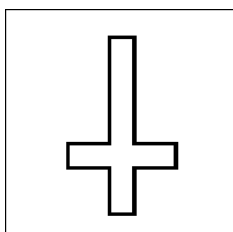
CSODÁS HÁROMSZÖG: Mágikus cselekményekhez használják, varázslás és démonok megidézése céljából. Ide tartozik a piramis, mint a varázsló erők vélt forrása.

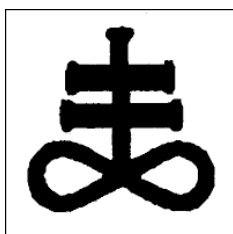
FORDÍTOTT HÁROMSZÖG: A lefelé mutató hegyű egyenlőszárú háromszög a Sátán-elv ábrája, a fekete mágia jele, az elsötétülés jelképe.

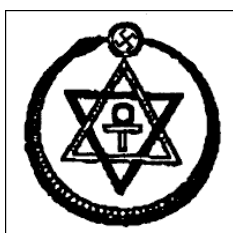
SÁTÁN-S: Ezt a jelképet használták a hitleri náci-csoportok.

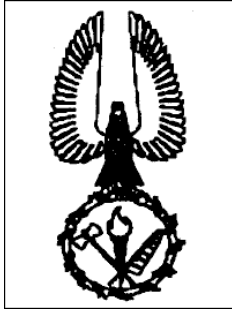
FORDÍTOTT KERESZT: A keresztények keresztjének elutasítása.

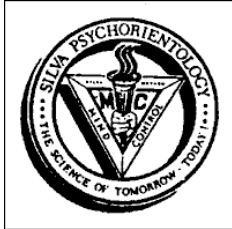
A SÁTÁN EGYHÁZÁNAK JELE: Ez a San Franciscó-i Sátán egyházának a jele. Fiatalok használják jegyzetfüzeteiken, falfirkákon és magukra tetoválva.

A TEOZÓFIA JELVÉNYE: Tartalmazza a hindu svasztikát, a farkába harapó ouroborosz kígyót az örökkévalóság és visszatérés, valamint a rejtett erő jeleként. A fehér- és fekete mágia háromszögeivel, és az egyiptomi termékenységvarázsló ankh-jellel.

AZ ÚJ AKROPOLISZ JELVÉNYE: A ciklikus és dualista világkép megjelenítése, az állandó körforgás és megújulás eszméjével.

AZ AGYKONTROLL SZIMBÓLUMA: Hangsúlyos és világosan felismerhető a fekete mágia fordított háromszöge.

A fentiek mellett gyakori New Age-szimbólum a **FORDÍTOTT**, illetve a **CSONKA SZIVÁRVÁNY**.